Súkromná základná umelecká škola Milana Lasicu

Školský vzdelávací program

Školský rok 2026/2027

Jaroslav Uhrin, DiS.art
riaditeľ školy

Obsah

2 Charakteristika školy.....6
2.1 Zriadené umelecké odbory.....6
2.2 Pracoviská školy a ich adresy, priestory, počet a rozmiestnenie.....6
2.3 Počet a rozmiestnenie odborných učební.....6
2.4 Počet žiakov.....7
2.5 Organizácia výchovy a vzdelávania.....8
2.6 Poradné orgány riaditeľa školy.....8
3 Ciele a poslania výchovy a vzdelávania.....9
3.1 Všeobecné ciele.....9
3.2 Ciele primárneho vzdelávania.....10
3.3 Ciele nižšieho sekundárneho umeleckého vzdelania.....11
4 Stupne základného umeleckého vzdelania.....12
4.1 Stupeň školskej sústavy, opis v slovenskej školskej sústave ISCED.....12
4.2 Prvá časť prvého stupňa základného štúdia ZUŠ – primárne umelecké.....12
4.3 Druhá časť prvého stupňa základného štúdia ZUŠ – nižšie sekundárne.....13
5 Vlastné zamerania školy.....13
5.1 Umelecké zameranie.....13
5.2 Dlhodobé ciele a úlohy.....15
5.3 Strednodobé ciele a úlohy.....16
5.4 Krátkodobé ciele a úlohy.....17
5.5 Vlastné zameranie výchovno-vzdelávacej činnosti.....17
6 Dĺžka štúdia.....22
7 Formy výchovy a vzdelávania.....23
8 Učebné osnovy.....23
8.1 Učebné osnovy – hudobný odbor.....23
8. 1. 1 Hra na klávesových nástrojoch.....25
8.1.2 Hra na sláčikových hudobných nástrojoch.....99
8.1.3 Hra na strunových nástrojoch.....139
8.1.4 Hra na dychových nástrojoch.....165
8.1.5 Spevácke oddelenie.....194
8.1.6 Oddelenie bicích nástrojov.....222
8.2 Učebné osnovy – Tanečný odbor.....264

8.3 Učebné osnovy – Literárno-dramatický odbor.....325
8.4 Učebné osnovy – Výtvarný odbor.....361
9 Učebné plány.....378
9.1 Zoznam učebných plánov.....379
9.1.1 Hudobný odbor.....379
9.1.2 Tanečný odbor.....380
9.1.3 Literárno-dramatický odbor.....380
9.1.4 Výtvarný odbor.....381
9.2 Podrobné učebné plány.....381
9.2.1 Hudobný odbor.....381
9.2.2 Tanečný odbor.....381
9.2.3 Literárno-dramatický odbor.....394
9.2.4 Výtvarný odbor.....397
10 Spôsob, podmienky ukončovania výchovy 401
10.1 Štandardné ukončenie štúdia.....401
10.2 Predčasné ukončenia štúdia.....401
11 Personálne zabezpečenie.....401
11.1 Pedagogický útvar.....401
11.2 Hospodársko – právny úsek.....402
12 Materiálno-technické a priestorové podmienky.....402
12.1 Charakteristika priestorov.....402
12.2 Materiálno - technické vybavenie školy.....403
12.3 Investičné zámery.....403
13 Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia privýchove a vzdelávaní.....403
14 Vnútorný systém kontroly a hodnotenia žiakov.....404
14.1 Základné kritériá hodnotenia.....405
14.2 Funkcia sebahodnotenia.....405
14.3 Dokumentácia prác žiakov.....406
15 Vnútorný systém kontroly a hodnotenia zamestnancov školy.....407
15.1 Hodnotenie zamestnancov.....407
15.2 Hodnotenie učiteľa odvíjajúce od kompetentného profilu(Rotling 2004).....407
15.3 Kritériá hodnotenia učiteľa vo vzťahu k žiakom.....408
16 Požiadavky na kontinuálne vzdelávanie pedagogických zamestnancov.....409
16.1 Legislatívne východiská.....409
16.2 Ciele.....409
16.3 Požiadavky na kontinuálne vzdelávanie pedagogických zamestnancov.....410

Názov školy:	Súkromná základná umelecká škola Milana Lasicu
Adresa :	M. Rázusa 12, 96001 Zvolen
Telefón :	045 532 0043
IČO :	450 24 260
Webové sídlo :	www.zusmilanalasicu.com
E - mail :	zusmilanalasicu@gmail.com
Riaditeľ :	Jaroslav Uhrin DiS. art
Zástupca riaditeľa :	Ing. Zora Abrahámová
Zriaďovateľ :	OZ Quo vadis, M. Rázusa 12, 960 01 Zvolen
Telefón :	045/532 00 43
Predkladateľ :	Jaroslav Uhrin DiS. art. riaditeľ školy

Koordinátori pre tvorbu ŠkVP :

Motto/názov:

Jedným zo spôsobov, ako formovať detskú osobnosť, je viesť ju k láske k umeniu. V ZUŠ Milana Lasicu sa snažíme o to, aby deti spoznali umenie vo všetkých jeho formách, či už je to hudba, tanec, literárno-dramatické umenie alebo výtvarné techniky. Snahou našich pedagógov je prebudiť u detí o tieto umelecké odbory prirodzený záujem, podporiť a rozvinúť ich talent, ale najmä učiť tak, aby sa deti k nám do ZUŠ-ky tešili. Aby na hodinách cvičili a posúvali sa ďalej nie preto, že musia, ale preto, že chcú. Aby ich vybraný umelecký smer bavil a napĺňal. Aby ich robil šťastnými. To je to, čo chceme ponúknuť Vašim deťom. To je dobrá škola."

Vyučovací jazyk :	slovenský
Druh školy :	Súkromná
Platnosť dokumentu :	od 1. septembra 2025

2 Charakteristika školy

2.1 Zriadené umelecké odbory

Hudobný odbor, Tanečný odbor, Literárno-dramatický odbor a Výtvarný odbor

2.2 Pracoviská školy a ich adresy, priestory, počet a rozmiestnenie odborných učební

Hlavná budova – M. Rázusa 12, 960 01 Zvolen
Telefón: 045/ 532 00 43

Elokované pracoviská:
Elokované pracovisko ZUŠ: Nám. SNP 35, Pliešovce,
Hudobný odbor
Všetky uvedené priestorové podmienky sú primerané, vyhovujú požiadavkám zabezpečenia vyučovacieho procesu ZUŠ.

2.3 Počet a rozmiestnenie odborných učební

V hlavnej budove sídli riaditeľstvo a v priestoroch prebieha vyučovanie hudobného, výtvarného, tanečného a literárno - dramatického odboru

Objekt obsahuje:

- 5 tried pre individuálne vyučovanie, nie každý vyučujúci má samostatne pridelenú triedu,
- 1 riaditeľňa,
  3 kancelárie administratívy
- 1 odborná trieda pre predmet hudobná náuka (audiovizuálna technika, interaktívna tabuľa s príslušenstvom, notebook, multifunkčné zariadenie, ľahko ovládateľné nástroje, osobitné učebné pomôcky, svojpomocne vyhotovené UP),
- koncertná sála školy pre potreby HO, LDO a TO s kapacitou 35 miest,
- malá viacúčelová miestnosť slúžiaca ako zborovňa a kuchynka
- priestor pre archív,
- miestnosť pre školníka
- miestnosť pre upratovačku
- 2x sklad
- 2x umyvárne so sociálnymi zariadeniami,

- Wifi pripojenie v celej budove
- objekt je chránený elektronickým kamerovým bezpečnostným systémom

Odborné učebne a učebné pomôcky HO umožňujú realizovať učebné osnovy a zvolené učebné varianty.
Aj napriek súčasnému vybaveniu, je potrebné pomôcky pravidelne obnovovať a vymieňať za modernejšie. Postupne zavádzať informačné technológie a multimediálnu techniku do vyučovania v ZUŠ bude úloha dlhodobá, za účelom modernizácie učební a obsahu vyučovacieho procesu.

<u>Elokované pracoviská:</u>

Kultúrny Dom Pliešovce, Nám. SNP 35 - Hudobný odbor
V priestoroch sa nachádzajú:
3 učebne
2x sociálne zariadenia
1x sklad
V celom priestore je wifi pripojenie

2.4 Počet žiakov

Odbor	**spolu**	Prípravné štúdium	Základné štúdium 1. st.	Základné štúdium 2. st.	Rozšírené štúdium	Štúdium pre dospelých
Hudobný	**123**	16				
Výtvarný	**89**	1				
Tanečný	**311**	3				
Literárno - dramatický	**58**					
spolu	**581**					

2.5 Organizácia výchovy a vzdelávania

Časová dotácia vyučovacích hodín vo všetkých odboroch je od 0,5 až 3 vyučovacie hodiny (viď. Učebné plány).
Spájanie hodín sa realizuje v kolektívnom vyučovaní od prípravného štúdia a v individuálnej forme vyučovania od ročníkov 2. časti I. stupňa, prípadne podľa organizačných podmienok školy alebo na žiadosť zákonného zástupcu.
Z organizačných dôvodov sa tvorba skupín v zriadených odboroch realizuje v kolektívnom vyučovaní aj u žiakov rôznych ročníkov, so súhlasom riaditeľom školy.

Na Základnej umeleckej škole ML pracujú tieto súbory:
V hudobnom odbore:

- komorný spevácky zbor,
- detský spevácky zbor a súbor zobcových fláut

V tanečnom odbore: detský folklórny súbor
V literárno-dramatickom odbore: divadelný súbor

2.6 Poradné orgány riaditeľa školy

Poradnými orgánmi riaditeľky Základnej umeleckej školy ML sú:

- predmetové komisie zriadených odborov
- umelecká rada

3 Ciele a poslania výchovy a vzdelávania

3.1 Všeobecné ciele

Základná umelecká škola so svojimi špecifickými vzdelávacími a kultúrno-výchovnými cieľmi, obsahom a organizáciou vzdelávania zastáva významné miesto školy s významným kultúrno-výchovným poslaním.
Poukazuje na hudobné umenie, ktoré ako také dáva mladému človeku širokú škálu možností pre aktívnu umeleckú činnosť, ale aj „učí“ ako racionálne využiť svoj voľný čas a tým nepriamo pôsobí na jeho rozvoj, formovanie osobnosti a tým kultivuje jeho vnútorný a vonkajší svet. Hlavným cieľom výchovno-vzdelávacej práce na všetkých stupňoch vzdelania ZUŠ je upriamiť prácu celého pedagogického kolektívu pri plnení učebných plánov a osnov, tak aby bol dosiahnutý jeho zmysel a cieľ, t.j. výchova umením ako formovanie osobnosti žiaka a k umeniu – schopnosť nielen tvoriť, ale vedieť aj prijímať.
Mať jasne stanovený cieľ a prostriedky akými ho chceme dosiahnuť:

- sústavne vzdelávať a rozširovať obzor žiaka v odbornej umeleckej úrovni, ale i komunikačno-ľudskej,
- klásť dôraz na zaujímavosť vyučovania pre žiaka a na zážitkovú sféru,
- rozvíjať kreatívne myslenie, emočnú inteligenciu a tým pestovať zmysel pre dobro a krásu,
- budovať v žiakovi hodnotový systém, usmerňovať k vyšším duchovným hodnotám a tým usmerňovať orientáciu jeho vkusu,

- zohľadňovať nové trendy vo vývoji v umení, vedieť následne aplikovať v praxi,
- rozvíjať kľúčové spôsobilosti primerane veku žiaka, zmysluplné základné vedomosti a znalosti a tým vypestovať základ pre záujem o celoživotné vzdelávanie,
- upevňovať povedomie národného a svetového kultúrneho dedičstva.

3.2 Ciele primárneho vzdelávania

Súčasná ZUŠ svojimi špeciálnymi vzdelávacími a kultúrno – výchovnými cieľmi, obsahom a organizáciou vzdelávania v značnej miere spĺňa požadované atribúty školy s významným kultúrno – výchovným poslaním. ZUŠ vytvárajú podmienky pre aktívnu umeleckú činnosť žiakov základných a stredných škôl v čase mimo vyučovania v popoludňajších hodinách, ich náplň sa tak stáva významnou a zmysluplnou súčasťou programu výchovy a vzdelávania a účinným nástrojom úsilia proti negatívnym prejavom správania, drogovej závislosti a kriminalite.
V ontogenetickom vývoji jedinca existujú obdobia, v ktorých sú vytvorené najvhodnejšie podmienky na formovanie určitých vlastností osobnosti. Potreba koordinovať formovanie
určitých vlastností a postojov osobnosti počas psychického a somatického vývoja jedinca je vedecky podložená. Jej uplatňovanie je obzvlášť dôležité pri rozvíjaní schopnosti a najmä zručností a návykov, ktoré sú predmetom umeleckého vzdelávania. Práve tieto procesy, vyžadujúce rovnomerný rozvoj a koordináciu viacerých zložiek osobnosti a zosúladenie činnosti viacerých systémov, možno úspešne rozvíjať spravidla v období mladšieho a staršieho školského veku. V postpubertálnom období a v období adolescencie ich už spravidla nie je možné efektívne rozvíjať. Vyššie uvedené je potrebné chápať v súvislosti so špecifikami výchovy a vzdelávania v jednotlivých umeleckých odboroch.

Preto aj odporúčaný vek na prijatie do ZUŠ je uvedený v platných učebných plánoch pre ZUŠ podľa jednotlivých umeleckých odborov.
Z toho vyplýva opodstatnenosť, v mnohých prípadoch nevyhnutnosť začať umelecké vzdelávanie v mladšom školskom, prípadne už v predškolskom veku dieťaťa. Učebné plány to umožňujú.

Z vyššie uvedeného jednoznačne vyplývajú nasledovné ciele:

- rozvíjať kreatívne myslenie,

- rozvíjať emočnú inteligenciu, pestovať zmysel pre dobro a krásu,
- budovať v dieťati hodnotový systém a obranyschopnosť voči tlaku, reklamy, gýču, preferencii materiálnych hodnôt a pod.,
- usmerňovať dieťa k vyšším duchovným hodnotám,
- prispôsobovať sa potrebám konkrétnych oblastí, zohľadňovať nové trendy vo vývoji umení,
- viac sa venovať formovaniu vkusu detí, motorických, tvorivých, psychologických schopností,
- úzka spolupráca ZUŠ nielen s materskými školami, základnými školami, strednými školami v mieste pôsobenia, ale i s mestom, kultúrnymi centrami, spoločenskými organizáciami či umeleckými súbormi v mieste školy a pod.,
- správna práca s multimédiami, ukázať žiakov správny smer využívania moderných technológií,
- sústavne vzdelávať a rozširovať obzor žiakov, nielen ich odbornej umeleckej úrovne, ale i v oblasti komunikačno- ľudskej,
- využívať systém projektového vyučovania je možné realizovať dvojakým spôsobom :

a) formou vytvárania interaktívnych hudobno-scénických a výtvarných projektov rôznych typov (vyžaduje medziodborovú spoluprácu v rámci školy, prípadne i zaangažovanie profesionálnych umelcov z umeleckých súborov, lektorov ap.) alebo
b) analytickým spôsobom v rámci teoretických predmetov.

3.3 Ciele nižšieho sekundárneho umeleckého vzdelania

Umelecké školstvo na Slovensku predstavuje ucelenú sústavu škôl, ktoré poskytujú mladej generácii možnosť rozvíjať svoj talent a nadanie v niektorej z tvorivých umeleckých disciplín. Jednotlivé zložky tejto sústavy a ich výstupy sú uspôsobené tak, že umožňujú žiakovi pokračovať v umeleckej príprave na vyššom stupni (konzervatórium, stredné umelecké odborné školy, pedagogické školy a pod.) a postupne sa kvalifikovať na profesionálny výkon niektorého umeleckého povolania alebo sa stať umeleckým amatérom.
Súčasná ZUŠ svojimi špeciálnymi vzdelávacími a kultúrno-výchovnými cieľmi, obsahom a organizáciou vzdelania v značnej miere spĺňa požadované atribúty školy s významným kultúrno-výchovným poslaním. ZUŠ vytvárajú podmienky pre aktívnu umeleckú činnosť žiakov základných a stredných škôl v čase mimo vyučovania v popoludňajších hodinách, ich náplň sa tak stáva významnou a zmysluplnou súčasťou

programu výchovy a vzdelávania a účinným nástrojom úsilia proti negatívnym prejavom správania, drogovej závislosti a kriminalite.

Z vyššie uvedeného jednoznačne vyplývajú nasledovné ciele

- upevňovať kreatívne myslenie,
- naďalej rozvíjať emočnú inteligenciu,
- neustále pestovať zmysel pre dobro a krásu,
- pokračovať v budovaní hodnotového systému žiaka a obranyschopnosti voči tlaku reklamy, gýču, preferencii materiálnych hodnôt a pod.,
- usmerňovať žiaka k vyšším duchovným hodnotám,
- prispôsobovať sa potrebám konkrétnych oblastí, zohľadňovať nové trendy vo vývoji umení,
- naďalej úzko spolupracovať nielen so základnými školami, strednými školami v mieste pôsobenia, ale i kultúrnymi centrami, organizáciami v mieste školy a pod.,
- sústavne vzdelávať a rozširovať obzor žiakov – nielen ich odbornej umeleckej úrovne, ale i v oblasti komunikačno-ľudskej,
- využívanie systému projektového vyučovania je možné realizovať dvojakým spôsobom :

♋◑ formou vytvárania interaktívnych výtvarno-hudobno-scénických projektov rôznych typov (vyžaduje medziodborovú spoluprácu v rámci škôl, prípadne i zaangažovanie profesionálnych umelcov z umeleckých súborov) alebo

♌◑ analytickým spôsobom v rámci teoretických predmetov,

- primerane veku rozvíjať kľúčové spôsobilosti, zmysluplné základné vedomosti a znalosti a vypestovať základ pre záujem o celoživotné vzdelávanie, naďalej upevňovať povedomie národného a svetového kultúrneho dedičstva,
- precizovať záujem o potrebu zmysluplnej aktivity a tvorivosti.

4 Stupne základného umeleckého vzdelania

4.1 Stupeň školskej sústavy, opis v slovenskej školskej sústave ISCED

Predprimárne vzdelávanie nultého stupňa – všetky druhy vzdelávania predchádzajúce primárnu úroveň vzdelávanie prebiehajúce v materských školách.
ISCED 1 ISCED 1B Primárne vzdelávanie – vzdelávanie na primárnej úrovni.
1. časť I. stupňa ZÁKLADNÉHO ŠTÚDIA ZUŠ

ISCED 2 ISCED 2B Nižšie sekundárne vzdelávanie – vzdelávanie na nižšom sekundárnom stupni. Nadväzuje na primárne vzdelávanie pred vstupom na vyššie sekundárne vzdelávanie.
2. časť I. STUPŇA ZÁKLADNÉHO ŠTÚDIA ZUŠ

4.2 Prvá časť prvého stupňa základného štúdia ZUŠ – primárne umelecké vzdelanie - ISCED 1. B

Prvý stupeň základného štúdia sa člení na prvú časť, ktorá má najviac štyri ročníky a na druhú časť, ktorá má najviac päť ročníkov. Úspešným absolvovaním posledného ročníka prvej časti prvého stupňa základného štúdia získa žiak primárne umelecké vzdelanie.

4.3 Druhá časť prvého stupňa základného štúdia ZUŠ – nižšie sekundárne umelecké vzdelanie – ISCED 2. B

Nižšie sekundárne vzdelávanie – vzdelávanie na nižšom stupni. Nadväzuje na primárne vzdelávanie pred vstupom na vyššie sekundárne vzdelávanie – 2. časť I. stupňa základného štúdia ZUŠ.

Predpokladom dosiahnutia cieľov nižšieho sekundárneho umeleckého vzdelania je zaistenie kontinuity a plynulého prechodu z primárneho na nižšie sekundárne vzdelanie. Uvedený stupeň vzdelania ZUŠ zodpovedá spravidla nižšiemu sekundárnemu vzdelaniu na základnej škole (5.-9. ročník). Nadväzuje na primárne vzdelanie v jednotlivých odboroch ZUŠ.
Základom nižšieho sekundárneho vzdelania je hlbšie rozvíjanie a utvrdzovanie odborných zručností, uprednostňovanie kreativity žiakov schopnosťou hľadať a nachádzať originálne riešenia, príprava na štúdium v odborných umeleckých školách alebo v amatérskej umeleckej sfére.

Ťažisko výučby spočíva v zapojení poznávacieho procesu (v zmysle racionálnom i mimoracionálnom) do vzťahu s tvorením. ZUŠ formujú žiakov mnohostranne, priamo ovplyvňujú ich odborný umelecký rast variabilnými študijnými programami a alternatívnymi metódami práce. Vychováva návštevníkov kultúrnych umeleckých podujatí, pre ktorých sa umenie stáva neoddeliteľnou súčasťou ich života. Pre talentovanejších žiakov a pre štúdium pre dospelých, ktorí majú zvláštny intenzívny záujem o štúdium v rôznych odboroch ZUŠ pokračuje rozšírené štúdium z primárneho vzdelania až do ukončenia nižšieho sekundárneho umeleckého vzdelania. Zaradenie žiaka do rozšíreného štúdia navrhuje triedny učiteľ. Návrh predkladá riaditeľovi školy do 31. marca školského roka, ktorý predchádza školskému roku, v ktorom má byť žiak zaradený do rozšíreného štúdia.

5 Vlastné zamerania školy

5.1 Umelecké zameranie

Súkromná základná umelecká škola Milana Lasicu vo Zvolene je zriadená ako rozpočtová organizácia s právnou subjektivitou s účinnosťou od roku 2008 Žriaďovateľom je O.Z Quo Vadis. Je plnoorganizovanou školou so štyrmi odbormi : hudobný, výtvarný tanečný, literárno-dramatický. Poskytuje vzdelávanie od prípravného štúdia predškolského a mladšieho školského veku, základné, rozšírené, skrátené štúdium na II. stupni, štúdium pre dospelých.

Hlavným cieľom efektívnosti výchovy a vzdelávania ostala výchovy umením (formovanie osobnosti), k umeniu (rozvoj schopnosti tvoriť a prijímať umenie) a pre umenie (príprava talentovaných žiakov na umelecké školy, konzervatóriá, vysoké školy, na profesionálnu umeleckú činnosť). Svojim charakterom výučby škola prispieva k citovej a sociálnej výchove dieťaťa, zážitkom z umeleckého diela, vlastným umeleckým prejavom neustále vytvárať u žiakov potrebu stretávať sa s umením.

Druhým hlavným cieľom školy je príprava tvorivých, nadaných žiakov na súťaže s celoslovenskou, či medzinárodnou pôsobnosťou.
V hudobnej oblasti sa škola zameriava na podporu netradičných zoskupení nástrojovej hry, ľudovej hudby, komorného a zborového spevu, žiackej jazzovej hudby, rock-poppovej hudby, komornej i štvorručnej hre, podpora sakrálnej hudby a historických zoskupení renesančnej hudby. Cieľom je rozvoj hry na dychových nástrojoch už od prípravného štúdia a rozširovanie nástrojovej ponuky hry na dychových nástrojoch. Medzi najbližšie ciele patrí aj zaradenie predmetov kopírujúcich smery populárnej hudby – hra na elektrickej a basovej gitare.
V dramatickej oblasti ostáva výchova detí a mládeže budúcich amatérskych divadelníkov, režisérov, náročných čitateľov a divákov. Kultivovať schopnosť osobitého prejavu v divadelnej, prednesovej a slovesnej oblasti.
Novým cieľom výtvarnej výchovy, okrem obsahu VO, počítame s laborovaním a s tvorivým grafovaním základných prvkov jazyka architektúry, fotografie, filmu a videa, dizajnu a elektronických médií, v keramike, smalte, a ďalších oblastiach výtvarných techník. V tanečnom odbore okrem UO naučiť žiakov rôzne tanečné techniky s využitím v zaujímavých choreografiách, obnovovať tradície súborov ľudového tanca, prvky spoločenského tanca.

Základná umelecká škola vo Zvolene sa zameriava na aktivity multikultúrnej výchovy a výchovy proti predsudkom. Umožní talentovaným deťom rómskej populácie študovať v odboroch ZUŠ, podporí talentované deti z rómskych sociálne slabých rodín,.
Cieľom je pokračovať v spolupráci Základnej umeleckej školy so Základnou špeciálnou školou vo Zvolene a v spolupráci s mestskými školami v priamej vyučovacej povinnosti pre žiakov prípravného štúdia predškolského a mladšieho školského veku s cieľom podchytiť talentované deti MŠ a podnietiť ich pre ďalšie štúdium.
Poskytovať umelecké vzdelávanie nielen žiakom mesta (75%), ale prijímať žiakov z okolitých dedín a obcí, vzdialených cca do 20 km od okresného mesta (25 – 30%).

5.2 Dlhodobé ciele a úlohy

A/ upevňovať postavenie samostatnej ZUŠ ML Zvolen,
B/ zachovanie ZUŠ ako plnoorganizovanej školy (4 odbory),
C/ iniciovať a spolupracovať so zriaďovateľom O.Z. Quo Vadis na vytvorení podmienok pre sústredenie skupinového vyučovania do jedného objektu.

1. **vzdelávať –** poskytovať základné umelecké vzdelávanie **dvoma koncepčnými líniami:**
   - odborná príprava na stredné a vysoké školy,
   - všeobecná príprava zabezpečujúca všestranný rozvoj osobnosti v zmysle:
     a. nového „školského zákona“
     b. štátnych vzdelávacích programov pre ZUŠ,
     c. školského vzdelávacieho programu,
     d. platných učebných plánov,
     e. učebných osnov (ciele a obsah štúdia jednotlivých odborov a oddelení);
2. **vychovávať :**
   - umením (formovanie osobnosti),
   - k umeniu (rozvoj schopnosti tvoriť a prijímať umenie),
   - pre umenie (príprava na profesionálnu, poloprofesionálnu, prípadne amatérsku činnosť);
3. **začleniť do výchovno – vzdelávacieho procesu (VVP)**

▪ širokú vzorku záujemcov od predškolského veku po dospelých,
▪ deti so špeciálnymi výchovno – vzdelávacími potrebami, na základe odporúčania pedagogicko-psychologickej poradne a pod.,
s prihliadaním na uchádzačovu vlastnú voľbu študijného odboru, podľa podmienok a možností školy,
▪ všetkých žiakov v súvislosti s programom boja proti rôznym negatívnym javom súčasnej doby (kriminalita, rôzne závislosti – alkohol, fajčenie, drogy, gemblerstvo, citová absencia a pod.),

4. **voliť vo výchovno – vzdelávacom procese :**
▪ vhodné, primerané i netradičné metódy a formy práce, s re-špektovaním individuality žiaka, rozvíjajúc jeho tvorivosť, poskytnúť mu dostatočný priestor na sebarealizáciu,
▪ pri obojstrannej snahe učiteľa a žiaka zvyšovať kvalitu a humanizáciu
5. **podporovať:**
▪ štvorstupňovú klasifikáciu, vzhľadom na špecifický charakter talentu žiaka a jeho rozvoj,
▪ systém hodnotenia najmä cez slovné hodnotenie a sebahodnotenie,
▪ iniciatívu na inováciu obsahu výchovno – vzdelávacieho procesu na ZUŠ (všeobecne);
6. **uplatňovať** vo výchovno – vzdelávacom procese a vo vnútroškolskom poriadku
a. pre žiakov zásady a princípy z Dohovoru o právach dieťaťa (OSN 1969)
b. a Memoranda dieťaťa;
7. **upevňovať** postavenie ZUŠ cez kultúrno – spoločenské aktivity v lokalite mesta,
a. okresu, Slovenskej republiky a dôstojne reprezentovať v zahraničí;
8. **zabezpečovať** u všetkých zamestnancoch zvyšovanie odbornosti a kariérneho rastu.
a. Umožniť učiteľom absolvovať rôzne formy vzdelávania ako aj nepedagogickým zamestnancom školy;
9. **spolupracovať** s organizáciami, inštitúciami mimo školy a orgánmi na škole;
10. **zlepšovať** pracovné prostredie pre výchovno – vzdelávací proces zabezpečením materiálno – technického vybavenia odborných učební, kabinetov a knižníc o nové učebné pomôcky, potreby a zariadenia;
11. **oceňovať** morálne a finančne zamestnancov a žiakov školy rôznymi formami;
12. **skvalitniť** kontrolný systém na škole.

5.3 Strednodobé ciele a úlohy

a) rozšíriť možnosti výtvarných techník a prezentácie VO v interiéri školy,
b) aktualizovať www. stránku školy,
c) vytvoriť multimediálny projekt (predstavenie) všetkých odborov, podľa možností školy,
d) pripravovať videotéku – záznamy verejných aktivít školy

5.4 Krátkodobé ciele a úlohy

b) archivovať fotodokumentáciu,
c) pripravovať propagačné materiály k aktivitám školy,
d) intenzívne propagovať školu – rôzne formy,
f) realizovať súťaže a súťažné prehliadky na úrovni školy, regiónu a celoslovenskou pôsobnosťou

5.5 Vlastné zameranie výchovno-vzdelávacej činnosti

1. Dodržiavať vo výchovno-vzdelávacom procese všeobecne záväzné právne predpisy, pedagogické normy, dokumenty a uplatňovať zásady pedagogického riadenia škôl, zabezpečovať v zmysle Dohovoru o právach dieťaťa a Koncepcie prevencie drogových závislostí č. 2962/1999 povinné priebežné sledovanie a aktívnu ochranu detí pred nežiaducimi javmi, materiály rozpracovať na podmienky školy ako vnútorné predpisy a normy školy.

2. Po prerokovaní a odsúhlasení predmetovými komisiami a Umeleckou radou, podľa podmienok, možností a potrieb školy, v zmysle možnosti úpravy Učebných plánov a osnov, rešpektujúc individualitu žiaka, voľbu jeho štúdijného zamerania a možnosti celoživotného vzdelávania, niektoré UP čiastočne upraviť.

3. Zodpovedne pripraviť žiakov na talentové skúšky na umelecké, pedagogické a iné odborné stredné a vysoké školy, s cieľom maximálnej úspešnosti, v spolupráci a vzájomnými konzul-táciami s pedagógmi SOŠ a VŠ spojených s návštevou metodických a otvorených dní na SŠ a VŠ pedagóga ZUŠ so svojim žiakom. Zaradiť výnimočne talentovaných žiakov do tzv. formy rozšíreného vyučovania.

4. Podporiť žiakov v príprave na rôzne súťaže, prehliadky, tvorivé dielne a podobné aktivity doma a v zahraničí ako integrálnej súčasti výchovno-vzdelávacieho procesu. Zabezpečiť účasť žiakov a ich pedagógov podľa ponuky a kvality prípravy

vo všetkých odboroch. Účasť a dosiahnuté výsledky žiakov morálne oceniť, učiteľov podľa možnosti školy aj finančne zainteresovať v osobnom ohodnotení.

5. Zaradiť žiakov prípravného štúdia v HO do individuálnej formy štúdia na nástrojovú prax v oddelení hra na dychových, sláčikových, strunových nástrojoch a akordeóne, s cieľom rozšírenia hodín týchto predmetov.

6. Podchytiť záujemcov predškolského veku do hudobného, tanečného a výtvarného odboru formou úzkej spolupráce s materskými školami, ktoré umožnia priebeh priamo v príslušnom zariadení.

7. Umožniť štúdium stredoškolskej mládeži a vekovo starším, rešpektujúc ich voľbu študijných predmetov a zameranie vo všetkých odboroch. Pri nižšom počte žiakov spojiť ročníky do jednej skupiny II. stupňa a ŠPD.

8. Podporovať prácu samostatných zoskupení – malých komorných zoskupení, súboru Historického tanca a hudby, jazzovej, rockovej skupiny so zameraním na tanečnú a populárnu hudbu v HO, gitarové súbory, v TO so zameraním na klasický, historický moderný a výrazový tanec, rytmiku, či folklórny tanec.

9. Zabezpečiť integráciu detí so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, na základe odporúčania pedagogicko-psychologickej poradne (PPP) a s využitím ich poradenských služieb, s úpravou časovo – tematického plánu.

10. Umožniť štúdium deťom PPP, zo sociálne znevýhodneného prostredia nezamestnaným so zníženou výškou úhrady nákladov na štúdium na základe podanej písomnej žiadosti, podľa kritérií stanovených vo vnútornom školskom poriadku pre žiakov.

11. Zvyšovať kvalitu VVP a výchovno-vzdelávacích výsledkov(VVV):
    - zvýšením záujmu o pedagogickú prácu, zanietenosti a využívaním skúseností pedagógov,s aplikáciou netradičných prvkov, foriem a metód práce vo VVP a pri prezentácii VVV,
    - spoluprácou medzi triedami a odbormi na príprave jednotlivých programov a tematicky zameraných podujatí a jednorazových aktivít (HO, VO, TO, LDO),
    - prípravou žiakov klavírneho oddelenia na aktívnu spoluprácu – klavírny sprievod - so žiakmi iných oddelení,

- prezentovaním VVV žiakov prehrávaním naštudovaných skladieb autorov podľa potrieb HN,
- zintenzívnením komunikácie medzi vyučujúcimi jednotlivých predmetov (najmä v HO medzi oddeleniami a s učiteľmi hudobnej náuky),
- prijatím kritérií pre profil žiakov záverečného ročníka (absolventa) v zmysle UO,
- využívaním dostupných UP a DT a podľa potreby zhotovovať svojpomocné UP a zabezpečovať odborné učebne novým vybavením, podľa finančných možností školy,
- humanizovaním VVP, zlepšovaním psychosociálnej klímy jednotlivých tried,
- využívaním alternatívnych foriem vyučovania –spoločné návštevy učiteľa a žiakov rôznych kultúrnych podujatí, výchovných koncertov, verejných generálok, prípadne podľa ponúk iných organizácií, tvorivých dielní a súťaží (ako pozorovatelia) vo všetkých odboroch, v TO, LDO zorganizovať v prípade potreby, intenzívne sústredenia žiakov.
- otváraním všetkých výstav na pôde inštitúcií – vernisážou ako spoločenskú udalosť, za prítomnosti žiakov, rodičov, médií,
- rozšírením počtu hodín komornej hry, komorného spevu (podľa UP),v mimoškolských súboroch a telesách podľa finančného zabezpečenia školy,
- zintenzívniť kontrolnú činnosť na plnenie a dodržiavanie právnych noriem,
- pripraviť Deň otvorených dverí s následnými prijímacími skúškami,
- zvýšením informovanosti rodičovskej verejnosti cez triednych učiteľov a cez webovú stránku školy o živote školy a ZUŠ všeobecne.

12. V rámci humanizácie VVP :
- výrazne pozitívne vplývať na osobnostný rozvoj žiakov na základe priateľského partnerstva, tvoriť kvalitné sociálne vzťahy v triede a vzájomné vzťahy medzi žiakmi, učiteľmi a rodičmi, a vzájomné vzťahy medzi žiakmi, učiteľmi a rodičmi,
- využívať najmä kapitolu štvorstupňovej klasifikácie o slovné, kladne motivujúce hodnotenia a zaradiť do VVP formu sebahodnotenia žiaka,
- budovať postavenie učiteľa tým, že učiteľ bude vystupovať smerom k žiakom ako primerane náročný odborník a zároveň trpezlivý priateľ a chápajúci partner,
- byť v úzkom kontakte s rodičmi, analyzovať prácu žiakov, problémy sa snažiť riešiť v zárodku, a tým predchádzať zbytočným nedorozumeniam. Rodičov vyzývať na angažovanosť školskej socializácii svojich detí, snažiť sa dohodnúť na všeobecných cieľoch výchovy, konkrétnych opatreniach, formách pomoci a usmernenia v domácej príprave, pri vytváraní domácich podmienok, príprave

žiaka na vyučovanie, v dôslednej dochádzke žiakov na všetky predmety, umožniť rodičom pasívnu účasť na celej vyučovacej hodine,

- udeľovať Cenu riaditeľa školy za úspešnú reprezentáciu školy a vymenovať najlepších absolventov školy,

- navrhnúť za dlhoročnú úspešnú prácu pedagógov na ocenenie pri príležitosti Dňa učiteľov,
- v lokálnych médiách podávať informácie o výnimočných úspechoch žiakov školy.

13. Vo výchovnej oblasti :
    - upevňovať charakterové a morálno-vôľové vlastnosti žiakov, zlepšovať ich spoločenské prejavy, dôrazne vplývať na prejavy vzájomnej úcty a tolerancie,
    - klásť dôraz na preventívno-výchovným pôsobením na výchovu k:
        - právnemu vedomiu a preberaniu zodpovednosti za vlastné správanie,
        - demokraciu,
        - mravným a etickým hodnotám,
        - prosociálnemu cíteniu,
        - posilňovaniu zdravého životného štýlu,
        - bezpečnosti a ochrane zdravia a požiarnej ochrany;
    - sústrediť pozornosť žiakov na primeranú hodnotovú orientáciu, ktorá prispieva k zlepšovaniu medziľudských vzťahov,
    - venovať intenzívnejšiu pozornosť problematike diskriminácie, rasizmu, xenofóbie, antisemitizmu a ostatných prejavov intolerancie (šikanovanie, týranie a pod.),
    - vytvárať u žiakov trvalý vzťah k umeniu a cez nich prenášať tieto vplyvy na ich blízke okolie.V úzkej spolupráci s rodičmi usmerňovať žiakov tak, aby sa spoločne stali vnímaví prijímatelia a nadšení šíritelia toho – ktorého druhu umenia, ktoré cez im dostupné spoločné a vlastné umelecké aktivity budú nasmerované k slobodnej orientácii, formujúcej osobnosť, názory a postoje.

14. Systematicky sledovať vývin mladých ľudí, väčšiu pozornosť venovať primárnej prevencii a korigovaniu rizikových prejavov v správaní jedincov. Rozpracovať a realizovať preventívne aktivity v oblasti sociálnej patológie v rámci Národného programu boja proti drogám a iným závislostiam. Prijať opatrenia proti šíreniu návykových látok v školskom prostredí (viď. Vnútorný školský poriadok pre žiakov). Zabezpečovať aktívnu ochranu pred sociálno-patologickými javmi, prevencia kriminality, monitorovať zmeny v správaní žiakov. V prípade podozrenia

z psychického alebo fyzického týrania či ohrozovania mravného vývinu dieťaťa riešiť situáciu s príslušnými orgánmi, kontaktovať odbor sociálnych vecí, lekára – pediatra a príslušné oddelenie policajného zboru. Úlohy zabezpečovať v zmysle Dohovoru o právach dieťaťa.

15. Obsahovo zlepšiť prácu jednotlivých predmetových komisií:
- riešením odborných tém, ktoré budú prínosom pre skvalitnenie VVP,
- riešením aktuálnych odborných problémov,
- vzájomnou výmenou pedagogických a odborných skúseností,
- ukážkami rôznych spôsobov práce na otvorených hodinách alebo pri riešení určitého problému na priamych ukážkach,
- zisťovaním priebežného stavu VVV vzájomnou hospitačnou činnosťou, konzultáciami, s pedagógmi SOŠ a VŠ,
- štúdiom odbornej literatúry, aktívnou účasťou na ponúkaných a dostupných školeniach, seminároch, kurzoch a tvorivých dielňach, príp. inými formami zvyšovať odbornosť a kvalifikovanosť pedagógov,
- podporovať všetky tvorivé nápady a návrhy PZ,
- odstraňovať pasivitu alebo nezáujem, odkryť rezervy niektorých členov PK o prácu v metodickom orgáne, dôsledne vyhodnocovať činnosť PK, prínos, klady a zápory s účinnými opatreniami,
- štvrťročne vyhodnocovať všetky aktivity svojich PK,
- pravidelnou kontrolnou činnosťou predsedov PK predchádzať nedostatkom alebo problémom,
- kvalitnú a mimoriadne aktívnu prácu pedagogických zamestnancov mesačne citlivo oceniť osobným ohodnotením, prípadne odmenou.

16. Zabezpečiť pre VVP kvalifikovaných odborníkov, zodpovedných a kvalitných zamestnancov s pedagogickou a umeleckou praxou. Naďalej prehlbovať poznatky a právne vedomie pedagógov. Uvádzať začínajúcich a nových učiteľov do praxe. Podporovať vzdelávanie učiteľov: I. a II. kvalifikačná skúška, špecializačné inovačné štúdium, vzdelávanie vedúcich pedagogických zamestnancov, účasť na kurzoch výpočtovej a audovizuálnej techniky, zapojiť všetkých zamestnancov do priebežného vzdelávania – odborné témy a pod., administratívnych zamestnancov školiť podľa ponuky. Zabezpečovať pre zamestnancov školy pedagogickú a inú odbornú tlač, podľa možností a potrieb školy. Zabezpečiť uplatňovanie zákona č. 377/2004 Z. z. o ochrane nefajčiarov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v školských priestoroch.

17. Podľa možností a výšky finančných prostriedkov získaných podľa § 20 odst. 1 písm. k / zákona NR SR č. 303/1995 Z. z. o rozpočtových pravidlách v znení neskorších predpisov, zákona NR SR č. 597/2003 Z. z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení v znení zmien a doplnkov zákona č. 523/2004 Z. z. , zákona č. 564/2004 Z. z., zákona č.689/2006 Z. z., a zákona č. 245/2008 Z. z., vylepšovať pracovné podmienky a materiálno – technické vybavenie školy.

18. Podieľať sa na spolupráci aktivitách jednotlivých sekcií AUHS (EMU, Orffova spoločnosť, EMCY, EPTA, ESTA). Spolupracovať so Štátnou školskou inšpekciou, Štátnym pedagogickým ústavom, Metodicko – pedagogickým centrom Bratislava, OŠ OvÚ Nitra.

6 Dĺžka štúdia

Prípravné štúdium má najviac dva ročníky. Je určené pre talentované deti v predškolskom vedu na intenzívne diagnostikovanie umeleckých schopností dieťaťa a jeho následné zaradenie do príslušného umeleckého odboru a pre žiakov prvého ročníka základnej školy. Deti z MŠ sa radia do prípravného štúdia „A“ a deti v prvom ročníku základnej školy sa radia do prípravného štúdia „B“.
Prvý stupeň základného štúdia sa člení na prvú časť, ktorá má najviac štyri ročníky a na druhú časť, ktorá má najviac päť ročníkov. Úspešným absolvovaním posledného ročníka prvej časti prvého stupňa základného štúdia získa žiak primárne umelecké vzdelanie. Úspešným absolvovaním posledného ročníka druhej časti prvého stupňa základného štúdia získa žiak nižšie sekundárne umelecké vzdelanie.
Štúdium pre dospelých má najviac štyri ročníky. Je určené pre uchádzačov, ktorí si chcú doplniť a rozšíriť svoje umelecké vzdelanie.

7 Formy výchovy a vzdelávania

Vyučovanie prebieha formou:
a) individuálneho vyučovania
b) skupinového vyučovania

Podľa cieľov a dĺžky štúdia delíme vyučovanie na:

a) normálne vyučovanie – najrozšírenejšie, určené pre žiakov, ktorí sa zameriavajú na získanie všeobecného hudobného vzdelania a účinkovanie v rôznych umeleckých telesách

b) rozšírené vyučovanie - je určené pre mimoriadne talentovaných žiakov, ktorí sa pripravujú na umeleckú dráhy so zvýšením počtom vyučovacích hodín v hlavnom predmete

c) skrátené vyučovanie – je určené pre žiakov vyššieho veku, skrátená je dĺžka štúdia

8 Učebné osnovy

8.1 Učebné osnovy – hudobný odbor

Vzdelávací program pre hudobný odbor je programom rôznych hudobných činností a otvorených príležitostí na rozvíjanie individuálnych učebných možností, hudobných kompetencií žiakov a pre orientáciu učiteľov hudobného odboru. V takomto chápaní nepredstavuje len súhrn katalógov, ktoré stanovujú výkony a obsah vyučovacích predmetov jednotlivých študijných zameraní.

Vzdelávací program pozostáva aj zo základných učebných cieľov, ktoré sa konkretizujú vo výkonovom štandarde. Teda v ucelenom systéme výkonov, ktoré sú vyjadrené odstupňovanými konkretizovanými cieľmi – učebnými požiadavkami. Tie predstavujú normu pre žiaka. Napriek tomu si však učiteľ hudobného odboru môže vzdelávací štandard bližšie špecifikovať, konkretizovať a rozvíjať, napríklad v podobe učebných úloh a otázok, či odstupňovať jednotlivé výkony podľa kognitívnych, psychomotorických a senzomotorických možností svojich žiakov.

K vymedzeným výkonom je priradený učebný obsah, v ktorom sa zdôrazňujú aj pojmy ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu predmetov jednotlivých študijných zameraní hudobného odboru. Súčasne jednotlivé výkony nie sú vždy naviazané na každý učebný prvok, nakoľko jeden výkon preukazuje viaceré aspekty učebného obsahu a obsah sa prejavuje vo viacerých výkonoch. Takto štruktúrované učivo tvorí obsahový štandard, ktorý je záväzkom pre učiteľa. Učitelia si môžu učebný obsah tvorivo modifikovať v príslušnom ročníku. Žiakom, ktorí v základnom štúdiu preukážu mimoriadne nadanie a vynikajúce študijné výsledky, je určené rozšírené štúdium.

Pri koncipovaní otvorených príležitostí na rozvíjanie učebných možností a hudobných kompetencií žiakov je potrebné vytvárať také kognitívne činnosti, ktoré podporujú zisťovanie niečoho, hľadanie, pátranie, skúmanie, napr. v notovom materiáli a pod. V tomto zmysle je cieľom výučby predmetov jednotlivých študijných zameraní hudobného odboru na základnej umeleckej škole napomáhať žiakom vytvárať si nové zručnosti, poznatky a postoje na základe zážitkov zo psychomotorických a senzomotorických činností, nie riadiť učenie len na zapamätanie sprostredkovane odovzdaných poznatkov.

CHARAKTERISTIKA ODBORU A PODMIENKY PRIJÍMANIA UCHÁDZAČA

Hudobný odbor základnej umeleckej školy je charakteristický prepojením individuálneho vyučovania (hra na nástroji, spev, tvorba) a kolektívnych aktivít (predmety hudobná náuka, komorná a súborová hra, hra v orchestri, komorný a zborový spev, hudobno-dramatické projekty a pod.). Komplexná výučba prepája praktické (interpretačné a tvorivé) zručnosti s rozvíjaním emocionálnych a racionálnych (duševných, mravných, etických, sociálnych, vedomostných, logických a kreatívnych) kompetencií žiaka. Hudba je významným prostriedkom harmonizácie osobnosti, rozvíja schopnosť empatie, vnímania, prežívania, tolerancie a spolupráce. Podmienkou na prijatie je základná orientácia v časopriestore hudby. V hudobnom odbore sa výrazne prejavuje dvojaká koncepčná línia základnej umeleckej školy: na jednej strane pripravuje žiakov na štúdium na konzervatóriách, na vysokoškolské štúdium hudby na učiteľských fakultách a na vysokých školách umeleckého zamerania a na druhej strane vychováva prostredníctvom hudby deti v prípravnom štúdiu, žiakov (študentov) v primárnom a nižšom sekundárnom umeleckom vzdelávaní a v II. stupni základného štúdia ako i dospelých. Nevyhnutným predpokladom rozvoja hudobného talentu je paralelné rozvíjanie motorických zručností, hudobného cítenia a hudobného myslenia. Preto je potrebné postupné získavanie teoretických vedomostí v úzkom prepojení na živú hudobnú štruktúru.

CIELE ODBORU

Žiaci

- orientujú sa v hudobnej kultúre a svete hudobného umenia, prejavujú vlastné postoje a rozlišujú hodnoty v hudbe rôznych štýlov a žánrov,
- demonštrujú rozvinuté pohybové procesy v senzorickej a motorickej zručnosti (zbehlosti) pri hre na hudobnom nástroji,

- uplatňujú základy hudobného myslenia, hudobného a estetického vedomia v sústave a v medzipredmetových vzťahoch,
- čítajú notový text s porozumením a zapojením intelektových kompetencií (vnímanie, pochopenie, zapamätanie a využitie),
- vlastnou tvorivou činnosťou prejavujú kreatívne myslenie, cítenie a záujem o hudbu, vyhľadajú a spracujú informácie.

8. 1. 1 Hra na klávesových nástrojoch

CHARAKTERISTIKA ŠTUDIJNÝCH ZAMERANÍ, ICH DĹŽKA, FORMA VÝCHOVY A VZDELÁVANIA

Klávesové nástroje patria v súčasnosti k najpopulárnejším vyučovacím hudobným disciplínam základných umeleckých škôl pre široké možnosti svojho využitia. Skupina študijných zameraní hra na klávesových nástrojoch sa vyučuje nielen v klasickej, akustickej forme, ale aj v širokej ponuke rôznych elektronických variantov, čo predurčuje aj spôsoby ich využitia ako nástroja sólového, sprievodného pre účely komornej a orchestrálnej hry. Klávesové nástroje sú nástrojmi klasickej, folklórnej, ale aj modernej či jazzovej hudby. Toto široké uplatnenie sa premieta do relatívne širokej charakteristiky výučby aj v medzipredmetových vzťahoch. V rámci integrovaného vyučovania umožňuje pestovať návyky spoločného muzicírovania s inými žiakmi, ktorí študujú hru na inom nástroji, alebo sólový spev. Počas štúdia v študijnom zameraní hra na klavíri žiak absolvuje nasledovné povinné predmety: hra na nástroji, hra z listu; štvorručná hra alebo sprievod alebo komorná hra a hudobná náuka. Len absolvovaním všetkých povinných predmetov sa docieli kompletná výchova a vzdelanie hudobníka. Popri štúdiu povinných predmetov je možnosť absolvovania voliteľných predmetov podľa učebných plánov, štúdium ktorých ešte viac prispieva k výchove a vzdelaniu hudobníka. Učivo vyberá učiteľ podľa psychofyziologických daností a individuálnych predpokladov žiaka. Pre talentované deti a žiakov, ktorí sa pripravujú na štúdium na stredných a vysokých školách umeleckého zamerania je možnosť absolvovania rozšíreného štúdia študijného zamerania hra na klavíri, počas ktorého sa prehlbujú jeho vedomosti a technické a interpretačné kompetencie. Do rozšíreného štúdia sa zaraďuje žiak len po splnení podmienok na jeho zaradenie. Pre žiakov, ktorí absolvovali I. a II. stupeň základného štúdia skupiny študijných zameraní hra na klávesových nástrojoch je možnosť pokračovať v štúdiu pre dospelých, počas ktorého si prehĺbi a rozvine svoje nástrojové a teoretické kompetencie. Štúdium pre dospelých je určené aj pre začiatočníkov.

Medzi klávesové nástroje patrí aj čembalo. Študijné zameranie Hra na čembale môžu navštevovať žiaci po absolvovaní prvej časti I. stupňa základného štúdia študijného zamerania Hra na klavíri počas základného štúdia v rámci voliteľných predmetov za predpokladu dobrej technickej pripravenosti. Ako samostatné študijné zameranie sa vyučuje od II. stupňa základného štúdia. Učivo vyberá učiteľ podľa psychofyziologických daností a individuálnych predpokladov žiaka. Predmet komorná hra, sprievod, alebo hra v súbore sa vyučuje podľa vzdelávacích štandardov skupiny študijných zameraní hra na sláčikových nástrojoch, predmet hra na klavíri sa vyučuje podľa vzdelávacích štandardov študijného zamerania hra na klavíri so zníženou časovou dotáciou o polovicu vyučovacej hodiny týždenne a s tým spojenú redukciu vzdelávacích štandardov tohto predmetu. Žiaci sa tu oboznamujú s históriou, stavbou čembala ako aj so spôsobom tvorby tónu, ktorý na rozdiel od klavíra vzniká brnknutím plektra o strunu a jeho farbou. Učia sa tu o rozdielnej tvorbe tónu, hlavne preto, že táto je na rozdiel od klavíra veľmi jemná. Azda najdôležitejšia informácia a úloha, ktorú je potrebné, aby žiaci zvládli, je fixovanie vedomia, že sila tónu nie je závislá od sily úderu a rovnako aj to, že nie je žiadny iný spôsob zadržať tóny, respektíve akordy, pokiaľ ich fyzicky žiak nedrží. Preto je voľba správneho prstokladu veľmi dôležitá. To, čo by si mali žiaci uvedomiť je, že pridaním sily úderu vzniká jedine nepríjemný „buchot“ mechaniky, pričom tón ostane rovnako silný. V spojitosti s čembalom si žiaci rozširujú vedomosti v oblasti starej hudby a jej interpretačné zvláštnosti. Dôležitú oblasť okrem úderu tvorí najmä prevedenie ornamentiky a jej označenie, ktoré býva často odlišné v jednotlivých regiónoch, rovnako ako je čítanie v starých kľúčoch pre prípad, že sa dostanú k pôvodným notovým záznamom. Pokiaľ majú dostatočné vedomosti z hudobnej teórie, predovšetkým z harmónie, je možne osvojiť si základy číslovaného basu, vďaka čomu si tieto upevnia. Rovnako je čítanie potrebné najmä pre komornú hudbu tej doby, ktorá podľa vtedajšieho zvukového ideálu znie celkom odlišne ako na moderných klavíroch. K tomuto účelu sa dnes vyrábajú aj čembalá podľa historických vzorov rôznych typov. Absolventi študijného zamerania hra na čembale majú možnosť pokračovať v štúdiu na stredných a vysokých školách hudobného zamerania.

Spomedzi elektronických verzií klávesových nástrojov je najviac obľúbený keyboard. Študijné zamerane Hra na keyboarde sa stalo populárnym na základných umeleckých školách. Tento nástroj, ktorý sa teší rastúcej obľube, nám ponúka široké možnosti jeho využitia. Je veľmi dôležité, aby príslušný systém výučby zodpovedal možnostiam tohto nástroja a želaniam a očakávaniam žiakov. Predpokladom úspešnej práce so žiakom je predovšetkým kvalitná a fundovaná príprava učiteľa (praktické ovládanie

nástroja, znalosť harmonických značiek, funkčnej harmónie, modálnej harmónie, predstava hry v jednotlivých štýloch). Bez týchto znalostí nemôže byť výučba hry na keyboarde plnohodnotná. Najdôležitejším momentom pri formovaní kladného vzťahu žiaka k hudbe a hudobnému nástroju sú jeho prvé kontakty s hudbou prostredníctvom pedagogického zamestnanca. Preto je potrebné už od začiatku štúdia venovať pozornosť predpokladom žiaka (fyzickým, psychickým) pre hru na nástroji a citlivým prístupom tieto predpoklady rozvíjať. Výučba hry na keyboarde v sebe integruje hru s automatickým sprievodom, polyfónnu hru, kolektívnu hru, aranžovanie skladieb a improvizáciu, ktoré by mal žiak zvládnuť počas štúdia. Učivo vyberá učiteľ podľa psychofyziologických daností a individuálnych predpokladov žiaka. Predmet štvorručná hra, sprievod alebo komorná hra sa vyučuje podľa vzdelávacích štandardov študijného zamerania Hra na klavíri. V priebehu celého štúdia ďalej rozvíjame už nadobudnuté znalosti a snažíme sa pochopiť systém, vďaka ktorému vieme zahrať „správne noty na správnom mieste". Pilierom tohto systému je vzájomný vzťah medzi stupnicami (melódiou) a akordmi (harmóniou). Pochopenie tohto vzťahu je nutné pre kompozíciu, aranžovanie a improvizáciu, ktorá sa uplatňuje v džeze, rocku a v modernej populárnej hudbe. Toto štúdium bude pre interpretov veľmi prospešné, lebo sa budú môcť lepšie orientovať v diele, keď pochopia jeho štruktúru.

CIELE ŠTUDIJNÝCH ZÁMERANÍ

Žiaci:

- sa orientujú v druhoch umenia a vedia prijímať umenie,
- aplikujú nadobudnuté kompetencie v skupine študijných zameraní hra na klávesových nástrojoch v praxi,
- preukazujú schopnosť komunikácie v umeleckej oblasti,
- získavajú a správne pracujú s informáciami v oblasti umeleckej inštrumentálnej interpretácii a v oblasti medzipredmetových vzťahov,
- analyzujú a tvorivo riešia problémy vo vyučovacom procese.

PROFIL ABSOLVENTA

Absolvent prvej časti I. stupňa primárneho umeleckého vzdelávania (ISCED 1 B) základného štúdia skupiny študijných zameraní hra na klávesových nástrojoch po preukázaní vedomostí a zručností, ktoré nadobudol v priebehu štúdia, je pripravený pokračovať v štúdiu druhej časti I. stupňa základného štúdia skupiny študijných

zameraní hra na klávesových nástrojoch. Po ukončení prvej časti I. stupňa základného štúdia má žiak osvojené základy umeleckej výchovy a vzdelávania v danom študijnom odbore.

Získal základy odborného jazyka a komunikácie v umeleckej oblasti. Absolvent prvej časti I. stupňa základného štúdia sa dokáže vyjadrovať na úrovni základnej kultúrnej gramotnosti prostredníctvom umeleckých vyjadrovacích prostriedkov príslušného odboru a vyučovacieho predmetu, v ktorom si rozvinul schopnosť tvoriť a prijímať umenie na danej úrovni stupňa ukončeného vzdelania. Úroveň rozvinutosti kľúčových kompetencií, ktoré absolvent dosiahol na konci prvej časti I. stupňa základného štúdia nie je ukončená. Vytvára len základ pre následné stupne vzdelávania.

Absolvent druhej časti nižšieho sekundárneho umeleckého vzdelávania I. stupňa základného štúdia ZUŠ skupiny študijných zameraní hra na klávesových nástrojoch má ukončený I. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy. Absolvovaním súboru predmetov umeleckého vzdelávania je pripravený na štúdium na stredných školách hudobného a pedagogického zamerania. Absolvent je pripravený na celoživotné vzdelávanie a rozširovanie svojich nadobudnutých všeobecných a odborných vedomostí a zručností v umeleckej oblasti. Po ukončení druhej časti I. stupňa základného štúdia ZUŠ má žiak osvojené základy umeleckej výchovy a vzdelávania v danom vyučovacom odbore. Získal základy pre osvojenie účinných techník celoživotného učenia sa a pre rozvoj nadobudnutých spôsobilostí. Je schopný umelecky pôsobiť v rôznych skupinách, súboroch, umeleckých formáciách. Absolvent druhej časti I. stupňa základného štúdia ZUŠ dokáže pomenovať druhy umenia, ich hlavné nástroje a vyjadrovacie prostriedky, uvedomuje si význam umenia a kultúrnej komunikácie vo svojom živote, cení si ľudové tradície, rešpektuje vkus iných ľudí a primerane veku dokáže vyjadriť svoje názory a postoje k estetickým hodnotám, správa sa kultúrne, kultivovane primerane okolnostiam, situáciám a sociálnym potrebám, je schopný využívať osvedčené stratégie učenia sa, nadobudnuté teoretické i praktické poznatky dokáže uplatniť pri ďalšej samostatnej činnosti, svoje vedomosti dokáže sám rozvíjať, obnovovať, je schopný primerane reagovať na nové trendy i na spoločenský vývoj, na základe získaných poznatkov a skúsenosti dokáže hodnotiť a kriticky pristupovať k ďalšiemu tvorivému procesu, dokáže uplatniť nadobudnuté znalosti a spôsobilosti v rôznych životných situáciách, dokáže využívať dostupné formy sociálnej komunikácie s okolím, s ktorým prichádza do kontaktu. Úroveň rozvinutosti kľúčových spôsobilostí, ktoré žiaci dosiahnu v druhej časti prvého stupňa základného štúdia ZUŠ, nie je ukončená. Vytvára len bázu pre následné stupne vzdelania, pre celoživotné učenie sa.

Absolvent II. stupňa základného štúdia je pripravený na celoživotné vzdelávanie a rozširovanie svojich nadobudnutých všeobecných a odborných vedomostí a zručností v umeleckej oblasti. Absolvovaním súboru predmetov umeleckého vzdelávania počas štúdia je pripravený na vysokoškolské štúdium na školách umelecko-pedagogického zamerania. Absolvent II. stupňa základného štúdia ovláda hru na hudobnom nástroji na úrovni prislúchajúcej danému stupňu vzdelania. Dokáže aktívne pôsobiť v hudobných zoskupeniach ako hráč sólového partu i ako sprievodný hráč. Svoje vedomosti dokáže sám rozvíjať, obnovovať, je schopný primerane reagovať na nové trendy i na spoločenský vývoj. Na základe získaných poznatkov a skúsenosti dokáže hodnotiť a kriticky pristupovať k ďalšiemu tvorivému procesu. Absolvent II. stupňa základného štúdia skupiny študijných zameraní hra na klávesových nástrojoch: podáva poloprofesionálne umelecké výkony v praxi najčastejšie ako člen komorných zoskupení vážnej i populárnej hudby, ako korepetítor, tiež ako sólista, pozná a primerane uplatňuje technické, výrazové a vyjadrovacie prostriedky hry na klávesových nástrojoch, má vedomosti z dejín hudby a klavírnej literatúry, dokáže odborne vyjadriť svoj umelecký názor, pozná historické a estetické zákonitosti umenia, hudobné diela dokáže interpretovať podľa štýlových období, má vedomosť o harmónii, kontrapunkte, hudobných formách a hudobných druhoch, o hudobných nástrojoch, vie analyzovať hudobné diela a túto analýzu zužitkovať pri tvorbe osobitej interpretácie. Úroveň rozvinutosti kľúčových spôsobilostí, ktoré žiaci dosiahnu v závere II. stupňa základného štúdia ZUŠ, nie je ukončená. Vytvára len bázu pre následné stupne vzdelania, pre celoživotné učenie sa.

Absolvent rozšíreného vyučovania I. stupňa základného štúdia študijného zamerania hra na klavíri má ukončený I. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy. Absolvovaním súboru predmetov umeleckého vzdelávania počas štúdia je pripravený na štúdium na stredných a vyšších odborných školách hudobného a pedagogického zamerania. Súbor vedomostí a zručností, nadobudnutý pri tejto forme štúdia vytvára hlavne podmienky pre ďalšie štúdium na hudobnom konzervatóriu. Absolvent rozšíreného vyučovania I. stupňa základného štúdia študijného zamerania hra na klavíri má technické a interpretačné kompetencie na vyššej úrovní, ako pri bežnej forme štúdia, nakoľko práve v tejto oblasti počas štúdia rozširuje a prehlbuje svoje vedomosti a praktické zručnosti. Je pripravený na profesionálnu dráhu. Absolvent rozšíreného vyučovania prvého stupňa základného štúdia má vytvorený a navzájom prepojený komplex vedomosti, zručnosti a návykov. K ďalším nemenej dôležitým znakom absolventa patrí schopnosť praktického využívania získaných poznatkov, vedomostí a zručností v ďalšej fáze života, či už v profesionálnej sfére, alebo v amatérskej hudobnej sfére. Absolvent je kultivovaným poslucháčom koncertných sienі, pokračuje vo svojom osobnom a rodinnom živote pestovať a šíriť pozitívny

vzťah k hudbe a obohacovať tak kultúru národa. Úroveň rozvinutosti kľúčových spôsobilostí, ktoré žiaci dosiahnu v nižšom sekundárnom umeleckom vzdelaní ZUŠ, nie je ukončená. Vytvára len bázu pre následné stupne vzdelania, pre celoživotné učenie sa.

ŠTUDIJNÉ ZAMERANIE HRA NA KLAVÍRI

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

PRÍPRAVA KU HRE NA NÁSTROJI

Prípravné štúdium

Žiaci po ukončení 1. roku prípravného štúdia „A“ základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ aplikujú pri hre na klavíri správne sedenie a postavenie ruky, ✓ zahrajú správnym spôsobom elementárne prstové cvičenia non legato, ✓ predvedú uvoľňovacie cvičenia hracieho aparátu, ✓ rozlišujú tóny na klaviatúre sluchovo: nízke - vysoké, dlhé – krátke, silné – slabé, ✓ orientujú sa vizuálne na klaviatúre niektoré tóny hudobnej abecedy, ✓ rozoznajú na elementárnej úrovni dynamiku a tempo skladieb: hlasno – ticho, pomaly – rýchlo, ✓ rozlíšia náladu, tempo a dynamiku skladieb, ✓ rozpoznajú kontrastné časti skladieb: pomalá – rýchla, veselá – smutná, ✓ interpretujú podľa sluchu jednoduché krátke melodické fragmenty jednou rukou, striedaním rúk – non legato, ✓ zahrajú spamäti elementárne hudobné motívy (napr.: „kukučka“) alebo frázy (napr.: riekanky na jednom - dvoch tónoch), ✓ rytmizujú jednoduché riekanky, ✓ aplikujú správne elementárne prvky improvizácie na úrovní tvorivých hudobno-didaktických hier.	Hrací aparát. Základy techniky hry na klavír. Klaviatúra. Hudobno-výrazové prostriedky. Základy hudobných foriem. Základy klavírnej interpretácie. Základy hry spamäti. Rytmické kompetencie. Tvorivo-hudobné schopnosti.

Žiaci po ukončení 2. roku prípravného štúdia „A“ základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ rozpoznajú noty v husľovom kľučí v súvislom notovom texte, ✓ používajú základné hodnoty nôt, pomlčiek, spôsoby hry non legato, portamento v hre na klavíri, ✓ rozpoznajú malú piesňovú a jednoduchú dvojdielnú formu, ✓ preukážu zvládnutie technických prstových cvičení, uvoľňovacích cvičení hracieho aparátu, ✓ určujú sluchom náladu, tempo, dynamiku skladieb, ✓ zahrajú ľudové piesne so sprievodom a jednoduché prednesové skladbičky podľa notového zápisu, ✓ rytmizujú jednoduché riekanky, ✓ dokážu hrať na klavíri spamäti jednoduché ľudové piesne.	Notový zápis. Základné hudobno-teoretické a hudobno-výrazové prostriedky. Základy hudobných foriem. Základné technické návyky. Percepčné činnosti Interpretačné návyky. Rytmické cítenie. Hudobná pamäť.

Požiadavky na overenie spôsobilosti postupu do 1. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia:

- 2 skladbičky rozličného charakteru primeranej náročnosti.

Žiaci po ukončení prípravného štúdia „B“ základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ použijú správne základy interpretačných návykov, ✓ rozlišujú notový zápis v husľovom kľúči, základné hodnoty nôt, pomlčiek, základy rôznych hudobno-výrazových prostriedkov, ✓ rozpoznajú malú piesňovú a jednoduchú dvojdielnu formu, ✓ používajú správne cvičenia na správne použitie hracieho aparátu, technické prstové cvičenia, uvoľňovacie cvičenia hracieho aparátu, ✓ zvládnu spôsoby hry - non legato, portamento, ✓ interpretujú ľudové piesne a jednoduché	Interpretačné návyky: postavenie rúk, orientácia na klavíri, používanie hracieho aparátu. Hudobno-teoretické poznatky. Základy hudobných foriem. Technické cvičenia Spôsoby hry na klavíri. Základné hudobno-interpretačné návyky. Rôzne klavírne výrazové prostriedky. Hra na klavíri podľa sluchu.

prednesové skladby jednou rukou, striedaním rúk, dvoma rukami non legato podľa sluchu a podľa notového zápisu, ✓ aplikujú vo svojom hudobnom prejave elementárne hudobno-výrazové prostriedky: dynamika, elementárna agogika, ✓ zahrajú podľa sluchu ľudové piesne v C dur (v rozsahu 5 tónov) so sprievodom gajdošskej kvinty (T-D), ✓ zahrajú z nôt aj spamäti skladby z klavírnej literatúry primeranej náročnosti, ✓ rozlíšia sluchom silu, dĺžku, výšku a farbu tónu, ✓ rozpoznajú sluchovo v elementárnej forme durový a molový tónorod (veselý – smutný), ✓ rozpoznajú v elementárnej forme jednoduchú dvojdielnu hudobnú formu (sloha – refrén, pomalá časť – rýchla časť, veselá časť – smutná časť).	Základy hry na klavíri spamäti a z nôt. Percepčné návyky. Základy elementárneho sluchovo-harmonického cítenia. Základné hudobné formy.

Požiadavky na overenie spôsobilosti postupu do 1. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia:

2 skladby rozličného charakteru primeranej náročnosti.

HRA NA NÁSTROJI, HRA Z LISTU

Prvá časť I. stupňa základného štúdia

Žiaci po ukončení 1. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ aplikujú základy správneho používania hracieho aparátu pri hre na nástroji, ✓ orientujú sa na klaviatúre vizuálne v rozsahu teoretických vedomostí a sluchovo – výška tónu, ✓ definujú noty, hodnoty nôt, pomlčiek v študovanej skladbe, ✓ rozoznajú označenia hudobno-výrazových prostriedkov v notovom texte,	Základné interpretačné návyky, klaviatúra. Notopis (v husľovom kľúči: g – g2, v basovom: c – g1), hodnoty nôt, pomlčiek. Poznatky o hudobno-výrazových prostriedkoch: p, f, mf, mp, dim, cresc., tempo: moderato, allegro, hudobná fráza. Hudobná terminológia: hudobný nástroj, tón, klaviatúra, kladivková mechanika, skladba, charakter, nálada. Základné poznatky o hudobných formách,

✓ vysvetlia základné hudobné a umelecké termíny v rozsahu študovaných skladieb, ✓ rozlišujú časti jednoduchej dvojdielnej hudobnej formy: sloha - refrén, smutná - veselá, pomalá - rýchla, ✓ používajú správny prstoklad pri interpretácii skladieb (aj podkladanie a nadkladanie palca), ✓ reprodukujú technické cvičenia a stupnice v súlade s obsahovými štandardmi, ✓ reprodukujú durové stupnice zvlášť a v protipohybe v súlade s obsahovými štandardmi, ✓ zvládnu interpretačne klavírne spôsoby hry: non legato, legato, staccato, portamento, ✓ aplikujú poznatky z oblasti frázovania, ✓ používajú pri interpretácii rôznu dynamiku: forte, piano, mf, mp, dim, crescendo, ✓ interpretujú skladby v rôznych tempách: moderato, allegro, ✓ realizujú primeranými prostriedkami zámer skladateľa: charakter, náladu a obsah hudby, ✓ interpretujú klavírne skladby: ľudovú pieseň v úprave skladateľa, prednesové skladby primeranej náročnosti, základy polyfónie, ✓ interpretujú vybrané skladby spamäti, ✓ použijú správne súčasný pedál, ✓ zvládnu spôsoby hru non legato, legato, staccato, portamento, kantiléna v obidvoch rukách, ✓ zahrajú spamäti ľudové piesne podľa sluchu s jednoduchým sprievodom gajdošskej kvinty, ✓ zvládnu správne frázovanie jednoduchých aj melodických útvarov, rozlišovanie a aplikácia základnej	žánroch, štýloch, obdobiach a skladateľoch a pod. v súlade so študovanými skladbami. Technické cvičenia: uvoľnenie hracieho aparátu a osvojenie si správneho spôsobu jeho používania, vhodné prstové cvičenia Technické etudy: výber skladieb zodpovedajúcich technickým prvkom z klavírnych škôl. Stupnice: hra durových stupníc zvlášť a v protipohybe: C, G, D, A, E – dur cez dve oktávy + durový 5- akord melodický a harmonický. Spôsoby hry a úderová gramotnosť (non legato, legato, tenuto, portamento, staccato, dvojhmaty, odťahy, skupinky dvoch, troch, štyroch, piatich tónov), plynulosť hry, kvalita tónu, jeho tvorba. Klavírne skladby: ľudová pieseň v úprave skladateľa, prednesové skladby primeranej náročnosti, základy polyfónie: hra melodického partu striedavo ľavou a pravou rukou. Súčasný pedál v jednoduchej forme. Spôsoby hry. Hudobná pamäť. Praktické zvládnutie hudobno-výrazových prostriedkov. Základy realizácie umeleckého obrazu skladby: charakter, nálada a obsah hudby. Percepcia, sluchová kontrola pri hre na klavíri, hra podľa sluchu. Rytmus a metrum. Rytmizácia textu, melodizácia textu. Základy hry z listu. Sprievod vo forme gajdošskej kvinty: T– D.

dynamiky v interpretovaných skladbách: forte, piano, mf, mp, dim, crescendo, interpretácia skladieb v rôznych tempách: moderato, allegro. ✓ realizujú prakticky základy hry z listu, ✓ počúvajú sa pri vlastnej interpretácii, ✓ aplikujú pri interpretácii základné rytmické útvary, ✓ aplikujú základy rytmizácie a melodizácie textu. ✓ zahrajú z listu skladby nižšej náročnosti, ✓ zahrajú jednoduché ľudové skladby so sprievodom gajdošskej kvinty.	

Žiaci po ukončení 2. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
✓ používajú správne sedenie za klavírom, postavenie rúk, ✓ rozoznávajú základné tempové označenia v notovom zápise, ✓ zvládnu hru durových stupníc s # a s b cez dve oktávy v rovnom pohybe a protipohybe v súlade s obsahovými štandardmi, ✓ zvládnu hru molových stupníc harmonických a, e, h mol a d, g, c mol, ✓ zvládnu hru tonického kvintakordu s obratmi spolu + malý rozklad zvlášť, ✓ aplikujú spôsoby hry v klavírnej interpretácii: tenuto, legato, staccato, ✓ rozpoznajú základné dynamické znamienka, ✓ pracujú správne s kantilénou v obidvoch rukách, ✓ pracujú správne s kvalitou tvorby tónu a jeho intenzitou primerane danému ročníku, ✓ zvládnu prvky klavírnej techniky pri hre akordov a skladieb etudového charakteru, ✓ zvládnu tvorbu tónu, kantilény a správneho frázovania,	Interpretačné návyky. Notopis, hodnoty nôt, pomlčky: v súlade so vzdelávacími štandardmi predmetu hudobná náuka a študovanými skladbami. Teoretická znalosť durových a molových stupníc, T 5, obraty: v súlade so vzdelávacími štandardmi predmetu hudobná náuka a požiadavkami na tento ročník. Zvládnutie durových stupníc: C dur – Cis dur, Fdur - Ces dur. Molové stupnice (poznámka: podľa individuálnych schopností žiaka – a, e, h, d, g, c mol harmonická). Klavírna technika. Prstoklad. Cvičenia na správne používanie hracieho aparátu, zväčšovanie rozpätia ruky. Hra akordov: tonický kvintakord s obratmi spolu + malý rozklad zvlášť, skladby etudového charakteru kratšieho rozsahu zamerané na riešenie rôznych technických problémov. Kantiléna, práca na kvalite tvorby tónu a jeho intenzite, správnosť frázovania dlhších melodických celkov, súčasný pedál.

✓ preukážu prakticky ovládanie hudobno-výrazových prostriedkov pri hre technických cvičení a klavírnych skladieb: ✓ dokážu frázovať dlhšie melodické celky, ✓ používajú správne predpísaný prstoklad v skladbe, ✓ ovládajú techniku základného používania súčasného pedálu, ✓ zvládnu hru skladieb v 2/4, 3/4, 4/4 a 3/8 takte, ✓ interpretujú vybrané skladby spamäti, ✓ hrajú z listu, ✓ interpretujú ľudové piesne v úprave a klavírne skladby v súlade s obsahovými štandardmi, ✓ rozpoznajú sluchom melodické fragmenty, výšku tónu, molovú stupnicu, ✓ rozlíšia sluchom molový a durový tónorod, ✓ dokážu rytmizovať riekanky, vytlieskať hodnoty nôt, ✓ rozpoznajú sluchom a v notovom texte základné metrické formácie – trojdobé, dvojdobé metrum, triola, bodkovaný rytmus. ✓ transponujú krátke melodické útvary do jednoduchých tónin, ✓ aplikujú základné návyky pri verejných vystúpeniach, ✓ dokážu samostatne nacvičiť skladbu z literatúry nižšieho ročníka.	Hudobno-výrazové prostriedky: artikulácia jednoduchých melodických ozdob: príraz, nátril, obal, a základy súčasnej synkopickej pedalizácie, vyjadrovanie nálady, charakteru a obsahu hudby. Klavírne skladby: ľudové piesne v úprave, základy polyfónie vo forme jednoduchých skladieb, prednesové skladby rôzneho štýlu a charakteru, skladby v husľovom i basovom kľúči. Návyky samostatného štúdia jednoduchých skladieb. Hudobná pamäť, vôľa, disciplína, trpezlivosť, systematickosť pri domácej príprave: rozvíjanie návykov. Hra z listu: klavírna literatúra z nižšieho ročníka. Sluchová sféra ako hlavný prvok hudobného interpretačného prejavu, sluchová analýza molovej stupnice, molový a durový tónorod: rozpoznanie podľa sluchu. Metricko-rytmická sféra, náročnejšie rytmické útvary: Transponovanie jednoduchých melodických útvarov. Hra ľudových piesní podľa sluchu s použitím T,D; tvorba jednoduchého sprievodu k ľudovým piesňam.

Žiaci po ukončení 3. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
✓ zvládnu hru legato a staccato v tempe, ✓ zvládnu techniku jednoduchých skokov, ✓ ovládajú súčasný a synkopický pedál, ✓ využívajú percepciu a kantilénu vo svojej hre, ✓ rozlišujú kantilénu v pravej a ľavej ruke, dokážu s ňou samostatne pracovať, ✓ využívajú návyky akordickej techniky hry v interpretácii,	Legato v tempe, technika staccato. Technika jednoduchých skokov, akordická hra. Synkopický pedál. Kantiléna v pravej a ľavej ruke: rozlišovanie, samostatná práca s ňou. Zmysel pre rozlišovanie charakteru skladieb podľa obsahu, nálady Pasážová technika: zdokonaľovanie

✓ ovládajú hru durových a molových stupníc (harmonických a melodických) kombinovaným spôsobom, v primeranom tempe podľa svojich schopností, ✓ vytvárajú a hrajú tonický kvintakord s obratmi + malý rozklad spolu, ✓ dokážu naštudovať v priebehu roka niekoľko etúd primeranej náročnosti, ✓ rozumejú umeleckej a technickej zložke interpretácie študovaných skladieb, ✓ rozlišujú charakter skladieb podľa obsahu, nálady a tempa a štýlového obdobia, ✓ dokážu správne frázovať dlhšie melodické útvary a charakterovo stvárniť skladbu, ✓ dokážu plynule podkladať a nadkladať prsty, plynule hrať rozklady, ✓ zvládnu hru jednoduchých melodických ozdôb, ✓ interpretujú skladby rôznych štýlových období, ✓ zahrajú z listu skladby z klavírnej literatúry nižšieho ročníka, ✓ rozlíšia sluchom vybrané štýlové obdobia, ✓ transponujú jednoduché melódie, ✓ rozpoznajú základné harmonické funkcie, ✓ použijú T,D pri hre jednoduchých ľudových piesní.	s dôrazom na legato, presná a zrozumiteľná artikulácia tónov, plynulé podkladanie a nadkladanie prstov, plynulá hra rozkladov. Durové stupnice v kombinovanom pohybe, T5,v plynulom tempe, primeranom individuálnym možnostiam žiaka, obraty (tenuto, staccato, rozložene). Molové stupnice (melodické) kombinovaným spôsobom, v primeranom tempe, počet: podľa individuálnych predpokladov žiaka. Etudy rôzneho technického zamerania na väčších plochách. Rozvíjanie umeleckej a technickej zložky interpretácie študovaných skladieb. Schopnosť rozlíšiť štýlové obdobia: budovanie. Práca s kvalitou tvorby tónu a jeho intenzitou. Frázovanie dlhších melodických útvarov a správnosť obsahového stvárnenia skladieb. Koordinácia rúk a nôh pri používaní pedálu. Melodické ozdoby: plynulá hra. Zvládnutie skladieb: polyfonické skladby (tance, menuety, fughetty a pod.), prednesové skladby rôzneho charakteru a štýlu. Hra z listu. Vybrané štýlové obdobia: percepčné vnímanie. Transponovanie. Hra ľudových piesní podľa sluchu s použitím T,D.

Žiaci po ukončení 4. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
✓ ovládajú cvičenia na rozširovanie rozpätia rúk hraním štvorzvuku zvlášť, ✓ zvládnu hru všetkých molových melodických aj harmonických, durových stupníc kombinovaným spôsobom cez dve oktávy v rovnom pohybe a protipohybe v primeranom tempe, ✓ ovládajú hru tonického kvintakordu	Cvičenia pre zväčšovanie rozpätia ruky, rytmické cvičenia. Molové stupnice melodické a harmonické, durové stupnice. Tonický kvintakord s obratmi + malý rozklad spolu, štvorzvuk: príprava hraním zmenšeného septakordu. Etudy – rôzneho technického a tempového

s obratmi + malý rozklad spolu, ✓ dokážu naštudovať etudy rôzneho technického zamerania, ✓ dokážu dbať na farebnosť tónu a dynamickej škály pri hre klavírnych skladieb, ✓ dokážu samostatne, správne, dostatočne a efektívne pracovať na skladbách daného ročníka, ✓ pracujú správne s hudobnou frázou skladby, ktorú dokážu sami diferencovať, ✓ zvládnu hru zložitejších melodických ozdôb, ✓ zahrajú naštudované skladby v rýchlejšom tempe, ✓ používajú samostatne pedál v jednoduchých skladbách, ✓ rozpoznajú hudobnú formu skladby, jej štruktúru, jednotlivé časti, ✓ rozpoznajú presnú artikuláciu skladieb z hľadiska umeleckého a technického, ✓ zvládnu interpretáciu skladieb podľa obsahového štandardu, ✓ dokážu sami naštudovať jednoduché skladby, ✓ aplikujú základy tvorby sprievodu pri hre ľudových piesní.	zamerania na väčších plochách a v rýchlejších tempách. Farebnosť tónu a dynamická škála. Hra v rýchlom tempe zodpovedajúcemu úrovni daného ročníka. Presná artikulácia skladieb z hľadiska umeleckého a technického. Kantiléna v obidvoch rukách (použiť polyfonické prvky): rozvíjanie. Práca s hudobnou frázou skladby, samostatná diferencia frázy. Melodické ozdoby - príraz, nátril, obal. Hra v rýchlom tempe. Samostatné používanie pedálu. Hudobná forma skladby, jej štruktúra, analýza jednotlivých častí. Interpretácia skladieb z hľadiska štýlových období. Polyfonické skladby s prihliadnutím na obsah a náročnosť; prednesové skladby rôzneho charakteru, obdobia a štýlu: klasické, moderné. Hra z listu z klavírnej literatúry nižších ročníkov. Harmonické cítenie - základné harmonické funkcie, analýza. Transponovanie jednoduchých melódií, ľudové piesne: hra podľa sluchu s použitím T,D.

Záverečná skúška:

- 2 skladby primeranej náročnosti rozličných štýlových období hra spamäti.

Druhá časť I. stupňa základného štúdia

Žiaci po ukončení 1. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ uvedomujú si štruktúru durovej, molovej, chromatickej stupnice, ✓ zdokonaľujú pasážovú techniku, akordovú techniku, ✓ hrajú v plynulom tempe všetky durové a molové stupnice v kombinovanom	Durová, molová, chromatická stupnica: uvedomenie si štruktúry, rozdielu medzi nimi, aplikácia v prednesovej literatúre. Pasážová technika, akordová technika: zdokonaľovanie. Durové a molové stupnice.

pohybe, T5 s obratmi (tenuto, staccato, rozložene), ✓ dokážu zvládnuť veľký rozklad – rozložene cez 3 oktávy zvlášť, ✓ reprodukujú chromatickú stupnicu, ✓ hrajú etudy rôzneho technického zamerania a zdokonaľujú pedálovú techniku ✓ venujú pozornosť rozvoju rytmického cítenia, ✓ ovládajú správne návyky hudobno-interpretačných prostriedkov, ✓ interpretujú skladby z obdobia romantizmu, polyfonické skladby primeranej náročnosti, prednesové skladby rôzneho charakteru a štýlu, ✓ aplikujú princípy tvorby sprievodu pri hre podľa akordických značiek, ✓ zahrajú z listu skladby z literatúry nižších ročníkov, ✓ transponujú samostatne jednoduché melodické útvary, ✓ vytvárajú vlastné hudobné skladbičky , ✓ hrajú ľudové piesne podľa sluchu s použitím T,D, ✓ zvládnu tvorbu sprievodu podľa základných akordických značiek.	Štvorhlasný akord podľa fyziologických možností žiaka – zvlášť, rozložene. Veľký rozklad. Chromatická stupnica (2-3 stupnice zvlášť každou rukou). Etudy rôzneho technického zamerania na väčších plochách s dôrazom na pasážovú, akordickú techniku, zdokonaľovanie motorickej zručnosti ľavej ruky, pedalizácia Štýlová interpretácia po technickej a výrazovej stránke. Hudobno-interpretačné prostriedky: trilok, glissando, chromatika - návyky a zdokonaľovanie hry. Zvládnutie skladieb: polyfonické skladby primeranej náročnosti, prednesové skladby rôzneho charakteru, obdobia a štýlu, zamerať sa na skladbu z obdobia romantizmu, moderné – u žiakov, ktorí inklinujú k modernej hudbe zaraďujeme klavírne úpravy skladieb pop. hudby zodpovedajúce technickým a interpretačným požiadavkám na tento ročník. Hra z listu. Transponovanie. Hra ľudových piesní podľa sluchu s použitím T,D. Tvorba sprievodu.

Žiaci po ukončení 2. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
✓ systematizujú hudobno-teoretické vedomosti z predchádzajúcich ročníkov, ✓ zdokonaľujú poznatky o väčších hudobných formách, ✓ venujú pozornosť rozsahu vedomostí o: harmonických funkciách, akordoch, akordických značkách, ✓ uvedomujú si štruktúru durovej, molovej, chromatickej stupnice ✓ zdokonaľujú akordickú, pasážovú, oktávovú techniku, ✓ hrajú všetky durové a molové stupnice v	Poznatky a pochopenie väčších hudobných foriem: sonátová, cyklická, zložitejšie polyfonické skladby. Dejiny hudby v súlade s predmetom hudobná náuka a preberanými skladbami. Harmonické funkcie, akordy, akordické značky: rozširovanie rozsahu vedomostí. Durová, molová, chromatická stupnica – uvedomenie si štruktúry, rozdielu medzi nimi, ich aplikácia v prednesovej literatúre. Akordická, pasážová, oktávová technika: zdokonaľovanie zručností.

kombinovanom pohybe, T5, štvorhlasný akord s obratmi spolu v plynulom tempe, ✓ zvládnu hru veľkého rozkladu – rozložene cez 3 oktávy zvlášť, ✓ reprodukujú chromatickú stupnicu, ✓ interpretujú etudy rôzneho technického zamerania na väčších plochách a v rýchlejších tempách, ✓ venujú pozornosť kultivovanému hudobno-interpretačnému prejavu, ✓ zvládnu zložitejšie melodické ozdoby, ✓ interpretujú klavírne skladby: zložitejšie polyfonické skladby s náročnejším vedením hlasov, prednesové skladby rôznych štýlov - klasické a moderné, zodpovedajúce technickým a interpretačným požiadavkám na tento ročník, ✓ preukážu návyky verejnej prezentácie, ✓ zahrajú z listu, ✓ venujú pozornosť rozvoju sluchovo-motorických zručností, ✓ kontrolujú sa sluchovo, počúvajú sa pri hre, ✓ transponujú samostatne jednoduché melodické útvary, ✓ preukážu základy improvizácie, ✓ tvoria vlastné skladbičky, ✓ zahrajú ľudové piesne podľa sluchu s použitím základných harmonických funkcií, ✓ navrhujú riešenie technického a výrazového problému, ✓ tvoria sprievod podľa akordických značiek.	Durové a molové stupnice: hra v kombinovanom pohybe, T5 s obratmi spolu (tenuto, staccato, rozložene). Štvorhlasný akord s obratmi spolu v plynulom tempe. Veľký rozklad – rozložene cez 3 oktávy zvlášť. Chromatická stupnica (2-3 stupnice zvlášť každou rukou). Etudy rôzneho technického zamerania na väčších plochách a v rýchlejších tempách s dôrazom na pasážovú, akordickú techniku, zdokonaľovanie motorickej zručnosti ľavej ruky. Zložitejšie melodické ozdoby. Zvládnutie skladieb: zložitejšie polyfonické skladby, prednesové skladby rôznych štýlov a žánrov. Hra z listu. Sluchovo-motorické zručnosti. Počúvanie sa pri hre, sluchová kontrola. Samostatné transponovanie jednoduchých melodických útvarov, Základy improvizácie. Vlastná tvorba žiaka. Hra ľudových piesní podľa sluchu s použitím T,S a D. Schopnosť navrhnúť riešenie technického a výrazového problému. Tvorba sprievodu podľa zvládnutých akordických značiek.

Žiaci po ukončení 3. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ aplikujú poznatky o väčších hudobných formách v klavírnej interpretácii, ✓ aplikujú vedomosti o harmonických funkciách, akordoch, akordických	Väčšie hudobné formy: sonátová, cyklická, zložitejšie polyfonické skladby: prehĺbenie poznatkov a pochopenie. Harmonické funkcie, akordy, akordické značky: prehĺbenie vedomostí.

značkách pri tvorbe sprievodu, ✓ používajú vedomosti o stupniciach pri ich výskyte (alebo ich úryvkoch) v klavírnej literatúre, ✓ zdokonaľujú pasážovú techniku, oktávovú techniku, ✓ zahrajú etudy zamerané na vybrané technické problémy, ✓ reprodukujú všetky stupnice durové, molové, harmonické a melodické a vybrané stupnice chromatické, ✓ zvládnu hru štvorhlasného akordu s obratmi, malý a veľký rozklad osobitne, dominantný septakord a zmenšený septakord s rozkladmi, ✓ venujú pozornosť zvládnutiu samostatnej práce so skladbou, ✓ zdokonaľujú farebnosť tónu a rozširujú dynamickú škálu, ✓ používajú chromatiku, glisandá, aleatoriku, zložitejšie melodické ozdoby, ✓ interpretujú zložitejšie polyfónne skladby, interpretujú skladby rôznych období, štýlov a žánrov, ✓ chápu väčšie cyklické formy, venujú pozornosť väčším nárokom na štýlovosť, charakter a náladu interpretovaných skladieb, ✓ preukážu návyky sluchovej predstavy, ✓ hrajú z listu skladby primeranej náročnosti, ✓ zahrajú ľudové piesne podľa sluchu s použitím T,S, D a ich príbuzných akordov, používajú základy tvorby kadencie, ✓ docielia prehĺbenie rytmického cítenia, ✓ dokážu samostatne transponovať jednoduché melodické útvary, ✓ tvoria sprievod podľa akordických značiek.	Stupnice: prehĺbenie vedomostí, rozdiel medzi nimi, aplikácia v prednesovej literatúre. Pasážová technika na väčších plochách, oktávová technika. Technické etudy. Všetky stupnice durové, molové, harmonické a melodické a vybrané stupnice chromatické. Štvorhlasný akord s obratmi, malý a veľký rozklad osobitne, dominantný septakord a zmenšený septakord s rozkladmi. Chromatika, glisandá, aleatorika, zložitejšie melodické ozdoby. Štýlovosť, charakter a nálada interpretovaných skladieb: väčšie nároky na ich vyjadrenie. Vnímanie, pochopenie a reprodukcia väčších cyklických foriem. Tón: zdokonaľovanie farebnosti a dynamickej škály. Hudobno-výrazové prostriedky. Zvládnutie skladieb: zložitejšie polyfonické skladby s náročnejším vedením hlasov, skladby rôznych štýlov a období - klasické, moderné zodpovedajúce technickým a interpretačným požiadavkám na tento ročník. Rozbor skladieb. Sledovanie a rozvíjanie sluchovej predstavy skladby. Hra z listu. Hra ľudových piesní podľa sluchu s použitím T,S, D a ich príbuzných akordov, základy tvorby kadencie. Základy improvizácie. Rytmická sféra. Samostatné transponovanie jednoduchých melodických útvarov. Tvorba sprievodu podľa akordických značiek.

Žiaci po ukončení 4. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ systematizujú komplexné vedomosti z hudobnej teórie, dejín hudby a ich praktické využitie v klavírnej hre, ✓ definujú tóninu, samostatne určujú tóninu, ✓ definujú intervaly, akordy, ich tvorbu, akordické značky, ✓ definujú a rozlišujú základné znaky hudobných štýlov, foriem, ✓ používajú hudobnú, klavírnu terminológiu v pôvodnom znení, ✓ reprodukujú všetky durové a molové stupnice a akordy v súlade s obsahovými štandardmi, ✓ interpretujú etudy rôzneho technického zamerania na väčších plochách a v rýchlejších tempách s dôrazom na pasážovú, akordickú techniku, oktávovú techniku, ✓ venujú pozornosť rozvoju kultivovaného hudobno-interpretačného prejavu, ✓ dokážu zvládnuť zložitejšie melodické ozdoby, ✓ interpretujú skladby: polyfonické skladby s náročnejším vedením hlasov, ďalšie klavírne skladby: klasika a moderna, populárna hudba v úprave pre klavír podľa technických a interpretačných požiadaviek na daný ročník, ✓ zahrajú z listu, ✓ venujú pozornosť rozvoju sluchovo-hudobnej predstavivosti a metro - rytmického cítenia, ✓ použijú správne cvičenia na rozdielne usporiadanie rytmických štruktúr v pravej a ľavej ruke, ✓ transponujú samostatne melodické fragmenty, ✓ aplikujú základy improvizácie, ✓ venujú pozornosť vlastnej tvorbe,	Tónina – samostatné určovanie tóniny, - orientácia v intervaloch, v akordoch, v ich tvorbe, v akordických značkách. Základné znaky hudobných štýlov, foriem: výklad, pochopenie a ich rozpoznanie. Hudobná, klavírna terminológia v pôvodnom znení. Všetky durové a molové stupnice v kombinovanom pohybe, T5 s obratmi spolu (tenuto, staccato, rozložene), štvorhlasný akord s obratmi spolu v plynulom tempe. Veľký rozklad – rozložene. D7, zm7 malý rozložený akord spolu. Oktávové techniky: rozvíjanie zaradením technických oktávových cvičení. Etudy rôzneho technického zamerania. Kultivovaný hudobno-interpretačný prejav: rozvíjanie. Zložitejšie melodické ozdoby. Zvládnutie skladieb: polyfonické skladby s náročnejším vedením hlasov, klavírne skladby rôznych štýlov, žánrov a období: klasika a moderna, populárna hudba v úprave pre klavír. Hra z listu. Metro -rytmické cítenie. Sluchovo-hudobná predstavivosť Cvičenia na rozdielne usporiadanie rytmických štruktúr v pravej a ľavej ruke (duoly – trioly a ďalšie podľa študovaných skladieb). Samostatné transponovanie jednoduchých melodických útvarov. Základy improvizácie. Vlastná tvorba žiaka. Hra ľudových piesní podľa sluchu s použitím T,S, D a ich príbuzných akordov, tvorba kadencie.

✓ zahrajú ľudové piesne podľa sluchu so sprievodom, ✓ navrhujú riešenia technického a výrazového problému, ✓ vytvoria sprievod podľa akordických značiek.	Samostatné návrhy riešenia technického a výrazového problému. Tvorba sprievodu podľa akordických značiek.

Záverečná skúška:

- 1 skladba z obdobia baroka,
- 1 skladba z obdobia klasicizmu,
- 1 skladba z obdobia romantizmu,
- 1 skladba z obdobia 20. a 21. storočia.

II. STUPEŇ ZÁKLADNÉHO ŠTÚDIA

Žiaci po ukončení 1. ročníka II. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ analyzujú študované skladby z rôznych hľadísk s cieľom vyvážiť tak emocionálny, ako i racionálny prístup k nim , ✓ definujú pojmy z oblasti hudobných IKT technológií, ✓ zdokonaľujú hru paralelných stupníc, ✓ vyberajú cvičenia, stupnice a akordy zamerané na riešenie technických problémov študovaných skladieb, ✓ interpretujú technické a koncertné etudy pre aktualizáciu a zdokonaľovanie technických zručností hry na klavíri, ✓ zdokonaľujú interpretačné zvládnutie skladieb, ✓ preukážu samostatný prístup k nácviku skladieb, ✓ podieľajú sa na výbere komplexného osobného repertoáru, ✓ interpretujú skladby rôznych foriem, období, štýlov, žánrov, charakteru, ✓ prezentujú verejne naštudované skladby, ✓ aplikujú návyky kolektívnej hry v rôznych komorných zoskupeniach, ✓ zdokonaľujú pohotovosť čítania nôt hrou z	Rozbor študovaných skladieb z rôznych hľadísk s cieľom vyvážiť emocionálny a racionálny prístup k nim . Poznatky z oblasti hudobných IKT technológií. Paralelné stupnice, akordy: opakovanie a zdokonaľovanie hry v súlade s technickými požiadavkami podľa vzdelávacích štandardov II. stupňa základného štúdia a so študovanými skladbami. Cvičenia, stupnice a akordy, zamerané na riešenie technických problémov študovaných skladieb. Technické a koncertné etudy, zamerané na aktualizáciu a zdokonaľovanie technických zručností hry na klavíri. Samostatný prístup k nácviku skladieb: rozvíjanie. Komplexný osobný repertoár: každé štýlové obdobie, hudobná forma či žáner: I. časť sonáty, alebo náročnejšia sonatína podľa individuálnych možností žiaka, barokova skladba, prednesová skladba z obdobia

listu, ✓ analyzujú sluchovo počutý hudobný prejav, ✓ kontrolujú sa sluchovo pri interpretácii, ✓ preukážu návyky korepetície, ✓ vytvoria sprievod k jednoduchým piesňam, ✓ aplikujú teoretické základy hudobnej kompozície pri vlastnej tvorbe.	romantizmu, populárna hudba v zodpovedajúcej úprave pre klavír. Uvedomelá interpretácia skladieb. Verejná interpretácia. Návyky hry v rôznych nástrojových zoskupeniach, príp. v kapelách populárnej hudby. Návyky kolektívnej hry v rôznych komorných zoskupeniach. Pohotovosť čítania nôt hrou z listu. Sluchová analýza počutého hudobného prejavu. Návyky korepetície. Samostatná tvorba sprievodu, tvorba sprievodu podľa akordických značiek, základy hudobnej kompozície.

Žiaci po ukončení 2. ročníka II. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
✓ analyzujú študované skladby z rôznych hľadísk, ✓ analyzujú hudobné formy, ✓ definujú pojmy z oblasti IKT technológií ✓ zdokonaľujú hru paralelných stupníc, ✓ vyberajú cvičenia, stupnice a akordy, zamerané na riešenie technických problémov študovaných skladieb, ✓ vytvárajú samostatný prístup k nácviku skladieb, ✓ interpretujú technické a koncertné etudy pre aktualizáciu a zdokonaľovanie technických zručností hry na klavíri, ✓ zdokonaľujú interpretačné zvládnutie skladieb, ✓ aplikujú hudobno-výrazové prostriedky: agogika, dynamika, melodické ozdoby, ✓ podieľajú sa na výbere komplexného osobného repertoáru, ✓ interpretujú klavírne skladby v súlade s obsahovými štandardmi, ✓ zdokonaľujú návyky verejnej prezentácie, ✓ aplikujú návyky kolektívnej hry v rôznych komorných zoskupeniach,	Hudobné formy a ich analýza. Rozbor študovaných skladieb z rôznych hľadísk s cieľom vyvážiť emocionálny a racionálny prístup k nim. Poznatky z oblasti IKT technológií, oboznámenie sa s elektronickými hudobnými programami, nástrojmi. Paralelné stupnice, akordy: opakovanie a zdokonaľovanie hry v súlade s technickými požiadavkami podľa vzdelávacích štandardov II. stupňa základného štúdia a študovanými skladbami. Cvičenia, stupnice a akordy, zamerané na riešenie technických problémov študovaných skladieb. Technické a koncertné etudy pre aktualizáciu a zdokonaľovanie technických zručností hry na klavíri. Interpretačné zvládnutie skladieb. Samostatný prístup k nácviku skladieb: rozvíjanie. Komplexný osobný repertoár: každé štýlové obdobie, hudobná forma či žáner: I. časť sonáty, alebo náročnejšia sonatína podľa

✓ zdokonaľujú pohotovosť čítania nôt hrou z listu, ✓ preukážu návyky korepetície, ✓ analyzujú počutý hudobný prejav, ✓ analyzujú sluchovo základné harmonické funkcie – T,S,D, ✓ vytvárajú návyky tvorivej interpretácie skladieb, ✓ vytvoria sprievod k jednoduchým ľudovým a umelým piesňam, ✓ zdokonaľujú návyky improvizácie.	individuálnych možností žiaka, dvojhlasné invencie, prednesová skladba z obdobia romantizmu, skladby populárnej hudby v úprave pre klavír, zodpovedajúce požiadavkám na daný ročník. Návyky verejnej prezentácie. Hudobno-výrazové prostriedky: agogika, dynamika, melodické ozdoby, frázovanie, pedalizácia. Návyky kolektívnej hry v rôznych nástrojových zoskupeniach, príp. v kapelách populárnej hudby. Návyky kolektívnej hry v rôznych komorných zoskupeniach. Pohotovosť čítania nôt hrou z listu: rozvíjanie. Návyky korepetície. Sluchová analýza počutého hudobného prejavu. Návšteva koncertov, počúvanie hudobných nahrávok z CD a DVD nosičov, webových stránok, diskusia o vypočutých skladbách, porovnávanie jednotlivých štýlov a spôsobov interpretácie. Sluchová analýza základných harmonických funkcií – T,S,D. Tvorivý potenciál interpreta: rozvíjanie. Samostatná tvorba sprievodu, tvorba sprievodu podľa akordických značiek. Návyky improvizácie: rozvíjanie.

Žiaci po ukončení 3. ročníka II. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
✓ analyzujú študované skladby z rôznych hľadísk s cieľom vyvážiť emocionálny a racionálny prístup k nim , ✓ definujú pojmy z oblasti IKT technológií, ✓ zdokonaľujú hru paralelných stupníc, ✓ vyberajú cvičenia a stupnice, zamerané na riešenie technických problémov študovaných skladieb, ✓ interpretujú technické a koncertné etudy pre aktualizáciu a zdokonaľovanie	Rozbor študovaných skladieb z rôznych hľadísk s cieľom vyvážiť emocionálny a racionálny prístup k nim. Poznatky z oblasti IKT technológií, oboznámenie sa s elektronickými hudobnými programami a nástrojmi. Paralelné stupnice a akordy: opakovanie a zdokonaľovanie hry v súlade s technickými požiadavkami podľa vzdelávacích štandardov II. stupňa základného štúdia a so

technických zručností hry na klavíri, ✓ zdokonaľujú interpretačné zvládnutie skladieb, ✓ diskutujú o vlastnej a vypočutej interpretácii, ✓ preukážu samostatný prístup k nácviku skladieb, ✓ podieľajú sa na budovaní komplexného osobného repertoáru, ✓ interpretujú klavírne skladby v súlade s obsahovými štandardmi, ✓ interpretujú skladby s uvedomením, ✓ prezentujú verejne výsledky svojho štúdia, ✓ dokážu poskytnúť spätnú väzbu o interpretácii, ✓ zdokonaľujú kompetencie kolektívnej hry v rôznych komorných zoskupeniach, ✓ zdokonaľujú pohotovosť čítania nôt hrou z listu, ✓ zdokonaľujú návyky korepetície, ✓ analyzujú sluchovo základné harmonické funkcie – T,S a D, ✓ vytvárajú vlastný tvorivý potenciál interpreta a poslucháča, ✓ tvoria hudobný sprievod, ✓ zdokonaľujú návyky improvizácie, ✓ vedia zložiť jednoduchú skladbu.	študovanými skladbami. Cvičenia, stupnice a akordy, zamerané na riešenie technických problémov študovaných skladieb. Technické a koncertné etudy pre aktualizáciu a zdokonaľovanie technických zručností hry na klavíri. Interpretačné zvládnutie skladieb, diskusia o interpretácii. Nácvik skladieb: rozvíjanie samostatného prístupu. Komplexný osobný repertoár: každé štýlové obdobie, hudobná forma či žáner: I. časť sonáty, alebo náročnejšia sonatína podľa individuálnych možností žiaka, dvoj - trojhlasné invencie, prednesová skladba z obdobia romantizmu alebo moderny, skladby populárnej hudby v úprave pre klavír v súlade s technickými a interpretačnými požiadavkami na daný ročník. Verejná prezentácia. Uvedomelá interpretácia skladieb, spojená s vlastným ohodnotením sa. Rozvíjanie predpokladov na štúdium na učiteľských a hudobných fakultách vysokých škôl. Intenzívna práca so študentmi, ktorí sa pripravujú na ďalšie profesijné štúdium na učiteľských a hudobných fakultách. Návyky hry v rôznych nástrojových zoskupeniach, príp. v kapelách populárnej hudby. Návyky kolektívnej hry v rôznych komorných zoskupeniach. Pohotovosť čítania nôt hrou z listu: rozvíjanie. Sluchová analýza počutého hudobného prejavu. Návšteva koncertov, počúvanie hudobných nahrávok z CD a DVD nosičov, webových stránok, diskusia o vypočutých skladbách, porovnávanie jednotlivých interpretácií. Sluchová analýza základných harmonických

	funkcií – T,S a D. Samostatná tvorba sprievodu, tvorba sprievodu podľa akordických značiek. Návyky improvizácie: rozvíjanie. Základy hudobnej kompozície.

Žiaci po ukončení 4. ročníka II. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ analyzujú študované skladby z rôznych hľadísk, ✓ používajú jednoduché IKT technológie v oblasti hudby, ✓ zdokonaľujú hru paralelných stupníc, ✓ reprodukujú cvičenia, stupnice a akordy, zamerané na riešenie technických problémov študovaných skladieb, ✓ interpretujú technické a koncertné etudy na aktualizáciu a zdokonaľovanie technických zručností hry na klavíri, ✓ budujú komplexný osobný repertoár, ✓ zdokonaľujú interpretačné zvládnutie skladieb, ✓ diskutujú o interpretácii, ✓ interpretujú klavírne skladby v súlade s obsahovými štandardmi, ✓ prezentujú verejne výsledky práce, ✓ interpretujú skladby s uvedomením, ✓ hodnotia vlastný výkon, ✓ používajú návyky kolektívnej hry v rôznych komorných zoskupeniach, ✓ zdokonaľujú hru z listu, ✓ analyzujú sluchovo počutý hudobný prejav, ✓ tvoria sprievod, ✓ preukážu návyky improvizácie.	Rozbor študovaných skladieb z rôznych hľadísk. Poznatky z oblasti IKT technológií, oboznámenie sa s elektronickými hudobnými nástrojmi, notografickým programom (napr. Sibelius, Finale) a nástrojmi. Paralelné stupnice a akordy: opakovanie a zdokonaľovanie hry v súlade s technickými požiadavkami podľa vzdelávacích štandardov II. stupňa základného štúdia a so študovanými skladbami. Cvičenia, stupnice a akordy, zamerané na riešenie technických problémov študovaných skladieb. Technické a koncertné etudy pre aktualizáciu a zdokonaľovanie technických zručností hry na klavíri. Samostatný vyber a budovanie osobného repertoáru. Interpretačné zvládnutie skladieb, diskusia o interpretácii. Samostatný prístup k nácviku skladieb: rozvíjanie. Repertoár: každé štýlové obdobie, hudobná forma či žáner: I. časť sonáty, skladba z obdobia baroka alebo klasicizmu, zložitejšia polyfonická skladba, prednesová skladba z obdobia romantizmu alebo inštruktívna skladba, populárna hudba v zodpovedajúcej úprave pre klavír. Verejná prezentácia. Uvedomelá interpretácia skladieb, spojená s vlastným ohodnotením sa. Návyky hry v rôznych nástrojových zoskupeniach, príp. v kapelách populárnej

	hudby. Návyky kolektívnej hry v rôznych komorných zoskupeniach. Pohotovosť čítania nôt hrou z listu: rozvíjanie. Sluchová analýza počutého hudobného prejavu. Samostatná tvorba sprievodu, tvorba sprievodu podľa akordických značiek. Základy hudobnej improvizácie a kompozície.

Záverečná skúška:

3 skladby rozličných štýlových období, alebo charakterov primeranej náročnosti.

ŠTVORRUČNÁ HRA, SPRIEVOD, KOMORNÁ HRA

Prvá časť I. stupňa základného štúdia

Žiaci po ukončení 3. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ rozlišujú part primo a secondo, ✓ počúvajú sa pri štvorručnej klavírnej hre, ✓ reprodukujú podľa sluchu spoločne s učiteľom jednoduché melódie unisono v rovnom pohybe dvoma rukami na tému ľudovej piesne, ✓ interpretujú spolu s iným žiakom jednoduché štvorručné skladby podľa notového zápisu, ✓ vyjadrujú v štvorručnej interpretácii charakter skladby pomocou základných hudobno-výrazových prostriedkov, ✓ tvoria základné harmonické funkcie: T a D v durových tóninách, ✓ aplikujú základné harmonické funkcie: Ta D pri sprievode ľudových piesní vo forme gajdošskej kvinty, ✓ aplikujú základy návykov kolektívneho muzicírovania, ✓ počúvajú sa pri komornej hre, ✓ interpretujú jednoduché skladby	Základné princípy kolektívneho muzicírovania – súhra, výchova k pohotovosti, zosúladenie spoločných činnosti - nástupy, hudobno-výrazové prostriedky. Delenie hudobných partov, ich význam pri spoločnej interpretácii. Počúvanie sa navzájom pri štvorručnej klavírnej hre. Interpretácia jednoduchých štvorručných skladieb podľa notového zápisu s učiteľom, iným žiakom. Základy návykov komornej hry. Interpretácia skladieb komornej hry primeranej náročnosti spoločne so spevom alebo iným melodickým nástrojom. Základné harmonické funkcie: T a D v durových tóninách. Aplikácia základných harmonických funkcií: T a D vo forme gajdošskej kvinty pri sprievode ľudových piesní.

komornej hry spoločne so spevom alebo iným melodickým nástrojom.	

Žiaci po ukončení 4. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ rozumejú základným princípom kolektívneho muzicírovania, ✓ definujú part primo a secondo, ✓ kontrolujú sa sluchovo pri štvorručnej klavírnej hre, ✓ reprodukujú podľa sluchu spoločne s učiteľom jednoduché melódie unisono v rovnom pohybe dvoma rukami na tému ľudovej piesne, ✓ interpretujú spolu s iným žiakom štvorručné skladby podľa notového zápisu, ✓ reprodukujú part primo a secondo so zreteľom na primeranú náročnosť partu, ✓ vyjadrujú v štvorručnej interpretácii charakter skladby pomocou základných hudobno-výrazových prostriedkov, ✓ vytvárajú základné harmonické funkcie: T,S a D v durových tóninách, ✓ aplikujú základné harmonické funkcie: T,S a D pri sprievode ľudových piesní vo forme gajdošskej kvinty, ✓ aplikujú základy návykov kolektívneho muzicírovania, ✓ počúvajú sa pri komornej hre, ✓ interpretujú skladby komornej hry spoločne so spevom alebo iným melodickým nástrojom.	Princípy kolektívneho muzicírovania. Party primo a secondo, ich význam v skladbe. Základy súhry, pohotovosti pri interpretácii štvorručných skladieb. Rozvoj sluchovej kontroly pri štvorručnej klavírnej hre. Hra jednoduchej melódie podľa sluchu unisono v rovnom pohybe dvoma rukami na tému ľudovej piesne. Naštudovanie a interpretácia spolu s iným žiakom - štvorručné skladby podľa notového zápisu. Naštudovanie a interpretácia partu primo a secondo so zreteľom na primeranú náročnosť partu v klavírnych skladbách. Aplikácia základných hudobno-výrazových prostriedkov pri interpretácii rôznych štvorručných klavírnych skladieb. Rozvoj sluchovej kontroly pri komornej hre. Interpretácia jednoduchých skladieb komornej hry spoločne so spevom alebo iným melodickým nástrojom. Základné harmonické funkcie: T, S a D v durových tóninách. Aplikácia základných harmonických funkcií: T, S a D pri sprievode ľudových piesní v forme gajdošskej kvinty alebo celého kvintakordu.

Druhá časť I. stupňa základného štúdia

Žiaci po ukončení 1. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ rozumejú základným princípom kolektívneho muzicírovania, ✓ definujú a rozpoznajú part primo	Princípy kolektívneho muzicírovania. Part primo a secondo. Úloha a význam partu primo a secondo

a secondo, ✓ analyzujú part primo a secondo v študovanej skladbe, ✓ definujú a chápu úlohu a význam partu primo a secondo v študovanej skladbe, ✓ počúvajú sa pri štvorručnej klavírnej hre, ✓ chápu princípy súhry, pohotovosti pri interpretácii štvorručných skladieb, ✓ interpretujú spolu s učiteľom part primo podľa notového zápisu – ľudová pieseň v úprave skladateľa zodpovedajúca úrovni náročnosti daného ročníka predmetu Hra na klavíri, ✓ interpretujú spolu s iným žiakom štvorručné skladby rôznych hudobných foriem podľa notového zápisu zodpovedajúcich úrovni náročnosti daného ročníka predmetu hra na klavíri, ✓ interpretujú part primo a secondo v štvorručných skladbách zodpovedajúcich úrovni náročnosti daného ročníka predmetu Hra na klavíri, ✓ vyjadrujú v štvorručnej interpretácii charakter skladby pomocou hudobno-výrazových prostriedkov zodpovedajúcich rozsahu učiva daného ročníka predmetu Hra na klavíri, ✓ aplikujú základné harmonické funkcie a ich obraty: T, S a D v durových tóninách, ✓ používajú základné harmonické funkcie: T, S a D pri sprievode piesní vo forme kvintakordu a jeho obratov v rôznych formách rozkladu akordu, v 3/4 a 2/4 taktoch, ✓ počúvajú sa pri komornej hre, ✓ interpretujú skladby komornej hry spoločne so spevom alebo iným melodickým nástrojom, ✓ aplikujú kompetencie, získané v oblasti klavírneho sprievodu pri sprevádzaní spevákov alebo melodických nástrojov.	v študovanej skladbe. Rozvoj sluchovej kontroly pri štvorručnej klavírnej hre. Spoločná interpretácia s učiteľom partu primo podľa notového zápisu – ľudová pieseň v úprave skladateľa, zodpovedajúca úrovni náročnosti daného ročníka predmetu hra na klavíri. Spoločná interpretácia s iným žiakom - štvorručné skladby podľa notového zápisu, zodpovedajúce úrovni náročnosti daného ročníka predmetu hra na klavíri. Interpretácia partu primo a secondo v štvorručných skladbách, zodpovedajúcich úrovni náročnosti daného ročníka predmetu hra na klavíri. Možnosti použitia hudobno-výrazových prostriedkov, zodpovedajúcich rozsahu učiva daného ročníka predmetu hra na klavíri. Základné harmonické funkcie: T, S a D v durových tóninách. Základné harmonické funkcie: T, S a D pri sprievode piesní vo forme kvintakordu a jeho obratov v rôznych formách rozkladu akordu v 3/4 a 2/4 taktoch. Sluchová kontrola pri komornej hre. Interpretácia - skladby komornej hry spoločne so spevom alebo iným melodickým nástrojom. Rozvoj kompetencií, získaných v oblasti klavírneho sprievodu pri sprevádzaní spevákov alebo melodických nástrojov. Základné harmonické funkcie: T, S a D v durových tóninách. Použitie základných harmonických funkcií: T, S a D pri sprievode ľudových piesní vo forme gajdošskej kvinty s použitím rôznych rytmických štruktúr alebo celého kvintakordu. Sprievod spevákov alebo melodických nástrojov podľa notového zápisu v rozsahu získaných kompetencií v oblasti klavírneho sprievodu.

Žiaci po ukončení 2. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ vysvetlia význam partu primo a secondo, ✓ analyzujú part primo a secondo v študovanej skladbe, ✓ chápu úlohu partu primo a secondo v študovanej skladbe, ✓ počúvajú sa pri štvorručnej klavírnej hre, ✓ chápu princípy súhry, pohotovosti pri interpretácii štvorručných skladieb, ✓ interpretujú spolu s učiteľom part primo podľa notového zápisu – ľudová pieseň v úprave skladateľa, zodpovedajúca úrovni náročnosti daného ročníka predmetu Hra na klavíri, ✓ interpretujú spolu s iným žiakom štvorručné skladby rôznych hudobných foriem podľa notového zápisu, zodpovedajúcich úrovni náročnosti daného ročníka predmetu Hra na klavíri, ✓ interpretujú striedavo part primo a secondo v štvorručných skladbách, zodpovedajúcich úrovni náročnosti daného ročníka predmetu Hra na klavíri, ✓ vyjadrujú v štvorručnej interpretácii charakter skladby pomocou hudobno-výrazových prostriedkov, zodpovedajúcich rozsahu učiva daného ročníka predmetu Hra na klavíri, ✓ vytvárajú základné harmonické funkcie a ich obraty: T, S a D v durových a molových tóninách, ✓ aplikujú základné harmonické funkcie: T, S a D pri sprievode piesní vo forme kvintakordu a jeho obratov v rôznych formách rozkladu akordu, ✓ transponujú jednoduchý harmonický sprievod (T, S, D) v ľudových piesňach,	Princípy kolektívneho muzicírovania. Part primo a secondo. Rozbor partu primo a secondo v študovanej skladbe. Úloha a význam partu primo a secondo v študovanej skladbe. Rozvoj sluchovej kontroly pri štvorručnej klavírnej hre. Princípy súhry, pohotovosti pri interpretácii štvorručných skladieb. Spoločná interpretácia s učiteľom partu primo podľa notového zápisu – ľudová pieseň v úprave skladateľa, zodpovedajúca úrovni náročnosti daného ročníka predmetu hra na klavíri. Spoločná interpretácia s iným žiakom - štvorručné skladby rôznych hudobných foriem podľa notového zápisu, zodpovedajúcich úrovni náročnosti daného ročníka predmetu hra na klavíri. Naštudovanie a interpretácia partu primo a secondo v štvorručných skladbách, zodpovedajúcich úrovni náročnosti daného ročníka predmetu hra na klavíri. Použitie v štvorručnej interpretácii hudobno-výrazových prostriedkov, zodpovedajúcich rozsahu učiva daného ročníka predmetu hra na klavíri. Sluchová kontrola pri komornej hre. Interpretácia skladieb komornej hry spoločne so spevom alebo iným melodickým nástrojom. Tvorba základných harmonických funkcií: T, S a D v durových a molových tóninách. Tvorba sprievodu s použitím T, S a D vo forme kvintakordu a jeho obratov v rôznych rytmických formách v 2/4, 3/4,

✓ vedia sa počúvať pri komornej hre, ✓ interpretujú skladby komornej hry spoločne so spevom alebo iným melodickým nástrojom, ✓ aplikujú kompetencie, získané v oblasti klavírneho sprievodu pri sprevádzaní spevákov alebo melodických nástrojov.	4/4, 3/8 taktoch. Interpretácia skladieb komornej hry podľa notového zápisu spoločne so spevom alebo iným melodickým nástrojom. Kompetencie v oblasti klavírneho sprievodu.

Žiaci po ukončení 3. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
✓ rozumejú princípom kolektívneho muzicírovania, ✓ definujú úlohu a význam partu primo a secondo v študovanej skladbe, ✓ kontrolujú sluchové vnímanie skladieb v štvorručnej klavírnej hre, ✓ aplikujú princípy súhry, pohotovosti pri interpretácii štvorručných skladieb, ✓ interpretujú spoločne s učiteľom part primo alebo secondo podľa notového zápisu – ľudová pieseň v úprave skladateľa, zodpovedajúca úrovni náročnosti daného ročníka predmetu Hra na klavíri, ✓ interpretujú spoločne s iným žiakom štvorručné skladby rôznych hudobných foriem podľa notového zápisu, zodpovedajúce úrovni náročnosti daného ročníka predmetu Hra na klavíri, ✓ používajú v štvorručnej interpretácii hudobno-výrazové prostriedky, zodpovedajúce rozsahu učiva daného ročníka predmetu Hra na klavíri, ✓ vytvárajú základné harmonické funkcie a ich obraty : T, S a D v durových a molových tóninách, ✓ navrhujú rozmiestnenie a použitie základných harmonických funkcií: T, S a D pri sprievode piesní vo forme kvintakordu a jeho obratov v rôznych	Princípy kolektívneho muzicírovania. Delenie partov v štvorručnej klavírnej hre. Úloha a význam partu primo a secondo v študovanej skladbe. Rozvoj sluchovej kontroly v štvorručnej klavírnej hre. Princípy súhry, pohotovosti pri interpretácii štvorručných skladieb. Naštudovanie a spoločná interpretácia s učiteľom partu primo alebo secondo podľa notového zápisu – ľudová pieseň v úprave skladateľa, zodpovedajúca úrovni náročnosti daného ročníka predmetu hra na klavíri. Naštudovanie a spoločná interpretácia štvorručných skladieb rôznych hudobných foriem s iným žiakom podľa notového zápisu, zodpovedajúcich úrovni náročnosti daného ročníka predmetu hra na klavíri. Používanie hudobno-výrazových prostriedkov pri štvorručnej interpretácii skladieb, zodpovedajúcich rozsahu učiva daného ročníka predmetu hra na klavíri. Sluchová kontrola pri komornej hre. Interpretácia skladieb komornej hry spoločne so spevom alebo iným melodickým nástrojom. Tvorba základných harmonických funkcií: T, S a D v durových a molových tóninách. Použitie základných harmonických funkcií:

formách rozkladu akordu, ✓ transponujú jednoduchý harmonický sprievod (T, S, D) v ľudových piesňach, ✓ kontrolujú sluchové vnímanie skladieb pri komornej hre, ✓ zdokonaľujú kompetencie v oblasti klavírneho sprievodu podľa notového zápisu pri sprevádzaní spevákov alebo melodických nástrojov, ✓ aplikujú návyky samostatnej práce pri naštudovaní skladieb s sólistom, ✓ vytvoria harmonické funkcie T, S a D v durových a molových tóninách, ✓ interpretujú skladby komornej hry spoločne so sólovým spevom alebo iným sólovým melodickým nástrojom.	T, S a D pri sprievode piesní v forme kvintakordu a jeho obratov v rôznych formách rozkladu akordov v 2/4, 3/4, 4/4, 3/8, 6/8 taktoch. Transpozícia jednoduchého harmonického sprievodu (T, S, D) v ľudových piesňach. Rozvoj kompetencií v oblasti klavírneho sprievodu pri sprevádzaní spevákov alebo melodických nástrojov. Základy návykov samostatnej práce pri naštudovaní skladieb so sólistom.

Žiaci po ukončení 4. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ rozumejú princípom kolektívneho muzicírovania, ✓ definujú delenie partov v štvorručnej klavírnej hre, ✓ analyzujú úlohu a význam partu primo a secondo v študovanej skladbe, ✓ kontrolujú sluchové vnímanie skladieb pri interpretácii štvorručných klavírnych skladieb, ✓ aplikujú princípy súhry, pohotovosti pri interpretácii štvorručných skladieb, ✓ interpretujú spoločne s učiteľom part primo alebo secondo podľa notového zápisu – ľudové piesne v úprave skladateľa zodpovedajúce úrovni náročnosti daného ročníka predmetu Hra na klavíri, ✓ interpretujú podľa notového zápisu spoločne s iným žiakom štvorručné skladby rôznych hudobných foriem, zodpovedajúce úrovni náročnosti daného ročníka predmetu Hra na klavíri, ✓ navrhujú a používajú v štvorručnej interpretácii hudobno-výrazové	Princípy kolektívneho muzicírovania. Delenie partov v štvorručnej klavírnej hre. Úloha a význam partu primo a secondo v študovanej skladbe. Sluchová kontrola pri interpretácii štvorručných klavírnych skladieb. Princípy súhry, pohotovosti pri interpretácii štvorručných skladieb. Spoločná interpretácia s učiteľom partu primo alebo secondo podľa notového zápisu – ľudové piesne v úprave skladateľa, zodpovedajúce úrovni náročnosti daného ročníka predmetu hra na klavíri. Interpretácia s iným žiakom štvorručných skladieb rôznych hudobných foriem podľa notového zápisu, zodpovedajúcich úrovni náročnosti daného ročníka predmetu hra na klavíri. Hudobno-výrazové prostriedky, zodpovedajúce rozsahu učiva daného ročníka predmetu hra na klavíri. Sluchová kontrola súhry pri komornej hre. Naštudovanie a interpretácia rozmanitých skladieb komornej hry podľa notového

prostriedky zodpovedajúce rozsahu učiva daného ročníka predmetu Hra na klavíri, ✓ vytvárajú základné harmonické funkcie: T, S a D a ich obraty v durových a molových tóninách, ✓ navrhujú rozmiestnenie a použitie základných harmonických funkcií: T, S a D pri sprievode piesní vo forme kvintakordu a jeho obratov v rôznych formách arpeggio v rôznych taktoch, ✓ transponujú jednoduchý harmonický sprievod (T, S, D) v ľudových piesňach a v jednoduchých umelých piesňach, ✓ kontrolujú sluchové vnímanie skladieb pri komornej hre, ✓ interpretujú skladby komornej hry spoločne so sólovým spevom alebo iným sólovým melodickým nástrojom, ✓ zdokonaľujú návyky v oblasti klavírneho sprievodu podľa notového zápisu pri sprevádzaní spevákov alebo melodických nástrojov, ✓ aplikujú návyky samostatnej práce pri naštudovaní skladieb so sólistom.	zápisu spoločne so sólovým spevom alebo iným sólovým melodickým nástrojom. Tvorba základných harmonických funkcii: T, S a D a ich obraty v durových a molových tóninách. Možnosti použitia základných harmonických funkcií: T, S a D pri sprievode piesní vo forme kvintakordu a jeho obratov v rôznych formách arpeggio v rôznych taktoch. Transpozícia jednoduchého harmonického sprievodu (T, S, D) v ľudových a jednoduchých umelých piesňach. Rozvoj návykov v oblasti klavírneho sprievodu podľa notového zápisu pri sprevádzaní spevákov alebo melodických nástrojov. Rozvoj návykov samostatnej práce pri naštudovaní skladieb so sólistom.

II. STUPEŇ ZÁKLADNÉHO ŠTÚDIA

Žiaci po ukončení 1. ročníka II. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ počúvajú s uvedomením sólistu, ✓ dokážu pokračovať v melodickej línii alebo „odovzdávať“ ju partnerovi, ✓ pracujú individuálne podľa partov alebo v spoločnej interpretácii, ✓ kontrolujú plnenie umeleckých a technických úloh, ✓ interpretujú skladby v rôznych tempách, ✓ vedia hrať z listu, ✓ preukážu návyky sebakontroly a sebahodnotenia, ✓ interpretujú akýkoľvek part v štvorručnej klavírnej hre, ✓ chápu úlohu a význam partu primo a secondo v študovanej skladbe,	Umenie počúvať sólistu a pomáhať mu pri stvárnení charakteru skladby. Umenie pokračovať v melodickej línii a „odovzdávať“ ju partnerovi, neprerušiť pritom celostnosť interpretácie. Individuálna práca podľa partov: riešenie interpretačných a technických problémov. Hra skladieb v rôznych tempách. Práca nad spoločnou interpretáciou: úvod, predtaktie, spôsoby hry, metro – rytmická stavba skladby. Hra z listu. Návyky sebakontroly a seba hodnotenia. Interpretácia akéhokoľvek partu v štvorručnej klavírnej hre.

✓ kontrolujú sa sluchovo pri interpretácii štvorručných klavírnych skladieb, ✓ aplikujú princípy súhry, pohotovosti pri interpretácii štvorručných skladieb, ✓ interpretujú s učiteľom alebo iným žiakom - štvorručné skladby v rôznych tempách podľa notového zápisu, ✓ aplikujú hudobno-výrazové prostriedky pri interpretácii, ✓ sluchovo si kontrolujú súhru pri kolektívnej hre, ✓ preukážu návyky komornej hry, ✓ vytvárajú príbuzné harmonické funkcii k T,S a D → kvintakord II. stupňa, ✓ aplikujú možnosti použitia základných harmonických funkcií: T, S a D a ich príbuzných akordov pri sprievode piesní, ✓ transponujú jednoduchý harmonický sprievod (T, S, D a ich príbuzné akordy) v ľudových a jednoduchých umelých piesňach v durovej a molovej tónine, ✓ preukážu svoje kompetencie v oblasti klavírneho sprievodu podľa notového zápisu pri sprevádzaní spevákov alebo melodických nástrojov, ✓ preukážu návyky samostatnej práce pri naštudovaní skladieb so sólistom, ✓ preukážu návyky tvorby rytmického a melodického sprievodu, ✓ dokážu zvládnuť tieto typy sprievodu: harmonická podpora, striedanie basu a akordu, ✓ dosahujú vyššiu pohotovosť pri hre z listu, ✓ zdokonaľujú klavírne a technické návyky: tóny, ozdoby, riešenie technických problémov, interpretácia sólových častí v klavírnom sprievode, ✓ vytvárajú sprievod k piesňam, ✓ vykonávajú rozbor hudobného diela: uvedomenie si tónorodu, metro – rytmickej stavby diela, ✓ preukážu zvládnutie sprievodu vyššej náročnosti: hlavné basové tóny, bas - akord,	Úloha a význam partu primo a secondo v študovanej skladbe. Sluchová kontrola pri interpretácii štvorručných klavírnych skladieb. Princípy súhry, pohotovosti pri interpretácii štvorručných skladieb. Spoločná interpretácia s učiteľom alebo iným žiakom - štvorručné skladby v rôznych tempách podľa notového zápisu, zodpovedajúce úrovni náročnosti daného ročníka predmetu hra na klavíri. Aplikácia hudobno-výrazových prostriedkov, zodpovedajúcich rozsahu učiva daného ročníka predmetu hra na klavíri. Sluchová kontrola súhry pri kolektívnej hre. Rozvíjanie návykov komornej hry. Výchova k pohotovosti pri súhre. Poznatky a vytváranie sprievodu podľa akordických značiek. Tvorba príbuzných harmonických funkcií k T,S a D → kvintakord II. stupňa. Možnosti použitia základných harmonických funkcií: T, S a D a ich príbuzných akordov pri sprievode piesní vo forme kvintakordu a jeho obratov v rôznych formách arpeggio v rôznych taktoch (dvojdobý, trojdobý). Transpozícia jednoduchého harmonického sprievodu (T, S, D a ich príbuzných akordov) v ľudových a jednoduchých umelých piesňach v durovej a molovej tónine. Rozvoj návykov v oblasti klavírneho sprievodu podľa notového zápisu pri sprevádzaní spevákov alebo melodických nástrojov. Rozvoj návykov samostatnej práce pri naštudovaní skladieb so sólistom. Návyky tvorby rytmického a melodického sprievodu. Pokračovanie rozvoja klavírnych a technických možností žiaka pri práci nad sprievodom. Osvojenie týchto typov sprievodu: harmonická podpora, striedanie basu a akordu.

✓ vytvárajú sprievod podľa akordických značiek, ✓ interpretujú piesne s vlastným sprievodom.	Sprievod k piesňam. Zvyšovanie náročnosti sprievodu: hlavné basové tóny, bas – akord. interpretácia piesní s vlastným sprievodom.

Žiaci po ukončení 2. ročníka II. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ kontrolujú sa sluchovo pri spoločnej interpretácii hudobnej skladby, ✓ pracujú samostatne po partoch, ✓ pracujú nad spoločnou interpretáciou: úvod, predtaktie, spôsoby hry, metro – rytmická stavba skladby, ✓ pracujú nad koncertným repertoárom: práca nad kontrolou umeleckých a technických úloh, plynulá interpretácia bez zastavení, ✓ interpretujú skladby rôznych žánrov, štýlov a pod., ✓ hrajú z listu, ✓ zdokonaľujú klavírne a technické návyky, ✓ interpretujú akýkoľvek part v štvorručnej klavírnej hre, ✓ definujú úlohu a význam partu primo a secondo v študovanej skladbe, ✓ kontrolujú sa sluchovo pri interpretácii štvorručných klavírnych skladieb, ✓ dodržiavajú princípy súhry, pohotovosti pri interpretácii štvorručných skladieb, ✓ interpretujú s učiteľom alebo iným žiakom - štvorručné skladby rôznych hudobných foriem, štýlov, podľa notového zápisu, zodpovedajúceho úrovni náročnosti daného ročníka predmetu hra na klavíri, ✓ aplikujú hudobno-výrazové prostriedky pri interpretácii, ✓ kontrolujú sluchovo súhru pri kolektívnej hre, ✓ aplikujú návyky komornej hry v rôznych	Umenie počúvať sólistu a pomáhať mu pri vyjadrovaní charakteru skladby. Umenie pokračovať v melodickej línii a „odovzdávať“ ju partnerovi, neprerušiť pritom celostnosť interpretácie. Individuálna práca podľa partov. Práca nad spoločnou interpretáciou: úvod, predtaktie, spôsoby hry, metro – rytmická stavba skladby. Práca nad koncertným repertoárom: práca nad kontrolou umeleckých a technických úloh, plynulá interpretácia bez zastavení. Hra skladieb rôznych žánrov, štýlov a pod. Hra z listu. Rozvoj klavírnych a technických návykov. Návyky sebakontroly a sebahodnotenia. Interpretácia akéhokoľvek partu v štvorručnej klavírnej hre. Úloha a význam partu primo a secondo v študovanej skladbe. Sluchová kontrola pri interpretácii štvorručných klavírnych skladieb. Princípy súhry, pohotovosti pri interpretácii štvorručných skladieb. Spoločná interpretácia s učiteľom alebo iným žiakom - štvorručné skladby rôznych hudobných foriem, štýlov podľa notového zápisu, zodpovedajúce úrovni náročnosti daného ročníka predmetu hra na klavíri. Aplikácia hudobno-výrazových prostriedkov, zodpovedajúcich rozsahu učiva daného ročníka predmetu hra na klavíri.

hudobných zoskupeniach, ✓ vytvárajú príbuzné harmonické funkcie k T,S a D - kvintakord II. stupňa, III. stupňa, ✓ aplikujú možnosti použitia základných harmonických funkcií: T, S a D a ich príbuzných akordov pri sprievode piesní vo forme kvintakordu a jeho obratov v rôznych formách arpeggio v rôznych taktoch (dvojdobý, trojdobý), ✓ transponujú jednoduchý harmonický sprievod (T, S, D a ich príbuzné akordy) v ľudových a jednoduchých umelých piesňach v durovej a molovej tónine, ✓ zdokonaľujú kompetencie v oblasti klavírneho sprievodu podľa notového zápisu pri sprevádzaní spevákov alebo melodických nástrojov, ✓ zdokonaľujú kompetencie samostatnej práce pri naštudovaní skladieb so sólistom, ✓ preukážu návyky tvorby rytmického a melodického sprievodu, ✓ venujú pozornosť rozvíjaniu klavírnych a technických možností pri práci nad sprievodom, ✓ ovládajú prakticky typy sprievodu: harmonická podpora, striedanie basu a akordu, akordická pulzácia, harmonické figúry, ✓ dosahujú vyšší stupeň pohotovosti pri hre z listu, ✓ zahrajú z listu, ✓ ovládajú klavírne a technické návyky: tóny, ozdoby, technické problémy, interpretácia sólových častí v klavírnom sprievode, práca nad charakterom a obsahom skladby, rytmus, ✓ vytvárajú sprievod k piesňam, k zložitejším hudobným skladbám, ✓ analyzujú hudobné dielo: uvedomenie si tónorodu, metro – rytmickej stavby diela, frázovanie, poznanie a správne definovanie významu všetkých	Sluchová kontrola súhry pri kolektívnej hre. Rozvíjanie návykov komornej hry. Výchova k pohotovosti pri súhre. Návyky klavírneho sprievodu Poznatky a vytváranie sprievodu podľa akordických značiek. Tvorba príbuzných harmonických funkcií k T,S a D - kvintakord II. stupňa, III. stupňa. Možnosti použitia základných harmonických funkcií: T, S a D a ich príbuzných akordov pri sprievode piesní vo forme kvintakordu a jeho obratov v rôznych formách arpeggio v rôznych taktoch (dvojdobý, trojdobý). Transpozícia jednoduchého harmonického sprievodu (T, S, D a ich príbuzných akordov) v ľudových a jednoduchých umelých piesňach v durovej a molovej tónine. Rozvoj návykov v oblasti klavírneho sprievodu podľa notového zápisu pri sprevádzaní spevákov alebo melodických nástrojov. Rozvoj návykov samostatnej práce pri naštudovaní skladieb so sólistom. Návyky tvorby rytmického a melodického sprievodu. Pokračovanie rozvoja klavírnych a technických možností žiaka pri práci nad sprievodom. Osvojenie týchto typov sprievodu: harmonická podpora, striedanie basu a akordu, akordická pulzácia, harmonické figúry. Rozvíjanie pohotovostí pri hre z listu. Hra z listu. Klavírne a technické návyky: tóny, ozdoby, technické problémy, interpretácia sólových častí v klavírnom sprievode, práca nad charakterom a obsahom skladby, rytmus. Sprievod k piesňam, k zložitejším hudobným skladbám. Rozbor hudobného diela: uvedomenie si tónorodu, metro – rytmickej stavby diela, frázovanie, poznanie a správne definovanie významu všetkých znamienok, skratiek

znamienok, skratiek a iných znakov v notovom texte skladby, ✓ dosahujú vyššiu náročnosť sprievodu: hlavné basové tóny, bas - akord, bas – rozklad akordu, ✓ vytvárajú a hrajú sprievod podľa akordických značiek, ✓ interpretujú pieseň s vlastným sprievodom.	a iných znakov v notovom texte skladby. Zvyšovanie náročnosti sprievodu: hlavné basové tóny, bas - akord, bas –rozklad akordu. interpretácia piesní s vlastným sprievodom.

Žiaci po ukončení 3. ročníka II. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
✓ počúvajú sa pri kolektívnej interpretácii, ✓ dokážu pokračovať v melodickej línii a „odovzdávať“ ju partnerovi, neprerušiť pritom celostnosť interpretácie, ✓ pracujú samostatne podľa partov, ✓ pracujú nad spoločnou interpretáciou: úvod, predtaktie, spôsoby hry, metro – rytmická stavba skladby, dynamika i iné hudobno-výrazové prostriedky, rytmicky a technicky plynulá hra, ✓ pracujú nad koncertným repertoárom: práca nad kontrolou umeleckých a technických úloh, plynulá interpretácia bez zastavení, ✓ interpretujú skladby rôznych žánrov, štýlov a pod., ✓ preukážu návyky: hry z listu, klavírne a technické návyky, ✓ dokážu zahrať akýkoľvek part v štvorručnej klavírnej hre, ✓ definujú úlohu a význam partu primo a secondo v študovanej skladbe, ✓ kontrolujú sa sluchovo pri interpretácii štvorručných klavírnych skladieb, ✓ aplikujú princípy súhry, pohotovosti pri interpretácii štvorručných skladieb, ✓ interpretujú spoločne s učiteľom alebo iným žiakom - štvorručné skladby rôznych hudobných foriem, štýlov, podľa notového zápisu, zodpovedajúceho úrovni náročnosti daného ročníka predmetu Hra	Umenie počúvať sólistu a pomáhať mu pri vyjadrovaní charakteru skladby. Umenie pokračovať v melodickej línii a „odovzdávať“ ju partnerovi, neprerušiť pritom celostnosť interpretácie. Individuálna práca po partoch. Práca nad spoločnou interpretáciou: úvod, predtaktie, spôsoby hry, metro – rytmická stavba skladby, dynamika i iné hudobno-výrazové prostriedky, rytmicky a technicky plynulá hra. Práca nad koncertným repertoárom: práca nad kontrolou umeleckých a technických úloh, plynulá interpretácia bez zastavení. Hra skladieb rôznych žánrov, štýlov a pod. Hra z listu, rozvoj klavírnych a technických návykov. Návyky sebakontroly a sebahodnotenia. Interpretácia akéhokoľvek partu v štvorručnej klavírnej hre. Úloha a význam partu primo a secondo v študovanej skladbe. Sluchová kontrola pri interpretácii štvorručných klavírnych skladieb. Princípy súhry, pohotovosti pri interpretácii štvorručných skladieb. Spoločná interpretácia s učiteľom alebo iným žiakom - štvorručné skladby rôznych hudobných foriem, štýlov, podľa notového zápisu, zodpovedajúce úrovni náročnosti daného ročníka predmetu hra na klavíri.

na klavíri, ✓ aplikujú hudobno-výrazové prostriedky, zodpovedajúce rozsahu učiva daného ročníka predmetu Hra na klavíri, ✓ kontrolujú súhru pri kolektívnej hre, ✓ preukážu návyky komornej hry, ✓ vytvoria príbuzné harmonické funkcie k T,S a D - kvintakord II. stupňa, III. stupňa, VI. stupňa, ✓ využívajú možnosti použitia základných harmonických funkcií: T, S a D a ich príbuzných akordov pri sprievode piesní vo forme kvintakordu a jeho obratov v rôznych formách arpeggio v rôznych taktoch (dvojdobý, trojdobý), ✓ transponujú jednoduchý harmonický sprievod (T, S, D a ich príbuzné akordy) v ľudových a umelých piesňach v durovej, molovej a kombinovanej tónine, ✓ budujú návyky v oblasti klavírneho sprievodu podľa notového zápisu pri sprevádzaní spevákov alebo melodických nástrojov, ✓ preukážu návyky samostatnej práce pri naštudovaní skladieb so sólistom, ✓ zdokonaľujú návyky tvorby rytmického a melodického sprievodu, ✓ pracujú nad rozvojom klavírnych a technických spôsobilostí, ✓ dokážu prakticky zvládnuť tieto typy sprievodu: harmonická podpora, striedanie basu a akordu, akordická pulzácia, harmonické figúry, sprievod miešaného typu, ✓ docielia vyšší stupeň pohotovosti pri hre z listu, ✓ zahrajú z listu, ✓ preukážu klavírne a technické návyky: tóny, ozdoby, technické problémy, interpretácia sólových častí v klavírnom sprievode, práca nad charakterom a obsahom skladby, rytmus, pedalizácia, synkopy, ✓ vytvárajú sprievod k piesňam, k	Aplikácia hudobno-výrazových prostriedkov, zodpovedajúcich rozsahu učiva daného ročníka predmetu hra na klavíri. Sluchová kontrola súhry pri kolektívnej hre. Rozvíjanie návykov komornej hry. Výchova k pohotovosti pri súhre. Poznatky a vytváranie sprievodu podľa akordických značiek. Tvorba príbuzných harmonických funkcií k T,S a D - kvintakord II. stupňa, III. stupňa, VI. stupňa. Možnosti použitia základných harmonických funkcií: T, S a D a ich príbuzných akordov pri sprievode piesní vo forme kvintakordu a jeho obratov v rôznych formách arpeggio v rôznych taktoch (dvojdobý, trojdobý). Transpozícia jednoduchého harmonického sprievodu (T, S, D a ich príbuzných akordov) v ľudových a jednoduchých umelých piesňach v durovej, molovej a kombinovanej tónine. Rozvoj tvorivých návykov v oblasti klavírneho sprievodu podľa notového zápisu pri sprevádzaní spevákov alebo melodických nástrojov. Rozvoj návykov samostatnej práce pri naštudovaní skladieb so sólistom. Návyky tvorby rytmického a melodického sprievodu. Pokračovanie rozvoja klavírnych a technických možností žiaka pri práci nad sprievodom. Osvojenie týchto typov sprievodu: harmonická podpora, striedanie basu a akordu, akordická pulzácia, harmonické figúry, sprievod miešaného typu. Rozvíjanie pohotovostí pri hre z listu. Hra z listu. Klavírne a technické návyky: tóny, ozdoby, technické problémy, interpretácia sólových častí v klavírnom sprievode, práca nad charakterom a obsahom skladby, rytmus, pedalizácia, synkopy. Sprievod k piesňam, k zložitejším hudobným

zložitejším hudobným skladbám, ✓ analyzujú hudobné dielo: uvedomenie si tónorodu, metro – rytmickej stavby diela, frázovanie, poznanie a správne definovanie významu všetkých znamienok, skratiek a iných znakov v notovom texte skladby, ✓ docielia zvyšovanie náročnosti sprievodu: hlavné basové tóny, bas - akord, bas – rozklad akordu, miešaná rytmická štruktúra, ✓ vytvárajú a hrajú a sprievod podľa akordických značiek, ✓ interpretujú piesne s vlastným sprievodom.	skladbám. Rozbor hudobného diela: uvedomenie si tónorodu, metro – rytmickej stavby diela, frázovanie, poznanie a správne definovanie významu všetkých znamienok, skratiek a iných znakov v notovom texte skladby. Zvyšovanie náročnosti sprievodu: hlavné basové tóny, bas - akord, bas –rozklad akordu, miešaná rytmická štruktúra. Interpretácia piesní s vlastným sprievodom.

Žiaci po ukončení 4. ročníka II. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ počúvajú s uvedomením sólistu a pomáhajú mu pri vyjadrovaní charakteru skladby, ✓ dokážu pokračovať v melodickej línii a „odovzdávať“ ju partnerovi, neprerušiť pritom celostnosť interpretácie, ✓ pracujú samostatne podľa partov, ✓ pracujú nad spoločnou interpretáciou: úvod, predtaktie, spôsoby hry, metro – rytmická stavba skladby, dynamika i iné hudobno-výrazové prostriedky, rytmicky a technicky plynulá hra, ✓ pracujú nad koncertným repertoárom: práca nad kontrolou umeleckých a technických úloh, plynulá interpretácia bez zastavení, ✓ interpretujú skladby rôznych žánrov, štýlov a pod., ✓ hrajú z listu, ✓ docielia rozvoj klavírnych a technických návykov, ✓ interpretujú akýkoľvek part v štvorručnej klavírnej hre, ✓ definujú úlohu a význam partu primo a secondo v študovanej skladbe, ✓ kontrolujú sa sluchovo pri interpretácii	Umenie počúvať sólistu a pomáhať mu pri vyjadrovaní charakteru skladby. Umenie pokračovať v melodickej línii a „odovzdávať“ ju partnerovi, neprerušiť pritom celostnosť interpretácie. Individuálna práca podľa partov. Práca nad spoločnou interpretáciou: úvod, predtaktie, spôsoby hry, metro – rytmická stavba skladby, dynamika i iné hudobno-výrazové prostriedky, rytmicky a technicky plynulá hra. Práca nad koncertným repertoárom: práca nad kontrolou umeleckých a technických úloh, plynulá interpretácia bez zastavení. Hra skladieb rôznych žánrov, štýlov a pod. Hra z listu, rozvoj klavírnych a technických návykov. Návyky sebakontroly a sebahodnotenia. Interpretácia akéhokoľvek partu v štvorručnej klavírnej hre. Úloha a význam partu primo a secondo v študovanej skladbe. Sluchová kontrola pri interpretácii štvorručných klavírnych skladieb. Princípy súhry, pohotovosti pri interpretácii štvorručných skladieb.

štvorručných klavírnych skladieb, ✓ aplikujú princípy súhry, pohotovosti pri interpretácii štvorručných skladieb, ✓ interpretujú s učiteľom alebo iným žiakom - štvorručné skladby rôznych hudobných foriem, štýlov, podľa notového zápisu, zodpovedajúce úrovni náročnosti daného ročníka predmetu hra na klavíri, ✓ aplikujú hudobno-výrazové prostriedky, ✓ kontrolujú sluchovo súhru pri kolektívnej hre, ✓ aplikujú návyky komornej hry v rôznych hudobných zoskupeniach, ✓ vytvárajú príbuzné harmonické funkcie k T,S a D - kvintakord II. stupňa, III. stupňa, IV a VI. stupňa, ✓ využívajú teoretické východiská a praktické základy tvorby kadencie, ✓ aplikujú základné harmonické funkcie: T, S a D a ich príbuzné akordy pri sprievode piesní v rôznej forme, ✓ transponujú jednoduchý harmonický sprievod (T, S, D a ich príbuzné akordy), ✓ preukážu návyky v oblasti klavírneho sprievodu podľa notového zápisu pri sprevádzaní spevákov alebo melodických nástrojov, ✓ zdokonaľujú návyky samostatnej práce pri naštudovaní skladieb so sólistom, ✓ preukážu návyky tvorby rytmického a melodického sprievodu, ✓ dokážu docieliť rozvoj vlastných klavírnych a technických možností pri práci nad sprievodom, ✓ ovládajú praktický typy sprievodu: harmonická podpora, striedanie basu a akordu, akordická pulzácia, harmonické figúry, sprievod miešaného typu, sprievod s opakovaním vokálneho partu alebo bez neho, ✓ docielia pohotovosť pri hre z listu, ✓ zahrajú z listu, ✓ zdokonaľujú klavírne a technické návyky: tóny, ozdoby, technické problémy,	Spoločná interpretácia s učiteľom alebo iným žiakom - štvorručné skladby rôznych hudobných foriem, štýlov, podľa notového zápisu, zodpovedajúce úrovni náročnosti daného ročníka predmetu hra na klavíri. Aplikácia hudobno-výrazových prostriedkov, zodpovedajúcich rozsahu učiva daného ročníka predmetu hra na klavíri. Sluchová kontrola súhry pri kolektívnej hre. Rozvíjanie návykov komornej hry. Výchova k pohotovosti pri súhre. Poznatky a vytváranie sprievodu podľa akordických značiek. Tvorba príbuzných harmonických funkcií k T,S a D - kvintakord II. stupňa, III. stupňa, IV a VI. stupňa, tvorba kadencie. Možnosti použitia základných harmonických funkcií: T, S a D a ich príbuzných akordov pri sprievode piesní vo forme kvintakordu a jeho obratov v rôznych formách arpeggio v rôznych taktoch (dvojdobý, trojdobý, kombinovaný). Transpozícia jednoduchého harmonického sprievodu (T, S, D a ich príbuzných akordov) v ľudových a jednoduchých umelých piesňach v durovej a molovej tónine. Rozvoj tvorivých návykov v oblasti klavírneho sprievodu aj podľa notového zápisu pri sprevádzaní spevákov alebo melodických nástrojov. Rozvoj návykov samostatnej práce pri naštudovaní skladieb so sólistom. Návyky tvorby rytmického a melodického sprievodu. Pokračovanie rozvoja klavírnych a technických možností žiaka pri práci nad sprievodom. Osvojenie týchto typov sprievodu: harmonická podpora, striedanie basu a akordu, akordická pulzácia, harmonické figúry, sprievod miešaného typu, sprievod s opakovaním vokálneho partu alebo bez neho. Rozvíjanie pohotovostí pri hre z listu. Hra z listu.

interpretácia sólových častí v klavírnom sprievode, práca nad charakterom a obsahom skladby, rytmus, pedalizácia, synkopy, dialóg sólistu a klavíra, spoločný sprievod I. partu s iným nástrojom, ✓ vytvárajú sprievod k piesňam, k zložitejším hudobným skladbám, ✓ dokážu vykonať rozbor hudobného diela: uvedomenie si tónorodu, metro – rytmickej stavby diela, frázovanie, poznanie a správne definovanie významu všetkých znamienok, skratiek a iných znakov v notovom texte skladby, prstoklad a jeho význam, ✓ zvládajú sprievod: hlavné basové tóny, bas - akord, bas – rozklad akordu, miešaná rytmická štruktúra, ✓ vytvárajú a hrajú sprievod podľa akordických značiek, ✓ interpretujú piesne s vlastným sprievodom.	Klavírne a technické návyky: tóny, ozdoby, technické problémy, interpretácia sólových častí v klavírnom sprievode, práca nad charakterom a obsahom skladby, rytmus, pedalizácia, synkopy, dialóg sólistu a klavíra, spoločný sprievod i. Partu s iným nástrojom. Sprievod k piesňam, k zložitejším hudobným skladbám. Rozbor hudobného diela: uvedomenie si tónorodu, metro – rytmickej stavby diela, frázovanie, poznanie a správne definovanie významu všetkých znamienok, skratiek a iných znakov v notovom texte skladby, prstoklad a jeho význam. Zvyšovanie náročnosti sprievodu: hlavné basové tóny, bas - akord, bas – rozklad akordu, miešaná rytmická štruktúra. Interpretácia piesní s vlastným sprievodom.

ROZŠÍRENÉ ŠTÚDIUM

ŠTUDIJNÉ ZAMERANIE HRA NA KLAVÍRI , HRA NA NÁSTROJI, HRA Z LISTU

Prvá časť I. stupňa základného štúdia

Žiaci po ukončení 3. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ dokážu pravidelne, sústredene a intenzívne cvičiť vo väčšom rozsahu ako pri bežnom vyučovaní, ✓ reprodukujú technické prvky s vyššími nárokmi na pohyblivosť prstov, kvalitu tónu a dynamické odtiene, ✓ zvládnu synkopický aj súčasný pedál, ✓ reprodukujú veľký rozklad kvintakordu s obratmi cez viac oktáv, každou rukou zvlášť, ✓ zahrajú durové a rovnomenné molové stupnice, akordy a rozklady v rozsahu obsahových štandardov, ✓ zdôvodnia výber etúd, zameraných na precvičovanie úloh stanovených pre	Pravidelné, sústredené a intenzívne cvičenia vo väčšom rozsahu ako pri bežnom vyučovaní. Technické zložky predmetu: zdokonaľovanie ovládania. Technické prvky: systematické precvičovanie s vyššími nárokmi na pohyblivosť prstov, kvalitu tónu a dynamické odtiene. Synkopický a súčasný pedál. Veľký rozklad kvintakordu: nácvik s obratmi cez viac oktáv, každou rukou zvlášť. Durové a rovnomenné molové stupnice od bielych kláves cez štyri oktávy spolu v šestnástinových notách (asi = 80 MM).

príslušný ročník, ✓ aplikujú základné technické a výrazové zručnosti pri hre konkrétnych skladieb, ✓ interpretujú etudy na precvičovanie rozmanitých druhov techniky, ✓ vysvetlia výber skladieb v náväznosti na technickú prípravu, ✓ navrhujú spôsob interpretácie skladieb rozličného charakteru a nálady, ✓ interpretujú polyfonické skladby a skladby väčšieho rozsahu a väčších foriem (variácie, sonátová forma, rondo), ✓ rozpoznajú sluchovo rôzne žánre, formy a štýle, ✓ budujú dokonalú interpretáciu skladieb (čistotu hry, výraz, štýlovosť), ✓ interpretujú skladby tvorivo, s vlastným riešením interpretačných problémov, ✓ zdokonaľujú samostatný umelecký výraz, ✓ aplikujú základy tvorby sprievodu, ✓ aplikujú základy rytmicko-melodickej improvizácie.	Stupnice od čiernych kláves (durové a molové) precvičovať každou rukou zvlášť v rýchlejšom tempe. Chromatické stupnice každou rukou zvlášť cez viac oktáv. Trojhlasný kvintakord s obratmi spolu, tenuto, staccato, malý rozklad. Veľký rozklad kvintakordu s obratmi každou rukou zvlášť cez viac oktáv. Etudy, zamerané na precvičovanie úloh stanovených pre príslušný ročník. Aplikácia základnej technickej a výrazovej zručností na konkrétnych skladbách. Oboznámenie žiaka so všetkými žánrami, formami a štýlmi. Prednesové skladby v náväznosti na technickú prípravu. Tvorivá interpretácia skladieb rozličného charakteru a nálady. Zaradenie polyfonických skladieb a postupné zaradenie skladieb väčšieho rozsahu a väčších foriem (variácie, sonátová forma, rondo). Interpretácia skladieb: čistota hry, výraz, štýlovosť. Základy tvorby sprievodu. Základy rytmicko-melodickej improvizácie.

Žiaci po ukončení 4. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
✓ chápu význam pravidelného, sústredeného a intenzívneho cvičenia vo väčšom rozsahu ako pri bežnom vyučovaní, ✓ zdokonaľujú technické prvky s vyššími nárokmi na pohyblivosť prstov, kvalitu tónu a dynamické odtiene, ✓ ovládajú synkopický aj súčasný pedál, ✓ zdokonaľujú nácvik veľkého rozkladu kvintakordu s obratmi cez viac oktáv, každou rukou zvlášť, ✓ zahrajú durové a rovnomenné molové stupnice od bielych kláves cez štyri oktávy spolu v šestnástinových notách a stupnice od čiernych kláves (durové a molové),	Pravidelné, sústredené a intenzívne cvičenia vo väčšom rozsahu ako pri vyučovaní. Príprava štvorhlasného akordu tenuto, staccato a rozložene (nenásilné rozširovanie rozpätia ruky). Výcvik sext ako príprava na hru oktáv. Durové a rovnomenné molové stupnice od bielych kláves v kombinovanom pohybe v rýchlejšom tempe. Stupnice od čiernych kláves spolu v pokojnejšom tempe. Chromatická stupnica zvlášť v rýchlejšom tempe. Štvorhlasný kvintakord s obratmi každou

✓ reprodukujú správne trojhlasný kvintakord s obratmi spolu, tenuto, staccato, malý rozklad, veľký rozklad kvintakordu s obratmi, ✓ zdôvodnia výber etúd, zameraných na precvičovanie úloh stanovených pre príslušný ročník, ✓ aplikujú základné návyky technickej a výrazovej zručnosti pri hre konkrétnych skladieb, ✓ interpretujú etudy na precvičovanie rozmanitých druhov techniky, ✓ vysvetlia výber skladieb v náväznosti na technickú prípravu, ✓ navrhujú spôsob interpretácie skladieb rozličného charakteru a nálady, ✓ interpretujú polyfonické skladby a skladby väčšieho rozsahu a väčších foriem (variácie, sonátová forma, rondo), ✓ zdokonaľujú interpretáciu skladieb (čistotu hry, výraz, štýlovosť), ✓ zdokonaľujú samostatný umelecký výraz, ✓ zdokonaľujú návyky samostatného riešenia interpretačných problémov, ✓ transponujú samostatne melodické fragmenty a ľudové piesne, ✓ vytvoria sprievod k jednoduchým ľudovým a umelým piesňam s použitím T,S,D a ich príbuzných akordov, ✓ vytvárajú rôzne spôsoby harmonického sprievodu – podľa metro-rytmického usporiadania skladby a charakteru, ✓ aplikujú základy improvizácie na melódiu ľudových piesní s aplikáciou melodických ozdôb.	rukou zvlášť tenuto, staccato, rozložene. Veľký rozklad kvintakordu s obratmi každou rukou zvlášť cez viac oktáv, v šestnástinových hodnotách (asi + 80 MM). Etudy na precvičovanie úloh stanovených pre príslušný ročník. Aplikácia základnej techniky a výrazovej zručnosti pri hre konkrétnych skladieb. Etudy na precvičovanie rozmanitých druhov techniky rovnomerne, v pravej a ľavej ruke. Nácvik kratších etúd - zameraných na istý technický problém – kombinácia s dlhšími etudami. Oboznámenie žiaka so všetkými žánrami, formami a štýlmi. Výber prednesových skladieb v náväznosti na technickú prípravu. Tvorivá interpretácia skladieb rozličného charakteru a nálady. Zdokonaľovanie všetkých spôsobov tvorby tónu, rozvíjanie zručnosti prstov a obohacovanie interpretačnej pohotovosti. Tvorivé uplatňovanie rytmických, dynamických a artikulačných variantov nácviku klavírnych skladieb. Zaradenie polyfonických skladieb a postupné zaradenie skladieb väčšieho rozsahu a väčších foriem (variácie, sonátová forma, rondo). Transponovanie melodických fragmentov a ľudových piesní. Tvorba sprievodu k jednoduchým ľudovým a umelým piesňam s použitím t,s,d a ich príbuzných akordov, podľa akordických značiek. Tvorba rôznych spôsobov harmonického sprievodu – podľa metro-rytmického usporiadania skladby a charakteru. Improvizácia s aplikáciou melodických ozdôb.

Záverečná skúška:

- 1 durová a rovnomenná molová stupnica v kombinovanom pohybe, akordy,
- 1 etuda,

- 1 z obdobia baroka,
- 1 skladba z obdobia klasicizmu,
- 1 skladba z obdobia romantizmu,
- 1 skladba z obdobia 20. a 21. storočia.

Druhá časť I. stupňa základného štúdia

Žiaci po ukončení 1. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ zvládnu veľký rozklad kvintakordu s obratmi cez štyri oktávy spolu, nácvik hry oktáv, ✓ zdokonaľujú plynulú hru dvojhmatových pasáží vo všetkých intervaloch, ✓ zahrajú všetky durové aj molové stupnice v kombinovanom pohybe v rýchlejšom tempe, ✓ zahrajú stupnice v terciách a decimách, ✓ reprodukujú chromatické stupnice spolu v protipohybe, ✓ zahrajú štvorhlasný kvintakord k prebraným stupniciam spolu tenuto, staccato, malý rozklad, ✓ zahrajú veľký rozklad kvintakordu s obratmi spolu, cez viac oktáv, ✓ zdokonaľujú čistotu a zvukovú vyrovnanosť s cieľom dosiahnuť požadované tempo, ✓ zdôvodnia výber etúd, zameraných na precvičovanie úloh, stanovených pre príslušný ročník. ✓ aplikujú základnú technickú a výrazovú zručnosť pri hre konkrétnych skladieb, ✓ interpretujú etudy na precvičovanie rozmanitých druhov techniky, ✓ definujú hudobné žánre, formy a štýly, ✓ vysvetlia výber skladieb v náväznosti na technickú prípravu, ✓ navrhujú spôsob interpretácie skladieb rozličného charakteru a nálady, ✓ interpretujú polyfonické skladby a základy skladieb väčšieho rozsahu a väčších foriem (variácie, sonátová forma, rondo),	Praktické a teoretické kompetencie v predmete Hra na klavíri: prehlbovanie. Technické požiadavky sa rozširujú o nácvik veľkého rozkladu kvintakordu s obratmi cez štyri oktávy spolu - dbať na čistotu a vyrovnanosť hry, nácvik hry oktáv. Dvojhmatové pasáže vo všetkých intervaloch: plynulá hra. Všetky durové a molové stupnice v kombinovanom pohybe v rýchlejšom tempe. Hra stupníc v terciách a decimách. Chromatická stupnica spolu v protipohybe. Štvorhlasný kvintakord k prebraným stupniciam spolu tenuto, staccato, malý rozklad. Veľký rozklad kvintakordu s obratmi spolu, cez viac oktáv. Zvýšené nároky na čistotu a zvukovú vyrovnanosť s cieľom dosiahnuť požadované tempo. Etudy na precvičovanie úloh stanovených pre príslušný ročník. Aplikácia základnej techniky a výrazovej zručností pri hre konkrétnych skladieb. Etudy na precvičovanie rozmanitých druhov techniky rovnomerne, v pravej a ľavej ruke. Nácvik kratších etúd - zameraných na istý technický problém - kombinácia s dlhšími etudami. Príprava k zvládnutiu skladieb väčšieho rozsahu. Oboznámenie žiaka so všetkými žánrami, formami a štýlmi. Prednesové skladby v náväznosti na

✓ zdokonaľujú dokonalú interpretáciu skladieb (čistotu hry, výraz, štýlovosť), ✓ zdokonaľujú samostatný umelecký výraz, ✓ riešia samostatne interpretačné problémy, ✓ transponujú melodické fragmenty a ľudové piesne, ✓ vytvoria sprievod k jednoduchým ľudovým a umelým piesňam s použitím T,S,D a ich príbuzných akordov, ✓ vytvoria rôzne spôsoby harmonického sprievodu – podľa metro - rytmického usporiadania skladby a charakteru, ✓ zdokonaľujú návyky rytmicko-melodickej improvizácie, ✓ zdokonaľujú základy tvorby kadencií.	technickú prípravu. Tvorivá interpretácia skladieb rozličného charakteru a nálady. Všetky spôsoby tvorby tónu: zdokonaľovanie, rozvíjanie zručnosti prstov a interpretačnej pohotovosti. Tvorivé uplatňovanie rytmických, dynamických a artikulačných variantov nácviku klavírnych skladieb. Zaradenie polyfonických skladieb a postupné zaradenie skladieb väčšieho rozsahu a väčších foriem (variácie, sonátová forma, rondo). Prebúdzanie tvorivej fantázie žiaka s cieľom rozvíjať jeho zmysel pre samostatný umelecký výraz. Transponovanie melodických fragmentov a ľudových piesní. Tvorba sprievodu k jednoduchým ľudovým a umelým piesňam s použitím T,S,D a ich príbuzných akordov, podľa akordických značiek. Tvorba rôznych spôsobov harmonického sprievodu – podľa metro -rytmického usporiadania skladby a charakteru. Rytmicko-melodická improvizácia. Tvorba kadencií.

Žiaci po ukončení 2. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
✓ zdokonaľujú hru veľkého rozkladu kvintakordu s obratmi spolu v kombinovanom pohybe, ✓ zdokonaľujú hru oktáv a skokov, ✓ zdokonaľujú technické zvládnutie štvorhlasného dominantného septakordu a štvorhlasného zmenšeného septakordu s obratmi tenuto, staccato a rozložene, ✓ zahrajú všetky durové a molové stupnice v rýchlejšom tempe v kombinovanom pohybe v oktávach, terciách, decimách a sextách, ✓ zahrajú chromatickú stupnicu spolu cez	Praktické a teoretické kompetencie v predmete Hra na klavíri: prehĺbenie. Veľký rozklad kvintakordu: nácvik s obratmi spolu v kombinovanom pohybe. Hra oktáv a skokov: zdokonaľovanie. Štvorhlasný dominantný septakord a štvorhlasný zmenšený septakord: nácvik s obratmi tenuto, staccato a rozložene. Všetky durové aj molové stupnice v rýchlejšom tempe v kombinovanom pohybe v oktávach, terciách, decimách a sextách. Chromatická stupnica spolu cez viac oktáv. Štvorhlasný kvintakord s obratmi k

viac oktáv, ✓ zahrajú štvorhlasný kvintakord s obratmi k prebratým stupniciam spolu tenuto, staccato, malý rozklad, ✓ zdokonaľujú technické zvládnutie veľkého rozkladu kvintakordu s obratmi spolu v kombinovanom pohybe v rýchlejšom tempe, ✓ zdokonaľujú technické zvládnutie štvorhlasného dominantného septakordu a zmenšeného septakordu, tenuto, staccato, malý rozklad spolu v rovnom pohybe cez viac oktáv, ✓ zdokonaľujú čistotu a zvukovú vyrovnanosť s cieľom dosiahnuť požadované tempo, ✓ zdôvodnia výber etúd, zameraných na precvičovanie úloh stanovených pre príslušný ročník, ✓ aplikujú technické a výrazové kompetencie pri hre konkrétnych skladieb, ✓ interpretujú etudy na precvičovanie rozmanitých druhov techniky, ✓ vysvetlia výber skladieb v náväznosti na technickú prípravu, ✓ navrhujú spôsob interpretácie skladieb rozličného charakteru a nálady, ✓ interpretujú polyfonické skladby a základy skladieb väčšieho rozsahu a väčších foriem (variácie, sonátová forma, rondo), ✓ venujú pozornosť dokonalej interpretácii skladieb (čistotu hry, výraz, štýlovosť), ✓ zdokonaľujú samostatný umelecký výraz, ✓ preukážu návyky samostatného riešenia interpretačných problémov, ✓ transponujú melodické fragmenty a ľudové piesne, ✓ vytvoria sprievod k jednoduchým ľudovým a umelým piesňam s použitím T,S,D a ich príbuzných akordov, ✓ vytvoria a používajú rôzne spôsoby harmonického sprievodu – podľa metro - rytmického usporiadania skladby a charakteru,	prebratým stupniciam spolu tenuto, staccato, malý rozklad. Veľký rozklad kvintakordu s obratmi spolu v kombinovanom pohybe v rýchlejšom tempe. Nácvik štvorhlasného dominantného septakordu a zmenšeného septakordu, tenuto, staccato, malý rozklad spolu v rovnom pohybe cez viac oktáv. Etudy na precvičovanie úloh stanovených pre príslušný ročník. Aplikácia základnej technicky a výrazovej zručností v konkrétnych skladbách. Etudy na precvičovanie rozmanitých druhov techniky rovnomerne, v pravej a ľavej ruke. Nácvik kratších etúd - zameraných na istý technický problém - kombinácia s dlhšími etudami. Príprava na zvládnutie skladieb väčšieho rozsahu. Oboznámenie žiaka so všetkými žánrami, formami a štýlmi. Prednesové skladby vyberať v náväznosti na technickú prípravu. Tvorivá interpretácia skladieb rozličného charakteru a nálady. Všetky spôsoby tvorby tónu: zdokonaľovanie, rozvíjanie zručnosti prstov a interpretačnej pohotovosti. Tvorivá aplikácia rytmických, dynamických a artikulačných variantov nácviku klavírnych skladieb. Zaradenie polyfonických skladieb a postupné zaradenie skladieb väčšieho rozsahu a väčších foriem (variácie, sonátová forma, rondo). Interpretácia skladieb (čistota hry, výraz, štýlovosť): rozvíjanie. Postupné prebúdzanie tvorivej fantázie žiaka s cieľom rozvíjať jeho zmysel pre samostatný umelecký výraz. Návyky samostatného riešenia interpretačných problémov. Transponovanie melodických fragmentov a ľudových piesní.

✓ preukážu návyky rytmicko-melodickej improvizácie, ✓ vytvoria samostatne kadenciu.	Tvorba sprievodu k jednoduchým ľudovým a umelým piesňam s použitím T,S,D a ich príbuzných akordov, podľa akordických značiek. Tvorba rôznych spôsobov harmonického sprievodu – podľa metro -rytmického usporiadania skladby a charakteru. Rytmicko-melodická improvizácia. Tvorba kadencií.

Žiaci po ukončení 3. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
✓ aplikujú získanú technickú zručnosť pri štúdiu stupníc, akordov, etúd a prednesových skladieb s veľkou náročnosťou na ich dokonalé zvládnutie, ✓ zdokonaľujú hru stupníc a akordov, zvlášť hru veľkého rozkladu, ✓ dokážu dosiahnuť tempo stupníc aj veľkého rozkladu vo výške asi = 100 MM pri hre v šestnástinových hodnotách, ✓ zdokonaľujú čistotu a zvukovú vyrovnanosť s cieľom dosiahnuť požadované tempo, ✓ zdôvodnia výber etúd, zameraných na precvičovanie úloh stanovených pre príslušný ročník. ✓ aplikujú technické a výrazové kompetencie pri hre konkrétnych skladieb, ✓ interpretujú etudy na precvičovanie rozmanitých druhov techniky, ✓ vysvetlia výber skladieb v nadväznosti na technickú prípravu, ✓ navrhujú spôsob interpretácie skladieb rozličného charakteru a nálady, ✓ interpretujú polyfonické skladby a základy skladieb väčšieho rozsahu a väčších foriem (variácie, sonátová forma, rondo), ✓ zdokonaľujú dokonalú interpretáciu skladieb (čistotu hry, výraz, štýlovosť), ✓ zdokonaľujú samostatný umelecký výraz, ✓ zdokonaľujú návyky samostatného riešenia interpretačných problémov,	Praktické a teoretické kompetencie v predmete Hra na klavíri: prehlbovanie. Aplikácia získanej technickej zručnosti pri štúdiu stupníc, akordov, etúd a prednesových skladieb s veľkou náročnosťou na ich dokonalé zvládnutie. Zdokonaľovanie hry stupníc a akordov, zvlášť hry veľkého rozkladu. Tempo stupníc aj veľkého rozkladu dosahovať vo výške asi = 100 MM pri hre v šestnástinových hodnotách. Oboznámenie žiaka so všetkými žánrami, formami a štýlmi. Prednesové skladby v náväznosti na technickú prípravu. Tvorivá interpretácia skladieb rozličného charakteru a nálady. Zdokonaľovať všetky spôsoby tvorby tónu, rozvíjať zručnosť prstov a obohacovať interpretačnú pohotovosť. Tvorivá aplikácia rytmických, dynamických a artikulačných variantov nácviku klavírnych skladieb. Zaradenie polyfonických skladieb a postupné zaradenie skladieb väčšieho rozsahu a väčších foriem (variácie, sonátová forma, rondo). Interpretácia skladieb: čistota hry, výraz, štýlovosť. Postupné prebúdzanie tvorivej fantázie žiaka s cieľom rozvíjať jeho zmysel pre

✓ transponujú melodické fragmenty a ľudové piesne, ✓ vytvoria sprievod k jednoduchým ľudovým a umelým piesňam s použitím T,S,D a ich príbuzných akordov, ✓ vytvoria a aplikujú rôzne spôsoby harmonického sprievodu – podľa metro - rytmického usporiadania skladby a charakteru, ✓ preukážu návyky rytmicko-melodickej improvizácie, ✓ vytvoria samostatne kadenciu a záver melodickej línie.	samostatný umelecký výraz. Návyky samostatného riešenia interpretačných problémov. Transponovanie melodických fragmentov a ľudových piesní. Tvorba sprievodu k jednoduchým ľudovým a umelým piesňam s použitím T,S,D a ich príbuzných akordov, podľa akordických značiek. Tvorba rôznych spôsobov harmonického sprievodu – podľa metro-rytmického usporiadania skladby a charakteru. Rytmicko-melodická improvizácia. Tvorba kadencií a ukončovanie melodickej línie.

Žiaci po ukončení 4. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
✓ zahrajú stupnice a akordy, zvlášť hru veľkého rozkladu so zvláštnym zreteľom na prípravu k talentovým skúškam na konzervatórium, ✓ venujú pozornosť požadovanému tempu stupníc aj veľkého rozkladu asi = 100 MM pri hre v šestnástinových hodnotách, ✓ zdokonaľujú čistotu a zvukovú vyrovnanosť s cieľom dosiahnuť požadované tempo, ✓ zdôvodnia výber etúd, zameraných na precvičovanie úloh, stanovených pre príslušný ročník, ✓ aplikujú základné technické a výrazové zručnosti pri hre konkrétnych skladieb, ✓ interpretujú etudy na precvičovanie rozmanitých druhov techniky, ✓ definujú hudobné žánre, formy a štýly, ✓ vysvetlia výber skladieb v náväznosti na technickú prípravu, ✓ navrhujú spôsob interpretácie skladieb rozličného charakteru a nálady, ✓ interpretujú polyfonické skladby a základy skladieb väčšieho rozsahu a väčších	Praktické a teoretické kompetencie v predmete hra na klavíri: rozširovanie. Nácvik hry stupníc a akordov, zvlášť hru veľkého rozkladu so zvláštnym zreteľom na prípravu k talentovým skúškam na konzervatórium. Požadované tempo stupníc aj veľkého rozkladu asi = 100 MM pri hre v šestnástinových hodnotách. Oboznámenie žiaka so všetkými žánrami, formami a štýlmi. Prednesové skladby v náväznosti na technickú prípravu. Tvorivá interpretácia skladieb rozličného charakteru a nálady. Všetky spôsoby tvorby tónu: zdokonaľovanie, rozvíjanie zručnosti prstov a interpretačnej pohotovosti. Tvorivé uplatňovanie rytmických, dynamických a artikulačných variantov nácviku klavírnych skladieb. Zaradenie polyfonických skladieb a postupné zaradenie skladieb väčšieho rozsahu a väčších foriem (variácie, sonátová forma,

foriem (variácie, sonátová forma, rondo), ✓ zdokonaľujú interpretáciu skladieb (čistotu hry, výraz, štýlovosť), ✓ zdokonaľujú samostatný umelecký výraz, ✓ preukážu návyky samostatného riešenia interpretačných problémov, ✓ transponujú samostatne melodické fragmenty a ľudové piesne, ✓ vytvoria sprievod k jednoduchým ľudovým a umelým piesňam s použitím T,S,D a ich príbuzných akordov, ✓ vytvoria rôzne spôsoby harmonického sprievodu – podľa metro -rytmického usporiadania skladby a charakteru, ✓ preukážu návyky rytmicko-melodickej improvizácie, ✓ definujú teoretické a praktické východiská harmonickej improvizácie, ✓ vytvoria samostatne kadenciu a ukončenie melodickej línie.	rondo). Interpretácia skladieb s dôrazom na čistotu hry, výraz, štýlovosť. Postupné prebúdzanie tvorivej fantázie žiaka s cieľom rozvíjať jeho zmysel pre samostatný umelecký výraz. Návyky samostatného riešenia interpretačných problémov. Transponovanie melodických fragmentov a ľudových piesní. Tvorba sprievodu k jednoduchým ľudovým a umelým piesňam s použitím T,S,D a ich príbuzných akordov, podľa akordických značiek. Tvorba rôznych spôsobov harmonického sprievodu – podľa metro -rytmického usporiadania skladby a charakteru. Rytmicko-melodická improvizácia, základy harmonickej improvizácie. Tvorba kadencií a ukončovanie melodickej línie.

Záverečná skúška:

- 1 durová a rovnomenná molová stupnica v kombinovanom pohybe, v terciách, v sextách, akordy vo veľkom rozklade
- 2 etudy,
- 1 z obdobia baroka,
- 1 skladba z obdobia klasicizmu,
- 1 skladba z obdobia romantizmu,
- 1 skladba z obdobia 20. a 21. storočia.

HRA NA NÁSTROJI, HRA Z LISTU

Prvá časť I. stupňa základného štúdia

Žiaci po ukončení 1. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ zahrajú na elektronickom hudobnom nástroji (ďalej EKN) na úrovni prislúchajúcej danému stupňu vzdelania, ✓ aplikujú poznatky, získané z hudobnej náuky, ✓ ovládajú nôty na úrovni daného stupňa vzdelania, ✓ identifikujú akordické značky,	Základy hry na nástroji. Cvičenia na správne použitie hracieho aparátu. Uvoľňovacie cvičenia hracieho aparátu, technické prstové cvičenia. Základy durových stupníc každou rukou zvlášť a spolu v protipohybe, tonický kvintakord.

✓ vyberajú rytmus podľa predlohy, ✓ používajú správny prstoklad, ✓ interpretujú jednoduché ľudové a detské piesne s využitím prvého a piateho stupňa (T, D) ✓ rozoznajú základné zvukové vzorky na EKN, ✓ aplikujú základné akordické značky (C, F, G), ✓ aplikujú základné interpretačné prejavy – hra legato, staccato, dynamika, frázovanie, ✓ zahrajú piesne s použitím akordov.	Hra podľa notového zápisu v husľovom kľúči, hra jednoduchých cvičení zvlášť, hra jednoduchých cvičení spolu, hra v basovom kľúči s použitím ľavej ruky. Interpretácia a výraz: hra legato, tenuto, staccato, dynamika, frázovanie, Používanie základných funkcií keyboardu: využívanie jednoduchých funkcií keyboardu (Start, Stop, Voice, Style, Tempo +/-, Intro, Ending, Volume). Zvládnutie skladieb: jednoduché skladby polyfonického charakteru. Skladby s rytmickým sprievodom podľa vlastného výberu* *možnosť hry akordov v základnej polohe, nepoužívať funkciu Single Finger mode (hra akordu jedným prstom). Hra piesne s použitím akordov: čítanie a hra jednoduchých akordických značiek, hra jednoduchých ľudových a detských piesní s použitím harmonických funkcií T, D.

Žiaci po ukončení 2. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
✓ vyberajú zvukové vzorky (Voice) a typ hudobného aranžmánu (STYLE), ✓ definujú funkcie ovládania automatického hudobného sprievodu: Acmp On/Off, Start/Stop, ✓ reprodukujú stupnice, akordy a etudy v súlade s obsahovými štandardmi 2. ročníka, ✓ interpretujú jednoduché skladby s prvkami polyfónie s použitím zvukovej banky keyboardu (organ, čembalo), ✓ interpretujú jednoduché detské piesne populárnej hudby s využitím funkcií automatického aranžéra, zvukovej banky a základných technických funkcií, ✓ interpretujú tanečné štýly s použitím automatického aranžéra, ✓ interpretujú jednoduché klavírne úpravy tanečných piesní (s použitím oboch rúk),	Výber zvukových vzoriek (VOICE), výber štýlu (STYLE). Funkcie ovládania automatického hudobného sprievodu: Acmp On/Off, Start/Stop. Durové stupnice do 2♯ a 2b a molové stupnice do 2♯ a 2b - hra kvintakordu s obratmi tenuto, malý rozklad. Hra akordov s použitím základnej polohy i obratov (dur, mol,) v min. rozsahu tónin 1# - 1b. Etudy – prstová technika, hra dvojhmatov. Inštruktívne skladby na zdokonalenie nástrojovej techniky. Jednoduchá skladba s prvkami polyfónie – melodická linka v pravej alebo ľavej ruke s použitím zvukovej banky keyboardu (organ, čembalo). Jednoduché detské piesne populárnej hudby s využitím funkcií automatického aranžéra,

✓ interpretujú jednoduché prednesové skladby, ✓ interpretujú skladby s pravidelnými, bodkovanými rytmickými útvarmi, ✓ rozlišujú hudobné žánre tanečnej hudby (polka, valčík, beat), ✓ kontrolujú sa sluchovo pri vlastnej interpretácii, ✓ interpretujú ľudové piesne v rozsahu tónin v nadväznosti na zvládnuté stupnice s použitím základných harmonických funkcií (T, D), ✓ ovládajú základy transpozície detských a jednoduchých ľudových piesní v tóninách v náväznosti na zvládnuté stupnice, ✓ zahrajú z listu skladby primeranej náročnosti.	zvukovej banky a základných technických funkcií v min. rozsahu durových a mólových tónin 1# - 1b. Hra (tanečných) štýlov s použitím automatického aranžéra: polka, valčík, pop. Jednoduché klavírne úpravy tanečných piesní (s použitím oboch rúk). Jednoduché prednesové skladby. Rytmické útvary: pravidelný, bodkovaný rytmus. Počúvanie základných hudobných žánrov tanečnej hudby (polka, valčík, beat). Rozvíjanie sluchovej kontroly pri počúvaní a vlastnej interpretácii. Tvorba sprievodu k ľudovým piesňam v rozsahu tónin v nadväznosti na zvládnuté stupnice s použitím základných harmonických funkcií (T,D). Transpozície detských a jednoduchých ľudových piesní v tóninách v náväznosti na zvládnuté stupnice

Žiaci po ukončení 3. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
✓ vyberajú zvukové vzorky, štýl, ✓ používajú funkcie ovládania automatického hudobného sprievodu: Acmp On/Off, Start/Stop, Intro /Ending, Sync Start/Stop, ✓ používajú ďalšie funkcie: Tempo, Metronome, ✓ reprodukujú stupnice, akordy, etudy v súlade s obsahovými štandardmi, ✓ vedia zahrať inštruktívne skladby na zdokonalenie klavírnej techniky, ✓ interpretujú jednoduché polyfonické skladby, dva hlasy v pravej alebo ľavej ruke s použitím zvukovej banky keyboardu (organ, čembalo), ✓ zvládnu hru melodických ozdôb – príraz, ✓ používajú funkcie Touch, Split, Dual, ✓ interpretujú piesne populárnej hudby s využitím funkcií automatického	Výber zvukových vzoriek, výber štýlu. Funkcie: TOUCH, SPLIT, DUAL. Funkcie ovládania automatického hudobného sprievodu: Acmp On/Off, Start/Stop, Intro/Ending, Sync Start/Stop. Ďalšie funkcie: Tempo, Metronome. Hudobno-teoretické poznatky v rozsahu vzdelávacích štandardov študijného zamerania hudobnej náuky a študovaných skladieb. Durové stupnice do 3♯ a 3b a molové stupnice do 3♯ a 3b - hra kvintakordu s obratmi tenuto, staccato a malý rozklad. Hra akordov s použitím základnej polohy i obratov (dur, mol) v min. rozsahu tónin 2# - 2b. Etudy - hra dvojhmatov a frázovanie. Inštruktívne skladby na zdokonalenie nástrojovej techniky.

aranžéra, zvukovej banky a funkcií Split, Dual, Harmony, ✓ aplikujú pri hre štýly s použitím automatického aranžéra: polka, valčík, pop, disco, ✓ interpretujú jednoduché klavírne úpravy tanečných piesní (s použitím oboch rúk), ✓ interpretujú jednoduché prednesové skladby, ✓ interpretujú ľudové piesne v rozsahu tónin v náväznosti na zvládnuté stupnice s použitím základných harmonických funkcií (TSD), ✓ reprodukujú rytmické útvary: triola, ✓ počúvajú základné hudobné žánre tanečnej hudby (polka, valčík, beat 4/8/16, rock), ✓ kontrolujú sa sluchovo pri počúvaní a vlastnej interpretácii, ✓ používajú základy tvorby sprievodu k ľudovým piesňam s použitím T, S, D, ✓ používajú základy transpozície detských a jednoduchých ľudových piesní v tóninách v náväznosti na zvládnuté stupnice, ✓ zahrajú z listu skladby primeranej náročnosti.	Jednoduchá polyfonická skladba, dva hlasy v pravej alebo ľavej ruke s použitím zvukovej banky keyboardu (organ, čembalo). Hra melodických ozdôb – príraz. Piesne populárnej hudby s využitím funkcií automatického aranžéra, zvukovej banky a funkcií Split, Dual, Harmony v min. rozsahu durových a mólových tónin 2# - 2b. Hra (tanečných) štýlov s použitím automatického aranžéra: polka, valčík, pop, disco. Jednoduché klavírne úpravy tanečných piesní (s použitím oboch rúk). Jednoduché prednesové skladby (menuet). Ľudové piesne v rozsahu tónin v náväznosti na zvládnuté stupnice s použitím základných harmonických funkcií (TSD). Rytmické útvary: triola. Počúvanie základných hudobných žánrov tanečnej hudby (polka, valčík, beat 4/8/16, rock). Rozvíjanie sluchovej kontroly pri počúvaní a vlastnej interpretácii. Tvorba sprievodu k ľudovým piesňam s použitím T, S, D. Transpozície detských a jednoduchých ľudových piesní v tóninách v náväznosti na zvládnuté stupnice.

Žiaci po ukončení 4. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
✓ ovládajú hru na elektronickom hudobnom nástroji na úrovni prislúchajúcej danému stupňu vzdelania, ✓ aplikujú poznatky získané z hudobnej náuky, ✓ orientujú sa vo vybraných akordoch a akordických spojeniach, poznajú vybrané akordické značky, ✓ zahrajú jednoduché hudobné sprievody k melódii, ✓ venujú sa jednoduchej improvizácií, sú schopní hrať z listu na primeranej úrovni,	Výber zvukových vzoriek, výber štýlu. Funkcie: Split, Dual, Harmony. Funkcie ovládania automatického hudobného sprievodu: Acmp On/Off, Start/Stop, Variation, Fill In, Intro/Ending, Sync Start/Stop. Ďalšie funkcie: Transpose, Tempo, Metronome. Hudobno-teoretické poznatky v rozsahu vzdelávacích štandardov študijného zamerania hudobnej náuky a študovaných skladieb.

majú skúsenosť v komornej hre, ✓ orientujú sa prakticky i teoreticky v základných hudobných žánroch tanečnej hudby, vedia ich správne identifikovať, charakterizovať a na primeranej úrovni interpretovať, ✓ definujú základné technické možnosti elektronického klávesového nástroja, orientujú sa vo zvukových vzorkách a rytmoch daného nástroja, ako aj v jeho základných nastaveniach; tieto poznatky sú schopní vzájomne pretaviť prepájať do vlastných interpretačných zámerov, ✓ používajú správne hudobné pojmy a technickú terminológiu vo vzťahu k EKN, ✓ učia sa formou verejných vystúpení prezentovať výsledky svojej práce, ✓ aplikujú rôzne spôsoby, metódy a stratégie učenia sa, ✓ zapájajú sa do skupinových projektov, kde sa učia vzájomnej tolerancii a empatii voči iným žiakom a pedagógom a majú možnosť porovnávať vlastné schopnosti a vedomosti, ✓ posudzujú kriticky svoju prácu a zo získaných poznatkov vyvodzujú závery pre ich všeobecné využitie v budúcnosti, ✓ počúvajú a hodnotia základné hudobné žánre v súlade s obsahovými štandardmi, ✓ použijú kadenciu k vlastnému sprievodu jednoduchých melódií, ✓ zahrajú z listu skladby primeranej náročnosti, ✓ transponujú piesne v s obsahovými štandardmi.	Durové stupnice do 5♯ a 4b a molové stupnice do 4♯ a 4b - hra kvintakordu s obratmi tenuto, staccato a malý rozklad. Hra akordov s použitím základnej polohy i obratov (dur, mol, 7) v min. rozsahu tónin 3# - 3b. Etudy - zlepšovanie pasážovej techniky hra dvojhmatov a frázovanie. Jednoduchá polyfonická skladba, dva hlasy v pravej alebo ľavej ruke s použitím zvukovej banky keyboardu (organ, čembalo). Hra melodických ozdôb - príraz, nátril, mordent. Piesne populárnej hudby s využitím funkcií automatického aranžéra, zvukovej banky a funkcií Split, Dual, Harmony v min. rozsahu durových a mólových tónin 3# - 3b. Hra (tanečných) štýlov s použitím automatického aranžéra: polka, valčík, pop, disco, hip-hop a pod. Jednoduché klavírne úpravy tanečných piesní (s použitím oboch rúk). Jednoduché prednesové skladby (baroko, klasicizmus). Inštruktívne skladby na zdokonalenie nástrojovej techniky. Ľudové piesne v rozsahu tónin v náväznosti na zvládnuté stupnice s použitím základných harmonických funkcií (TSD). Rytmické útvary: triola, synkopa. Počúvanie základných hudobných žánrov tanečnej hudby (polka, valčík, beat 4/8/16, rock, slowrock, R&R). Rozvíjanie sluchovej kontroly pri počúvaní a vlastnej interpretácii. Používanie harmonických kadencií k vlastnému sprievodu jednoduchých melódií. Transpozície detských a jednoduchých ľudových piesní v tóninách v náväznosti na zvládnuté stupnice.

Záverečná skúška

- 1 skladba s použitím základných harmonických funkcií (TSD),
- 1 skladba odlišného charakteru.

Druhá časť I. stupňa základného štúdia

Žiaci po ukončení 1. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ používajú pri hre na nástroji hudobno-teoretické východiská z učiva hudobnej náuky, ✓ reprodukujú stupnice, akordy, etudy v súlade s obsahovými štandardmi, ✓ interpretujú polyfonické skladby z obdobia baroka s použitím zvukovej banky keyboardu, ✓ interpretujú piesne populárnej hudby s využitím funkcií automatického aranžéra, zvukovej banky a funkcií Split, Dual, Harmony) v min. rozsahu durových a mólových tónin - 3b - 4#, ✓ používajú automatický aranžér pri hre skladieb tanečných štýlov džezového obdobia (swing, foxtrot..), ✓ používajú automatický sprievod, funkciu Split pri interpretácii klavírnej úpravy tanečných piesní, ✓ interpretujú klasické skladby - menuet, ✓ interpretujú ľudové piesne, ✓ ovládajú akordické značky (maj7, 6, dim7), ✓ zvládnu hru kadencie TSD (D7) s použitím oboch rúk, ✓ zahrajú jednoduché skladby z listu, ✓ zahrajú akordické figúry vybraných hudobných žánrov s použitím oboch rúk, ✓ ovládajú rytmické útvary: podľa študovaných skladieb primeranej náročnosti, ✓ reprodukujú melodické ozdoby, dvojhmaty, ✓ ovládajú kadencie TSD, ✓ ovládajú hru akordických figúr v súlade s obsahovými štandardmi, ✓ počúvajú a hodnotia v súlade so	Dejiny populárnej hudby (autori, skladby, typické znaky vybraných žánrov populárnej hudby). Parametre EKN - menu function v rámci EKN: Style/Song, Main Voice, Volume. Durové stupnice do 5♯ a 4b a molové stupnice do 4♯ a 4b – hra kvintakordu s obratmi tenuto, staccato a malý rozklad, určenie dominantného septakordu. Rozvíjanie hry akordov podľa akordických značiek. Etudy – zlepšovanie techniky pasáží, akordov. Polyfonické skladby z obdobia baroka (Malé prelúdiá) s použitím zvukovej banky keyboardu (organ, čembalo). Piesne populárnej hudby s využitím funkcií automatického aranžéra, zvukovej banky a funkcií Split, Dual, Harmony v min. rozsahu durových a molových tónin - 3b - 4#. Hra skladieb tanečných štýlov s použitím automatického aranžéra - džezového obdobia (swing, foxtrot..). Klavírne úpravy tanečných piesní s použitím oboch rúk: s možnosťou použitia automatického sprievodu, s možnosťou využitia funkcie Split (sólový/sprievodný part + basový part basovej línie). Hra jednoduchých skladieb z listu. Ľudové piesne s použitím 2-hlasu (tercie, sexty) v min. rozsahu durových a mólových tónin - 2b - 3#. Hra melodických ozdôb - príraz, nátril, mordent , hra dvojhmatov. Orientácia v akordických značkách (maj7, 6, dim7). Hra kadencie TSD (D7) s použitím oboch

stanovenými vyučovacími cieľmi základné hudobné žánre, ✓ počúvajú skladby základných hudobných žánrov tanečnej hudby, ✓ kontrolujú sa sluchovo pri počúvaní a vlastnej interpretácii, ✓ vytvoria jednoduchý hudobný aranžmán, ✓ harmonizujú ľudové piesne a jednoduché piesne populárnej hudby.	rúk (pravá ruka akord, ľavá ruka bas: vo všetkých obratoch v durových a molových tóninách do 1# - 1b, v základnej polohe v durových a molových tóninách do 2b - 2#. Hra akordických figúr vybraných hudobných žánrov s použitím oboch rúk (polka, valčík, tango). Počúvanie základných hudobných žánrov tanečnej hudby (polka, valčík, beat 4/8/16, rock). Počúvanie (tanečných) štýlov džezového obdobia (swing, foxtrot..). Tvorba jednoduchého hudobného aranžmánu s použitím Internal Memory nástroja (interného MIDI sequencera). Harmonizácia ľudových piesní a jednoduchých piesní populárnej hudby.

Žiaci po ukončení 2. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ používajú pri hre na nástroji hudobno-teoretické východiská z učiva hudobnej náuky, ✓ definujú parametre EKN - Menu Function v rámci EKN: Style/Song, Main Voice Volume, Tuning, Reverb Type, ✓ reprodukujú stupnice, akordy, etudy v súlade s obsahovými štandardmi, ✓ interpretujú polyfonické skladby z obdobia baroka (invencie, prelúdiá), kancionál s použitím zvukovej banky keyboardu (organ, čembalo), ✓ interpretujú piesne populárnej hudby s využitím funkcií automatického aranžéra, zvukovej banky a funkcií Split, Dual, Harmony), ✓ používajú automatický aranžér pri hre skladieb tanečných štýlov z džezového obdobia (swing, foxtrot..), latino-amerického (rumba, bossanova, samba...), ✓ používajú hudobný podklad a funkciu Split pri hre tanečných piesní s použitím	Dejiny populárnej hudby (autori, skladby, typické znaky vybraných žánrov populárnej hudby). Menu function v rámci EKN: Style/Song, Main Voice, Volume, Tuning, Reverb Type. Durové stupnice do 5-6♯ a 5b a molové stupnice do 5♯ a 4b – hra kvintakordu s obratmi tenuto, staccato a malý rozklad, určenie dominantného septakordu a TSD. Etudy - zlepšovanie techniky pasáží, skokov, akordov, správne frázovanie; džezové etudy. Polyfonické skladby z obdobia baroka (invencie, prelúdiá), kancionál s použitím zvukovej banky keyboardu (organ, čembalo). Piesne populárnej hudby s využitím funkcií automatického aranžéra, zvukovej banky a funkcií Split, Dual, Harmony) v min. rozsahu durových a mólových tónin - 4b - 4#. Hra tanečných štýlov džezového obdobia (swing, foxtrot..), latino-amerického (rumba, bossanova, samba...), s použitím automatického aranžéra.

oboch rúk v klavírnej úprave, ✓ interpretujú klasické skladby - sonatína, menuet, ✓ interpretujú ľudové piesne s použitím 2-hlasu (tercie, sexty) v min. rozsahu durových a molových tónin - 3b - 3#, ✓ orientujú sa v akordických značkách (maj7, 6, aug7, dim7), ✓ hrajú kadencie TSD (D7) s použitím oboch rúk (pravá ruka akord, ľavá ruka bas), ✓ zahrajú jednoduché skladby z listu, ✓ zvládnu hru melodických ozdôb, hru dvojhmatov, ✓ orientujú sa v akordických značkách v súlade s obsahovými štandardmi, ✓ zahrajú kadenciu s použitím oboch rúk, ✓ spájajú akordické sledy formou zadržiavania spoločného tónu (príbuznosť akordov), ✓ zahrajú akordické, rytmické figúry vybraných hudobných žánrov s použitím oboch rúk (polka, valčík, tango, ballad), ✓ počúvajú základné hudobné žánre tanečnej hudby (polka, valčík, beat 4/8/16, rock), ✓ kontrolujú sa sluchovo pri počúvaní a vlastnej interpretácii, ✓ harmonizujú ľudové piesne a jednoduché piesne populárnej hudby.	Klavírne úpravy tanečných piesní s použitím oboch rúk: s možnosťou využitia hudobného podkladu (Memory Song, resp. MIDI sequencera), s možnosťou využitia funkcie Split (sólový/sprievodný part + basový part basovej línie). Klasické skladby - sonatína, menuet. Ľudové piesne s použitím 2-hlasu (tercie, sexty) v min. rozsahu durových a mólových tónin - 3b - 3#. Hra melodických ozdôb - príraz, nátril, mordent, obal, skupinka hra dvojhmatov. Orientácia v akordických značkách (maj7, 6, aug7, dim7). Hra kadencie TSD (D7) s použitím oboch rúk (pravá ruka akord, ľavá ruka bas: vo všetkých obratoch v durových a mólových tóninách do 1-2# - 1-2b, v základnej polohe v durových a mólových tóninách do 2-3b – 2-3#. Spájanie akordických sledov formou zadržiavania spoločného tónu (príbuznosť akordov). Hra akordických, rytmických figúr vybraných hudobných žánrov s použitím oboch rúk (polka, valčík, tango, ballad). Počúvanie základných hudobných žánrov tanečnej hudby (polka, valčík, beat 4/8/16, rock). Počúvanie tanečných štýlov džezového obdobia (swing, foxtrot..), latino-amerického. Harmonizácia ľudových piesní a jednoduchých piesní populárnej hudby.

Žiaci po ukončení 3. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ vysvetlia funkcie nástroja v súlade s obsahovými štandardmi, ✓ použijú pri hre funkciu internal memory, ✓ dokážu vytvoriť jednoduchý hudobný aranžmán s použitím Internal Memory	Parametre EKN - menu function v rámci EKN: Style/Song, Main Voice, Volume, Tuning, Reverb Type. Použitie internal memory (interného MIDI sequencera).

nástroja (interného MIDI sequencera), ✓ interpretujú polyfonické skladby z obdobia baroka skladby z kancionálu primeranej náročnosti s použitím zvukovej banky keyboardu, ✓ interpretujú piesne populárnej hudby s využitím funkcií automatického aranžéra, zvukovej banky a funkcií Split, Dual, Harmony), ✓ zahrajú skladby tanečných štýlov džezového obdobia (swing, foxtrot..) a latino-amerického s použitím automatického aranžéra, ✓ používajú hudobný podklad a funkciu Split pri hre skladieb klavírnej úpravy, ✓ interpretujú ľudové piesne s použitím 2-hlasu (tercie, sexty), ✓ zvládnu hru melodických ozdôb - príraz, nátril, mordent, obal, hru dvojhmatov, ✓ interpretujú klasické skladby - sonatína, menuet, ✓ zahrajú z listu skladby primeranej náročnosti. ✓ orientujú sa v akordických značkách (maj7, 6, aug7, dim7, 9), ✓ reprodukujú kadenciu TSD (D7) s použitím oboch rúk (pravá ruka akord, ľavá ruka bas), ✓ aplikujú pri hre spájanie akordických sledov formou zadržiavania spoločného tónu (príbuznosť akordov), ✓ reprodukujú akordické, rytmické figúry vybraných hudobných žánrov s použitím oboch rúk (polka, valčík, tango, ballad, R&R), ✓ počúvajú základné hudobné žánre tanečnej hudby (polka, valčík, beat 4/8/16, rock, slowrock), ✓ sluchovo sa kontrolujú pri počúvaní a vlastnej interpretácii, ✓ vytvoria jednoduchý aranžmán skladby, ✓ harmonizujú ľudové piesne a jednoduché piesne populárnej hudby.	Durové stupnice do 5♯ a 4b a molové stupnice do 4♯ a 4b – hra kvintakordu s obratmi tenuto, staccato a malý rozklad, určenie dominantného septakordu a TSD. Polyfonické skladby primeranej náročnosti z obdobia baroka (invencie, prelúdiá), skladby z kancionálu s použitím zvukovej banky keyboardu (organ, čembalo). Piesne populárnej hudby s využitím funkcií automatického aranžéra, zvukovej banky a funkcií Split, Dual, Harmony) v min. rozsahu durových a mólových tónin - 4b - 4#. Hra skladieb tanečných štýlov džezového obdobia (swing, foxtrot..) a latino-amerického s použitím automatického aranžéra. Klavírne úpravy tanečných piesní s použitím oboch rúk: s možnosťou použitia hudobného podkladu (Memory Song, resp. MIDI sequencera), s možnosťou využitia funkcie Split. Klasické skladby - sonatína, menuet; ľudové piesne s použitím 2-hlasu (tercie, sexty) v min. rozsahu durových a molových tónin - 4b - 4#. Hra melodických ozdôb - príraz, nátril, mordent, obal, hra dvojhmatov. Orientácia v akordických značkách (maj7, 6, aug7, dim7, 9). Hra kadencie TSD (D7) s použitím oboch rúk (pravá ruka akord, ľavá ruka bas: vo všetkých obratoch v durových a molových tóninách do 2# - 2b, v základnej polohe v durových a molových tóninách do 3b - 3#. Spájanie akordických sledov formou zadržiavania spoločného tónu (príbuznosť akordov). Hra akordických, rytmických figúr vybraných hudobných žánrov s použitím oboch rúk (polka, valčík, tango, ballad, R&R). Počúvanie základných hudobných žánrov tanečnej hudby (polka, valčík, beat 4/8/16,

	rock, slowrock). Počúvanie (tanečných) štýlov džezového obdobia (swing, foxtrot..), latino-amerického. Tvorba jednoduchého hudobného aranžmánu s použitím Internal Memory nástroja / interného MIDI sequencera). Harmonizácia ľudových piesní a jednoduchých piesní populárnej hudby.

Žiaci po ukončení 4. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ ovládajú hru na elektronickom hudobnom nástroji (ďalej EKN) na úrovni prislúchajúcej danému stupňu vzdelania, ✓ identifikujú štandardné akordické značky a vedia ich použiť v praktickej hre, ✓ chápu akordické vzťahy a vedia akordy vhodne spájať, rozvíjajú techniku hry podľa akordických značiek, ✓ harmonizujú jednoduché piesne, ✓ vytvárajú základný 2-hlas (ľudovej) piesne, ✓ interpretujú jednoduché skladby z listu, ✓ interpretujú (klavírne) akordické, rytmické figúry vybraných hudobných žánrov s použitím oboch rúk, ✓ vytvárajú jednoduchý hudobný aranžmán s použitím internej pamäte nástroja (resp. MIDI sequencera s použitím základných funkcií), ✓ definujú parametre EKN - Menu Function v rámci EKN: Style/Song, Main Voice Volume, Tuning, Reverb Type, Split Point, Time Signature, ✓ používajú samostatne a tvorivo EKN a jeho možnosti, ✓ orientujú sa samostatne v parametroch a nastaveniach EKN, chápu ich vzájomné vzťahy, ako aj dosah na zvukové znenie	Parametre EKN - Menu Function v rámci EKN: Style/Song, Main Voice, Volume, Tuning, Reverb Type, Split Point, Time Signature. Použitie Internal Memory (interného MIDI sequencera). Durové stupnice do 6♯ a 5b a molové stupnice do 5♯ a 4b – hra kvintakordu s obratmi tenuto, staccato a malý rozklad, určenie dominantného septakordu a TSD. Etudy – zlepšovanie techniky pasáží, skokov, akordov, správne frázovanie; džezové etudy. Polyfonické skladby z obdobia baroka (invencie, prelúdiá), kancionál s použitím zvukovej banky keyboardu (organ, čembalo). Piesne populárnej hudby s využitím funkcií automatického aranžéra, zvukovej banky a funkcií Split, Dual, Harmony) v min. rozsahu durových a mólových tónin - 4b - 5#. Hra (tanečných) štýlov džezového obdobia (swing, foxtrot..), latino-amerického (rumba, bossanova, samba...) s použitím automatického aranžéra. Klavírne úpravy tanečných piesní s použitím oboch rúk: s možnosťou použitia hudobného podkladu (Memory Song, resp. Midi sequencera), s možnosťou využitia funkcie Split

nástroja, poznajú súvisiacu terminológiu, ✓ orientujú sa teoreticky i prakticky vo vybraných hudobných žánroch (populárnej hudby), ✓ interpretujú klasické skladby v súlade s obsahovými štandardmi, ✓ zahrajú kadenciu TSD (D7) s použitím oboch rúk, ✓ zahrajú z listu skladby primeranej náročnosti, ✓ použijú spájanie akordických sledov formou zadržiavania spoločného tónu pri automatickom sprievode skladby, ✓ hodnotia pri počúvaní základné hudobné žánre tanečnej hudby, ✓ vytvoria jednoduchý hudobný aranžmán skladby s použitím internal memory nástroja, ✓ harmonizujú ľudové piesne a jednoduché populárne piesne.	(sólový/sprievodný part + basový part basovej línie). Klasické skladby - sonatína, menuet, ľudové piesne s použitím 2-hlasu (tercie, sexty) v min. rozsahu durových a molových tónin - 4b - 5#. Orientácia v akordických značkách (maj7, 6, aug7, dim7, 9, $c^{7/5}$). Hra kadencie TSD (D7) s použitím oboch rúk (pravá ruka akord, ľavá ruka bas: vo všetkých obratoch v durových a mólových tóninách do 2# - 2b, v základnej polohe v durových a molových tóninách do 4b - 4#. Spájanie akordických sledov formou zadržiavania spoločného tónu (príbuznosť akordov). Hra akordických, rytmických figúr vybraných hudobných žánrov s použitím oboch rúk (polka, valčík, tango, ballad, R&R; slowrock...). Počúvanie základných hudobných žánrov tanečnej hudby (polka, valčík, beat 4/8/16, rock, slowrock, R&R). Počúvanie (tanečných) štýlov džezového obdobia (swing, foxtrot..), latino-amerického (rumba, bossanova, samba...). Tvorba jednoduchého hudobného aranžmánu s použitím Internal Memory nástroja / interného MIDI sequencera). Harmonizácia ľudových piesní a jednoduchých piesní populárnej hudby.

Záverečná skúška:

- 1 skladba z obdobia baroka alebo kancionál,
- 1 skladba v úprave s možnosťou použitia hudobného podkladu (Memory Song, resp. MIDI sequencera),
- autorská skladba 20. a 21. storočia,
- 3 piesne v rozličných tóninách.

II. STUPEŇ ZÁKLADNÉHO ŠTÚDIA

Žiaci po ukončení 1. ročníka II. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ aplikujú teoretické východiska pri štúdiu hry na keyboarde, ✓ definujú všetky základné technické možností a parametre hudobného nástroja, ✓ aplikujú samostatne základné nastavenia nástroja v novej skladbe, ✓ ovládajú všetky bežné 3-4 hlasné akordy, ✓ vytvárajú až 4 taktové úseky pravou rukou v akordoch podľa jednoduchej, jednohlasnej melódie v danej harmónii, ✓ reprodukujú správne stupnice v súlade s obsahovými štandardmi, ✓ reprodukujú správne vhodné technické cvičenia, etudy i prednesové skladby v súlade s obsahovými štandardmi, ✓ zahrajú skladby so sprievodom podľa akordových značiek, ✓ interpretujú všetky dostupné skladby so sprievodom max. 4hlasných akordov, ✓ navrhnú čo najvhodnejší rytmický štýl, popr. jeho variáciu, najvhodnejší zvuk, popr. kombináciu v duál režime, ✓ rozpoznajú zvuky i farby akordov a základné farby nástrojovej časti keyboardu i v duálnych kombináciách, ✓ vytvoria kadenciu, ✓ vytvoria zložitejší hudobný aranžmán skladby s použitím i internal memory nástroja, ✓ zahrajú z listu skladby primeranej náročnosti, ✓ harmonizujú ľudové piesne i piesní pop hudby.	Poznanie klasickej literatúry, poznanie vplyvu svetskej, ľudovej a národnej hudobnej kultúry na vznik a vytvorenie svetovej neklasickej resp. populárnej hudby, vznik swingu a jazzu do 30-tých rokov. Samovzdelávanie (literatúra, knižnice, internet – YouTube a pod.). Znalosť všetkých základných technických možností a parametrov hudobného nástroja v škole i doma. Znalosť stupníc: Dur- všetky krížikové - rovný pohyb, protipohyb, 3hlasné/4hlasné akordy, veľké obraty, dom.7, Mol- všetky krížikové - harmonická, melodická: rovný pohyb, protipohyb, 3hlasné /4hlasné akordy, veľké obraty, zm.7. Absolvovanie vhodných technických cvičení, etúd i prednesov z klasickej klavírnej i inej literatúry s apelom na štandardné 5 oktávové keyboardy. Rozvíjanie hry akordov podľa akordických značiek. Hra všetkých dostupných skladieb so sprievodom max. 4hlasných akordov typu – 7, Mi7, Dim7, Maj7,Mimaj7, 6, Mi6, Mi7/5- a pod. Schopnosť nájsť čo najvhodnejší rytmický štýl, popr. jeho variáciu, najvhodnejší zvuk, popr. kombináciu v dual režime v spojení s podporou živej ľavej ruky v splitovom režime v jednoduchších skladbách. Rozpoznávanie zvuku a farieb bežných 4-hlasných akordov, základných farieb nástrojovej časti keyboardu i v duálnych kombináciách. Tvorba a hra kadencií. Tvorba zložitejších hudobných aranžmánov s použitím i Internal Memory nástroja / popr. interného MIDI sequencera. Harmonizácia ľudových piesní i piesní pop

	hudby.

Žiaci po ukončení 2. ročníka II. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ aplikujú teoretické východiska pri štúdiu hry na keyboarde, ✓ definujú všetky základné technické možností a parametre hudobného nástroja, ✓ orientujú sa vo všetkých bežných hudobných žánroch populárnej hudby, ✓ reprodukujú správne stupnice v súlade s obsahovými štandardmi, ✓ ovládajú hru akordov podľa akordických značiek, ✓ reprodukujú správne vhodné technické cvičenia, etudy i prednesové skladby v súlade s obsahovými štandardmi, ✓ ovládajú všetky bežné 3-5-hlasné akordy, ✓ vytvárajú až 8 taktové úseky pravou rukou v akordoch podľa jednoduchej, jednohlasnej melódie v danej harmónii, ✓ zahrajú z listu jednoduchú skladbu, ✓ interpretujú všetky dostupné skladby so sprievodom max. 5-hlasných akordov, ✓ navrhnú čo najvhodnejší rytmický štýl, popr. jeho variáciu, najvhodnejší zvuk, popr. kombináciu v duál režime, ✓ rozpoznajú zvuky i farby akordov a základné farby nástrojovej časti keyboardu i v duálnych kombináciách, ✓ zvládnu základy nepravidelných rytmov – rumba a pod., ✓ vytvoria kadenciu, ✓ vytvoria zložitejší hudobný aranžmán skladby s použitím i Internal Memory nástroja / popr. Interného MIDI sequencera/, ✓ zahrajú z listu skladby primeranej náročnosti, ✓ aplikujú tvorivý prístup k štúdiu hry na	Poznanie klasickej literatúry, poznanie histórie neklasickej, resp. populárnej hudby 30-40-tych rokov 20-teho storočia. Samovzdelávanie (literatúra, knižnice, internet – YouTube a pod.). Znalosť rozšírenejších technických možností a parametrov hudobného nástroja v škole i doma. Znalosť stupníc : Dur- všetky béčkové – rovný pohyb, protipohyb, delené tercie, 3-hlasné /5-hlasné akordy, veľké obraty, dom.7, Mol- všetky béčkové – harmonická, melodická: rovný pohyb, protipohyb, 3-hlasné/4-hlasné akordy, veľké obraty, zm.7. Rozvíjanie hry akordov podľa akordických značiek. Absolvovanie vhodných technických cvičení, etúd i prednesov z klasickej klavírnej i inej literatúry s apelom na štandardné 5 oktávové keyboardy. Hra všetkých dostupných skladieb so sprievodom max. 5 hlasných akordov typu: 9,9-, Mi7/9,Mi7/9-,Maj7/9,Maj7/9,MiMaj7/9,MiMaj7/9- a pod. Schopnosť nájsť čo najvhodnejší rytmický štýl, popr. jeho variáciu, najvhodnejší zvuk, popr. kombináciu v dual režime v spojení s podporou živej ľavej ruky v splitovom režime v mierne zložitejších skladbách. Rozpoznávanie zvuku a farieb bežných 5-hlasných akordov, zložitejších farieb nástrojovej časti keyboardu i v duálnych kombináciách. Intonačná, dynamická i rytmická nezávislosť v jednoduchších skladbách. Základy nepravidelných rytmov – rumba

nástroj, popr. k interpretovaným skladbám, ✓ zharmonizujú krátke melódie podľa svojich možností.	a pod. Tvorba a hra kadencií. Tvorba zložitejších hudobných aranžmánov s použitím i Internal Memory nástroja / popr. interného MIDI sequencera/. Harmonizácia ľudových piesní i piesní pop hudby.

Žiaci po ukončení 3. ročníka II. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ aplikujú teoretické východiská do vyučovacieho procesu, ✓ pracujú s informáciami pre zlepšenie procesu aktívneho učenie sa, ✓ vysvetlia technické možnosti a parametre hudobného nástroja, ✓ zahrajú z listu skladby primeranej náročnosti, ✓ reprodukujú stupnice v súlade s obsahovými štandardmi, ✓ reprodukujú správne technické cvičenia, etudy a prednesy v súlade s obsahovými štandardmi, ✓ ovládajú hru podľa akordických značiek, ✓ hrajú všetky dostupné skladby so sprievodom max. 6-hlasných akordov, ✓ navrhnú čo najvhodnejší rytmický štýl, popr. jeho variáciu, najvhodnejší zvuk, popr. kombináciu v dual režime, ✓ interpretujú skladby bežných hudobných žánrov populárnej hudby, ✓ ovládajú všetky bežné 3-6 hlasné akordy, ✓ vytvárajú až 12 taktové úseky pravou rukou v akordoch podľa jednoduchej, jednohlasnej melódie v danej harmónii, ✓ aplikujú samostatne vedomosti v rozšírenom nastavení nástroja v novej skladbe, ✓ ovládajú jednoduché nepravidelné rytmy, ✓ vytvoria kadenciu, ✓ vytvoria aranžmán s použitím i internal memory nástroja.	Poznanie klasickej literatúry, poznanie histórie neklasickej, resp. populárnej hudby 50-80-tych rokov 20-teho storočia. Samovzdelávanie tohto obdobia (literatúra, knižnice, internet – YouTube a pod.). Znalosť rozšírených technických možností a parametrov hudobného nástroja v škole i doma. Znalosť stupníc: Dur- všetky krížikové - rovný pohyb, protipohyb, tercie , 3hlasné/4hlasné akordy, veľké obraty, dom.7, Mol- všetky krížikové - harmonická, melodická: rovný pohyb, protipohyb, tercie , 3hlasné/4hlasné akordy, veľké obraty, zm.7. Absolvovanie vhodných technických cvičení, etúd i prednesov z klasickej klavírnej i inej literatúry s apelom na štandardné 5 oktávové keyboardy. Rozvíjanie hry akordov podľa akordických značiek. Hra všetkých dostupných skladieb so sprievodom max. 6 hlasných akordov typu napr.: 11, Mi7-11,11-, Mi7-11- a pod. poznámka: nutná znalosť enharmonických zámen 6 hlasných akordov, odporúčaných obratov 6 hlasných akordov. Pri 6 hlasných akordoch sa spravidla vynecháva druhý tón, resp. tercia akordu, ale väčšinou sa musí interpret, resp. žiak prispôsobiť možnostiam nástroja. Schopnosť nájsť čo najvhodnejší rytmický štýl, popr. jeho variáciu, najvhodnejší zvuk,

	popr. kombináciu v Dual režime v spojení s podporou živej ľavej ruky v splitovom režime v mierne zložitejších skladbách. Rozpoznávanie zvuku a farieb bežných až 6-hlasných akordov, zložitejších farieb nástrojovej časti keyboardu i v duálnych kombináciách. Intonačná, dynamická i rytmická nezávislosť v skladbách. Jednoduché nepravidelné rytmy. Tvorba a hra kadencií. Tvorba zložitejších hudobných aranžmánov s použitím i internal memory nástroja / popr. Interného midi sequencera.

Žiaci po ukončení 4. ročníka II. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
✓ pracujú s informáciami pre zlepšenie procesu aktívneho učenie sa, ✓ vysvetlia technické možnosti a parametre hudobného nástroja, ✓ aplikujú teoretické východiská do vyučovacieho procesu, ✓ reprodukujú stupnice v súlade s obsahovými štandardmi, ✓ reprodukujú správne technické cvičenia, etudy a prednesy v súlade s obsahovými štandardmi, ✓ interpretujú skladby všetkých bežných hudobných žánrov populárnej hudby, ✓ ovládajú všetky bežné 3-7 hlasné akordy, ✓ vytvárajú až 16 taktové úseky pravou rukou v akordoch podľa jednoduchej, jednohlasnej melódie v danej harmónii, ✓ zahrajú z listu skladbu z literatúry nižších ročníkov, ✓ aplikujú samostatne vedomosti v kompletnom nastavení nástroja v novej skladbe, ✓ zharmonizujú 4-8 taktový motív podľa svojich možností,	Poznanie klasickej literatúry, poznanie histórie neklasickej, resp. populárnej hudby 90.-tych rokov 20.-teho storočia – po súčasnosť. Samovzdelávanie v oblasti tohto obdobia (literatúra, knižnice, internet – YouTube a pod.). Znalosť všetkých technických možností a parametrov hudobného nástroja v škole i doma. Znalosť stupníc : Dur- všetky béčkové - rovný pohyb, protipohyb, tercie, 3-hlasné/4-hlasné akordy, veľké obraty, dom.7, Mol- všetky béčkové - harmonická, melodická: rovný pohyb, protipohyb, tercie, 3-hlasné/4-hlasné akordy, veľké obraty, zm.7. Rozvíjanie hry akordov podľa akordických značiek. Absolvovanie vhodných technických cvičení, etúd i prednesov z klasickej klavírnej i inej literatúry s apelom na štandardné 5 oktávové keyboardy. Hra všetkých dostupných skladieb so

✓ ovládajú enharmonické zámeny 7 hlasných akordoch, odporúčaných obratov 7 hlasných akordov, ✓ rozlíšia sluchom zvuk a farby bežných až 7-hlasných akordov, zložitejšie farby nástrojovej časti keyboardu, ✓ ovládajú prakticky zložitejšie nepravidelné rytmy, ✓ navrhnú čo najvhodnejší rytmický štýl, popr. jeho variáciu, najvhodnejší zvuk, popr. kombináciu v dual režime, ✓ vytvoria aranžmán skladby s použitím i internal memory nástroja, ✓ zharmonizujú ľudovú i populárnu pieseň.	sprievodom max. 7 hlasných akordov, napr. typu D 13/9- a pod. Znalosť a ovládanie enharmonických zámen 7 hlasných akordoch, odporúčaných obratov 7 hlasných akordov. Pri 7 hlasných akordoch sa spravidla vynecháva druhý a tretí tón, resp. tercia a kvinta akordu ale väčšinou sa musí interpret, resp. Žiak prispôsobiť možnostiam nástroja. Rozpoznávanie zvuku a farieb bežných až 7-hlasných akordov, zložitejších farieb nástrojovej časti keyboardu i v jeho duálnych kombináciách. Intonačná, dynamická i rytmická nezávislosť v zložitejších skladbách. Zložitejšie nepravidelné rytmy. Schopnosť nájsť čo najvhodnejší rytmický štýl, popr. jeho variáciu, najvhodnejší zvuk, popr. kombináciu v dual režime v spojení s podporou živej ľavej ruky v splitovom režime v zložitejších skladbách. Tvorba zložitejších hudobných aranžmánov s použitím i internal memory nástroja / popr. Interného midi sequencera. Harmonizácia ľudových piesní i piesní pop hudby.

Záverečná skúška:

- 2 skladby rôznych štýlových období,
- 1 skladba v úprave s možnosťou použitia hudobného podkladu (Memory Song, resp. MIDI sequencera).

ŠTUDIJNÉ ZAMERANIE HRA NA AKORDEÓNE

CHARAKTERISTIKA ŠTUDIJNÉHO ZAMERANIA

Akordeón je hudobný nástroj, ktorý zaraďujeme medzi idiofonické aerofóny. Na základných umeleckých školách na Slovensku používame vo vyučovacej praxi hry na akordeóne tieto typy nástrojov:

- klávesový akordeón so štandardným manuálom v ľavej ruke,
- klávesový akordeón so štandardným i melodickým manuálom v ľavej ruke,
- gombíkový akordeón so štandardným manuálom v ľavej ruke,
- gombíkový akordeón so štandardným i melodickým manuálom v ľavej ruke.

Odlišné je aj usporiadanie gombíkov v diskante akordeónu (tzv. B-systém a C-systém) alebo v melodickom manuáli ľavej ruky od nízkych tónov po vysoké a opačne

(prepínané za pomoci convertora). Na pomoc akordeónistom prichádza nový model, digitálny V-ACCORDION, ktorý vzbudil pozornosť odborníkov a je jasným dôkazom skvelej budúcnosti akordeónu na základných umeleckých školách.

Napriek uvedeným rôznorodostiam má akordeón dispozíciu plastickej hry, farebnej rôznorodosti, dynamickej expresívnosti, čo je predpokladom pre bohaté interpretačné umenie v sólovej, komornej, súborovej a orchestrálnej hre.

Súborová hra má v súvislosti s aktualizáciou repertoáru plynule prechádzať do orchestrálnej hry, pretože využíva možnosti ďalších hudobných nástrojov – keyboard, basová gitara, „živé“ bicie, spev, ale aj iné klasické hudobné nástroje: flauta, violončelo a pod. Orchestrálna hra ponúka nové motivačné formy: samostatné koncertné vystúpenia a zájazdy, štúdiové záznamy na mediálnych nosičoch (CD, DVD). Vlastné úpravy skladieb, ktoré rešpektujú zvláštnosti akordeónového orchestra, sú niekedy nevyhnutnosťou.

V záujme sebazáchovy hry na akordeóne by mal na každej ZUŠ, kde sa vyučuje hra na akordeóne, existovať akordeónový orchester.

CIELE ŠTUDIJNÉHO ZAMERANIA

Cieľom predmetu hra na akordeóne je vytvoriť u žiaka osobný vzťah k akordeónu a prostredníctvom neho aj vzťah k hudbe. Aby sme dosiahli tieto ciele, treba rozvíjať najmä:

- oboznamovanie sa s technikou hry na akordeóne,
- rozvíjanie notovej orientácie, sluchovej pohotovosti a muzikálneho cítenia u žiaka,
- využívanie hry na melodických basoch, hru na gombíkovom akordeóne a skupinovú hru – komorná, súborová a orchestrálna hra, okrem tradičného vyučovania hry na klávesovom akordeóne so štandardnými basmi,
- formovanie osobnosti žiaka, jeho emocionálny obzor, hudobný vkus a jeho vlastné hudobné vyjadrenie, aby osvojené kompetencie využíval ako prostriedok na sebavyjadrenie a komunikáciu,
- orientovanie žiaka podľa jeho schopností na amatérsku hud. prax, alebo na ďalšie štúdium na vyššom stupni umeleckého vzdelávania.

PROFIL ABSOLVENTA

Absolvent prvej časti I. stupňa základného štúdia si osvojil základnú hudobnú gramotnosť a odbornú terminológiu, nadobudol správne základné návyky pri sedení a ovládaní hracieho aparátu, manipulácie s nástrojom a získal samostatnosť pri cvičení. Dosiahol taký stupeň zdravého sebavedomia, že dokáže pracovať s hudobným

materiálom a svoj hudobný názor vyjadruje v spoločnosti, v ktorej sa nachádza. Zlepšuje svoju vytrvalosť v hre na akordeóne a vyvíja iniciatívu v ďalšom napredovaní.

Absolvent druhej časti I. stupňa základného štúdia predmetu hra na akordeóne má adekvátne rozvinutý umelecký vkus, lásku k hudbe a k akordeónu, ľudské a vôľové vlastnosti smerujúce k dobru. Je schopný vlastného inštrumentálneho prejavu, dokáže primerane preniknúť do výrazu a štruktúry hudobného diela, naštudovať nové skladby podľa svojho záujmu a možností. Orientuje sa v rôznych hudobných štýloch a žánroch, má schopnosť súhry s akordeónmi a inými hudobnými nástrojmi (komorná, súborová a orchestrálna hra) a schopnosť jednoduchej improvizácie (melodické ozdoby, rytmické obmeny a harmonická zmena – obohatenie). Vie prakticky využiť teoretické poznatky, orientuje sa v hre z listu, je pripravený verejne vystupovať a dokáže sa primerane správať na javisku. Je schopný verbálneho sebahodnotenia svojho interpretačného výkonu a dokáže použiť nadobudnuté kompetencie v integratívnych umeleckých formách. Základy doterajšieho odborného vzdelávania dokáže uplatniť v prípade záujmu o profesionálne štúdium akordeónovej hry.

Absolvent súborovej a orchestrálnej hry na akordeóne druhej časti I. stupňa základného štúdia je schopný uplatniť sa v amatérskom orchestri alebo súbore s obsadením rôznych nástrojov. Cíti súhru a kompaktnosť jednotlivých partov v skladbe. Je schopný hrať pod vedením dirigenta a správne reagovať na jeho gestá. Ovláda gestá dirigenta zamerané na dynamiku, zmeny tempa, nástupy v technicky a kompozične nenáročných skladbách, je spôsobilý neverbálne komunikovať počas hry s ostatnými hráčmi, nadobudnuté znalosti zo sólovej hry efektívne využíva v súhre s inými nástrojmi. Vie jednoduchú skladbu rozdeliť na jednotlivé formové celky. Ovláda zmeny rytmu, tempa, metrického členenia počas skladby, ovláda mechovú techniku. Podporuje svojím prístupom aj ostatných členov súboru alebo orchestra a pomáha im. Orientuje sa rýchlo aj v rozsiahlejšom notovom zápise.

Absolvent II. stupňa základného štúdia predmetu hra na akordeóne sa dokáže orientovať v akordeónovej literatúre, vie posúdiť audio nahrávky z portálov internetu, ich technickú a umeleckú kvalitu ako aj technickú vybavenosť akordeónu. Je schopný profilovať sa v sólovej a skupinovej hre. Má zvládnuté spôsobilosti techniky hrania na akordeóne, rozumie prstovej a mechovej artikulácií (mäkké, rovné a ostré nasadenie a ukončenie tónu), dokáže zahrať skladbu z rôznych hudobných štýlov a charakterov. V rámci svojich daností dokáže harmonizovať, melodicky a rytmicky obohatiť ľudovú pieseň alebo populárnu melódiu, podľa audio nahrávky dokáže zapísať v notovom programe znenie nahrávky. Produkty svojej autorskej alebo upravovateľskej práce dokáže v náležitých formátoch uložiť alebo poslať prostredníctvom internetu.

Absolvent II. stupňa základného štúdia predmetu komorná hra je vyprofilovaný amatérsky hudobník v komornej hre aj v inom akordeónovom zoskupení. Dokáže správne posúdiť postavenie akordeónu s inými hudobnými nástrojmi alebo význam rozdelenia viacerých akordeónov v komornej hre. Vie slovne vyjadriť technickú a umeleckú kvalitu vlastnej hry ako aj interpretáciu iných hráčov komornej hry. V oblasti tanečnej a populárnej hudby ovplyvnenej džezom je absolvent schopný doplniť rytmicko-akordické kombinácie, správne frázovanie a artikuláciu. Vie posúdiť vhodnosť skladby na verejné vystúpenie. Dokáže samostatne vybrať skladbu, analyzovať ju a naštudovať.

Absolvent druhej časti I. stupňa rozšíreného štúdia ovláda podľa svojich kompetencií hru na akordeóne, prácu s mechom a tvorí kultivovaný tón, ktorý vie správne nasadiť i ukončiť. Interpretuje naspamäť skladby podľa vlastného výberu s vkusným prednesom. Je schopný sebareflexie a je kompetentný zhodnotiť vlastný interpretačný výkon. Vie sa uplatniť ako sólista - amatér i ako člen komorného alebo súborového zoskupenia. Má predpoklady na ďalšie umelecké vzdelávanie na II. stupni ZUŠ alebo na konzervatórii. Dokáže samostatne a kreatívne naštudovať prednesové skladby so správnym frázovaním a s citom pre autenticitu používať registre. Hrá vyrovnane a tvorí kvalitný tón. Spája všetky získané technické a výrazové kompetencie pri hre. Zvláda mechovú techniku (obraty mechu), svojou interpretáciou dokáže vyjadriť charakter skladieb rôznych období a štýlov (barok, súčasná hudba, ľudová pieseň, vyšší populár), transponuje pieseň (ľudovú, umelú) do iných tónin a tvorí samostatný sprievod.

PRÍPRAVA KU HRE NA NÁSTROJI

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Prípravné štúdium

Žiaci po ukončení prípravného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ poznajú a majú osvojenú hru na akordeóne (orientácia pravej a ľavej ruky), ✓ majú osvojené základné návyky správneho ovládania nástroja (sedenie za nástrojom, držanie nástroja, držanie pravej ruky, atď.), ✓ vedia zahrať jednoduchú ľudovú alebo umelú pieseň, či skladbu s jednoduchým sprievodom ľavej ruky (základné basy).	Správne sedenie a postavenie pravej a ľavej ruky, základy ovládania mechu. Melodizácia a rytmizácia slov, detských riekaniek a detských textov. Hudobno-teoretické poznatky na úrovni prípravného štúdia. Hra jednoduchých cvičení a piesní (najskôr len v pravej ruky, neskôr spolu s ľavou rukou – sprievod).

Požiadavky na overenie spôsobilosti postupu do 1. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia: zahrajú 1 – 2 ľudové piesne v jednoduchej úprave, prípadne jednoduchú inštruktívnu skladbu.

HRA NA NÁSTROJI

Prvá časť I. stupňa základného štúdia

Žiaci na konci 1. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ ovládajú primerane ich veku a dispozíciám držanie nástroja, ✓ ovládajú prácu s mechom (správna výmena von a dnu, rovnaká intenzita zvuku), ✓ ovládajú synkopu, celé, polové, štvrťové a osminové pomlčky, ✓ majú osvojené rýchle a pomalé pohyby prstov.	Zvládanie spôsobu hry na akordeóne každou rukou zvlášť podľa notového zápisu. Aplikácia hudobno-teoretických poznatkov, získaných v predmete hudobná náuka, na úrovni primeranej študijnému zameraniu. Správne vedenie mechu s cieľom rozpoznať silu, výšku a dĺžku tónu.

Žiaci na konci 2. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ ovládajú hru na akordeóne oboma rukami spolu, ✓ v ľavej ruke hrajú akordický sprievod, základné a terciové basy, ✓ zahrajú 2 durové stupnice oboma rukami spolu, 2 molové stupnice pravou rukou (harmonické a melodické), ✓ interpretujú jednoduché ľudové piesne bez notového zápisu, ✓ ovládajú prácu s mechom s cieľom tvorenia kultivovaného tónu, ✓ reprodukujú jednoduché skladby podľa notového zápisu.	Prstové cvičenia - hra v pomalých a rýchlych tempách. Využitie práce s mechom na výrazové prostriedky. Aplikácia hudobno-teoretických poznatkov, získaných v predmete hudobná náuka, na úrovni primeranej študijnému zameraniu. Obraty tonického kvintakordu. Počúvanie zvuku nástroja, piano, forte, mezzoforte, crescendo a decrescendo. Bodkovaný rytmus.

Žiaci na konci 3. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ majú osvojenú prstovú a mechovú techniku, ✓ hrajú prednesové skladby primerané veku, ✓ zaujímajú sa o interpretáciu jednoduchých piesní a pestujú zmysel	Zdokonaľovanie prstovej a mechovej techniky s dôrazom na súhru oboch rúk a ich rôzne kombinácie, hra dvojhmatov. Hra a transponovanie jednoduchých melódií. Základy hry spamäti a zapájanie sa do komornej hry (možné aj v 1. a 2. ročníku).

pre kultúru a výraz, ✓ vedia rozlíšiť skladbičky rôzneho charakteru, ✓ vedia hrať legato, staccato, tenuto a portamento, ✓ zvládajú súhru oboch rúk, rôzne kombinácie pravej ruky s ľavou, ✓ postupne zvyšujú a rozlišujú tempo v stupniciach a malých prednesových skladbách, ✓ majú osvojené primerane ich veku a dispozíciám držanie nástroja, ✓ zdokonaľujú spôsob práce s mechom (správna výmena von a dnu).	Aplikácia hudobno-teoretických poznatkov, získaných v predmete hudobná náuka, na úrovni primeranej študijnému zameraniu. Praktická aplikácia výrazových prostriedkov legato, staccato, tenuto a portamento. Kvalita tónu pri hre v rýchlejších tempách. Rozlišovanie dynamiky v interpretovaných skladbách.

Žiaci na konci 4. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
✓ majú osvojenú hru stupníc z hľadiska tempa a zvuku (legato, staccato, striedavý mech), durové a molové stupnice, ✓ majú vytvorený repertoár ľudových piesní, ✓ ovládajú tempové označenia, melodické ozdoby a ďalšie výrazové prostriedky, ✓ podľa notového zápisu reprodukujú jednoduché skladby, valčík, polka, tango a swing, ✓ vedia zahrať také etudy, na ktorých aplikujú získané technické zručnosti a výrazové prostriedky, ✓ ovládajú základy polyfonickej hry, ✓ využívajú možnosti a rozsah nástroja.	Využívanie možností rozsahu nástroja, oboznamovanie sa s melodickými basmi. Hudobno-teoretické poznatky: Aplikácia hudobno-teoretických poznatkov, získaných v predmete hudobná náuka, na úrovni primeranej študijnému zameraniu. Sluchovo-rytmická oblasť: Základné melodické ozdoby. Zložitejší rytmus. Tónová kultúra. Ukončovanie fráz.

Záverečná skúška:

- 1 etuda,
- 1 polyfonická skladba,
- 2 prednesové skladby.

Druhá časť I. stupňa základného štúdia

Žiaci na konci 1. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ majú osvojené správne návyky pri hre na	Starostlivosť o akordeón a správna

nástroji primeranej veľkosti, ✓ ovládajú hmatovú orientáciu na bielych a čiernych klávesoch alebo gombíkoch a na ľavom manuáli, ✓ pracujú so sluchovou predstavou skladby, ✓ ovládajú hru melodických ozdôb: príraz, nátril, ✓ dokážu zahrať stupnice dur a mol, ✓ využívajú pri interpretácii skladieb registráciu, ✓ sú oboznámení s formovou výstavbou skladby, ✓ majú zmysel pre dynamickú výstavbu.	manipulácia s ním. Orientácia na pravom a ľavom manuáli na akordeóne primeranej veľkosti. Orientácia v registroch daného nástroja. Interpretácia skladieb zvýšenej technickej náročnosti. Hra v rýchlejších tempách. Zdokonaľovanie hry prstovej artikulácie – legato, staccato, tenuto, non legato, portamento. Pasážové cvičenia. Štvrťové a osminové takty pravidelné a nepravidelné. Durové stupnice cez 2 oktávy spolu, molové stupnice do 2# a 2b cez 2 oktávy spolu, 3-hlasný durový a molový kvintakord a jeho obraty harmonicky a melodicky obidvoma rukami spolu. Aplikácia hudobno-teoretických poznatkov, získaných v predmete hudobná náuka, na úrovni primeranej študijnému zameraniu. Melodické ozdoby: príraz, nátril. Výrazová štylistika hudobných období podľa výberu skladby. Jednoduché hudobné formy, tanečné formy barokovej suity, prelúdium, fugheta a pod. Tónová kultúra, mäkké nasadenie a ukončenie tónu. Rozlišovanie farby tónu dostupných registrov. Zložitejšie rytmické útvary. Melodické a technické cvičenia podľa výberu pedagóga a individuálnych dispozícií žiaka. Prednesové skladby podľa výberu pedagóga s prihliadnutím na záujmy žiaka, jeho fyzické a psychické dispozície.

Žiaci na konci 2. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ preukazujú počas hry adekvátnu technickú, rytmickú, tempovú, dynamickú	Prehĺbenie zručností z 1. ročníka. Zvyšovanie technickej náročnosti, hra v

a výrazovú vyspelosť, ✓ dokážu reprodukované hudobné dielo emocionálne prežívať, ✓ dokážu vytvoriť jednoduchý sprievod k piesňam s využitím kadencie, ✓ orientujú sa v akordových značkách dur, mol a dominantný septakord, ✓ hrajú z listu primeraný notový zápis, ✓ dokážu sa zapojiť do komornej a súborovej hry, ✓ interpretujú aj skladby v rýchlejších tempách, ✓ dokážu ohodnotiť vlastný výkon.	rýchlejších tempách. Akordická a melodická hra v ľavej ruke. Registračná technika počas hry. Dominantný septakord v ľavej ruke. Stupnice dur a mol + 4-hlasný durový a molový T5 s obratmi harmonicky a melodicky obidvoma rukami spolu, dominantný septakord a jeho obraty pravou rukou – malý rozklad. Aplikácia hudobno-teoretických poznatkov, získaných v predmete hudobná náuka, na úrovni primeranej štúdijnému zameraniu. Melodická ozdoba – trilok. Výrazová štylistika hudobných období podľa výberu skladby. Skvalitňovanie tónovej kultúry. Rozlišovanie farby tónu dostupných registrov. Zložitejšie rytmické sprievody ľavej ruky. Melodické a technické cvičenia zamerané na problematiku vyskytujúcu sa v prednesových skladbách. Prednesové skladby podľa výberu pedagóga s prihliadnutím na záujmy žiaka, jeho fyzické a psychické dispozície. Hra v širších dynamických plochách.

Žiaci na konci 3. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ preukazujú schopnosť samoštúdia a sebakontroly, ✓ rozlišujú charakter a náladu skladby a vedia ju interpretačne vyjadriť, ✓ chápu a prežívajú aj kompozične náročnejšie skladby, ✓ ovládajú melodickú ozdobu obal po teoretickej aj praktickej stránke, ✓ ovládajú v rámci individuálnych dispozícií aj náročnejšie mechové techniky, ✓ využívajú registračnú techniku pravej aj ľavej ruky počas hry, ✓ dokážu v rámci nástrojových možností	Dokonalá hmatová orientácia na pravom a ľavom manuáli. Mechová technika – mäkké a ostré nasadenie, ukončenie tónu, striedavý mech. Prehĺbená orientácia v registroch daného nástroja. Zvyšovanie technickej náročnosti, hra v rýchlych tempách. Registračná technika pravej aj ľavej ruky počas hry. Dur a mol stupnice cez 2 oktávy s príslušným 4-hlasým T5 s obratmi + dominantný septakord, zmenšený septakord

zahrať zmenšený septakord v ľavej ruke, ✓ dokážu zahrať primerane náročnú skladbu spamäti, ✓ zvládajú hru v komorných telesách a v súbore, ✓ dokážu kriticky ohodnotiť vlastný výkon a výkony iných.	v pravej ruke. Aplikácia hudobno-teoretických poznatkov, získaných v predmete hudobná náuka, na úrovni primeranej študijnému zameraniu. Melodická ozdoba – obal. Výrazové prostriedky – marcato, espressivo, cantabile. Výrazová štylistika hudobných období podľa výberu skladby. Hudobné formy: sonatína, rondo. Rozlišovanie nálady skladby. Rozlišovanie farby tónu dostupných registrov. Náročnejšie rytmické útvary. Rozšírenie a zdokonalenie kompetencií, nadobudnutých v 2. ročníku.

Žiaci na konci 4. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ ovládajú hrací aparát – správne sedenie, držanie nástroja a postavenie rúk a prstov, ✓ dokážu zahrať chromatickú stupnicu, ✓ ovládajú rôzne prstové a mechové artikulačné možnosti hry na akordeóne, ✓ dokážu v rámci notového zápisu hudobne vyjadriť požadované frázovanie, dynamické a tempové označenia, ✓ dokážu adekvátne hudobne vyjadriť tempovo a štýlovo kontrastné skladby, ✓ dokážu emocionálne aj racionálne pristupovať k rozboru skladieb z rôznych hľadísk, ✓ dokážu v rámci nadobudnutých kompetencií samostatne naštudovať technicky a výrazovo náročnejšiu prednesovú skladbu, ✓ reprodukujú primerane náročnú skladbu spamäti, ✓ dokážu zahrať z listu hudobnú literatúru nižších ročníkov, transponovať jednoduché piesne a melódie do blízkych tónin,	Dokonalá hmatová orientácia na pravom a ľavom manuáli. Mechová technika – mäkké a ostré nasadenie, ukončenie tónu, striedavý mech, rýchly striedavý mech – bellowshake. Zvyšovanie technickej náročnosti. Pasážová prstová technika, dvojhmaty, oktávy pravou rukou, skoky, melodické ozdoby. Registračná technika pravej aj ľavej ruky počas hry náročnejších skladieb. Výrazová štylistika hudobných období podľa výberu skladby. Hudobné formy: sonatína, rondo, sonáta. Rozlíšenie dynamickej gradácie a uvoľnenia. Rozlišovanie farby tónu dostupných registrov. Náročnejšie rytmické útvary. Dokonalá interpretácia po stránke technickej, výrazovej a štýlovej.

✓ dokážu zahrať jednoduché improvizácie, ✓ dokážu sa zapojiť do komornej alebo súborovej hry, ✓ vedia kriticky zhodnotiť vlastný výkon a výkony iných.	

Záverečná skúška:

- 1 etuda,
- 1 polyfonická skladba,
- 2 skladby odlišného charakteru,
- 1 prednesová skladba.

II. STUPEŇ ZÁKLADNÉHO ŠTÚDIA

Žiaci na konci 1. ročníka II. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ majú zdokonalenú úroveň hry z prvého stupňa, ✓ majú vyprofilovaný svoj záujem o hudobný štýl a charakter hudby, ✓ volia si skladby z ponuky skladieb učiteľa a z internetových možností, ✓ dokážu zahrať a zapísať vlastné hudobné motívy alebo skladbičky, ✓ zapájajú sa do komornej, súborovej alebo orchestrálnej hry, ✓ sú oboznámení s notáciou na počítači.	Zdokonaľovanie techniky hry na akordeóne. Výber skladieb podľa žiakovej hudobnej orientácie. Význam registrácie vo farebnosti hry a transpozičnej funkcie. Oboznámenie sa s notovým programom na počítači (Sibelius, Capella, Finale). Rozvíjanie sluchovej pohotovosti v hraní ľudových piesní, populárnych, alebo džezových melódií.

Žiaci na konci 2. ročníka II. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ majú rozšírený repertoár vo vybranom štýle a charaktere hudby, ✓ sú oboznámení so skladbami rôznych štýlov a charakteru, ✓ dokážu harmonizovať ľudové piesne a tvoriť melodické ozdoby alebo rytmické zmeny, ✓ dokážu si podľa sluchu stiahnuť jednoduchú skladbičku podľa audio nahrávky a zapísať ju v notačnom programe, ✓ dokážu vytvoriť a zapísať vlastné jednoduché skladbičky (podľa tvorivej	Vybrané etudy hrať so zacielením na technickú spôsobilosť. Poznávanie významu registrácie v štýlovom charaktere skladby. Formový rozbor skladieb k objasneniu zámeru skladateľa. Rozvíjanie schopnosti: čo počujem - zahrám a zapíšem do nôt.

schopnosti žiaka), ✓ zapájajú sa do komornej, súborovej, alebo orchestrálnej hry.	

Žiaci na konci 3. ročníka II. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ majú osvojené interpretačné zručnosti vo vybranom štýle a charaktere hudby, ✓ sú schopní interpretovať rôzne štýlové obdobia a charaktery hudby, ✓ dokážu upravovať populárne melódie pre akordeón, ✓ majú skúsenosti sťahovať hudbu z audio nahrávky a zapísať ju v notačnom programe, ✓ pokračujú v tvorbe vlastných skladbičiek, ✓ zapájajú sa do skupinového hrania aj s inými nástrojmi.	Poznávanie technických spôsobov hry v jednotlivých hudobných štýloch a žánroch. Registrácia ako dynamická funkcia hry na akordeóne. Prepájanie individuálnej hry s komornou, súborovou a orchestrálnou hrou. (Skladbu z komornej hry upraviť ako sólovú skladbu a podobne).

Žiaci na konci 4. ročníka II. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ majú vybudovaný svoj repertoár vo vybranom štýle a charaktere hudby, ✓ dokážu interpretačne porovnať rôzne štýlové obdobia a charaktery hudby, ✓ dokážu sluchovo analyzovať primerané skladby z audio nahrávky a verne ich zapísať v notačnom programe, ✓ sú schopní aranžovať skladby pre akordeón sólo, KH alebo kombinácie s inými hudobnými nástrojmi, ✓ podľa osobnej dispozície si tvoria vlastné skladby.	Technika hry ako nástroj na vyjadrenie obsahu skladby. Prstová a mechová artikulácia, mechové možnosti: bellows shake, triolový ricochet, alebo kvartolový ricochet. Spôsobilosť v skupinovej hre. Hra na akordeóne v spolupráci s audio nahrávkou (v sólovej aj skupinovej hre). Súvislosť medzi hrou na akordeóne a zápisom v notovom programe.

Záverečná skúška:

- 1 etuda,
- 1 polyfonická skladba,
- 2 prednesové skladby odlišného charakteru.

ŠTÚDIUM PRE DOSPELÝCH

Žiaci na konci 1. ročníka štúdia pre dospelých základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard

- zvládnutie hry pravou rukou v päťprstovej polohe aj s jednoduchým basovým sprievodom - správne vedenie mechu, prstová, mechová a prstovo - mechová artikulácia - jednoduché ovládanie nástroja a celkový kultivovaný prejav Študent je schopný zahrať primeraný repertoár pozostávajúci prevažne z ľudových piesní a jednoduchých skladbičiek, ovláda durové stupnice a akordy. Má základné vedomosti o harmonických funkciách. Keďže študenti ŠPD navštevujú aj hodiny hudobnej náuky, je potrebné zosúladiť vedomosti z oboch predmetov a ich vzájomné prepojenie.	- budovať základné návyky hry - sedenie, držanie nástroja, postavenie pravej ruky, správne vedenie mechu, prstovú a mechovú artikuláciu. - pestovať technickú zručnosť, pamäťové schopnosti a celkovú kultivovanosť hudobného prejavu. - primerane sa venovať aj hre stupníc a technickým cvičeniam podľa možností žiaka. - poskytnúť základy čítania notového materiálu (znalosť notového písma, znalosť základných, dynamických a tempických značiek.) - základný repertoár prispôsobiť potrebám a požiadavkám študenta HUDOBNÝ MATERIÁL: Jozef Vašica: Praktická škola pre akordeón Oľga Hricová: ABCD mladého akordeonistu Jozef Kotík: 50 ľudových piesní Regionálne ľudové piesne Iný notový materiál

Žiaci na konci 2. ročníka štúdia pre dospelých základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
- hra durových a molových stupníc - rozvoj hudobnej pamäte - jednoduchá transpozícia ľudovej piesne - harmonizácia durovej ľudovej a regionálnej piesne - hra v terciách a sextách - ľudový dvojhlas - schopnosť zahrať jednoduchý repertoár ľudových piesní a jednoduchých skladieb v dur a mol tónine - schopnosť zharmonizovať, prípadne transponovať jednoduchú ľudovú pieseň - v individuálnych prípadoch schopnosť hudobného sprievodu a účinkovania vo folklórnom telese.	- nadviazať na vedomosti a zručnosti z 1. ročníka a zdokonaľovať ich - rozvoj harmonického a rytmického cítenia - rozlišovať dynamickú a tempickú stránku hudobného prejavu - začiatky hry v molových tóninách - molová stupnica, rozlíšenie molového a durového akordu - ľudové piesne v molových tóninách - harmonizácia ľudovej piesne, základné harmonické funkcie - budovanie jednoduchého hudobného repertoáru - medzipredmetové vzťahy s HN HUDOBNÝ MATERIÁL: Jozef Vašica: Praktická škola pre akordeón - Július Letňan: Ľudové piesne Miroslav Košnár: Výber z tvorby

	Milan Jurči: Výber z ľudových piesní Ladislav Castiglione: Základné etudy

Žiaci na konci 3. ročníka štúdia pre dospelých základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
- repertoár skladieb rôzneho štýlu a žánru - schopnosť reprodukcie ľudovej piesne - hra z listu - repertoár ľudových piesní - v dur a mol tóninách - regionálne ľudové piesne - jednoduché skladby v rôznych tóninách Žiak má stabilný repertoár, pozostávajúci z rôznych skladieb a ľudových piesní. Je schopný jednoduchého hudobného sprievodu. Má základné znalosti z hudobnej teórie a z dejín hudby. Je vnímavým, ale aj kritickým návštevníkom hudobných podujatí.	- sústavné kultivovanie hudobného prejavu - rozširovanie repertoáru o nové formy a druhy - tanečná a umelá pieseň - harmonický a formový rozbor - orientácia v durových a molových tóninách, stupnice, akordy, obraty akordov - zmenšený akord, dominantný septakord - harmonizácia ľudovej piesne - transpozícia durovej a molovej pesničky - schopnosť jednoduchého sprievodu HUDOBNÝ MATERIÁL: Milan Jurči: Výber z ľudových piesní Miroslav Košnár: Výber z tvorby Ladislav Castiglione: Základné etudy Iná literatúra

Žiaci na konci 4. ročníka štúdia pre dospelých základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
- schopnosť interpretácie rôznych štýlov a žánrov so zmyslom pre ich štýlové odlíšenie - samostatnosť pri výbere skladieb a tvorbe vlastného repertoáru - harmonický a formový rozbor skladby - schopnosť verejného vystupovania a vlastnej prezentácie - odbúranie trémy Žiak má vybudovaný repertoár pozostávajúci z pestrého výberu skladieb a ľudových piesní, ktorý je schopný odprezentovať aj na verejnom vystúpení.	- získať celkový hudobný prehľad, ako aj umeleckú náročnosť pri výbere repertoáru - skĺbiť vedomosti získané na hodinách hry a HN - medzipredmetové vzťahy - získať ucelené a hodnotné základné umelecké vzdelanie - orientácia v durových a molových tóninách - hra z listu - pohotovosť pri úprave a harmonizácii ľudovej piesne - zlepšovanie hudobnej pamäte - ľudový dvojhlas - transpozícia piesne - skladby rôzneho druhu a žánru HUDOBNÝ MATERIÁL:

	- Miroslav Košnár: výber z tvorby - Ladislav Castiglione: Základné etudy - Ladislav Castiglione: Melodické etudy Iná prednesová literatúra

Záverečná skúška:

- 2 etudy rôzneho technického zamerania
- 2 prednesové skladby rôzneho charakteru a odlišných štýlových období

KOMORNÁ HRA – AKORDEÓNY

CIELE PREDMETU

Zameranie pozornosti akordeónistov na štúdium komornej hry sa javí ako veľmi prospešné z viacerých dôvodov:

- v prvom rade ide o pochopenie šírky dynamickej škály hudby, no prínosom je tiež možnosť interpretácie náročnejších skladieb rôznych štýlov, ktoré by ako sólisti naštudovať nezvládli,
- dôležitosť realizácie komornej hry vidíme aj v tom, že táto forma interpretácie v žiakovi často vyvoláva väčší záujem o hudbu, čo následne motivuje aj žiakov, ktorí nemajú výraznejšie predispozície alebo záujem uplatniť sa v sólovej hre,
- v tejto súvislosti vidíme pozitíva komornej hry v rozvíjaní estetického cítenia žiaka, jeho tvorivosti, v rýchlejšej stabilizácii rytmického cítenia, rozvoji dynamického cítenia a zmyslu pre agogiku,
- v neposlednom rade podporuje v žiakoch rozvoj morálnych vlastností, zmysel pre zodpovednosť a spoločnú prácu, čo pozitívne ovplyvňuje rozvoj osobnosti žiaka.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Prvá časť I. stupňa základného štúdia

Žiaci po absolvovaní prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ vedia rozlíšiť charakter danej skladby, ✓ dokážu posúdiť klady a zápory vlastnej interpretácie v kolektíve, ✓ majú sformovaný návyk sluchovej aktivity pri skupinovej interpretácii skladieb, ✓ zvládajú základnú orientáciu vo frázach jednoduchších skladieb, ✓ zaujímajú sa o interpretáciu ďalších skladieb určených pre komornú hru, ✓ vážia si hodnotu vlastnej práce a práce celého kolektívu.	Ovládanie základného taktovania skladieb, rozlišovanie taktov. Osvojenie si jednotných nástupov a tempových označení. Zameranie sa na technické cvičenia. Zvládnutie tempových a dynamických zmien. Ovládanie neverbálnej komunikácie medzi členmi komorného zoskupenia.

Druhá časť I. stupňa základného štúdia

Žiaci po absolvovaní prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ majú sformovaný návyk presnej súhry s ostatnými spoluhráčmi, ✓ dokážu sústredene pracovať a primerane reagovať na pokyny, ✓ vedia sa orientovať v registrácii, ✓ súčasne s rozvojom muzikality napredujú i v oblasti techniky hry, ✓ aplikujú všetky schopnosti získané v sólovej hre, ✓ majú rozvinuté a upevnené návyky získané pri aktívnej tvorbe reprodukčnej činnosti, ✓ vedia jednoducho improvizovať a samostatne hľadať riešenia problémov v konkrétnej skladbe, ✓ vedia medzi sebou v rámci skladby vedome interpretačne komunikovať.	Špecifikácia a rozlišovanie rôznych hudobných žánrov v rámci subjektívnych znalostí žiaka. Jednoduchá tempová, rytmická a dynamická analýza danej skladby. Rozlišovanie taktových a rytmických zmien v skladbe. Zmysluplná aplikácia všetkých schopností získaných v sólovej hre. Neustále zvyšovanie náročnosti skladieb. Plynulá a kultivovaná interpretácia skladieb väčšieho rozsahu. Schopnosť subjektívne posúdiť svoje technické možnosti pri zadeľovaní hlasov v konkrétnej skladbe. Neustále posúvanie súhry na vyššiu úroveň. Vnímanie hudby (konkrétnej skladby) orchestrálne. Samostatné riešenie farebnej registrácie.

II. STUPEŇ ZÁKLADNÉHO ŠTÚDIA

Žiaci po absolvovaní II. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ ovládajú základné gestá vedúceho hráča a pravidlá spoločných nástupov pri súhre, ✓ dokážu samostatne naštudovať svoje party a hrať ich aj naspamäť, ✓ poznajú zásady správnej interpretácie rôznych štýlov a žánrov hudby, ktoré majú vo svojom repertoári, ✓ ovládajú moderné prstokladové techniky pre tanečnú a zábavnú hudbu, ✓ hrajú skladby v kombinácii s inými klasickými hudobnými nástrojmi, ✓ sú schopní samostatnej sluchovej kontroly s iným melodickým nástrojom, ✓ zahrajú skladbu primeranú ich hudobným kompetenciám z listu, ✓ využívajú prácu s mechom a rešpektujú správne frázovanie v rytme tanečných skladieb,	Nadväzovanie repertoáru na prebraté učivo z prvého stupňa základného štúdia. Zdokonaľovanie technických kompetencií, fantázie a hudobnej pamäte. Venovanie pozornosti súhre a intonačnej čistote. Rozširovanie repertoáru o nové žánre. Rozvíjanie zmyslu pre interpretáciu polyfonickej hry. Ďalšie rozširovanie vedomostí o žánre, ovplyvnené džezom a tanečnou hudbou u žiakov, ktorí preukazujú predpoklady pre tieto žánre hudby. Podporovanie pokusov o improvizáciu so zápisom do nôt. Rešpektovanie dôslednej dynamiky v celom rozsahu dynamického rozpätia – pp, p, mf, f, ff, crescendo, decrescendo.

✓ poznajú správne registračné možnosti svojho nástroja, ✓ sú schopní spolupracovať s pedagógom na výbere a tvorbe repertoáru, ✓ vedia pracovať s náladou skladby vo vzťahu k charakteru vystúpenia.	Spoločné využívanie zvukových možností akordeónu a svojich schopností pre kolektívnu hru. Cibrenie výrazovej štylistiky hudobných období a žánrov podľa výberu repertoáru. Rozvíjanie schopnosti posúdenia výkonu spoluhráča aj vlastnej produkcie. Rozoznanie dôležitosti jednotlivých hlasov a začlenenie sa do spoločného muzicírovania. Využívanie získaných kompetencií v jednoduchej súhre s inými klasickými hudobnými nástrojmi. Zdokonaľovanie cítenia a zmyslu pre interpretáciu polyfonickej hry. Zvyšovanie záujmu a spoločné hľadanie nových technických možností v oblasti prstovej techniky, vo swingu a improvizácii. Oboznámenie sa so všetkými štýlovými obdobiami a žánrami prostredníctvom interpretovaných skladieb.

8.1.2 Hra na sláčikových hudobných nástrojoch

CHARAKTERISTIKA ŠTUDIJNÝCH ZAMERANÍ

Skupina študijných zameraní hra na sláčikových hudobných nástrojoch poskytuje okrem individuálnej formy vyučovania aj skupinové formy, a to v predmetoch komorná hra, hra v súbore, hra v orchestri, ľudová hudba, hra v ľudovom orchestri. Okrem týchto predmetov sa v rámci primárneho vzdelávania hry na kontrabase a hry na viole vyučuje predmet sprievod, ktorý pokračuje na II. stupni základného štúdia a v štúdiu pre dospelých. Súčasťou predmetov skupiny študijných zameraní je hra z listu, ktorá sa vyučuje v priebehu celého štúdia na ZUŠ. Rozšírené štúdium zahŕňa aj predmet klavírny sprievod a od 2. ročníka druhej časti základného štúdia predmet hra na klavíri. Hudobná teória a počúvanie hudby sú realizované v rámci skupinového predmetu hudobná náuka. Vzdelávanie na základnej umeleckej škole ponúka aj štúdium voliteľných predmetov, ktoré sú podrobne opísané v učebných plánoch.
Výchovno-vzdelávací proces je zameraný na systematické rozvíjanie a zdokonaľovanie interpretačných kompetencií, muzikality, kreativity a emočnej inteligencie. Umožňuje žiakom spoznávať skladby v pestrých hudobných formách, odhaľovať možnosti uplatnenia študovaného hudobného nástroja v rôznych žánroch,

čím sa prehlbuje ich individuálny záujem o hudobné umenie.
Žiaci neustále, systematicky a komplexne získavajú hudobné kompetencie, prezentujú sa na verejnosti. Vyrastajú z nich budúci poslucháči hudby či vzdelaní hudobníci, ktorí sa budú aktívne alebo ako percipienti zúčastňovať kultúrneho diania, udržiavať a šíriť hudobnú tradíciu.

CIELE ŠTUDIJNÝCH ZAMERANÍ

Úlohou študijných zameraní je rozvíjať všeobecné ciele hudobného odboru tak, aby žiak vedel:

- orientovať sa v žánrovo a štýlovo rôznorodej hudobnej literatúre pre sláčikové nástroje v rámci svetovej a domácej tvorby,
- prijímať a spracovávať informácie o nových trendoch vo vývoji umenia v hre na sláčikových hudobných nástrojoch, formou umeleckého zážitku z koncertov a významných podujatí poznávať diela a významných interpretov sláčikovej hry,
- naďalej rozvíjať a zdokonaľovať interpretačné spôsobilosti v hre na sláčikovom nástroji a formovať vlastný osobitý štýl v sólovej hre alebo skupinovej interpretácii,
- prijímať umenie, porovnávať výkony interpretov sláčikovej hry a hudobných telies a na základe analýzy posúdiť hodnotu umeleckého diela,
- formovať svoj hudobný vkus a umelecko-estetické vnímanie účasťou na umeleckých predstaveniach, komunikovať v spoločnosti opierajúc sa o poznatky a informácie získané štúdiom na základnej umeleckej škole a v kontexte celoživotného vzdelávania.

PROFIL ABSOLVENTA

Absolvent prvej časti I. stupňa základného štúdia nadobudol základnú gramotnosť a znalosť odbornej terminológie v oblasti hudobná teória, dejiny hudby, harmónia a hudobná estetika. Ovláda interpretáciu na hudobnom nástroji v súlade so vzdelávacími štandardmi a individuálnymi psychofyziologickými dispozíciami.
Má rozvinutý zmysel pre vnímanie hudby a umenia. Je schopný systematicky pracovať na zdokonaľovaní vlastnej umeleckej interpretácie. Teoretické poznatky konfrontuje s praktickými interpretačnými činnosťami. Používa IKT pri poznávaní hudobnej literatúry svojho nástroja, vizuálne a sluchové poznatky dokáže aplikovať počas vlastnej interpretácie. Ovláda technickú a interpretačnú zložku počas hudobného

prejavu. V spolupráci s učiteľom dokáže analyzovať a následne reprodukovať zapísaný notový text. Rozumie hudobno-výrazovým, technickým a artikulačným označeniam notového zápisu interpretovanej skladby a uplatňuje ich počas hry. Dokáže vyjadriť jednoduché emócie v rámci interpretácie. Pozná pravidlá kultúrneho správania sa na koncertných podujatiach a umeleckej prezentácie. Výsledky svojej práce preukazuje na verejnosti. Dokáže porovnať a ohodnotiť interpretačné výkony svoje a rovesníkov. Verbálne vyjadruje vlastné pocity a postrehy z vnímania hudobného diela.
Rozvíja svoje hudobné schopnosti a zručnosti v rámci predmetov komorná hra, hra v súbore, orchestri, ľudová hudba, hra v ľudovom orchestri. Poznatky o nácviku získané na vyučovaní aplikuje počas domácej prípravy.
Pozná umelecké zoskupenia svojho mesta a regiónu. Je otvorený prijímaniu nových skúseností a poznatkov.
Prehlbuje sa v ňom záujem a pocit potreby umeleckého vzdelávania a interpretačného rastu na vyššej úrovni.

Absolvent druhej časti I. stupňa základného štúdia má schopnosť logicky uvažovať, ovláda na vyššej úrovni základy hudobnej štruktúry, hudobnú abecedu, terminológiu a techniku umeleckej interpretácie na vekovo primeranej úrovni v súlade so vzdelávacími štandardmi a individuálnymi psychofyziologickými dispozíciami. Je oboznámený so základnými okruhmi sociálnej funkcie hudby, slovenskou ľudovou tradíciou ako aj tradíciou ostatných národností žijúcich na Slovensku. Má prehľad o umeleckých zoskupeniach svojho mesta a regiónu, dokáže rozlíšiť charakteristické znaky regionálneho folklóru. Pozná slovenských hudobných skladateľov a ich tvorbu. Zaraďuje skladby slovenských autorov do svojho repertoáru. Orientuje sa v historickom vývoji a uplatnení svojho nástroja v sólovej, komornej, súborovej a orchestrálnej hre. Rozoznáva hudobné žánre a formy hudobných skladieb komponovaných pre sláčikové nástroje so zameraním na svoj vlastný hudobný nástroj. Teoretické poznatky z hudobnej náuky dokáže využiť pri štúdiu a interpretácii skladieb. Uplatňuje informačno-komunikačné technológie pri štúdiu hudobného materiálu. Počas interpretácie spája všetky získané technické, hudobno-výrazové a interpretačné schopnosti a zručnosti, dokáže samostatne naštudovať primerane náročnú hudobnú skladbu, speje k intonačnej a rytmickej sebakontrole. Aplikuje všetky doposiaľ osvojené interpretačné prostriedky a možnosti hudobného nástroja na vyjadrenie vlastných emócií a predstáv počas interpretácie. V rámci sebareflexie vie verbálne vyjadriť svoj názor na vlastný výkon, vlastnú hru. Dokáže porovnať a ohodnotiť interpretačné výkony svoje a iných interpretov a zdôvodniť podstatu svojho názoru.

Nadobudnuté vedomosti a zručnosti z individuálnej výučby aplikuje v rámci predmetov komorná hra, hra v súbore, orchestri, ľudová hudba, hra v ľudovom orchestri. Zvláda hru z listu a jednoduchú improvizáciu primerane svojim schopnostiam a nadaniu.
Prehlbuje sa v ňom záujem a pocit potreby umeleckého vzdelávania a interpretačného rastu na vyššej úrovni. Získal hudobné kompetencie pre štúdium na stredných umeleckých školách pedagogického zamerania.
Absolvent II. stupňa základného štúdia má osvojenú hudobnú gramotnosť a odbornú terminológiu získanú podrobným štúdiom hudobného materiálu z hľadiska historického zaradenia, hudobno-teoretických poznatkov a interpretačných zručností. Stáva sa pozorným percipientom umenia, ktoré je pre neho celoživotnou potrebou a prostriedkom k hlbšiemu poznávaniu a chápaniu sveta. Vďaka možnosti systematicky pracovať na štúdiu artefaktov a verejne sa prezentovať získava pre život neoceniteľnú schopnosť sústredenia sa a zdravého sebavedomia. V interpretačnej praxi uvedomele prepája teoretické vedomosti s praktickou inštrumentáciou. Ovláda technickú a interpretačnú zložku v súlade so vzdelávacími štandardmi a individuálnymi psychofyziologickými dispozíciami. Vlastné predstavy o hudobnom diele stvárňuje vedomým používaním technických, hudobno-výrazových, a iných interpretačných prostriedkov. Získané kompetencie aplikuje na základe zovšeobecnenia pri štúdiu hudobných skladieb. Ovláda zásady efektívneho nácviku hudobného materiálu a uplatňuje vlastné tvorivé myslenie pri samostatnom štúdiu.
Má prehľad o hudobných štýloch, formách v rámci hudobnej histórie, orientuje sa v oblasti slovenskej a zahraničnej hudby, v tvorbe slovenských a zahraničných hudobných skladateľov so zameraním na svoj nástroj.
Diskutuje o svojom hudobnom vkuse, predstavách, interpretácii. Vie porovnať, vysloviť názor, zdôvodniť a ohodnotiť interpretačné výkony, no zároveň rešpektuje aj názory iných. Dokáže posúdiť náročnosť a význam hudobného diela. Rozozná umenie od gýču.
Má vyhranený štýl, no je tolerantný a akceptuje názory a vkusovú orientáciu iných.
Pozná, váži si a uvedomuje význam a dôležitosť zachovávania kultúrno-historických národných tradícií.
Zapája sa do organizácie kultúrneho diania v mieste svojho bydliska či už ako interpret alebo percipient hudby. Získal hudobné kompetencie pre štúdium na vysokých školách pedagogického zamerania.
Absolvent rozšíreného štúdia na I. stupnia štúdia má osvojenú hudobnú gramotnosť a odbornú terminológiu získanú podrobným štúdiom hudobného materiálu, hudobno-teoretických poznatkov, histórie hudby a interpretačných zručností. Uvedomele prepája teoretické vedomosti s praktickou inštrumentáciou. Má záujem naďalej

zdokonaľovať svoje interpretačné kompetencie a napredovať v umeleckom raste. Ako interpret s nadpriemerným nadaním ovláda na vyššej úrovni technické a interpretačné schopnosti a zručnosti. Uvedomuje si svoj talent a v súlade s ním plánuje ďalšie ciele. Vďaka možnosti verejne sa prezentovať získava pre život schopnosť sústredenia sa a zdravého sebavedomia. Rozoznáva hudobné žánre a formy hudobných skladieb komponovaných pre sláčikové nástroje so zameraním na svoj vlastný nástroj. Aplikuje interpretačné i percepčné skúsenosti z verejných vystúpení, koncertov ako aj poznatky získané zo zvukových záznamov a internetu pri štúdiu hudobného materiálu.
Uplatňuje tvorivé myslenie, hudobnú predstavivosť a fantáziu v rámci prejavu vlastného interpretačného štýlu a hudobných predstáv. Rozlišuje a charakterizuje technické a hudobno-výrazové prostriedky v interpretovaných a počúvaných dielach rôznych štýlových období v pestrých hudobných formách nevynímajúc skladby súčasných autorov. Vie diskutovať o svojom hudobnom vkuse, predstavách a interpretácii. Dokáže porovnávať, hodnotiť a vyjadrovať názory o interpretácii hudobných skladieb so zameraním na vlastný nástroj. Suverénne prezentuje svoje interpretačné zručnosti na pódiu ako vyspelý a zrelý interpret.
Ovláda pravidlá samostatného efektívneho nácviku hudobného materiálu, spája osvedčené stratégie učenia sa s vlastným tvorivým myslením.
Nadobudol hudobné kompetencie pre pokračovanie v štúdiu na konzervatóriu.
Je pripravený prijímať nové poznatky a zručnosti potrebné pre pokračovanie v harmonickom raste jeho osobnosti ako budúceho profesionálneho umelca.

ŠTUDIJNÉ ZAMERANIE HRA NA HUSLIACH

PRÍPRAVA K HRE NA NÁSTROJI
VZDELÁVACÍ ŠTANDARD
Prípravné štúdium „A“
Žiaci po ukončení 1. roku prípravného štúdia „A“:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
vnímajú melodickú líniu v interpretácii učiteľa alebo počúvaním hudobných skladbičiek, vnímajú tempo skladby, piesne v interpretácii učiteľa alebo počúvaním hudobných skladbičiek, piesní, opíšu vlastnými slovami na základe asociácií podľa textu piesne, dynamiky, tempa, charakter skladby, piesne interpretovanej pedagógom, poznajú názvy jednotlivých častí huslí a	Sluchová a rytmická predstavivosť. Rozoznávanie zvukovej škály husľovej inštrumentácie. Základy hry na nástroji. Stavba huslí a sláčika. Žabka, špička, horná polovica, stred, dolná polovica.

sláčika (žabka, špička, hmatník, kobylka, struny, duša, strunník, príp. ďalšie), rozlíšia časti sláčika, reprodukujú cvičenia zamerané na uvoľnené a prirodzené držanie sláčika, demonštrujú elementárne základy správneho postoja, držania huslí a sláčika, uložia prsty na hmatník v prstoklade určenom pedagógom, reprodukujú základné technické prstové cvičenia, reprodukujú spamäti piesne a riekanky, najprv spevom, neskôr hrou pizzicato alebo sláčikom, opíšu vlastnými slovami vlastnosti tónu, interpretujú spevom, pizzicato neskôr arco po predhraní učiteľom jednoduché krátke melodické a rytmické fragmenty, zahrajú riekanky a jednoduché skladby na jednej strune v rozsahu dvoch, troch tónov.	Technika hry sláčikom. Cvičenia zamerané na uvoľnenie pravej ruky (využitie ceruzky,..). Správne položenie sláčika v ťažisku. Ťah celým sláčikom po prázdnych strunách. Technika hry ľavou rukou. Tvorba tónu. Ukladanie prstov na hmatník najskôr bez zvuku, neskôr pizzicato. Pizzicato, arco. Výška, dĺžka a sila tónu. Kombinácia spevu s hrou na tele. Hra na ozvenu. Interpretácia.

Žiaci po ukončení 2. roku prípravného štúdia „A“:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
demonštrujú elementárne základy správneho postoja, držania huslí a sláčika, reprodukujú cvičenia zamerané na prirodzené držanie sláčika, súčinnosť častí ľavej ruky od ramena až po prsty počas hry, položia sláčik na miesto hrania podľa notového zápisu, interpretujú détaché (1-2 krátkym sláčikom) pri žabke, v strede pri špičke, použijú dĺžku sláčika podľa hodnoty trvania noty, rozlíšia interpretačne pizzicato, arco, použijú dĺžku sláku a tlak na slák za účelom dosiahnutia dynamickej sily tónu, uložia prsty na hmatník v prstoklade určenom pedagógom, reprodukujú technické cvičenia zamerané na uvoľnené ukladanie prstov na hmatník, definujú noty v rozsahu minimálne interpretovaných skladieb,	Základy hry na husliach. Technika hry sláčikom. Držanie sláčika (využitie ceruzky). Správne nasadzovanie sláčika v ťažisku. Základné označenia pre spôsoby husľovej hry v notovom zápise (žabka, špička, stred, HP, DP). Détaché. Celá, polová, štvrťová, osminová nota. Pizzicato, arco. Dynamické znamienka: p, mf, f. Technika hry ľavej ruky. Husľový kľúč. Notopis v rozsahu minimálne interpretovanej hudobnej skladby, piesne. Elementárna analýza hudobnej skladby.

opíšu vlastnými slovami na základe asociácií tempo, dynamiku, náladu skladby interpretovanej pedagógom, pomenujú názvy jednotlivých častí huslí a sláčika, poznajú názvy strún a ich výšku, rozoznávajú vlastnosti tónu, interpretujú po predhraní učiteľom jednoduché krátke melodické a rytmické fragmenty, reprodukujú spamäti riekanky a piesne najprv spevom, neskôr pizzicato alebo sláčikom, zahrajú intonačne čisto a rytmicky správne piesne a jednoduché skladby, vytvoria elementárny rytmický sprievod na prázdnych strunách vybrnkávaním, neskôr sláčikom k spievaným riekankám a piesňam.	Stavba huslí a sláčika. Názvy strún: g, d1, a1, e2 a ich výška. Výška, sila, dĺžka tónu. Intonačná a rytmická predstavivosť. Elementárna husľová literatúra pre začiatočníkov. Hudobné skladby, piesne a riekanky. Rytmický sprievod.

Požiadavky na overenie spôsobilosti postupu do 1. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia:
správne držanie huslí a sláčika,
hra spamäti: 1 ľudová pieseň, 1 prednesová skladba z literatúry pre prípravné štúdium.
Prípravné štúdium „B“
Žiaci po ukončení prípravného štúdia „B“:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
demonštrujú elementárne základy postavenia a držania huslí a sláčika pri hre, uplatňujú kreatívne didaktické hry za účelom dosiahnutia uvoľneného držania sláčika, reprodukujú účelové cvičenia zamerané na zapojenie všetkých častí pravej ruky od ramena až po prsty pri hre, uložia slák podľa určeného smeru a demonštrujú rovnomerný ťah celým sláčikom po jednej strune bez rušivých pazvukov, aplikujú počas hry détaché celým sláčikom, dve krátke noty pri žabke, špičke, v strede alebo kombinujú dlhé ťahy s krátkymi, rozoznajú v notovom zápise znaky charakteristické pre sláčikové nástroje (žabka, špička, stred, hp, dp), rozlíšia sluchom durovú a molovú tóninu, reprodukujú technické cvičenia zamerané na uvoľnené a mäkké ukladanie prstov ľavej ruky na hmatník bez zvuku, neskôr hrou	Základy hry na nástroji. Sústavná kontrola uvoľneného, ale aktívneho hracieho aparátu pedagógom. Synchronizácia obidvoch rúk počas hry. Technika hry sláčikom. Technické cvičenia na uvoľnené držanie sláčika. Détaché. Hra pri žabke, špičke a v strede. Sluchová predstavivosť. Technika hry ľavej ruky. Prstoklad v prvej polohe.

pizzicato, arco, uplatňujú v hre prstoklady podľa uváženia pedagóga (zvyčajne v prstoklade durovej tóniny), definujú noty v rozsahu minimálne interpretovaných skladieb, reprodukujú po učiteľovom predhraní krátke melodické útvary pizzicato, arco a rytmické útvary sláčikom, elementárny rytmický sprievod na prázdnych strunách slákom k spievaným riekankám a piesňam. používajú dĺžku sláčika adekvátnu hodnote trvania noty, dokážu vytlieskať rytmus skladby pred jej interpretáciou, aplikujú v svojom hudobnom prejave elementárne hudobno-výrazové prostriedky, uplatňujú v hre základy dynamického cítenia, opíšu vlastnými slovami náladu, tempo, dynamiku a charakter jednoduchej hudobnej skladby, interpretujú ľudové piesne a jednoduché prednesové skladby spamäti, opíšu emocionálne zážitky z počúvanej skladby.	Notopis v husľovom kľúči. Intonačná a rytmická predstavivosť. Rytmizácia. Celá, polová, štvrťová, osminová nota. Rytmické riekanky. Charakter a nálada hudobnej skladby, piesne. Základné delenie dynamiky (f, mf, p). Elementárne základy dynamického cítenia. Tvorivé hudobné didaktické hry. Hra spamäti. Rozvoj rytmickej, intonačnej a harmonickej predstavivosti počúvaním hry pedagóga a hudobných nahrávok skladieb blízkych veku žiaka.

Požiadavky na overenie spôsobilosti postupu do 1. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia:
správne držanie huslí a sláčika,
hra spamäti: 1 ľudová pieseň, 1 prednesová skladba z literatúry pre prípravné štúdium.

HRA NA NÁSTROJI, HRA Z LISTU

Prvá časť I. stupňa základného štúdia

Žiaci po ukončení 1. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
demonštrujú vzpriamený a uvoľnený postoj, kontrolujú s pomocou učiteľa prirodzené a uvoľnené držanie huslí a sláčika, koordinujú prácu obidvoch rúk počas hry, upravia s pomocou učiteľa činnosť, pohyby ramena a predlaktia ľavej ruky, kladú dôraz na uvoľnené a prirodzené postavenie zápästia ľavej ruky a správne,	Základy hry na nástroji. Technika hry ľavej ruky. Tvorba tónu.

mäkké ukladanie prstov na hmatník, kontrolujú pomocou učiteľa intonačnú čistotu a kvalitu tónu, uložia sláčik na struny od žabky alebo od špičky podľa zápisu v notách alebo pokynov učiteľa, ovládajú ťah celým sláčikom, polovicou, tretinou a štvrtinou sláčika, so zreteľom na plynulú výmenu pri žabke a špičke, hru v hornej a dolnej polovici sláčika, reprodukujú cvičenia zamerané na rovnomerný ťah sláčikom po strunách a prechod cez struny bez sprievodných pazvukov, poznajú umiestnenie prsta na strune a spájajú s názvom noty, ktorú prst hrá, reprodukujú jednoduchú skladbu v durovej, molovej tónine podľa notového zápisu, použijú dĺžku sláčika adekvátnu hodnote trvania noty, správne s pomocou učiteľa zadelia sláčik pri kombinovaní krátkych smykov s dlhšími rytmickými hodnotami, určia smer ťahu sláčikom a jeho umiestnenie podľa označení charakteristických pre sláčikové nástroje, aplikujú v hre základné dynamické, artikulačné a opakovacie znamienka podľa notového zápisu, reprodukujú prípravné cvičenia na nácvik vibráta, ovládajú technické spôsoby hry détaché, legato, staccato, zahrajú plynule stupnicu a kvintakord minimálne v rozsahu jednej oktávy naučeným technickým spôsobom podľa návrhu učiteľa (výber C, G, D, A, alebo iné), reprodukujú rytmicky a intonačne správne po učiteľovom predhraní krátke melodické a rytmické útvary, interpretujú intonačne a rytmicky správne, so správnym zadelením sláčika podľa rytmu piesne a jednoduché skladby spamäti, udržujú tempo a rytmus v súhre s melodickým	Technika hry sláčikom. Znalosť nôt v husľovom kľúči v rozsahu g-h2. Prstoklad. Celá, polová, štvrťová, osminová nota a príslušné pomlčky. Žabka, špička, stred, hp (horná polovica), dp (dolná polovica). Repetícia, prima volta, seconda volta. Dynamika. Hudobno-výrazové prostriedky. Vibráto. Détaché celým sláčikom a v rôznych jeho častiach a v obidvoch smeroch, jednoduché staccato, legato. Stupnice, technické cvičenia a etudy. Intonačná a rytmická predstavivosť. Hra spamäti. Rytmická, intonačná a harmonická predstavivosť. Súhra. Estetický prejav. Rytmizácia. Melodizácia.

alebo harmonickým nástrojom, uplatňujú základné pravidlá počas interpretácie na verejnosti (príchod, úklon, postavenie na pódiu, správanie), vytvoria elementárny rytmus k básni využitím celej, polovej, štvrťovej a osminovej noty a pomlčiek, vedia vytvoriť melódiu k riekanke s využitím dvoch – troch tónov.	

Žiaci po ukončení 2. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
sústavne kontrolujú prirodzený, uvoľnený postoj a držanie hudobného nástroja.	Hrací aparát.
vnímajú kvalitný husľový tón počúvaním hry pedagóga alebo nahrávky.	Predstava o kvalite husľového tónu počúvaním hry pedagóga a iných interpretov husľovej hry.
demonštrujú uvedomelú hru v prvej polohe, definujú noty z notového zápisu v rozsahu g-h2 aj s posuvkami,reprodukujú tóny podľa notového zápisu i podľa pokynu učiteľa aj s posuvkami, určia podľa notového zápisu notu, jej umiestnenie na hmatníku v spojení s hrajúcim prstom, interpretujú jednoduché skladby s prstokladmi v durovej a molovej tónine, so zvýšeným 3. a zníženým 1. prstom,	Hra v prvej polohe. Čítanie nôt v rozsahu g – h2 aj s posuvkami. Prstoklad, hmaty.
interpretujú 2-3 tónové motívy podľa sluchu na rôznych miestach hmatníka,	Nácvik a kontrola činnosti ľavej ruky počas hry na rôznych miestach hmatníka.
dokážu sa podľa sluchu alebo s pomocou učiteľa intonačne doladiť,	Pohyblivosť prstov ľavej ruky, pružný dopad a rýchly odskok.
používajú tlak na sláčik za účelom dosiahnutia dynamického rozpätia požadovaného v hre,	Sluchová sebakontrola, tvorba tónu. Zdokonaľovanie tvorby kultivovaného tónu.
aplikujú počas hry dynamické rozdiely forte, mezzoforte a piano, crescendo a decrescendo,	Delenie dynamiky podľa sluchu i v zápise (p, mf, f, crescendo, decrescendo).
zahrajú rytmicky správne polovú a štvrťovú notu s bodkou,	Polová a štvrťová nota s bodkou, triola, synkopa.
zvládnu techniku hry détaché, legato, staccato,	Rytmická a intonačná predstavivosť.
uplatňujú jednoduché hudobno-výrazové prostriedky podľa notového zápisu alebo podľa návrhu učiteľa,	Zvyšovanie tempa hry. Hudobno-výrazové prostriedky.
aplikujú v hre tempové označenia allegro, moderato, adagio alebo iné podľa interpretovanej hudobnej skladby,	
dokážu rytmicky obmieňať určený	Vibráto.

jednoduchý model, demonštrujú prípravné pohybové cvičenia ľavej ruky zamerané na nácvik vibráta bez sláčika, transponujú podľa sluchu krátke melodické úseky do iných tónin, rytmicky obmieňajú jednoduchý melodický motív, interpretujú ľudové piesne alebo prednesové skladby spamäti, sústredia sa na melodickú líniu svojho hlasu pri interpretácii v dvojhlase alebo s harmonickým nástrojom.	Transpozícia krátkych melodických úsekov do iných tónin podľa sluchu. Improvizácia pri obmieňaní jednoduchého rytmického modelu. Zdokonaľovanie pamäti interpretáciou ľudových piesní a prednesových skladieb hrou bez nôt. Hra v dvojhlase alebo s harmonickým sprievodom.

Žiaci po ukončení 3. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
samostatne kontrolujú svoj postoj, držanie huslí a sláčika, korigujú intonačnú čistotu počas hry podľa pokynov učiteľa alebo samostatne, zahrajú intonačne čisto hudobné skladbičky v prvej polohe, reprodukujú dvojoktávové stupnice s príslušnými rozloženými kvintakordami, technické cvičenia a etudy zamerané na osvojenie a zdokonalenie intonačnej čistoty, kvality tónu, rytmu, hry v polohách, polohových výmen, technických spôsobov hry, výrazových prostriedkov, aplikujú technické spôsoby détaché pri žabke, špičke, v strede sláčika, legato (2, 3, 4 noty), staccato, martelé, portamento, používajú tlak ruky na sláčik s cieľom dosiahnutia požadovanej dĺžky a intenzity zvuku, interpretujú podľa individuálnych zručností v iných, než v I. polohe, kladú dôraz na uvoľnený pohyb ľavej ruky pri prechodoch do polôh so zreteľom na súčasný plynulý kĺzavý pohyb palca a prvého prsta, definujú noty z notového zápisu v rozsahu po III. polohu, používajú dĺžku sláčika adekvátnu hodnote noty,	Hrací aparát. Tvorba intonačne čistého tónu. Zvyšovanie technickej, interpretačnej úrovne a tempa skladieb. Prstoklady v zníženej polohe, prvý s druhým prstom a zvýšený tretí prst. Dvojoktávové stupnice, technické cvičenia, etudy. Technika pravej ruky. Technické spôsoby hry. Hudobno-výrazové prostriedky. Zvyšovanie tempa a pohyblivosti oboch rúk počas hry. Hra na iných miestach na hmatníku. Medzipolohové výmeny. Prstoklad a hmaty v III. polohe. Plynulé čítanie nôt od „g“ po „d3“. Dvoj-, troj-, štvordobý a osminový takt. Triola, synkopa. Rytmická presnosť počas hry v danom metre. Bodkovaný rytmus vo štvrťovom a

zahrajú rytmicky správne triolu, synkopu, interpretujú precízne rytmické hodnoty v rámci daného metra, aplikujú hudobno-výrazové prostriedky predpísané v notovom zápise, používajú interpretačné prostriedky pri znázorňovaní charakteru a nálady skladby, rozlíšia interpretačne v skladbe predohru, dohru, hudobnú tému, frázu, spomalenie, vrchol skladby v konkrétnych vybraných skladbách, uplatňujú znalosti metriky a delenia rytmu pri rytmizácii melodickej línie, sústredia sa popri vlastnej hre na harmonický sprievod, prípadne ďalšie súčasne znejúce hlasy, interpretujú piesne a prednesové skladby spamäti, používajú vibráto na dlhých notách, rozlíšia na základe počúvania klasickú, ľudovú, modernú hudbu, zahrajú jednoduché skladbičky, piesne z listu.	osminovom takte. Hudobno-výrazové prostriedky. Tempové označenia andante, allegretto, lento. Interpretácia. Rytmizácia melodickej línie. Komorné, súborové a orchestrálne zoskupenia. Hra spamäti. Technické cvičenia zamerané na nácvik vibráta. Hudobné žánre. Hra jednoduchých skladieb z listu.

Žiaci po ukončení 4. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
korigujú správny postoj a používanie hracieho aparátu počas inštrumentácie, kontrolujú činnosť obidvoch rúk počas interpretácie, ovládajú hygienu a základnú údržbu hudobného nástroja, prepájajú vedome získané teoretické poznatky s praktickými zručnosťami v inštrumentácii, používajú hudobnú terminológiu v rozsahu	Hrací aparát. Starostlivosť o hudobný nástroj. Hudobná terminológia. Notopis v husľovom kľúči.

podľa obsahu vyučovania a individuálnych dispozícií žiaka, pohotovo definujú noty v husľovom kľúči vo vyšších polohách alebo minimálne interpretovaných skladieb, interpretujú durové a molové stupnice cez dve oktávy s rozloženým kvintakordom s prechodom do vyšších polôh s využitím technických spôsobov hry détaché celým sláčikom a v rôznych jeho častiach, 2, 3, 4 legato, staccato, spiccato, martelé, používajú správnu časť sláčika, tlak na slák a dĺžku pri interpretácii technických spôsobov hry, tempa, dynamiky, kladú dôraz na dopad a odskok prstov z hmatníka pri zvyšovaní tempa hry, prenášajú ľavú ruku do vyšších polôh (III. poloha), s dôrazom na súčasné prenášanie palca, reprodukujú stupnice, technické cvičenia a etudy zamerané na osvojenie prstokladov a získanie hmatovej istoty v III. alebo v inej hranej polohe, doladia samostatne intonačné nedostatky pomocou prázdnych strún, zahrajú rytmicky precízne v rámci daného metra so správnym zadelením sláčika náročnejšie rytmické útvary, interpretujú hudobné skladby s výrazným rytmom a kombináciami rôznych rytmických prvkov, disponujú husľovým tónom adekvátnym používanému hudobnému nástroju a fyziologickým danostiam žiaka, uplatňujú v interpretácii agogiku, intenzívnejšie pracujú s dynamickou škálou, používajú vibráto, definujú s pomocou učiteľa tóninu, metrum, tónový rozsah, dynamiku, rytmické prvky, použité hudobno-výrazové prostriedky v interpretovanej skladbe, rozlíšia s pomocou učiteľa formálnu výstavbu, (diely) časti, charakteristické znaky interpretovanej skladby,	Dvojoktávové diatonické stupnice, technické cvičenia, etudy. Technika hry sláčikom. Technické spôsoby hry. Spiccato. Technika hry ľavej ruky. Zvyšovanie tempa hry. Hry v polohách, medzipolohová výmena. Prstoklad, hmaty v III. polohe. Sluchová sebakontrola. Triola, synkopa, bodkovaný rytmus. Tvorba intonačne čistého a kvalitného tónu. Hudobno-výrazové prostriedky. Analýza hudobnej skladby. Malá dvojdielna, trojdielna piesňová forma. Štýlové tance. Štúdium interpretovanej skladby s porozumením. Kultúra správania sa na koncertných podujatiach, formovanie estetického vkusu. Hra spamäti. Hudobná komunikácia. Hra z listu. Hudobná tvorivosť.

demonštrujú zásady správania a etikety na koncertných vystúpeniach ako interpreti aj ako poslucháči, interpretujú prednesové skladby spamäti, aplikujú hudobné kompetencie získané na predmetoch individuálneho vyučovania v komornej, súborovej a orchestrálnej hre, zahrajú z listu jednoduché skladby a piesne, aplikujú elementárne prvky tvorivosti v jednoduchých skladbách a ľudových piesňach, používajú technické spôsoby (viacnásobné détaché, staccato, legato, spiccato), hudobno-výrazové prostriedky pri práci s hudobnou témou.	

Záverečná skúška:
1 durová a 1 molová melodická stupnica v dvoch oktávach,
1 etuda,
1 prednesová skladba.

Druhá časť I. stupňa základného štúdia
Žiaci po ukončení 1. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
majú osvojenú základnú hudobnú gramotnosť a odbornú terminológiu z doterajšej hudobnej praxe, doladia sa využitím pomocných tónov v polohách. interpretujú stupnice v rozsahu minimálne do tretej polohy s rozloženým kvintakordom doposiaľ osvojenými technickými spôsobmi hry, kladú dôraz na plynulý pohyb palca súčasne s protiľahlými prstami ľavej ruky pri polohových výmenách, používajú správne sláčik pri hre technických spôsobov détaché, legato, staccato, spiccato, martelé a ich rytmických obmien, demonštrujú plynulú hru détaché a spiccato v ťažisku sláčika, uložia sláčik na miesto hrania sul tasto a sul ponticello, uplatňujú v hre flažolety a prehmaty, interpretačne rozlíšia akcentované noty,	Stupňovanie nárokov na interpretačnú úroveň. Intonačná čistota a rytmická presnosť v stredne rýchlych tempách. Ladenie hudobného nástroja. Hmatová istota a intonácia v III. polohe. Dvojoktávové stupnice, technické cvičenia, etudy a hudobné skladby. Hra v polohách, medzipolohové výmeny. Technické spôsoby hry. Sul tasto, sul ponticello. Jednooktávové stupnice na jednej strune prvým a druhým prstom s prehmatom a flažoletom. Technické cvičenia, etudy, skladby (podľa

rozpoznajú z notového zápisu miesta so zdvihom, použijú pri hre zdvihu primeranú dĺžku a smer sláčika, reprodukujú technické cvičenia zamerané na súčasného ukladania prstov v dvojhmatovej hre, použijú správny pomer sláčika a kombináciu dvojzvuku pri hre trojtónových a štvortónových akordov, použijú vibráto v súlade s charakterom hraného úseku, uplatňujú na základe porozumenia interpretovanej skladbe správne frázovanie, uvádzanie a ukončovanie hudobných myšlienok počas hry, umocňujú expresivitu skladby vibrátom, logickým frázovaním, uplatnením progresívnej dynamiky, výrazových a artikulačných prostriedkov, agogiky, vnímajú na základe počúvania osobitosti interpretácie hudobných skladieb v rôznych štýlových obdobiach a žánroch, uplatňujú zvukovú farebnosť nástroja počas hry v polohách, definujú charakteristické znaky formy rondo nižšieho typu alebo formy iných interpretovaných skladieb, demonštrujú aspoň jednu prednesovú skladbu plynule bez pamäťových výpadkov, zahrajú z listu skladbu úrovne nižšieho ročníka individuálne aj v súhre, uplatňujú osobnostnú verbálnu aj nonverbálnu komunikáciu v súhre s inými nástrojmi, aplikujú trilky alebo iné melodické ozdoby v hre aj pri improvizácii s melódiou, uplatňujú tvorivé schopnosti pri dopĺňaní závetia hudobnej vety alebo záveru skladby.	zváženia pedagóga) s obsahom prvkov už zvládnutých a ďalších prvkov - zdvihy, akcenty. Dvojhmaty. Akordická hra. Prstové a zápästné vibráto. Interpretácia. Štýlové špecifiká v hudobných skladbách. Počúvanie nahrávok významných huslistov. Husľová literatúra v rôznych štýlových obdobiach a žánroch. Rondo nižšieho typu. Hra spamäti. Hra z listu v rámci komornej hry alebo hry v súbore alebo orchestri. Melodické ozdoby využívané pri obmieňaní melódie. Hudobná veta.

Žiaci po ukončení 2. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
majú prehľad o hudobnej kultúre svojho mesta a regiónu, aplikujú počas interpretácie prednesovej	Hudobná kultúra a tradície mesta a regiónu. Hudobná kultúra minulosti. Interpretácia.

skladby všetky dynamické, výrazové, artikulačné prostriedky a agogiku predpísané v notovom zápise, interpretujú etudy a prednesové skladby s náročnejšími technickými spôsobmi hry a dvojhmatmi, interpretujú artikulačne zrozumiteľne v rovnakom tempe stupnice a akordické kadencie cez dve, tri oktávy, plynule prechádzajú do druhej a tretej polohy samostatne regulujú intonačnú čistotu a kvalitu tónu vo IV. polohe, doladia sa samostatne pomocou susedných prázdnych strún a pomocných tónov v sextách, terciách, aplikujú prstoklady a hmaty naučené v stupniciach v hudobných skladbách, interpretujú v rýchlejšom tempe s koordinovanými pohybmi obidvoch rúk, reagujú na rytmické a tempové zmeny počas skladby, poznajú charakteristické znaky hudobnej formy variácií, alebo iných interpretovaných skladieb, zahrajú trilok, nátril, obal alebo iné melodické ozdoby podľa notového zápisu, flexibilne reagujú na rytmické a tempové zmeny počas skladby, zahrajú rytmicky správne náročnejšie rytmické útvary v rámci metra, experimentujú s farbou tónu v prednesových skladbách a etudách, prejavujú vlastné emocionálne cítenie v interpretovanej skladbe, interpretujú skladby s vyšším stupňom náročnosti spamäti, samostatne naštudujú primerane náročnú skladbu, určia tóninu, tempo, technické spôsoby hry, hudobno-výrazové prostriedky v novej skladbe, pohotovejšie čítajú notový zápis pri hre z listu,	Dvojhmatová hra. Dvojoktávové, trojoktávové stupnice a akordické kadencie. Medzipolohové výmeny a hra v polohách. II. a IV. poloha (výber podľa pedagóga). Intonačná čistota a kvalita tónu v hraných polohách. Prstoklad. Čítanie nôt z notového zápisu a hmatová orientácia v druhej a štvrtej polohe. Synchronizácia obidvoch rúk v rýchlejšom tempe a rytmických zmenách. Variácie. Melodické ozdoby. Interpretácia. Kvintoly, sextoly, veľké trioly. Osobitý interpretačný prejav. Muzikálny prejav žiaka v prednesových skladbách. Hra spamäti. Samostatné štúdium. Analýza hudobnej skladby. Hra z listu. Hudobná tvorivosť. Uplatňovanie melodických ozdôb v improvizácii. Skupinová interpretácia.

uplatňujú elementárne improvizačné prvky v piesňach a jednoduchých skladbách, udržia spoločné tempo, rytmus, dynamiku počas súhry.	

Žiaci po ukončení 3. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
interpretujú stupnice a akordické kadencie s použitím D7, technické cvičenia, etudy a skladby, zamerané na zvyšovanie tempa technických spôsobov hry so zreteľom na použijú správne sláčik počas hry technických spôsobov so zreteľom na precíznu artikuláciu, interpretujú v rozsahu minimálne do IV. polohy naučenými technickými spôsobmi v rýchlejšom tempe so zreteľom na zrozumiteľnú artikuláciu, formujú postavenie ľavej ruky počas plynulých výmen do polôh nahor aj nadol so zreteľom na čistú intonáciu a kvalitný tón, rozlíšia, a následne zahrajú zapísané intervalové vzdialenosti v polohách, uplatňujú počas hry v polohách prstoklady a hmaty z nácviku stupníc a technických cvičení, kontrolujú vizuálne a sluchom celkový interpretačný prejav (postoj a súčinnosť rúk počas hry, intonácia a kvalita tónu), aplikujú na základe porozumenia skladbe všetky doposiaľ nadobudnuté poznatky a zručnosti: dôsledné frázovanie, uplatňovanie širokej dynamickej škály, využívanie rôznych farebných tónových odtieňov, zmeny tempa a ďalšie výrazové prostriedky vyjadrujúce charakter skladby, precízne artikulujú rytmické úseky s náročnejším kombinovaným rytmom, samostatne analyzujú primerane náročnú skladbu (určia tóninu, metrum, tempo, frázu, výrazové prostriedky), zahrajú melodické ozdoby zapísané v notovom zápise, zahrajú intonačne čisto krátky úsek v dvojhmatoch,	Dominantný septakord. Technické spôsoby hry. Détaché (rytmické obmeny), martelé, legato (s viacerým počtom nôt), spiccato. Diatonické stupnice minimálne v rozsahu do IV. polohy, technické cvičenia a etudy. Tvorba tónu. Prstoklad. Interpretácia. Artikulácia rytmu. Analýza hudobnej skladby. Melodické ozdoby. Dvojhmaty. Vibráto. Osobitý interpretačný prejav. Koncertíno, sonatína. Hra z listu. Transpozícia. Práca s hudobnou témou. Variácie na rytmické modely. Skupinová interpretácia.

uplatňujú rôzne druhy vibráta podľa charakteru úseku skladby, vyjadrujú v skladbe vlastné emócie, analyzujú interpretačné prostriedky v hraných hudobných formách, pohotovo čítajú noty z notového zápisu pri hre z listu, transponujú podľa sluchu jednoduché piesne do iných tónin, aplikujú rytmické kombinácie a poznané technické spôsoby hry pri variáciách na tému, interpretačné kompetencie aktívne demonštrujú v sólovej alebo skupinovej hre pred publikom.	

Žiaci po ukončení 4. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
uložia prsty ľavej ruky na hmatník bez vzájomnej fixácie, preukážu zručnosť pri tvorbe spevného husľového tónu demonštrujú hru na husliach v rozsahu celého hmatníka vo všetkých naučených tóninách, zahrajú intonačne čisto a s plynulým prechodom do polôh jednooktávovú stupnicu od prvého s druhým prstom do V. polohy na jednej strune, definujú noty z notového zápisu v rozsahu do V. polohy alebo minimálne interpretovaných hudobných skladieb, aplikujú vhodný prstoklad v interpretovaných skladbách, dokážu sa priestorovo orientovať na hmatníku za účelom dosiahnutia intonačne čistých polohových výmen a čistého, kultivovaného tónu vo vyšších polohách, uplatňujú dĺžku sláčika a tlak na sláčik adekvátny tempu, technickému spôsobu, dynamickej intenzite, použitým hudobno-výrazovým prostriedkom, aplikujú v hre technické spôsoby détaché, legato, martelé, spiccato, staccato, radové staccato, sautillé, ich kombinácie a rytmické obmeny,	Stupnice, technické cvičenia a etudy, prednesové skladby. Medzipolohové výmeny a hra v polohách. Notopis v rozsahu g – f3. Prstoklad a hmatová istota v V. polohe. Tónová a intonačná sebakontrola. Technika hry sláčikom. Technické spôsoby hry. Radové staccato, sautillé. Dvojhmaty, akordická hra. Interpretácia. Vibráto. Samostatné štúdium.

interpretujú skladby s uplatnením dvojhmatov a akordov, vyjadrujú emocionálny charakter skladby a vlastné pocity vedomým frázovaním, využívaním progresívnej dynamiky, agogiky a iných hudobno-výrazových prostriedkov, použijú vibráto podľa charakteru hraného úseku, reagujú pohotovo a samostatne na predložený notový materiál, zahrajú fragment melódie alebo obľúbenú hudobnú skladbu (pieseň) bez notovej predlohy, aplikujú zásady uvedomelého nácviku skladby pri samostatnom štúdiu, aplikujú nadobudnuté teoretické poznatky z hudobnej náuky, dejín hudby pri štúdiu skladieb a interpretácii, definujú charakteristické znaky hudobných foriem koncertu a sonáty alebo iných interpretovaných skladieb, interpretačne rozlíšia žánre a štýlové osobitosti v hre technických spôsobov a hudobno-výrazových prvkov v sólovej, komornej, súborovej a orchestrálnej hre, majú prehľad o tvorbe slovenských skladateľov minimálne pre svoj hudobný nástroj, majú prehľad o hudobných telesách a osobnostiach svojho mesta alebo regiónu, naštudované skladby interpretujú s klavírnym sprievodom, prípadne s iným harmonickým nástrojom na koncertnom pódiu spamäti, v rámci sebareflexie dokážu verbálne vyjadriť svoj názor na vlastný výkon, vlastnú hru, transponujú jednoduché melódie do blízkych tónin podľa sluchu, aplikujú technické spôsoby hry a výrazové prostriedky pri sólovej improvizácii aj pri spoločnom muzicírovaní, preukážu teoretické poznatky, technické a interpretačné zručnosti podľa obsahu vzdelávania na I. stupni základného štúdia.	Analýza hudobnej skladby. Koncert, sonáta. Štýlová interpretácia. Slovenskí hudobní skladatelia a ich tvorba v minulosti a súčasnosti. Kultúrny život a hudobné dianie mesta alebo regiónu. Hra spamäti. Analýza interpretácie. Transpozícia. Hudobná tvorivosť. Improvizačné prvky pri spoločnom muzicírovaní. Dôsledný nácvik technicky, rytmicky a interpretačne náročných miest, úsekov a fráz etúd a prednesových skladieb určených na absolventské skúšky a koncert.

Záverečná skúška

- jedna molová a jedna durová dvojoktávová stupnica,
- dve etudy rôzneho technického zamerania,
- jedna prednesová skladba alebo jedna časť koncertu.

DRUHÝ STUPEŇ ZÁKLADNÉHO ŠTÚDIA

Žiaci po ukončení 1. ročníka II. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
korigujú pohyby celého hracieho aparátu a činností obidvoch rúk počas hry,	Hrací aparát.
demonštrujú uvoľnenú a intonačne čistú hru v polohách a pri výmene polôh,	Medzipolohové výmeny, hra v polohách.
interpretujú artikulačne zreteľne, čistou intonáciou a kvalitným tónom náročnejšie diatonické stupnice a rozložené akordy, technické cvičenia, etudy a skladby v doposiaľ osvojených polohách,	Tvorba tónu. Stupnice, technické cvičenia a etudy.
použijú správnu dĺžku, časť a tlak na sláčik pri hre technických spôsobov détaché, martelé, legato, staccato, spiccato, sautillé a ich kombinácií vo zvýšenom tempe,	Technické spôsoby hry. Zvyšovanie tempa hry.
interpretujú skladby s dvojhmatmi a akordmi, aplikujú prstoklady a hmaty v rozsahu do piatej polohy podľa naučených stupníc,	Dvojhmaty, akordická hra. Tvorba tónu a upevnenie hmatovej istoty v piatej polohe.
majú prehľad o hudobných skladateľoch komponujúcich skladby pre husle,	Husľová literatúra minulosti i súčasnosti.
interpretujú skladby rôznych štýlových období v pestrých hudobných formách nevynímajúc skladby súčasných autorov,	Interpretácia.
aplikujú v prednesových etudách a skladbách všetky technické a hudobno-výrazové prostriedky vyznačené v notovom zápise,	Hudobno-výrazové prostriedky.
stvárňujú charakter skladby využitím dynamiky, farebných odtieňov tónu, vibrátom, technických, výrazových prostriedkov a agogiky počas hry,	Farba tónu. Artikulácia rytmických prvkov. Osobitý interpretačný prejav.
pracujú s farbou tónu za účelom znázornenia nálady hraného úseku, skladby,	Špecifiká hry na husliach v rôznych štýlových obdobiach.
reprodukujú artikulačne precízne a presne rytmus skladby,	Analýza hudobnej skladby.
uplatňujú počas interpretácie vlastnú predstavu o celkovom obraze hudobného diela,	Analýza interpretácie. Hudobno-estetické cítenie.
demonštrujú v hre štýlové špecifiká	Skupinová interpretácia.

charakteristické pre obdobie vzniku skladby, určia po opakovanom vypočutí tempo, metrum, tónorod, použité hudobno-výrazové prostriedky, tému, predohru, dohru v skladbe, diskutujú o svojom hudobnom vkuse, predstavách, interpretácii, rozvíjajú harmonické, melodické, rytmické cítenie a predstavivosť v rámci skupinovej interpretácie, prispôsobujú sa frázovaním a využitím hudobno-výrazových prostriedkov počas súhry, samostatne naštudujú menej náročný hudobný materiál sólovej a skupinovej hry, interpretujú z listu menej náročné sólové i komorné skladby, aktívne prezentujú svoje hudobné schopnosti v sólovej a skupinovej hre, demonštrujú tvorivé nápady a prostriedky improvizácie počas interpretácie.	Samostatné štúdium nových hudobných diel, orchestrálnych partov. Hra z listu. Verejné vystúpenie. Tvorba druhého hlasu k melódii: využívanie harmonickej predstavivosti. Melodizácia rytmických viet s udaním tóniny a počtu využívaných tónov.

Žiaci po ukončení 2. ročníka II. stupňa základného štúdia :

Výkonový štandard	Obsahový štandard
dbajú na účelové zapojenie jednotlivých častí obidvoch rúk pri interpretácii hudobného materiálu, samostatne regulujú intonačnú istotu a tónovú kultúru vo všetkých doposiaľ prebraných polohách, reprodukujú stupnice, technické cvičenia a etudy na zamerané na osvojenie prstokladov a hmatov v šiestej a siedmej polohe alebo v doposiaľ prebraných polohách, interpretujú hudobný materiál so zreteľom na funkčné pohyby jednotlivých častí obidvoch rúk, formujú postavenie ľavej ruky počas plynulých medzipolohových výmen a hry v polohách, uplatňujú adekvátnu dĺžku a tlak na sláčik počas sláčikových výmen v hre technických spôsobov v rôznom tempe, reprodukujú technické cvičenia a etudy	Hrací aparát. Sluchová sebakontrola. Dvojoktávové a trojoktávové durové, molové stupnice a rozložené akordy, technické cvičenia, etudy. Šiesta, siedma poloha. Tvorba intonačne čistého a kultivovaného tónu. Technické spôsoby hry. Dvojhmatová hra. Elementárna znalosť zápisu melódie.

zamerané na zdokonaľovanie správneho a plynulého ukladania prstov ľavej ruky počas hry dvojhmatov, zahrajú súvislý úsek hudobnej skladby v dvojhmatoch, vedia zapísať a zadeliť do taktov jednoduchú melódiu v určenej tónine, tvoria vhodné prstoklady v hraných polohách na základe určenia tóniny z notového zápisu, definujú formu a využité interpretačné prostriedky suity a variácií alebo iných interpretovaných skladieb, reagujú pohotovo na metrické a rytmické zmeny v skladbách, dbajú na presnú artikuláciu rytmu v danom metre pri hre náročnejších rytmických útvarov, diskutujú o hudobnej skladbe, vyjadrujú a zdôvodňujú vlastné názory na interpretáciu, analyzujú formálnu výstavbu a využité hudobno-výrazové prostriedky v interpretovaných skladbách s pomocou učiteľa, demonštrujú charakter a náladu skladby prirodzeným frázovaním, uplatňovaním širokej dynamickej škály, farebných zvukových odtieňov, vibráta, využitím technických, výrazových prostriedkov a agogiky, rozlíšia interpretačne náladové zmeny v rámci plynulého hudobného prejavu, prezentujú po intonačnej, technickej a výrazovej stránke zvládnutú skladbu, interpretujú sólové skladby a súborové alebo orchestrálne party z listu, dokážu sa stotožniť s interpretovanou skladbou počas sólovej i skupinovej hry, demonštrujú svoje hudobné schopnosti a zručnosti v sólovej alebo skupinovej hre na verejných vystúpeniach, uplatňujú jednoduché prvky improvizácie pri rytmických a melodických obmenách témy alebo úseku skladby, aplikujú technické spôsoby hry (viacnásobné	Prstoklad. Suita, variácie. Metrum, rytmus. Technické cvičenia zamerané na zvládnutie problematiky preberaných úsekov. Analýza hudobnej skladby, interpretácie. Estetické cítenie. Interpretácia. Vibráto. Štúdium etúd, skladieb s dynamickými a tempovými kontrastmi. Komplexné osvojenie hudobnej skladby. Hra z listu. Štúdium hudobných skladieb s porozumením. Koncerty, kultúrne podujatia. Jednoduché variačné spôsoby v improvizácii. Hudobná tvorivosť a improvizácia.

détaché, staccato, legato, spiccato), glissando počas tvorivej práci s témou, experimentujú s jemnými dynamickými a farebnými odtieňmi tónu, ktoré je možné na husliach dosiahnuť.	

Žiaci po ukončení 3. ročníka II. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
demonštrujú prirodzenú a uvoľnenú hru,	Funkčnosť jednotlivých častí oboch rúk,
korigujú intonačné nedostatky a kvalitu tónu	koordinácia bez svalového napätia.
pri polohových výmenách a hre v polohách,	Medzipolohové výmeny, hra v polohách.
demonštrujú správne vycvičené náročnejšie	
polohové výmeny v etudách a skladbách,	Hmatová istota a intonačná čistota medzi
reprodukujú intonačne čisto kvalitným tónom	vzdialenejšími od seba polohami (I.-IV.,I.-V.,
dvojoktávové a trojoktávové stupnice s	II.-V. poloha).
rozloženými akordmi, technické cvičenia a	Technické spôsoby hry.
etudy doposiaľ naučenými technickými	
spôsobmi hry détaché v rôznych častiach	
sláčika, legato (s rôznym počtom nôt),	
martelé, staccato, radové staccato, spiccato,	Chromatická stupnica.
sautillé v rôznych tempách,	
rozlíšia sluchom i hmatom poltónové	Jednooktávové (dvojoktávové) dvojhmatové
vzdialenosti,	durové, molové stupnice a technické
aplikujú prstoklady chromatickej stupnice v	cvičenia.
hudobnom materiáli,	
zahrajú plynule súvislý dvojhmatový úsek	Interpretácia.
hudobnej skladby,	
interpretujú skladby s využitím dvojhmatov v	
durovej a molovej tónine,	Štýlové interpretačné špecifiká.
interpretujú naučený hudobný repertoár	Husľová literatúra.
artikulačne zreteľne, intonačne čisto	Významní husľoví virtuózi.
kultúrnym tónom,	Analýza interpretácie.
uplatňujú v hre farebné tónové odlišnosti,	
aplikujú v hre poznatky o interpretácii	Analýza hudobnej skladby.
štýlových osobitostí,	Osobitý interpretačný prejav.
majú prehľad o známych hudobných	
skladbách svetovej a domácej husľovej	Samostatné štúdium.
literatúry nevynímajúc skladby súčasných	
autorov a významných interpretoch husľovej	Skupinová interpretácia.
hry,	
rozlíšia rozdiely medzi rôznymi	Hudobná tvorivosť, improvizácia.
interpretačnými výkonmi rovnakej skladby,	
rozlíšia technické spôsoby hry, hudobno-	Augmentácia, diminúcia.

výrazové prostriedky hudobnej skladby podľa počúvania i z notového materiálu, formujú svoj štýl realizovaním vlastných predstáv počas interpretácie, rozvíjajú hudobné kompetencie sebavzdelávaním v oblasti nových hudobných diel, orchestrálnych partov, uplatňujú na základe porozumenia skladby v súhre spoločné frázovanie a vyjadrovanie výrazových prostriedkov, aplikujú poznatky z hudobnej náuky a individuálneho vyučovania pri samostatnom zápise obľúbenej skladby alebo piesne do nôt, používajú pri tvorivej práci s témou augmentáciu a diminúciu.	Rytmická, melodická improvizácia na zadanú jednoduchú tému.

Žiaci po ukončení 4. ročníka II. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
korigujú svoju interpretáciu tak, aby bola intonačne čistá, vyrovnaná, v plynulom a koordinovanom pohybe oboch rúk, interpretujú durové a molové dvojoktávové a trojoktávové stupnice a rozložené akordy, technické cvičenia a etudy intonačne čisto a kultúrnym tónom vo všetkých hraných polohách, reprodukujú stupnice, technické cvičenia zamerané na precvičovanie medzipolohových výmen v rôznych rytmických obmenách a rôznymi technickými spôsobmi hry, aplikujú artikulačne precízne a kvalitným tónom technické spôsoby hry détaché v rôznych častiach sláčika, legato s rôznym počtom nôt, staccato, radové staccato, spiccato, sautillé, pizzicato a ich kombinácie, zahrajú naučený hudobný materiál intonačne a rytmicky presne, aplikujú v hre všetky doposiaľ naučené technické spôsoby hry, polohové výmeny a hru v polohách, samostatne aplikujú optimálny prstoklad a hmaty v hraných polohách, interpretujú skladby s využitím dvojhmatov, tvoria dynamicky vyrovnaný tón s dôslednou	Hrací aparát. Tvorba tónu. Stupnice a rozložené akordy, technické cvičenia, etudy a prednesové skladby. Medzipolohové výmeny, hra v polohách. Technické spôsoby hry. Dôsledná intonačná sebakontrola pri hre. Prstoklad, hmaty. Dvojhmatové stupnice (tercie, sexty, oktávy). Interpretácia. Farba tónu. Interpretačné špecifiká rôznych štýlových období.

výmenou v rôznych častiach sláčika pri hre pomalých hudobných skladieb, regulujú ťah, tlak na sláčik, umiestnenie na strunách za účelom dosiahnutia požadovanej farby tónu, uplatňujú logické frázovanie, precíznu artikuláciu používaných technických spôsobov hry a hudobno-výrazových prostriedkov, rozlíšia interpretačne špecifiká charakteristické pre rôzne štýlové obdobia, prezentujú po technickej, rytmickej a výrazovej stránke komplexne zvládnutý hudobný materiál, interpretujú skladby s náročnejším rytmom, prípadne so zmenami v metre, vyjadria tempom, osvojenými hudobno-výrazovými prostriedkami a technickými spôsobmi hry vlastnú predstavu o celkovom obraze hudobného diela, opíšu emocionálny zážitok z počúvaného hudobného diela, uplatňujú hudobnú terminológiu v konverzácii o hudobnej skladbe, vkuse, predstavách, interpretácii, orientujú sa v hudobných formách a poznatkoch o nich získaných štúdiom na ZUŠ so zameraním sa na vlastný repertoár, poznajú významné a populárne husľové diela klasickej hudby, majú prehľad o slovenských hudobných skladateľoch a ich tvorbe so zameraním sa na husľovú literatúru, o významných slovenských interpretoch husľovej hry, hudobných telesách a kultúrnych inštitúciách na Slovensku, analyzujú stavbu hudobnej formy interpretovanej skladby a využité technické spôsoby hry, tempo, dynamiku, hudobno-výrazové prostriedky z notového zápisu i podľa počúvania, zahrajú z listu skladby nižších ročníkov štúdia, preukážu kompetencie stať sa	Rytmický rozbor a dôsledná rytmizácia pomalých skladieb s náročným zápisom. Osobitý interpretačný prejav. Štúdium hudobného materiálu s porozumením. Concerto grosso, koncert, triová sonáta, sonáta. Husľová literatúra. Život a tvorba slovenských hudobných skladateľov. Osobnosti súčasnej slovenskej hudby, interpreti, komorné, súborové, orchestrálne telesá, inštitúcie: hudobné scény, opery, divadlá na Slovensku. Samostatná analýza interpretovanej skladby. Hra z listu. Sólová, skupinová interpretácia. Tvorivé myslenie žiaka pri nácviku diela. Improvizácia na hudobnú tému: využívanie technických spôsobov hry (viacnásobné détaché, staccato, legato, spiccato), výrazových prostriedkov v sólovej i skupinovej hre. Samostatné štúdium nových hudobných diel, orchestrálnych partov. Upevňovanie doposiaľ nadobudnutých hudobných schopností a zručností potrebných na udržanie technickej flexibility, intonačnej čistoty a tónovej kultúry pri interpretácii. Spôsoby nácviku rôznych prvkov inštrumentálnej hry a ich využitie počas samostatnej prípravy. Budovanie vlastného hudobného repertoáru hrou spamäti.

plnohodnotnými členmi rôznych sláčikových zoskupení, uplatňujú v hre vlastné tvorivé myslenie a prvky improvizácie, aplikujú zásady uvedomelého a efektívneho nácviku počas samostatného štúdia skladieb sólovej i orchestrálnej hry, interpretujú prednesové skladby spamäti, preukážu hudobné kompetencie potrebné pre pokračovanie v štúdiu pre dospelých na ZUŠ, na vysokých školách pedagogického zamerania alebo pre sebavzdelávanie.	

Záverečná skúška:
2 charakterovo odlišné etudy,
1 prednesová skladba.

SPRIEVOD, KOMORNÁ HRA

CHARAKTERISTIKA PREDMETOV

Sprievod patrí medzi povinné predmety v jednotlivých študijných zameraniach na prvom a druhom stupni základného štúdia. V priebehu vzdelávania žiaci rozvíjajú hudobné kompetencie v rámci súhry s iným hudobným nástrojom. Zdokonaľujú inštrumentálne a percepčné schopnosti, zručnosti počas interpretácie vlastného partu pri súčasnom vnímaní hry iného hudobného nástroja.

Štúdium v rámci tohto predmetu významne rozvíja rytmické, melodické a harmonické cítenie žiaka a zmysel pre spoločné stvárnenie hudobno-výrazových prostriedkov, frázovanie, artikuláciu. Môže slúžiť ako príprava k predmetom komorná hra, hra v súbore, orchestri.

Sprievod sa vyučuje v skupine dvoch žiakov. Klavírny sprievod alebo inštrumentálny sprievod môže riaditeľ školy prideliť v predmete zborový spev v rozsahu 1 – 2 hodiny týždenne podľa príslušného učebného plánu.

Sprievod patrí v prvej časti I. stupňa základného štúdia medzi povinné skupinové predmety študijných zameraní hra na klavíri, keyboarde, spev, hra na sopránovej zobcovej flaute, keltskej harfe, kontrabase, viole, harfe, pikole, priečnej flaute, hoboji, klarinete, saxofóne, B trúbke, Es trúbke, krídlovke, lesnom rohu, pozaune, barytóne, heligóne, tube, fagote, bicích a ľudových nástrojoch, cirkevná a chrámová hudba, základy hudobnej kompozície. K študijným zameraniam hra na klavíri, keyboarde, spev, hra na sopránovej zobcovej flaute, keltskej harfe je sprievod zaradený podľa učebných plánov od 3. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia a prebieha počas

celého štúdia na I. stupni. Ostatné študijné zamerania majú sprievod zaradený medzi povinné premety od začiatku individuálneho vzdelávania v hre na nástroji v priebehu dvoch rokov prvej časti I. stupňa základného štúdia. Ide o študijné zamerania, kde prevažná časť žiakov nadobudla základy inštrumentácie na iných, príbuzných hudobných nástrojoch.

V druhej časti I. stupňa základného štúdia (okrem študijného zamerania hra na harfe) pokračujú žiaci v rozvíjaní interpretačných kompetencií v rámci predmetov komorná hra alebo hry v súbore, orchestri. Sprievod v rámci študijného zamerania hra na harfe môže byť zaradený ako povinný predmet od 2. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia. V priebehu vzdelávania na II. stupni základného štúdia je možné vybrať si sprievod ako povinný predmet spomedzi skupinových predmetov v študijných zameraniach hra na klávesových, sláčikových, dychových nástrojoch, hra na cimbale, gitare, harfe, akordeóne a bicích nástrojoch s možnosťou hry na príbuzných elektrických a elektroakustických nástrojoch. V študijných zameraniach hra na organe, čembale sa žiaci môžu vzdelávať v tomto predmete ako v jednom zo skupinových predmetov od 3. ročníka II. stupňa základného štúdia.

Rozšírené štúdium ponúka predmet klavírny sprievod od 3. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia v študijných zameraniach hra na klavíri, na husliach, violončele, od 4. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia v študijnom zameraní spev. Od 1. ročníka druhej časti

I. stupňa základného štúdia sa klavírny sprievod vyučuje v študijných zameraniach hra na viole, kontrabase, cimbale, od 2. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia je povinným predmetom v študijných zameraniach hra na dychových nástrojoch, bicích nástrojoch a harfe. V študijnom zameraní hra na akordeóne má žiak možnosť vybrať si predmet sprievod ako jednu z možností spomedzi skupinových predmetov od 4. ročníka 1.časti I. stupňa základného štúdia.
Výchovno-vzdelávací proces prebieha v súlade so vzdelávacími štandardmi predmetu komorná hra. Pokračuje v priebehu ďalšieho štúdia na prvom a druhom stupni, a tiež je zaradený do učebných plánov štúdia pre dospelých.

Predmet komorná hra má na základných umeleckých školách spomedzi skupinových foriem vyučovania najširšie uplatnenie predovšetkým z hľadiska využitia počtu hráčov (duo - noneto) a rôznych druhov hudobných nástrojov. Umožňuje zažiť radosť zo spoločného muzicírovania, objavovať a prakticky precítiť krásu harmónie a zvukovú farbu hudobných nástrojov, rozširuje umelecké vnímanie. Upevňuje, zdokonaľuje a rozvíja kompetencie žiaka získané na hodinách individuálneho štúdia a hudobnej náuky. Poskytuje možnosti využitia väčšiny hudobných nástrojov, ktoré sa na

základných umeleckých školách vyučujú.

V priebehu hudobného vývoja vznikli komorné telesá s ustáleným nástrojovým obsadením. Neskôr sa skladatelia zamerali na komponovanie komorných skladieb podľa toho, aké hudobné nástroje mali k dispozícii, a o aké zoskupenia mala záujem široká verejnosť. O rôznorodom uplatnení hudobných nástrojov svedčia diela skomponované najmä v 20. storočí, ktoré ponúka pestrý hudobný materiál pre rôzne komorné obsadenia.

Komorná hra je predmet priradený k štúdiu na všetkých hudobných nástrojoch vyučovaných na základných umeleckých školách. V rámci študijných zameraní hra na klavíri, keyboarde, husliach, violončele, gitare, cimbale, sopránovej zobcovej flaute, keltskej harfe sa začína vyučovať v treťom ročníku prvej časti I. stupňa základného štúdia, v študijnom zameraní hra na akordeóne vo štvrtom ročníku prvej časti I. stupňa základného štúdia. Predmet komorná hra je jedným zo skupinových predmetov, ktorý môžu študovať žiaci v rámci študijných zameraní hra na kontrabase a viole od prvého ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia. K hre na harfe môže byť predmet priradený od 2. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia. Študijné zamerania hra na pikole, priečnej flaute, hoboji, klarinete, saxofóne, B trúbke, Es trúbke, krídlovke, lesnom rohu, pozaune, barytóne, heligóne, tube, bicích a ľudových nástrojoch, zobcových flautách (s výnimkou sopránovej), fagote, ponúkajú predmet komorná hra ako jeden zo skupinových predmetov od 3. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia. K študijným zameraniam hra na organe a čembale je tento predmet zaradený od tretieho ročníka II. stupňa základného štúdia.
Komorná hra pokračuje v priebehu ďalšieho štúdia na prvom a druhom stupni, a tiež je zaradená do učebných plánov štúdia pre dospelých.
Môže slúžiť ako príprava k súhre v amatérskych záujmových umeleckých skupinách a vo väčších súborových a orchestrálnych zoskupeniach. Býva súčasťou prierezových tém umeleckých odborov ZUŠ (divadelné predstavenia, tematická súvislosť hudby k vernisážam, spojenie tanečného stvárnenia s hudbou).
Predpokladom zaradenia žiaka do komorných zoskupení je určitá technická a muzikálna vyspelosť. Cieľom vyučovania komornej hry je príprava samostatného, technicky a interpretačne zrelého a pohotového amatéra hudby, ktorý je schopný štýlovo zvládnuť primerane náročné interpretované diela komorného charakteru. Má hlboký sociálny a etický význam.

PREDMET SPRIEVOD

Prvá časť I. stupňa základného štúdia

Žiaci po ukončení prvej časti I. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ aplikujú získané teoretické a individuálne interpretačné kompetencie v skupinovom predmete, ✓ rozumejú základným princípom kolektívneho muzicírovania, ✓ reagujú interpretačne na gestá spoluhráča (nástupné a ukončujúce gestá skladby alebo frázy), ✓ reagujú adekvátnym tempom a dynamikou na gesto ukázané určeným hráčom na začiatku skladby, ✓ vnímajú vlastnú hru pri súčasnom počúvaní spoluhráča, ✓ kontrolujú s pomocou učiteľa intonačnú čistotu a rytmickú presnosť, ✓ reprodukujú účelové cvičenia zamerané na súčasné vnímanie melodickej línie, spoločného frázovania, tempa, zreteľnú artikuláciu rytmických hodnôt, dynamiky a artikulácie, ✓ vyjadrujú charakter skladby pomocou hudobno-výrazových prostriedkov označených v notovom zápise, interpretujú správne podľa znamienok repetícia, prima volta, sekunda volta, ✓ rozumejú stavbe a frázovaniu interpretovanej skladby, ✓ uplatňujú v súhre logické frázovanie, určia hlavnú myšlienku, predohru, dohru, spomalenie, vrchol skladby v konkrétnych vybraných skladbách, ✓ dynamicky sa prispôsobia v dominantných a sprievodných úsekoch jednotlivých hlasov, ✓ aplikujú akordy alebo tóny základných harmonických funkcií pri sprievode ľudových piesní a jednoduchých skladieb, ✓ interpretujú štýlovo a žánrovo rôznorodý repertoár, ✓ interpretujú v súhre s iným žiakom	Základné princípy kolektívneho muzicírovania. Spoločná interpretácia. Sluchová a rytmická sebakontrola. Hudobno-výrazové prostriedky. Interpretačné označenia. Stavba hudobnej skladby. Základné harmonické funkcie. Hudobný repertoár. Hudobná tvorivosť.

jednoduché viachlasné skladby podľa notového zápisu, ✓ aplikujú kreatívne nápady počas spoločnej interpretácie.	

PREDMET KOMORNÁ HRA

Prvá časť I. stupňa základného štúdia

Žiaci po ukončení prvej časti I. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ aplikujú doposiaľ získané teoretické a individuálne interpretačné kompetencie v komornej hre, ✓ demonštrujú správne postavenie (sedenie) a kontrolujú pohybové činnosti hracieho aparátu počas interpretácie, ✓ flexibilne reagujú na gestá určeného hráča, rozumejú nástupnému gestu, gestu ukončenia skladby alebo frázy, ✓ reagujú adekvátnym tempom a dynamikou na gesto ukázané určeným hráčom na začiatku skladby, ✓ dokážu sledovať svoj part a nastúpiť na určenom mieste v priebehu skladby, ✓ aplikujú hudobno-výrazové prostriedky (tempové, rytmické, dynamické, artikulačné, agogické) podľa notového zápisu, ✓ reprodukujú účelové cvičenia zamerané na súčasné vnímanie melodickej línie, spoločné frázovanie, tempo, zreteľnú artikuláciu rytmických hodnôt, dynamiku a artikuláciu, ✓ reprodukujú krátke melodické a rytmické úseky po predhraní učiteľom, ✓ aplikujú v hre znamienka repetícia, prima volta, sekunda volta, ✓ rozoznávajú základné znaky hudobných foriem, vedia určiť tempo, metrum a charakter študovaných skladieb, ✓ prispôsobujú sa intonačne a farebne spoluhráčom v priebehu skladby, ✓ rozumejú stavbe a frázovaniu interpretovanej skladby, ✓ uplatňujú v súhre logické frázovanie, určia	Spoločný zvukový a umelecký prejav. Hrací aparát. Interpretácia podľa gest určeného hráča. Flexibilná orientácia v notovom zápise. Jednohlasné, kánonické piesne a cvičenia. Spoločná artikulácia využitých hudobných prostriedkov. Spoločné rytmické a výrazové cítenie. Individuálne, neskôr v súhre precvičovanie technicky náročnejších miest v skladbe. Repetícia, prima volta, sekunda volta. Analýza študovaných hudobných skladieb. Rozvoj intonačnej predstavy a jednotnej intonácie. Rozvíjanie schopnosti vyrovnávania zvukových možností rôznych hudobných nástrojov. Hudobná téma – rozoznávanie hlavnej myšlienky v interpretovanej skladbe. Elementárne chápanie hudobnej logiky v hudobných skladbách. Hudobná komunikácia (rozlišovanie sólových a sprievodných častí). Pravidelná, presná účasť na vyučovaní a smerovanie k vzájomnej úcte a tolerancii.

hlavnú myšlienku, predohru, dohru, spomalenie, vrchol skladby v konkrétnych vybraných skladbách, ✓ dynamicky sa prispôsobujú v dominantných a sprievodných úsekoch jednotlivých hlasov, ✓ uvedomujú si zodpovednosť za spoločnú interpretáciu hudobnej skladby, ✓ vedia zaujať svoje miesto v zoskupení na pódiu, ✓ demonštrujú zásady kultúrneho správania na koncertných podujatiach, ✓ interpretujú štýlovo a žánrovo rôznorodý repertoár, ✓ vyjadrujú verbálne emocionálne zážitky vyvolané interpretáciou, ✓ aplikujú kreatívne metódy počas spoločnej interpretácie, ✓ reprodukujú krátke melodické alebo rytmické úseky.	Skupinové rozostavenie na pódiu. Kultúra správania sa na koncertných podujatiach, formovanie estetického vkusu. Hudobná literatúra pre komornú hru. Nácvik repertoáru k rôznym významným príležitostiam (vianočný repertoár, veľkonočný, ...). Striedanie sa hráčov jednotlivých hlasov v priebehu skladby za účelom plynulého čítania a orientácie v notovom zápise. Hra na ozvenu.

SPRIEVOD, KOMORNÁ HRA

Druhá časť I. stupňa základného štúdia

Žiaci po ukončení druhej časti I. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard

✓ vedome regulujú pohybové činnosti hracieho aparátu počas interpretácie, ✓ udržia rytmus a melodickú líniu vlastného partu počas súhry s inými hráčmi, ✓ artikulujú spoločne melodické ozdoby interpretovaných skladieb, ✓ súčasne reagujú na rytmické, dynamické a tempové zmeny počas skladby, pohotovo reagujú na nástupy a ukončenia na odlišných miestach v jednotlivých hlasoch, ✓ poznajú noty, prstoklady, hmaty vlastného partu, ✓ aplikujú v hre všetky tempové, rytmické, dynamické, artikulačné, agogické označenia zaznačené v notovom materiáli (decrescendo, ritardando, accelerando, con moto, animato, piu, ...), ✓ poznajú základné znaky a spôsob interpretácie sonátovej formy, suitového cyklu, viaccasťových hudobných skladieb, ✓ vnímajú interpretáciu v harmónii, ✓ demonštrujú spoločne v rámci súhry rovnaké chápanie frázovania, použitia dynamiky, výrazových, artikulačných prostriedkov a agogiky, ✓ dokážu sa doladiť a intonačne sa podriadiť zneniu orchestra, ✓ vnímajú interpretáciu ako celok, dokážu sa so spoluhráčmi navzájom počúvať, ✓ regulujú počas súhry intonačnú čistotu, farbu a kvalitu tónu, ✓ dokážu počas interpretácie sledovať notový zápis, ✓ aplikujú pri samostatnom nácviku zásady efektívneho cvičenia, ✓ majú prehľad o známych komorných skladbách, ✓ využívajú hudobnú terminológiu v diskusiách o hudobnej skladbe, dokážu porovnať a ohodnotiť vlastný interpretačný výkon i iných hráčov, ✓ demonštrujú cvičenia na pohotovú reakciu pri zmene tempa, dynamiky podľa gesta	Hrací aparát. Melodický a rytmický kontrast. Melodické ozdoby. Hra podľa gest určeného hráča. Štúdium jednotlivých partov po hlasoch, neskôr kombinovaním. Samostatná analýza notového materiálu svojho partu. Hudobno-výrazové prostriedky. Zdokonaľovanie spoločnej artikulácie využitých hudobných prostriedkov. Sonátová forma, suitový cyklus, viaccasťové hudobné skladby. Rozvoj melodickej, rytmickej a harmonickej predstavivosti. Interpretácia v súhre. Tvorba tónu. Rozvíjanie schopnosti plynule a zároveň s počúvaním ďalších hlasov viesť vlastnú melodickú líniu v dialógu so spoluhráčmi. Pohotové reagovanie nielen na notový zápis, ale aj na výrazové označenia v skladbe. Samostatné štúdium hudobného materiálu komornej hry. Delené skúšky. Hudobná literatúra pre komornú hru. Analýza hudobnej skladby. Počúvanie a poznávanie komorných skladieb rôznych hudobných žánrov a štýlov. Vyjadrovanie vlastných názorov o hudobnej skladbe, porovnávanie a hodnotenie vlastných interpretačných výkonov i iných. Nácvik reakcií na gestá určeného hráča pri precvičovaní tvorby spoločnej dynamiky na určenom melodickom úseku skladby. Precvičovanie reakcií spoluhráčov na tempové gestá určeného hráča skupiny počas

určeného hráča.	jednoduchej skladby. Osvojovanie gestikulácie aj inými hráčmi komornej hry.

DRUHÝ STUPEŇ ZÁKLADNÉHO ŠTÚDIA

Žiaci po ukončení II. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ demonštrujú v rámci spoločnej interpretácie osvojenú technickú vyspelosť, tónovú kultúru, výrazovú stránku skladby,	Technická flexibilita, intonačná čistota a tónová kultúra počas interpretácie v komornej hre.
✓ reprodukujú hudobný materiál adekvátny interpretačnej vyspelosti všetkých hráčov komornej hry,	Tvorba tónu. Hudobno-výrazové prostriedky.
✓ regulujú čistotu intonácie a kvalitu tónu,	
✓ prispôsobujú farbu tónu celkovému zneniu, precízne artikulujú používané technické spôsoby hry, spoločné frázovanie, stvárňovanie dynamických odtieňov, agogických prvkov a iných výrazových prostriedkov v rámci komornej hry,	Melodické a rytmické a kontrasty. Interpretačné špecifiká. Komorné skladby slovenských autorov a hudby 20. storočia.
✓ demonštrujú skladby s náročnejšími rytmickými a melodickými kontrastmi v jednotlivých hlasoch,	Individuálna príprava jednotlivých partov. Delené skúšky.
✓ uplatňujú v rámci spoločnej súhry osobité interpretačné prvky charakteristické pre rôzne hudobné štýly a žánre,	Analýza hudobnej skladby.
✓ majú prehľad o komornej tvorbe slovenských a zahraničných hudobných skladateľov,	
✓ aplikujú zásady účelového a efektívneho pri samostatnom nácviku,	Analýza interpretácie.
✓ analyzujú z notového zápisu partu tóninu,	Interpretačné znamienka.

metrum, tempo, formálnu štruktúru, harmonickú sadzbu i využité výrazové prostriedky interpretovanej skladby, ✓ analyzujú samostatne notový zápis a hudobno-výrazové prostriedky nôt svojho partu, ✓ preukážu hudobnú gramotnosť a znalosť hudobnej terminológie v rámci komornej hry a v dialógoch o hudbe, ✓ dokážu v rámci sebareflexie porovnať, zdôvodniť a ohodnotiť interpretovanú komornú skladbu, ✓ uplatňujú v hre znamienka Da Capo al Fine, Prima volta, Alternativo I., tacet, a pod., ✓ vyjadria vlastné predstavy na základe porozumenia interpretovanej skladbe, ✓ plynule interpretujú skladby na nižšom stupni náročnosti z listu, ✓ flexibilne reagujú na gestá vedúceho hráča určujúce tempo, dynamiku, výraz, nástupy a ukončenia aj v priebehu hudobnej skladby, ✓ podriaďujú vlastný technický prejav, interpretované výrazové prostriedky, agogiku, dynamiku celkovému zneniu, ✓ podriadia sa interpretačne v technickom prejave, intonácii, rytme, agogike, dynamike a celkovému prednesu v rámci komornej hry, ✓ dokážu plynule a zároveň s počúvaním ďalších hlasov viesť vlastnú melodickú líniu v dialógu so spoluhráčmi, ✓ interpretujú plynule a jednoliato v rámci hudobnej konverzácie hudobnú skladbu, ✓ aktívne ako interpreti alebo ako percipienti hudby sa zúčastňujú na koncertných vystúpeniach, majú prehľad o komorných dielach domácich i svetových hudobných skladateľov, ✓ preukážu hudobné kompetencie stať sa aktívnymi členmi amatérskych komorných zoskupení, súborov a orchestrov.	Vlastné predstavy. Hra z listu. Hra podľa gest určeného hráča. Skupinová interpretácia. Hudobná komunikácia. Kultúrne a interpretačné návyky pri prezentovaní sa na pódiu. Slovenská a svetová hudobná literatúra pre komornú hru. Orientácia v kultúrnom, a hlavne hudobnom živote.

HRA V SÚBORE, HRA V ORCHESTRI

CHARAKTERISTIKA PREDMETOV

Predmety hra v súbore, hra v orchestri patria medzi formy skupinového vyučovania na základných umeleckých školách. Cieľom výchovy a vzdelávania je prebudiť a podnecovať v žiakoch trvalý záujem o aktívne muzicírovanie aj po absolvovaní základnej umeleckej školy. Hra v súborových a orchestrálnych zoskupeniach rozširuje umelecké vnímanie a rozvíja hudobnú predstavivosť.

V priebehu vzdelávania sa žiaci aktívne podieľajú na spoločnej interpretácii, na budovaní a stvárňovaní umeleckého diela, spoznávajú súborové a orchestrálne diela baroka, klasicizmu, romantizmu a hudby 20. storočia slovenských i zahraničných hudobných skladateľov. Aktívne sa zúčastňujú koncertných a verejných podujatí, čo im dodáva sebavedomie a istotu počas vystupovania.

Súborová a orchestrálna hra spĺňa dôležitú sociálnu funkciu. Formujú a upevňujú sa priateľské vzťahy medzi hráčmi, ktorých spájajú spoločné záujmy a ciele.

V priebehu výchovno-vzdelávacieho procesu dochádza k rozvoju, zdokonaľovaniu a upevňovaniu hudobných kompetencií žiaka získaných na hodinách individuálneho štúdia, komornej hry a hudobnej náuky.

Hra v súbore je predmet priradený k štúdiu všetkých hudobných nástrojov hudobného odboru ZUŠ. Rozlišuje sa časovým zaradením do príslušného ročníka podľa študijného zamerania, ktoré určujú učebné plány.

S hrou v súbore sa majú možnosť žiaci zoznámiť v treťom ročníku prvej časti I. stupňa základného štúdia. Pokračuje v priebehu ďalšieho štúdia na prvom a druhom stupni, a tiež je zaradená do učebných plánov štúdia pre dospelých.

Štúdium týchto skupinových predmetov slúži ako príprava k hre v amatérskych záujmových umeleckých skupinách a vo väčších súborových a orchestrálnych zoskupeniach. Môže byť súčasťou prierezových tém umeleckých odborov ZUŠ (divadelné predstavenia, tematická súvislosť hudby k vernisážam, spojenie tanečného stvárnenia s hudbou).

Predpokladom zaradenia žiaka do skupinových zoskupení je určitá technická a muzikálna vyspelosť. Cieľom vyučovania súborovej a orchestrálnej hry je príprava samostatného, technicky a interpretačne zrelého a pohotového amatéra hudby, ktorý je schopný štýlovo interpretovať primerane náročné diela skupinového charakteru.

Dirigent, vedúci súboru alebo orchestra sa spolu s učiteľmi hlavných predmetov podieľajú na nácviku a štúdiu súborových a orchestrálnych partov žiakov na hodinách individuálneho vyučovania alebo formou delených skúšok. Systematicky dopĺňajú, prípadne rozširujú súbor, orchester podľa možností základnej umeleckej školy.

Pokiaľ neexistuje možnosť vytvorenia orchestra kvôli nedostatku žiakov alebo hudobných nástrojov, ktoré sa nevyučujú, pokračuje sa vo vyučovaní súborovej hry.
Základ orchestra tvoria prvé husle, druhé husle, violy, violončelá a kontrabas.
Orchester navštevujú žiaci prvého stupňa, druhého stupňa, prípadne žiaci štúdia pre dospelých, preto je veľmi dôležité vyberať hudobný repertoár tak, aby ho technicky a interpretačne zvládli všetky vekové kategórie. V rámci spolupráce s ostatnými oddeleniami je možné rozširovať orchester podľa potreby o dychové a bicie nástroje, klavír alebo spev. Popri tradičnom obsadení orchestra je možné na školách, kde existujú personálne podmienky a prejavuje sa záujem žiakov zriadiť orchestre folklórne, estrádne a tanečné, a iné.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Prvá časť I. stupňa základného štúdia

Žiaci po ukončení prvej časti I. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ aplikujú doposiaľ získané teoretické a individuálne interpretačné kompetencie v súborovej a orchestrálnej hre, ✓ demonštrujú správne postavenie (sedenie) a používanie hracieho aparátu počas interpretácie, ✓ interpretujú podľa gest dirigenta (určeného hráča), rozumejú nástupnému gestu, gestu ukončenia skladby alebo frázy, ✓ reagujú adekvátnym tempom a dynamikou na gesto ukázané určeným hráčom na začiatku skladby, ✓ dokážu sledovať svoj part a nastúpiť na určenom mieste v priebehu skladby. ✓ rešpektujú všetky interpretačné (tempové, rytmické, dynamické, artikulačné, agogické) označenia v notovom materiáli, ✓ reprodukujú účelové cvičenia zamerané na vnímanie melodickej línie, spoločné frázovanie, tempo, rytmus, dynamiku a artikuláciu technických spôsobov hry, ✓ vnímajú melodickú líniu svojho hlasu v jednohlasných a kánonických piesňach, ✓ zahrajú dvojhlasné, trojhlasné stupnice a kvintakordy s možnosťou pohybu vo všetkých troch hlasoch,	Hrací aparát. Hra podľa gest dirigenta. Orientácia v notovom zápise. Hudobno-výrazové prostriedky. Technické cvičenia. Základy viachlasu. Rytmus. Opakovacie znamienka. Jednotná interpretácia hudobnej skladby. Hudobná komunikácia.

✓ dodržia presný rytmus a artikuláciu rytmických hodnôt v hudobnej skladbe, ✓ aplikujú v hre znamienka repetícia, prima volta, sekunda volta, ✓ demonštrujú primerane k technicko-interpretačnej úrovni žiakov v skladbe rovnaké tempo, dynamiku, rytmus, frázovanie a v notovom zápise určené výrazové prostriedky, ✓ prispôsobia sa dynamicky v dominantných a sprievodných úsekoch jednotlivých hlasov, ✓ vnímajú farebnosť rôznych nástrojov, melodickú a harmonickú líniu, prispôsobia sa celku počas súčasnej hry technických spôsobov, intonácii, rytmu, agogike, dynamike a celkovému prednesu, ✓ prispôsobia sa spoločnej interpretácii technických spôsobov, intonácii, rytmu, agogike, dynamike a celkovému prednesu. ✓ vnímajú svoju hru ako súčasť celku, bez pocitu, že sú vzájomne rušení, ✓ uvedomujú si zodpovednosť za spoločnú interpretáciu hudobnej skladby, ✓ naštudujú technicky náročnejšie miesta v skladbe na individuálnych vyučovacích hodinách a delených skúškach, ✓ demonštrujú zásady kultúrneho správania sa na koncertných podujatiach, ✓ dokážu verbálne vyjadriť emocionálne zážitky vyvolané interpretáciou, ✓ rozpoznajú tému v interpretovanej skladbe, ✓ rozlíšia sluchom frázovanie, predohru, dohru, spomalenie, vrchol v konkrétnych vybraných skladbách, ✓ interpretujú do repertoáru hudobné skladby k rôznym významným príležitostiam (vianočný repertoár, veľkonočný, ...), ✓ zaujmú pohotovo svoje miesto na pódiu, ✓ vnímajú zodpovednosť za spoločný zvukový, umelecký prejav. Špecifiká pre sláčikové hudobné nástroje:	Farba tónu. Melodická, rytmická a harmonická predstavivosť. Samostatná príprava. Kultúra správania sa na koncertných podujatiach. Analýza interpretácie. Analýza hudobnej skladby. Elementárne chápanie hudobnej logiky. Hudobný repertoár. Znalosť skupinového rozostavenia na pódiu počas interpretácie. Špecifiká pre sláčikové hudobné nástroje: Prstoklad (hmaty) v durovej a molovej tónine. Tvorba tónu. Technika hry sláčikom. Hudobná literatúra pre súborovú a orchestrálnu hru. Špecifiká pre dychové hudobné nástroje: Spoločná interpretácia v durových a molových tóninách. Hmaty, nádychy, tempo. Hudobno-výrazové prostriedky.

✓ aplikujú prstoklad v interpretovanej skladbe v prvej polohe v durovej a molovej tónine a so zníženým prvým prstom vo všetkých hmatových moduloch, ✓ podriaďujú intonačnú čistotu a kvalitu tónu v rámci spoločnej interpretácie, ✓ demonštrujú jednotu v sláčikových ťahoch, súčasne zadeľujú slák podľa tempa, technického spôsobu hry a dynamiky, ✓ majú naštudovaný repertoár z klasickej aj súčasnej hudby. Špecifiká pre dychové hudobné nástroje: ✓ regulujú intonačnú čistotu a kvalitu tónu počas spoločnej interpretácie, ✓ demonštrujú správne hmaty, spoločné nádychy, tempo, rovnako interpretujú technické spôsoby hry a dynamiku.	

Druhá časť I. stupňa základného štúdia

Žiaci po ukončení druhej časti I. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ preukážu teoretické a praktické interpretačné kompetencie na úrovni absolventa druhej časti prvého stupňa v súborovej a orchestrálnej hre, ✓ vedome regulujú činnosti hracieho aparátu počas interpretácie, ✓ korigujú intonačnú čistotu, farbu a kvalitu tónu počas súhry, ✓ reagujú na nástupné gesto, ukončenie skladby, fermátu, na dobovacie schémy, ✓ interpretujú podľa gest dirigenta, vedia určiť, kedy ukázal dirigent vo svojom geste prvú dobu, ✓ dokážu podľa gest dirigenta udržať rytmus a melodickú líniu vlastného partu v rámci spoločnej interpretácie, ✓ demonštrujú cvičenia na pohotovú reakciu pri zmene tempa, dynamiky podľa gesta dirigenta, ✓ orientujú sa v polyrytmických štruktúrach, ✓ vnímajú zvuk rozšírenej harmónie skladieb a farebnosť rôznych nástrojov,	Hrací aparát. Tvorba tónu. Interpretácia podľa dirigenta. Jednotná interpretácia s výrazným prednesom. Melodická, harmonická, rytmická predstavivosť. Intonačné cvičenia. Hudobný materiál s náročnejším rytmickým, dynamickým kontrastom v jednotlivých hlasoch.

✓ zahrajú trojhlasné stupnice, kvintakordy s rôznymi možnosťami pohybu vo všetkých troch hlasoch, ✓ reagujú v rámci spoločnej interpretácie na rytmické, dynamické a tempové zmeny počas skladby, ✓ aplikujú v rámci súhry spoločné chápanie frázovania, použitia dynamiky, výrazových, artikulačných prostriedkov a agogiky, ✓ rozumejú stavbe a frázovaniu interpretovanej skladby, dokážu určiť hlavnú myšlienku, predohru, dohru, spomalenie, vrchol, ✓ rozoznávajú základné znaky hudobných foriem, vedia určiť tempo, metrum a charakter študovaných skladieb, ✓ uplatňujú získané kompetencie z doterajšieho štúdia pri samostatnej analýze svojho partu, ✓ doladia sa intonačne v rámci skupiny, ✓ aplikujú výrazové a artikulačné prostriedky zapísané v notovom zápise nacvičovaných skladieb. (decrescendo, ritardando, accelerando, con moto, animato, piu, ...), ✓ rozpoznajú základné znaky a spôsob interpretácie hudobných foriem piesňových, ronda nižšieho typu, variácií, suitového cyklu, alebo iných interpretovaných skladieb, ✓ vnímajú interpretáciu ako celok, dokážu sa so spoluhráčmi navzájom počúvať, ✓ interpretujú plynule, a zároveň s počúvaním ďalších hlasov, vlastnú melodickú líniu v dialógu so spoluhráčmi, ✓ interpretujú skladby úrovňou zodpovedajúce technickej a interpretačnej úrovni žiakov, ✓ uplatňujú na základe porozumenia skladbe a v súlade s ostatnými hráčmi vlastné predstavy a emócie, ✓ majú prehľad o známych súborových a orchestrálnych skladbách,	Spoločná interpretácia. Analýza hudobnej skladby. Melodická, rytmická a harmonická predstavivosť. Jednotná intonácia. Hudobno-výrazové prostriedky. Hudobná forma interpretovanej hudobnej skladby. Hudobná komunikácia. Umelecko-estetické cítenie. Štúdium literatúry pre súborovú a orchestrálnu hru rôznych štýlových období a žánrov. Analýza interpretácie. Hra z listu a dôsledné sledovanie notového zápisu počas súhry. Samostatné štúdium súborových a orchestrálnych partov. Špecifiká pre sláčikové nástroje: Rozšírenie tónového rozsahu hrou v polohách. Tvorba tónu. Intonačná čistota. Spoločný ťah sláčikom.

✓ dokážu niesť zodpovednosť za interpretačný prejav svoj i v rámci skupiny, ✓ používajú hudobnú terminológiu v diskusiách o hudobnej skladbe, dokážu porovnať a ohodnotiť vlastný interpretačný výkon i iných hráčov, ✓ sústredia sa popri súčasnom znení na interpretáciu svojho partu počas hry z listu, ✓ poznajú a aplikujú pri samostatnom nácviku zásady efektívneho cvičenia. Špecifiká pre sláčikové nástroje: ✓ interpretujú skladby s väčším tónovým rozsahom a hrou v polohách podľa repertoáru, ✓ regulujú intonačnú čistotu a kvalitný tón interpretovaných intervalov s použitím rôznych technických spôsobov hry, ✓ demonštrujú spoločné ťahy slákom, zadelenie sláku, hru v určených častiach sláku podľa tempa, dynamiky, využitých technických spôsobov hry. Špecifiká pre dychové nástroje: ✓ regulujú intonačnú čistotu a kvalitu tónu počas spoločnej interpretácie náročnejších skladieb, ✓ demonštrujú správne hmaty, spoločné nádychy, tempo, rovnako interpretujú technické spôsoby hry a dynamiku. Špecifiká pre bicie nástroje: ✓ aplikujú nadobudnuté kompetencie z hlavného predmetu, hudobnej náuky a komornej hry, ✓ regulujú intonačnú čistotu (tympany), ✓ vedia jednoducho improvizovať a samostatne hľadať riešenia problémov v konkrétnej skladbe, ✓ dokážu medzi sebou v rámci sekcie bicích nástrojov vedome interpretačne komunikovať.	Špecifiká pre dychové nástroje: Tvorba tónu. Intonačná čistota. Spoločná interpretácia hmatov a hudobno-výrazových prostriedkov. Špecifiká pre bicie nástroje: Samostatná a štýlová aplikácia kompetencií získaných v sólovej hre. Regulácia intonačnej čistoty (tympany) a kvality tónu. Nácvik skupinových nástupov, odsadení, dynamiky a agogiky. Zmeny rytmu a metra v skladbe. Polyrytmická súhra.

DRUHÝ STUPEŇ ZÁKLADNÉHO ŠTÚDIA

Žiaci po ukončení II. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ kontrolujú a regulujú čistotu intonácie a kvalitu tónu, využívanie farebných tónových odtieňov, ✓ demonštrujú v rámci spoločnej interpretácie osvojenú technickú vyspelosť, tónovú kultúru, výrazovú stránku skladby, ✓ reprodukujú hudobný materiál adekvátny interpretačnej vyspelosti celého súboru alebo orchestra, ✓ podriaďujú sa spoločnému frázovaniu, ✓ precízne artikulujú používané technické spôsoby hry, ✓ uplatňujú dynamické odtiene, agogiku a iné výrazové prostriedky v rámci kolektívnej hry, ✓ interpretujú skladby s náročnejšími rytmickými a melodickými kontrastmi v jednotlivých hlasoch, ✓ prezentujú správne kultúrne a interpretačné návyky počas skupinovej interpretácie na pódiu, ✓ podriaďujú vlastný technický prejav, interpretované výrazové prostriedky, agogiku, dynamiku celkovému zneniu, ✓ preukážu schopnosti viesť jednoliatu hudobnú konverzáciu počas interpretácie hudobnej skladby, ✓ interpretujú plynule melodickú líniu pri súčasnom sledovaní dirigentových gest a počúvaní ďalších hráčov, ✓ flexibilne reagujú na dirigentove gestá určujúce tempo, dynamiku, výraz, nástupy a ukončenia aj v priebehu hudobnej skladby, ✓ aktívne ako interpreti alebo ako percipienti hudby sa zúčastňujú na koncertných vystúpeniach, majú prehľad o domácich i svetových súboroch a orchestroch, ✓ aplikujú v rámci spoločnej súhry osobité	Tvorba tónu. Interpretácia. Hudobná komunikácia. Hra podľa gest dirigenta. Žánrové a štýlové špecifiká. Súborové a orchestrálne diela slovenských a zahraničných autorov hudby 20. storočia. Prepisy skladieb rôznych žánrov podľa potrieb súboru alebo orchestra. Individuálna príprava, kombinovaná v rámci delených skúšok. Samostatná analýza notového materiálu svojho partu. Interpretačné znamienka. Analýza hudobnej skladby. Osobitý interpretačný prejav.

interpretačné prvky charakteristické pre rôzne hudobné štýly a žánre, ✓ majú prehľad o súborovej a orchestrálnej tvorbe slovenských a zahraničných hudobných skladateľov, ✓ podieľajú sa na výbere repertoáru, ✓ v rámci delených skúšok kladú dôraz na vycvičenie náročných rytmických, melodických a interpretačných prvkov, spoločné tempo, rytmus, artikuláciu výrazových prostriedkov, frázovanie, ktoré neskôr aplikujú v súhre, ✓ poznajú zásady účelového a efektívneho samostatného nácviku, ✓ definujú a uplatňujú v hre znamienka Da Capo al Fine, Prima ✓ volta, Alternativo I., tacet, a pod., ✓ určia tóninu, metrum, tempo, formálnu štruktúru, harmonickú sadzbu, hudobno-výrazové prostriedky, celkový charakter pred jej nácvikom, ✓ interpretačne vyjadrujú vlastné predstavy na základe porozumenia interpretovanej skladbe, ✓ sú si vedomí dôležitosti systematického a pravidelného nácviku, ✓ v rámci sebareflexie dokážu porovnať, zdôvodniť a ohodnotiť celkový prejav súboru, orchestra, ✓ používajú hudobnú terminológiu adekvátnu dĺžke štúdia, ✓ diskutujú o hudobných predstavách interpretovanej skladby, ✓ interpretujú hudobné skladby z listu. Špecifiká pre sláčikové hudobné nástroje: ✓ interpretujú skladby v rozsahu celého hmatníka alebo podľa potreby v interpretovanej skladbe, ✓ dokážu samostatne z notového materiálu vyvodiť zadelenie sláčika a spôsob interpretácie technických spôsobov hry, ✓ demonštrujú spoločné ťahy slákom, frázovanie a artikuláciu hudobno-výrazových prostriedkov počas hry.	Analýza interpretácie. Hudobná terminológia. Hra z listu. Špecifiká pre sláčikové hudobné nástroje: Tónový rozsah. Technika hry sláčikom. Interpretácia. Špecifiká pre dychové hudobné nástroje: Tvorba tónu. Technika hry na nástroji. Špecifiká pre bicie hudobné nástroje: Analýza hudobnej skladby. Syrytmická a polyrytmická súhra. Takt a tempo. Tvorba tónu. Hudobná tvorivosť a improvizácia. Skupinová interpretácia.

Špecifiká pre dychové hudobné nástroje: ✓ samostatne regulujú intonačnú čistotu a kvalitu tónu počas spoločnej interpretácie náročnejších skladieb, ✓ demonštrujú správne hmaty, spoločné nádychy, tempo, frázovanie, podriaďujú sa celkovej interpretácii technických spôsobov hry a dynamiky a agogiky. Špecifiká pre bicie hudobné nástroje: ✓ vedia posúdiť dôležité aspekty interpretovanej skladby, ✓ orientujú sa v polyrytmických štruktúrach, ✓ vedia udať správne tempo a naznačiť nástup, ✓ regulujú intonačnú čistotu (tympany), ✓ vedia jednoducho improvizovať a samostatne hľadať riešenia problémov v konkrétnej skladbe, ✓ dokážu vedome interpretačne komunikovať v rámci sekcie bicích nástrojov, a súčasne v rámci súboru, orchestra ako celku.	

8.1.3 Hra na strunových nástrojoch

CHARAKTERISTIKA SKUPINY ŠTUDIJNÝCH ZAMERANÍ

Do skupiny strunových hudobných nástrojov v súčasnosti vyučovaných na základných umeleckých školách patria hra na gitare, hra na elektrickej gitare, hra na basovej gitare, hra na cimbale, hra na harfe a hra keltskej harfe.

Gitara v súčasnosti patrí k najobľúbenejším a najrozšírenejším hudobným nástrojom. Spája v sebe prednosti nástroja melodického i akordického. Je nástrojom so všestranným využitím, uplatňujúci sa vo všetkých hudobných žánroch. Táto skutočnosť vychádza z bohatej interpretačnej a nástrojárskej tradície a gitarovej literatúry, obsahujúcej všetky štýlové obdobia. Vhodný vek na prijatie na základnú umeleckú školu je šesť rokov. Prijatie starších žiakov je tiež možné. Žiaci musia spĺňať základné podmienky: mať požadované hudobné nadanie, fyzické a psychomotorické predpoklady pre hru na nástroji. Anatomickým danostiam detí je nutné prispôsobiť veľkosť gitary. Najvhodnejšie nástroje pre výučbu žiakov mladšieho školského veku sú „španielske“ gitary s nylonovými strunami s menzúrou 530 mm pre 6 – 7 ročných a 570 mm pre 8 – 10 ročných.

Práca učiteľa so žiakmi v predmete hra na elektrickej gitare je charakteristická individuálnym prístupom a používaním adekvátnych postupov a foriem práce nielen v súvislosti s vekom žiaka, ale aj z hľadiska jeho celkového nadania, úrovne talentu a vlastnej štýlovej profilácie. Ciele a prostriedky na ich dosiahnutie uvedené vo vzdelávacom programe zabezpečujú uplatnenie absolventov v amatérskych i profesionálnych kapelách aj v iných hudobných telesách a otvárajú ďalšie možnosti pre štúdium. Predmet hra na elektrickej gitare učí žiakov zvládnuť technické a výrazové prostriedky tohto nástroja tak, aby sa stal prostriedkom k reprodukcii primeraných skladieb, k vyjadreniu vlastných hudobných myšlienok a neskôr vedie aj k jednoduchej improvizácii. Študijné zameranie hra na elektrickej gitare je štvorročné a odporúčané pre žiakov staršieho školského veku. Na prijatie na ZUŠ musia deti spĺňať základné podmienky: mať požadované hudobné nadanie a fyzické a psychomotorické predpoklady pre hru na nástroji, podmienkou je absolvovanie ISCED 1B v hre na klasickej gitare alebo preukázanie kompetencií a úrovni jeho absolventa.

Cimbal je úderový strunový nástroj, ktorého pôvod siaha až do stredoveku. V priebehu storočí sa vyvíjal a zdokonaľoval a hudobný vývoj v ostatných rokoch potvrdil a upevnil postavenie cimbalu v oblasti hudobného umenia. V hudobnej kultúre cimbal nadobudol rovnoprávne postavenie s ostatnými hudobnými nástrojmi s bohatou umeleckou tradíciou. Je nenahraditeľný vo folklóre, ale prenikol aj do populárnej hudby a vážnej hudby. Od začiatku je potrebné viesť žiakov k správnym návykom, ktoré majú vplyv na ich ďalší vývoj. Vyučovací proces začína motívom, ľudovou piesňou a postupne prechádza k hre podľa sluchu, k hre z nôt, k transpozícii, k základom tvorenia vlastného sprievodu piesní až k základom improvizácie. Predmet vychováva technicky a muzikálne zdatných hráčov tak pre folklórne súbory, ako aj profesionálnych interpretov a pedagógov, ktorí budú propagovať a uchovávať výnimočnú krásu cimbalu pre ďalšie generácie. Rozmery tohto nástroja a technická náročnosť hry kladie na hráča mimoriadne nároky. Znížená dostupnosť nástroja však žiakom často neumožňuje cimbal vlastniť a ich príprava spočíva iba na práci v škole. Podmienkou prijatia na štúdium je záujem o hru na cimbale, hudobné nadanie, primeraná telesná vyspelosť a fyziologické predpoklady. Rovnako, ako pri iných nástrojoch, u žiakov sa rozvíjajú všetky zložky hudobných schopností, štúdium podporuje ďalší hudobný aj ľudský rast osobnosti jedinca.

CIELE SKUPINY ŠTUDIJNÝCH ZÁMERANÍ

- Naučiť žiaka hrať na zvolenom hudobnom nástroji, dosiahnuť určité majstrovstvo, zvládnuť základy hry na nástroji, rozvíjať techniku hry.

- Naučiť žiakov spoľahlivo sa orientovať v notácii podľa nôt a tabulatúr a hrať podľa akordických značiek.
- Naučiť žiakov zvládnuť hru a orientáciu v rôznych hudobných štýloch.
- Rozvíjať hudobné schopnosti žiakov so zreteľom na ich individuálne dispozície, ich vek, osobnostné danosti, mieru jeho talentu, technickú a umeleckú vyspelosť.
- Usmerňovať žiaka k uplatneniu získaných vedomosti, schopnosti, skúsenosti vo svojom umeleckom prejave v sólovej hre, v hre v komornom zoskupení alebo v súborovej hre.
- Naučiť žiaka využívať svoje interpretačné skúsenosti a získané hudobné vedomosti k samostatnému štúdiu nových skladieb podľa vlastného výberu.
- Orientovať žiaka, podľa jeho schopností, na vlastnú hudobnú prax alebo na ďalšie štúdium na vyššom type umeleckého vzdelávania.
- Hlavným cieľom je vzbudiť lásku k hudbe a nástroju a vytvoriť si k nim pozitívny a trvalý vzťah.

PROFIL ABSOLVENTA

Absolvent prvej časti prvého stupňa základného štúdia študijného zamerania Hra na gitare si osvojí základné návyky a schopnosti (správne držanie tela a nástroja pri hre, správne postavenie rúk), používa základné technické prvky hry (hru apoyando, tirando, arpeggio, hru štvorzvukov, legato). Podľa notového zápisu hrá v I. až V. polohe. Interpretuje jednoduchšie skladbičky s použitím dynamiky a farebných registrov, využíva základné harmonické funkcie pri sprievode piesní a vníma náladu skladby.

Absolvent druhej časti prvého stupňa základného štúdia študijného zamerania hra na gitare interpretuje technicky náročnejšie skladby rôznych štýlových období na vyššej hudobno-technickej úrovni, ovláda základnú nástrojovú techniku na vyššej úrovni náročnosti. Je schopný naladiť si nástroj, vedome vníma kvalitu prevedenia tónu pri hre a samostatne pracuje so skladbou. Objektívne zhodnotí vlastnú interpretáciu s ohľadom na svoje vedomosti, zručnosti a schopnosti. Sprevádza podľa notácie i akordických značiek.

Absolvent rozšíreného štúdia študijného zamerania Hra na gitare ovláda hru na vyššej technickej a interpretačnej úrovni ako žiak záverečného ročníka druhej časti základného štúdia. Spĺňa požiadavky kladené na prijatie na konzervatórium.

Absolvent druhého stupňa študijného zamerania hra na gitare sa profiluje podľa svojho záujmu a preferencií. Dokáže samostatne naštudovať primerane náročnú skladbu rôznych štýlových období a žánrov, pri interpretácií využíva všetky získané hudobné vedomosti a zručnosti. Uplatňuje sluchovú sebakontrolu a využíva podľa stupňa svojej vyspelosti zvukové možnosti nástroja. Interpretuje primerane náročné skladby rôzny

štýlov a žánrov po technickej, výrazovej a obsahovej stránke, využíva dynamiku, tempové rozlíšenie, vhodnú artikuláciu, frázovanie a agogiku. Sprevádza podľa notácie i akordických značiek, zvláda hru primerane náročných skladieb z listu a uplatňuje sa pri hre v komorných alebo súborových zoskupeniach. Využíva svoje interpretačné skúsenosti a získané hudobné vedomosti k samostatnému štúdiu nových skladieb a vyhľadávaniu skladieb podľa vlastného výberu.

Absolvent druhého stupňa základného štúdia študijného zamerania hra na elektrickej gitare využíva získané schopnosti a zručnosti (správne držanie nástroja, základné technické prvky hry - technika pravej a ľavej ruky). Orientuje sa v jednoduchých hudobných útvaroch, hrá z notového zápisu, podľa tabulatúry i akordických značiek, rozoznáva jednotlivých hudobné štýly a je schopný improvizovať a transponovať. Profiluje sa podľa svojho záujmu a preferencií. Využíva svoje interpretačné skúsenosti a získané hudobné vedomosti k samostatnému štúdiu nových skladieb a vyhľadávaniu skladieb podľa vlastného výberu. Využíva svoje schopnosti v súborovej hre.Absolvent prvého stupňa základného štúdia študijného zamerania Hra na basovej gitare využíva získané vedomosti a zručnosti (správny uvoľnený základný postoj, základné technické prvky hry - techniku pravej a ľavej ruky). Orientuje sa v jednoduchých hudobných útvaroch, hrá z notového zápisu, číta a hrá basovú linku podľa akordických značiek, rozoznáva jednotlivých hudobné štýly a je schopný improvizovať a transponovať. Profiluje sa podľa svojho záujmu a preferencií. Využíva svoje interpretačné skúsenosti a získané hudobné vedomosti k samostatnému štúdiu nových skladieb a vyhľadávaniu skladieb podľa vlastného výberu. Je pripravený účinkovať v amatérskom inštrumentálnom zoskupení, či už v skupine tanečnej, ľudovej, jazzovej, alebo inej. Absolvent prvej časti prvého stupňa základného štúdia študijného zamerania Hra na cimbale využíva základné návyky a schopnosti (správne držanie tela, správne držanie paličiek), používa základné technické prvky hry a pedalizácie, hrá podľa notového zápisu. Interpretuje náročnejšie skladby s použitím dynamiky. Využíva základných harmonické funkcie pri sprievode piesní. Vníma náladu skladby.

Absolvent druhej časti prvého stupňa základného štúdia študijného zamerania hra na cimbale interpretuje technicky náročnejšie skladby rôznych štýlových období na vyššej hudobno-technickej úrovni. Ovláda základnú nástrojovú techniku na vyššej úrovni náročnosti, je schopný naladiť si nástroj, vedome vníma kvalitu úderu, samostatne pracuje so skladbou. Dokáže objektívne zhodnotiť vlastnú interpretáciu s ohľadom na svoje vedomosti, zručnosti a schopnosti. Vie tvoriť harmonický sprievod k ľudovým piesňam z rôznych folklórnych regiónov Slovenska.

Absolvent druhej časti prvého stupňa rozšíreného štúdia študijného zamerania Hra na cimbale interpretuje technicky náročnejšie skladby rôznych štýlových období na vyššej hudobno-technickej úrovni, ovláda základnú nástrojovú techniku na vyššej

úrovni náročnosti, je schopný naladiť si nástroj. Samostatne pracuje so skladbou. Objektívne zhodnotí vlastnú interpretáciu s ohľadom na svoje vedomosti, zručnosti a schopnosti, dokáže vytvoriť akordický sprievod k rôznym folklórnym regiónom Slovenska. Spĺňa požiadavky na prijatie na konzervatórium.

Absolvent druhého stupňa základného štúdia študijného zamerania hra na cimbale sa profiluje podľa svojho záujmu a preferencií. Uplatňuje všetky doteraz získané znalosti a schopnosti k interpretácií skladby rôznych štýlových období a žánrov, využíva svoje interpretačné skúsenosti a získané hudobné vedomosti k samostatnému štúdiu nových skladieb a vyhľadávaniu skladieb podľa vlastného výberu. Interpretuje primerane náročné skladby rôzny štýlov a žánrov po technickej, výrazovej a obsahovej stránke, využíva, dynamiku, tempové rozlíšenie, vhodnú artikuláciu, frázovanie, agogiku. Je samostatný v riešení problémov nástrojovej hry a náročný na čistotu hry, rytmickú presnosť a dynamickú úderovú vyrovnanosť (samostatná pedalizácia, frázovanie, sprievod a pod.). Vie tvoriť harmonický sprievod k ľudovým piesňam z rôznych folklórnych regiónov Slovenska, zvláda hru primerane náročných skladieb z listu a uplatňuje sa pri hre v komorných alebo súborových zoskupeniach.

ŠTUDIJNÉ ZAMERANIE HRA NA GITARE

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Prípravné štúdium

Žiaci po absolvovaní prípravného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ spoznajú fyziologicky správne držanie nástroja, polohu tela a rúk pri hre, ✓ zvládnu elementárne technické prvky hry na gitare, ✓ orientujú sa v 1. polohe hmatníka, ✓ skoordinujú hru oboch rúk, ✓ interpretujú jednoduchú jednohlasnú ľudovú pieseň, ✓ aplikujú hudobno-teoretické poznatky, získané v predmete prípravná hudobná náuka, ✓ poznajú základné hudobné pojmy, ✓ porozumejú rytmickej hodnote polová nota s bodkou, ✓ hrajú so sprievodom učiteľa, ✓ aplikujú melodickú, rytmickú, harmonickú predstavivosť a hudobnú pamäť pri interpretácii hudobných hier, ✓ rozpoznajú v hre dynamiku piano a forte.	Správne sedenie a poloha tela a rúk pri hre. Prípravné cvičenia hry palcom a prstami pravej ruky na prázdnych strunách. Orientácia na hmatníku v 1. polohe na strunách e-h-g-d. Koordinácia hry oboch rúk. Hra jednoduchých jednohlasných piesní a riekaniek. Základy hudobnej teórie podľa obsahu PHV. Rytmické hodnoty nôt celej, polovej, štvrťovej, osminovej. Pochopenie rytmickej hodnoty polovej noty s bodkou. Rytmizácia a melodizácia riekaniek.

	Hudobné hry. Piano a forte.

Požiadavky na overenie spôsobilosti postupu do 1. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia
Hra spamäti:
2 piesne alebo riekanky.

Prvá časť prvého stupňa základného štúdia

Žiaci po absolvovaní 1. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ ovládajú správne sedenie a elementárne technické prvky hry na gitare, ✓ zahrajú tirando a apoyando prstami aj palcom, ✓ spájajú notový zápis s orientáciou v 1. polohe hmatníka na všetkých strunách, ✓ zahrajú jednoduchý dvojhlas s použitím prázdnych strún, ✓ interpretujú jednoduchú dvojhlasnú skladbu, ✓ skoordinujú pri hre obidve ruky, ✓ zahrajú jednooktávové stupnice, ✓ aplikujú hudobno-teoretické poznatky, získané v predmete hudobná náuka, na úrovni primeranej študijnému zameraniu, ✓ poznajú základné vlastnosti tónu.	Fyziologicky správne držanie nástroja, tela a rúk pri hre. Hra tirando i apoyando prstami i palcom. Spájanie notového zápisu s orientáciou na hmatníku. Hra v 1. polohe hmatníka na všetkých strunách. Dvojhlas. Koordinácia oboch rúk. Hra jednooktávových durových a stupníc v rozsahu jednej oktávy (minimum C dur, G dur). Rozpoznanie výšky, sily a dĺžky tónu. Elementárne rytmické hodnoty nôt a pomlčiek. Základné typy taktov (4/4, 3/4, 3/8), bodka pri note, ligatúra. posuvky.

Žiaci po absolvovaní 2. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ zahrajú trojzvuk v súzvuku i arpegiu, ✓ hrajú jednooktávové stupnice a kadencie, ✓ spájajú notový zápis s orientáciou v 1. a 2.polohe, ✓ hrajú s aplikovaním dynamiky, ✓ vedia hrať z listu primeraný zápis, ✓ zahrajú synkopu, ✓ poznajú hudobný termín Da Capo al Fine, ✓ predvedú zmysel pre výstavbu melódie a frázovanie, ✓ rozpoznajú charakter skladby podľa nálady, ✓ zahrajú rôzne variácie arpeggia.	Hra trojhlasu v súzvuku i v arpeggiu s použitím dvoch prstov a palca pravej ruky. Uvoľňovanie svalového tonusu hracieho aparátu. Hra jednooktávových stupníc dur a mol do 4 # a 1 b s použitím základných akordov (bez barré). Orientácia v 1. a 2. polohe hmatníka. Základné dynamické stupne (p, mf, f), akcent. Hra z listu. Rytmické zadelenie synkopy.

	Da Capo al Fine. Vnímanie melodických fráz v piesni. Rozlíšenie dur. a mol. tónorodu.

Žiaci po absolvovaní 3. ročníka I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ spájajú notový zápis s orientáciou v 1.,2. a 3.polohe, ✓ hrajú jednoduché legáto, ✓ používajú farebné registre pri hre, ✓ zahrajú štvorzvuk hraný súčasne palcom a trojicou prstov pravej ruky, ✓ hrajú malé barré, ✓ hrajú dvojoktávové stupnice, ✓ vedia hrať z listu primeraný zápis, ✓ hrajú v komornom, súborovom zoskupení, ✓ aplikujú hudobno-teoretické poznatky, získané v predmete hudobná náuka, na úrovni primeranej študijnému zameraniu, ✓ vnímajú charakter skladby, ✓ hrajú so sprievodom učiteľa.	Orientácia v 1.2., a 3. polohe hmatníka. Jednoduché legato s použitím prázdnej struny. Farebných registre (sull tasto, sull ponticcelo). Štvorzvuk. Arpeggio so zapojením palca a trojice prstov pravej ruky. Nácvik malého barré. Dvojoktávové stupnice s kadenciou s použitím malého barré. Hra z listu. Komorná hra, alebo hra v súbore. Hra šestnástinových nôt a bodkovaného rytmu. Základné tempá skladieb (Andante, Moderato, Allegro, Allegretto). Vnímanie rôzneho tempa, dynamiky a nálady v skladbách. Rozvíjanie harmonického cítenia.

Žiaci po absolvovaní 4. ročníka I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ hrajú s uvoľneným hracím aparátom, ✓ hrajú legáto, ✓ spájajú notový zápis s orientáciou v 1. až v 5. polohe, ✓ zvládajú spôsob hry malého barré, ✓ ovládajú tlmenie a skracovanie tónov, ✓ hrajú s kvalitným tónom, ✓ ovládajú zložitejšie arpeggia, ✓ hrajú s dynamikou, ✓ zahrajú stupnice s typovými prstokladmi, ✓ vedia hrať z listu primeraný zápis,	Vedomé uvoľňovanie svalového tonusu hracieho aparátu. Hra vzostupného a zostupného legata v rôznych kombináciách. Orientácia v 5. polohe hmatníka. Upevňovanie hry malého barré. Tlmenie prstami pravej ruky a staccato. Rozširovanie a zdokonaľovanie úderov hry prstami pravej ruky. Arpeggio prstami pravej ruky v rôznych variáciách.

✓ hrajú v komornom, súborovom zoskupení, ✓ aplikujú hudobno-teoretické poznatky, získané v predmete hudobná náuka, na úrovni primeranej študijnému zameraniu, ✓ spoznajú základné typy rytmického sprievodu, ✓ vnímajú melodickú frázu v skladbách, ✓ rozlíšia melódiu od sprievodu, ✓ osvoja si jednoduchý sprievod.	Hra progresívnej dynamiky (p, mf, f, crescendo, decrescendo). Durové a molové stupnice s kadenciou s použitím typových prstokladov ľavej ruky a rytmických variácii pravej ruky. Hra z listu. Komorná hra, alebo hra v súbore. Zložitejšie rytmické útvary (triola, zložitejší bodkovaný rytmus). Rytmický sprievod (valčík, polka). Melodická fráza. Melódia a sprievod. Rozvíjanie harmonického cítenia.

Záverečná skúška

- 1 dvojoktávová stupnica,
- 1 etuda,
- 1 prednesová skladba.

Druhá časť prvého stupňa základného štúdia

Žiaci po absolvovaní 1. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ ovládajú plynulú výmenu polohy ľavej ruky, ✓ zahrajú veľké barré, ✓ zahrajú legáto a staccato, ✓ ovládajú zložitejšie arpeggia aj v rýchlejších tempách, ✓ zahrajú jednoduché melodické ozdoby, ✓ hrajú stupnice a kadencie, ✓ vedia hrať z listu primeraný zápis, ✓ hrajú v komornom, súborovom zoskupení, ✓ poznajú zápis jednoduchých melodických ozdôb, ✓ aplikujú hudobno-teoretické poznatky, získané v predmete hudobná náuka, na úrovni primeranej študijnému zameraniu.	Výmena polohy ľavej ruky v rôznych polohách hmatníka. Hra a upevňovanie veľkého barré a jeho využitie v akordoch. Upevnenie hry legato, staccato. Hra arpeggií v rôznych prstokladových variáciách. Nácvik a aplikácia jednoduchých melodických ozdôb v etudách a skladbách (príraz, nátril, mordent). Hra dvojoktávových stupníc (dur, mol) v rôznych tempách a rytmických variantoch pravej ruky. Hra akordov s použitím veľkého barré. Hra z listu, komorná hra, alebo hra v súbore. Zápis jednoduchých melodických ozdôb. Zložitejšie rytmické útvary (kvintoly, sextoly). Rytmický sprievod (polka, valčík, pochod, tango a pod.).

Žiaci po absolvovaní 2. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ hrajú nechtami (individuálny prístup, podľa fyzických dispozícií žiaka), ✓ demonštrujú v hre nové technicko-výrazové prostriedky, ✓ poznajú akordické značky, ✓ hrajú stupnice a kadencie, ✓ vedia hrať z listu primeraný zápis, ✓ hrajú v komornom, súborovom zoskupení, ✓ ovládajú harmonickú funkciu akordov, ✓ poznajú skladateľov gitarovej literatúry z obdobia klasicizmu a romantizmu, ✓ poznajú zápis flažoletov, ✓ vnímajú agogické a dynamické zmeny v hudbe, ✓ sprevádzajú s využitím kadencií.	Úvod do hry s nechtami. Nácvik hry pizzicato. Hra prirodzených flažoletov. Vzostupné, zostupné a kombinované legato na viacerých tónoch. Upevňovanie hry jednoduchých melodických ozdôb. Zdokonaľovanie hry podľa akordických značiek. Durové a molové stupnice s použitím rôznych prstokladov pravej ruky. Hra z listu. Komorná hra, alebo hra v súbore. Uplatnenie kadencií v sprievode piesní. Využitie poznatkov o vedení hlasov a melódie v skladbe. Klasicizmus a romantizmus v gitarovej literatúre. Zápis a spôsob hry flažoletov. Vedomé vnímanie agogických a dynamických zmien v hudbe. Rozvíjanie harmonického cítenia.

Žiaci po absolvovaní 3. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ ovládajú hru nechtami (individuálny prístup, podľa fyzických dispozícií žiaka), ✓ demonštrujú v hre nové zložitejšie technicko-výrazové prostriedky, ✓ aplikujú zásady interpretácie hudby baroka ✓ skoordinujú hru oboch rúk, ✓ zahrajú dvojoktávové a trojoktávové stupnice s kadenciou. ✓ vedia hrať z listu primeraný zápis, ✓ hrajú v komornom, súborovom zoskupení, ✓ aplikujú hudobno-teoretické poznatky, získané v predmete hudobná náuka, na úrovni primeranej študijnému zameraniu.	Zdokonaľovanie hry s nechtami. Nácvik zložitejších melodických ozdôb (skupinka, obal, trilok). Zdokonaľovanie hry prirodzených flažoletov a nácvik umelých flažoletov. Aplikácia melodických ozdôb a flažoletov v skladbách. Samostatné vedenie hlasov a echo dynamika v barokových skladbách. Zdokonaľovanie činnosti a koordinácie oboch rúk. Cvičenia na zväčšenie rozsahu ľavej ruky. Durové a molové stupnice dvojoktávové a trojoktávové s kadenciou. Hra z listu. Komorná hra, alebo hra v súbore.

✓ poznajú skladateľov gitarovej literatúry z obdobia baroka a renesancie, ✓ ovládajú hru zložitejšieho rytmického sprievodu podľa akordických značiek, ✓ vnímajú polyfóniu.	Barok a renesancia v gitarovej literatúre. Rytmický akordický sprievod (bossa-nova, samba a pod.). Vnímanie jednotlivých hlasov v interpretovaných skladbách.

Žiaci po absolvovaní 4. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ vedia samostatne pracovať so skladbou, ✓ hrajú s uvoľneným hracím aparátom, ✓ demonštrujú v hre nové zložitejšie technicko-výrazové prostriedky, ✓ hrajú stupnice a kadencie. ✓ vedia hrať z listu primeraný zápis, ✓ hrajú v komornom, súborovom zoskupení, ✓ zanalyzujú skladbu z hľadiska formy a harmónie, ✓ poznajú slovenskú gitarovú literatúru, ✓ vedia objektívne zhodnotiť vlastnú interpretáciu.	Samostatná práca so skladbou z technickej a výrazovej stránky. Aplikovanie osvojených poznatkov do interpretácie skladieb. Vedomé uvoľňovanie svalového tonusu hracieho aparátu. Zdokonaľovanie hry melodických ozdôb, flažoletov, pizzicato, legato, arpeggia. Úvod do hry tremola. Nácvik a použitie rasguada. Durové a molové typové stupnice s kadenciou v rozsahu celého hmatníka. Používanie akordických sprievodov. Hra z listu. Komorná hra, alebo hra v súbore. Aplikovanie hudobno-teoretických poznatkov do hry skladieb. Analýza skladieb z hľadiska formy a harmónie. Súčasná hudba v gitarovej literatúre a slovenská gitarová literatúra. Sluchová kontrola vlastnej interpretácie a jej zhodnotenie.

Záverečná skúška:

- durová a 1 molová stupnica,
- etudy rozličného technického charakteru,
- prednesové skladby.

II. STUPEŇ ZÁKLADNÉHO ŠTÚDIA

Žiaci po absolvovaní 1. ročníka II. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ ovládajú nové zložitejšie technicko-výrazové prostriedky, ✓ hrajú trojoktávové stupnice s využitím typových prstokladov aj v oktávach a kadencie s využitím veľkého barré, ✓ aplikujú v interpretácii skladieb techniku hry rasguado, ✓ získajú základnú orientáciu v španielskej ľudovej hudbe.	Zdokonaľovanie techniky hry arpeggio, rasguado, glissando. Legato na niektorom z tónov akordu. Jednohlasné stupnice (dur, mol) v rozsahu celého hmatníka vo všetkých tóninách s rôznymi variantmi prstokladov pravej ruky a kadencie v rôznych polohách. Intervalové stupnice v rozsahu jednej oktávy. Rasguado. Španielska ľudová hudba v gitarovej literatúre. Rôzne typy rasguada. Charakteristika typických tancov Španielska. Rytmus a metrum najtypickejších tancov Španielska.

Žiaci po absolvovaní 2. ročníka II. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ používajú nové osvojené technické a výrazové prostriedky (melodické tremolo, glissando v melódii i akorde), ✓ hrajú trojoktávové stupnice s využitím typových prstokladov aj v terciách a kadencie s využitím veľkého barré, ✓ vedia hrať z listu primeraný zápis, ✓ interpretujú tanečné formy, ✓ orientujú sa v gitarovej literatúre latinsko-amerických skladateľov, ✓ vnímajú a vedome kontrolujú metrum a rytmus latinsko-amerických foriem.	Nácvik tremola v rýchlejšom tempe. Legato na niektorom tóne akordu. Jednohlasné stupnice (dur, mol) v rozsahu nástroja v rýchlejších tempách a kadencie v rôznych polohách. Intervalové stupnice v terciách v rozsahu dvoch oktáv. Hra z listu. Komorná hra, alebo hra v súbore. Hudba latinsko-amerických skladateľov v gitarovej literatúre. Typické tanečné formy Latinskej Ameriky. Metrum a rytmus najznámejších latinsko-amerických foriem. Sebakontrola rytmického prevedenia interpretácie skladieb.

Žiaci po absolvovaní 3. ročníka II. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ vedia používať vo svojej interpretácii nové výrazové prostriedky,	Nové výrazové prostriedky v hudbe 20. a 21. storočia (rôzne zvukové efekty,

✓ hrajú trojoktávové stupnice s využitím typových prstokladov aj v sextách a kadencie s využitím veľkého barré, ✓ vedia hrať z listu primeraný zápis, ✓ hrajú v komornom, súborovom zoskupení, ✓ získajú základnú orientáciu v súčasnej gitarovej hudbe, ✓ získajú základnú orientáciu v populárnej gitarovej hudbe.	poklepy). Jednohlasné stupnice (dur, mol) v celom rozsahu nástroja v rýchlejších tempách a v zložitejších rytmických variáciách s kadenciou. Intervalové stupnice v sextách. Hra z listu. Komorná hra, alebo hra v súbore. Hudba 20. a 21. storočia v gitarovej literatúre, Jazz, rock, pop v klasickej gitarovej hudbe.

Žiaci po absolvovaní 4. ročníka II. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ uplatňujú všetky doteraz získané znalosti a schopnosti k interpretácií skladieb rôznych štýlových období a žánrov, ✓ využívajú svoje interpretačné skúsenosti a získané hudobné vedomosti k samostatnému štúdiu nových skladieb a vyhľadávaniu skladieb podľa vlastného výberu, ✓ hrajú jednohlasné trojoktávové stupnice s využitím typových prstokladov a kadencie s využitím veľkého barré, ✓ hrajú intervalové stupnice v rozsahu jednej oktávy, ✓ využívajú svoje schopnosti pri komornej a súborovej hre, ✓ vedia hrať z listu primeraný zápis, ✓ hrajú v komornom, súborovom zoskupení, ✓ interpretujú skladby rôznych štýlových období, ✓ získajú základnú orientáciu v slovenskej	Upevňovanie a zdokonaľovanie osvojených technických prvkov gitarovej hry. Koordinovaná a plynulá hra oboch rúk. Dôraz na kultúru tónu a štýlovosť interpretácie skladieb. Jednohlasné stupnice (dur, mol) v rýchlych tempách a rôznych variáciách prstokladov pravej a ľavej ruky v rozsahu celého hmatníka s kadenciou v rôznych polohách hmatníka. Intervalové stupnice vo všetkých tóninách (tercie, sexty, oktávy, decimy). Sprievod piesní s využitím rôznych spôsobov hry. Hra z listu. Komorná hra, alebo hra v súbore. Skladby rôznych štýlových období. Slovenská gitarová literatúra. Populárna hudba.

gitarovej hudbe, ✓ získajú základnú orientáciu v súčasnej populárnej hudbe.	

Záverečná skúška:
1 etuda,
2 prednesové skladby rôznych štýlových období.

ŠTÚDIUM PRE DOSPELÝCH
Žiaci po absolvovaní 1. ročníka štúdia pre dospelých základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
-vytvoriť čo najkonkrétnejší tón -muzikálne napredovať -zvládnuť primerane hru z listu(hra jednoduchých melódií a ľ.piesní) -chromatická znalosť tónov v prvom kvadrante hmatníka -hra akordov a kadencií s využitím prázdnych strún -10 skladieb z odporúčaného hudobného materiálu	-správna fyziologická poloha tela pri hre -akordická a melodická poloha pravej ruky -striedanie prstov (i,m,a) na melodických strunách -hra palcom na basových strunách -striedavá hra prstami a palcom pravej ruky -hra palcom a prstami pravej ruky súčastne (dvojhlas, trojhlas) -aktívne zapojenie prstov ľavej ruky do hry -priečna a pozdĺžna poloha ľavej ruky -prípravné cvičenia na hru stupníc a akordov -orientácia v prvej polohe Hudobný materiál: C. Sűsser – Cvičení a skladby pro začátečníky J. Jirmal- Škola hry na kytaru pro začátečníky V. Tukač – Gitarová škola (Carulli-Carcassi) J. Sagreras – Las primeras lecciones para guitarra Š. Rak – Minutová sóla

Žiaci po absolvovaní 2. ročníka štúdia pre dospelých základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
-hra gitarového doprovodu podľa akordických značiek -hra kadencií s využitím malého barré -chromatická znalosť tónov na hmatníku v rozsahu e-c³ -hra dvojoktávových typových stupníc -hra z listu -10 skladieb z odporúčaného hudobného	-hra gitarového doprovodu podľa akordických značiek -hra kadencií s využitím malého barré -chromatická znalosť tónov na hmatníku v rozsahu e-c³ -hra dvojoktávových typových stupníc -hra z listu Hudobný materiál:

materiálu	C. Sűsser – Kytarová škola 2 J. Horáček – Moje kytara 1, 2 F. Sor – Etudy op.31, 35, 44, 60 J. Sagreras – Las primeras lecciones para guitarra M. Paťha – Kytarová juniorka

Žiaci po absolvovaní 3. ročníka štúdia pre dospelých základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
-nezávislá činnosť prstov ľavej ruky -pravidelné striedanie prstov pravej ruky -hra veľkého barré, jeho využitie v etudách a prednesových skladbách -hra prirodzených flažoletov -5 skladieb z odporúčaného hudobného materiálu	-rozvíjať schopnosť viachlasej hry -nácvik výmeny polôh -nácvik veľkého barré-hra kadencií s jeho využitím -využitie vibráta a jeho nácvik -tlmenie tónov-hra staccata -doprovod k piesňam podľa notového zápisu i akordických značiek Hudobný materiál: J. Horáček – Kytarový mikrokosmos C. Sűsser – Snadné skladby pro dvě kytary G. Regondi – 10 etud G. Manzi – 12 etud J. Kormunda – Chceme hrát na klasickou kytaru Š. Urban – Cesta k umělecké hře na kytaru J. Truhlář – Instruktivní skladby M. Kolba – Škola na kytaru hrou

Žiaci po absolvovaní 4. ročníka štúdia pre dospelých základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
-znalosť gitarovej literatúry(od 16.storočia po súčastnosť) -dokonalé využitie tónových registrov nástroja -zmysel pre presnosť, zvukovú vyrovnanosť a plynulosť hry -akordické rozklady v náročnejších prstokladových kombináciách pre pravú ruku, repetovanie tónov -správna práca ľavej ruky pri výmenách polôh -hra sprievodov k iným melodickým nástrojom	-orientácia po celom hmatníku -hra melodických ozdôb a arpeggia -flažolety prirodzené a umelé -stupnice dur i mol v rozsahu 2-3 oktáv -intervalové stupnice -oboznámenie so špeciálnymi gitarovými technikami (rasgueado, tambora, tremolo, pizzicato) Hudobný materiál: M. Tesař – Album dvaceti kytarových skladeb J. Sagreras – Las secundas lecciones para guitara

	S. Iannarelli – 12 etud G. Manzi – 12 etud G. Regondi – 10 etud M. Carcassi – 25 etud F. Carulli – 24 duet L. Brouwer – Estudios sencillos J. Jirmal – Staří španělští mistři Š. Urban – Cesta k umělecké hře na kytaru

Záverečná skúška:
2 etudy odlišného technického zamerania
2 prednesové skladby odlišného charakteru a štýlového obdobia

ŠTUDIJNÉ ZAMERANIE HRA NA ELEKTRICKEJ GITARE

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Druhá časť prvého stupňa základného štúdia

Žiaci po absolvovaní 1. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ poznajú notáciu pre elektrickú gitaru, ✓ poznajú elementárne technické prvky hry na gitare, ✓ vedia si naladiť nástroj, zapojiť a nastaviť gitarový reťazec, ✓ hrajú so skresleným zvukom, ✓ zvládnu elementárne technické prvky hry na gitare, ✓ zvládajú základné gitarové techniky hry oboch rúk, ✓ zvládajú tlmené techniky (čistota hry), ✓ ovládajú 20 - 50 gitarových riffov, ✓ aplikujú rôzne prstoklady pri hre akordov a stupníc,	Špeciálna gitarová notácia a tabulatúrová notácia. Správne držanie tela pri hre a správne umiestnenie a držanie nástroja pri hre. Správne ladenie gitary. Základné zapojenie gitarového reťazca a jeho nastavenie (gitara – booster – zosilňovač). Špecifiká gitarovej hry so skresleným zvukom. Hranie plektrom (brnkátkom) a jeho špecifiká. Základné gitarové techniky oboch rúk. Legátové techniky (technické cvičenia). Postupný nácvik techniky vyťahovania strún. Techniky tlmenia strún oboma rukami. Budovanie „slovníka“ gitarových riffov.

✓ preukážu schopnosť hrať s metronómom, ✓ hrajú podľa akordických značiek, ✓ hrajú základné tanečné rytmy polka, valčík, tango, samba, rumba, ✓ hrajú Silové (power) akordy, kvintakordy, ✓ poznajú princíp tvorby akordov aj ich označovanie, ✓ zahrajú durové a molové stupnice.	Tvorba a používanie prstokladov akordov a stupníc. Hra s metronómom. Čítanie a hra podľa akordických značiek. Rytmická stabilizácia v jednoduchých tanečných rytmoch: polka, valčík, tango, samba, rumba. Silové (power) akordy, kvintakordy. Konštrukcia a značenie akordov. Durové a molové stupnice v rozsahu nástroja.

Žiaci po absolvovaní 2. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ ovládajú techniku „shuffle,“ ✓ zahrajú rôzne formy blues, ✓ orientujú sa v hudobných štýloch, ✓ zvládnu zložitejšie gitarové techniky, ✓ zahrajú jednoduché gitarové sólo, ✓ ovládajú zložitejšie gitarové riffy, ✓ preukážu schopnosť hrať s metronómom, ✓ zahrajú podľa akordických značiek, ✓ poznajú princíp tvorby septakordov, ✓ zahrajú Pentatonické a bluesové stupnice.	Umenie „shuffle“. Bluesová 12-ka, 8-, 12- a 32-taktové blues. Blues, rock and roll, rock a hardrock. Sólové gitarové techniky vyťahovania strún, sklz - „slide“ a vibráto. Jednoduché gitarové sólo. Riffy bluesové a pentatonické. Hra s metronómom. Čítanie a hra podľa akordických značiek. Septakordy. Pentatonické a bluesové stupnice v rozsahu nástroja.

Žiaci po absolvovaní 3. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ poznajú nové gitarové techniky, ✓ poznajú akordické postupnosti v rôznych štýloch, ✓ ovládajú zložitejšie gitarové riffy, ✓ preukážu schopnosť hrať s metronómom, ✓ zahrajú podľa akordických značiek, ✓ hrajú so sprievodom učiteľa,	Gitarové sólové techniky a tvorba flažoletov. Akordická postupnosť v praxi: rock, frnk, funkrock. Gitarové funk a funkrockové riffy. Hra s metronómom. Čítanie a hra podľa akordických značiek.

✓ poznajú ďalšie typy akordov, ✓ ovládajú rôzne prstoklady stupníc.	Súhra dvoch elektrických gitár a rytmickej sekcie (basa + bicie). Dvojhlasy – jednoduché melodické sólové frázy pre dve elektrické gitary. Nónové, undecimové a tercdecimové akordy. Neterciové akordy. Hra prstokladov stupníc podľa individuálnych potrieb žiaka.

Žiaci po absolvovaní 4. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ rozlišujú viachlasú hru, ✓ poznajú základné princípy frázovania, ✓ ovládajú špeciálne gitarové techniky, ✓ zahrajú zložitejšie akordické postupy, ✓ poznajú proces tvorby gitarového zvuku, ✓ ovládajú zložitejšie gitarové riffy, ✓ preukážu schopnosť transponovať a improvizovať, ✓ interpretujú skladby rôznych štýlov, ✓ preukážu schopnosť hrať s metronómom, ✓ zahrajú podľa akordických značiek, ✓ zharmonizujú durovú stupnicu, ✓ ovládajú rôzne prstoklady stupníc.	Zmysel pre hru v hlasoch. Schopnosť viesť frázu – základné princípy frázovania. Špeciálne „trikové“ sólové gitarové techniky. Zložitejšie akordické postupnosti. Gitarový zvuk a proces jeho tvorby. Budovanie „slovníka“ gitarových riffov. Transpozícia v praxi. Základy improvizácie na bluesovú tému. Rozvíjanie štýlovej pestrosti gitarovej hry: latin, jazz. Hra s metronómom. Čítanie a hra podľa akordických značiek. Harmonizácia durovej stupnice v praxi. Hra stupníc podľa individuálnych potrieb žiaka.

Záverečná skúška:

- skladby rozličného charakteru,
- improvizácia.

ŠTUDIJNÉ ZAMERANIE HRA NA CIMBALE

Prvá časť prvého stupňa základného štúdia

Žiaci po absolvovaní 1. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
ovládajú správne sedenie pri nástroji a držanie paličiek, zvládnu elementárne technické prvky hry na cimbale, spájajú notový zápis s pohotovou orientáciou v strunovej sústave nástroja c-g2, aplikujú hudobno-teoretické poznatky, získané v predmete hudobná náuka, na úrovni primeranej študijnému zameraniu, zahrajú stupnice a tonické kvintakordy, aplikujú hudobno-teoretické poznatky, získané v predmete hudobná náuka, na úrovni primeranej študijnému zameraniu.	Správne sedenie pri nástroji a držanie paličiek. Základná pedalizácia, výmena pedálu. Spôsoby hry na cimbale – hra legato, portamento, staccato, ligatúra. Rozpoznanie výšky, dĺžky a sily tónu. Orientácia podľa sluchu. Hra z nôt spojená s orientáciou v strunovej sústave nástroja c-g2. Jednohlas v rozsahu dvoch oktáv, jednoduchý dvojhlas. Základy dynamiky. Hra durových stupníc C,G,D,A,(E),F,(B) najmenej v dvoch oktávach. Hra tonického kvintakordu s obratmi v rozsahu preberaných stupníc. Práca s ľudovou piesňou, transponovanie, jednoduchý sprievod.

Žiaci po absolvovaní 2. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
ovládajú správne sedenie pri nástroji a držanie paličiek, zvládnu ďalšie technické prvky hry na cimbale, spájajú notový zápis s pohotovou orientáciou v strunovej sústave nástroja C- e3, plynule hrajú podľa notového zápisu, poznajú trioly a synkopy, hrajú súbežný dvojhlas, hrajú durové a molové stupnice, hrajú jednoduchý dvojhlas a trojhlasné akordy, rozlišujú durový a molový tónorod, podľa sluchu intonujú ľudové piesne, vnímajú hudobnú frázu.	Správne sedenie pri nástroji a držanie paličiek. Zdokonalenie techniky úderu. Nácvik úderu žabka. Správna pedalizácia, výmena pedálu. Spôsoby hry na cimbale – hra legato, portamento, staccato, ligatúra. Príprava na hru tremolo. Hra z nôt spojená s orientáciou v strunovej sústave nástroja C-e3. Notový zápis. Rytmické sekvencie, triola, synkopa. Hra súbežného dvojhlasu. Durové a molové stupnice do 3 krížikov a béčok v rozsahu nástroja C-e3. Dvojhlas a trojhlasné akordy. Durový a molový tónorod.

	Rozvíjanie melodicko-harmonického cítenia. Frázovanie.

Žiaci po absolvovaní 3. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
zvládnu ďalšie technické prvky hry na cimbale, zahrajú rôznosmerný dvojhlas, vedome uvoľňujú hrací aparát, tvoria a hrajú sekvencie s rytmickými variantmi, hrajú durové a molové stupnice do 4 krížikov a bé v celom rozsahu nástroja, aj v terciách, zahrajú trojhlasné akordy s obratmi, arpeggio, veľký rozklad akordu v celom rozsahu nástroja nahor aj nadol, tvoria harmonické kadencie T-S-D-T v dur aj mol stupniciach, vnímajú charakter skladby, improvizujú na ľudové piesne.	Rozvíjanie techniky a kvality úderu. Rozšírenie výrazových prostriedkov - hra pizzicato, použitie rozmanitých druhov paličiek. Nácvik hry tremolo. Hra rôznosmerného dvojhlasu. Uvoľňovacie cvičenia hracieho aparátu. Tvorenie a hra sekvencií s rytmickými variantmi. Hra durových a molových stupníc do 4 krížikov a bé v celom rozsahu nástroja. Hra tercií v ľahších durových stupniciach rozložene a súčasne. Trojhlasné akordy s obratmi, arpeggio, veľký rozklad akordu v celom rozsahu nástroja nahor aj nadol. Rozvíjanie harmonického cítenia. Určovanie nálady, tempa a dynamiky skladieb. Ľudové piesne, práca s piesňou, tvorba variácií.

Žiaci po absolvovaní 4. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
vedome uvoľňujú hrací aparát, zvládnu na vyššej kvalitatívnej úrovni technické prvky hry na cimbale, zahrajú jednosmerný a rôznosmerný dvojhlas, tercie rozložene a súčasne, tvoria a hrajú sekvencie s rytmickými variantmi, aplikujú hudobno-teoretické poznatky, získané v predmete hudobná náuka, na úrovni primeranej študijnému zameraniu, tvoria harmonické kadencie T-S-D-T v dur aj mol stupniciach, improvizujú na ľudové piesne.	Uvoľňovacie cvičenia hracieho aparátu. Zdokonaľovanie hry tremolo. Používanie rôznych výrazových prostriedkov - hra pizzicato, použitie rozmanitých druhov paličiek. Dôsledná a čistá pedalizácia, artikulácia. Jednosmerný a rôznosmerný dvojhlas. Tercie rozložene a súčasne. Tvorenie a hra sekvencií s rytmickými variantmi. Hra a zápis melodických ozdôb. Chromatická stupnica. Harmonická kadencia T-S-D7-T v dur aj mol stupniciach. Rozvíjanie harmonického cítenia.

	Základy improvizácie pri hre ľudových piesní. Určovanie nálady, tempa a dynamiky skladieb. Pokus o ladenie nástroja.

Záverečná skúška:
Hra spamäti:
1 ľudová pieseň vo vlastnej úprave,
1 technické cvičenie – etuda,
1 prednesová skladba z literatúry starej hudby (renesancia, barok),
1 prednesová skladba pre cimbal, prípade transkripcia skladby.

Druhá časť prvého stupňa základného štúdia

Žiaci po absolvovaní 1. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
zvládnu na vyššej kvalitatívnej úrovni technické prvky hry na cimbale, ovládajú základnú pedalizáciu, výmenu pedálu, samostatne riešia problémy nástrojovej hry, aplikujú hudobno-teoretické poznatky, získané v predmete hudobná náuka primerane k špecifikám nástroja, vnímajú charakter skladby, hrajú harmonické kadencie T-S-D-T v dur aj mol stupniciach, improvizujú a transponujú ľudové piesne, ladia nástroj.	Hra tremolo, tremolo v dvojhlase. Prehlbovanie výrazových prostriedkov. Dôsledná technická čistota hry a pedalizácie. Samostatné riešenie problémov nástrojovej hry – striedanie paličiek. Zdokonaľovanie kultúry tónu, osobitného prejavu pri interpretácii prednesových skladieb. Hra a zápis náročnejších melodických ozdôb a sekvencií s rytmickými variantmi. Oktávy a sexty v ľahších durových stupniciach. Všetky durové a molové stupnice v celom rozsahu nástroja. Chromatické stupnice. Štvorhlasné akordy s obratmi, arpeggio, veľký rozklad akordu. Harmonická kadencia T-S-D7-T v dur aj mol stupniciach. Zmenšený a zväčšený akordu. Určovanie nálady, tempa a dynamiky skladieb. Upevňovanie harmonického cítenia. Improvizácia a transponovanie ľudových piesní. Pokus o ladenie nástroja.

Žiaci po absolvovaní 2. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
zvládnu na vyššej kvalitatívnej úrovni technické prvky hry na cimbale, ovládajú základnú pedalizáciu, výmenu pedálu, samostatne riešia problémy nástrojovej hry, poznajú spôsoby obaľovania paličiek, aplikujú hudobno-teoretické poznatky, získané v predmete hudobná náuka primerane k špecifikám nástroja, vnímajú charakter skladby, hrajú spamäti väčšie celky rôzneho charakterového žánru. hrajú sprievod s využitím harmonických kadencii T-S-D-T v dur aj mol stupniciach, improvizujú a transponujú ľudové piesne, ladia nástroj.	Hra tremolo, tremolo v dvojhlase (zvyšovanie frekvencie). Prehlbovanie výrazových prostriedkov (rôzne obalené paličky, drevené paličky, hra pizzicato kombinované s obalenou paličkou). Dôsledná technická čistota hry a pedalizácie (nácvik pedalizácie, frázovania, kombinácie legata a secco staccata, striedanie paličiek). Zdokonaľovanie kultúry tónu, osobitého prejavu pri interpretácii prednesových skladieb. Oboznámenie sa s technikou obaľovania paličiek. Melodické ozdoby (veľká skupinka, nepravidelné delenie - triola, kvintola). Sekvencie v rozsahu 4 tónov s rytmickými variantmi. Tercie, oktávy a sexty v ľahších durových stupniciach. Tvorenie harmonickej kadencie T- VI-S-D7-zm-zv-T. Určovanie nálady, tempa a dynamiky skladieb – dynamické, tempové a agogické zmeny. Skladby rôzneho charakterového žánru. Upevňovanie harmonického cítenia – nácvik sprievodu. Základy improvizácie pri hre ľudových piesní – tvorenie variácií. Transpozícia technických cvičení a ľudových piesní. Ladenie nástroja.

Žiaci po absolvovaní 3. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
zvládnu na vyššej kvalitatívnej úrovni technické prvky hry na cimbale, ovládajú základnú pedalizáciu, výmenu pedálu, samostatne riešia problémy nástrojovej hry, poznajú spôsoby obaľovania paličiek a ladenia nástroja,	Hra tremolo, tremolo v dvojhlase s vysokou frekvenciou. Prehlbovanie výrazových prostriedkov (rôzne obalené paličky a ich kombinácia, pizzicato, glissando, flažolety). Dôsledná a čistá pedalizácia - frázovanie, staccatový pedál, polpedál.

aplikujú hudobno-teoretické poznatky, získané v predmete hudobná náuka primerane k špecifikám nástroja, vnímajú charakter skladby, hrajú spamäti väčšie celky rôzneho charakterového žánru. hrajú harmonické kadencie v dur aj mol stupniciach, podľa sluchu i značiek, improvizujú a transponujú ľudové piesne a technické cvičenia.	Samostatné riešenie problémov nástrojovej hry – striedanie paličiek. Zdokonaľovanie kultúry tónu, osobitého prejavu pri interpretácii prednesových skladieb. Samostatné ladenie nástroja a obaľovanie paličiek. Melodické ozdoby (obal, trilok a pod.). Súbežný a rôznosmerný dvojhlas. Sekvencie v rôznych intervalových obmenách, v rytmoch. Tercie v rámci stupníc v tempe, s dynamikou, bez pedálu, s pedálom. Tercií, oktávy a sexty. Štvorhlasné akordy s obratmi v tempe. 4-6 hlasné arpeggio s pedálom. Hra z listu podľa technických možností žiaka. Určovanie nálady, tempa a dynamiky skladieb – dynamické, tempové a agogické zmeny. Hra spamäti väčších celkov rôzneho charakteru a žánru. Akordický sprievod k rôznym folklórnym regiónom Slovenska. Hra podľa sluchu a podľa značiek. Základy improvizácie pri hre ľudových piesní – tvorenie variácií, chromatických prechodov. Transpozícia technických cvičení a ľudových piesní.

Žiaci po absolvovaní 4. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
zvládnu na vysokej kvalitatívnej úrovni technické prvky hry na cimbale, vedia dôsledne využívať pedalizáciu, hrajú kvalitným tónom, ovládajú ladene nástroja a techniku obaľovania paličiek, vnímajú charakter skladby, hrajú spamäti väčšie celky rôzneho charakterového žánru. hrajú akordický sprievod,	Hra tremolo, tremolo v dvojhlase s vysokou frekvenciou. Využívanie výrazových prostriedkov. Dôsledná a čistá pedalizácia. Samostatné riešenie problémov nástrojovej hry. Zdokonaľovanie kultúry tónu, osobitého prejavu pri interpretácii prednesových skladieb. Samostatné ladenie nástroja a obaľovanie

zahrajú podľa sluchu i podľa značiek, improvizujú a transponujú ľudové piesne a technické cvičenia.	paličiek. Určovanie nálady, tempa a dynamiky skladieb – dynamické, tempové a agogické zmeny. Hra spamäti väčších celkov rôzneho charakterového žánru. Tvorenie akordického sprievodu k rôznym folklórnym regiónom Slovenska. Hra podľa sluchu a podľa značiek. Improvizácia pri hre ľudových piesní – tvorenie variácií a chromatických prechodov. Transpozícia technických cvičení a ľudových piesní.

Záverečná skúška:
Hra spamäti:
1 ľudová pieseň vo vlastnej úprave,
1 etuda,
1 prednesová skladba z literatúry starej hudby (renesancia, baroko),
1 prednesová skladba pre cimbal, prípade transkripcia skladby.

Druhý stupeň základného štúdia

Podľa individuálnych schopností a záujmov je možné žiakov orientovať na ľudovú alebo vážnu hudbu, pričom časť repertoáru musí obsahovať skladby z oboch žánrov.

Žiaci po absolvovaní 1. ročníka II. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
hrajú jednoduché aj dvojhlasné tremolo, ovládajú tvorbu kvalitného tónu, zahrajú rýchle stupnicové i akordické pasáže, využívajú hlbokú výmenu pedálu, ovládajú techniku údržby a obaľovania paličiek, transponujú notový zápis, hrajú náročnejší repertoár, hrajú durové a molové stupnice do 4 # a b v celom rozsahu nástroja, hrajú štvorhlasé akordy, rytmizujú rôznymi spôsobmi, používajú akordický sprievod, ladia nástroj.	Hra tremola jednoduchého a dvojhlasného, dosahovanie čo najvyššej možnej frekvencie úderu. Neustále zdokonaľovanie kvality tvoreného tónu v rozsahu celého nástroja. Zvyšovanie technickej úrovne hry akordických, diatonických a chromatických pasáží v rozsahu celého nástroja. Využívanie hlbokej výmeny pedálu. Samostatná údržba a obaľovanie paličiek. Transpozícia jednoduchých cvičení z notového zápisu a ľudových piesní. Hra náročnejších harmonických v improvizácii v samostatnej práci s ľudovou piesňou, zvyšovanie náročnosti a rozmanitosti používania prvkov.

	Hra z listu náročnejších cvičení a iného notového zápisu. Hra stupníc, tercií, sext, oktáv v rozsahu celého nástroja do 4 # a 4 b. Hra durových a molových, dominantných, zmenšených, zväčšených štvorhlasných akordov s obratmi a arpeggia v rozsahu preberaných stupníc smerom hore aj dolu. Hra zložitejších sekvencií a ich rôzne spôsoby rytmizácie. Ďalšie rozvíjanie schopnosti sluchovej analýzy akordického sprievodu. Hra sprievodu ľudových piesní bez predchádzajúcej prípravy a ich transpozícia. Samostatné ladenie nástroja.

Žiaci po absolvovaní 2. ročníka II. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
hrajú tremolo s využitím dynamiky, zvládnu rýchlu frekvenciu úderu, ovládajú primerane kvalitný tón, hrajú diatonické a chromatické pasáže, aplikujú výmenu pedálu, ovládajú techniku údržby a obaľovania paličiek, transponujú do viacerých tónin, improvizujú a tvoria variácie, zahrajú stupnice tercie, sexty, oktávy v rozsahu celého nástroja do 5 # a 5 b, hrajú štvorhlasé akordy, zahrajú sekvencie v terciách, analyzujú akordický sprievod, hrajú sprievod, naladia nástroj.	Hra tremolo v rôznosmernom, využívanie crescenda a decrescenda. Dosahovanie čo najvyššej možnej frekvencie úderu. Neustále zdokonaľovanie kvality tvoreného tónu v rozsahu celého nástroja. Zvyšovanie technickej úrovni hry akordických, diatonických a chromatických pasáží v rozsahu celého nástroja. Využívanie všetkých spôsobov výmeny pedálu. Samostatná údržba a obaľovanie paličiek. Transpozícia jednoduchých cvičení z notového zápisu a ľudových piesní do viacerých tónin. Hra náročnejších harmonických v improvizácii v samostatnej práci s ľudovou piesňou, tvorenie variácií. Hra z listu náročnejších cvičení a iného notového zápisu. Hra stupníc, tercií, sext, oktáv v rozsahu celého nástroja do 5 # a 5 b. Hra durových a molových, dominantných, zmenšených, zväčšených štvorhlasných akordov s obratmi a arpegia v rozsahu preberaných stupníc smerom hore aj dolu. Hra sekvencií v terciách. Ďalšie rozvíjanie schopnosti sluchovej

	analýzy akordického sprievodu. Hra sprievodu ľudových piesní bez predchádzajúcej prípravy a ich transpozícia. Samostatné ladenie nástroja.

Žiaci po absolvovaní 3. ročníka II. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
hrajú zložitejšie tremolo a využitím pedalizácie vo vysokej frekvencii úderu, hrajú kvalitným tónom, hrajú rôzne typy pasáží, využívajú všetky spôsoby výmeny pedálu, ovládajú techniku údržby a obaľovania paličiek, improvizujú a tvoria variácie, transponujú do viacerých tónin, zahrajú stupnice tercie, sexty, oktávy v rozsahu celého nástroja, hrajú štvorhlasné akordy, analyzujú zložitejší akordický sprievod, transponujú melódiu i sprievod, naladia nástroj.	Hra tremolo každou rukou zvlášť, v rôznych dynamických odtieňoch s použitím rôznych spôsobov pedalizácie. Dosahovanie čo najvyššej možnej frekvencie úderu. Skvalitňovanie tvoreného tónu v rozsahu celého nástroja s dôrazom na dvoj a trojčiarkovú oktávu. Zvyšovanie technickej úrovni hry akordických, diatonických a chromatických pasáží v rozsahu celého nástroja. Využívanie všetkých spôsobov výmeny pedálu. Samostatná údržba a obaľovanie paličiek. Hra náročnejších harmonických v improvizácii v samostatnej práci s ľudovou piesňou, tvorenie variácií. Hra z listu náročnejších cvičení a iného notového zápisu. Hra stupníc, tercií, sext, oktáv v rozsahu celého nástroja . Hra durových a molových, dominantných, zmenšených, zväčšených štvorhlasných akordov s obratmi a arpegia v rozsahu preberaných stupníc. Hra skladieb pre dva cimbaly, prípadne cimbal a iný nástroj. Ďalšie rozvíjanie schopnosti sluchovej analýzy akordického sprievodu. Hra sprievodu ľudových piesní bez predchádzajúcej prípravy a ich transpozícia. Samostatné ladenie nástroja.

Žiaci po absolvovaní 4. ročníka II. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
zahrajú náročnejší typ tremola vo vysokej frekvencii,	Kombinácia hry tremolo jednou rukou s melodicky alebo akordicky vedeným

hrajú kvalitným tónom, zahrajú rýchle pasáže, využívajú všetky spôsoby výmeny pedálu, ovládajú techniku údržby a obaľovania paličiek, vedia transponovať, improvizujú a tvoria variácie, hrajú stupnice aj v intervaloch, hrajú štvorzvuky, zahrajú chromatické postupy oktávových sekvencií, hrajú v komornom súbore a v ľudovom orchestri, analyzujú akordický sprievod, hrajú sprievod a transponujú, ovládajú ladenie nástroja.	hlasom v druhej ruke. Plynulé striedanie týchto situácií. Dosahovanie čo najvyššej možnej frekvencie úderu. Skvalitňovanie tvoreného tónu v rozsahu celého nástroja s dôrazom na dvoj a trojčiarkovú oktávu. Zvyšovanie technickej úrovni hry akordických, diatonických a chromatických pasáží v rozsahu celého nástroja. Využívanie všetkých spôsobov výmeny pedálu. Samostatná údržba a obaľovanie paličiek. Transpozícia cvičení, ľudových piesní a melódií do viacerých tónin. Hra náročnejších improvizácii v samostatnej práci s ľudovou piesňou, tvorenie variácií. Hra z listu náročnejších cvičení. Hra stupníc, tercií, sext, oktáv v rozsahu celého nástroja . Hra durových a molových, dominantných, zmenšených, zväčšených štvorhlasných akordov s obratmi a arpeggia v rozsahu preberaných stupníc. Hra sekvencií v oktávach. Sekvencie postupujúce chromaticky. Hra dua s rovnakým, alebo iným nástrojovým obsadením. Hra v ľudovom orchestri. Ďalšie rozvíjanie schopnosti sluchovej analýzy akordického sprievodu. Hra sprievodu ľudových piesní bez predchádzajúcej prípravy a ich transpozícia. Transpozícia cvičení, ľudových piesní a melódií na základe sluchovej predstavy. Samostatné ladenie nástroja.

Záverečná skúška:
Hra spamäti:
akordy smerom hore a späť v postupných moduláciách,
2 etudy rôzneho charakteru,
1 prednesová skladba z literatúry hudby baroka, alebo renesancie,
1 rozsiahlejšia prednesová skladba pre cimbal, alebo súbor kratších sólových skladieb alebo so sprievodom iných nástrojov.
Formy praktickej výučby: Individuálna forma štúdia.

8.1.4 Hra na dychových nástrojoch

CHARAKTERISTIKA SKUPINY ŠTUDIJNÝCH ZAMERANÍ

Dychové nástroje patria medzi preferované študijné zamerania na základnej umeleckej škole. Žiaci si môžu vyberať z pestrého výberu drevených (zobcová flauta, priečna flauta, hoboj, klarinet, saxofón, fagot) či plechových (trubka, pozauna, lesný roh, tuba, bastrubka, barytón, tenor, eufónium) hudobných nástrojov. Obľúbeným študijným nástrojom na základnej umeleckej škole býva zobcová flauta. Žiaci po absolvovaní prvej časti prvého stupňa základného štúdia buď pokračujú v štúdiu hry na sopránovej flaute, prípadne prechádzajú na altovú (alebo sopraninovú) flautu, či na iný dychový nástroj. Zobcová flauta môže slúžiť aj na prípravu pre ďalšie štúdium hry na tých dychových nástrojoch, ktoré vyžadujú určité fyziologické predpoklady (telesná sila, rozvoj dýchacieho aparátu, vývoj chrupu atď). Žiaci v tomto prípade absolvujú prvú časť prvého stupňa základného štúdia podľa dvojročného učebného plánu č.10.

II. stupeň nadväzuje na predchádzajúcu látku I. stupňa a zároveň je obdobím, kedy sa uzatvára aj celkové vzdelávanie žiaka na ZUŠ. Žiaci, ktorí prejavujú nadpriemernú úroveň kompetencií a vynikajúce študijné výsledky počas štúdia a sú obdarení talentom, prípadne preukazujú vyššie umelecké ambície, môžu byť zaradení do rozšíreného štúdia (vyučovanie s rozšíreným počtom vyučovacích hodín). Je to náročnejší študijný program, ktorý vyžaduje samostatnosť, profesionálny prístup k štúdiu, za predpokladu mimoriadnej rozvinutosti hudobnosti a intelektu. Tento študijný program by mal byť prípravou na štúdium profesionálnej úrovne na konzervatóriu či vysokej škole umeleckého či pedagogického zamerania. Štúdium pre dospelých je určené žiakom a študentom, ktorí buď naďalej chcú navštevovať ZUŠ, zdokonaľovať sa v hre na vybranom dychovom nástroji (absolvovali oba stupne štúdia), prípadne i žiaci začiatočníci. Okrem fyziologického a psychického aspektu hra na dychovom nástroji kladne vplýva aj na zdravotnú stránku dieťaťa (držanie tela, dychová hygiena, koordinácia rúk atd.).

Drevené dychové nástroje:

Zobcová flauta patrí medzi hudobné nástroje s bohatou históriou. Pre deti znamená jednu z prvých možnosti stretnutia sa s hudbou. Hlavným cieľom tohto predmetu je rozvoj sluchovej predstavivosti a schopnosti vyjadrenia sa hudobnou formou. Deti od útleho veku sa zoznamujú s flautou cez rôzne ľudové piesne, krátke skladbičky, neskôr sa prepracúvajú k zložitejším kompozíciám od baroka až k hudbe 20. storočia. Mnohí žiaci však po niekoľkých rokoch prechádzajú na iný dychový nástroj. V posledných rokoch sa však dostalo zobcovej flaute veľkej obľube, organizujú sa rôzne workshopy, semináre, ktoré sú zamerané výlučne na zobcovú flautu. Keďže daný nástroj má odlišnú techniku tvorenia tónu, artikulácie, prstovej techniky či frázovania, predmet

hra na zobcovej flaute bol zaradený medzi ostatné študijné programy i na konzervatóriách. K zobcovej flaute neodmysliteľne patrí hra v komorných a ansámblových súboroch. Tento hudobný nástroj sa využíva aj ako podporná liečba pri alergických či astmatických poruchách, pretože veľmi dobre pôsobí na dychovú sústavu detí. Po ekonomickej stránke patrí tento nástroj k cenovo najdostupnejším.
Na štúdium hry na priečnej flaute sa zväčša prijímajú žiaci, ktorí ukončili prvú časť I. stupňa základného štúdia hry na sopránovej zobcovej flaute (žiaci vo veku 10 – 12 rokov podľa telesnej vyspelosti, ktorí preukážu fyziologické predpoklady, hudobné nadanie), ale je možné prijať aj vekovo starších žiakov (žiaci, ktorí ukončili druhú časť I. stupňa, žiaci ,ktorí predtým hrali na inom hudobnom nástroji, študenti, ktorí majú vo vyššom veku záujem naučiť sa hrať na hudobnom nástroji), ktorí javia záujem o štúdium hry na tomto nástroji pokiaľ spĺňajú požiadavky na prijatie (dostatočne rozvinuté hudobné schopnosti, fyziologické danosti). Obsah predmetu zahŕňa štúdium základnej literatúry, hru z nôt, komornú hru, súborovú hru rôznych hudobných žánrov. Učebné osnovy je potrebné chápať ako východiskovú fázu s rešpektovaním individuálneho vývoja žiakov. Zoznam literatúry má len odporúčajúci charakter, ktorý vyberá pedagóg a závisí hlavne na individuálnych predpokladov žiakov (technická vyspelosť, muzikalita, tvorivosť).
Priečna flauta má niekoľko príbuzných nástrojov s rovnakou konštrukciou, spôsobom tvorenia tónu a technikou hry, ktoré sa od nej líšia iba veľkosťou. Patrí k nim altová flauta, basová flauta a predovšetkým pikola. Pikola je o polovicu menšia než flauta a preto znie o oktávu vyššie, na rozdiel od altovej flauty sa však nejedná o transponujúci nástroj. Notácia pikoly je taktiež identická s notáciou flauty, nekladie teda na žiaka zvýšené nároky či pozornosť, tónový rozsah sa v notácii pohybuje od tónu d1 po tón c4, hoci reálne znie všetko o oktávu vyššie. (d2 –c5). Pikola je predovšetkým nástrojom orchestrálnym, používa sa v orchestroch najrozličnejšieho druhu od dychoviek až po veľké symfonické telesá. Jej prenikavý, nezriedka dominujúci zvuk dodáva lesk mnohým nástrojovým skupinám, najmä sláčikovým a často sú jej vo veľkých symfonických či operných dielach zverované virtuózne sólové vstupy.

Plechové dychové nástroje:

Žiak pri štúdiu študijných zameraní hry na dychových nástrojoch by mal získať základné odborné vedomosti a zručnosti v hre na nástroji, schopnosť interpretovať skladby rôznych žánrov a lepšie sa orientovať v štýlových obdobiach. Obsah študijného zamerania zahŕňa hru z listu, komornú, súborovú a orchestrálnu hru. Pri hre z listu dbáme na to, aby sa žiaci dostatočne pripravili. Tým sa eliminuje počiatočný

stres, ktorý môže vzniknúť práve pri komornej a súborovej, prípadne orchestrálnej hre, kde sú žiakom predkladané nové skladby rôznych období a žánrov. Komornú hru by sme mali do edukácie zahrnúť z dôvodu lepšej sluchovej orientácie a súzvuku s inými dychovými nástrojmi. Komorná hra by mala byť zo začiatku vystavaná z klasických skladieb komorného zamerania, postupne s narastajúcimi schopnosťami hráča, avšak môžeme prejsť aj ku skladbám iného štýlového zamerania, čo môže ešte viac pritiahnuť pozornosť žiaka a tak ho aj motivovať k lepším výkonom. Repertoár súborovej hry by sme mali orientovať a vyberať tak, aby plynulo prechádzal do orchestrálnej hry. V každej ZUŠ, pokiaľ je to možné, by mali byť vytvorené podmienky pre fungovanie súborov a orchestrálnych zoskupení. Žiaci s najlepšími výkonmi by tak mohli byť motivovaní aj možnosťou sebarealizácie prostredníctvom sólových výkonov.

CIELE ŠTUDIJNÝCH ZAMERANÍ

Zvolené študijné zamerania majú poskytovať žiakom základné hudobné vzdelanie v oblasti hry na dychovom nástroji. Vychovávať aktívnych hudobníkov, pre ktorých má byť hudba prostriedkom kvalitatívne vyššej životnej úrovne (praktický interpret v umeleckej oblasti). Keďže I. a následne II. stupeň základného vzdelávania spravidla ukončuje umelecké vzdelanie žiaka na ZUŠ (ďalšou možnosťou je štúdium pre dospelých, prípadne štúdium na konzervatóriu), žiak by mal byť vybavený takými hudobnými kompetenciami, ktoré vedú k samostatnosti a uvedomelosti pri technickom nácviku danej skladby a jej interpretácie. Aby sme dosiahli tieto ciele, treba rozvíjať najmä:

- základné remeselné zvládnutie hry na nástroji (správne reberno-bránicové dýchanie, tvorba tónu s výraznou dychovou oporou, pevnosť a flexibilita nátisku, intonácia, rytmická a technická istota),
- kvalitu tónu, kultiváciu nasadenia, cit pre stavbu hudobnej fráze, dynamiku a agogiku,
- schopnosť súhry s inými hudobnými nástrojmi (komorná hra, hra v orchestri),
- poznať zvukové a farebné možnosti nástroja, jeho technické parametre, poznať princípy ochrany a údržby nástroja,
- hru z listu, improvizáciu a transponovanie do iných kľúčov,
- samostatnosť, uvedomelosť pri riešení technickej a obsahovej záležitosti diela,
- hudobnú predstavivosť, fantáziu, hudobnú pamäť, orientáciu v hudobných formách, štýloch a žánroch,
- vlastný názor na interpretáciu skladieb rôznych štýlových období a žánrov,

- orientáciu žiaka – absolventa na amatérsku hudobnú prax, alebo ďalšie štúdium na konzervatóriu, vysokej škole umeleckého či pedagogického zamerania.

PROFIL ABSOLVENTA

Absolvent prvej časti I. stupňa základného štúdia skupiny študijných zameraní Hra na dychových nástrojoch ovláda základné teoretické poznatky nadobudnuté v predmete hudobná náuka, ktoré primeranou formou k svojmu veku aplikuje v hre na hudobnom nástroji. Počas štúdia nadobudol základné elementárne návyky (hygiena nástroja, správny postoj, držanie nástroja, nasadenie a tvorba tónu, dýchanie). Preukazuje samostatnosť pri nácviku jednoduchších skladieb primerane k svojmu veku. Je schopný zaradiť sa do komorných zoskupení (duá, triá) a zároveň ovláda techniku interpretácie na vekovo primeranej úrovni v súlade so vzdelávacími štandardmi a individuálnymi potrebami žiaka. Úroveň rozvinutosti kompetencií však nie je ukončená, vytvára len základ pre následné stupne vzdelania. Absolvent je pripravený pokračovať v štúdiu druhej časti I. stupňa základného štúdia skupiny študijných zameraní Hra na dychových nástrojoch.

Po absolvovaní druhej časti I. stupňa základného štúdia žiak má zvládnuté základné kompetencie hry na dychovom nástroji. Využíva a rozširuje správne reberno-bránicové dýchanie, je schopný tvoriť ľahký, intonačne čistý tón s primeranou prstovou a jazykovou technikou s adekvátnym nasadením a ukončením. Pozná základnú výrazovú charakteristiku jednotlivých hudobných období (barok až súčasnosť) a vie ju vyjadriť pri hre, pozná základné hudobné formy i druhy hudobného umenia. Je schopný samostatne naštudovať primeranú hudobnú skladbu, zahrá adekvátnu hudobnú skladbu z listu, v rámci sebareflexie vie vyjadriť svoj názor na vlastný výkon, vlastnú hru. Dokáže zahrať tempovo kontrastné skladby v rámci cyklických skladieb (koncert, sonáta) so sprievodom klavíra či iného harmonického alebo melodického nástroja. Nadobudnuté vedomosti a zručnosti využíva v komornej, súborovej či orchestrálnej hre. Absolvent druhej časti prvého stupňa má primerane rozvinutý umelecký vkus, skladby dokáže adekvátne vnímať a interpretovať na základe doteraz získaných teoretických poznatkov, ktoré vie aj prakticky uplatňovať pri hre. Je schopný pracovať s farbou a kvalitou doteraz získaného tónu. Je pripravený verejne vystupovať, je spôsobilý flexibilne čítať notový zápis a tiež je zdatný v jednoduchej improvizácii. Má schopnosť sebakontroly a koncentrácie pri hre na javisku, či už ide o sólové vystúpenie alebo o jeho súčasť v sekcii orchestra, súboru atď.

Absolvent II. stupňa základného štúdia má osvojené praktické zručnosti v hre hudobnom nástroji. Samostatne rieši problematiku nástrojovej techniky, používa celú škálu dynamických odtieňov, hrá bez intonačnej zmeny, uplatňuje spôsob nazývaný

vibráto a vie ho citlivo použiť pri interpretácii hudobných skladieb. Ovláda melodické ozdoby a aplikuje ich aj v hudobnej skladbe. Pozná výrazovú charakteristiku jednotlivých hudobných štýlov (klasickej i modernej hudby) a vie ju vyjadriť pri hre. Dokáže používať získané vedomosti a skúsenosti k samostatnému štúdiu nových skladieb, vyhľadáva skladby podľa vlastného výberu, orientuje sa v hudobnej literatúre, počúva nahrávky a interpretáciu iných hráčov a využíva získané znalosti vo svoj prospech. Používa internetové možnosti pre konfrontáciu. Vie verbálne vyjadriť v rámci sebareflexie názor na vlastnú produkciu, vie posúdiť výkon iného hráča. Má zmysel pre súhru. Je schopný sa uplatniť ako samostatný a pohotový amatérsky hudobník, či už v sólovej, komornej alebo orchestrálnej hre. Absolvent druhého stupňa základného štúdia reprezentuje ZUŠ na rôznych súťažiach a prehliadkach, je schopný zúčastniť sa konkurzov do orchestrov už na profesionálnej úrovni. Do života si berie kladný vzťah k hudbe, ktorá ovplyvňuje jeho hudobné a estetické cítenie natoľko, aby sa stal pozorným poslucháčom a dobrým interpretom.

DREVENÉ DYCHOVÉ NÁSTROJE

ŠTUDIJNÉ ZAMERANIE HRA NA ZOBCOVEJ FLAUTE

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

PRÍPRAVA KU HRE NA NÁSTROJI

Prípravné štúdium

Žiaci po absolvovaní prípravného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ zvládajú základné zásady dýchania, ✓ poznajú základy postoja a držania flauty, tvorby tónu, nasadzovania, ✓ vedia správne zostaviť flautu, ✓ zahrajú jednoduchú melódiu (pieseň) podľa sluchu, ✓ zahrajú jednoduchú skladbičku sólo alebo so sprievodom harmonického nástroja z nôt a spamäti.	Správny postoj, držanie nástroja. Základy tvorby tónu. Reberno-bránicové dýchanie, nasadzovanie. Hudobno-teoretické poznatky v súlade s obsahom prípravnej hudobnej výchovy. Hra v rozsahu g1-~~d1~~ d2. Rozvíjanie melodicko-rytmického cítenia hravou formou (rytmizácia a melodizácia riekaniek). Hra krátkych rytmických a melodicko-rytmických motívov imitáciou.

Požiadavky na overenie spôsobilosti postupu do 1. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia:

- 2 skladby rozličného charakteru primeranej náročnosti

HRA NA ZOBCOVEJ FLAUTE

VZDELAVACÍ ŠTANDARD

HRA NA NÁSTROJI

Prvá časť I. stupňa základného štúdia

Žiaci po ukončení 1. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ poznajú nástroj, zvládajú zloženie a rozloženie nástroja a základnú údržbu nástroja, ✓ majú osvojené základné návyky pri hre na nástroji (postoj, držanie nástroja, základy reberno-bránicového dýchania), ✓ v rámci artikulácie ovládajú hru tenuto a legato, ✓ rozlišujú hru piano a forte, ✓ zahrajú jednoduchú pieseň spamäti, ✓ interpretujú jednoduché piesne a krátke prednesové skladby so sprievodom klavíra, príp. duetá.	Upevňovanie základných návykov a zručnosti (dýchanie reberno-bráničné, držanie nástroja, postoj, tvorba kultivovaného plného a čistého tónu). Rozširovanie hmatového záberu do ambitu c^1 – a^2. Hra v celých, polových, štvrťových a osminových hodnotách. Hra tenuto a legato. Správne nasadenie tónu. Artikulácia - ukončovanie fráz. Stupnice C, G, D, F, a malý rozklad akordu. Čítanie notového zápisu a aplikácia teoretických poznatkov, nadobudnutých v predmete hudobná náuka primerane k špecifikám nástroja. Rozvoj melodicko-rytmického cítenia podľa sluchu. Hra krátkych melodicko-rytmických motívov imitáciou. Transpozícia motívov podľa sluchu. Rytmická a intonačná sebakontrola žiaka.

Žiaci po ukončení 2. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ ovládajú zloženie a rozloženie nástroja, základnú údržbu, ✓ pracujú na správnych návykoch pri hre na nástroji (postoj, držanie nástroja, základy reberno-bránicového dýchania), ✓ interpretujú jednoduché rytmické	Prehlbovanie a fixovanie reberno-bránicového dýchania. Práca na zdokonaľovaní kvality tónu a prstovej techniky. Rôzne spôsoby artikulácie (tenuto, legato, staccato).

útvary – hra v základných rytmických hodnotách (celé, polové, štvrťové, osminové noty a pomlčky), ✓ používajú nové hodnoty nôt – štvrťová nota s bodkou, polová nota s bodkou, v rámci základných metrických predpisov (2/4,3/4,4/4), ✓ rozpoznávajú nové hudobné tvary 3/8 metre a alla breve, ✓ ovládajú hru stupníc dur a mol do 2 predznamenaní, ✓ zahrajú akordy T^5 s rozloženým T^5 v tenute, legate, ✓ rozlišujú širšiu dynamickú škálu piano - forte podľa individuálnych schopností žiaka, ✓ hrajú jednoduché piesne v miernejších tempách, ✓ zahrajú jednoduchú pieseň spamäti, ✓ hrajú jednoduché skladby so sprievodom klavíra, príp. v komornom zoskupení.	Hmatový ambit v rozsahu od c^1 – po c^3. Čítanie notového zápisu a aplikácia teoretických poznatkov, nadobudnutých v predmete hudobná náuka primerane k špecifikám nástroja. Rozvoj melodicko-rytmického cítenia. Pestovanie estetického cítenia (tvorba kultivovaného plného a čistého tónu). Rozširovanie dynamickej škály piano – forte podľa individuálnych schopnosti žiaka. Hra motívov a melodických fráz podľa sluchu. Hra spamäti. Jednoduché skladby so sprievodom klavíra, príp. v komornom zoskupení.

Žiaci po ukončení 3. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ praktizujú zloženie a rozloženie nástroja, základnú údržbu, ✓ ovládajú správne základné návyky pri hre na nástroji (postoj, držanie nástroja, základy reberno-bránicového dýchania), ✓ ovládajú rôzne spôsoby artikulácie tenuto, legato, staccato, ✓ používajú základnú ornamentiku, ✓ hrajú v rozsahu $c^1 – d^3$, ✓ ovládajú hru stupníc dur a mol do	Hygiena nástroja. Základné návyky pri hre na nástroj. Rozvíjanie schopností v oblasti agogiky. Rôzne spôsoby artikulácie tenuto, legato, staccato. Základy ornamentiky. Rozširovanie tónového ambitu v rozsahu $c^1 – d^3$. Stupnice dur a mol do 3 predznamenaní. Čistota spojov.

3 predznamenaní, ✓ zahrajú akordy T^5 ,D^7,zm^7 tenuto, legato, ✓ pri technických cvičeniach dbajú na čistotu spojov v pomalších aj rýchlejších tempách, ✓ ovládajú základné rytmické útvary – hra v základných rytmických hodnotách (celé, polové, štvrťové, osminové noty a pomlčky), ✓ používajú novú rytmickú hodnotu – šestnástinovú notu aj pomlčku v rámci základných metrických predpisov (2/4, 3/4, 4/4), ✓ používajú nové rytmické prvky - synkopa, bodkovaný rytmus (hra v polových, štvrťových, osminových notách a pomlčkách), ✓ dodržujú vedenie jednoduchej melodickej línie - frázovanie, ✓ pri melodických frázach používajú správnu dychovú techniku, ✓ rozlišujú základné dynamické rozdiely piano, mezzoforte, forte.	Rozvíjanie schopnosti hry z listu. Čítanie notového zápisu a aplikácia teoretických poznatkov, nadobudnutých v predmete hudobná náuka primerane k špecifikám nástroja. Zvládnutie sólových aj komorných skladieb rôznych štýlových období. Rozpoznávanie intervalov sluchom. Rozlišovanie jednotlivých tém v ľudových piesňach a malých piesňových formách. Transpozícia ľudových piesní podľa sluchu. Hra v rámci párnych a nepárnych štvrťových a osminových taktov s dôrazom na správne metrické cítenie a prízvuky.

Žiaci po ukončení 4. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ ovládajú rôzne spôsoby artikulácie tenuto, legato, staccato, portamento, ✓ používajú nový prvok z oblasti metrorytmiky – ligatúra, ✓ využívajú hmatový ambit v rozsahu od c^1 – po es^3, ✓ v rámci technických cvičení a jednoduchých barokových skladieb začínajú využívať melodické ozdoby /príraz zhora, príraz zdola, nátryl, mordent, trylok/, pomocné hmaty,	Dotváranie hry výrazovými prostriedkami: rôzne spôsoby artikulácie (tenuto, legato, portamento, staccato). Zdokonaľovanie hráčskej techniky (prstová, dychová technika), Hmatový ambit v rozsahu od c^1 – po es^3 . Zdokonaľovanie hry melodických ozdôb (príraz zhora, príraz zdola, nátril, mordent, trilok). Obohatenie techniky hry o škálu pomocných hmatov.

✓ ovládajú hru stupníc dur a mol do 4 predznamenaní, ✓ zahrajú akordy T^5 ,D^7,zm^7 + obraty v tenute, legate, staccate, ✓ rozlišujú základné dynamické rozdiely piano, mezzoforte, forte s prihliadnutím na intonáciu, ✓ poznajú jednoduché piesňové formy, vedia rozlíšiť jednotlivé témy (vhodná je hra ľudových piesní), ✓ hrajú v rámci štvrťových a osminových taktov s prihliadnutím na správne metrické cítenie (pochopenie prízvuku na ťažkej dobe), ✓ zahrajú náročnejšiu skladbu so sprievodom klavíra alebo v komornom zoskupení.	Čítanie notového zápisu a aplikácia teoretických poznatkov, nadobudnutých v predmete hudobná náuka primerane k špecifikám nástroja. Stupnice do 4 predznamenaní dur aj mol (harmonický aj melodický variant) s rozložením T^5 aj D7 a zm7. Základné dynamické rozdiely s prihliadnutím na intonáciu. Upevňovanie rytmického cítenia rozlišovaním párneho a nepárneho metra a akcentov. Tvorba kultivovaného plného a čistého tónu. Rozlišovanie výrazových prostriedkov hudby pri hre prednesov rôznych štýlových období.

Záverečná skúška:
- 1 etuda, alebo cvičenie,
- 1 prednesová skladba.

Druhá časť I. stupňa základného štúdia
Žiaci po ukončení 1. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ majú osvojené základné návyky pri hre na nástroji (postoj, držanie nástroja, reberno-bránicové dýchanie - vzhľadom na prechod na väčší typ nástroja – altovú zobcovú flautu, ✓ majú zvládnuté preorientovanie sa na altový nástroj in F (žiaci, ktorí nespĺňajú fyziologické predpoklady na tento typ nástroja pokračujú, v štúdiu hry na sopránovej alebo sopraninovej flaute, ✓ ovládajú hru stupníc dur a mol do 2 predznamenaní, ✓ zahrajú akordy T^5 s rozloženým T^5 v tenute, legate, ✓ zahrajú jednoduché piesne, alebo	Upevňovanie základných návykov a zručnosti (dýchanie reberno-bránicové, držanie nástroja, postoj, tvorba kultivovaného plného a čistého tónu) Preorientovanie žiaka na hmatovú orientáciu altovej zobcovej flauty. Rozsah hmatového záberu chromaticky od f^1 – es^3. Hra na podklade všetkých základných rytmických hodnôt (celá, polová, štvrťová, osminová, šestnástinová nota aj pomlčka, bodka pri note. Upevňovanie metro - rytmického cítenia. Hra tenuto a legato.

krátke prednesové skladby so sprievodom klavíra, príp. duetá.	Artikulácia - ukončovanie fráz. Tónový rozsah f^1 – es^3. Stupnice C, G, D, F, a, e, h, malý rozklad akordu. Čítanie notového zápisu a aplikácia teoretických poznatkov, nadobudnutých v predmete hudobná náuka primerane k špecifikám nástroja. Hra krátkych melodicko-rytmických motívov imitáciou. Hra jednoduchých duet, trií. Rytmická sebakontrola žiaka pri hre bodkovaného a synkopického rytmu.

Žiaci po ukončení 2. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ praktizujú hru stupníc dur a mol do 3 predznamenaní, ✓ zahrajú akordy T^5 s rozloženým T^5 v tenute, legate, ✓ ovládajú nástroj hmatovo aj rytmicky, ✓ zahrajú jednoduché prevažne barokové skladby (vzhľadom na typ nástroja) v miernejších tempách so sprievodom klavíra, prípadne v komornom zoskupení.	Prehlbovanie a fixovanie reberno-bránicového dýchania. Práca na zdokonaľovaní kvality tónu a prstovej technike. Práca na zdokonaľovaní palcovej techniky pri hre tónov vo vyšších registroch. Rôzne spôsoby artikulácie (tenuto, legato, staccato). Hmatový ambit v rozsahu od f^1 – po g^3 . Aplikácia teoretických poznatkov, nadobudnutých v predmete hudobná náuka primerane k špecifikám nástroja. Hra stupníc do 3 predznamenaní durové aj molové (harmonická, melodická), malý rozklad akordu so zavedením rozloženého T^5. V oblasti výrazu práca na tvorivej samostatnosti žiaka s využívaním výrazových prostriedkov. Pestovanie estetického cítenia (tvorba kultivovaného plného a čistého tónu).

Žiaci po ukončení 3. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ ovládajú hru stupníc dur a mol do 3 predznamenaní, ✓ dokážu zahrať stupnice dur a mol (harmonickú aj melodickú) do 3 predznamenaní, ✓ zahrajú akordy T^5 , D^7 ,zm^7s rozloženým T^5 a D^7 ,zm^7 v tenute, legate, ✓ zahrajú náročnejšie skladby v rýchlejších tempách so sprievodom klavíra, alebo v komornom zoskupení (duo, trio, kvarteto ....).	Prehlbovanie a fixovanie reberno-bránicového dýchania vzhľadom na možnosť prechodu na väčší typ nástroja - tenorový nástroj in C. Pri prechode na tenorový nástroj preorientovania žiaka na hmatovú orientáciu tenorovej zobcovej flauty. Rozvíjanie schopností v oblasti agogiky. Využívanie ornamentiky Rozširovanie hmatového záberu v rozsahu f^1 – as^3. Rozvíjanie schopnosti hry z listu hrou jednoduchých skladieb alebo hrou jednoduchých duet. Pohotovejšie čítanie notového zápisu a aplikácia teoretických poznatkov, nadobudnutých v predmete hudobná náuka primerane k špecifikám nástroja. Hra stupníc do 3 predznamenaní durové aj molové (harmonická, melodická) T^5 ,D^7 ,zm^7s rozloženým T^5,D^7 ,zm^7 v tenute, legate. Zvládnutie náročnejších sólových aj komorných skladieb rôznych štýlových období. Pestovanie estetického cítenia (zvuková predstava plného a čistého tónu). Zdokonaľovanie rytmickej súhry a intonácie pri komornej hre / duo, trio, kvarteto/ v kombinácii s inými hudobnými nástrojmi.

Žiaci po ukončení 4. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ ovládajú správne držanie nástroja a postavenie rúk a prstov, ✓ majú osvojenú hru stupníc z hľadiska tempa (durové a molové - harmonické aj melodické) do 4 predznamenaní, ✓ vedia zahrať akordy T^5,D^7 ,zm^7s obratmi T^5 a D^7 ,zm^7 v tenute, legate, staccate v celom rozsahu nástroja, ✓ dokážu sa zapojiť do komornej alebo súborovej hry, ✓ vedia zahrať technicky náročnejšiu aj rozsahovo dlhšiu skladbu, ✓ vedia kriticky zhodnotiť vlastný výkon a výkony iných.	Prehlbovanie a fixovanie reberno-bránicového dýchania vzhľadom na možnosť prechodu na väčší typ nástroja - basový nástroj. Pri prechode na basový nástroj viesť žiaka k schopnosti hrať basso continuo (generálbas). Pri prechode na basový nástroj viesť žiaka k správnemu držaniu nástroja a postavenie rúk a prstov, vzhľadom na prechodu na väčší typ nástroja. Používanie rôznych spôsobov artikulácie (tenuto, legato, portamento, staccato, rôzne spôsoby nasadenia tónu jazykom (mäkké, tvrdé nasadenie). Riešenie technických problémov podriadiť hudobnému výrazu a interpretácii skladby. Hmatový ambit v celom rozsahu od f^1 - po as^3. Obohatenie hry o nové melodické ozdoby (skupinový príraz, odraz, obal, obal na note s bodkou). Aplikácia teoretických poznatkov, nadobudnutých v predmete hudobná náuka primerane k špecifikám nástroja. Melodické ozdoby (skupinový príraz, odraz, obal, obal na note s bodkou). Stupnice do 4 predznamenaní dur aj mol (harmonický aj melodický variant) s rozložením T^5 aj D7 a zm7. Hra zložitejších rytmických motívov. Melodické a technické cvičenia zamerané na problematiku vyskytujúcu sa v prednesových skladbách. Prednesové skladby s prihliadnutím na možnosti aj schopnosti žiaka, ktoré mu umožnia úspešne prezentovať sa na absolventskom koncerte.

Záverečná skúška:

- 2 stupnice - 1 durová, 1 molová,
- 2 etudy rozličného charakteru,
- 2 prednesové skladby rozličného charakteru.

II. STUPEŇ ZÁKLADNÉHO ŠTÚDIA

Žiaci po ukončení 1. ročníka II. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ dokážu nadviazať na kompetencie nadobudnuté počas I. stupňa základného štúdia, ✓ pracujú na celkovej technike dýchania, ✓ zdokonaľujú predstavu kvalitného tónu, ✓ majú osvojenú hru stupníc dur a mol, T5, veľké rozklady, obraty, ✓ orientujú sa v hre z listu v skladbách rôzneho komorného obsadenia, ✓ prehlbujú cit pre frázu, dynamiku a agogiku, ✓ vedia sa prispôsobiť interpretačným znakom danej prednesovej skladby, ✓ osvojujú prednesové ozdoby a ornamentiku, ✓ preukazujú technické kompetencie na etudách a technických cvičeniach.	Stabilita bránicového dýchania. Primeraná kvalita tónu. Poznávanie hudobnej literatúry od najstarších čias po súčasnosť. Všetky dur a mol stupnice, T5, rozklady a obraty, D7, zm7. Hra z listu. Rozpoznanie charakteru a nálady skladby, určovanie tempa a dynamiky skladieb, výrazová, intonačná stabilita a dolaďovanie. Vedomosti o štýlových obdobiach. Základy ornamentiky a výrazových prostriedkov. Posunutie techniky prstov do rýchlejších temp.

Žiaci po ukončení 2. ročníka II. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ ovládajú celkovú techniku dýchania, disponujú primerane kvalitným tónom, ✓ orientujú sa v hre z listu v skladbách rôzneho komorného obsadenia, ✓ volia si skladby podľa vlastného vkusu, prípadne podľa uváženia pedagóga, ✓ rozširujú frázu, dynamiku a agogiku, ✓ vedia sa prispôsobiť interpretačným	Stabilita bránicového dýchania, kvalita tvorenia tónu. Hra z listu. Osvojovanie hudobnej literatúry od najstarších čias po súčasnosť. Rozpoznanie charakteru a nálady skladby, určovanie tempa a dynamiky skladieb, intonačná stabilita a dolaďovanie.

znakom danej prednesovej skladby, ✓ vedia si samostatne naštudovať rytmicky a výrazovo náročnejšie skladby, ✓ preukazujú technické kompetencie na etudách a technických cvičeniach, ✓ zapájajú sa do hry komorného obsadenia.	Rozširovanie frázy, dynamiky a agogiky. Kultúra tónu, vedomosti o štýlových obdobiach a improvizácii. Samostatnosť pri naštudovaní náročnejšej skladby. Technika prstov, rýchle tempa. Hra v komornom zoskupení (duo, trio, kvarteto...).

Žiaci na konci 3. ročníka II. stupňa základného štúdia :

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ vytvárajú si vlastný názor na štýl hudby a jej interpretáciu, ✓ pracujú na zložitejšej technike, ✓ pracujú s farbou a kvalitou tónu, ✓ zameriavajú sa na kultivovanosť prejavu, intonačnú čistotu, ✓ zameriavajú sa na hru z listu, základný spôsob improvizácie, ✓ ovládajú všetky typy zobcových fláut podľa svojich možností a schopnosti, ✓ orientujú sa v notovom zápise, samostatne riešia problematiku nástrojovej hry.	Tvorba vlastného názoru pri naštudovaní skladby. Precíznosť pri riešení technickej a obsahovej stránky diela. Intonačná a technická sebakontrola. Farebnosť a kvalitatívna stránka tónu. Hra z listu, základy improvizácie. Sopraninová, sopránová, altová, tenorová a basová zobcová flauta. Notová zápis skladieb v „c“ a „f“ kľúči.

Žiaci na konci 4. ročníka II. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ vyhodnocujú vlastný názor na štýl hudby a jej interpretáciu, ✓ využívajú zložitejšiu techniku a muzikantské postupy, ✓ ovládajú všetky výrazové a interpretačné schopnosti, ✓ zvládajú pohotovosť pri hre z listu, improvizáciu, ✓ uvádzajú do praxe všetky typy zobcových fláut, ✓ dodržujú základnú údržbu nástroja,	Samostatnosť pri naštudovaní skladby. Interpretácia technicky náročných skladieb. Výrazové a interpretačné schopnosti v prednesových skladbách. Pohotovosť pri hre z listu, základy improvizácie. Sopraninová, sopránová, altová, tenorová a basová zobcová flauta. Údržba nástroja. Notová zápis skladieb v „c“ a „f“ kľúči.

✓ orientujú sa v notovom zápise, samostatne riešia problematiku nástrojovej hry, ✓ uvádzajú do praxe hru sólových a komorných skladieb, ✓ orientujú sa vo flautovej literatúre.	Orientácia vo flautovej literatúre. Sólové a komorné skladby. Flautová literatúra.

Záverečná skúška:

- 2 stupnice,
- 2 etudy rozličného charakteru,
- 2 prednesové skladby rozličného charakteru.

ŠTÚDIUM PRE DOSPELÝCH

Žiaci na konci 1. ročníka štúdia pre dospelých:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Oboznámenie žiaka s nástrojom, jeho údržbou a charakteristikou hry. Nasmerovať žiaka k správnemu držaniu nástroja a postoju pri hre. Objasnenie spôsobu tvorby tónu, nasadenia a správneho bránicového dýchania. Zvládnuť rozsah minimálne jednej oktávy, začať tónom h1.	Cielené vedenie k správnemu držaniu nástroja, spôsobu zakrývania dierok, správnemu držaniu zobca v perách bez dotyku zubov a prílišného napätia, správnemu spôsobu nasadzovania jazykom. Práca na kvalite a vyrovnanosti tónu, postupné upevňovanie hry tenuto aj legato. Zdokonaľovanie výrazových prostriedkov, motivácia k verejnému vystúpeniu. Z obsahového hľadiska zvládať jednoduché rytmické cvičenia, čítanie notového zápisu. Hra jednoduchých ľudových piesní z nôt i spamäti, hra dur a mol stupníc do 2 predznamenaní s rozkladom kvintakordu a dominantného septakordu. Krátke prednesové skladby. Hudobný materiál: Ladislav Daniel: Škola hry na sopránovú zobcovú flautu 1. J. Žižlavský: Škola hry na sopránovú zobcovú flautu T. Čančík: 42 etud pre sopránovú zobcovú flautu (výber) J. B. Arban: 100 elementárnych etud (výber) W. Wurm: 445 ľahkých etud (výber) GRUBER, Rudolf: 50 ľudových piesní pre 2 – 3 sopránové zobcové flauty (výber), Editio Supraphon, Praha F. M. Veracini: Sonata terza (1., 2. Časť)

	F. M. Veracini: Sonatine prima (Largo, Allegro) H. G. Mareck: Sonatine (Allegro, Larghetto, Vivace) J. Ch. Pepusch: Sonata C Dur (Adagio, Allegro)

Žiaci na konci 2. ročníka štúdia pre dospelých:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Upevňovať doposiaľ nadobudnuté poznatky a zručnosti, zdokonaľovať interpretačné schopnosti. Zdokonaľovanie bránicového dýchania, predlžovanie výdychu a skracovanie nádychu. Zdokonaľovanie prstovej techniky, kvality tónu, intonácie. Rozlišovanie artikulácie staccato, tenuto, legato, portamento.	Prehlbovanie bránicového dýchania tónovými cvičeniami, zdokonaľovanie prstovej techniky technickými cvičeniami. Zapájanie rôznych artikulácií, frázovania, rozvoj melodicko-rytmického cítenia. Nácvik zložitejších skladieb, zložitejších rytmických hodnôt, rozširovanie dynamickej a výrazovej škály. Hra piesní a stupníc spamäti. Rozširovanie tónového ambitu od c1 po c3. Nácvik stupníc do 4 predznamenaní s rozkladom kvintakordu a dominantného septakordu. Dlhšie prednesové skladby. Komorná hra, hra so sprievodom klavíra. Hudobný materiál: Ladislav Daniel: Škola hry na sopránovú zobcovú flautu 2. J. Žižlavský: Škola hry na sopránovú zobcovú flautu T. Čančík: 42 etud pre sopránovú zobcovú flautu (výber) J. B. Arban: 100 elementárnych etud (výber) W. Wurm: 445 ľahkých etud (výber) 1 + 1 – 24 piesní a tancov z Vietorisovho kódexu a Pestrého zborníka pre zobcovú flautu a gitaru (výber), Opus, Bratislava Ján Melkovič: Čačky, hračky – pre zobcovú flautu a klavír Ladislav Daniel: Zborník skladbičiek starých majstrov Rudolf Gruber: Snadná dueta

	Ján Zdeněk Bartoš: 10 skladieb pre 3 zobcové flauty Thelemann: Pastorale N. Baklanova: Sonáta R. R. Klein: Koncert C Dur

Žiaci na konci 3. ročníka štúdia pre dospelých:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Upevňovať doposiaľ nadobudnuté poznatky a zručnosti, zdokonaľovať interpretačné schopnosti. Prakticky sa oboznámiť so základnou ornamentikou. Neustále zdokonaľovanie bránicového dýchania, predlžovanie výdychu a skracovanie nádychu. Zdokonaľovanie prstovej techniky, kvality tónu, intonácie. Bezpečne ovládať rôzne spôsoby artikulácie: staccato, tenuto, legato, portamento.	Prehlbovanie bránicového dýchania tónovými cvičeniami, zdokonaľovanie prstovej techniky technickými cvičeniami. Zapájanie rozličných rytmických hodnôt, synkopy, rozvoj melodicko-rytmického cítenia. Nácvik zložitejších a dlhších skladieb z rôznych období. Pracovať na rozvíjaní schopností v oblasti dynamiky a agogiky na výrazotvorných prostriedkoch. Hra piesní a stupníc spamäti. Rozširovanie tónového ambitu od c1 po d3. Nácvik všetkých stupníc s rozkladom kvintakordu, zmenšeného septakordu a dominantného septakordu. Dlhšie prednesové skladby, škála rozličných štýlových období. Komorná hra, hra so sprievodom klavíra, hra z listu, transpozícia ľudových piesní podľa sluchu. Motivácia verejnými vystúpeniami. Hudobný materiál: Ladislav Daniel: Škola hry na sopránovú zobcovú flautu 3. T. Čančík: 42 etud pre sopránovú zobcovú flautu (výber) J. B. Arban: 100 elementárnych etud (výber) Dušan Martinček: 13 malých cvičení pre sopránovú zobcovú flautu, 1. časť Ladislav Daniel: Základy techniky I. pre sopránovú zobcovú flautu, Editio Panton, Praha Vlastimil Cerha: Štúdie pre sopránovú zobcovú flautu, Editio Supraphon, Praha Johann Christoph Pepusch: Sechs Sonaten für Sopranblockflote und Klavier, Editio

	Peters, Leipzig (6 sonát pre sopránovú zobcovú flautu a klavír) Petr Eben: Duettina pre sopránový nástroj a klavír (výber), Editio Panton, Praha Ladislav Daniel: Zborník skladbičiek starých majstrov Ján Zdeněk Bartoš: 10 skladieb pre 3 zobcové flauty Thelemann: Pastorale Ján Melkovič: Čo je čo – skladby pre 2 zobcové flauty a klavír, Opus, Bratislava Juraj Hatrík: Tance detí – pre sopránovú zobcovú flautu, čembalo (klavír) a violončelo, Editio Slovenský hudobný fond, Bratislava

Žiaci na konci 4. ročníka štúdia pre dospelých:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Upevňovať v žiakovi zmysel pre rozlišovanie hudobných štýlov. Pracovať na preorientovaní žiaka na altový nástroj in F, prípadne iný dychový nástroj (priečna flauta, klarinet). Upevňovať doposiaľ nadobudnuté poznatky a zručnosti, zdokonaľovať interpretačné schopnosti. Zdokonaľovanie prstovej techniky, kvality tónu, intonácie. V rámci technických cvičení a jednoduchých barokových skladieb využívať melodické ozdoby (príraz zhora, príraz zdola, nátril, mordent, trilok). Orientácia nielen na sólovú ale aj na komornú, súborovú hru.	Zdokonaľovanie dychovú techniku, vibrato a artikulácie. Nácvik dvojitého jazyka. Zdokonaľovať hru melodických ozdôb. Nácvik zložitejších a dlhších skladieb z rôznych štýlových období. Rozširovanie tónového ambitu od plného rozsahu nástroja. Nácvik všetkých stupníc s rozkladom kvintakordu, zmenšeného septakordu a dominantného septakordu aj v obratoch. Hudobný materiál: T. Čančík: 42 etud pre sopránovú zobcovú flautu (výber) J. B. Arban: 100 elementárnych etud (výber) Dušan Martinček: 13 malých cvičení pre sopránovú zobcovú flautu, 1. časť Ladislav Daniel: Základy techniky I. pre sopránovú zobcovú flautu, Editio Panton, Praha Vlastimil Cerha: Štúdie pre sopránovú zobcovú flautu, Editio Supraphon, Praha

	Johann Christoph Pepusch: Sechs Sonaten für Sopranblockflote und Klavier, Editio Peters, Leipzig (6 sonát pre sopránovú zobcovú flautu a klavír) Petr Eben: Duettina pre sopránový nástroj a klavír (výber), Editio Panton, Praha Ladislav Daniel: Zborník skladbičiek starých majstrov Ján Zdeněk Bartoš: 10 skladieb pre 3 zobcové flauty Thelemann: Pastorale Ján Melkovič: Čo je čo – skladby pre 2 zobcové flauty a klavír, Opus, Bratislava Juraj Hatrík: Tance detí – pre sopránovú zobcovú flautu, čembalo (klavír) a violončelo, Editio Slovenský hudobný fond, Bratislava

Záverečná skúška:

- 2 stupnice,
- 2 etudy rozličného charakteru,
- 2 prednesové skladby rozličného charakteru.

ŠTUDIJNÉ ZAMERANIE HRA NA PRIEČNEJ FLAUTE

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

HRA NA NÁSTROJI

Prvá časť I. stupňa základného štúdia (2 roky UP č. 10)

Žiaci po ukončení 1. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ sú oboznámení s históriu nástroja, zvládajú zloženie, rozložením nástroja a jeho ošetrovaním, ✓ pracujú so základmi dychovej techniky (intenzita plynulého nádychu a výdychu), funkciou bránice,	Osvojovanie základných návykov a zručností pri hre na nástroji (postoj – postavenie hlavy, ramien, rúk, nôh, držanie nástroja – tlakové body: čeľuste a brada, ukazovák ľavej ruky, palec pravej ruky, dýchanie, práca pier a jazyka pri hre na flautu). Zväčšovanie dychovej kapacity pľúc

✓ majú osvojené základné návyky pri hre na nástroji (postoj, držanie nástroja), ✓ v rámci artikulácie ovládajú hru tenuto a legato, ✓ praktizujú hru stupníc dur a mol (len harmonické) do 3 predznamenaní, ✓ zahrajú akordy T^5 - veľký rozklad T^5 v tenute, legate, ✓ interpretujú krátke prednesové skladby so sprievodom klavíra, príp. duetá.	vzhľadom na prechod zo zobcovej na priečnu flautu. Hra tenuto, legato. Prefukovanie oktáv. Hra v celom rozsahu nástroja chromaticky od c^1 – po e^3. Hra stupníc dur a mol (len harmonické) do 3 predznamenaní v zvládnutom rozsahu, T^5 - veľký rozklad T^5 v tenute, legate. Rozvoj melodicko-rytmického cítenia. Utváranie zvukovej predstavivosti čistého a zvučného flautového tónu.

Žiaci po ukončení 2. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ praktizujú zloženie a rozloženie nástroja, ošetrovanie nástroja, ✓ ovládajú správne základné návyky pri hre na nástroji (postoj, držanie nástroja, základy reberno-bránicového dýchania – intenzita nádychu, plynulosti a dĺžky výdychu), ✓ ovládajú hru stupníc dur a mol (harmonické, melodické) do 4 predznamenaní (harmonické, melodické), ✓ zahrajú akordy T^5 - veľký rozklad T^5, D^7, zm^7 v tenute, legate, ✓ rozlišujú širšiu dynamickú škálu piano - forte podľa individuálnych schopností žiaka, ✓ hrajú jednoduché skladby v miernejších tempách, so sprievodom klavíra, príp. v komornom zoskupení.	Upevňovanie základných návykov a zručností pri hre na nástroji (postoj, držanie nástroja, tvorba kultivovaného plného tónu). Sústavná práca na predlžovaní výdychovej fázy prostredníctvom vydržovaných tónov v zvládnutom rozsahu nástroja. Rozširovanie hmatového ambitu v rozsahu od c^1 – po a^3. Stabilizovanie hry tenuto, legato. Vyrovnávanie polôh. Zväčšovanie dynamických plôch. Práca jazyka (nasadzovanie a mäkké ukončovanie tónov). Hra stupníc dur a mol (harmonické a melodické) do 4 predznamenaní v zvládnutom rozsahu, T^5, D^7, zm^7 - veľký rozklad v tenute, legate. Aplikovanie nadobudnutých vedomostí v oblasti techniky hry na flaute na vhodne zvolených prednesoch. Pestovanie estetického cítenia (zvuková predstava plného a čistého tónu).

	Zdokonaľovanie rytmickej súhry a intonácie pri komornej hre / duo, trio, kvarteto/ v kombinácii s inými hudobnými nástrojmi.

Záverečná skúška:

1 stupnica podľa výberu,

2 etudy rôzneho charakteru,

1 prednesová skladba.

A/ Druhá časť I. stupňa základného štúdia

Pedagogický zamestnanec postupuje podľa tohto vzdelávacieho programu vtedy, ak žiak po ukončení 2. ročníka primárneho umeleckého štúdia prestúpil na priečnu flautu. Po ukončení prvého ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia je možné:

a) pokračovať v klasickom štúdiu hry na priečnej flaute, ktoré trvá ďalšie 3 roky,

b) pokračovať v rozšírenom štúdiu po ukončení prvého ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia.

Žiaci po ukončení 1. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
ovládajú zloženie a rozloženie nástroja, základnú údržbu, ✓ majú osvojené kompetencie primerane ich veku a dispozíciám postoj, držanie nástroja, základy reberno-bránicového dýchania), ✓ sústreďujú sa na tvorbu kultúrneho tónu a intonácie, ✓ aplikujú jednoduché staccato, ✓ zdokonaľujú hru melodických ozdôb, ✓ pri technických aj melodických cvičeniach dbajú na čistotu spojov v pomalších aj rýchlejších tempách, ✓ upevňujú hmatový ambit v rozsahu od c^1 po a^3 s následným rozširovaním po c^4, ✓ ovládajú hru stupníc dur a mol (harmonické, melodické) do 4 predznamenaní (harmonické, melodické), ✓ zahrajú akordy T^5 - veľký rozklad T^5, D^7, zm^7 v tenute, legate a obraty po 4	Zdokonaľovanie hráčskej techniky (dychovej, tónovej, prstovej techniky). Tvorba kultúrneho tónu a intonácie. Zavádzanie nácviku jednoduchého staccata. Zdokonaľovanie hry melodických ozdôb. Orientácia na čistotu spojov v pomalších aj rýchlejších tempách. Upevňovanie hmatového ambitu u žiaka v rozsahu od c^1 po a^3 s následným rozširovaním po c^4. Hra stupníc dur a mol (harmonické a melodické) do 4 predznamenaní v zvládnutom rozsahu, T^5, D^7, zm^7- veľké rozklady a obraty po 4 v tenute, legate, staccate. Prehlbovanie vedomostí v oblasti štýlových období. Zväčšovanie dynamických plôch s prihliadnutím na intonáciu a výraz. Riešenie technických problémov podriaďovať hudobnému výrazu a interpretácii skladby. Náročnejšie skladby so sprievodom klavíra, príp. v komornom zoskupení.

cez 2 oktávy, ✓ vedia používať výrazové prostriedky vo väčších dynamických škálach, hrajú náročnejšie skladby so sprievodom klavíra, príp. v komornom zoskupení	

Žiaci po ukončení 2. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ zdokonaľujú zvukovú predstavivosť čistého a zvučného tónu, ✓ prehlbujú nádychovú fázu (pracujú na obsažnom a rýchlom nádychu) a predlžujú výdychovú fázu vzhľadom na hru náročnejších prednesov, ✓ rozširujú dynamickú škálu– hrou: p f p, f p f. ✓ ovládajú techniku hry jednoduchého staccata, ✓ zavádzajú nácvik dvojitého stacccata, ✓ upevňujú hmatový ambit v rozsahu od c^1 - po c^4, ✓ majú osvojenú hru stupníc z hľadiska tempa dur a mol (harmonické, melodické) do 4 predznamenaní, ✓ zahrajú akordy T^5 - veľký rozklad T^5, D^7, zm^7 v tenute, legate, staccate a obraty po 4 cez 2 oktávy, C dur - c mol cez 3 oktávy, ✓ ovládajú techniku hry oktáv a intervalových spojov v legate, s rôznou dynamickou plochou, ✓ ovládajú tempové označenia, melodické ozdoby a ďalšie výrazové prostriedky, ✓ dokážu nadobudnuté technické zručnosti hry aplikovať v hre technických cvičení a prednesových skladieb.	Zdokonaľovanie zvukovej predstavivosti čistého a zvučného flautového tónu. Prehlbovanie nádychovej fázy (práca na obsažnom a rýchlom nádychu) a predlžovanie výdychovej fázy vzhľadom na hru náročnejších prednesov. Rozširovanie dynamickej škály – hrou: p f p, f p f. Stabilizovanie techniky hry jednoduchého staccata. Zavádzanie nácviku dvojitého staccata. Upevňovanie hmatového ambitu u žiaka v rozsahu od c^1 - po c^4. Aplikácia hudobno-teoretické poznatkov v praxi. Hra stupníc dur a mol (harmonické a melodické), T^5, D^7, zm^7- veľké rozklady a obraty po 4 v tenute, legate, staccate v rýchlejších tempách, jednoduchým aj dvojitým jazykom. Technika hry oktáv a intervalových spojov v legate, s rôznou dynamickou plochou. Tempové označenia, melodické ozdoby a ďalšie výrazové prostriedky. Zdokonaľovanie rytmického cítenia hrou náročnejších technických etúd a prednesových skladieb. Rozvíjanie hráčskej techniky v súčinnosti s rozvojom muzikality.

Žiaci po ukončení 3. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ zdokonaľujú kvalitu tónu, kultivovaného prejavu a intonačnej čistoty hry, ✓ ovládajú základy dychovej techniky a zdokonaľujú techniku dýchania (obsažný a rýchly nádych, plynulý výdych), ✓ rozširujú dynamickú škálu vo všetkých registroch nástroja, ✓ v rámci artikulácie ovládajú hru tenuto a legato, jednoduché aj dvojité staccato, portamento, ✓ aplikujú hmatový ambit v rozsahu od c^1 - po d^4, ✓ majú osvojenú hru stupníc dur a mol (harmonické a melodické), s T^5, D^7, zm^7 veľké rozklady a obraty po 4 v tenute, legate, staccate, ✓ sú schopní zahrať prednesové skladby sólo, alebo so sprievodom klavíra, ✓ aplikujú melodické a technické cvičenia podľa výberu pedagóga a individuálnych dispozícií žiaka, ✓ dokážu sa zapojiť do komornej alebo súborovej hry.	Zdokonaľovanie kvality tónu (zvuková predstavivosť čistého zvučného flautového tónu), kultivovaného prejavu a intonačnej čistoty hry. Prehlbovanie nádychovej fázy (práca na obsažnom a rýchlom nádychu) a predlžovanie výdychovej fázy vzhľadom na hru náročnejších prednesov. Rozširovanie dynamickej škály vo všetkých registroch nástroja. Stabilizovanie techniky hry tenuta, legata, jednoduchého a dvojitého staccata, portamenta. Rozširovanie hmatového ambitu u žiaka v rozsahu od c^1 - po d^4. Uvedenie hudobno-teoretické poznatkov do praxe. Hra stupníc dur a mol (harmonické a melodické),T^5, D^7, zm^7- veľké rozklady a obraty po 4 v tenute, legate, staccate v rýchlejších tempách, jednoduchým aj dvojitým jazykom. Sústredenosť a ekonomický nácvik náročnejších miest (riešenie technických problémov v oblasti rytmu, intonácie, artikulácie). Melodické a technické cvičenia podľa výberu pedagóga a individuálnych dispozícií žiaka. Prednesové skladby podľa výberu pedagóga s prihliadnutím na záujmy žiaka. Hra v širších dynamických plochách. Komorná a súborová hra.

Žiaci po ukončení 4. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ naďalej zdokonaľujú tónovú stránku hrania dlhých tónov v celom rozsahu nástroja s rôznou dynamickou plochou,	Skvalitňovanie tónovej stránky pomocou hrania dlhých tónov v celom rozsahu nástroja s rôznou dynamickou plochou. Dolaďovanie formou hry oktávových spojov.

✓ pracujú na dolaďovaní formou hry oktávových spojov, ✓ aplikujú hmatový ambit v rozsahu od c^1 - po d^4, ✓ dokážu zahrať stupnice dur a mol (harmonické, melodické), T^5, D^7, zm^7, veľký rozklad a obraty po 4 v rýchlejších tempách v tenute, legate, dvojitom staccate, ✓ zahrajú stupnice C dur, Cis dur - c mol, cis mol cez 3 oktávy, ✓ majú vytvorení názor na flautový tónový ideál (čistota, plnosť a farebnosť tónu), ✓ sú oboznámení so skladbami rôznych štýlov a charakteru, ✓ volia si skladby podľa vlastného vkusu alebo podľa odporučenia učiteľa, ✓ vedia kriticky zhodnotiť vlastný výkon a výkony iných, ✓ sú schopní samostatne naštudovať rytmicky aj výrazovo náročnejšie etudy a prednesy, ✓ dokážu sa zapojiť do komornej alebo súborovej hry.	Upevnenie hmatového ambitu u žiaka v rozsahu od c^1 - po d^4. Aplikácia hudobno-teoretických poznatkov v praxi. Stupnice dur a mol (harmonické, melodické), T^5, D^7, zm^7, veľký rozklad a obraty po 4 v rýchlejších tempách v tenute, legate, dvojitom staccate. Stupnice C dur, Cis dur - c mol, cis mol. Zdokonaľovanie technickej zručnosti aplikovanej pri hre v rámci stupníc, technických cvičení a prednesov. Flautový tónový ideál (čistota, plnosť a farebnosť tónu): M. Moyse – De la sonorite / cvičenia na tvorenie tónu /Philipe Bernold – La Technique d´ Embouchure /218 exercices/. Rozvoj kladných postojov k interpretácii hudby hrou sólových aj komorných skladieb v súčinnosti s rozvojom technických, výrazových prostriedkov. Zhodnotenie vlastného výkonu a výkonu iných. Práca na rytmicky aj výrazovo náročnejších etudách a prednesoch. Komorná a súborová hra.

Záverečná skúška:

- 2 etudy rôzneho charakteru,
- 1 prednesová skladba.

B/ Druhá časť I. stupňa základného štúdia

Pedagogický zamestnanec postupuje podľa tohto vzdelávacieho programu vtedy, keď žiak ukončil primárne umelecké vzdelanie na sopránovej zobcovej flaute.

Žiaci po ukončení 1. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ sú oboznámení s históriu nástroja, zvládajú zloženie, rozloženie nástroja a ošetrovanie nástroja, ✓ sú oboznámení so základy dychovej techniky (intenzita plynulého nádychu a výdychu), funkciou bránice, ✓ majú osvojené základné návyky pri hre na nástroji (postoj, držanie nástroja),	Osvojovanie základných návykov a zručností pri hre na nástroji (postoj – postavenie hlavy, ramien, rúk, nôh, držanie nástroja - body: čeľuste a brada, ukazovák ľavej ruky, palec pravej ruky, dýchanie, práca pier a jazyka pri hre na flautu). Zväčšovanie dychovej kapacity pľúc

✓ v rámci artikulácie ovládajú hru tenuto a legato, ✓ ovládajú hru stupníc dur a mol (len harmonické) do 3 predznamenaní, ✓ zahrajú akordy T^5 - veľký rozklad T^5 v tenute, legate, ✓ zahrajú krátke prednesové skladby so sprievodom klavíra, príp. duetá.	vzhľadom na prechod zo zobcovej na priečnu flautu. Hra tenuto, legato. Prefukovanie oktáv. Hra v celom rozsahu nástroja chromaticky od c^1 – po e^3. Hra stupníc dur a mol (len harmonické) do 3 predznamenaní v zvládnutom rozsahu, T^5 - veľký rozklad T^5 v tenute, legate. Rozvoj melodicko-rytmického cítenia. Utváranie zvukovej predstavivosti čistého a zvučného flautového tónu.

Žiaci po ukončení 2. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ ovládajú zloženie a rozloženie nástroja, a ošetrovanie nástroja, ✓ praktizujú správne základné návyky pri hre na nástroji (postoj, držanie nástroja, základy reberno-bránicového dýchania - intenzita nádychu, plynulosti a dĺžky výdychu), ✓ ovládajú hru stupníc dur a mol (harmonické, melodické) do 4 predznamenaní (harmonické, melodické), ✓ zahrajú akordy T^5 - veľký rozklad T^5, D^7, zm^7 v tenute, legate, ✓ rozlišujú širšiu dynamickú škálu piano - forte podľa individuálnych schopností žiaka, ✓ hrajú jednoduché skladby v miernejších tempách, so sprievodom klavíra, príp. v komornom zoskupení.	Upevňovanie základných návykov a zručností pri hre na nástroji (postoj, držanie nástroja, tvorba kultivovaného plného tónu). Sústavná práca na predlžovaní výdychovej fázy prostredníctvom vydržovaných tónov v zvládnutom rozsahu nástroje. Rozširovanie hmatového ambitu v rozsahu od c^1 – po a^3. Stabilizovanie hry tenuto, legato. Vyrovnávanie polôh. Zväčšovanie dynamických plôch. Práca jazyka (nasadzovanie a mäkké ukončovanie tónov). Hra stupníc dur a mol (harmonické a melodické) do 4 predznamenaní v zvládnutom rozsahu, T^5, D^7, zm^7 - veľký rozklad v tenute, legate. Aplikovanie nadobudnutých vedomostí v oblasti techniky hry na flaute na vhodne zvolených prednesoch. Pestovanie estetického cítenia (zvuková predstava plného a čistého tónu).

	Zdokonaľovanie rytmickej súhry a intonácie pri komornej hre / duo, trio, kvarteto/ v kombinácii s inými hudobnými nástrojmi.

Žiaci po ukončení 3. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ ovládajú zloženie a rozloženie nástroja, základnú údržbu, ✓ majú osvojené primerane ich veku a dispozíciám postoj, držanie nástroja, základy reberno-bránicového dýchania), ✓ zdokonaľujú prácu na tvorbe kultúrneho tónu a intonácii, ✓ pri technických aj melodických cvičeniach dbajú na čistotu spojov v pomalších aj rýchlejších tempách, ✓ ovládajú hru stupníc dur a mol (harmonické, melodické) do 4 predznamenaní (harmonické, melodické), ✓ zahrajú akordy T^5 - veľký rozklad T^5, D^7, zm^7 v tenute, legate a obraty po 4 cez 2 oktávy, ✓ vedia používať výrazové prostriedky vo väčších dynamických škálach, ✓ hrajú náročnejšie skladby so sprievodom klavíra, príp. v komornom zoskupení.	Zdokonaľovanie hráčskej techniky (dychovej, tónovej, prstovej techniky). Zavádzanie nácviku jednoduchého staccata. Zdokonaľovanie hry melodických ozdôb. Upevňovanie hmatového ambitu u žiaka v rozsahu od c^1 po a^3 s následným rozširovaním po c^4. Hra stupníc dur a mol. Prehlbovanie vedomostí v oblasti štýlových období. Zväčšovanie dynamických plôch s prihliadnutím na intonáciu. Riešenie technických problémov podriaďovať hudobnému výrazu a interpretácii skladby.

Žiaci po ukončení 4. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ majú osvojenú hru stupníc z hľadiska tempa dur a mol (harmonické, melodické) do 4 predznamenaní, ✓ zahrajú akordy T^5 - veľký rozklad T^5, D^7, zm^7 v tenute, legate, staccate a obraty po 4 cez 2 oktávy, C dur – c mol cez 3 oktávy, ✓ ovládajú techniku hry jednoduchého staccata, ✓ aplikujú techniku hry oktáv a intervalových spojov v legate, s rôznou	Zdokonaľovanie zvukovej predstavivosti čistého a zvučného flautového tónu. Prehlbovanie nádychovej fázy (práca na obsažnom a rýchlom nádychu) a predlžovanie výdychovej fázy vzhľadom na hru náročnejších prednesov. Rozširovanie dynamickej škály – hrou: p f p, f p f. Stabilizovanie techniky hry jednoduchého staccata. Zavádzanie nácviku dvojitého staccata.

dynamickou plochou, ✓ ovládajú tempové označenia, melodické ozdoby a ďalšie výrazové prostriedky, ✓ dokážu nadobudnuté technické zručnosti hry aplikovať v hre technických cvičení a prednesových skladieb.	Upevňovanie hmatového ambitu u žiaka v rozsahu od c^1 - po c^4. Hra stupníc dur a mol. Zdokonaľovanie rytmického cítenia hrou náročnejších technických etúd a prednesových skladieb. Rozvíjanie hráčskej techniky v súčinnosti s rozvojom muzikality.

Záverečná skúška:

- 2 stupnice,
- 2 etudy rôzneho charakteru,
- 1 prednesová skladba.

II. STUPEŇ ZÁKLADNÉHO ŠTÚDIA

Žiaci po ukončení 1. ročníka II. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ dokážu nadviazať na schopnosti a zručnosti získané na 1. stupni základného štúdia, a sú schopní ich rozvíjať o ďalšie technické a výrazové prostriedky, ktoré budú využívať pri hre náročnejších a rozsiahlejších diel, ✓ majú zdokonalenú úroveň hry z 1.stupňa základného štúdia, ✓ ovládajú základy dychovej techniky a zdokonaľujú techniku dýchania (obsažný a rýchly nádych, plynulý výdych), ✓ v rámci artikulácie ovládajú hru tenuto a legato, staccato (jednoduché aj dvojité), portamento, ✓ majú osvojenú hru stupníc dur a mol (harmonické a melodické), s T^5, D^7, zm7 veľké rozklady a obraty po 4 v tenute, legate, dvojitom staccate, ✓ sú schopní zahrať prednesové skladby sólo, alebo so sprievodom klavíra, ✓ dokážu sa zapojiť do komornej alebo súborovej hry.	Zdokonaľovanie kvality tónu (zvuková predstavivosť čistého zvučného flautového tónu), kultivovaného prejavu a intonačnej čistoty hry. Prehlbovanie nádychovej fázy (práca na obsažnom a rýchlom nádychu) a predlžovanie výdychovej fázy vzhľadom na hru náročnejších prednesov. Rozširovanie dynamickej škály vo všetkých registroch nástroja. Stabilizovanie techniky hry jednoduchého a dvojitého staccata. Rozširovanie hmatového ambitu u žiaka v rozsahu od c^1 - po d^4. Hra stupníc dur a mol (harmonické a melodické),T^5, D^7, zm^7- veľké rozklady a obraty po 4 v tenute, legate, staccate v rýchlejších tempách, jednoduchým aj dvojitým jazykom. Viesť žiaka k sústredenému a ekonomickému nácviku náročnejších miest (riešenie technických problémov v oblasti rytmu, intonácie, artikulácie). Melodické a technické cvičenia podľa výberu pedagóga a individuálnych dispozícií

	žiaka. Prednesové skladby podľa výberu pedagóga s prihliadnutím na záujmy žiaka. Hra v širších dynamických plochách.

Žiaci po ukončení 2. ročníka II. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ majú vyprofilovaný svoj záujem o hudobný štýl a charakter hudby, ✓ sú oboznámení so skladbami rôznych štýlov a charakteru, ✓ volia si skladby podľa vlastného vkusu alebo podľa odporučenia učiteľa, ✓ dokážu zahrať stupnice dur a mol (harmonické, melodické), T^5, D^7, zm^7, veľký rozklad a obraty po 4 v rýchlejších tempách v tenute, legate, dvojitom staccate, ✓ dokážu zahrať stupnice C dur, Cis dur - c mol, cis mol cez 3 oktávy, ✓ majú vytvorení názor na flautový tónový ideál (čistota, plnosť a farebnosť tónu), ✓ vedia kriticky zhodnotiť vlastný výkon a výkony iných, ✓ sú schopní samostatne naštudovať rytmicky aj výrazovo náročnejšie etudy a prednesy, ✓ dokážu sa zapojiť do komornej alebo súborovej hry.	Skvalitňovanie tónovej stránky pomocou hrania dlhých tónov v celom rozsahu nástroja s rôznou dynamickou plochou. Pracovať na dolaďovaní formou hry oktávových spojov. Upevnenie hmatového ambitu u žiaka v rozsahu od c^1 - po d^4. Zdokonaľovanie technickej zručnosti aplikovanej pri hre v rámci stupníc, technických cvičení a prednesov. M. Moyse - De la sonorite (cvičenia na tvorenie tónu). Philipe Bernold - La Technique d´ Embouchure (218 exercices). Rozvíjanie kladných postojov k interpretácii hudby hrou sólových aj komorných skladieb v súčinnosti s rozvojom technických, výrazových prostriedkov.

Žiaci po ukončení 3. ročníka II. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ sú schopní prakticky využiť teoretické poznatky, ✓ orientujú sa v hre z listu, ✓ samostatne a kreatívne naštudujú prednesové skladby so správnym frázovaním, dynamikou a agogikou, ✓ dokážu sa aktívne zapájať do komornej alebo súborovej hry, ✓ z hľadiska rozvoja techniky dýchania a rozvoja prstovej techniky sú	Práca na precíznejšej intonácii pri práci s dynamickými odtieňmi, na kultivovanej tvorbe tónu, vyrovnávaní registrov, na polohe jazyka pri rôznych artikuláciách a druhoch nasadenia, rytmickej presnosti. Zdokonaľovanie technickej zručnosti aplikovanej pri hre v rámci stupníc, technických cvičení a prednesov. Pri hre prednesových skladieb viesť žiaka intonačnej a rytmickej sebakontrole.

schopní zahrať technicky náročnejšie aj rozsahovo dlhšie skladby, ✓ vedia kriticky zhodnotiť vlastný výkon a výkony iných.	Interpretácia skladieb so zameraním sa na výrazovú zložku. Preferovanie návštevy koncertov a počúvanie kvalitných nahrávok domácich i zahraničných interpretov, ktoré dopomôžu k formovaniu hudobného názoru žiaka.

Žiaci po ukončení 4. ročníka II. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ dokážu sa orientovať vo flautovej literatúre, ✓ vedia zvládnuť hru na flaute v rozsahu učebných osnov, ✓ sú schopní zahrať z listu hudobnú literatúru nižších ročníkov, ✓ vyjadrujú svoje pocity prostredníctvom výrazových prostriedkov hudby, ✓ svojou interpretáciou dokážu vyjadriť charakter skladieb rôznych období a štýlov (barok, klasicizmus, romantizmus, súčasná hudba), ✓ dokážu sa zapojiť do komornej alebo súborovej hry, ✓ sú schopní zahrať náročnejšie prednesové skladby sólo, alebo so sprievodom klavíra, alebo v komornom obsadení.	Zdokonaľovanie hry jazykovej artikulácie - tenuto, legato, staccato, portamento. Stabilizácia tónovej, dychovej stránky. Uvoľňovanie hracieho aparátu pri hre etúd, prednesových skladieb v rýchlych tempách. (uvoľnenosť a ľahkosť hry). Interpretácia technicky, tempovo, rytmicky a dynamicky náročnejších skladieb (variácie, sonáty, koncerty). Aplikácia teoretických poznatkov, nadobudnutých počas celého štúdia v ZUŠ. Uplatňovanie všetkých získaných technických a výrazových kompetencií pri interpretácii skladieb rôznych štýlových období.

Záverečná skúška:

- 2 stupnice,
- 2 etudy rôzneho charakteru,
- 1 prednesová skladba.

8.1.5 Spevácke oddelenie

ŠTUDIJNÉ ZAMERANIE HLASOVÁ VÝCHOVA, SPEV

Charakteristika študijného zamerania

Hlasovú výchovu možno charakterizovať ako cieľavedomý vzdelávací a formatívny proces, smerujúci k zdokonaľovaniu hlasového prejavu (reči a spevu). Je zameraná na získanie hlasovej techniky a osvojovanie si zásad správneho používania hlasu a je jedným z prostriedkov, ako technicky pripraviť hlas a vytvoriť z neho čo najvhodnejší nástroj na spevácku alebo deklamačnú interpretáciu a ich vzájomné prepojenie.
Spev je predmetom špeciálnej odbornej prípravy, ktorej nevyhnutnou súčasťou je poznanie zákonitých súvislostí spevného ústrojenstva a neustále hľadanie správnych metodických postupov. Spev je základným fyziologickým prejavom, počas ktorého sa rozvíjajú správne dýchacie návyky a artikulácia. Uplatňovaním syntézy hlasu, reči a intenzívneho emocionálneho zážitku dochádza počas výučby spevu postupne k vedomej kultivácii speváckeho prejavu žiaka, ale aj k celkovej kultivácii jeho osobnosti. Kultivovaný spevácky prejav nachádza uplatnenie v skladbách sólových, zborových aj komorných a je základom všetkých štýlových období a žánrov vokálnej hudby.
Nevyhnutným predpokladom štúdia hlasovej výchovy a spevu je kvalitný, zdravý, vývojaschopný hlas a hudobné nadanie, podporené schopnosťou duševnej, racionálnej a emocionálnej predstavivosti, ktorú si vyžaduje práca na vytváraní správnych speváckych návykov. Žiak musí mať tiež dostatočné pamäťové schopnosti a vôľové vlastnosti. Skvalitnenie a umocnenie speváckych schopností zabezpečuje individuálny prístup ku každému žiakovi podmienený mierou talentu, speváckych zručností a psychicko-vôľových vlastností.
Doplňujúce predmety študijného zamerania Hlasová výchova, spev sú: Príprava k súhre alebo klavírny sprievod, nevyhnutný pre zvýšenie kvality študijného zamerania (náplň predmetu zodpovedá podmienkam plánu hlavného predmetu).
Obligátny nástroj umožňuje získanie zručnosti v hre na klávesovom nástroji nevyhnutných pri naštudovávaní repertoáru a orientovanie sa v klavírnych partoch (pri osvojovaní si technických základov hry sa riešenie fyziologicko-metodických otázok obmedzuje na minimum).
Komorný alebo zborový spev, predmety umelecko-odbornej prípravy, rozvíjajú intonačnú a harmonickú predstavivosť žiaka a jeho schopnosť výrazovo, dynamicky a rytmicky sa zjednotiť s ostatnými spievajúcimi. Žiaci pripravujúci sa na štúdium na stredných odborných a vysokých školách s hudobným a pedagogickým zameraním môžu študovať formou rozšíreného štúdia. Z dôvodu požiadaviek prijímacích skúšok

na konzervatórium je ROZŠÍRENÉ ŠTÚDIUM doplnené o pohybovú výchovu.

Ciele študijného zamerania:
využívať správne spevácke návyky,
vychádzať pri reprodukcii piesne z pochopenia slovného a hudobného obsahu spievaného textu,
orientovať sa v speváckej literatúre, aby mohli získané poznatky využívať v umeleckej praxi,
aplikovať získané vedomostí v hudobnom živote s osobitným zreteľom na spev a jeho funkciu v rozličných žánroch a štýloch,
samostatne tvorivo pracovať,
objektívne hodnotiť a vytvoriť vlastný interpretačný názor na vokálnu hudbu.

Profil absolventa
Absolvent 1. časti I. stupňa základného štúdia spev spoľahlivo ovláda základné spevácke návyky a výrazové prostriedky a dokáže ich vedome využívať pri interpretácii piesní. Orientuje sa v notovom zápise a zvláda samostatnú prípravu.
Absolvent druhej časti I. stupňa základného štúdia ovláda bránicové dýchanie, ako aj zásady správnej speváckej artikulácie a tvorenia tónu. Spevácke návyky vedome využíva pri interpretácii piesní rôznych hudobných štýlov a žánrov primeraných svojmu veku. Dosahuje umeleckú úroveň samostatného a tvorivého speváka amatéra, ktorý je schopný umelecky cítiť a tvorivo rozvíjať svoje schopnosti. Dosahuje dostatočnú technickú vyspelosť a vedomosti, ktoré mu umožňujú plynule nadviazať na štúdium nižšieho sekundárneho vzdelávania, na strednú školu umeleckého alebo pedagogického zamerania.
Absolvent II. stupňa základného štúdia spev a štúdia pre dospelých dosahuje umeleckú úroveň samostatného a tvorivého speváka, ktorý je schopný umelecky i technicky vyspelého prejavu. Dosiahnutá technická úroveň mu umožňuje dokonale a vkusne zvládať a interpretovať piesne a skladby rôznych štýlov a žánrov. Esteticky vníma a tvorivo rozvíja svoje schopnosti. Spôsobilosti a zručnosti, nadobudnuté počas štúdia, dokáže plnohodnotne uplatňovať v oblasti kultúry a umenia. Vie prezentovať svoj umelecký výkon aj názor na umenie. Je pripravený pokračovať v ďalšom zvyšovaní svojej kvalifikácie na vysokej škole umelecko-pedagogického zamerania.
Absolvent rozšíreného štúdia spev dokáže spievať zvukovo kvalitným znelým hlasom v rozsahu najmenej dvoch oktáv s dynamickou škálou, pohyblivosťou a správnou artikuláciou. Je schopný podať umelecký výkon na vyššej odbornej úrovni. Má prehľad v odbornej literatúre a poznatky z nej dokáže využívať v umeleckej praxi. Absolvent je schopný tvorivej umeleckej práce, na ktorú sa vo vyššom odbornom

vzdelávaní kladie veľký dôraz. Spĺňa sluchovú, racionálnu i emocionálnu predstavu o podobe skladby. Dokáže samostatne umelecky a pútavo tvoriť na úrovni svojich možností. Absolvent rozšíreného štúdia spev je pripravený na zvládnutie požiadaviek talentových skúšok na konzervatórium alebo získané vedomosti aplikovať ako sólista alebo člen amatérskeho umeleckého telesa.

Absolventi, ktorí sa uchádzajú o prijatie na konzervatórium alebo na vysokú školu umeleckého zamerania, sú spôsobilí vykonať pred termínom talentových skúšok záverečnú skúšku v rozsahu požiadaviek talentovej skúšky.

Absolvent každého stupňa umeleckého vzdelávania ZUŠ ukončí štúdium absolventskou skúškou a absolventským vystúpením.

PRÍPRAVNÁ HLASOVÁ VÝCHOVA

Vzdelávací štandard

Žiaci po ukončení prípravného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
interpretujú spamäti so sprievodom klavíra minimálne 4 piesne, na úrovni hry zvládnu dychové, spevácke a uvoľňovacie pohybové cvičenia, ovládajú základy správnej výslovnosti, preukážu schopnosť sledovania notového zápisu pri interpretácii, disponujú systematickými pracovnými návykmi.	Jednoduché ľudové a detské umelé piesne v strednej hlasovej polohe v rozsahu 5-6 tónov. Správne a prirodzené držanie tela pri speve, pokojný nádych a predlžovaný výdych prostredníctvom aktivačných cvičení, dodržanie troch fáz (nádych, zadržanie, výdych), osvojenie si mäkkého nasadenia tónu. Správne ovládanie artikulačného aparátu. Spájanie notového zápisu s predstavou výšky tvoreného tónu. Spôsobilosti zapamätať si a zopakovať elementárne hudobné motívy, cvičenia, frázy.

Požiadavky na overenie spôsobilosti postupu do 1. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia:
2 piesne odlišného charakteru primeranej náročnosti.

HLASOVÁ VÝCHOVA, SPEV

1. časť I. stupňa základného štúdia

Žiaci po ukončení 1. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
interpretujú spamäti minimálne 8 piesní v strednej hlasovej polohe v rozsahu 6-8 tónov, zvládnu na elementárnej úrovni základy dychovej techniky, zvládnu správnu a funkčnú artikuláciu, preukážu mäkké a opreté nasadenie tónu,	Ľudové a detské umelé piesne so sprievodom klavíra alebo CD nosiča. Základy dýchania pri speve - tri fázy hlbokého bránicového dýchania (nádych - zadržanie - výdych). Správna vokalizácia: uvoľnená brada s

aplikujú pri speve elementárne hudobno-výrazové prostriedky, rozpoznajú pedagógom zámerne demonštrované chyby, spájajú správne znejúce tóny s vlastným sluchovým vnemom a notovým zápisom.	funkčným ovládaním úst. Tvorba tónu v strednej hlasovej polohe. Hudobno-výrazové prostriedky: výška, dĺžka a sila tónu. Hlasové cvičenia. Cvičenie intonačnej, rytmickej a harmonickej predstavivosti.

Žiaci na konci 2. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
interpretujú spamäti minimálne 8 piesní minimálne v rozsahu oktávy, preukážu vyššiu úroveň dychovej techniky, aplikujú funkčnú artikuláciu pri tvorbe vokálov v strednej hlasovej polohe, ovládajú spevácke kompetencie na elementárnej úrovni, zvládnu prednes kantilény, majú intonačnú, rytmickú a tempovú predstavivosť.	Ľudové a jednoduché umelé piesne so sprievodom klavíra alebo CD nosiča. Cvičenie pokojného a hlbokého dýchania na bránici. Zásady správnej speváckej výslovnosti. Technické cvičenia na mäkké nasadzovanie tónu, navodenie hlavového tónu, vyrovnávanie hlasu v celej hlasovej polohe, bez hlasového zlomu, rozširovanie hlasového rozsahu smerom hore. Technické cvičenia na osvojovanie si kantilény. Technické cvičenia na rozvíjanie intonačnej, rytmickej a harmonickej. predstavivosti a rozvíjanie čistej intonácie ako prípravy pre komorný alebo zborový spev.

Žiaci na konci 3. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
demonštrujú prirodzený detský hudobný prejav na interpretácii 8 - 10 piesní spamäti, bez hlasových zlomov so sprievodom klavíra alebo CD, majú zafixované správne spevácke návyky, pri speve využívajú dynamické kontrasty, agogiku, spievajú v celom svojom hlasovom rozsahu, prebraté technické a výrazové prvky spájajú s hudobnou predstavou a teoretickými poznatkami.	Jednoduchšie piesne rôzneho charakteru a žánru. Správne a prirodzené držanie tela pri speve, upevňovanie a zdokonaľovanie vedomého ovládania rečových orgánov s dôrazom na uvoľňovanie brady, sústavné zdokonaľovanie troch fáz správneho dýchania s prípravou zmiešaného reberno-bránicového dýchania. Uvedomelý prednes na základe porozumenia hudobnej štruktúry a obsahu piesne, vedomé rozvíjanie pamäťových schopností žiaka. Spájanie a zvukové vyrovnávanie vokálov v celej hlasovej polohe, rozširovanie hlasového rozsahu smerom nahor i nadol, spájanie a zvukové vyrovnávanie tónov pri používaní hlavovej rezonancie. Interpretácia skladieb primeraných schopnostiam a veku žiaka.

Žiaci na konci 4. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
interpretujú spamäti 8 - 10 piesní so sprievodom klavíra, alebo CD nosiča, ovládajú tvorbu tónu opretého na bránici (dychovú oporu), ovládajú mäkké nasadenie tónu, ovládajú plynulý prednes kantilény, prirodzene frázujú s použitím dynamických a agogických výrazových prostriedkov, vedome tvoria staccato a legato, pri spievaní preukazujú schopnosť zvukovo vyrovnávať vokály v celom svojom hlasovom rozsahu, orientujú sa v notovom zápise speváckych partov, chápu textový obsah prednesených skladieb, samostatne pracujú s notovým materiálom.	Piesne rôzneho charakteru a žánru. Sústavné zdokonaľovanie zmiešaného reberno-bránicového dýchania, uvedomené budovanie dychovej opory. Cvičenia na mäkké nasadenie tónu. Cvičenia plynulej kantilény na rôznorodých melódiách, rozširovanie a vyrovnávanie hlasového rozsahu podľa individuálnych schopností žiakov hlasovými cvičeniami smerom nadol i nahor. Rozširovanie a obohacovanie dynamickej a agogickej škály. Technické cvičenia na správne použitie dychu na bránici pri spievaní staccata. Technické cvičenia na spájanie hlavovej a hrudnej rezonancie – voix mixt. Spájanie notového materiálu s hudobnou predstavou. Zdokonaľovanie uvedomelého prednesu na základe pochopenia hudobného a textového obsahu piesne.

Záverečná skúška:
1 solmizačné cvičenie,
1 ľudová pieseň v úprave skladateľa,
1 umelá pieseň.

Druhá časť I. stupňa základného štúdia

Žiaci na konci 1. ročníka druhej časti I. stupňa základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
interpretujú spamäti zvukovo vyrovnaným hlasom v celej hlasovej polohe 8-10 piesní so sprievodom klavíra alebo CD, ovládajú tvorbu staccata so správnym použitím dychovej opory, preukazujú zmysel pre krásu plynulej kantilény a hudobnej frázy, dodržiavajú zásady hlasovej hygieny, čím predchádzajú mutačným šelestom a hlasovým zlomom, interpretujú piesne so správnym výrazom primeraným svojmu veku,	Piesne rôzneho charakteru a žánru, Tvorba staccata so správnym použitím dychu na bránici. Sústavné zdokonaľovanie zmiešaného dýchania a budovania dychovej opory, vyrovnávanie hlasu v celej hlasovej polohe na základe voix mixtu, rozširovanie hlasového rozsahu obomi smermi, spievanie prechodných tónov s nasadením zhora. Predchádzanie prípadným mutačným šelestom a hlasovým zlomom vhodným a šetrným výberom hlasových cvičení. Rozširovanie hudobného rozhľadu žiaka hudobným materiálom, ktorý je svojím

samostatne pracujú s notovým materiálom.	obsahom a náročnosťou primeraný ich veku a schopnostiam.

Žiaci na konci 2. ročníka druhej časti I. stupňa základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
disponujú spoľahlivým technicky vyspelejším a kultivovanejším hudobným prejavom, potrebným na zvládnutie 8 - 10 náročnejších ľudových a umelých piesní so sprievodom klavíra alebo CD, spájajú teoretické poznatky s hudobnou predstavivosťou, plne využívajú dychovú oporu, rozvíjajú hudobnej predstavivosti prepojením notového zápisu so zvukovou predstavou, ovládajú zásady hlasovej hygieny z dôvodu predmutačného a mutačného obdobia, prejavujú záujem o hudobnú literatúru, o kultúru a o aktuálne dianie v umeleckom svete podľa svojho záujmu, zrozumiteľné reprodukujú text aj v cudzom jazyku.	Piesne rôzneho charakteru a žánru. Neustále upevňovanie speváckej techniky a rozširovanie o ďalšie prvky. Rozvíjanie plynulej kantilény s predlžovaním a zdokonaľovaním dychových fráz (striedanie staccata a legata). Spievanie vokalíz. Odstraňovanie mutačného šelestu a hlasových zlomov. Štúdiu skladieb rôzneho štýlu a žánru. Štúdium piesní v cudzom jazyku.

Žiaci na konci 3. ročníka druhej časti I. stupňa základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
zvládnu s primeraným výrazom interpretáciu vokalíz a 8 skladieb so sprievodom klavíra alebo CD, vedome demonštrujú rozširujúcu sa kapacitu dýchania, využívajú nadobudnuté technické schopnosti k prepojeniu tvorby tónu a dychu a zdokonaľovaniu ľahkosti a prirodzenosti hlasu, zvládajú spevácku artikuláciu, výslovnosť a znelosť tónu, sú schopní dynamicky a agogicky rozlíšiť obsahovú a výrazovú stránku skladby, sú schopní interpretácie piesní rôznych štýlových období, interpretujú piesne i v cudzom jazyku, uvedomene sa koncentrujú a sústredia pred verejným sólovým vystúpením, preukážu kultivovaný prejav na verejnosti.	Štúdium primerane náročných vokalíz a skladieb rôznych štýlových období. Predlžovanie a zdokonaľovanie dychových fráz, zdokonaľovanie reberno-bránicového dýchania a dychovej opory. Spájanie hlavovej a hrudnej rezonancie - voix mixte, zdokonaľovanie plynulej kantilény, navodzujúce vety, heslá a výzvy učiteľa pri technických cvičeniach. Rozvíjanie primeranej technickej vyspelosti a kultivovanosti hudobného prejavu žiaka. Rozširovanie hudobného obzoru žiaka neustálym spoznávaním nových piesní. Vystupovanie na interných a verejných koncertoch školy.

Žiaci na konci 4. ročníka druhej časti I. stupňa základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard

zvládnu so sprievodom klavíra interpretáciu 2 vokalíz a 6-8 piesní, aplikujú získané spevácke zručnosti a návyky pri interpretácii, rešpektujú problémy vyplývajúce z mutácie, majú schopnosť využívať technické možnosti IKT, zaujímajú vlastný postoj k hodnote umeleckého diela, preukážu dostatočnú technickú vyspelosť a vedomosti, aby mohli s úspechom nadviazať na štúdium vyššieho sekundárneho umeleckého vzdelávania.	2 primerane náročné vokalízy a 6-8 piesní rôzneho charakteru a štýlového obdobia. Udržanie správnej speváckej techniky. Ľahké a prirodzené zaobchádzanie s celým fonačným aparátom. Spoznávanie nových skladieb a piesní a cez počúvanie svetoznámych interpretov rozlišovanie ich štýlovej interpretácie, (získavanie notového materiálu, hudobných nahrávok). Pripravovanie absolventského repertoáru, ktorý odznie na verejnom absolventskom koncerte a absolventskej skúške.

Záverečná skúška:
1 vokalíza,
2 ľudové charakterovo odlišné piesne,
2 umelé charakterovo a štýlovo rozdielne piesne.

II. stupeň základného štúdia

Žiaci na konci 1. ročníka II. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
zvládnu so správnym výrazom a so sprievodom klavíra alebo CD interpretáciu 2 vokalíz a 8 piesní, aplikujú do interpretácie piesní správne používanie funkcie hlasového a dychového ústrojenstva a rezonancie, preukážu širšie technické možnosti svojho hlasového prejavu, preukážu schopnosť správneho aplikovania speváckej techniky v prednese piesní, dodržiavajú zásady hlasovej hygieny pri prípadnej mutácii a hlasovom šeleste, preukážu orientáciu v kultúrnom a najmä hudobnom živote so zreteľom na spev a jeho funkciu v rôznych štýloch a žánroch.	2 volalízy a 8 piesní rôzneho charakteru a štýlu. Dychové cvičenia na upevnenie dychovej opory, rozširovanie a zdokonaľovanie stavby hlasu. Vyrovnávanie hlasu v celej hlasovej polohe (voix mix, messa di voce). Neustále zdokonaľovanie speváckej artikulácie so zreteľom na uvoľňovanie rečových orgánov (spodná čelusť). Oboznamovanie sa so základnými pojmami fyziológie hlasu.

Žiaci na konci 2. ročníka II. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
zvládnu so správnym výrazom a so sprievodom klavíra, alebo interpretáciu 2 vokalíz a 8 piesní rôzneho charakteru a žánru, preukážu základy speváckej techniky rozšírené o nové technické prvky,	Vokalízy, piesne (môžu byť i ľahšie operné árie, alebo muzikálové piesne). Technické cvičenia na upevnenie dychovej a hlasovej techniky (striedanie staccata a legata s plným využitím dychovej opory.

preukážu schopnosť samostatnej prípravy, demonštrujú získané kompetencie na triednom, internom alebo verejnom koncerte.	Rozširovanie hlasového rozsahu a stavby hlasu v rozsahu oktávy a decimy. Spájanie hlavovej a hrudnej rezonancie s cieľom budovania a upevňovania jednotného registra a uvedomenie si prechodných tónov. Vedenie žiaka k samostatnosti pri štúdiu piesní. Príprava na triedne, interné a verejné koncerty.

Žiaci na konci 3. ročníka II. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
zvládnu so správnym výrazom a so sprievodom klavíra, alebo CD interpretáciu 2 vokalíz a 8 piesní rôzneho štýlu a žánru, interpretujú uvoľneným a vyrovnaným hlasom v celom rozsahu, aplikujú jednoduché technické ozdoby vo vokálnej interpretácii, výrazovo a agogicky rozlišujú obsahovú stránku skladby, pri cvičení aplikujú vytrvalosť, disciplínu a tvorivú predstavivosť, aplikujú v praxi teoretické poznatky o anatómii a fyziológii tvorenia hlasu - fonácie, artikulácie v interpretácii piesní, interpretujú skladby s vyjadrením nálady, s porozumením obsahu skladby, s výrazom, interpretujú piesne v slovenskom i v cudzom jazyku.	Vokalízy a piesne rôzneho štýlu a žánru. Dychové a technické hlasové cvičenia na upevňovanie a kultivovanie speváckych návykov a vedomostí (zdokonaľovanie mezza di voce). Technický nácvik jednoduchých melodických ozdôb. Zdokonaľovanie agogických a výrazových prvkov v naštudovaných piesňach. Oboznamovanie sa z anatómiou a fyziológiou hlasu. Príprava textovej stránky vokálnej skladby. Aplikovanie s prirodzenej dikcie rečového prejavu a zrozumiteľnosť textu v slovenskom aj cudzom jazyku.

Žiaci na konci 4. ročníka II. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
zvládnu so správnym výrazom, spamäti a so sprievodom klavíra alebo CD interpretáciu 2 vokalíz a 6 piesní, preukážu všetky doposiaľ získané vedomosti a spevácke návyky, interpretujú diela rôznych štýlových období s uvedomelým prednesom, preukážu samostatný prístup k naštudovaniu nových piesní,	Primerane náročné vokalízy, piesne alebo ľahšie árie rôzneho štýlového obdobia (alternatívne z oblasti tanečnej alebo muzikálovej tvorby, zodpovedajúcej úrovni štúdia na II. stupni), Upevňovanie primeranej technickej pohotovosti a vyspelosti (výrazové prostriedky - tempo, frázovanie, prízvuky, dynamika, náročnejšie cvičenia v rozsahu oktávy až decimy, stupnicové behy). Uvedomovanie prednesových možností interpretácie.

preukážu dostatočnú technickú vyspelosť a zručnosť na ukončenie verejným absolventským vystúpením, zvlášť talentovaní žiaci zvládnu prípravu na ďalšie štúdium podľa požiadaviek na prijímacie skúšky príslušnej školy umeleckého zamerania.	Spoznávanie nových skladieb a piesní počúvaním svetoznámych interpretov a rozlišovaním ich štýlovej interpretácie. Verejné prezentovanie nacvičeného repertoáru na absolventských skúškach a absolventskom koncerte.

Záverečná skúška:
1 pieseň z obdobia baroka,
1 pieseň z obdobia klasicizmu,
1 pieseň z obdobia romantizmu,
1 pieseň z obdobia 20. a 21. storočia.

ŠTÚDIUM PRE DOSPELÝCH

Žiaci po ukončení 1. ročníka štúdia pre dospelých základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Spievanie spamäti pri interných, čí verejných vystúpeniach. Celkový kultivovaný výstup. Žiak je schopný zaspievať vybrané piesne, ako aj ľudové piesne intonačne čisto a rytmicky správne s klavírnym sprievodom. Interpretácia skladieb primeraných schopnostiam a veku žiaka, zafixované správne spevácke návyky. Jedno interné vystúpenie s dvoma ľudovými piesňami s klavírnym sprievodom alebo CD.	-základný repertoár prispôsobiť potrebám a požiadavkám žiaka. -poskytnúť základy správneho a uvedomelého dýchania ako aj osvojovanie si základov speváckej techniky. - dbať na správne držanie tela, uvoľňovanie brady s funkčným ovládaním úst. - používanie reberno – bránicové dýchanie (Pri zmiešanom dýchaní sa rovnakou mierou využíva bránica aj medzi rebrové svaly). - mäkké a opreté nasadenie tónu - rozvíjať plynulú kantilénu, hudobnú predstavivosť a výrazové prostriedky (tempo, frázovanie, prízvuky, dynamiku, uvedomený prednes). Hudobný materiál: Katarína Lapšanská: Do, re, mi, fa H. Repassyová: Spievajže si, spievaj A. Moyzes: 12 ľudových piesní zo Šariša V. Novák: 25 slovenských ľudových piesní P. Cón: Slov. ľudové piesne I. (Záp. Slovensko) Slov. ľudové piesne II. (Stredné Slovensko) Slov. ľudové piesne III. (Východné Slovensko) L. Daniel: Píšťalôčka moja

Žiaci po ukončení 2. ročníka štúdia pre dospelých základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak má kultivovaný prejav, základy speváckej techniky rozšírené o nové technické prvky a aplikuje hudobno výrazové prostriedky v interpretácií piesní. Orientácia v kultúrnom a hudobnom živote. Samostatné naštudovanie jednotlivých skladieb. -ovládajú plynulý prednes kantilény. 5-10 piesní rozdielneho charakteru. 1 interné poprípade verejné vystúpenie.	-upevňovanie vedomostí z prvého ročníka -rozvoj melodického a rytmického cítenia -uvedomelá kantiléna, rozvoj muzikality - sebakontrola uvoľneného postoja - dôraz na plynulé reberno-bránicové dýchanie - intonačná stabilita - Rozširovanie hlasového rozsahu - Spájanie hlavovej a hrudnej rezonancie s cieľom budovania a upevňovania jednotného registra a uvedomenie si prechodných tónov Hudobný materiál: K. Lapšanská: Do, re, mi, fa H. Repassyová – M. Šimko: Spievajže, si spievaj A. Moyzes: 12 ľudových piesní zo Šariša V. Novák: 25 slovenských ľudových piesní P. CÓN: Slov. ľudové piesne I. (Záp. Slovensko) Slov. ľudové piesne II. (Stredné Slovensko) Slov. ľudové piesne III. (Východné Slovensko) L. DANIEL: Píšťalôčka moja M. PROCHÁDZKOVÁ: Procitla louka

Žiaci po ukončení 3. ročníka štúdia pre dospelých základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Uvedomelá kantiléna sa stáva samozrejmosťou. Prirodzené rozvíjanie muzikality, rozšírenie rozsahu podľa schopnosti žiaka, rozšírenie technických cvičení o staccato. Jednoduché technické ozdoby vo vokálnej interpretácií. V praxi žiak využíva teoretické poznatky o anatómii a fyziológii tvorenia hlasu - fonácie, artikulácie v interpretácii piesní. Minimálne jedno interné a jedno verejné vystúpenie s klavírnym doprovodom alebo iným hudobným nástrojom. 5-10 zvládnutých piesní rôzneho štýlu a charakteru.	- upevňovanie vedomostí z prvého a druhého ročníka -rozšírenie repertoáru o umelé piesne -rozvíjanie hudobnej muzikality - rozvíjanie rytmickej, melodickej a intonačnej predstavivosti a muzikality - dôraz na plynulé reberno-bránicové dýchanie - vokalízy a piesne rôzneho žánru a štýlu -vyrovnávať registre, zdokonaľovať mezzo di voce. Uplatňovať jednoduché melodické ozdoby-legato, staccato, portamento, chromatika Hudobný materiál: K. Lapšanská: Do, re, mi, fa H. Repassyová – M. Šimko: Spievajže, si spievaj

	A. Moyzes: 12 ľudových piesní zo Šariša V. Novák: 25 slovenských ľudových piesní M. Sch. Trnavský : Slovenské národné piesne 1-2 M. Sch. Trnavský: Cyklus: Piesne o matke A Dvořák: Moravské dvojzpěvy

Žiaci po ukončení 4. ročníka štúdia pre dospelých základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Repertoár rôzneho štýlu a žánru, spievanie nielen v slovenskom, ale aj v talianskom či inom cudzom jazyku. Rozvíjanie muzikality ako aj osobnostný prínos v jednotlivých skladbách. Plynulá interpretácia skladieb bez pamäťových chýb. Objektívne zhodnotia všetky zložky svojho výstupu. Jedna skladba z každého obdobia vybraná podľa schopností žiaka. Verejné vystúpenie s dvoma rozdielnymi skladbami.	-kultivovaný hudobný prejav -rozširovanie repertoáru nielen o ľudové piesne a umelé piesne, ale aj árie podľa miery talentu žiaka - interpretačné rozlišovanie jednotlivých období -prejav emócií a vlastného cítenia žiaka počas spievania - využívanie širokej dynamickej škály - dôraz na výraz, agogiku, frázovanie, dynamiku a štýlovosť - dôraz na plynulé reberno-bránicové dýchanie Hudobný materiál: P. CÓN: Slov. ľudové piesne I. (Záp. Slovensko) Slov. ľudové piesne II. (Stredné Slovensko) Slov. ľudové piesne III. (Východné Slovensko) L. DANIEL: Píšťalôčka moja M. Sch. Trnavský: Slovenské národné piesne 1-4 A. Moyzes: 12 ľudových piesní zo Šariša V. Novák: 25 slovenských ľudových piesní M. Sch. Trnavský: Cykly: Zo srdca Z. FIBICH: Poupata J. KŘIČKA: Jiříčkovy písničky - Jdou zvířatka V. NOVÁK: Piesne op. 4 J. SEIDL: Šťastnou cestu Jiří VYSKOČIL: Modré nebe R. SCHUMANN: Detské piesne A DVOŘÁK: Moravské dvojzpěvy

Záverečná skúška:
1 pieseň z obdobia baroka,
1 pieseň z obdobia klasicizmu,
1 pieseň z obdobia romantizmu,
1 pieseň z obdobia 20. a 21. storočia.

OBLIGÁTNY NÁSTROJ – (nie len hra na klavíri)

Vzdelávací štandard

Prvá časť I. stupňa základného štúdia

Žiaci po ukončení 1. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
aplikujú základy správneho používania hracieho aparátu pri hre na nástroji, získajú prstokladové návyky, definujú noty, hodnoty nôt, pomlčiek a označenia hudobno-výrazových prostriedkov v notovom texte v študovanej skladbe.	Uvoľnenie hracieho aparátu a osvojenie si správneho spôsobu jeho používania, koordinácia rúk a nôh. Budovanie a postupné rozširovanie spôsobu hry a úderovej gramotnosti (non legato). Orientácia na klaviatúre. Notopis (v husľovom kľúči: g - g2, v basovom: c - g1), hodnoty nôt, pomlčiek, poznatky o hudobno-výrazových prostriedkoch.

Žiaci po ukončení 2. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
aplikujú základy správneho používania hracieho aparátu pri hre na nástroji, používajú správny prstoklad pri interpretácii skladieb (aj podkladanie a nadkladanie palca), aplikujú poznatky z oblasti frázovania.	Utvrdzovanie správneho spôsobu používania hracieho aparátu a koordinácie rúk a nôh. Technické cvičenia: vhodné prstové a iné cvičenia z klavírnych škôl. Spôsoby hry: non legato, legato, staccato, portamento, kantiléna v obidvoch rukách.

Žiaci po ukončení 3. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
používajú správne sedenie, resp. státie, postavenie rúk, zvládnu hru durových stupníc s # a s b cez dve oktávy v rovnom pohybe v súlade s obsahovými štandardmi, zvládnu hru tonického kvintakordu s obratmi spolu + malý rozklad zvlášť, aplikujú spôsoby hry v klavírnej interpretácii: tenuto, legato, staccato, pracujú správne s kvalitou tvorby tónu a jeho intenzitou primerane danému ročníku, používajú správne predpísaný prstoklad v skladbe, interpretujú vybrané skladby.	Cvičenia na správne používanie hracieho aparátu, zväčšovanie rozpätia ruky. Hra stupníc. Hra akordov: tonický kvintakord s obratmi spolu + malý rozklad zvlášť. Skladby etudového charakteru kratšieho rozsahu zamerané na riešenie rôznych technických problémov. Práca na kvalite tvorby tónu a jeho intenzite. Systematický nácvik hudobného materiálu. Základy používania pedálu.

Žiaci po ukončení 4. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard

používajú správne sedenie za klavírom, postavenie rúk, zvládnu hru durových stupníc s # a s b cez dve oktávy v rovnom pohybe a protipohybe, zvládnu hru molových stupníc harmonických, zvládnu hru tonického kvintakordu s obratmi, dokážu frázovať dlhšie melodické celky, používajú správne predpísaný prstoklad v skladbe.	Práca s technikou na základe zvukovej predstavy, pri ktorej sa koordinujú pohybové reakcie - rozvíja sa hrací aparát dieťaťa. Zvládnutie durových stupníc poznámka: podľa individuálnych schopností žiaka). Molové stupnice (poznámka: podľa individuálnych schopností žiaka). Hra akordov: tonický kvintakord s obratmi spolu + malý rozklad zvlášť. Skladby etudového charakteru kratšieho rozsahu zamerané na riešenie rôznych technických problémov. Návyky správneho prstokladu.

OBLIGÁTNY NÁSTROJ

Vzdelávací štandard

Druhá časť základného štúdia a rozšírené štúdium I. stupňa základného štúdia

Žiaci po ukončení 1. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
dokážu uvedomele a samostatne pracovať s melodickou líniou zvládnu základnú techniku nástroja, dokážu efektívne pracovať s hudobnou a sluchovou predstavou, počúvajú sa pri hre, dokážu správne frázovať dlhšie melodické útvary a charakterovo stvárniť skladbu.	Koordinácia oboch rúk a technická zručnosť: osamostatňovanie funkcie pravej a ľavej ruku. Legato v tempe: vyrovnanie. Sluchovo-hudobná predstava: rozvíjanie. Uvedomovanie si svojich rozvojových možností, akceptovanie spätnej väzby. Zmysel pre rozlišovanie charakteru skladieb podľa obsahu, nálady a tempa: formovanie.

Žiaci po ukončení 2. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
rozumejú umeleckej a technickej zložke interpretácie študovaných skladieb, dokážu efektívne pracovať s hudobnou a sluchovou predstavou, ovládajú hru durových a molových stupníc (harmonických a melodických), rozpoznajú základné harmonické funkcie, vedia ich analyzovať, interpretujú skladby rôznych štýlových období.	Rozvíjanie a zdokonaľovanie vedomostí a zručností nadobudnutých v predchádzajúcom štúdiu. Rozvíjanie umeleckej a technickej zložky interpretácie študovaných skladieb. Durové a molové stupnice v primeranom tempe, počet: podľa individuálnych predpokladov žiaka. Hra ľudových piesní podľa sluchu. Zvládnutie skladieb: tance, menuety, fughetty a pod., prednesové skladby rôzneho charakteru a štýlu.

Žiaci po ukončení 3. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
dokážu samostatne, správne, dostatočne a	Vedomosti a zručnosti nadobudnuté

efektívne pracovať na vokálnych skladbách, rozpoznajú hudobnú formu skladby, jej štruktúru, jednotlivé časti, zvládnu interpretáciu skladieb, dokážu sami naštudovať jednoduché skladby, improvizujú.	v predchádzajúcom štúdiu: rozvíjanie a zdokonaľovanie. Hudobná forma skladby, jej štruktúra, analýza jednotlivých častí. prednesové skladby rôzneho charakteru, obdobia a štýlu: klasické, moderné. Samostatná a efektívna práca na daných skladbách.

Žiaci po ukončení 4. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
dokážu samostatne, správne, dostatočne a efektívne pracovať na skladbách daného ročníka, pracujú správne s hudobnou frázou skladby, rozpoznajú hudobnú formu skladby, jej štruktúru, jednotlivé časti, zvládnu interpretáciu skladieb: polyfonické skladby náročnejšieho charakteru, prednesové skladby rôzneho charakteru, obdobia a štýlu: klasické, moderné, aplikujú základy tvorby harmonického sprievodu.	Vedomosti a zručnosti nadobudnuté v predchádzajúcom štúdiu: rozvíjanie a zdokonaľovanie. Presná artikulácia skladieb z hľadiska umeleckého a technického. Hudobná forma skladby, jej štruktúra, analýza jednotlivých častí. Interpretácia skladieb z hľadiska štýlových období. Harmonické cítenie.

HRA NA NÁSTROJI - HRA NA KLAVÍRI, príp. iných nástrojoch
Vzdelávací štandard
II. stupeň základného štúdia

Žiaci po ukončení 1. ročníka II. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
zdokonaľujú návyky hudobno-interpretačných prostriedkov, interpretujú prednesové skladby rôzneho charakteru primeranej náročnosti, zdokonaľujú harmonickú vyváženosť medzi sluchovou a motorickou stránkou, aplikujú princípy tvorby sprievodu pri hre podľa akordických značiek.	Rozvíjanie zručností nadobudnutých v predošlom štúdiu. Interpretácia skladieb rôzneho charakteru a štýlu. Rozvíjanie sluchovo-motorických zručností. Hra ľudových piesní, improvizácia.

Žiaci po ukončení 2. ročníka II. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
zdokonaľujú štýlovú interpretáciu po technickej a výrazovej stránke, demonštrujú hudobno-teoretické vedomosti s predchádzajúcich ročníkov, aplikujú princípy tvorby sprievodu pri hre podľa akordických značiek.	Interpretácia skladieb primeranej náročnosti. Samostatné transponovanie jednoduchých melodických útvarov. Tvorba sprievodu podľa akordických značiek.

Žiaci po ukončení 3. ročníka II. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
interpretujú skladby rôzneho technického zamerania na väčších plochách a v rýchlejších tempách, venujú pozornosť kultivovanému hudobno-interpretačnému prejavu, preukážu základy improvizácie, zahrajú ľudové piesne podľa sluchu s použitím základných harmonických funkcií.	Rozvíjanie technických zručností. Kultivovanie hudobno-interpretačných výrazových prostriedkov. Využívanie hudobno-teoretických poznatkov. Tvorba sprievodu podľa akordických značiek.

Žiaci po ukončení 4. ročníka II. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
systematizujú hudobno-teoretické vedomosti z predchádzajúcich ročníkov, interpretujú klavírne skladby a vokálne sprievody rôznych štýlov - transponujú samostatne jednoduché melodické útvary, tvoria sprievod.	Systematizácia a rozvíjanie hudobno-teoretických vedomostí z predchádzajúcich ročníkov. Interpretácia klavírnych skladieb a vokálnych sprievodov zodpovedajúcich technickým a interpretačným požiadavkám jednotlivých žiakov. Tvorba sprievodu.

KOMORNÝ SPEV
Vzdelávací štandard
Prvá časť I. stupňa základného štúdia

Žiaci po ukončení 3. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
ovládajú jednoduchý dvojhlasný spev, aplikujú pri spievaní viachlasu spevácke dychové a technické zručnosti získané na hodinách spevu.	Jednoduché ľudové piesne v úprave pre dva hlasy. Dodržiavanie správnych speváckych zásad.

Žiaci po ukončení 4. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
ovládajú jednoduchý dvojhlasný spev, aplikujú v duetách spevácke dychové a technické zručnosti, preukážu používanie hudobno-výrazových prostriedkov pri interpretácii.	Jednoduchšie umelé dvojhlasné skladby so sprievodom klavíra. Aplikácia technických zručností získaných na hodinách spevu. Interpretácia skladieb z hľadiska štýlových období.

Druhá časť I. stupňa základného štúdia a rozšírené štúdium

Žiaci po ukončení 1. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard

ovládajú technicky vyspelejší a kultivovanejší hudobný prejav viachlasu, aplikujú v duetách spevácke dychové a technické zručnosti získané na hodinách spevu, zvládnu intonačnú, rytmickú a harmonickú predstavivosť pri štúdiu vybraného hudobného materiálu.	Interpretácia viachlasých piesní rôzneho charakteru a štýlu. Dodržiavanie správnej dychovej opory a hlasových zásad. Systematická práca na vytváraní súhry.

Žiaci po ukončení 2. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
vo vokálnych skladbách preukážu intonačnú a rytmickú presnosť, zvládnu súhru s klavírnym, inštrumentálnym sprievodom alebo s reprodukovaným podkladom	Náročnejšie viachlasné skladby. Interpretácia komorných skladieb s iným hudobným nástrojom a klavírnym sprievodom alebo dvojhlasu s s inštrumentálnym podkladom.

Žiaci po ukončení 3. ročníka 2. časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
bezpečne ovládajú spievanie dvojhlasu a viachlasu, aplikujú pri speve získané spevácke dychové a technické zručnosti, zvládnu interpretáciu diel rôznych štýlových období s uvedomelým prednesom.	Duettá rôzneho žánru podľa dispozícii žiakov. Dodržiavanie správnej dychovej a hlasovej techniky.

Žiaci po ukončení 4. ročníka 2. časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
aplikujú vytrvalosť, disciplínu, tvorivú predstavivosť pri spievaní dvoj a viachlasu, sústreďujú sa na prirodzenú dikciu rečového prejavu a zrozumiteľnosť textu, interpretujú skladby s vyjadrením nálady v prednese a porozumením obsahu skladby.	Dôsledná artikulácia vokálnych skladieb z hľadiska umeleckého aj technického. Zrozumiteľnosť textu. Štýlová interpretácia vybraných skladieb.

ŠTUDIJNÉ ZAMERANIE ZBOROVÝ SPEV

CHARAKTERISTIKA ŠTUDIJNÉHO ZAMERANIA

Zborový spev má na základnej umeleckej škole všetky prednosti kolektívnej činnosti a pôsobí na citový, etický a estetický rozvoj mladého človeka. Zborový spev je krása súzvuku hlasov, harmónie, radosti zo spoločnej tvorby uceleného diela, ktorá sa dá dosiahnuť len na základe kvalitnej hlasovej prípravy. Práca v speváckom zbore plní funkciu edukačno-relaxačnú pre všetky vekové kategórie žiakov ZUŠ. Poskytuje žiakom možnosť zmysluplného odreagovania sa, radosť zo spoločnej tvorby hudobného diela, prehlbuje ich emocionalitu, rozširuje hudobnú gramotnosť a pomáha tak utvárať harmonicky rozvinuté osobnosti. Cieľom predmetu je poskytnúť možnosť vzdelávania sa všetkým, ktorí prejavia záujem o účinkovanie v speváckom

zbore (záujem sa považuje za prvoradý, nadradený nad spevácke schopnosti). Učivo vyberá učiteľ podľa úrovne umeleckej vyspelosti speváckeho zboru, veku žiakov a ďalších faktorov, ktoré majú význam pre správny výber učebného materiálu. V speváckom zbore sa rozvíjajú jazykové schopnosti jednotlivcov štúdovaním diel v originálnom jazyku, uplatňujú sa medzipredmetové vzťahy (architektúra, literatúra, výtvarné umenie, dejiny, etika). Práca sa orientuje prevažne na interpretáciu úprav ľudových piesní slovenských i inonárodných, prípadne sa špecializuje na interpretáciu diel z obdobia renesancie či iných období, spirituálu či gospelu. V repertoári zboru by však nemali chýbať skladby súčasných domácich či svetových skladateľov. Obohatením môžu byť aj úpravy populárnej hudby. Žiaci systematicky nadobúdajú správne spevácke návyky, techniky ovládania hlasu vo všetkých polohách hlasového registra, rozvíjajú zmysel pre kultivovaný spev, primeraný výraz, prejav, vkus. Žiaci prezentujú výsledky svojej práce na rôznych verejných vystúpeniach a podujatiach školy. V prípade, že na škole existuje komorný alebo symfonický orchester, je možne naštudovať aj diela vokálno-inštrumentálne (nielen a capella), čím na jednej strane takáto spolupráca motivuje aj členov inštrumentálnych telies k práci, na druhej strane prináša radosť a uspokojenie z kolektívnej práce a v neposlednom rade vedie k rozširovaniu skúseností a repertoáru.

CIELE ŠTUDIJNÉHO ZAMERANIA
orientovať sa v druhoch umenia a vedieť prijímať umenie,
aplikovať nadobudnuté umelecké kompetencie a kompetencie v študijnom zameraní zborový spev v praxi,
preukázať schopnosť komunikácie v umeleckej oblasti,
získavať a správne pracovať s informáciami v oblasti zborovej umeleckej interpretácii a v oblasti medzipredmetových vzťahov,
analyzovať a tvorivo riešiť problémy vo vyučovacom procese.

Profil absolventa
Absolvent prvej časti I. stupňa základného štúdia študijného zamerania zborový spev po preukázaní vedomosti a zručnosti, ktoré nadobudol v príbehu štúdia, je pripravený pokračovať v štúdiu druhej časti I. stupňa základného štúdia. Po ukončení prvej časti I. stupňa základného štúdia má žiak osvojené základy hudobnej a prvotnej kultúrnej gramotnosti. Získal základy pre osvojenie účinných techník (celoživotného) učenia sa a pre rozvíjanie spôsobilostí. Váži si seba aj druhých ľudí, je spôsobilý ústretovo komunikovať a spolupracovať, je vnímavý k potrebám iných. Získal základy používania odborného jazyka a komunikácie v oblasti hudby a umenia. Absolvent prvej časti I. stupňa základného štúdia študijného zamerania Zborový spev má nadobudnuté kompetencie pre zapájanie sa do rôznych hudobných zoskupení, speváckych zborov. Absolvent prvej časti I. stupňa základného štúdia študijného zamerania Zborový spev uvedomuje si význam umenia a kultúrnej komunikácie vo svojom živote, cení si ľudové tradície, rešpektuje vkus iných ľudí a primerane veku dokáže vyjadriť svoje názory a postoje k estetickým hodnotám, správa sa kultúrne, kultivovane primerane okolnostiam, situáciám a sociálnym potrebám, je schopný

využívať osvedčené stratégie učenia sa, dokáže uplatniť nadobudnuté znalosti a spôsobilosti v rôznych životných situáciách, dokáže využívať dostupné formy sociálnej komunikácie s okolím, s ktorým prichádza do kontaktu. Úroveň rozvinutosti kľúčových spôsobilostí, ktoré žiaci dosiahnu na konci programu prvej časti prvého stupňa základného štúdia, nie je ukončená. Vytvára len bázu pre následné stupne vzdelania.
Absolvent druhej časti I. stupňa základného štúdia ZUŠ študijného zamerania Zborový spev má ukončený I. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy. Absolvovaním súboru predmetov umeleckého vzdelávania počas štúdia je pripravený na štúdium na stredných školách pedagogického zamerania. Absolvent druhej časti I. stupňa základného štúdia študijného zamerania Zborový spev má kompetencie pre zapájanie sa do rôznych hudobných zoskupení, speváckych zborov. Má predpoklady pre rozvíjanie kompetencií sólistu. Absolvent druhej časti I. stupňa základného štúdia ZUŠ sa dokáže vyjadrovať na úrovni nadobudnutej kultúrnej gramotnosti prostredníctvom umeleckých vyjadrovacích prostriedkov príslušného odboru a vyučovacieho predmetu, v ktorom si rozvinul schopnosť tvoriť a prijímať umenie na danej úrovni stupňa ukončeného vzdelania. Úroveň rozvinutosti kľúčových spôsobilostí, ktoré žiaci dosiahnu na konci programu primárneho umeleckého vzdelania, nie je ukončená. Vytvára len bázu pre následné stupne vzdelania, pre celoživotné učenie sa.
Absolvent II. stupňa základného štúdia študijného zamerania Zborový spev je pripravený na celoživotné vzdelávanie a rozširovanie svojich nadobudnutých všeobecných a odborných vedomostí a zručností v umeleckej oblasti. Absolvent II. stupňa základného štúdia má odborné kompetencie na úrovni prislúchajúcej danému stupňu vzdelania. Dokáže aktívne pôsobiť v hudobných zoskupeniach ako sólista a člen hudobného zoskupenia. Svoje vedomosti dokáže sám rozvíjať, obnovovať, je schopný primerane reagovať na nové trendy i na spoločenský vývoj. Na základe získaných poznatkov a skúsenosti dokáže hodnotiť a kriticky pristupovať k ďalšiemu tvorivému procesu. Úroveň rozvinutosti kľúčových spôsobilostí, ktoré žiaci dosiahnu na konci programu primárneho umeleckého vzdelania, nie je ukončená. Vytvára len bázu pre následné stupne vzdelania, pre celoživotné učenie sa.

PRÍPRAVNÁ HLASOVÁ VÝCHOVA

Vzdelávací štandard

Prípravné štúdium

Žiaci po ukončení prípravného štúdia „B“

Výkonový štandard	Obsahový štandard
používajú základy hlasovej hygieny, zvládnu základy speváckych návykov, používajú bráničné dýchanie, dokážu jemne nasadiť tón, správne artikulovať,	Základné spevácke návyky: postoj, dýchanie, spoločný nástup. Hudobná terminológia: zvuk, tón. Základy hudobných foriem v elementárnej forme - malá piesňová.forma jednoduchá

reprodukujú jednoduché intonačné cvičenia, reprodukujú riekanky, detské hry, hádanky, interpretujú jednoduché krátke vokálne melodické fragmenty, reprodukujú základné vokálne cvičenia: artikulačné, rytmické, zaspievajú spamäti jednoduché melodické frázy zo známych ľudových piesní, dokážu reagovať na základné dirigentské gestá, rozpoznajú sluchovo výšku, dĺžku, silu tónu, náladu, tempo a dynamiku skladieb.	dvojdielna (sloha - refrén, pomalá časť – rýchla časť, veselá časť - smutná časť). Základné tempa: rýchlo - pomaly. Základy hudobno-výrazových prostriedkov: veselo - smutne, slabo - silno. Spev úryvkov jednoduchých ľudových piesní, riekaniek. Použitie základných speváckych návykov pri speve. Základy interpretácie jednoduchých ľudových a umelých detských piesní spamäti. Vyjadrenie charakteru piesne, rytmizácia riekaniek. Rozpoznanie výšky, dĺžky a sily tónu, určovanie nálady, tempa, dynamiky skladieb.

Požiadavky na overenie spôsobilosti postupu do 1. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia:
- 1 ľudová pieseň, 1 umelá pieseň z literatúry pre PŠ.

HLASOVÁ PRÍPRAVA
Prvá časť I. stupňa základného štúdia

Žiaci po ukončení 1. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
rozoznajú základné tóny hudobnej abecedy v notovom texte, pomenujú noty, hodnoty nôt, pomlčiek v študovaných skladbách, rozoznajú označenia hudobno-výrazových prostriedkov v notovom texte, vysvetlia základné hudobné a umelecké termíny v súlade s obsahovými štandardmi študijného zamerania Hudobnej náuky, rozlišujú časti jednoduchých dvojdielnych hudobných foriem: sloha - refrén, smutná - veselá, pomalá - rýchla, aplikujú základy speváckeho dýchania, zvládnu základy správneho nasadenia tónu, zvládnu základy čistého intonovania v prirodzenom diapazóne, dokážu správne artikulovať text v skladbe, interpretujú skladby v primeranom zvukovom diapazóne, aplikujú základnú dynamiku pri interpretácii skladieb, interpretujú správne pomalé melodické	Základné spevácke návyky. Hudobno-teoretické poznatky a hudobná terminológia v súlade so vzdelávacími štandardmi študijného zamerania hudobnej náuky a so študovanými skladbami. Poznatky o hudobno-výrazových prostriedkoch: dynamika, tempo, frázovanie. Základné poznatky o hudobných formách: piesňová forma. Formovanie tónu. Organizácia speváckeho dýchania. Rozvíjanie čistého intonovania. Rozširovanie zvukového diapazónu. Rozširovanie dynamického diapazónu podľa veku žiaka. Rozvíjanie návykov správnej artikulácie. Výchova k umeleckej interpretácii skladby: obsah, emocionálna stránka skladby. Interpretácia pomalých melodických skladieb: uspávanky a pod., čo pomáha vypracovaniu vokálnej kantilény. Interpretácia ľudových piesní v jednoduchej

skladby s dôrazom na kantilénu, interpretujú ľudové piesne s dôrazom na prirodzený prejav, aplikujú poznatky z frázovania, použijú pri speve správne podľa notového zoznamu dynamiku skladby, vyjadrujú prostredníctvom základných hudobno-výrazových prostriedkov umelecký obsah skladby, používajú pri interpretácii rôznu dynamiku: forte, piano, mf, mp, dim, crescendo, dokážu interpretovať skladby v rôznych tempách: moderato, allegro, aplikujú pri interpretácii základné rytmické útvary, aplikujú základy rytmizácie a melodizácie textu.	úprave. Správne frázovanie jednoduchých melodických útvarov. Rozlišovanie a aplikácia základnej dynamiky v interpretovaných skladbách: forte, piano, mf, mp. Základy realizácie umeleckého obrazu skladby: charakter, nálada a obsah hudby. Formovanie sluchovo hudobných skúseností žiakov. Vývin kontroly sluchu aj prostredníctvom interpretácie vokálnych skladieb pedagógom. Rozvíjanie metro - rytmického cítenia. Rozvoj hudobno-tvorivých schopností žiakov formou hudobno-didaktických hier: ozvena, doplňovačka, hra na hudobného skladateľa a pod. Samostatná rytmizácia textu, samostatná melodizácia textu.

Žiaci po ukončení 2. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
využívajú v interpretácii metro - rytmické základy, preukazujú poznatky zo vzdelávacích štandardov vyučovacieho predmetu hudobná náuka pri vokálnej interpretácii, používajú spevácke návyky: postoj, dýchanie, tvorba tónu, ovládajú základy hlasovej hygieny, aplikujú základné hudobno-výrazové prostriedky, využívajú poznatky o základných hudobných formách: piesňová forma, zvládnu formovanie a nasadenie tónu: guľatý tón, mäkké nasadenie, používajú správne spevácke dýchanie: po frázach, aplikujú teoretické východiska (tempo, dynamika) pri interpretácii skladieb, zvládnu správnu artikuláciu, uvedomujú si charakter skladby: obsah, emocionálna stránka skladby, realizujú umelecký obraz skladby: charakter,	Hudobno-teoretické poznatky a hudobná terminológia v súlade so vzdelávacími štandardmi študijného zamerania Hudobnej náuky a so študovanými skladbami. Poznatky o hudobno-výrazových prostriedkoch: dynamika, tempo, frázovanie. Základné poznatky o hudobných formách: piesňová forma. Spevácke návyky: postoj, dýchanie, tvorba tónu. Hlasová hygiena: hlasová indispozícia, regulácia sily hlasu pri spievaní a hovorení, hlasová poloha. Formovanie a nasadenie tónu: guľatý tón, mäkké nasadenie. Organizácia speváckeho dýchania: po frázach. Rozvíjanie čistého intonovania. Rozširovanie zvukového diapazónu podľa veku žiaka. Rozširovanie dynamického diapazónu.

nálada a obsah hudby, interpretujú kontrastné skladby, interpretujú ľudové piesní v úprave hudobného skladateľa, interpretujú jednoduché umelé prednesové vokálne skladby, aplikujú správne frázovanie, rozlišujú a aplikujú základnú dynamiku v interpretovaných skladbách: forte, piano, mf, mp, dim, crescendo, interpretujú skladby v rôznych tempách: moderato, allegro, vyjadria základnými hudobno-výrazovými prostriedkami charakter, nálada a obsah hudby, hodnotia interpretáciu vypočutých vokálnych skladieb, venujú pozornosť kontrole sluchu pri interpretácii vokálnych skladieb, aplikujú teoretické poznatky o rytmických útvaroch pri vokálnej interpretácii, rytmizujú samostatne text, vytvárajú samostatne (vymýšľajú) melódiu textu.	Rozvíjanie návykov správnej artikulácie. Výchova k umeleckej interpretácii skladby: obsah, emocionálna stránka skladby. Interpretácia kontrastných skladieb: rýchla, pomalá, smutná, veselá a pod. Interpretácia ľudových piesní v úprave skladateľa. Interpretácia jednoduchých umelých prednesových piesní. Správne frázovanie. Rozlišovanie a aplikácia základnej dynamiky v interpretovaných skladbách: forte, piano, mf, mp, dim, crescendo. Interpretácia skladieb v rôznych tempách: moderato, allegro. Základy realizácie umeleckého obrazu skladby: charakter, nálada a obsah hudby. Formovanie sluchovo hudobných skúseností žiakov. Vývin kontroly sluchu aj prostredníctvom interpretácie vokálnych skladieb pedagógom. Vývin kontroly sluchu pri interpretácii zborových skladieb. Rozvíjanie metro - rytmického cítenia: dvojdobý, trojdobý metrum, pravidelný, bodkovaný rytmus. Aplikácia teoretických poznatkov o rytmických útvaroch v interpretácii vokálnych skladieb. Rozvoj hudobno-tvorivých schopností žiakov formou hudobno-didaktických hier: ozvena, doplňovačka, hra na hudobného skladateľa a pod. Samostatná rytmizácia textu, samostatná melodizácia textu.

PRÍPRAVNÝ ZBOROVÝ SPEV
Prvá časť I. stupňa základného štúdia

Žiaci po ukončení 1. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
rozoznajú základné tóny hudobnej abecedy v jednoduchej zborovej partitúre,	Poznatky o histórii umenia zborového spevu. Hudobno-teoretické poznatky a hudobná

pomenujú základné noty, základné hodnoty nôt, pomlčiek v jednoduchej zborovej partitúre, rozoznajú základné označenia hudobno-výrazových prostriedkov v texte zborovej partitúry, vysvetlia základné hudobné a umelecké termíny v súlade s obsahovými štandardmi študijného zamerania Hudobnej náuky, rozlišujú časti jednoduchých dvojdielnych hudobných foriem: sloha - refrén, smutná - veselá, pomalá - rýchla, zvládnu základy čistého intonovania v prirodzenom diapazóne, interpretujú skladby v primeranom zvukovom diapazóne, aplikujú základnú dynamiku pri interpretácii skladieb, dokážu správne artikulovať text v skladbe, dokážu správne nasadiť tón, aplikujú základy zborového speváckeho dýchania, reagujú správne na základné dirigentské gesta: nástup, záver, dynamické gesta, používajú pri interpretácii rôznu dynamiku: forte, piano, mf, mp, dim, crescendo, vyjadrujú prostredníctvom základných hudobno-výrazových prostriedkov umelecký obsah skladby, aplikujú poznatky z frázovania, dokážu interpretovať skladby v rôznych tempách: moderato, allegro, realizujú zámer skladateľa: charakter, nálada a obsah hudby, interpretujú najmä pomalé melodické zborové skladby so základnými rozdeleniami partov (ozvena, rozdelenie melodických úsekov medzi partami a pod.): ľudová pieseň v úprave skladateľa, prednesové skladby primeranej náročnosti, realizujú prakticky spev z listu, počúvajú sa pri vlastnej a zborovej interpretácii,	terminológia v súlade so vzdelávacími štandardmi študijného zamerania hudobnej náuky a so študovanými skladbami. Poznatky o hudobno-výrazových prostriedkoch: dynamika, tempo, frázovanie. Základné poznatky o hudobných formách. Základné dirigentské gestá. Vokálna technika: Rozvíjanie čistého intonovania. Rozširovanie zvukového diapazónu. Rozširovanie dynamického diapazónu. Rozvíjanie artikulácie. Formovanie tónu. Organizácia speváckeho dýchania. Výchova k umeleckej interpretácii skladby: obsah, emocionálna stránka skladby. Interpretácia pomalých melodických skladieb: uspávanky a pod., čo pomáha vypracovaniu vokálnej kantilény. Interpretácia ľudových piesní v jednoduchej zborovej úprave: canon, ozveny a pod. Správne frázovanie jednoduchých melodických útvarov. Organizácia zborového speváckeho dýchania. Rozlišovanie a aplikácia základnej dynamiky v interpretovaných skladbách: forte, piano, mf, mp. Interpretácia skladieb v rôznych tempách: moderato, allegro. Základy realizácie umeleckého obrazu skladby: charakter, nálada a obsah hudby. Formovanie sluchovo hudobných skúseností žiakov. Vývin kontroly sluchu aj prostredníctvom interpretácie vokálnych skladieb pedagógom. Vývin kontroly sluchu pri interpretácii zborových skladieb. Aplikácia teoretických poznatkov o rytmických útvaroch v interpretácii skladieb pre zbor.

aplikujú základy rytmizácie a melodizácie textu.	

Žiaci po ukončení 2. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia:

	Obsahový štandard
definujú umenie zborového spevu, rozlišujú v zborovej partitúre hudobno-výrazové prostriedky: dynamika, tempo, definujú jednoduché hudobné formy: piesňová dvojdielna forma, rozoznajú základné dirigentské gestá, aplikujú správne spevácke návyky pri interpretácii zborových skladieb, interpretujú kontrastné prednesové zborové skladby primeranej náročnosti, interpretujú ľudové piesne pre zbor v úprave skladateľa: canon, ozveny, pedálový tón, melodický viachlas, základy harmonického viachlasu, aplikujú návyky správneho frázovania pri interpretácii skladieb pre zbor, rozlišujú a aplikujú základnú dynamiku v interpretovaných skladbách: forte, piano, mf, mp, dim, crescendo, interpretujú skladby pre zbor v rôznych tempách, realizujú základnými hudobno-výrazovými prostriedkami umelecký obraz skladieb, interpretujú kontrastné prednesové zborové skladby, interpretujú ľudové piesne v úprave pre zbor, orientujú sa v zborovej partitúre, kontrolujú sa sluchovo pri interpretácii zborových skladieb, definujú metrum, rytmus interpretovaných skladieb, aplikujú teoretické poznatky o rytmických útvaroch v interpretácii zborových skladieb, navrhujú riešenia technických, vokálnych problémov na úrovní cvičení, alebo pri	Poznatky o umení zborového spevu. Hudobno-teoretické poznatky a hudobná terminológia v súlade so vzdelávacími štandardmi študijného zamerania hudobnej náuky a so študovanými skladbami. Poznatky o hudobno-výrazových prostriedkoch: dynamika, tempo, frázovanie. Základné poznatky o hudobných formách: dvojdielna piesňová forma. Základné dirigentské gesta: nástup a záver celého zboru a po partoch. Vokálna technika. Formovanie a nasadenie tónu: guľatý tón, mäkké nasadenie. Organizácia speváckeho dýchania: po frázach. Rozvíjanie čistého intonovania. Rozširovanie zvukového diapazónu podľa veku žiaka. Rozširovanie dynamického diapazónu. Rozvíjanie návykov správnej artikulácie. Výchova k umeleckej interpretácii skladby: zámer skladateľa a charakter skladby. Interpretácia kontrastných prednesových zborových skladieb primeranej náročnosti: pomalá – rýchla, nežná – razantná, tichá – hlasná a pod. Interpretácia ľudových piesní pre zbor v jednoduchej úprave skladateľa: canon, ozveny, pedálový tón, melodický viachlas, základy harmonického viachlasu. Interpretácia skladieb v rôznych tempách: moderato, allegro, základy agogiky. Základy realizácie umeleckého obrazu skladby: charakter, nálada a obsah hudby. Rozvíjanie správneho frázovania. Organizácia zborového speváckeho dýchania: po frázach.

analýze študovaných skladieb, preukážu základy spevu z listu, kontrolujú sa sluchom pri speve, ovládajú metrické a rytmické základy, analyzujú elementárnym spôsobom študované skladby.	Rozlišovanie a aplikácia základnej dynamiky v interpretovaných skladbách: forte, piano, mf, mp, dim, crescendo. Základy spevu z listu: orientácia v zborovej partitúre. Vývin kontroly sluchu pri interpretácii zborových skladieb. Rozvíjanie metro - rytmického cítenia: dvojdobé, trojdobé metrum. Pravidelný, bodkovaný rytmus. Aplikácia teoretických poznatkov o rytmických útvaroch v interpretácii skladieb pre zbor. Analýza študovaných skladieb.

ZBOROVÝ SPEV

Prvá časť I. stupňa základného štúdia

Žiaci po ukončení prvej časti I. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
definujú umenie zborového spevu, zdokonaľujú návyky teoretickej orientácie v zborovej partitúre, reagujú správne na dirigentské gestá, základy taktovania, preukážu spevácke návyky, aplikujú zásady rozospievania, venujú pozornosť cvičeniam na nenásilné rozširovanie hlasového rozsahu, zdokonaľujú návyky intonácie, venujú pozornosť dodržiavaniu hlasovej hygieny, aplikujú hudobno-výrazové prostriedky, používajú zborové spevácke návyky, interpretujú: skladby rôzneho charakteru, jednohlasné skladby so sprievodom i bez neho, interpretujú a študujú ukážky zborovej tvorby rozmanitých období, žánrov primeranej náročnosti,	Poznatky o umení zborového spevu. Poznatky v rozsahu študijného zamerania hudobnej náuky a študovaných skladieb. Návyky teoretickej orientácie v zborovej partitúre. Poznanie dirigentských gest, základov taktovania. Vokálna technika. Formovanie speváckych návykov: správny postoj, dýchanie, práca s tónom. Zásady rozospievania: brumendo - zvolený vokál (v rozsahu do 5 tónov), viactónové cvičenia na zvolené vokály v transpozíciách na poltónoch do výšky a hĺbky, pokiaľ žiaci spievajú bez námahy, terciové cvičenia a precvičovanie aj iných harmonicko-melodických problémov: intervaly, akordy. Cvičenia na nenásilné rozširovanie hlasového rozsahu. Intonácia: stupnicové postupy a opakované tóny v dur – molovom a modálnom systéme, skoky nahor i nadol, myslené tóny, pamäťové tóny. Dodržiavanie hlasovej hygieny.

venujú pozornosť vyjadrovaniu charakteru zborovej skladby, realizujú koncertnú prax speváckeho zboru, počúvajú sa pri zborovej interpretácii, počúvajú dostupné nahrávky s interpretáciou študovanej skladby, docielia rozvíjanie metro - rytmického cítenia, venujú pozornosť rozvoju hudobno-tvorivých schopností.	Hudobno-výrazové prostriedky: rytmus a tempo, dynamika. Rozvíjanie a používanie zborových speváckych návykov: zborové dýchanie, zborové unisono, spev po partoch, tutti, spoločná dynamika a pod. Nácvik a interpretácia: skladby rôzneho charakteru, jednohlasné skladby so sprievodom i bez neho, podľa vyspelosti zboru zaraďovať i skladby dvoj- a viac-hlasné, napr. Jednoduché canony, ozveny, delenie hlavnej melódie po partoch a pod. Ukážky zborovej tvorby rozmanitých období, žánrov primeranej náročnosti. Vyjadrovanie charakteru zborovej skladby s pomocou hudobno-výrazových prostriedkov. Koncertná prax speváckeho zboru. Počúvanie sa pri zborovej interpretácii. Počúvanie dostupných nahrávok s interpretáciou študovaných skladieb. Rozvíjanie metro - rytmického cítenia. Hudobno-tvorivé schopností žiakov: tvorivé úlohy, cvičenia, hudobno-didaktické hry, diskusia o skladbách, obdobiach, návrhy na: spôsoby interpretácie, rozdelenie po partoch, výber sólistu a pod.

Záverečná skúška:
intonačné cvičenia v dur a mol,
ovládanie svojho partu, podľa výberu skúšajúceho,
zaspievanie základnej melódie zborovej piesne.

Druhá časť I. stupňa základného štúdia

Žiaci po ukončení druhej časti I. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
rozširujú poznatky o umení zborového spevu, obdobiach, skladateľoch, zboroch, aplikujú poznatky z hudobnej náuky v študovaných skladbách, zdokonaľujú návyky teoretickej orientácie v zborovej partitúre, napr. čítanie z listu, reagujú správne na dirigentské gestá,	Poznatky o umení zborového spevu, obdobiach, skladateľoch, zboroch. Poznatky v rozsahu študijného zamerania hudobnej náuky a študovaných skladieb. Návyky teoretickej orientácie v zborovej partitúry, čítanie z listu. Poznanie dirigentských gest: nádych, nástup,

preukážu správne spevácke návyky, aplikujú zásady rozospievania, reprodukujú terciové cvičenia a precvičovanie aj iných harmonicko-melodických problémov, dynamické cvičenia, venujú pozornosť cvičeniam na nenásilné rozširovanie hlasového rozsahu, zdokonaľujú intonáciu pomocou cvičení, používajú správne spevácke návyky v zborovom speve, venujú pozornosť dodržiavaniu hlasovej hygieny, reprodukujú správnym spôsobom intonačné cvičenia, použijú základy hlasovej hygieny, aplikujú hudobno-výrazové prostriedky, interpretujú zborové skladby v úprave: melodicko-harmonická viachlasná úprava, skladby s prvkami polyfónie, úpravy ľudových piesní pre zbor, skladby a´capella, interpretujú: zborovú tvorbu rozmanitých období, žánrov a kompozičných techník, vrátane skladieb populárnej hudby v úprave pre zbor, venujú pozornosť vyjadrovaniu charakteru zborovej skladby pomocou hudobno-výrazových prostriedkov, preukážu návyky koncertných vystúpení, počúvajú sa pri zborovej interpretácii,	agogika, dynamika, fermáta, ukončenie. Správne spevácke návyky, pokojné a hlboké dýchanie bránicou (bráničné dýchanie), uvoľňovanie brady, mäkké tvorenie a nasadenie tónu, spev v strednej hlasovej polohe (používať intonačné cvičenia smerom hore a nadol). Výsledkom je mäkký, ľahký, čistý, zvonivý tón. Zásady rozospievania: brumendo – zvolený vokál (v rozsahu do 5 tónov), viactónové cvičenia na zvolené vokály v transpozíciách na poltónoch do výšky a hĺbky, pokiaľ žiaci spievajú bez námahy. Terciové cvičenia a precvičovanie aj iných harmonicko-melodických problémov: intervaly, akordy, harmonické útvary. Dynamické cvičenia. Cvičenia na nenásilné rozširovanie hlasového rozsahu, výberom správnych intonačných cvičení predchádzať mutačnému šelestu a hlasovému zlomu – prechodné tóny spievať s nasadením zhora – v p a mf. Intonácia: stupnicové postupy a opakované tóny v dur - molovom a modálnom systéme, skoky nahor i nadol, myslené tóny, pamäťové tóny, kvintakord a jeho obraty, tonálna intonácia, chromatické tóny, tonálne vybočenie, modulácia. Dodržiavanie hlasovej hygieny: nespievať v hlasovej indispozícii, zvládnuť problémy v mutačnom období vhodným výberom intonačných cvičení - neprepínať hlas, aby nedošlo k hlasovému zlomu, alebo poruchám hlasu, v ojedinelých prípadoch (viac u chlapcov) na základe foniatrického vyšetrenia odporučiť hlasový pokoj. Hudobno-výrazové prostriedky: rytmus a tempo, dynamika, agogika, ozdoby, fermáta. Rozvíjanie a používanie zborových speváckych návykov: zborové dýchanie, zborové unisono, spev po partoch, tutti,

počúvajú dostupné nahrávky s interpretáciou študovaných skladieb, venujú pozornosť rozvíjaniu metro - rytmického cítenia, harmonického sluchu, venujú pozornosť rozvoju hudobno-tvorivých schopností.	spoločná dynamika a pod. Úprava interpretovaných zborových skladieb: melodicko-harmonická viachlasná úprava, skladby s prvkami polyfónie, úpravy ľudových piesní pre zbor, skladby a´capella. Dramaturgia repertoáru: do repertoáru zaraďovať zborovú tvorbu rozmanitých období, žánrov a kompozičných techník, vrátane skladieb populárnej hudby v úprave pre zbor. Vyjadrovanie charakteru zborovej skladby pomocou hudobno-výrazových prostriedkov. Schopnosť zosúladiť spev s gestami dirigenta a rozvíjanie kultivovaného hudobného prejavu. Koncertná prax speváckeho zboru. Počúvanie sa pri zborovej interpretácii. Počúvanie dostupných nahrávok s interpretáciou študovaných skladieb. Rozvíjanie metro - rytmického cítenia. Rozvíjanie harmonického sluchu, nakoľko interpretácia viachlasných skladieb vyžaduje harmonický spôsob intonácie. Rozvoj hudobno-tvorivých schopností žiakov formou primeraných metód a foriem: tvorivé úlohy, cvičenia, hudobno-didaktické hry, diskusia o skladbách, obdobiach, návrhy na spôsoby interpretácie, rozdelenie po partoch, výber sólistu a pod.

Záverečná skúška:
intonačné cvičenia v dur a mol,
z naštudovaného repertoáru - ovládanie svojho partu,
zaspievanie základnej melódie zborovej piesne a zvládnutie elementárneho dvojhlasu.

II. STUPEŇ ZÁKLADNÉHO ŠTÚDIA

Žiaci po ukončení II. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
systematizujú poznatky o umení zborového spevu, obdobiach, skladateľoch, zboroch, systematizujú vedomosti v rozsahu študijného zamerania Hudobnej náuky a študovaných	Poznatky o umení zborového spevu, obdobiach, skladateľoch, zboroch. Poznatky v rozsahu študijného zamerania hudobnej náuky a študovaných skladieb.

skladieb, zdokonaľujú návyky teoretickej orientácie v zborovej partitúre, napr. čítanie z listu, reagujú správne a pohotovo na dirigentské gestá: nádych, nástup, agogika, dynamika, fermáta, ukončenie, zdokonaľujú vokálne návyky a hlasový prejav, venujú pozornosť dodržiavaniu hlasovej hygieny, zdokonaľujú - reberno-bránicové dýchanie, zborové dýchanie a budujú dychovú oporu, venujú pozornosť tvoreniu ľahkého, mäkkého tónu v strednej hlasovej polohe, zdokonaľujú - intonáciu , harmóniu, tonálne cítenie, reprodukujú správnym spôsobom cvičenia zamerané na riešenie rôznych interpretačných problémov, venujú pozornosť dynamickej škále interpretovaných skladieb, dokážu ovládať dynamiku, spevácku artikuláciu, interpretujú správnym spôsobom: piesne z rôznych štýlových období, ale aj žánrov populárnej hudby, dokážu zvládnuť tempové zmeny, agogiku, počúvajú sa pri zborovej interpretácii, počúvajú dostupné nahrávky s interpretáciou študovaných skladieb, venujú pozornosť rozvíjaniu metro - rytmického cítenia, harmonického sluchu, chápu význam interpretácie viachlasných skladieb, venujú pozornosť rozvoju hudobno-tvorivých schopností.	Návyky teoretickej orientácie v zborovej partitúre, čítanie z listu. Poznanie dirigentských gest: nádych, nástup, agogika, dynamika, fermáta, ukončenie. Rozvíjanie vokálnych návykov a hlasového prejavu. Dodržiavanie hlasovej hygieny: nespievať v hlasovej indispozícii, neprepínať hlas. Reberno-bránicové dýchanie (je najúspornejšie, najvýdatnejšie - fyziologicky najsprávnejšie), zborové dýchanie a dychová opora. Tvorba ľahkého, mäkkého tónu v strednej hlasovej polohe (pre ušľachtilý vývoj hlasu má veľký význam hlavová rezonancia, ktorá v celom hlasovom rozsahu napomáha ľahšiemu tvoreniu spevného tónu). Rôzne intonačné modely v transpozícii v poltónových a celotónových postupoch, rozširovanie hlasového rozsahu. Intonácia, harmonické, tonálne cítenie, intonačné cvičenia v durových a molových tóninách s použitím všetkých intervalov. Dynamika, spevácka artikulácia. Nácvik novej skladby: je dôležité podrobne sa oboznámiť s textom, správne ho deklamovať, vystihnúť charakter obsahu piesne a vytvoriť takú formu prednesu aby v plnej miere vystihovala skladateľov umelecký zámer. Repertoár: piesne z rôznych štýlových období, ale aj žánrov populárnej hudby (v súčasnosti v zboroch obľúbená), populárna hudba so sprievodom inštrumentálnych podkladov, CD nosičov, MP 3 (resp. aj živej hudby - školskej, alebo iných hudobných skupín pop. hudby) alebo klavíra. Tempové zmeny, agogika. Počúvanie sa pri zborovej interpretácii. Počúvanie dostupných nahrávok so študovanými skladbami. Rozvíjanie metro - rytmického cítenia. Rozvíjanie harmonického sluchu, nakoľko

	interpretácia viachlasných skladieb vyžaduje harmonický spôsob intonácie. Rozvoj hudobno-tvorivých schopností žiakov formou primeraných metód a foriem: tvorivé úlohy, cvičenia, diskusie o skladbách, obdobiach, návrhoch na: spôsoby interpretácie, rozdelenie po partoch, výber sólistu a pod.

Záverečná skúška:
intonačné cvičenia v dur a mol,
z naštudovaného repertoáru –ovládanie svojho partu,
zaspievanie základnej melódie zborovej piesne a zvládnutie elementárneho dvojhlasu.

8.1.6 ŠTUDIJNÉ ZAMERANIE HRA NA BICÍCH NÁSTROJOCH

CHARAKTERISTIKA ŠTUDIJNÉHO ZAMERANIA

Hudba, ako súčasť života, sprevádza človeka celým jeho vývojom. Bicie nástroje stáli na samom počiatku jej vzniku a sú pevnou súčasťou hudobnej kultúry. V minulom storočí dosiahli vo svojom postavení v rodine hudobných nástrojov výraznú emancipáciu. Široký inštrumentár bicích nástrojov má v súčasnosti významné postavenie vo sfére tzv. artificiálnej i nonartificiálnej hudby. O štúdium hry na bicích nástrojoch je v súčasnosti popri štúdiu hry na gitare a klávesových nástrojoch najväčší záujem.

Vo vývoji edukácie hry na bicích nástrojoch na Slovensku v posledných dvoch desaťročiach, i napriek pretrvávajúcim materiálno-technickým nedostatkom, dochádza k priaznivému posunu. Hra na bicích nástrojoch sa vyučuje na všetkých konzervatóriách a od školského roku 2012/2013 aj na pôde vysokej školy - Akadémii umení v Banskej Bystrici. Na úrovni konzervatórií sa pravidelne organizuje celoslovenská súťaž žiakov v hre na bicích nástrojoch. Kvalitatívny posun je evidentný najmä v hre na melodických bicích nástrojoch. Tento proces má logicky za následok zvyšujúce sa požiadavky na úroveň uchádzačov o štúdium predmetu na konzervatóriách. Z týchto dôvodov je logické, že kvantitatívne a kvalitatívne posuny v predmete sa realizujú aj na pôde ZUŠ.

Zámerom študijného zamerania Hra na bicích nástrojoch, ako samostatného hlavného predmetu, je komplexný hudobný rozvoj žiakov prostredníctvom inštrumentára a hudobnej literatúry bicích nástrojov. Z tohto dôvodu sa stáva hra na melodických bicích nástrojoch povinnou súčasťou prvej a druhej časti prvého stupňa základného štúdia /ISCED 1B a ISCED 2B/. Zavedenie hry na melodických bicích nástrojoch umožňuje vychádzať v ústrety spontánnemu záujmu detí predškolského a raného

školského veku o hru na bicích nástrojoch a zároveň im zabezpečiť komplexný hudobný rozvoj. Na úrovni druhého stupňa základného štúdia a štúdia pre dospelých je hra na melodických bicích nástrojoch nepovinná. Pre výnimočne nadaných žiakov a uchádzačov o štúdium na konzervatóriu je určené štúdium rozšíreného vyučovania ISCED 2B, kde je hre na melodických bicích nástrojoch určený ešte širší priestor.
Základný obsah vzdelávania predmetu tak tvoria okrem hry na malom bubne a bicej súprave i hra na melodických bicích nástrojoch a perkusiách. Pre účely elementárnej výučby hry na melodických bicích nástrojoch na úrovni prvej časti prvého stupňa základného štúdia postačujú aj finančne nenákladné zvonkohry, ktoré sa používajú pri vyučovaní hudobnej náuky. Pre štúdium druhej časti prvého stupňa základného štúdia ISCED 2B je nutné rozšíriť inštrumentár predmetu o xylofón, vibrafón alebo marimbu. Neoddeliteľnou a nenahraditeľnou súčasťou študijného zamerania Hra na bicích nástrojoch je i štúdium komornej, súborovej a orchestrálnej hry. Inovovaná koncepcia edukácie predmetu má svojich pendantov v mnohých edukačných koncepciách v západnej Európe i v susednom Maďarsku.

CIELE ŠTUDIJNÉHO ZAMERANIA
rozvinúť latentný záujem žiakov o hru na bicích nástrojoch do komplexu aktívnych hudobných kompetencií potrebných pre umeleckú realizáciu prostredníctvom bicích nástrojov,
poskytnúť žiakom orientáciu v problematike bicích nástrojov, orientáciu v spôsoboch a možnostiach ich využitia v hudobnej praxi,
získať hudobnú gramotnosť a orientáciu v rôznych hudobných štýloch,
získať cit pre melódiu, harmóniu, rytmiku, súhru a jednoduchú improvizáciu,
aplikovať nadobudnuté kompetencie do iných oblastí hudobného umenia a života.
Profil absolventa
Absolvent študijného zamerania Hra na bicích nástrojoch sa orientuje v problematike histórie, delenia, ladenia, základnej údržby a hry na bicích nástrojoch. Ovláda základnú hru na malom bubne, bicej súprave, melodických bicích nástrojoch a elementárnych perkusiách. Svoje vedomosti a nadobudnuté kompetencie vie uplatniť v hre v hudobných súboroch. Ovláda hru zo zápisu a vie tvorivým spôsobom začleniť vhodné hudobné prostriedky do väčšieho hudobného celku. Pri hre uplatňuje emocionálne adekvátne výrazové prostriedky. Absolvent štúdia má osobný a uvedomelý vzťah k hudbe v jej rozmanitých podobách. Vie posúdiť vlastnú úroveň schopností a zručností a je schopný sa verejne hudobne prezentovať.
Absolvent prvej časti I. stupňa základného štúdia zamerania Hra na bicích nástrojoch má osvojené základy umeleckej výchovy a vzdelávania v zameraní a je pripravený pokračovať v štúdiu druhej časti I. stupňa základného štúdia. Dokáže sa vyjadrovať na

úrovni základnej kultúrnej gramotnosti prostredníctvom umeleckých vyjadrovacích prostriedkov zamerania. Úroveň rozvinutosti kľúčových kompetencií, ktoré absolvent dosiahol na konci prvej časti I. stupňa základného štúdia vytvára základ pre ďalší stupeň vzdelávania.

Absolvent druhej časti I. stupňa základného štúdia ZUŠ zamerania Hra na bicích nástrojoch má nadobudnuté kompetencie, ktoré ho oprávňujú sa uchádzať o štúdium na II. stupni ZUŠ, prípadne na konzervatóriu. Má osvojené základy umeleckej výchovy a vzdelávania v odbore a v zameraní. Je schopný umelecky pôsobiť v rôznych skupinách, súboroch, umeleckých formáciách. Je pripravený na celoživotné vzdelávanie a rozširovanie svojich nadobudnutých všeobecných a odborných vedomostí a zručností v umeleckej oblasti.

Absolvent II. stupňa základného štúdia zamerania Hra na bicích nástrojoch je pripravený na celoživotné vzdelávanie a rozširovanie svojich nadobudnutých všeobecných a odborných vedomostí a zručností v umeleckej oblasti. Dokáže aktívne pôsobiť v hudobných zoskupeniach ako hráč sólového partu i ako sprievodný hráč. Svoje vedomosti dokáže sám rozvíjať, obnovovať, je schopný primerane reagovať na nové trendy i na spoločenský vývoj. Na základe získaných poznatkov a skúsenosti dokáže hodnotiť a kriticky pristupovať k ďalšiemu tvorivému procesu.

Absolvent rozšíreného štúdia na I. stupni študijného zamerania Hra na bicích nástrojoch absolvovaním súboru predmetov umeleckého vzdelávania počas štúdia, je pripravený na štúdium na hudobnom konzervatóriu. Má technické a interpretačné kompetencie na vyššej úrovní, ako pri bežnej forme štúdia s predpokladom ich využívania v ďalšej fáze života v profesionálnej alebo v amatérskej hudobnej praxi.

Vzdelávací štandard
Príprava ku hre na nástroji
Prípravné štúdium
Žiaci po ukončení 1. roku prípravného štúdia „A“

Výkonový štandard	Obsahový štandard
poznajú názvoslovie základného inštrumentára, ktorý používajú,	Nástrojové a technické kompetencie. Základy hry na malom bubne: Správne sedenie, držanie paličiek, postavenie rúk, striedavé údery. Hra štvrťových a osminových nôt.
poznajú základy správnych hráčskych návykov: postoj, sedenie, držanie tela, držanie paličiek,	Základy hry na bicej súprave: Jednoduchá koordinácia rúk s veľkým bubnom - valčík, polka. Hra so sprievodom (klavír, gitara,). Hra štvrťových a osminových nôt.
poznajú základy správneho používania hracieho aparátu: základné údery, striedavé	Základy hry na zvonkohre (metalofóne): Hudobná abeceda (C dur). Hra jednou rukou, základy striedania rúk. Hra jednoduchých

údery, demonštrujú svoje hudobné dispozície: vedia hrať štvrťové a osminové noty, vedia sa orientovať v pohybe melódie, vedia zahrať krátku jednoduchú detskú pieseň.	detských piesni. Hra na perkusiách: Vystihnutie základného pulzu hudby. Hudobno-teoretické poznatky: Názvoslovie základného inštrumentára predmetu, ktorý žiaci bežne používajú (malý bubon, veľký bubon - bubny, činely, tamburína, triangel, rolničky, zvonkohra. Pojmy: základná poloha, úder, striedavé údery, tón, hudobná abeceda, štvrťová nota osminová nota, pieseň, melódia, rytmus. Sluchovo-rytmická oblasť: Rytmická hra na ozveny s použitím štvrťových a osminových nôt.

Žiaci po ukončení 2. roku prípravného štúdia „A“

Výkonový štandard	Obsahový štandard
poznajú názvoslovie základného inštrumentára, ktorý používajú, poznajú základy správnych hráčskych návykov: postoj, sedenie, držanie tela, držanie paličiek, poznajú základy správneho používania hracieho aparátu: základné údery, striedavé údery, vedia uplatniť elementárnu jednoduchú koordináciu rúk a nôh, demonštrujú svoje hudobné dispozície: vedia striedať štvrťové a osminové noty, vedia hudobne vyjadriť rozdiel medzi valčíkom a polkou, vedia sa orientovať v pohybe melódie, vedia zahrať krátku jednoduchú ľudovú alebo detskú pieseň.	Nástrojové a technické kompetencie Základy hry na malom bubne: Správne sedenie, držanie paličiek, postavenie rúk, základné striedavé údery. Hra celých, polových, štvrťových a osminových nôt. Základy hry na bicej súprave: Striedavé údery s nohami (veľký bubon – hi-hat). Jednoduchá koordinácia rúk s veľkým bubnom - valčík, polka. Hra so sprievodom (klavír, gitara, CD prehrávač, počítač). Hra štvrťových a osminových nôt. Základy hry na zvonkohre (metalofóne): Hudobná abeceda (C dur). Hra jednou rukou, základy striedania rúk. Hra jednoduchých ľudových a detských piesni. Hra na perkusiách: Vystihnutie základného pulzu hudby. Hudobno-teoretické poznatky: Názvoslovie základného inštrumentára predmetu, ktorý žiaci bežne používajú (malý bubon, veľký bubon - bubny, činely, tamburína, triangel, rolničky, zvonkohra, prípadne metalofón). Pojmy: základná poloha, úder, striedavé údery, tón, hudobná abeceda, celá, polová, štvrťová nota a pomlčka, osminové noty, doba, takt, pieseň, melódia, rytmus, valčík, polka.

	Sluchovo-rytmická oblasť: Rytmická hra na ozveny s použitím štvrťových a osminových nôt. Orientácia v pohybe melódie.

Požiadavky na overenie spôsobilosti postupu do 1. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia:
Základy hry na malom bubne:
jedno krátke cvičenie - kombinácia štvrťových a osminových nôt.
Základy hry na bicej súprave:
valčík, polka.
Základy hry na zvonkohre (metalofóne):
hudobná abeceda - C dur so striedaním rúk,
detská alebo jednoduchá ľudová pieseň v úprave pre deti.

Žiaci po ukončení prípravného štúdia „B“

Výkonový štandard	Obsahový štandard
poznajú názvoslovie základného inštrumentára, ktorý používajú, poznajú základy správnych hráčskych návykov: postoj, sedenie, držanie tela, držanie paličiek, poznajú základy správneho používania hracieho aparátu: základné údery, striedavé údery, vedia uplatniť elementárnu jednoduchú koordináciu rúk a nôh, demonštrujú svoje hudobné dispozície: vedia striedať štvrťové a osminové noty, vedia hudobne vyjadriť rozdiel medzi valčíkom a polkou, vedia sa orientovať v pohybe melódie, vedia zahrať krátku jednoduchú ľudovú alebo detskú pieseň.	Nástrojové a technické kompetencie Základy hry na malom bubne: Správne sedenie, držanie paličiek, postavenie rúk, základné striedavé údery. Hra celých, polových, štvrťových a osminových nôt. Základy hry na bicej súprave: Striedavé údery s nohami (veľký bubon – hi-hat). Jednoduchá koordinácia rúk s veľkým bubnom - valčík, polka. Hra so sprievodom (klavír, gitara, CD prehrávač, počítač). Hra štvrťových a osminových nôt. Základy hry na zvonkohre (metalofóne): Hudobná abeceda (C dur). Hra jednou rukou, základy striedania rúk. Hra jednoduchých ľudových a detských piesni. Hra na perkusiách: Vystihnutie základného pulzu hudby. Hudobno-teoretické poznatky: Názvoslovie základného inštrumentára predmetu, ktorý žiaci bežne používajú (malý bubon, veľký bubon - bubny, činely, tamburína, triangel, rolničky, zvonkohra, prípadne metalofón). Pojmy: základná poloha, úder, striedavé údery, tón, hudobná abeceda, celá, polová, štvrťová nota a pomlčka, osminové noty, doba, takt, pieseň, melódia, rytmus, valčík, polka. Sluchovo-rytmická oblasť: Rytmická hra na ozveny s použitím štvrťových a osminových

	nôt. Orientácia v pohybe melódie.

Požiadavky na overenie spôsobilosti postupu do 1. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia:
Základy hry na malom bubne:
jedno krátke cvičenie - kombinácia štvrťových a osminových nôt.
Základy hry na bicej súprave:
valčík, polka.
Základy hry na zvonkohre (metalofóne):
hudobná abeceda - C dur so striedaním rúk,
detská alebo jednoduchá ľudová pieseň v úprave pre deti.

HRA NA BICÍCH NÁSTROJOCH, HRA Z LISTU

Prvá časť I. stupňa základného štúdia
Žiaci po ukončení 1. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
ovládajú názvoslovie inštrumentára predmetu ktorý používajú: bicia súprava, malý bubon, veľký bubon, tomy, hi–hat, tamburína, rolničky, triangel, zvonkohra, prípadne metalofón,	Nástrojové a technické kompetencie Základy hry na malom bubne: Správny postoj, sedenie, držanie paličiek, postavenie rúk. Hra zvukovo vyrovnaných striedavých a opakovaných úderov.
majú osvojené základy správnych návykov: postoj, sedenie, postavenie rúk a nôh, držanie tela, držanie paličiek,	Hra zo zápisu celých, polových, štvrťových, osminových nôt a pomlčiek a hra šestnástinových nôt. Hra polovej noty s bodkou. Hra v 4/4, 3/4, 2/4, a 3/8 takte.
majú osvojené základy správneho používania hracieho aparátu: zvukovo vyrovnané striedavé údery, jednoduchú a elementárnu kombinovanú koordináciu rúk a jednej nohy (veľký bubon, malý bubon, dva tomy a činel),	Základy hry na bicej súprave: Jednoduché rozkladové cvičenia s použitím veľkého bubna, malého bubna a dvoch tomov. Striedavé údery nohami (veľký bubon – hi-hat).
ovládajú hru v základných štvrťových a osminových taktoch - 2/4, 3/4, 4/4, 3/8,	Kombinovaná koordinácia rúk s veľkým bubnom - valčík, polka, jednoduché osminové beatové sprievody. Hra so sprievodom (klavír, gitara, CD prehrávač, počítač).
ovládajú hru zo zápisu celých, polových štvrťových, osminových nôt a pomlčiek a hru šestnástinových nôt,	Hra na perkusiách: Vystihnutie taktu a motorického pulzu hudby.
ovládajú striedanie osminových nôt a osminových triol, striedanie osminových nôt	Základy hry na zvonkohre (metalofóne): Hra stupníc: C dur - a mol, G dur – e mol, F dur – d mol jednou rukou, so striedaním rúk.

a šestnástinových nôt, ovládajú hru polovej noty s bodkou, ovládajú základný variant 4/4 beatového sprievodu a slow-rocku, rozlišujú Dur a mol tóninu – stupnicu, orientujú sa na melodickom bicom nástroji v dur a mol stupniciach s 1 predznamenaním, vedia zahrať na melodický bicí nástroj jednoduchú detskú skladbu, alebo ľudovú pieseň.	Orientácia v notovom zápise v rozsahu c1 – g2 (nutné posunutie oktáv oproti zápisu). Detské prednesové skladbičky alebo jednoduché ľudové piesne v úprave pre deti. Hudobno-teoretické poznatky: Názvoslovie základného inštrumentára ktorý používajú: malý bubon, veľký bubon, tomy, sprievodný činel (ride), hi-hat, tamburína, triangel, rolničky, zvonkohra, prípadne metalofón, paličky a ich použitie. Pojmy: základná poloha, striedavé údery, opakované údery, celá, polová, štvrťová, osminová a šestnástinová nota, pomlčka, doba, takt, rytmus, valčík, polka, beatový sprievod, slow-rock, dynamika, tón, stupnica, Dur - mol, melódia, pieseň, skladba. Sluchovo-rytmická oblasť: Rytmické a melodické hry na ozveny, na otázku a odpoveď. Orientácia v pohybe melódie.

Žiaci po ukončení 2. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
ovládajú názvoslovie používaného inštrumentára predmetu a základy správnych návykov: postoj, sedenie, postavenie rúk a nôh, držanie tela, držanie paličiek, ovládajú základy správneho používania hracieho aparátu: zvukovo a dynamicky vyrovnané hranie striedavých a opakovaných úderov v pomalom a strednom tempe, jednoduchú pedálovú techniku, jednoduchú rozkladovú koordináciu rúk a jednej nohy (veľký bubon, malý bubon a dva tomy), ovládajú hru zo zápisu celých, polových štvrťových, osminových, šestnástinových nôt a pomlčiek v 4/4, 3/4, 2/4, 3/8 a 6/8 takte,	Nástrojové a technické kompetencie Základy hry na malom bubne: Hra vyrovnaných striedavých a opakovaných úderov. Dynamické rozlíšenie mf – f. Hra zo zápisu celých, polových, štvrťových, osminových, šestnástinových nôt a pomlčiek v 4/4, 3/4, 2/4, 3/8 a 6/8 takte. Hra polovej a štvrťovej noty s bodkou. Spájanie párneho a nepárne delenie doby (osminové noty a trioly). Základy hry na bicej súprave: Rozkladové cvičenia s použitím veľkého bubna, malého bubna a dvoch tomov. Striedavé údery nohami (veľký bubon – hi-hat). Kombinovaná koordinácia rúk s veľkým bubnom jednoduché osminové variácie beatového sprievodu a jednoduchý slow-rock.

ovládajú prechod medzi osminovými triolami a šestnástinovými notami a hru polovej a štvrťovej noty s bodkou, vedia zahrať jednoduché osminové varianty beatového sprievodu, slow-rocku, orientujú sa na melodickom bicom nástroji v dur a mol stupniciach s 2 predznamenaniami, rozlišujú Dur a mol – stupnicu a T5, vedia zahrať jednoduchú umelú detskú skladbu.	Hra so sprievodom (klavír, gitara, CD prehrávač, počítač). Hra na perkusiách: Vystihnutie rytmického pulzu, taktu, motorického rytmu a prízvuku. Základy hry na zvonkohre (metalofóne): Hra stupníc D dur – h mol, B dur – g mol a ich T5 so striedaním rúk. Orientácia v notovom zápise v rozsahu c1 – c3 (nutné zohľadniť rozsah nástroja a použiť posunutie oktáv oproti zápisu. Detské prednesové skladbičky alebo jednoduché ľudové piesne v úprave pre deti. Hudobno-teoretické poznatky: Názvoslovie základného inštrumentára predmetu ktorý používajú: malý bubon, veľký bubon, tomy, sprievodný činel (ride), hi-hat, tamburína, triangel, rolničky, zvonkohra, prípadne metalofón. Pojmy: základná poloha, striedavé údery, opakované údery, celá, polová, štvrťová, osminová a šestnástinová nota, pomlčka, bodka za notou, doba, takt, rytmus, tempo, valčík, polka, beatový sprievod, slow-rock, dynamika, mezzoforte, forte, tón, stupnica, kvintakord, Dur – mol, melódia, pieseň, skladba. Sluchovo-rytmická oblasť: Rytmické a melodické hry na ozveny, na otázku a odpoveď. Orientácia v pohybe melódie.

Žiaci po ukončení 3. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
bezpečne poznajú názvoslovie používaného inštrumentára predmetu a ovládajú základy správnych návykov: postoj, sedenie, postavenie rúk a nôh, držanie tela, držanie paličiek, ovládajú základy správneho používania hracieho aparátu: zvukovo a dynamicky vyrovnané hranie striedavých a opakovaných	Nástrojové a technické kompetencie Základy hry na malom bubne: Hra zvukovo vyrovnaných striedavých a opakovaných úderov s dynamickým rozlíšením p - mf – f. Zdvojené údery – “dvojky“. Nácvik vírenia, vírenie vo štvrťovej note s legátom. Hra zo zápisu celých, polových, štvrťových, osminových, šestnástinových nôt

úderov v pomalom, strednom a mierne rýchlom tempe s dynamickým rozlíšením mf – f, pedálovú techniku, jednoduchú rozkladovú koordináciu rúk a nôh (veľký bubon, malý bubon, dva tomy a hi-hat na dobu), ovládajú hru zo zápisu celých, polových, štvrťových, osminových a šestnástinových nôt a pomlčiek v 4/4, 3/4, 2/4, 3/8, 6/8 a 9/8 takte, ovládajú prechod medzi osminovými notami, osminovými triolami a šestnástinovými notami s pomlčkami, ovládajú hru polovej, štvrťovej a osminovej noty s bodkou, hru osminovej synkopy a ligatúry, vedia zahrať jednoduché osminové a šestnástinové variácie beatového sprievodu a slow-rocku, orientujú sa na melodickom bicom nástroji v dur a mol stupniciach s 3 predznamenaniami, vedia zahrať T5 a jeho obraty, vedia zahrať jednoduchú detskú prednesovú skladbu.	a pomlčiek hra v 4/4, 3/4, 2/4, 3/8, 6/8 a 9/8 takte. Spájanie párneho a nepárne delenie doby (osminové, šestnástiny noty a trioly). Hra polovej, štvrťovej a osminovej noty s bodkou. Hra osminovej synkopy a ligatúry. Základy hry na bicej súprave: Rozkladové cvičenia s použitím veľkého bubna, malého bubna a dvoch tomov a hi-hat. Hra hi-hat na začiatku každej doby. Kombinovaná koordinácia rúk s veľkým bubnom, jednoduché osminové a šestnástinové variácie beatového sprievodu a slow-rocku, hra so sprievodom (klavír, gitara, CD prehrávač, počítač). Hra na perkusiách: Vystihnutie taktu, motorického pohybu, prízvukov a dynamiky. Základy hry na zvonkohre (metalofóne): Hra stupníc: A dur – fis mol, Es dur – c mol. Hra T 5,T6,T6/4. Orientácia v notovom zápise v rozsahu a – c3 (nutné zohľadniť rozsah nástroja a použiť posunutie oktáv oproti zápisu). Detské prednesové skladby. Hudobno-teoretické poznatky: Názvoslovie používaného inštrumentára: malý bubon, veľký bubon, tomy, sprievodný činel (ride), hi-hat, tamburína, triangel, rolničky, zvonkohra, prípadne metalofón, paličky a ich použitie. Pojmy: základná poloha, striedavé údery, opakované údery, zdvojené údery, vírenie, celá, polová, štvrťová, osminová a šestnástinová nota, pomlčka, bodka za notou, synkopa, ligatúra, doba, takt, rytmus, tempo, valčík, polka, beatový sprievod, slow-rock, dynamika, piano, mezzoforte, forte, tón, stupnica, Dur – mol, tonický kvintakord a jeho obraty, melódia, pieseň, skladba. Sluchovo-rytmická oblasť:

	Rytmicko-melodické hry na ozveny, na otázku a odpoveď. Motorická analýza taktu a motorického rytmu zvukovej ukážky (klavír, gitara, CD, počítač). Orientácia v pohybe melódie, tónine a akorde.

Žiaci po ukončení 4. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
dôkladne ovládajú názvoslovie používaného inštrumentára predmetu a s istotou ovládajú základy správnych hráčskych návykov: postoj, sedenie, postavenie rúk a nôh, držanie tela, držanie paličiek, ovládajú základy správneho používania hracieho aparátu: vyrovnané hranie striedavých, opakovaných a zdvojených úderov v pomalom, strednom a rýchlom tempe s dynamickým rozlíšením p - mf – f, ovládajú vírenie vo štvrťovej a osminovej note s legátom, ovládajú hru zo zápisu celých, polových, štvrťových, osminových, šestnástinových nôt a pomlčiek v 4/4, 3/4, 2/4, 3/8, 6/8, 9/8, 4/8 takte, s istotou ovládajú prechod medzi osminovými notami, osminovými triolami a šestnástinovými notami, ovládajú hru polovej, štvrťovej a osminovej noty s bodkou, ovládajú hru osminovej a šestnástinovej synkopy a ligatúry,	Nástrojové a technické kompetencie Základy hry na malom bubne: Hra zvukovo vyrovnaných striedavých a opakovaných úderov s dynamickým rozlíšením p - mf – f. Zdvojené údery – “dvojky“. Vírenia vo štvrťovej a osminovej note s legátom. Hra zo zápisu celých, polových, štvrťových, osminových, šestnástinových nôt a pomlčiek v 4/4, 3/4, 2/4, 3/8, 6/8, 9/8, 4/8 takte. Spájania párneho a nepárne delenie doby (osminové, šestnástiny noty a trioly). Rytmická stupnica: štvrťové noty, osminové noty, osminové trioly, šestnástinové noty. Hra polovej, štvrťovej a osminovej noty s bodkou. Hra osminovej, šestnástinovej synkopy a ligatúry. Základy hry na bicej súprave: Rozkladové cvičenia s použitím veľkého bubna, malého bubna, dvoch tomov a hi-hat na začiatku každej doby. Kombinovaná koordinácia rúk s veľkým bubnom rôzne osminové a šestnástinové variácie beatového sprievodu a slow-rocku. Hra so sprievodom (klavír, gitara, CD prehrávač, počítač). Hra na perkusiách: Vystihnutie taktu, motorického pohybu, prízvukov a dynamiky. Základy hry na zvonkohre (metalofóne): Hra stupníc E dur - cis mol, As dur -f

ovládajú pedálovú techniku, rozkladovú koordináciu rúk a nôh (veľký bubon, malý bubon, dva tomy a hi-hat na prvú časť doby), vedia zahrať osminové a šestnástinové variácie beatového sprievodu a slow-rocku, orientujú sa na melodickom bicom nástroji v dur a mol stupniciach s 4 predznamenaniami, vedia zahrať T5 a jeho obraty, vedia zahrať detskú prednesovú skladbu.	mol, príslušných kvintakordov a ich obratov - T5,T6,T6/4. Hra D7. Orientácia v notovom zápise v rozsahu f – c3 (nutné zohľadniť rozsah nástroja a použiť posunutie oktáv oproti zápisu). Detské prednesové skladby. Hudobno-teoretické poznatky: Názvoslovie používaného inštrumentára: malý bubon, veľký bubon, tomy, sprievodný činel (ride), hi-hat, tamburína, triangel, rolničky, zvonkohra, prípadne metalofón, druhy paličiek a ich použitie. Pojmy: základná poloha, striedavé údery, opakované údery, zdvojené údery, vírenie, celá, polová, štvrťová, osminová a šestnástinová nota, pomlčka, bodka za notou, synkopa, ligatúra, doba, takt, rytmus, tempo, valčík, polka, beatový sprievod, slow-rock, dynamika, piano, mezzoforte, forte, tón, stupnica, Dur – mol, tonický kvintakord a jeho obraty, dominantný septakord, melódia, pieseň, skladba. Sluchovo-rytmická oblasť: Rytmicko-melodické hry na ozveny, na otázku a odpoveď. Motorická analýza taktu a motorického rytmu zvukovej ukážky (klavír, gitara, CD, počítač). Orientácia v pohybe melódie, tónine a akorde.

Záverečná skúška:
Hra na malom bubne:
dve kontrastné cvičenia, jedno z využitím vírenia vo štvrťovej alebo osminovej note s legátom.
Hra na bicej súprave:
rozkladové cvičenie vo 4/4 takte s použitím hi-hat na začiatku doby;
ukážka beatového sprievodu alebo slow-rocku.
Základy hry na zvonkohre (metalofóne) - hra s pamäti:
jedna durová stupnica (ľubovoľná do štyroch predznamenaní);
paralelná molová;
T5;
prednesová skladba (sa nevyžaduje, ak bola odohraná verejne v priebehu šk. roku).

Druhá časť I. stupňa základného štúdia

Žiaci po ukončení 1. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
ovládajú širšie názvoslovie a rozdelenie inštrumentára predmetu: bubny, činely, melodické bicie nástroje a perkusívne bicie nástroje, ovládajú správne návyky: postoj, sedenie, postavenie rúk a nôh, držanie tela, držanie paličiek a ovládajú základy správneho používania hracieho aparátu: vyrovnané hranie striedavých, opakovaných a zdvojených úderov, vírenia v pomalom, strednom a rýchlom tempe s dynamickým rozlíšením p-mf-f, ovládajú vírenie s legátom i s odsadením, ovládajú hru základného paraddidlu RLRR LRLL, ovládajú základy jednoduchého prírazu, ovládajú základy akcentov v osminových notách, ovládajú hru zo zápisu celých, polových, štvrťových, osminových a šestnástinových nôt a pomlčiek v 4/4, 3/4, 2/4, 3/8, 6/8, 9/8, 12/8, 4/8 takte, ovládajú prechod medzi osminovými notami, osminovými triolami, šestnástinovými notami a pomlčkami, ovládajú hru polovej, štvrťovej a osminovej noty s bodkou a hru osminovej a šestnástinovej synkopy a ligatúry, ovládajú hru šestnástinovej trioly, ovládajú pedálovú techniku, rozkladovú	Nástrojové technické kompetencie Hra na malom bubne: Hra zvukovo vyrovnaných striedavých, opakovaných úderov a vírenia s dynamickým rozlíšením p - mf – f. Hra dvojených úderov – “dvojky“. Vírenie vo štvrťovej a osminovej note s legátom, i s odsadením. Hra jednoduchého prírazu a hra akcentov v osminových notách. Hra paraddidlu RLRR LRLL. Hra zo zápisu celých, polových, štvrťových, osminových, šestnástinových nôt a pomlčiek a hra šestnástinovej trioly. Rytmická stupnica: štvrťové, osminové, šestnástinové noty, šestnástinovej trioly. Hra osminovej noty s bodkou, hra osminovej a šestnástinovej synkopy a ligatúry. Hra v 4/4, 3/4, 2/4, 3/8, 6/8, 9/8, 12/8 a 4/8 takte. Hra na bicej súprave: Rozkladové cvičenia s použitím veľkého bubna, malého bubna a dvoch tomov s aplikáciou hi-hat na druhú polovicu doby. Kombinovaná koordinácia celého hracieho aparátu, osminové a šestnástinové variácie beatového sprievodu a slow-rocku. Hra so sprievodom (klavír, gitara, CD prehrávač, počítač). Hra na perkusiách: Vystihnutie motorického rytmu, prízvuku a dynamiky. Artikulácia – otvorené a tlmené údery. Hra na xylofóne alebo vibrafóne: Hra stupníc: H dur - gis mol, Des dur - b mol a príslušného T5,T6,T6/4 a D7. Orientácia v notovom zápise v rozsahu repertoáru. Prednesová skladba. Hudobno-teoretické poznatky: Širšie názvoslovie inštrumentára bicích

koordináciu rúk a nôh (veľký bubon, malý bubon, dva tomy a hi-hat na druhú časť doby), vedia zahrať osminové a šestnástinové variácie beatového sprievodu a slow-rocku, orientujú sa na melodickom bicom nástroji v dur a mol stupniciach s 5 predznamenaniami a vedia zahrať T5 a jeho obraty, vedia zahrať D7, vedia zahrať prednesovú skladbu.	nástrojov: tympany, veľký bubon, malý bubon, tomy, sprievodný činel (ride), crash činel, hi-hat, bicia súprava, tamburína, triangel, rolničky, zvonkohra, metalofón, xylofón, marimba, vibrafón, paličky, bonga, conga, cabasa, guiro, temple-blocky, Agogo-bells ... . Pojmy: základná poloha, striedavé údery, opakované údery, zdvojené údery, vírenie, celá, polová, štvrťová, osminová a šestnástinová nota, pomlčka, bodka za notou, triola, synkopa, ligatúra, legato, doba, takt, rytmus, tempo, dynamika, piano, mezzoforte, forte, valčík, polka, beatový sprievod, slow-rock, tón, stupnica, Dur – mol, tonický kvintakord a jeho obraty, dominantný septakord, melódia, pieseň, skladba. Sluchovo-rytmická oblasť: Rytmické a melodické hry. Analýza metra a prízvukov. Orientácia v pohybe melódie, tónine a akorde.

Žiaci po ukončení 2. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia:

	Obsahový štandard
ovládajú názvoslovie a delenie inštrumentára predmetu: samozvučné, blanozvučné, ladené, melodické, ovládajú správne hráčske návyky a základy správneho používania hracieho aparátu: uvoľnený postoj, sedenie, postavenie rúk a nôh, držanie tela, držanie paličiek, vyrovnané hranie striedavých, opakovaných, zdvojených úderov a vírenia v pomalom, strednom a rýchlom tempe s dynamickým rozlíšením p-mp- mf-f, ovládajú aplikáciu crescenda – decrescenda pri vírení a vírenie vo štvrťovej a osminovej note s legátom i s odsadením,	Nástrojové technické kompetencie Hra na malom bubne: Hra zvukovo vyrovnaných striedavých, opakovaných úderov a virblov s dynamickým rozlíšením p-mp- mf-f. Zdvojené údery-“dvojky“. Vírenie s legátom, s odsadením a s aplikáciou crescenda – decrescenda. Hra jednoduchého a dvojitého prírazu. Hra akcentov v párnom delení. Hra paradiddlov RLRR LRLL, RRLR LLRL. Hra zo zápisu celých, polových, štvrťových, osminových, šestnástinových; nôt a pomlčiek v 5/4, 4/4, 3/4, 2/4, 3/8, 6/8, 9/8, 12/8 4/8 a celom (alla breve) takte. Hra osminovej noty s bodkou. Hra osminovej a šestnástinovej synkopy

	a ligatúry.
ovládajú hru paradiddlov RLRR LRLL, RRLR LLRL,	Hra šestnástinovej trioly a sextoly. Rytmická stupnica: noty štvrťové, osminové, triola, šestnástinové noty, sextoly.
ovládajú hru akcentov v párnom i nepárnom delení v pomalom tempe,	Hra na bicej súprave: Rozkladové cvičenia s použitím veľkého bubna, malého bubna, dvoch tomov s aplikáciou hi-hat na druhú polovicu doby.
ovládajú základy jednoduchého a dvojitého prírazu,	Kombinovaná koordinácia celého hracieho aparátu, osminové a šestnástinové variácie beatového sprievodu a slow-rocku. Základy hry latino-rytmov.
ovládajú hru zo zápisu celých, polových, štvrťových osminových, šestnástinových nôt a pomlčiek v 5/4, 4/4, 3/4, 2/4, 3/8, 6/8, 9/8, 12/8 4/8 a celom (alla breve) takte,	Hra so sprievodom /klavír, gitara, CD prehrávač, počítač/. Hra na perkusiách: Hra rytmických paternov s využitím prízvukov.
ovládajú hru šestnástinovej trioly a sextoly a prechod medzi osminovými notami, osminovými triolami a šestnástinovými notami a pomlčkami,	Artikulácia – otvorené a tlmené údery. Aplikácia paradiddlov. Hra na xylofóne alebo vibrafóne: Hra stupníc Fis dur – dis mol, Ges dur – es mol, príslušného T5 a D7 a ich obratov.
ovládajú hru polovej, štvrťovej a osminovej noty s bodkou a hru osminovej a šestnástinovej synkopy a ligatúry,	Chromatická stupnica. Orientácia v notovom zápise v rozsahu repertoáru. Prednesová skladba.
ovládajú pedálovú techniku, rozkladovú koordináciu rúk a nôh (veľký bubon, malý bubon, dva tomy a hi-hat na druhú časť doby),	Hudobno-teoretické poznatky: Názvoslovie a delenie inštrumentára predmetu: samozvučné, blanozvučné, melodické, ladené, perkusívne, tympany, veľký bubon, malý bubon, tomy, sprievodný činel (ride), crash činel, hi-hat, bicia súprava, tamburína, triangel, rolničky, zvonkohra, metalofón, xylofón, marimba, vibrafón, paličky, bonga, conga, cabasa, guiro, temple-blocky, agogo-bells ... .
vedia zahrať osminové a šestnástinové variácie beatového sprievodu a slow-rocku,	
orientujú sa na melodickom bicom nástroji v dur a mol stupniciach so 6 predznamenaniami,	Základy teórie ladenia bicích nástrojov. Pojmy: základná poloha, striedavé údery, opakované údery, zdvojené údery, vírenie, prírazy, paradiddle, akcenty, celá, polová, štvrťová, osminová, šestnástinová nota, pomlčka, bodka za notou, triola, sextola,
vedia zahrať T5, D7 a ich obraty,	

vedia zahrať prednesovú skladbu.	synkopa, ligatúra, legato, doba, takt, rytmus, tempo, valčík, polka, beatový sprievod, slow-rock, latino-rytmy, tempo, dynamika, piano, mezzopiáno, mezzoforte, forte, fortissimo, crescendo, decrescendo, tón, stupnica, Dur – mol, tonický kvintakord a jeho obraty, dominantný septakord, zmenšený septakord, melódia, pieseň, skladba, motív, veta, časť, predohra, dohra, medzihra. Sluchovo-rytmická oblasť: Rytmické a melodické hry. Analýza metra, motorického rytmu a prízvukov. Orientácia v pohybe melódie, tónine a akorde.

Žiaci po ukončení 3. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
ovládajú názvoslovie a delenie inštrumentára predmetu a poznajú princípy ladenia bicích nástrojov, ovládajú správne hráčske návyky a základy správneho používania hracieho aparátu: uvoľnený postoj, sedenie, postavenie rúk a nôh, držanie tela, držanie paličiek, vyrovnané hranie striedavých, opakovaných, zdvojených úderov a virblov v pomalom, strednom a rýchlom tempe s dynamickým rozlíšením p – mp - mf – f – ff, ovládajú hru paradiddlov RLRR LRLL, RRLR LLRL, RLLR LRRL, ovládajú hru akcentov v párnom a nepárnom delení – pomalé a stredné tempá, ovládajú vírenie s legátom i s odsadením a aplikáciu crescenda – decrescenda pri vírení,	Nástrojové technické kompetencie: Hra na malom bubne: Hra zvukovo vyrovnaných striedavých, opakovaných úderov a virblov s dynamickým rozlíšením p - mp - mf – f - ff. Zdvojené údery – “dvojky“. Vírenie: crescendo – decrescendo, s legátom, s odsadením. Hra jednoduchého, dvojitého a trojitého prírazu. Hra akcentov v párnom a nepárnom delení. Hra paradiddlov RLRR LRLL, RRLR LLRL, RLLR LRRL a diddle paradiddlov. Hra zo zápisu celých, polových, štvrťových, osminových, šestnástinových nôt a pomlčiek. Hra dvaatricatinových nôt. Hra polovej, štvrťovej a osminovej noty s bodkou. Hra osminovej a šestnástinovej synkopy a ligatúry. Hra veľkej trioly, šestnástinovej trioly, sextoly a kvintoly. Rytmická stupnica: štvrťové, osminové, šestnástinové noty, sextoly, kvintoly,

ovládajú základy jednoduchého, dvojitého a trojitého prírazu, ovládajú hru zo zápisu celých, polových, štvrťových, osminových, šestnástinových a dvaatricatinových nôt a pomlčiek v 6/4, 5/4, 4/4, 3/4, 2/4, 3/8, 6/8, 9/8, 12/8, 4/8 a celom (alla breve) takte, ovládajú hru polovej, štvrťovej, osminovej a šestnástinovej noty s bodkou i hru osminovej a šestnástinovej synkopy a ligatúry, ovládajú hru šestnástinovej trioly, sextoly, kvintoly a veľkej trioly, ovládajú rytmickú stupnicu: delenie štvrťové, osminové, triolové, šestnástinové, sextolové, dvaatricatinové, ovládajú pedálovú techniku, rozkladovú a kombinovanú koordináciu rúk a nôh(veľký bubon, malý bubon, dva tomy a hi-hat na druhú časť doby), vedia zahrať osminové a šestnástinové variácie beatového sprievodu a slow-rocku, swing, shuffle, jednoduché latino-rytmy, orientujú sa na melodickom bicom nástroji v dur a mol stupniciach so 7 predznamenaniami, vedia zahrať T5, D7, ZM7 a ich obraty, vedia zahrať prednesovú skladbu.	dvaatricatinové noty. Hra v celom (alla breve) v 6/4, 5/4, 4/4, 3/4, 2/4, 3/8, 6/8, 9/8, 12/8, 4/8 a celom (alla breve) takte. Ladenie nástroja a nadstavenie strunníka. Hra na bicej súprave: Rozkladové cvičenia s použitím veľkého bubna, malého bubna a dvoch tomov s aplikáciou hi-hat na druhú osminku doby. Zdvojený úder na veľký bubon. Kombinovaná koordinácia celého hracieho aparátu, osminové a šestnástinové variácie beatového sprievodu a slow-rocku, swing, shuffle, jednoduché latino rytmy. Základy funky-rytmov. Základy hry s metličkami. Hra so sprievodom (klavír, gitara, CD prehrávač, počítač). Hra na perkusiách: Hra rytmických paternov s využitím prízvukov a dynamiky. Aplikácia paradiddlov a diddle paradiddlov. Artikulácia – otvorené a tlmené údery. Hra na xylofóne alebo vibrafóne: Hra stupníc Cis dur – ais mol, Ces dur – as mol. T5, D7, ZM7 a ich obraty. Chromatická a celotónová stupnica. Nácvik tremola. Prednesová skladba. Hudobno-teoretické poznatky: Delenie a názvoslovie inštrumentára bicích nástrojov: samozvučné, blanozvučné, melodické, ladené, perkusívne, tympany, veľký bubon, malý bubon, tomy, sprievodný činel (ride), crash činel, hi-hat, bicia súprava, tamburína, triangel, rolničky, zvonkohra, metalofón, xylofón, marimba, vibrafón, paličky, bonga, conga, cabasa, guiro, temple-blocky, agogo-bells... . Teória ladenia bicích nástrojov. Pojmy: základná poloha, striedavé údery, opakované údery, zdvojené údery, vírenie, prírazy, paradiddle, akcenty, celá, polová,

	štvrťová, osminová, šestnástinová a dvaatricatinová nota, pomlčka, bodka za notou, triola, sextola, kvintola, synkopa, ligatúra, legato, doba, takt, rytmus, tempo, valčík, polka, beatový sprievod, slow-rock, swing, shuffle, latino-rytmy, funky-rytmy, groove, dynamika, piano, mezzopiáno, mezzoforte, forte, fortissimo, crescendo, decrescendo, tón, stupnica, diatonika, chromatika, celotónová stupnica, Dur – mol, tonický kvintakord, dominantný septakord, zmenšený septakord a ich obraty, melódia, pieseň, skladba, motív, téma, veta, časť, forma, sloha, refrén, most, predohra, dohra medzihra, sólo, brejk. Sluchovo-rytmická oblasť: Analýza štýlu, taktu, prízvukov, rytmického sprievodu. Orientácia vo forme: piesňové formy, téma, most – bridge, predohra, medzihra, dohra, coda ... . Orientácia v pohybe melódie v durovej a molovej diatonike a chromatike. Orientácia v T5, D7 a ZM7 akorde.

Žiaci po ukončení 4. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
ovládajú názvoslovie, delenie a žánrové využitie inštrumentára bicích nástrojov a ovládajú základy ladenia používaných nástrojov, ovládajú správne hráčske návyky a základy správneho používania hracieho aparátu: uvoľnený postoj, sedenie, postavenie rúk a nôh, držanie tela, držanie paličiek, vyrovnané hranie striedavých, opakovaných, zdvojených úderov a virblov v pomalom, strednom a rýchlom tempe s dynamickým rozlíšením pp - p - mp - mf - f – ff, ovládajú hru paradiddlov RLRR LRLL, RRLR LLRL, RLLR LRRL, RLRL LRLR a diddle paradiddlov,	Nástrojové technické kompetencie Hra na malom bubne: Hra zvukovo vyrovnaných striedavých, opakovaných, zdvojených úderov a virblov s dynamickým rozlíšením pp - p – mp - mf – f – ff. Vírenie s legátom, s odsadením, aplikácia crescenda a decrescenda. Hra jednoduchého, dvojitého, trojitého a štvoritého prírazu. Hra akcentov v párnom a nepárnom delení. Hra paradiddlov RLRR LRLL, RRLR LLRL, RLLR LRRL, RLRL LRLR a diddle paradiddlov. Hra zo zápisu celých, polových štvrťových, osminových, šestnástinových, dvaatricatinových nôt a pomlčiek v celom

ovládajú hru akcentov v párnom a nepárnom delení – pomalé, stredné aj rýchle tempá, ovládajú vírenie s legátom i s odsadením, aplikáciu crescenda a decrescenda pri vírení, ovládajú základy jednoduchého, dvojitého, trojitého a štvoritého prírazu, ovládajú hru zo zápisu celých, polových, štvrťových, osminových, šestnástinových, dvaatricatinových nôt a pomlčiek v 7/4, 6/4, 5/4, 4/4, 3/4, 2/4, 3/8, 6/8, 9/8, 12/8, 4/8 a celom (alla breve) takte, ovládajú hru polovej, štvrťovej, osminovej a šestnástinovej noty s bodkou a hru osminovej, šestnástinovej, dvaatricatinovej synkopy a ligatúry, ovládajú hru veľkej trioly, duoly, šestnástinovej trioly, sextoly, kvintoly a septoly, ovládajú rytmickú stupnicu: delenie štvrťové, osminové, triolové, šestnástinové, kvintolové, sextolové, septolové a dvaatricatinové, ovládajú pedálovú techniku, rozkladovú a kombinovanú koordináciu rúk a nôh (veľký bubon, malý bubon, dva tomy a hi-hat na druhú časť doby), vedia zahrať osminové a šestnástinové variácie beatového sprievodu a slow-rocku, swing, shuffle, latino-rytmy, funky-rytmy a ovládajú základy hry s metličkami,	(alla breve) 7/4, 6/4, 5/4, 4/4, 3/4, 2/4, 3/8, 6/8, 9/8, 12/8, 4/8 takte. Hra duoly, veľkej trioly, šestnástinovej trioly, sextoly, kvintoly a septoly. Hra osminovej a šestnástinovej noty s bodkou. Hra osminovej, šestnástinovej a dvaatricatinovej synkopy a ligatúry. Rytmická stupnica: štvrťové noty, osminové noty, trioly, šestnástinové noty, kvintoly, sextoly, septoly a dvaatricatinové noty. Ladenie malého bubna, nadstavenie strunníka a údržba nástroja. Hra na bicej súprave: Rozkladové cvičenia s použitím veľkého bubna, malého bubna, dvoch tomov a hi-hat na druhú polovicu doby. Zdvojený úder na veľký bubon. Hra v trojdobých taktoch. Kombinovaná koordinácia celého hracieho aparátu, variácie beatového sprievodu a slow-rocku, swing, wals, shuffle, latino-rytmy, funky-rytmy a hra s metličkami. Hra so sprievodom (klavír, gitara, CD prehrávač, počítač). Ladenie nadstavenie a údržba nástroja. Hra na perkusiách: Hra rytmických paternov s využitím prízvukov a dynamiky. Artikulácia – otvorené, tlmené údery a aplikácia paradiddlov a diddle paradiddlov. Hra na xylofóne alebo vibrafóne: Dur a mol stupnice, chromatická a celotónová stupnica. T5, D7, ZM7 a ich obraty. Hra tremola. Orientácia v notovom zápise v rozsahu nástroja. Prednesová skladba. Hudobno-teoretické poznatky: Delenie a názvoslovie inštrumentára bicích nástrojov: samozvučné, blanozvučné, melodické, ladené, perkusívne, tympany, veľký bubon, malý bubon, tomy, sprievodný

orientujú sa na melodickom bicom nástroji v dur a mol stupniciach (7 predznamenaní) a vedia zahrať T5, D7, ZM7 a ich obraty, vedia zahrať chromatickú a celotónovú stupnicu, ovládajú základnú hru tremola, vedia zahrať prednesovú skladbu.	činel (ride), crash činel, hi-hat, bicia súprava, tamburína, triangel, rolničky, zvonkohra, metalofón, xylofón, marimba, vibrafón, paličky, bonga, conga, cabasa, guiro, temple-blocky, Agogo-bells ... . Teória ladenia samozvučných a blanozvučných nástrojov. Pojmy: základná poloha, striedavé údery, opakované údery, zdvojené údery, vírenie, prírazy, paradiddle, akcenty, celá, polová, štvrťová, osminová, šestnástinová a dvaatricatinová nota, pomlčka, bodka za notou, duola, triola, sextola, kvintola, septola, synkopa, ligatúra, legato, doba, takt, rytmus, tempo, valčík, polka, beatový sprievod, slow-rock, swing, wals, shuffle, latino rytmy, funky-rytmy, groove, dynamika, pianissimo, piano, mezzopiáno, mezzoforte, forte, fortissimo, crescendo, decrescendo, tón, stupnica, diatonika, chromatika, celotónová stupnica, Dur – mol, tonický kvintakord a jeho obraty, dominantný septakord, zmenšený septakord, melódia, pieseň, skladba, motív, téma, veta, časť, forma, sloha, refrén, most, predohra, dohra medzihra, sólo, brejk. Sluchovo-rytmická oblasť: Analýza štýlu, taktu, prízvukov, rytmického sprievodu. Orientácia vo forme: piesňové formy, téma, most – bridge, predohra, medzihra, dohra, coda ... . Orientácia v pohybe melódie v durovej a molovej diatonike a chromatike. Orientácia v T5, D7 a ZM7.

Záverečná skúška:
Hra na malom bubne:
dve kontrastné cvičenia s využitím prírazov, akcentov, vírenia s legátom i s odsadením.
Hra na bicej súprave:
rozkladové cvičenie vo štvrťovom alebo osminovom takte s ostinátnym použitím hi-hat,
jedna ukážka bicieho sprievodu (beatový sprievod, slow-rock, swing, wals, shuffle, latino alebo funky).
Hra na melodickom bicom nástroji - (xylofón, vibrafón, metalofón):
jedna durová stupnica (výber žiaka),

paralelná molová,
T5, D7, ZM7,
prednesová skladba (sa nevyžaduje, ak bola odohraná na verejnom absolventskom koncerte).

II. STUPEŇ ZÁKLADNÉHO ŠTÚDIA A ŠTÚDIUM PRE DOSPELÝCH

Uvedené štandardy sú stanovené tak, že ich môžu zvládnuť i mimoriadne talentovaní žiaci, ktorí neabsolvovali štúdium prvého stupňa zamerania, ale majú so štúdiom iného nástroja alebo s hrou na bicích nástrojoch praktické skúsenosti. Žiaci druhého stupňa sa môžu špecializovať podľa individuálnych nástrojových a žánrových preferencií, na hru na malom bubne, bicej súprave, perkusiách, melodických bicích nástrojoch, alebo pokračovať v štúdiu so širokým obsahom vzdelávania, čo sa zohľadní v individuálnych študijných plánoch. Hra na melodických bicích nástrojoch na druhom stupni nie je povinná ani vymedzená. Dôležitou a nenahraditeľnou súčasťou štúdia na druhom stupni je komorná, súborová a orchestrálna hra, kde absolventi prvého stupňa zaujímajú kľúčové postavenie a preberajú zodpovedné úlohy, na ktoré sa musia i v rámci hlavného predmetu riadne pripravovať, čo sa odzrkadlí v ich individuálnych študijných plánoch.

Žiaci po ukončení 1. ročníka II. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
ovládajú názvoslovie inštrumentára predmetu ktorý používajú,	Nástrojové technické kompetencie Základy hry na malom bubne: Postoj, sedenie, držanie paličiek, postavenie rúk.
ovládajú základy správnych návykov: postoj, sedenie, postavenie rúk a nôh, držanie tela, držanie paličiek,	Hra vyrovnaných striedavých a opakovaných úderov. Prstová technika. Hra zdvojených úderov. Technika tlakového vírenia.
ovládajú základy správneho používania hracieho aparátu: hru zápästím a prstami, zvukovo a dynamicky vyrovnané hranie striedavých a opakovaných úderov, tlakové vírenie s dynamickým rozlíšením p-mf-f,	Hra jednoduchého prírazu. Hra akcentov v párnom delení. Hra paradiddlov RLRR LRLL, RRLR LLRL, RLLR LRRL, RLRL LRLR. Hra zo zápisu celých, polových, štvrťových, osminových, šestnástinových nôt a pomlčiek v 4/4, 3/4, 2/4, 3/8 a 6/8 takte.
ovládajú jednoduchý príraz a základy hry akcentov,	Spájanie párneho a nepárne delenia doby (osminové noty, trioly, šestnástinové noty). Hra polovej a štvrťovej noty s bodkou.
ovládajú základnú hru paradiddlov RLRR	Dynamické rozlíšenie p, mf, f.

LRLL, RRLR LLRL, RLLR LRRL, RLRL LRLR, ovládajú hru zo zápisu celých, polových, štvrťových, osminových, šestnástinových nôt a pomlčiek v 4/4, 3/4, 2/4, 3/8 a 6/8 takte, ovládajú striedanie osminových nôt, triol a šestnástinových nôt, ovládajú hru polovej a štvrťovej a osminovej noty s bodkou, poznajú zvukovo – farebné možnosti hry na elementárne perkusie, ovládajú základnú pedálovú techniku, rozkladovú koordináciu celého hracieho aparátu, základné varianty beatového sprievodu, slow-rocku a poznajú základné znaky širšej palety rytmov.	Hra na bicej súprave: Jednoduchá a základná kombinovaná koordinácie celého hracieho aparátu, rozkladové cvičenia s použitím veľkého bubna, malého bubna a dvoch tomov. Striedavé údery s nohami (veľký bubon – hi-hat). Variácie beatového sprievodu a slow-rocku, základné znaky širšej palety štandardných rytmov. Hra so sprievodom (klavír, gitara, CD prehrávač, počítač). Hra na perkusiách: Realizácia motorického rytmu a prízvukov. Artikulácia – otvorené a tlmené údery. Hudobno-teoretické poznatky: Názvoslovie používaného inštrumentára. Pojmy: základná poloha, striedavé údery, opakované a zdvojené údery, vírenie, celá, polová, štvrťová, osminová a šestnástinová nota, pomlčka, doba, takt, rytmus, valčík, polka, beatový sprievod, slow-rock, tempo, dynamika, tempo, dynamika, piano, mezzoforte, forte tón, pieseň... . Sluchovo-rytmická oblasť: Hry na otázku a odpoveď, hry na ozveny.

Žiaci po ukončení 2. ročníka II. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
ovládajú názvoslovie používaného inštrumentára predmetu, ovládajú základy správnych návykov a základy správneho používania hracieho aparátu: sedenie, postavenie rúk a nôh, držanie tela, držanie paličiek, hra zápästím a prstami, zvukovo a dynamicky vyrovnané hranie striedavých a opakovaných úderov, tlakové vírenie s dynamickým rozlíšením p-mp-mf-f, poznajú zvukovo-farebné možnosti hry na	Nástrojové a technické kompetencie Základy hry na malom bubne: Hra striedavých a zdvojených úderov s dynamickým rozlíšením p-mp-mf-f. Prstová technika a zdvojené údery – “dvojky“. Hra tlakového vírenia vo štvrťovej a osminovej note s legátom. Hra jednoduchého a dvojitého prírazu. Hra akcentov v párnom i nepárnom delení. Hra paradiddlov RLRR LRLL, RRLR LLRL, RLLR LRRL, RLRL LRLR. Hra zo zápisu celých, polových, štvrťových, osminových, šestnástinových nôt

malý bubon a princípy jeho ladenia, ovládajú vírenie s legátom i s odsadením, aplikáciu crescenda – decrescenda, ovládajú jednoduchý a dvojitý príraz a hru akcentov v párnom i nepárnom delení, ovládajú hru paradiddlov RLRR LRLL, RRLR LLRL, RLLR LRRL, RLRL LRLR v pomalom a strednom tempe, ovládajú hru zo zápisu celých, polových, štvrťových, osminových, šestnástinových nôt a pomlčiek v 4/4, 3/4, 2/4, 3/8, 6/8, 9/8, 4/8 takte; s istotou ovládajú prechod medzi osminovými notami, osminovými triolami a šestnástinovými notami, ovládajú hru polovej a štvrťovej a osminovej noty s bodkou, ovládajú hru osminovej a šestnástinovej synkopy a ligatúry, poznajú zvukovo – farebné možnosti hry na elementárne perkusie, ovládajú základnú pedálovú techniku, rozkladovú koordináciu celého hracieho aparátu, vedia zahrať osminové a šestnástinové variácie beatového sprievodu a slow-rocku a základy iných štandardných rytmov.	a pomlčiek v 4/4, 3/4, 2/4, 3/8, 6/8, 9/8, 4/8 takte. Spájanie párneho a nepárne delenie doby (osminky, trioly a šestnástiny). Rytmická stupnica: štvrťové, osminové, šestnástinové noty. Hra osminovej noty s bodkou, osminovej a šestnástinovej synkopy a ligatúry. Hra na bicej súprave: Rozkladové cvičenia – kombinovaná koordinácia celého hracieho aparátu s použitím veľkého bubna, malého bubna a dvoch tomov a hi-hat. Zdvojený úder na veľký bubon. Hra beatových sprievodov, slow-rocku a jednoduchých latino-rytmov. Hra so sprievodom (klavír, gitara, CD prehrávač, počítač). Hra na perkusiách: Realizácia motorického rytmu, paternov, prízvukov a dynamiky. Artikulácia – otvorené a tlmené údery. Hudobno-teoretické poznatky: Názvoslovie používaného inštrumentára predmetu. Pojmy: základná poloha, striedavé údery, opakované údery, zdvojené údery, vírenie, celá, polová, štvrťová, osminová a šestnástinová nota, pomlčka, bodka za notou, synkopa, ligatúra, doba, takt, rytmus, tempo, dynamika, piano, mezzopiáno, mezzoforte, forte, valčík, polka, beatový sprievod, slow-rock, latino-rytmy, pieseň, skladba ... . Sluchovo-rytmická oblasť: Rytmické hry na ozveny, na otázku a odpoveď. Analýza taktu a motorického rytmu zvukovej ukážky (klavír, gitara, CD, počítač).

Žiaci po ukončení 3. ročníka II. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
ovládajú názvoslovie a delenie inštrumentára predmetu: samozvučné, blanozvučné, ladené	Nástrojové a technické kompetencie Hra na malom bubne:

a melodické bicie nástroje, ovládajú zvukovo–farebné možnosti hry na malom bubne, bicej súprave, perkusiách a princípy ich ladenia, ovládajú základy správnych návykov a základy správneho používania hracieho aparátu: sedenie, postavenie rúk a nôh, držanie tela, držanie paličiek, hra zápästím a prstami, zvukovo a dynamicky vyrovnané hranie striedavých a opakovaných úderov, tlakové vírenie, s dynamickým rozlíšením p-mp-mf-f-ff, ovládajú vírenie s legátom i s odsadením, aplikáciu crescenda – decrescenda, ovládajú hru paradiddlov RLRR LRLL, RRLR LLRL, RLLR LRRL, RLRL LRLR v pomalom, strednom aj rýchlom tempe, ovládajú hru akcentov v párnom i nepárnom delení v pomalom a strednom tempe, ovládajú jednoduchý, dvojitý a trojitý príraz, ovládajú hru zo zápisu celých, polových, osminových a šestnástinových nôt a pomlčiek v 5/4, 4/4, 3/4, 2/4, 3/8, 6/8, 9/8, 12/8 4/8 a celom (alla breve) takte, ovládajú prechod medzi osminovými notami, osminovými triolami a šestnástinovými notami a pomlčkami, ovládajú hru polovej, štvrťovej a osminovej noty s bodkou, ovládajú hru šestnástinovej trioly, sextoly a veľkej trioly,	Hra vyrovnaných striedavých a opakovaných úderov, virblov s dynamickým rozlíšením p-mp-mf-f-ff. Prstová technika. Zdvojené údery – “dvojky“. Vírenie v celej, polovej, štvrťovej a osminovej note s legátom, s odsadením a aplikácia crescenda – decrescenda. Hra jednoduchého, dvojitého a trojitého prírazu. Hra akcentov v párnom i nepárnom delení, v pomalom a strednom tempe. Hra paradiddlov RLRR LRLL, RRLR LLRL, RLLR LRRL, RLRL LRLR v pomalom a strednom tempe. Hra zo zápisu celých, polových, štvrťových, osminových, šestnástinových nôt a pomlčiek v 5/4, 4/4, 3/4, 2/4, 3/8, 6/8, 9/8, 12/8 4/8 a celom (alla breve) takte. Hra šestnástinovej trioly, sextoly a veľkej trioly. Rytmická stupnica: noty štvrťové, osminové, trioly, šestnástinové a sextoly. Hra osminovej a šestnástinovej noty s bodkou. Hra osminovej a šestnástinovej synkopy a ligatúry. Hra na bicej súprave: Rozkladové cvičenia – kombinovaná koordinácia celého hracieho aparátu s použitím veľkého bubna, malého bubna, dvoch tomov a hi-hat na druhú osminku doby. Zdvojené údery veľkého bubna. Hra osminových a šestnástinových variácii beatového sprievodu a slow-rocku, základné latino a funky rytmy. Hra so sprievodom (klavír, gitara, CD prehrávač, počítač). Hra na perkusiách: Realizácia motorického rytmu, paternov, prízvukov a dynamiky. Artikulácia – otvorené a tlmené údery.

ovládajú hru osminovej a šestnástinovej synkopy a ligatúry, ovládajú pedálovú techniku, techniku zdvojených úderov veľkého bubna, kombinovanú koordináciu celého hracieho aparátu a základy hry s metličkami; vedia zahrať osminové a šestnástinové variácie beatového sprievodu a slow-rocku, swing, shuffle, latino a funky rytmy.	Aplikácia paradiddlov (conga, bonga, temple-blocky alebo agogo-bells). Hudobno-teoretické poznatky: Názvoslovie a delenie inštrumentára predmetu: samozvučné, blanozvučné, melodické, ladené, perkusívne, tympany, veľký bubon, malý bubon, tomy, sprievodný činel (ride), crash činel, hi-hat, bicia súprava, tamburína, triangel, rolničky, zvonkohra, metalofón, xylofón, marimba, vibrafón, paličky, bonga, conga, cabasa, guiro, temple-blocky, agogo-bells, cajon ... . Princípy ladenia bicích nástrojov. Pojmy: základná poloha, striedavé údery, opakované údery, zdvojené údery, vírenie, prírazy, paradiddle, akcenty, celá, polová, štvrťová, osminová, šestnástinová nota, pomlčka, bodka za notou, triola, veľká triola, sextola, synkopa, ligatúra, legato, doba, takt, rytmus, tempo, valčík, polka, beatový sprievod, slow-rock, latino-rytmy, dynamika, piano, mezzopiáno, mezzoforte, forte, fortissimo, crescendo, decrescendo, pieseň, skladba, motív, veta, časť, predohra, dohra, medzihra. Sluchovo-rytmická oblasť: Rytmické hry. Analýza metra a prízvukov. Orientácia v hudobných formách.

Žiaci po ukončení 4. ročníka II. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
ovládajú názvoslovie, delenie a žánrové využitie inštrumentára bicích nástrojov, ovládajú zvukovo-farebné možnosti hry na malom bubne, perkusiách, bicej súprave a základy ladenia používaných nástrojov, ovládajú základy správnych návykov a základy správneho používania hracieho aparátu: sedenie, postavenie rúk a nôh, držanie tela, držanie paličiek, hra zápästím a prstami, zvukovo a dynamicky vyrovnané	Nástrojové a technické kompetencie: Hra na malom bubne: Hranie vyrovnaných striedavých, opakovaných úderov a virblov s dynamickým rozlíšením pp-mp-mf-f-ff. Prstová technika. Zdvojené údery – “dvojky“. Vírenie s legátom, s odsadením, crescendo – decrescendo. Hra jednoduchého, dvojitého, trojitého a štvoritého prírazu. Hra akcentov v párnom a nepárnom delení,

hranie striedavých a opakovaných úderov, tlakové vírenie, s dynamickým rozlíšením pp-p-mp-mf-f-ff, ovládajú hru paradiddlov RLRR LRLL, RRLR LLRL, RLLR LRRL, RLRL LRLR a diddle paradiddlov, ovládajú hru akcentov v párnom a nepárnom delení – pomalé, stredné aj rýchle tempá, ovládajú jednoduchý, dvojitý, trojitý a štvoritý príraz, ovládajú vírenie s legátom i s odsadením, aplikáciu crescenda – decrescenda (pp-p-mp-mf-f-ff), ovládajú hru zo zápisu celých, polových, osminových, šestnástinových, dvaatricatinových nôt a pomlčiek v 7/4, 6/4, 5/4, 4/4, 3/4, 2/4, 3/8, 6/8, 9/8, 12/8, 4/8 a celom (alla breve) takte, ovládajú hru polovej, štvrťovej, osminovej a šestnástinovej noty s bodkou, ovládajú hru osminovej, šestnástinovej, dvaatricatinovej synkopy a ligatúry, ovládajú hru šestnástinovej trioly a sextoly, veľkej trioly, duoly, kvintoly a septoly, ovládajú rytmickú stupnicu: delenie štvrťové, osminové, triolové, kvintolové, šestnástinové,	v pomalom, strednom a rýchlom tempe. Hra paradiddlov RLRR LRLL, RRLR LLRL, RLLR LRRL, RLRL LRLR a diddle paradiddlov. Hra zo zápisu celých, polových, štvrťových, osminových, šestnástinových a dvaatricatinových nôt a pomlčiek v celom (alla breve) 7/4, 6/4, 5/4, 4/4, 3/4, 2/4, 3/8, 6/8, 9/8, 12/8, 4/8 takte. Hra šestnástinovej trioly, sextoly, kvintoly, septoly, veľkej trioly a duoly. Hra polovej, štvrťovej, osminovej a šestnástinovej noty s bodkou. Hra osminovej, šestnástinovej a dvaatricatinovej synkopy a ligatúry. Rytmická stupnica: štvrťové, osminové, šestnástinové noty, kvintola, sextola, septola, dvaatricatinové noty. Ladenie, nadstavenie strunníka a údržba nástroja. Hra na bicej súprave: Kombinovaná koordinácia celého hracieho aparátu, rozkladové cvičenia s použitím veľkého bubna, malého bubna a dvoch tomov s ostinátnou hrou hi-hat na druhú časť doby. Hra vo štvrťových, osminových, párnych i nepárnych taktoch. Zdvojený úder na veľký bubon. Osminové a šestnástinové variácie beatového sprievodu a slow-rocku, swing, wals, shuffle, latino a funky rytmy. Hra s metličkami. Hra so sprievodom (klavír, gitara, CD prehrávač, počítač). Ladenie, nadstavenie a údržba nástroja. Hra na perkusiách: Realizácia motorického rytmu, paternov, prízvukov a dynamiky. Artikulácia – otvorené a tlmené údery. Aplikácia paradiddlov (conga, bonga, temple-blocky alebo agogo-bells).

sextolové, septolové a dvaatricatinové, ovládajú pedálovú techniku, techniku zdvojených úderov veľkého bubna, kombinovanú koordináciu celého hracieho aparátu, hru s metličkami, správne štýlové variácie beatového sprievodu, slow-rocku, swingu, walsu, shufflu, latino rytmov, funky rytmov a použitie breakov.	Hudobno-teoretické poznatky: Delenie a názvoslovie inštrumentára bicích nástrojov: samozvučné, blanozvučné, melodické, ladené, perkusívne, tympany, veľký bubon, malý bubon, tomy, sprievodný činel (ride), crash činel, hi-hat, bicia súprava, tamburína, triangel, rolničky, zvonkohra, metalofón, xylofón, marimba, vibrafón, paličky, bonga, conga, cabasa, guiro, temple-blocky, Agogo-bells, cajon ... . Teória ladenia samozvučných a blanozvučných nástrojov. Pojmy: základná poloha, striedavé údery, opakované údery, zdvojené údery, vírenie, prírazy, paradiddle, akcenty, celá, polová, štvrťová, osminová, šestnástinová a dvaatricatinová nota, pomlčka, bodka za notou, duola, triola, sextola, kvintola, septola, synkopa, ligatúra, legato, doba, takt, rytmus, tempo, valčík, polka, beatový sprievod, slow-rock, swing, wals, shuffle, latino rytmy, funky rytmy, groove, tempo, dynamika, pianissimo, piano, mezzopiáno, mezzoforte, forte, fortissimo, crescendo, decrescendo, pieseň, skladba, motív, téma, veta, časť, forma, sloha, refrén, most, predohra, dohra medzihra, sólo, brejk. Sluchovo-rytmická oblasť: Analýza štýlu, taktu, prízvukov, rytmického sprievodu. Orientácia vo forme: piesňové formy, téma, most – bridge, predohra, medzihra, dohra, coda ... .

Záverečná skúška:
Hra na malom bubne:
dve kontrastné etudy s využitím paradiddlov, prírazov, akcentov a vírenia.
Hra na bicej súprave:
rozkladové cvičenie - etuda vo štvrťovom alebo osminovom takte s ostinátnym použitím hi-hat, jedna ukážka bicieho sprievodu (beatový sprievod, slow-rock, swing, wals, shuffle, latino alebo funky).

KOMORNÁ, SÚBOROVÁ A ORCHESTRÁLNA HRA PRE ŠTUDIJNÉ ZAMERANIE HRA NA BICÍCH NÁSTROJOCH

Štúdium komornej, súborovej a orchestrálnej hry je neoddeliteľnou a nenahraditeľnou súčasťou študijného zamerania Hra na bicích nástrojoch. Rozvíja špecifické hudobné kompetencie, ktoré sú nevyhnutné pre uplatnenie hráča na bicích nástrojoch v hudobnej praxi. Skupinová príprava a interpretácia skladieb umožňuje spoločné emocionálne prežitie hudby. Vyžaduje si zvýšenú koncentráciu na kontrolu a korekciu hry v závislosti na hre spoluhráčov. Rozvíja intonačnú, rytmickú, dynamickú a agogickú súhru. Predpokladom zaradenia žiaka do skupinových zoskupení je určitá technická a muzikálna vyspelosť.
Rozvoj hudobných kompetencii smerujúcich k súhre sa realizuje v priebehu celého štúdia predmetmi:
Hra s korepetítorom – od 1. ročníka prvej časti prvého stupňa základného štúdia.
Komorná hra – od 3. ročníka prvej časti prvého stupňa základného štúdia.
Súborová hra – od 1. ročníka druhej časti prvého stupňa základného štúdia.
Hra v orchestri - od 1. ročníka druhej časti prvého stupňa základného štúdia.

KOMORNÁ HRA PRE ŠTUDIJNÉ ZAMERANIE HRA NA BICÍCH NÁSTROJOCH

Charakteristika predmetu

Komorná hra pre študijné zameranie Hra na bicích nástrojoch je určená pre všetkých žiakov od 3. ročníka prvej časti prvého stupňa. Umožňuje žiakom podieľať sa aj na interpretácii obsahovo a technicky náročnejších skladieb, ktoré by samostatne ako sólisti interpretovať nemohli. Ale jej prvoradou úlohou je rozvíjať intonačnú, rytmickú, dynamickú a agogickú súhru. Zabezpečuje rozvoj hudobných kompetencií, ktoré umožňujú ich realizáciu v duu, triu ... nonete. Jednotlivé hlasy v komornej hudbe sú zväčša samostatné, preto hráči nesú za svoj part rovnakú zodpovednosť ako pri sólovej hre.
Žiaci si prostredníctvom komornej hry overujú, upevňujú a rozširujú nadobudnuté kompetencie a zároveň budujú svoje postavenie v malej skupine hudobníkov. Komorná hra podporuje u žiakov rozvoj morálnych vlastností, zmysel pre zodpovednosť a spoločnú prácu, čo pozitívne ovplyvňuje celkový rozvoj osobnosti žiaka. Na prípravu a realizáciu komornej hry možno využívať i hru so špeciálnymi audio nahrávkami a špeciálnym hudobným softwarom.

Žiaci po ukončení prvej časti I. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
dokážu aplikovať nadobudnuté kompetencie z hlavného predmetu a hudobnej náuky, vedia rozlíšiť charakter danej skladby,	Základné taktovanie skladieb, pohotové rozlišovanie taktov a tempa. Osvojovanie jednotných nástupov a

ovládajú elementárne návyky sluchovej aktivity pri skupinovej interpretácii skladieb, zvládnu základnú orientáciu vo frázach jednoduchších skladieb, dokážu správne reagovať na nástupové gestá a udané tempo, dokážu posúdiť klady a zápory vlastnej interpretácie v kolektíve, dokážu si vážiť hodnotu vlastnej práce a práce celého kolektívu, prejavujú záujem o kolektívnu interpretáciu.	označení tempa. Syrytmická a elementárna polyrytmická súhra. Riešenie technických úsekov. Tempové dynamické zmeny. Neverbálna komunikácie medzi členmi komorného zoskupenia.

Žiaci po ukončení druhej časti I. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
dokážu aplikovať nadobudnuté kompetencie z hlavného predmetu a hudobnej náuky, dokážu správne reagovať na nástupové gestá a udané tempo, dokážu udať správne tempo a naznačiť nástup, ovládajú presnú súhru s ostatnými spoluhráčmi, orientujú sa v polyrytmických štruktúrach, dokážu sústredene pracovať a primerane reagovať na pokyny, vedia jednoducho improvizovať a samostatne hľadať riešenia problémov v konkrétnej skladbe, dokážu medzi sebou v rámci skladby vedome interpretačne komunikovať.	Samostatná a štýlová aplikácia kompetencií získaných v sólovej hre. Jednoduchá harmonická, tempová, rytmická a dynamická analýza danej skladby. Špecifikácia a rozlišovanie rôznych hudobných štýlov a žánrov. Nácvik skupinových nástupov, odsadení, dynamiky a agogiky. Polyrytmická súhra. Rozlišovanie taktových a rytmických zmien v skladbe. Tvorivá práca s hudobným materiálom. Plynulá a kultivovaná interpretácia skladieb väčšieho rozsahu.

Žiaci po ukončení II. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
dokážu aplikovať nadobudnuté kompetencie z hlavného predmetu a hudobnej náuky, vedia posúdiť dôležité aspekty interpretovanej skladby, ovládajú návyky sluchovej aktivity pri skupinovej interpretácii skladieb, ovládajú presnú súhru s ostatnými	Aplikácia kompetencií získaných zo sólovej hry a hudobnej náuky. Špecifikácia hudobných štýlov a žánrov. Harmonická, tempová, rytmická, dynamická a agogická analýza.

spoluhráčmi, orientujú sa v polyrytmických štruktúrach, dokážu sústredene pracovať a primerane reagovať na pokyny, vedia jednoducho improvizovať a samostatne hľadať riešenia problémov v konkrétnej skladbe, dokážu medzi sebou v rámci skladby vedome interpretačne komunikovať, ovládajú správne frázovanie, vedia správne reagovať na nástupné gestá a udané tempo, vedia udať správne tempo a naznačiť nástup, vedia posúdiť klady a zápory vlastnej interpretácie v kolektíve, vážia si hodnotu vlastnej práce a práce celého kolektívu, prejavujú aktívny záujem o kolektívnu interpretáciu.	Rozlišovanie taktov a tempa. Syrytmická a polyrytmická súhra. Skupinová artikulácia. Nácvik skupinových nástupov, odsadení, dynamiky a agogiky. Tvorivá práca s hudobným materiálom. Neverbálna komunikácia medzi členmi komorného zoskupenia.

SÚBOROVÁ A ORCHESTRÁLNA HRA PRE ŠTUDIJNÉ ZAMERANIE HRA NA BICÍCH NÁSTROJOCH

Charakteristika predmetu

Vďaka konjunktúre melodických bicích nástrojov dosiahli bicie nástroje významné postavenie v oblasti sólovej a komornej hry. V bežnej hudobnej praxi majú nenahraditeľné postavenie v prvom rade v oblasti súborovej a orchestrálnej hry. Existencia súboru zostaveného výhradne z bicích nástrojov je výrazne determinovaná existenciou adekvátneho nástrojového parku. Bežne sa žiaci študijného zamerania Hra na bicích nástrojoch uplatňujú i v rôznych zmiešaných súboroch a orchestroch podľa podmienok školy (súbor dychových nástrojov, zmiešaný orchester, akordeónový súbor, súbor populárnej hudby ...).

Na zabezpečenie plnohodnotnej súborovej hry pre všetkých žiakov študijného zamerania Hra na bicích nástrojoch je potrebná existencia súboru bicích nástrojov. Žiaci so skúsenosťami z komornej hry a hry v súbore bicích nástrojov sa rýchlo a úspešne adaptujú na prácu v zmiešaných súboroch školy a neskôr v hudobnej praxi. Prostredníctvom súborovej hry sa žiaci v praxi konfrontujú so špecifikami jednotlivých hudobných štýlov a žánrov a učia sa ich správne interpretovať. Repertoár súboru môžu tvoriť okrem skladieb písaných priamo pre súbor bicích nástrojov i upravované a prearanžované skladby. Jednotlivé hlasy v súborovej hre bicích nástrojov sú zväčša samostatné (nehrajú sa unisona), preto hráči nesú za svoj part rovnakú

zodpovednosť ako pri sólovej hre alebo komornej hre. Pre dokonalú rytmickú súhru je potrebné do obsahu vyučovania zaradiť aj nácvik rytmických paternov (groove).
Súborová hra na bicích nástrojoch pre študijné zameranie Hra na bicích nástrojoch je určená pre všetkých žiakov od 1. ročníka druhej časti prvého stupňa. Členmi súboru sú z pravidla hlavne žiaci oddelenia bicích nástrojov, ale i žiaci iných hudobných zameraní. Každý člen súboru je postupne poverovaný primeranými úlohami, v priebehu štúdia prechádza jednotlivými nástrojmi a vždy pociťuje patričnú zodpovednosť za celkový výsledok práce a hry súboru.
Nástrojové obsadenie môže byť rôzne podľa charakteru skladby a závislé na spôsobe jej aranžovania: marimba, xylofón, zvonkohra, tympany, bicia súprava, bonga, conga, guiro, maracas, cabasa, cajon, temple-blocky, Agogo-bells, tamburína, wood claves, triangel ... . V praxi sa súbor často dopĺňa o harmonický nástroj (klavír, keyboard, gitara) prípadne sa dopĺňa o basovú linku (keyboard, basgitara). Súbory bicích nástrojov sa môžu podľa špecifických požiadaviek a možnosti školy vyprofilovať i ako vyhranené Percussion Ensemble, Marching Percussion Ensemble, Latin Percussion Ensemble, Afro-Drum Ensemble a pod. Správne vedený súbor podporuje i rozvoj tvorivých kompetencií členov súboru. Príkladom toho môže byť okrem podpory samostatnosti a elementárnej improvizácie aj spoločné kreovanie elektronickej partitúry žiakmi pod vedením vedúceho súboru.
Je dôležité, aby sa súbor zúčastňoval interných a externých koncertných programov. Vhodná je i spolupráca s inými súbormi: zmiešaným orchestrom, klávesovým súborom, súborom pop. hudby, orchestrom ľudových nástrojov, atď. Kvalitatívny rozvoj súborovej hry determinuje inštrumentár súboru rovnako ako priestorovo a akusticky vyhovujúca učebňa pre vyučovací predmet súborová hra na bicích nástrojoch.

Žiaci po ukončení druhej časti I. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
vedia aplikovať nadobudnuté kompetencie z hlavného predmetu, hudobnej náuky a komornej hry, ovládajú gestá dirigenta zamerané na dynamiku, agogiku, zmeny tempa a nástupy, dokážu sústredene pracovať a primerane reagovať na pokyny, vedia jednoduchú skladbu rozdeliť na jednotlivé formové celky, ovládajú návyky sluchovej aktivity pri skupinovej interpretácii skladieb, ovládajú presnú súhru s ostatnými	Aplikácia kompetencií získaných v sólovej a komornej hre. Základné taktovanie skladieb, pohotové rozlišovanie taktov a tempa. Orientácia podľa dirigenta. Osvojenie si jednotných nástupov a označení tempa. Syrytmická a polyrytmická súhra. Hra rytmických paternov (groove). Riešenie technických úsekov. Zmeny tempa a dynamiky v priebehu skladby.

spoluhráčmi, orientujú sa v polyrytmických štruktúrach, vedia jednoducho improvizovať a samostatne hľadať riešenia problémov v konkrétnej skladbe, vedia medzi sebou v rámci skladby vedome interpretačne komunikovať, vedia posúdiť klady a zápory vlastnej interpretácie v kolektíve, vedia si vážiť hodnotu vlastnej práce a práce celého kolektívu, prejavujú záujem o kolektívnu interpretáciu.	Jednoduchá, formová, harmonická, tempová, rytmická a dynamická analýza skladieb. Špecifikácia rôznych hudobných štýlov a žánrov. Nácvik skupinových nástupov, odsadení, dynamiky a agogiky. Interpretácia skladieb väčšieho rozsahu. Tvorivá práca s hudobným materiálom. Neverbálna komunikácia medzi členmi súboru - orchestra.

Žiaci po ukončení II. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
vedia aplikovať nadobudnuté kompetencie z hlavného predmetu, hudobnej náuky a komornej hry, vedia posúdiť dôležité aspekty interpretovanej skladby, reagujú samostatne a plynule na gestá dirigenta aj v náročnejších úsekoch skladby, dokážu sústredene pracovať a primerane reagovať na pokyny, ovládajú návyky sluchovej aktivity pri skupinovej interpretácii skladieb, ovládajú presnú súhru s ostatnými spoluhráčmi, orientujú sa s istotou v polyrytmických štruktúrach, vedia skladbu rozdeliť na jednotlivé formové celky, vedia jednoducho improvizovať a samostatne hľadať riešenia problémov v konkrétnej skladbe, dokážu medzi sebou v rámci skladby vedome interpretačne komunikovať, ovládajú správne frázovanie, poznajú a rešpektujú zásady štýlovej a žánrovej interpretácie, vedia udať správne tempo a naznačiť nástup,	Aplikácia kompetencií získaných zo sólovej hry a hudobnej náuky. Špecifikácia hudobných štýlov a žánrov. Formová, harmonická, tempová, rytmická, dynamická a agogická analýza. Rozlišovanie taktov a tempa. Orientácia podľa dirigenta. Syrytmická a polyrytmická súhra. Hra rytmických paternov (groove). Nácvik skupinových nástupov, odsadení, dynamiky a agogiky. Skupinová artikulácia. Interpretácia skladieb väčšieho rozsahu, rôznych hudobných štýlov a žánrov. Tvorivá práca s hudobným materiálom. Neverbálnej komunikácie medzi členmi súboru - orchestra.

vedia samostatne hrať z listu svoj part, ovládajú viac partov z jednej skladby, vedia tvorivo pristupovať k známemu hudobnému materiálu, reagujú plynule na zmeny harmónie počas skladby, vedia posúdiť klady a zápory vlastnej interpretácie v kolektíve, vážia si hodnotu vlastnej práce a práce celého kolektívu, prejavujú aktívny záujem o kolektívnu interpretáciu.	

FORMY PRAKTICKÉJ VÝUČBY

Štúdium predmetu sa realizuje organizovanou individuálnou formou vyučovania zameranou na praktickú činnosť – hru na bicích nástrojoch. K vytvoreniu plnohodnotného profilu absolventa je potrebné do vzdelávacieho procesu zaradiť aj organizovanú skupinovú formu vyučovania zameranú na kolektívne praktické činnosti: hru s korepetítorom, komornú hru, súborovú hru a hru v orchestri.

SKUPINA TEORETICKÝCH PREDMETOV

PRÍPRAVNÁ HUDOBNÁ VÝCHOVA A HUDOBNÁ NÁUKA

CHARAKTERISTIKA PREDMETOV

Poslaním predmetov PHV (prípravná hudobná výchova), HN (hudobná náuka) a NOH (náuka o hudbe) je vytvárať a usmerňovať záujem a vzťah žiaka k hudbe, kultivovať jeho osobnosť, rozširovať a rozvíjať hudobné skúsenosti, vedomosti a zručnosti.

PHV, HN a NOH sú nadväzujúce predmety s vlastnými cieľmi a alternatívnymi formami práce. Žiakov je potrebné aktivizovať využívaním hudobných nástrojov, súvisiacimi pohybovými, výtvarnými a dramatickými aktivitami a využívaním audiovizuálnych a multimediálnych pomôcok. Obsah, formy a metódy práce sa rozvíjajú a postupne transformujú od počiatočného činnostného charakteru (spev, rytmické, hudobno-pohybové a hudobno-dramatické činnosti spojené s kolektívnou hrou na ľahkoovládateľných nástrojoch) cez postupné nadobúdanie vedomostí (hudobná teória, poznatky o hudobných nástrojoch a uplatnení hudby v živote človeka a spoločnosti) až po sústredenú percepciu a analýzu hudobného diela s jeho zaradením do kontextu dejinného vývoja.

Na rozdiel od individuálnej nástrojovej a speváckej výučby sa systematicky zaoberajú tými disciplínami, ktoré individuálne vyučovanie môže dať len okrajovo. Predmety

pripravujú a dopĺňajú inštrumentálne a spevácke predmety a súčasne nadväzujú na poznatky a skúsenosti z individuálneho a skupinového vyučovania, prehlbujú ich, zovšeobecňujú a uvádzajú do širších súvislostí celej hudobnej kultúry. Diferencovať treba výučbu tých žiakov, ktorí sa pripravujú na ďalšie odborné štúdium.

CIELE PREDMETOV

Predmety majú poskytovať žiakom základy odborného vzdelania, vychovávať poslucháča hudby i aktívneho hudobníka, ktorému je hudba životnou potrebou. Aby sme dosiahli tieto ciele, treba rozvíjať najmä:

- záujem o počúvanie a porozumenie hudobnému umeniu,
- poznanie vychádzajúce z poskytovaného zážitku,
- hudobnú predstavivosť, fantáziu, orientáciu v hudobnom priestore a výraze, spoznávanie významu hudobných tvarov a štruktúr,
- spevácke návyky žiakov, potrebné pre správny kultivovaný vokálny prejav,
- schopnosť rozlišovať jednotlivé vyjadrovacie prostriedky: metrum, tempo, rytmus, melodiku, harmóniu, dynamiku, farbu tónu,
- hudobnú pamäť v spojení s jednotlivými činnosťami,
- orientáciu v hudobných formách, žánroch a štýloch, hlavných umeleckých smeroch a druhoch, schopnosť samostatne vyhľadávať, vyberať, vyhodnotiť a spracovať informácie a uviesť ich do vzťahu s obsahom hudobného diela (sociálna funkcia hudby),
- kľúčové kompetencie žiakov, kultivovanie ich osobnosti po stránke umeleckej a motivovanie k celoživotnému vzdelávaniu,
- záujem o potrebu zmysluplnej aktivity, tvorivosti a kultivovanie vizuálnej, sluchovej, jazykovej a pohybovej gramotnosti,
- vytváranie vlastnej kultúrnej identity a kultúrno-historického povedomia, rešpektovanie a toleranciu hodnôt iných kultúr,
- vlastné hudobné vyjadrenie a hľadanie hudobných tvarov (gestá, motívy, malé hudobné celky).

PROFIL ABSOLVENTA

Po absolvovaní prípravnej hudobnej výchovy je žiak pripravený k výučbe hry na nástroji (spevu).

Po ukončení prvej časti I. stupňa základného štúdia majú absolventi osvojené základy hudobnej a prvotnej kultúrnej gramotnosti, získali základy pre celoživotné učenie sa a pre rozvíjanie svojich kompetencií. Vážia si seba aj druhých, sú spôsobilí ústretovo komunikovať a spolupracovať, sú vnímaví k potrebám iných. Získali základy

používania odbornej terminológie a komunikácie v oblasti hudby.

Úroveň rozvinutosti kompetencií nie je ukončená, vytvára len bázu pre následné stupne vzdelania, pre celoživotné učenie sa, pre zapojenie sa do pracovného procesu.

Po ukončení druhej časti I. stupňa základného štúdia predmetu hudobná náuka majú absolventi osvojené a upevnené základy hudobnej a kultúrnej gramotnosti a sú pripravení na štúdium na konzervatóriu.

Po ukončení II. stupňa základného štúdia predmetu náuka o hudbe sú žiaci pripravení na štúdium hudby na učiteľských fakultách a do značnej miery aj na vysokých školách umeleckého zamerania.

PRÍPRAVNÁ HUDOBNÁ VÝCHOVA

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Prípravné štúdium

Žiaci na konci 1. ročníka prípravného štúdia „A“ a na konci 1. polroku prípravného štúdia „B“ základnej umeleckej školy:

INTERPRETAČNÉ ČINNOSTI

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ interpretujú jednoduché piesne, ✓ využívajú pri speve správne základy speváckych návykov, ✓ rozoznávajú rytmickú pulzáciu, ✓ zahrajú na detských nástrojoch a na tele – samostatne aj v skupine,	Jednoduché piesne v rozsahu $c^1 – a^1$. Hudobno-pohybové, hudobno-dramatické činnosti a hudobné hry. Hra na detských melodických a rytmických nástrojoch, hra na tele. Melodizácia a rytmizácia slov, detských riekaniek a detských textov.

PERCEPČNÉ ČINNOSTI

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ rozlišujú zvuky a tóny a ich farby, ✓ rozlišujú kontrastné výrazové polohy, ✓ vnímajú krátke hudobné ukážky a verbálne vyjadria zážitok z nich, ✓ rozoznávajú vlastnosti tónu, ✓ rozoznávajú sluchom párny a nepárny takt, ✓ reagujú na elementárny harmonický pohyb.	Zvuky hudobné a nehudobné, ľudské hlasy. Kontrasty v hudbe. Krátke vokálne a inštrumentálne skladby. Melodická orientácia v rozsahu oktávy (nahor, nadol, krok, skok). Vlastnosti tónu – výška, dĺžka, farba, dynamika. Párne a nepárne metrum. Elementárne tonálne a harmonické vzťahy.

Žiaci na konci 2. ročníka prípravného štúdia „A“ a na konci 2. polroku prípravného štúdia „B“ základnej umeleckej školy:

INTERPRETAČNÉ ČINNOSTI

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ interpretujú jednoduché piesne, ✓ reprodukujú krátke rytmické alebo melodické motívy a detské piesne samostatne alebo v skupine so sprievodom detských ľahko-ovládateľných nástrojov a/alebo hrou na tele (ostinátnej sprievody).	Jednoduché piesne v rozsahu oktávy $c^1 – c^2$. Hudobno-pohybové a hudobno-dramatické činnosti a hry. Kreatívne hudobné hry na osvojenie výrazových prostriedkov hudby, elementárna improvizácia a prekompozícia.

PERCEPČNÉ ČINNOSTI

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ rozlišujú diferencované výrazové polohy, ✓ rozlišujú hudobné nástroje (klavír, husle, flauta) a ľudské hlasy, ✓ orientujú sa v časopriestore hudby, ✓ vnímajú krátke hudobné ukážky a verbálne vyjadria zážitok z nich, ✓ rozoznávajú rytmickú pulzáciu v dvojdobom a trojdobom metre sluchom, ✓ rozlišujú elementárne tonálne a harmonické vzťahy sluchom.	Kontrasty v hudbe (doplniť o vyššie - nižšie, nežne - rázne, veselo - smutne a pod.). Hudobné nástroje (klavír, husle, flauta) a ľudské hlasy (ženský, mužský, detský). Melodická orientácia v rozsahu oktávy (nahor, nadol, menší a väčší krok, skok), vlastnosti tónu - výška, dĺžka, farba, dynamika v širšom spektre. Krátke vokálne a inštrumentálne skladby. Párny a nepárny takt. Elementárne tonálne a harmonické vzťahy.

HUDOBNO-NÁUKOVÉ POJMY

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ dokážu prečítať notový zápis interpretovanej skladby, ✓ ovládajú základy notopisu (nota celá, polová, štvrťová, pomlčky, husľový a basový kľúč), ✓ reagujú na zmeny tempa a metra, ✓ rozlišujú základné výrazové polohy hudby.	Základná hudobná abeceda (notová osnova, husľový kľúč, taktová čiara, noty c^1 - c^2), basový kľúč (informatívne). Nota celá, polová, štvrťová, dvojica osminových nôt a pomlčky, opakovacie znamienko. Základné tempá a zmeny - rýchlo, pomaly, krokom, zrýchľovať, spomaľovať. Pochod, tanec, uspávanka.

Požiadavky na overenie spôsobilosti postupu do 1. ročníka prvej časti prvého stupňa základného štúdia:

Spev piesne s ostinátnym sprievodom na ľahkoovládateľnom hudobnom nástroji samostatne alebo v skupine, verbalizácia hudobného zážitku z krátkej vokálnej alebo inštrumentálnej skladby, orientácia v dvoj- a trojdobom takte (pochod, valčík), ovládanie základných hudobno-náukových pojmov (notová osnova, husľový kľúč, taktová čiara, hodnoty nôt, základné dynamické označenia, opakovacie znamienko).

HUDOBNÁ NÁUKA

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Žiaci na konci 1. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

INTERPRETAČNÉ ČINNOSTI

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ intonujú jednoduché durové a molové melódie, ✓ interpretujú základné metrické hodnoty s rozoznaním prízvučnej doby, ✓ vytvárajú sprievod k jednoduchým piesňam na detských melodicko-rytmických nástrojoch, ✓ vytvárajú rytmické a rytmicko-melodické útvary s použitím páru šestnástinových, osminových nôt, štvrťovej, štvrťovej s bodkou, polovej, polovej s bodkou, celej noty a pomlčky v štvorštvrťových a osminových taktoch a s udávaním základného metra.	Jednohlasné melódie a piesne bez náročných skokov. Rytmické a rytmicko-melodické hry. Základné metrické hodnoty dvojdobého a trojdobého taktu s rozlišovaním prízvučnej a neprízvučnej doby, ich kombinácie a spájanie s pohybom (napr. pochod, valčík), taktovanie dvojdobého a trojdobého taktu. Vokálno-inštrumentálne, hudobno-pohybové a hudobno-dramatické hry.

PERCEPČNÉ ČINNOSTI

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ vnímajú krátke hudobné ukážky a hudobné rozprávky a verbálne vyjadria zážitok z nich, ✓ rozlišujú charakter dur a mol, ✓ zapisujú krátke rytmické motívy, vytvárajú rytmické ozveny, rytmicko-melodické dialógy, rytmizujú a melodizujú	Sústredené počúvanie krátkych skladbičiek rôzneho charakteru, hudobných rozprávok, verbalizácia zážitku, určenie nálady. Identifikácia použitých výrazových prostriedkov hudby na základe ich počúvania (pohyb melódie, dynamika, tempo, metrum, durový a molový charakter

riekanky a detské texty, ✓ transponujú melodické motívy na chromatickej zvonkohre alebo klavíri (akordeóne).	skladby, tónina). Rytmicko-melodické cvičenia a hry s následným prevedením do znakovej podoby. Transpozícia.

HUDOBNO-NÁUKOVÉ POJMY

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ ovládajú notopis husľového kľúča (c^1 -g^2), ✓ ovládajú notopis basového kľúča (c -c^1), ✓ rozpoznajú stupnicu dur a mol, ✓ poznajú trojzvuk, ✓ ovládajú základnú terminológiu podľa obsahového štandardu.	Notová osnova, takt, taktová čiara, opakovacie znamienko. Noty c -$g^{2.}$, posuvky. Durový a molový trojzvuk, celý tón a poltón. 2/4, 3/4, 4/4, 3/8,4/8 takt. Stupnica, legato, staccato. Dynamické značky - p, mf, f, crescendo, decrescendo. Tempové značenie - moderato, allegro. Abreviatúry - prima volta, seconda volta, opakovacie znamienko.

Žiaci na konci 2. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

INTERPRETAČNÉ A PERCEPČNÉ ČINNOSTI

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ rozlišujú jednohlasný spev od viachlasného spevu, realizujú kánonický spev, ✓ intonujú melodické motívy, durový a molový kvintakord, príp. s pridanou oktávou, ✓ vnímajú krátke skladby a reagujú na ne vlastnou činnosťou, ✓ ovládajú rytmické členenie a základné taktovacie schémy, ✓ identifikujú metrum skladby a určia príp. rytmické zvláštnosti, ✓ transponujú melodické motívy na chromatickej zvonkohre alebo klavíri (akordeóne),	Interpretácia jenohlasných melódií a piesní bez náročných skokov so sprievodom, jednoduchý dvojhlas a kánon. Intonácia. Počúvanie skladieb, aktívna percepcia a verbalizácia zážitku (hudobný príbeh, záhady hudby). Komplementárne vokálne a inštrumentálne činnosti do skladieb alebo ich úryvkov. Rytmizácia a melodizácia detských veršov, vlastných textov s použitím trioly, synkopy, bodkovaného rytmu, predtaktia. Transpozícia. Intervaly, kvintakord a obraty - identifikácia.

✓ rozlišujú sluchom intervalové kroky, durový a molový charakter tóniny, durové a molové kvintakordy, ✓ rozlišujú zvukovo kontrastné nástroje, ovládajú delenie do skupín.	Zvukovo kontrastné nástroje a ich zvuková charakteristika (farba), tiež ľudské hlasy.

HUDOBNO-NÁUKOVÉ POJMY

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ orientujú sa v durových a molových stupniciach do 3# a 2b, ✓ ovládajú terminológiu podľa obsahového štandardu.	Orientácia v durových stupniciach do 3 # a 2b. Dynamické označenia pp, ff. tempové označenia allegretto, adagio, fermata, ligatúra, ritardando, accelerando, predtaktie, synkopa, triola.

Žiaci na konci 3. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

INTERPRETAČNÉ A PERCEPČNÉ ČINNOSTI

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ reprodukujú jednoduchý rytmicko-melodický útvar, ✓ ovládajú dvojhlasný spev a spev v kánone, ✓ analyzujú súčasne znejúce dve alebo tri melodické pásma, resp. dve pásma so sprievodom, ✓ transponujú tóny a úryvky melódií zo vzdialenejších oktáv do svojej hlasovej polohy, ✓ rozlišujú piesne a skladby podľa obsahu a určia primerané výrazové prostriedky, ✓ vytvárajú vlastné melodicko-rytmické tvary zhudobňovaním vybraného textu s ostinátnym rytmicko-harmonickým sprievodom improvizačného charakteru, ✓ aktívne využívajú melodickú, rytmickú, metrickú, tempovú a tonálnu predstavivosť a hudobnú pamäť pri počúvaní a kolektívnych činnostiach.	Interpretácia detských ľudových a umelých piesní aj s klavírnym sprievodom. Intonácia intervalov: veľká a malá tercia, čistá kvinta a kvarta, veľká a malá sekunda ako paralela celého tónu a poltónu. Transpozícia. Počúvanie skladieb, aktívna percepcia. Ľudové piesne s rôznym obsahom a funkciou (svadobné, žatevné, uspávanky, vojenské atď.), delenie podľa regiónu. Durový a molový charakter piesní a skladieb, veľká a malá tercia, čistá kvinta a kvarta.

HUDOBNO-NÁUKOVÉ POJMY

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ rozoznávajú intervaly, poznajú princípy ich tvorenia, ✓ ovládajú stupnice do štyroch predznamenaní, ✓ ovládajú terminológiu podľa obsahového štandardu, ✓ rozlišujú nástroje a nástrojové skupiny orchestra.	Pomenovanie stupňov v stupnici: prima - oktáva a ich kvalita. Durové a molové stupnice do 4# a 4bé, rovnomenné a paralelné. Predtaktie, kánon, jednodielna, dvojdielna a trojdielna malá piesňová forma. stupnice. Nástrojové skupiny v symfonickom orchestri, komorný orchester, komorné telesá.

Žiaci na konci 4. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

INTERPRETAČNÉ A PERCEPČNÉ ČINNOSTI

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ demonštrujú svoje kompetencie pri rozvíjaní hudobnej pamäte, intonačnej schopnosti a sluchovej predstavivosti intonáciou a zápisom motívov, ✓ aplikujú teoretické poznatky z oblasti intervalov pri ich intonovaní, ✓ sprevádzajú piesne základnými tónmi hlavných harmonických funkcií, ✓ ovládajú striedanie pravidelného a nepravidelného rytmu, ✓ demonštrujú získané kompetencie pri rytmických viachlasoch v skupinách pohybom alebo melodicko-rytmickými nástrojmi, zostavujú vlastné rytmické cvičenia, ✓ orientujú sa v tematickom okruhu Pieseň a tanec s prihliadnutím na rôzne štýlové obdobia, ✓ rozoznávajú ľudové a umelé piesne a poznajú ich sociálnu funkciu.	Durové a molové melódie, základné intervaly, durové a molové kvintakordy a ich obraty. Aplikovanie intonačných a rytmických postupov v sluchovej analýze: rozlišovanie durových alebo molových charakterov piesní a skladieb, základných intervalov, durových a molových kvintakordov a ich obratov. Rytmický dvojhlas alebo trojhlas (rytmy tancov). Krátke melodicko-rytmické tvary a ich logické kombinácie vo vzťahu k mimohudobnej predstave - elementárna kompozícia. Hlavné harmonické funkcie v sprievode k jednoduchým diatonickým melódiám, hlavné harmonické funkcie ako zdroj určitého napätia a ukľudnenia v hudbe. Ľudová a umelá pieseň, ľudový a spoločenský tanec. Analýza malých foriem z tematického okruhu Pieseň a tanec na základe ukážok rôznych štýlových období.

HUDOBNO-NÁUKOVÉ POJMY

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ určujú intervaly, kvintakord dur, mol, zväčšený, zmenšený, ✓ ovládajú stupnice dur, mol, lydická, ✓ určujú základné melodické ozdoby, ✓ rozlišujú základný harmonický priestor.	Intervaly, kvintakordy a ich obraty. Stupnice durové a molové - princíp kvintového a kvartového kruhu. Zväčšená kvarta, resp. zmenšená kvinta, lydická stupnica. Melodické ozdoby. Hlavné harmonické funkcie.

Žiaci na konci 1. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

PERCEPČNÉ A TVORIVÉ ČINNOSTI

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ verbalizujú zážitok z hudby, ✓ identifikujú použité výrazové prostriedky hudby a ich zmeny (tváre a dráma hudby), ✓ rozlišujú dynamiku, tempo a agogiku interpretovaných a počúvaných skladieb, ✓ rozpoznávajú v počúvaných skladbách charakteristické znaky jednotlivých štýlových období (barok, klasicizmus, romantizmus, impresionizmus), populárna hudba, ✓ rozpoznávajú všetky intervaly v rámci oktávy vrátane sexty a septimy, kvintakordy aj v obratoch, diatonické tóniny a cirkevné mody (lydická, mixolydická), celotónová, príp. dórska, ✓ vypracujú referát alebo vytvoria 1 kolektívny tematický celok podľa výberu žiakov.	Tematické okruhy: Ľudský hlas a jeho uplatnenie v tvorbe skladateľov, inštrumentálna hudba so zreteľným, ľahko identifikovateľným programom). Od baroka ku klasicizmu a romantizmu. Gotika (informatívne), renesancia (informatívne), impresionizmus v hudbe. Vývoj populárnej hudby. Rozšírenie sluchovej orientácie v časopriestore hudby (intervaly, akordy, stupnice, dynamika, agogika, frázovanie). Hudobno-dramatický projekt alebo referát na vybranú tému.

HUDOBNO-NÁUKOVÉ POJMY

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓identifikujú kvintakordy a ich obraty: durový, molový, zväčšený, zmenšený, ✓ orientujú sa v terminológii podľa obsahového štandardu,	Kvintakord zväčšený, zmenšený modalita, tónina, modulácia, stupnica celotónová, chromatická a pentatonická. Pieseň, opera, opereta, muzikál, melodráma,

	pieseň bez slov, šansón, populárne piesne súčasnosti, gregoriánsky chorál, homofónia, polyfónia, a capella, kantáta, oratórium, omša.

Žiaci na konci 2. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

PERCEPČNÉ A TVORIVÉ ČINNOSTI

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ charakterizujú a analyzujú znaky jednotlivých štýlových období v počúvaných skladbách (barok, klasicizmus, romantizmus, renesancia, impresionizmus), ✓ verbalizujú zážitok z hudby a identifikujú použité výrazové prostriedky hudby a ich zmeny (dráma hudby - forma, obsah a ich vzťah), ✓ analyzujú zmenu jedného až dvoch tónov v trojzvuku, ✓ rozlišujú základný harmonický pohyb I, IV, V (+ II, VI).	Tematický okruh Vzťah obsahu a formy: 1. Pestovanie obraznej predstavy hudobného diela. 2. Hudba a obraz vo filme. Percepčná analýza programovej hudby. Komplexná orientácia v časopriestore hudby (intonačne, s pomocou hudobných nástrojov, v notovom zázname). Analýza zväčšovania a zmenšovania napätia vo vzťahu akordov v rámci klasickej harmonickej kadencie, príp. s pridaním vedľajších stupňov (II., VI.).

HUDOBNO-NÁUKOVÉ POJMY

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓orientujú sa v terminológii podľa obsahového štandardu.	Cyklická skladba, interpretácia, opus, tónorod. Sonáta, sonatína, suita. Concerto grosso, koncert, kadencia, symfónia, symfonická báseň. Piesňová forma, fúga, variácie, rondo, sonátová forma. Formy a žánre populárnej hudby podľa výberu učiteľa a žiakov.

Žiaci na konci 3. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

PERCEPČNÉ A TVORIVÉ ČINNOSTI

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ identifikujú celkový výraz, tonalitu, melodiku a základný harmonický pôdorys skladby (percepčná analýza skladby), ✓ rozpoznávajú typické znaky štýlových období, ✓ usporadúvajú jednotlivé hudobné štýly chronologicky, ✓ poznajú sociálnu funkciu hudby, ✓ identifikujú významné osobnosti hudobného života, ✓ ovládajú prehľad súborov a telies interpretačného umenia, ✓ vytvoria prezentáciu (alebo referát, esej, scenár, úvodné slovo ku koncertu a pod.) na vybranú tému individuálne alebo v skupine.	Tematické okruhy: 1. Dejiny hudby - periodizácia, význam hudby v živote človeka v minulosti a súčasnosti. 2. Hudobný život okolo nás, sociálna funkcia hudby. Typické znaky jednotlivých období počúvaných skladieb. Harmonické cítenie nadväzne na 2. ročník aj sledovaním zmien jedného alebo dvoch tónov v súzvukoch - rozvíjanie. Komplexná melodická a harmonická orientácia v skladbe analýzou krátkych skladbičiek alebo úryvkov z obdobia klasicizmu a raného romantizmu. Paralely medzi hudbou a inými druhmi umenia. Prieniky medzi hudobnými druhmi a žánrami.

HUDOBNO-NÁUKOVÉ POJMY

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓orientujú sa v terminológii podľa obsahového štandardu.	Motív, téma, hudobné predvetie a závetie, hudobná veta, coda. Modálna hudba, tonálna hudba, atonálna hudba. Dominantný septakord, akordické značky a ich význam v hudbe. Periodizácia dejín hudby. Doplnenie o: renesancia, neofolklorizmus. Rôznorodosť smerov, druhov a žánrov v hudbe 20. a 21. storočia.

FORMY PRAKTICKEJ VÝUČBY: Skupinové vyučovanie

8.2 Učebné osnovy – Tanečný odbor

Študijné zameranie hudobno – pohybová príprava, tanečná príprava, tanečné umenie

Úvod

Vzdelávací program pre tanečný odbor je programom rôznych tanečných a pohybových činností a otvorených príležitostí na rozvíjanie individuálnych učebných možností, tanečných a hudobno-pohybových kompetencií žiakov a pre orientáciu učiteľov tanečného odboru. V takomto chápaní nepredstavuje len súhrn katalógov, ktoré stanovujú výkony a obsah predmetov jednotlivých predmetov v tanečnom odbore.

Vzdelávací program pozostáva aj zo základných učebných cieľov, ktoré sa konkretizujú vo výkonovom štandarde. Teda v ucelenom systéme výkonov, ktoré sú vyjadrené odstupňovanými konkretizovanými cieľmi – učebnými požiadavkami. Tie predstavujú normu pre žiaka. Napriek tomu si však učiteľ tanečného odboru môže vzdelávací štandard bližšie špecifikovať, konkretizovať a rozvíjať, napríklad v podobe učebných úloh a otázok, či odstupňovať jednotlivé výkony podľa kognitívnych, psychomotorických a senzomotorických možností svojich žiakov.

K vymedzeným výkonom je priradený učebný obsah, v ktorom sa zdôrazňujú aj pojmy ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu jednotlivých predmetov tanečného odboru. Súčasne jednotlivé výkony nie sú vždy naviazané na každý učebný prvok, nepokrývajú celú šírku obsahu predmetov. Takto štruktúrované učivo tvorí obsahový štandard, ktorý je záväzkom pre učiteľa. Učitelia si môžu učebný obsah tvorivo modifikovať v príslušnom ročníku.

Pri koncipovaní otvorených príležitostí na rozvíjanie učebných možností a tanečných kompetencií žiakov je potrebné vytvárať také kognitívne činnosti, ktoré podporujú zisťovanie niečoho, hľadanie, pátranie, skúmanie v samotnom tanečno-pohybovom materiáli a pod. V tomto zmysle je cieľom výučby predmetov jednotlivých študijných zameraní tanečného odboru na základnej umeleckej škole napomáhať žiakom vytvárať si nové poznatky na základe zážitkov zo psychomotorických a senzomotorických činností, nie riadiť učenie len na zapamätanie sprostredkovane odovzdaných poznatkov.

Charakteristika odboru a podmienky prijímania žiakov

Vzdelávanie v tanečnom odbore ZUŠ rozdeľujeme do štyroch základných častí a to:
Prípravné štúdium - určené žiakom predškolského veku (vek – minimálne 4 roky), dĺžka štúdia minimálne jeden rok, maximálne dva roky.

Prvý stupeň základného štúdia:
- prvá časť I. stupňa základného štúdia - ISCED 1B- dĺžka štúdia 4 roky (žiaci ZŠ alebo absolventi prípravného štúdia),
- druhá časť I. stupňa základného štúdia - ISCED 2B - dĺžka štúdia 4 roky (talentovaní žiaci ZŠ alebo absolventi ISCED 1B).
Druhý stupeň základného štúdia
- dĺžka 4 roky (talentovaní žiaci SŠ alebo absolventi ISCED 2B, absolventi štúdia pre dospelých).

Špecifické ciele:
Počas prípravného štúdia, ktoré trvá najviac dva roky (žiaci od 4 rokov veku), pedagogický zamestnanec pripravuje žiaka prostredníctvom obsahu vzdelávania v predmete hudobno-pohybová príprava na ďalšie štúdium. Cieľom vyučovacieho procesu v prípravnom štúdiu je zároveň overenie predpokladov pre ďalšie štúdium v tanečnom odbore.
Cieľom vyučovacieho procesu v prvej časti I. stupňa základného štúdia tanečného odboru ZUŠ je všestranná základná tanečná výchova žiakov pre ďalšie štúdium v tanečných technikách klasického, ľudového a džezového tanca. Zároveň na konci štúdia u mimoriadne nadaných žiakov je možné pokračovať v štúdiu tanca na tanečných konzervatóriách.
Cieľom vyučovacieho procesu v druhej časti I. stupňa základného štúdia tanečného odboru ZUŠ je dôsledným metodickým postupom pripraviť absolventa I. stupňa základného štúdia buď na záujmovú umeleckú činnosť v súboroch moderného scénického a ľudového scénického tanca alebo na pokračovanie v štúdiu na II. stupni základného štúdia v ZUŠ. Podmienkou úspešného absolvovania I. stupňa je zvládnuť základy tanečných techník (klasický, ľudový a džezový tanec) a realizovať sa v tanečnej praxi na verejnom vystúpení. Pri mimoriadnom nadaní a záujme môže absolvent I. stupňa absolvovať prijímacie skúšky na šesťročné štúdium na hudobno-dramatické konzervatóriá so študijným zameraním Tanec.
Druhý stupeň tanečného vzdelávania prebieha na II. stupni základného štúdia, trvá tiež 4 roky. Po absolvovaní štúdia, v prípade mimoriadneho talentu žiaka a jeho individuálneho záujmu, je možné absolvovanie talentových prijímacích skúšok na vysoké školy umeleckého zamerania.
Podmienky prijímania žiakov na jednotlivé stupne vzdelania:
Prípravné štúdium - fyzické dispozície, elementárne hudobné cítenie.
Prvý stupeň - talentovaní žiaci ZŠ, ktorých zručnosti a vedomosti zodpovedajú náročnosti ročníka, do ktorého sú prijímaní.
Druhý stupeň - absolventi I. stupňa základného štúdia alebo štúdia pre dospelých alebo

výnimočne talentovaní žiaci stredných škôl, ktorých zručnosti a vedomosti zodpovedajú náročnosti štúdia ročníka, do ktorého sú prijímaní.
Štúdium pre dospelých - výnimočne talentovaní žiaci SŠ, ktorých zručnosti a vedomosti zodpovedajú náročnosti štúdia ročníka, do ktorého sú prijímaní.

Žiaci:
získajú všeobecnú orientáciu v oblasti tanečného umenia,
rozvíjajú kompetencie, zručnosti a návyky, ktoré sú predmetom umeleckého vzdelávania v oblasti tanca,
aplikujú vedomosti a zručnosti získané vzdelávaním v samotnej tanečnej interpretácii i v pochopení obsahu choreografických diel tanečného umenia,
dosiahnu úroveň požadovaných schopností a zručností kvalitných tanečníkov pre potreby amatérskych tanečných súborov a kvalitných uchádzačov pre štúdium na konzervatóriách a vysokej škole umeleckého zamerania,
komunikujú im vlastným spôsobom a tvoria tanečno-pohybové celky a realizujú nápady a podnety v odbore tanečného umenia.

Profil absolventa
Absolvent prvej časti I. stupňa základného štúdia - primárneho umeleckého vzdelávania po preukázaní vedomostí a zručností, ktoré nadobudol v priebehu štúdia, je pripravený pokračovať v štúdiu druhej časti I. stupňa základného štúdia tanečného odboru. Po ukončení prvej časti I. stupňa základného štúdia má žiak osvojené základy umeleckej výchovy a vzdelávania v základných tanečných technikách (klasický tanec, kreatívny tanec a ľudový tanec).
Získal základy hudobnej a tanečnej terminológie a komunikácie v umeleckej oblasti.
Absolvent prvej časti I. stupňa základného štúdia - primárneho umeleckého vzdelávania (ISCED 1B) sa dokáže vyjadrovať na úrovni základnej kultúrnej gramotnosti prostredníctvom umeleckých vyjadrovacích prostriedkov vo všetkých základných tanečných technikách tanečného odboru, v ktorom si rozvinul schopnosť tvoriť a prijímať umenie na danej úrovni stupňa ukončeného vzdelania.
Úroveň rozvinutosti kľúčových kompetencií, ktoré absolvent dosiahol na konci prvej časti I. stupňa základného štúdia nie je ukončená. Vytvára len základ pre následné stupne vzdelávania.
Absolvent druhej časti I. stupňa základného štúdia - nižšieho sekundárneho umeleckého vzdelávania (ISCED 2B) tanečného odboru ZUŠ má ukončený I. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy. Absolvovaním súboru predmetov umeleckého vzdelávania je pripravený na štúdium na stredných školách tanečného zamerania. Absolvent je pripravený na celoživotné vzdelávanie a rozširovanie svojich

nadobudnutých všeobecných a odborných vedomostí a zručností v umeleckej oblasti. Po ukončení druhej časti I. stupňa základného štúdia ZUŠ má žiak osvojené základy umeleckej výchovy a vzdelávania v danom vyučovacom odbore. Získal základy pre osvojenie účinných techník celoživotného učenia sa a pre rozvoj nadobudnutých spôsobilostí. Je schopný umelecky pôsobiť v rôznych tanečných súboroch, umeleckých formáciách. Absolvent druhej časti I. stupňa základného štúdia ZUŠ dokáže pomenovať druhy umenia, ich hlavné nástroje a vyjadrovacie prostriedky, uvedomuje si význam umenia a kultúrnej komunikácie vo svojom živote, cení si ľudové tradície, rešpektuje vkus iných ľudí a primerane veku dokáže vyjadriť svoje názory a postoje k estetickým hodnotám, správa sa kultúrne, kultivovane primerane okolnostiam, situáciám a sociálnym potrebám, je schopný využívať osvedčené stratégie učenia sa, nadobudnuté teoretické i praktické poznatky dokáže uplatniť pri ďalšej samostatnej činnosti, svoje vedomosti dokáže sám rozvíjať, obnovovať, je schopný primerane reagovať na nové trendy i na spoločenský vývoj, na základe získaných poznatkov a skúsenosti dokáže hodnotiť a kriticky pristupovať k ďalšiemu tvorivému procesu, dokáže uplatniť nadobudnuté znalosti a spôsobilosti v rôznych životných situáciách, dokáže využívať dostupné formy sociálnej komunikácie s okolím, s ktorým prichádza do kontaktu. Úroveň rozvinutosti kľúčových spôsobilostí, ktoré žiaci dosiahnu v druhej časti prvého stupňa základného štúdia ZUŠ, nie je ukončená. Vytvára len bázu pre následné stupne vzdelania, pre celoživotné učenie sa.

Absolvent II. stupňa základného štúdia je pripravený na celoživotné vzdelávanie a rozširovanie svojich nadobudnutých všeobecných a odborných vedomostí a zručností v umeleckej oblasti. Absolvovaním súboru predmetov umeleckého vzdelávania počas štúdia je pripravený na vysokoškolské štúdium na školách umeleckého zamerania. Absolvent II. stupňa základného štúdia je schopný dodržiavať princípy správneho držania tela v pohybe, v tanci aj v civilnom držaní tela. Má rozvinuté prirodzené pohybové danosti: pružnosť a koordináciu jednotlivých častí tela. Je spôsobilý uvedomovať si základné princípy jednotlivých tanečných techník a dokáže ich aplikovať v tanečnom vyjadrovaní v rámci tanečnej interpretácie. Výučbou jednotlivých tanečných techník v rozsahu tanec - komunikačný prostriedok, dokáže ohodnotiť náročnosť prevedenia a vnímať obsah choreografických diel. Má rozvinuté vnútorné improvizačné cítenie, ktoré môže uplatňovať aj vo vlastných tanečných projektoch. Zároveň sa spôsobom výučby výchova pre umenie a výchova umením stáva v bežnom živote uvedomelým divákom scénických tanečných prezentácií. Dokáže sa orientovať v základnej terminológii hudobnej teórie a ovláda odbornú terminológiu jednotlivých tanečných techník v rozsahu obsahu štúdia.

VYSVETLENIE SKRATIEK

DK – dolná končatina
ĽDK, PDK - ľavá dolná končatina, pravá dolná končatina
HK - horná končatina
ĽHK, PHK- ľavá horná končatina, pravá horná končatina
SK, SDK - stojná (oporná) dolná končatina
KK , KDK - kročná (pracujúca) dolná končatina
DH - dehors
DD - dedans
Vých. poz. - východzia pozícia
ĽB - ľavý bok
PB - pravý bok
HR- hodinové ručičky
T - takt
Pozície DK - I., II., III., IV., V.
Pozície HK - 1., 2., 3.
poz. -pozícia
batt. - battement
prir. vyt. - prirodzene vytočená
par. - paralelne
KB - knee bend (demi-plié)
TT - table top (rovný priestor)
Číslovanie priestoru podľa bodov 1 až 8 z klasického tanca.

Hudobno - pohybová výchova

Charakteristika predmetu

Pomocou predmetu hudobno-pohybová výchova sa zameriavame výsostne hravým a presne cieleným spôsobom motivácie na prípravu detí v predškolskom veku (od 4 rokov veku dieťaťa) v oblasti rozvoja hudobno-pohybových činností, ktoré sú nevyhnutným predpokladom ďalšieho úspešného štúdia žiaka v tanečnom odbore na ZUŠ. Obsahom štúdia predmetu je možné pripraviť i žiakov hudobného odboru prípravného štúdia spojeným vyučovaním žiakov týchto dvoch študijných odboroch na ďalšie štúdium v hudobnom odbore.
Predmet obsahuje základné okruhy a to:
Pohybová príprava - v základných polohách na mieste vedieme žiakov k uvedomovaniu si a upevňovaniu svalstva, ako aj k získavaniu pružnosti a pevnosti celého tela formou elementárnych cvičení na zemi.
Pohyb v priestore - prácu zameriavame na rozvoj cítenia a orientáciu dieťaťa v priestore, ako aj vzájomnú harmóniu pohybu v dvojiciach, trojiciach, v skupine využitím elementárnych druhov chôdze, behu, poskočného kroku, preskočného kroku,

výskokov a pod. v prirodzenej realizácii.
Pohybové hry so spevom - tanečné motívy a jednoduché rytmické cvičenia - tieto časti predmetu prelíname navzájom a tým dosiahneme elementárne cítenie hudby ako celku. Využívame v tejto časti hodiny prostriedky ako sú ľudové piesne, riekanky, vyčítanky a pod. s využívaním pohybovo-zvukových elementov (podupy, potlesky, hra na tele a pod.).
Všetky časti predmetu vo vyučovacom procese musia byť úzko prepojené s adekvátnym klavírnym sprievodom (alebo akordeónom), pretože len takáto úzka spolupráca vedie žiakov k vnímaniu hudby a schopnosti vyjadrovať jej obsah adekvátnym pohybom.

Ciele:
formovať prvé návyky správneho držania tela,
osvojiť si základy rytmiky, intonácie, dynamiky,
rozvíjať orientáciu v priestore,
získať schopnosť reagovať pohybom na zmeny tempa,
overiť predpoklady žiaka na ďalšie štúdium v tanečnom alebo hudobnom odbore ZUŠ.

Vzdelávací štandard
Prípravné štúdium 1
Žiaci po ukončení prípravného štúdia 1 (PŠ1):

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
formujú prvé náznaky návykov správneho držania tela, ovládajú základy rytmiky, intonácie, reagujú pohybom na zmeny hudobného tempa, ovládajú elementárnu orientáciu v priestore tanečnej sály, zatancujú jednoduché hudobno-pohybové kombinácie, poznajú ľudové aj neľudové piesne.	Pohybová príprava - elementárne cvičenia v základných polohách na mieste. Pohyb v priestore - elementárne tanečné kroky. Pohybové hry so spevom - poznanie ľudových aj neľudových detských piesní. Rytmické cvičenia - precvičovanie v riekankách, vyčítankách.

TANEČNÁ PRÍPRAVA

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Tanečná príprava v základnej umeleckej škole je jediným povinným predmetom orientovaným na prípravu žiaka elementárnymi prípravnými cvičeniami na nasledovné štúdium v ďalších tanečných technikách povinných predmetov štúdia ako sú klasický tanec, ľudový tanec, kreatívny tanec a džezový tanec. Predmet obsahuje rovnaké tematické okruhy ako predmet hudobno-pohybová príprava, len s tým rozdielom, že na žiakov sú kladené postupne vyššie nároky v čistote prevedenia a uvedomovania si jednotlivých technických a tanečných prvkov, čo je nesmierne dôležité pri vypracovávaní istých pohybových stereotypov, potrebných pre ďalší rozvoj v ostatných tanečných technikách. Nesmierne dôležitým rozdielom je ďalej i fakt v prístupe pedagogického zamestnanca k žiakovi, hravú formu motivácie žiaka pedagogickým zamestnancom na konci štúdia tohto premetu využíva v minimálnej miere a tým dosiahne u žiaka počiatok tanečnej disciplíny, vytrvalosti a precíznosti.

CIELE PREDMETU

získať návyk správneho držania tela,
v polohách na mieste pripravovať jednotlivé svalové skupiny k fixovaniu tohto návyku a rozvíjať dispozície,
v priestore získavať estetický pohyb a hudobno-pohybové cítenie,
vedieť odlíšiť pohyb na ľudovú hudbu a hudbu umelú,
hudobné vzdelávanie zamerať na rytmus, tempo, takt, dynamiku, frázovanie - teoreticky aj prakticky.

Vzdelávací štandard
Prípravné štúdium 2

Žiaci po ukončení prípravného štúdia 2 (PŠ2) základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
získajú prvé náznaky návykov správneho držania tela, ovládajú základy rytmiky, intonácie, dynamiky, predvedú jednoduché cviky obratnosti, reagujú pohybom na zmeny taktu, ovládajú elementárnu orientáciu v priestore tanečnej sály, zatancujú jednoduché hudobno-pohybové	Pohybová príprava - elementárne cvičenia v základných polohách na mieste a cviky obratnosti. Pohyb v priestore- elementárne tanečné kroky v rozmanitých priestorových formáciách. Pohybové hry so spevom - poznanie ľudových aj neľudových detských piesní. Rytmické cvičenia - precvičovanie

kombinácie, poznajú ľudové aj neľudové piesne.	v riekankách, vyčítankách, podupoch, potleskoch.

Požiadavky na overenie spôsobilosti postupu do 1. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia
Žiaci dokážu:
podľa pokynov pedagogického zamestnanca vedome rozlišovať napätie a uvoľnenie jednotlivých svalových skupín tela v elementárnych cvičeniach na podlahe,
spamäti interpretovať ľudové a neľudové piesne,
demonštrovať chôdzu, beh (prirodzený, rozmanite štylizovaný a motivovaný), cval bočný, poskok, preskok (v prirodzenej realizácii),
ovládať jednoduché cviky obratnosti („kolíska“, „sviečka“, „fúrik“ a pod.),
rytmizovať mená (4 doby, 3 doby, 2 doby),
rozlíšiť tempo, hudobný zvuk,(tón: vysoký, stredný, nízky), cítiť frázu a akcent na 1. dobu.

1. časť I. stupňa základného štúdia

Žiaci po ukončení 1. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:
POHYBOVÁ PRÍPRAVA

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
získajú prvé návyky správneho držania tela, zapájajú jednotlivé svalové skupiny v polohách na mieste k fixovaniu tohto návyku, poznajú jednoduché cvičenia na rozvoj svojich fyzických dispozícií, realizujú niektoré cvičenia na podlahe s DK vytočene, vedome prenášajú váhu tela v jednoduchých cvičeniach v stoji na mieste z jednej DK na druhú DK.	Ľah vzad: priehlavky, sedacie svaly, panva, bedrové kĺby, brušné svaly, „sviečka“. ľah vpred: sedacie svaly a DK, bedrové kĺby, chrbtové svaly, sed znožný: dolné končatiny, chrbtica a DK, sed roznožný: dolné končatiny a chrbtica, sedacie svaly, panva – podsadenie, sed roznožný skrčmo: bedrové kĺby, sedacie svaly, panva- podsadenie, chrbtica, sed na pätách: sedacie svaly, panva, chrbtica, hlava, ramená, sed skrížmo (turecký sed): hlava, ramená, trup, kľak spojný: stehenné svaly, chrbtica, Podpor kľačmo: chrbtica, panva, stoj v I. poz. paralelne aj prirodzene vytočene: dolné končatiny paralelne aj vytočene (prednoženie, unoženie, zanoženie, podrepy, drepy, výpony, perovanie kolien

	a priehlavkov), trup, hlava, ramená (rovný predklon, okrúhly záklon, rotácia ramien, otáčanie a úklony hlavy), horné končatiny (predpaženie, upaženie, vzpaženie, krúženie časťami HK, aj celými HK). Akrobatické cvičenia: kotrmelec vpred do sedu znožného alebo roznoženého, kotrmelec vzad do drepu, kotrmelec vpred zo stoja do stoja, kotrmelec vzad do sedu roznožného, Premet stranou (prípravná fáza).

POHYB V PRIESTORE

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
zvládnu orientáciu v priestore v elementárnych priestorových formáciách, v priestore zvládnu elementárny estetický pohyb bez súčasnej kombinácie práce horných končatín, realizujú jednotlivé druhy cvičení v úzkej spolupráci s hudobno-pohybovým cítením, zvládnu elementárne skoky a kroky realizovať v jednoduchých kombináciách bez súčasného kombinovania práce s hornými končatinami, zvládnu princíp odrazu a dopadu jednotlivých skupín skokov, poznajú základný princíp práce hlavy pri pomalých otáčaniach o 360°, predvedú jednoduché pohybovo - tanečné kombinácie podľa zadania pedagóga, poznajú názvoslovie jednoduchých tanečných krokov a skokov, realizujú jednoduché tanečné kroky a skoky v rôznych priestorových formáciách bez vzájomného kombinovania, poznajú pojem diagonála a v rámci elementárnych tanečných krokov a skokov tento priestor využívajú.	Priestorové formácie: kruh, osmička, rad, zástup, diagonála, dvojice, trojice, voľné skupiny. Chôdza: s postupom vpred a vzad vytočene, s postupom vpred vo výpone – vytočene, (Počas chôdze používame základné možnosti držania HK: v zníženom upažení, vbok, na pleciach, v záhlaví, v opozícii s DK (chôdza prirodzená). Beh: s postupom vpred a vzad prirodzený, s prednožovaním aj zanožovaním skrčmo paralelne s postupom vpred - „koníčkový cval“, kombinovanie chôdze a behu v rozmanitých priestorových formáciách. Poskočný krok: s postupom vpred, vzad a bočne s nízkym prednožovaním skrčmo v 2/4 takte - pravidelný rytmus, kombinovanie poskočného kroku s „koníčkovým cvalom“, s postupom vpred s vysokým prednožovaním skrčmo v2/4 takte - bodkovaný rytmus. Polkový krok: s postupom vpred, vzad a bočne v rozmanitých formáciách najčastejšie v kruhu,

	v kombináciách s podupmi, potleskami, poskokmi, cvalom bočným. Valčíkový krok: s postupom vpred a bočne. Otáčanie: 90°, 180°, 360° stupňov v pomalom tempe, vpravo aj vľavo, orientácia priestoru podľa klasického tanca - body 1až 8 elementárne skoky v piatich základných skupinách skokov: 1. z dvoch DK na dve DK (v I. a II. poz. paralelnej a prirodzene vytočenej), 2. z jednej DK na dve DK, 3. z jednej DK na druhú DK, 4. z dvoch DK na jednu DK, 5. z jednej DK na tú istú DK.

TANEČNÉ MOTÍVY

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
zatancujú základné tanečné motívy z techniky ľudového tanca, poznajú názvoslovie základných tanečných motívov z techniky ľudového tanca, realizujú jednoduché tanečné motívy v rôznych priestorových formáciách, poznajú rozdiel prevedenia medzi perovaním váhou a perovaním ťahom v chôdzi, jednokročke, dvojkročke.	Perovanie váhou: v stoji, v chôdzi, v jednokročke, v dvojkročke (bočne). Dvojité perovanie váhou: v stoji, v chôdzi, v jednokročke, v dvojkročke (bočne), Premenný krok: dvojdobý (vpred, vzad a bočne), trojdobý (vpred, vzad a bočne). Perovanie ťahom: v stoji, v chôdzi, v jednokročke, v dvojkročke (bočne). Drobné premenné krôčiky: na mieste, z miesta.

ROZVOJ HUDOBNÉHO CÍTENIA

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
poznajú 2 ľudové piesne, poznajú základy hudobnej náuky, rozlišujú párne a nepárne takty, rozlišujú pohyb na ľudovú hudbu a hudbu umelú.	Tempo: rovnomerné, zrýchľované, spomaľované (najviac používané talianske názvy), tón - nota: celá, polová, štvrťová, osminová, pomlčky: celé, polové, štvrťové, osminové, takt- 2/4, 3/4, 4/4: zápis na tabuľu,

	improvizácia na zadanú hudobnú skladbu, Rytmické cvičenia: v 2/4, 3/4, 4/4 takte s možnosťou využitia rytmických nástrojov. Dynamické cvičenia: forte a piano v hudbe aj v pohybe. Výrazové cvičenia: legato a staccato v hudbe aj v pohybe.

Žiaci po ukončení 2. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

POHYBOVÁ PRÍPRAVA

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
predvedú pozície horných končatín, vedome udržia správne držanie tela, v práci dolných končatín realizujú pohyb vytočene ako prípravu na predmet klasický tanec, poznajú náročnejšie cvičenia na rozvoj svojich fyzických dispozícií, poznajú základné pozície HK z techniky klasického tanca.	Ľah vzad: priehlavky (vytočene so zdvihom jednej DK na 45º), sedacie svaly, panva, bedrové kĺby, svaly a väzivá DK (zdvih jednej DK aj švihom vytočene s prepnutým priehlavkom), brušné svaly zdvih trupu do polosedu), „Sviečka“ s roznožením. Ľah vpred: sedacie svaly (vytočene s prepnutými DK), bedrové kĺby (passé, žaba), chrbtové svaly (HK v upažení, na ramenách, v zapažení). Ľah na boku: svaly a väzivá DK (príprava battement développé bočne, švihy DK). Sed znožný: dolné končatiny, chrbtica, sedacie svaly (prechod z ľahu vpred do prekážkového sedu, vytlačenie panvy a návrat do VP). Sed roznožný: dolné končatiny, chrbtica. Sed roznožný skrčmo: bedrové kĺby, chrbtica, panva (vysúvanie hrudníka, krúženie). Sed na pätách: sedacie svaly, stehenné svaly (podsadzovanie panvy až do kľaku spojného, rovný záklon), horné končatiny (rovné aj zaokrúhlené línie). Sed skrížmo (turecký sed): hlava, ramená, trup (horné končatiny - príprava na pozície z klasického tanca). Kľak spojný: stehenné svaly, chrbtica ,sedacie svaly.

	Podpor kľačmo: chrbtové svaly (švihy do zanoženia). Stoj v I. a II. poz. prirodzene vytočene aj paralelne: dolné končatiny, trup, hlava, ramená (rovný predklon do 90°, vysúvanie hrudníka), horné končatiny (pozície HK z klasického tanca). Akrobatické cvičenia: príprava na stoj na rukách, premet stranou.

POHYB V PRIESTORE

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
zvládnu orientáciu v priestore v náročnejších priestorových formáciách, v pohybe ovládajú základné tanečné kroky s natáčaním tela, v pohybe v priestore dokážu žiaci koordinovane spojiť prácu HK a DK, poznajú rozdiely princípov skokov jednotlivých skupín skokov, v práci skokov jednotlivých skupín zvládnu charakteristickú skokovú kombináciu (poskok - preskok - zoskok - výskok).	Priestorové formácie: kruh, vlásenka, vlnovka, osmička, rad, zástup, diagonála, dvojice, trojice, voľné skupiny, zmena smeru v kruhu, delenie kruhu. Chôdza: s postupom vpred a vzad vytočená, kombinovaná s pohybom horných končatín, výpadová chôdza vpred, kombinovanie horných končatín s chôdzou buď súčasne alebo samostatne v rytmickom slede pohybu. Beh: prirodzený s pocitom dostredivosti pohybu v okrúhlych dráhach, vytočený s postupom vpred a vzad po rovných a okrúhlych dráhach, hladký, strihaný (vytočene v bodkovanom rytme, kolená a priehlavky napnuté), plynulý beh do diaľky v podrepe. Poskočný krok: nízky s prepínaním priehlavku s postupom vpred, vzad aj bočne paralelne, vysoký s prepínaním priehlavku s postupom vpred v bodkovanom rytme, s prednožovaním vytočene s napnutým kolenom a priehlavkom s prednožovaním pokrčmo s napnutým priehlavkom (attitude). Polkový krok: s postupom vpred, vzad aj bočne s natáčaním a otáčaním s väčším odrazom, v kombinácii s inými tanečnými krokmi, „päta“ - špica krok sun krok“. Valčíkový krok: vytočene z VP III. poz. s postupom vpred, vzad aj bočne.

	Skoky: skoky 1. skupiny na mieste (z dvoch DK na dve DK) v I. a II. poz. vytočene – výskoky, skoky 2. skupiny z miesta (z jednej DK na dve DK) – zoskoky, skoky 3. skupiny z miesta (z jednej DK na druhú DK) - preskoky skoky do diaľky s akcentovaným odrazom z jednej DK - preskoky kombinácia: poskok - preskok - zoskok – výskok.

TANEČNÉ MOTÍVY

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
dokážu spájať základné tanečné motívy z ľudového tanca do kombinácií, predvedú jednoduchú rotáciu o 180°, poznajú názvoslovie elementárnych tanečných motívov.	Prenášanie váhy tela. Perovanie ťahom: v stoji, v chôdzi, v jednokročke, v dvojkročke (bočne), v karičke, perovanie ťahom a váhou striedavo: v stoji, v chôdzi, jednokročka a dvojkročka v zadnom oblúku (perovanie ťahom, perovanie váhou), cval bočný vo dvojici (párové držanie), chôdza striedavo cez pätu perovaná ťahom, polkový krok (ľudový), valčíkový krok (ľudový), valaský vo dvojku na pološpičku prinožovaný (na mieste, bočne), valaský vo dvojku na pološpičku (vpred, vzad). Rotácia na mieste: hladko, poskokmi o 180°. Nahadzovaný: na pološpičku, na pätu.

ROZVOJ HUDOBNÉHO CÍTENIA

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
poznajú základy hudobnej terminológie, aplikujú základy hudobnej terminológie v pohybe na mieste, realizujú jednoduchý notový zápis.	Rytmické cvičenia v 2/4 ,3/4, 4/4 takte so zapojením osminových hodnôt a pomlčiek, predtaktie v rôznych pohybových kombináciách, legato, staccato v rôznych pohybových kombináciách (vedený pohyb, švihový pohyb), triola - v notovom zápise aj pohybe eventuálne so sprievodom rytmických nástrojov, bodkovaný rytmus - v notovom zápise aj v pohybe eventuálne so sprievodom rytmických nástrojov, zmena taktu - improvizácia v priestore, dynamické cvičenia - chápanie pohybu nielen odstupňovaním sily zvuku, ale aj sily

	emócií a vnútorného svalového napätia.

KLASICKÝ TANEC

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Klasický tanec je v súčasnosti uznávaný ako jeden zo základných výrazových prostriedkov scénického tanečného umenia. Je to pohybový systém s presne vypracovanou metodikou a teóriou. K jeho štúdiu sú nevyhnutné nasledovné predpoklady: fyzické dispozície (vytočenosť DK, elastické svaly a väzivá, proporčne správne stavané telo, fyzické zdravie), psychické dispozície (pevná vôľa, vytrvalosť, sebadisciplína, psychické zdravie) a talent na tanec (koordinácia pohybov, estetický prejav, muzikálnosť, cítenie rytmu a výrazu hudby). Všetky tieto kritériá sú nevyhnutné pre prijatie detí na tanečné konzervatóriá a hudobno-dramatické konzervatóriá so študijným zameraním tanec. Pre žiakov tanečných odborov ZUŠ sú tieto požiadavky trochu miernejšie, nakoľko ZUŠ nevychovávajú profesionálnych tanečných interpretov. Napriek tomu má klasický tréning pre žiakov ZUŠ veľký význam. Vyučovacia hodina kladie nároky na disciplínu pohybu, precíznosť a sústredenie na uvedomelý pohyb, ktorý má svoje pravidlá a štýl. Klasický tréning kultivuje telo, zlepšuje a rozvíja tanečnú techniku. Technika klasického tanca má najprepracovanejšiu metodiku výučby a je zároveň základným pilierom rozvoja v ostatných tanečných technikách. Presne vypracovaný systém a metodiku je nevyhnutné dôsledne dodržiavať. V každom ročníku sa okrem výučby nových cvikov zdokonaľujú súčasne cviky už prebrané. Vytvárajú sa z nich jednoduché väzby, ich neustálym precvičovaním sa zvyšuje svalová sila, stabilita, koordinovanosť. Žiaci si vypracovávajú isté pohybové stereotypy. Zároveň nadobúdajú zmysel pre systematickú prácu, trpezlivosť a vôľu prekonávať ťažkosti. Správne volená metóda vyučovania a dodržiavanie metodického postupu pri vyučovaní klasického tanca zaručuje, že po absolvovaní I. a II. stupňa vychádza zo ZUŠ kvalitný tanečník pre amatérske súbory alebo úspešný uchádzač o ďalšie štúdium na tanečných a hudobno-dramatických konzervatóriách so študijným zameraním tanec.

Pri porovnaní učebnej látky v predmete klasický tanec v ZUŠ a v osemročnom tanečnom konzervatóriu je možné konštatovať nasledovný fakt: učebná látka prvých troch ročníkov tanečného konzervatória zodpovedá svojím rozsahom učebnej látke od 3. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia po 2. ročník II. stupňa základného štúdia v ZUŠ, okrem cvičenia na špičkách. Žiak po absolvovaní II. stupňa základného štúdia nadobúda základný stupeň vyspelosti v technike klasického tanca.

CIELE PREDMETU

dodržiavať správnu koordináciu tela pri realizácii jednotlivých cvičení s dôrazom uvedomelého využitia tejto znalosti pri zvyšovaní náročnosti prevedenia cvičení (výška skoku, zvyšovanie počtu obratov pri rotácii a pod.),

aplikovať vedomú koordináciu tela s efektívnym využitím prislúchajúcich svalov i v ďalších tanečných technikách,

poznať terminológiu techniky klasického tanca slovom aj písmom v rozsahu obsahu

predmetu,
dosiahnuť základný stupeň vyspelosti v technike klasického tanca (3. ročník tanečného konzervatória),
viesť žiaka k zmyslu zodpovednosti, systematickej práci a vôli prekonávať ťažkosti.

Vzdelávací štandard

Prvá časť I. stupňa základného štúdia

Žiaci po ukončení 3. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
aplikujú základné držanie tela v technike klasického tanca v postavení tvárou a bokom k tyči, ovládajú postavenie DK en dehors v rámci svojich anatomických dispozícií v základných cvičeniach techniky klasického tanca, realizujú základné cvičenia techniky klasického tanca v cvičení à la barre a au milieu, predvedú prípravné port de bras s dodržaním správneho držania tela, poznajú základnú terminológiu techniky klasického tanca slovom.	Exercices à la barre: postavenie čelom k tyči, poloha HK na tyči, I., II., V. poz. DK v postavení čelom k tyči, v postavení bokom k tyči Battement dégagé do II. poz., Demi-plié v I., II., V. poz. v postavení čelom k tyči, Battement tendu simple z I. a V. poz. v postavení čelom k tyči, postavenie bokom k tyči, poloha HK na tyči, prípravné port de bras v postavení bokom k tyči – préparation, Révérence - v priestore Demi - plié v I., II., III., V. poz. v postavení bokom k tyči, Battement tendu simple z I. poz. v postavení bokom k tyči, Passé par terre - v postavení čelom, bokom k tyči, prípravné cvičenie na rond de jambe par terre v postavení čelom k tyči - en dehors, en dedans, Battement tendu demi-plié v postavení čelom k tyči, Rond de jambe par terre v postavení čelom k tyči, Battement tendu soutenu v postavení čelom k tyči, Battement tendu soutenu v postavení bokom k tyči, prípravný cvik k battement tendu jeté v postavení čelom k tyči z I. poz. - 30°, prípravný cvik k battement tendu jeté v postavení bokom k tyči z I. poz. 30°, polohy sur le cou de pied v postavení čelom k tyči- základná poloha, Battement frappé v postavení čelom k tyči par terre,

	Relevé-abaissé v I. a II. poz. v postavení čelom k tyči, Battement relevé lent do všetkých smerov na 45°, záklon a úklon tela v postavení čelom k tyči, predklon tela bokom alebo chrbtom k tyči, Temps-levé sauté v I. a II. poz. v postavení čelom k tyči. Exercices au milieu: Demi - plié v I., II. poz. en face, Battement dégagé do II. poz., Battement tendu simple z I. poz. en face, prípravné cvičenie na rond de jambe par terre, Battement tendu demi-plié z I. a V. poz. en face, Battement tendu soutenu z I. a V. poz en face, Relevé - abaissé v I. a II. poz., 1. port de bras s DK v I. poz. en face, prípravné port de bras en face, Allegro: Temps - levé sauté v I. a II. poz., Pas échappé z I. do II. poz. (prípravná fáza).

Žiaci po ukončení 4. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
aplikujú elementárnu koordináciu pohybu DK, HK a hlavy v základných cvičeniach techniky klasického tanca (préparation k rond de jambe par terre), zvládnu princípy vytočenosti a princíp realizácie pohybu v jednotlivých základných cvičeniach techniky klasického tanca s efektívnym použitím prislúchajúcich svalov tela, použijú silu priehlavku k uspokojivému zvládnutiu jednotlivých cvičení techniky klasického tanca, poznajú základnú terminológiu techniky klasického tanca slovom.	Exercices à la barre: Battement tendu double do II. poz. Battement tendu simple z V. poz. Battement tendu pour le pied Battement tendu jeté z I. a V. poz. v postavení čelom a bokom k tyči - 30° Battement tendu jeté en cloche, v postavení čelom a bokom k tyči - 30° Battement tendu pour le pied do II. poz. IV. poz. - battement dégagé do IV. poz. záklon a úklon tela bokom k tyči Rélevé - abaissé v V. poz. Demi - plié v IV. a V. poz. Demi rond de jambe par terre scénická poloha cou-de-pied Battement soutenu par terre (cez cou- de-pied) Demi - plié a relevé v I., II., V. poz. préparation k rond de jambe par terre (en dehors, en dedans) Battement fondu par terre Battement frappé en l'air- 30°

	prípravné cvičenie pre 3. port de bras 3. port de bras Battement relevé lent na 90° Grand battement jeté z I. poz. Battement fondu en l´ air - 45° Battement rétiré (passé na 45° a 90°) Grand plié v I., II., V. poz. prípravné cvičenie pre pas coupé Exercices au milieu Battement tendu simple z V. poz. Battement tendu jeté z I. a V. poz. - 30° Épaulement (croisé, éffacé) obraty par terre na dvoch DK Battement frappé par terre Rélevé - abaissé v I., II., V. poz. Rond de jambe par terre Demi - rond de jambe par terre Battement soutenu par terre Demi - plié V. poz. préparation k rond de jambe par terre (en dehors, en dedans) Battement fondu par terre Battement relevé lent na 90° à la seconde z I. a V. poz. 2. port de bras v épaulement croisé Allegro: Temps - levé sauté v V. poz. prípravné cvičenie pre pas échappé sauté do II. poz.

Záverečná skúška:
žiaci preukážu základné znalosti tanečnej techniky v rámci interpretačnej praxe v choreografiách výrazového, scénického tanca s využitím základných princípov techniky klasického tanca v rozsahu minimálne 3 min.,
žiaci predvedú nasledovný tréning v rámci postupových skúšok spamäti:
časový rozsah 60 min

Révérence
1. port de bras en face v 1. poz. DK (4/4 T)
Exercices à la barre:
Rozcvička 16 4/4 T
préparation: 2 4/4 T (vých. poz. I. poz. v postavení tvárou k tyči) HK z prípravnej poz. na tyč

1.- 3. T battement tendu pour le pied PDK- vpred, stranou, vzad,
4. T battement tendu dégagé cez II. poz. PDK,

5.- 8. T celé z ĽDK,
9.- 12. T úklony v I. poz. DK (HK na tyči),
12.-16. T záklony v I. poz. DK (HK na tyči).

Pliés (v postavení bokom k tyči)
32 4/4 T (vých. pozícia I. poz. DK, HK v prípravnej pozícii) préparation: 2 4/4 T - prípravné port de bras

1.- 2. T 2 x demi - plié,
3.- 4. T1 x grand plié,
5.- 6. T rovný predklon (príprava na 3. port de bras),
7. T 1x relevé -abaissé,
8. T battement tendu dégagé do II. poz DK,
9.- 10. T 2 x demi - plié v II. poz.,
11.- 12. T 1 x grand plié v II. poz.,
13.- 15. T úklon k tyči - PHK do 3. poz.,
16. T battement tendu dégagé do III. poz. DK (fakultatívne do V. poz. DK) PHK súčasne prechádza z 3. poz. cez 1. poz. do 2. poz.,
17.-18. T 2 x demi - plié,
19.-20. T 1 x grand plié,
21.-24. T 1. port de bras ,
25.- 32. T 3. port de bras.

Battement tendu simple z I. poz. (v postavení bokom k tyči)
32 2/4 T (PHK v prípravnej poz.), préparation: 2 2/4 T - prípravné port de bras.
1.- 2. T PDK 1 x battement tendu simple en avant,
3.- 8. T PDK 3 x battement tendu en cloche/ vpred, vzad, vpred/,
9.- 12. T PDK 2 x battement tendu simple à la seconde,
13.- 16. T PDK 1 x battement tendu double à la seconde,
17.- 32. T celá kombinácia en dedans.

Battement tendu simple z III. poz. (fakultatívne z V. poz.) (v postavení bokom k tyči)
32 2/4 T , préparation: 2 2/4 T - prípravné port de bras.
1.- 2. T1x battement tendu simple en avant,
3.- 4. T 2 x battement tendu simple en avant,
5.- 8. T 1.port de bras en dehors,
9.- 32. T celú kombináciu cvičiť en croix.

Battement tendu jetés z III. poz. (fakultatívne z V. poz.) (v postavení bokom k tyči)
32 2/4 T.
Rovnako ako kombinácia Battement tendu simple z I. poz. (kombinácia č.4.)
s rozdielom port de bras - 1. port de bras en dedans.

Battement tendu jeté z I. poz. (v postavení tvárou k tyči)
16 2/4 T- tvárou k tyči (kombinácia je fakultatívna), préparation: 2 2/4 T prípravné port de bras.
1.- 4. T 4 x battement tendu jetés à la seconde PDK,
5.- 8. T 4 x battement tendu jetés à la seconde ĽDK,
9.- 10. T 2 x battement tendu jetés à la seconde PDK,
11.- 12. T 2 x battement tendu jetés à la seconde ĽDK,
13. - 14. T 2 x battement tendu jetés à la seconde PDK,
15.-16. T 2 x battement tendu jetés à la seconde ĽDK.

Rond de jambe par terre (v postavení bokom k tyči)
64 3/4T (I. poz., HK v prípravnej poz.), préparation: 4 3/4 T- temps relevé par terre ako préparation pre rond de jambe par terre.
1.- 8. T 4 x rond de jambe par terre en dehors,
9.-12. T 1x battement relevé lent 45° en avant,
13.-16. T 1. port de bras,
17.- 32. T celá kombinácia en dedans, záver 1. port de bras en dedans,
33.- 48. T 3. port de bras,
49.- 64. T relevé v I. poz., obe HK do 1. poz. - výdrž.

Battement tendu soutenu a Battement soutenu (bez relevé) (v postavení bokom k tyči)
16 4/4 T, vých. poz. III. poz. (fakultatívne V. poz.), HK v prípravnej poz., préparation: 1 4/4 T - prípravné port de bras.

1. T battement tendu soutenu en avant,
2. T battement soutenu par terre (bez relevé) en avant,
3.- 4. T PHK z 2. poz. do 3. poz. a späť,
5.- 8. T kombinácia à la seconde,
9.- 12. T kombinácia en arrière,
13.- 16. T kombinácia à la seconde.

Battement fondu par terre (v postavení bokom k tyči)
8 4/4 T, vých. poz. III. poz. (fakultatívne V. poz.), PHK v prípravnej poz., préparation: 1 4/4 T - prípravné port de bras so súčasným vysunutím PDK spôsobom battement tendu simple à la seconde.
1.- 2. T 2 x battement fondu par terre en avant,
3. T1 x battement fondu par terre à la seconde,
4. TPHK z 2. poz. do 1. poz. a späť,
5.-8. T kombinácia en dedans.

Battement frappé (v postavení bokom k tyči)
32 2/4 T vých. poz. III. poz. (fakultatívne V. poz.), PHK v prípravnej poz., préparation: 2 2/4 T - prípravné port de bras so súčasným vysunutím PDK spôsobom battement tendu jeté à la seconde (v prípade potreby PHK vbok).

1.- 6. T 3 x battement frappé 30°en avant,
7.- 8. T PDK piqué a ostrý zdvih na 30°,
9.- 32. T kombinácia 1. -8. T à la seconde, en arrière, à la seconde.

Battement relevé lent 60° (fakultatívne 90°) (v postavení bokom k tyči)
32 4/4 T vých. poz. III. poz. (fakultatívne V. poz.), PHK v prípravnej poz., préparation: 1 4/4 T - prípravné port de bras.
1.- 4. T battement relevé lent en avant,
5.- 8. T battement retiré (PHK súčasne vbok naspäť cez 1. poz. do 2. poz.),
9.- 32. T kombinácia 1.- 8. T à la seconde, en arrière, à la seconde.

Grand battement jeté (v postavení bokom k tyči)
16 2/4 T, vých. poz. I. poz. (fakultatívne V. poz.), PHK v prípravnej poz., préparation: 2 2/4 T - prípravné port de bras.
1.- 4. T 2 x grand battement jeté en avant- rozložene,
5.- 8. T 2x grand battement jeté à la seconde - rozložene,
9.- 12. T2x grand battement jeté en arrière - rozložene,
13.- 16. T 2x grand battement jeté à la seconde - rozložene.

Relevé v I. poz. - v postavení tvárou k tyči
16 4/4 T vých. poz. I. poz., HK v prípravnej poz., préparation: 1 4/4 T - HK na tyč.
1.- 4. T 4 x relevé v I. poz.,
5.- 8. T úklon vpravo (bez HK),
9.- 12. T4 x relevé v I. poz.,
13.-16. T úklon vľavo.

2. Exercices au milieu:

Pliés
32 4/4 T, vých. poz. I. poz. en face, HK v prípravnej poz., préparation: 2 4/4 T - prípravné port de bras.
1.- 2. T 2 x demi - plié ,
3.- 6. T rovný predklon (príprava na 3. port de bras),
7. T relevé v I. poz.,
8 .T battement tendu degagé do II. poz DK,
9.- 10. T 2 x demi - plié v II. poz.,
11.- 12. T2 x demi- degagé cez II. poz. - (vpravo, vľavo),
13. T HK do 1. poz., DK do II. poz. ,
14. T relevé v II. poz. en face,
15. T HK do 2. poz.,
16. T battement tendu dégagé do III. poz. DK (fakultatívne do V. poz. DK),
17.- 20. T4 x demi - plié v III. poz. (fakultatívne v V. poz.),
21.- 22. T natočenie tela do épaulement croisé - bod 8 (DK v III. poz.),
23. - 24. T 1x prípravné port de bras

25.- 28. T 1.port de bras v épaulement croisé en dehors,
29.- 32. T 1. port de bras v épaulement croisé en dedans.

Battement tendu simple en face
2/4 T vých. poz. I. poz. en face, HK v prípravnej poz., préparation: 2 2/4 T - prípravné port de bras.
1.- 2. T 1 x battement tendu simple en avant,
3.- 4. T1 x battement tendu simple en avant,
5.- 6. T relevé v I. poz.,
7.- 8. T HK z 2.poz. cez prípravnú do 1. poz.HK,
9.- 12. T opakovať kombináciu 1.-4. T ale à la seconde,
13.-14. T relevé v I. poz.,
15.- 16. T HK z 1. poz. do 2. poz.,
17.- 20. T opakovať 1.-4. T en arriére,
21.- 22. T relevé v I. poz.,
23.- 24. T HK z 2. poz. do 3. poz.,
25.- 28. T opakovať 1.-4. T à la seconde,
29. - 30. T stiahnuť III.poz.DK (fakultatívne V. oz.) a natočenie do épaulement croisé do B8,
31. -32. T výdrž, HK z 3. poz. do prípravnej pozície.

Battement tendu jeté2/4T
Rovnako ako kombinácia pri tyči č. 6. en face.

Rond de jambe par terre 3/4 T
Rovnako ako kombinácia pri tyči bez prídavného port de bras v závere kombinácie, préparation: vysunutie PDK spôsobom battement tendu simple en arrière.

Battement fondu, Battement soutenu 4/4 T
Rovnako ako pri tyči, celá kombinácia en face. Fakultatívne je možné urobiť kombinácie z V. poz., v rámci postupových skúšok je možné vybrať si buď kombináciu Battement soutenu, alebo Battement fondu.

Battement frappé par terre 2/4 T
Kombináciu cvičiť rovnako ako pri tyči, ale par terre s rozdielom posledného taktu cvičiť v každom smere, namiesto piqué urobiť ostrý zdvih pracujúcej DK na 30°.

Port de bras, Adagio. 32 3/4 T
vých. poz. III. poz. épaulemet croisée do bodu 8 (fakultatívne V. poz.), HK v prípravnej pozícii, préparation: 2 3/4 T príprava HK do pózy croisé (PHK do 2. poz., ĽHK do 3. poz.).
1.- 8. T 2. port de bras,
9. T natočenie tela en face,

10. T ĽHK prechod do 2. poz.,
11.- 12. T 1 x demi - plié v III. poz. (fakultatívne V. poz.) en face,
13.-14. T 1 x battement relevé lent 45° à la seconde PDK, zatvoriť PDK vzad,
15. T natočenie tela do bodu 2. III. poz. croisé (fakultatívne V. poz.),
16. T PHK prechádza do 3. poz.,
17.- 32. T celé z ĽDK.

3. Allegro:

Temps levé sauté z I. poz. 16 2/4
vých. poz. I. poz. en face, HK v prípravnej poz., préparation: 2 2/4 T výdrž vo vých. pozícii.
1.- 2. T demi - plié v I. poz.,
a - temps levé sauté v I. poz.,
3. T dopad, výdrž v demi - plié,
4.T vystrieť DK,
5.- 8. T opakovať 1. -4. T,
9. T demi - plié v I. poz.,
a - temps levé sauté v I. poz.,
10. T dopad, výdrž v demi - plié,
11.- 12. T vystrieť DK,
13.T demi - plié v I. poz.,
a - temps levé sauté v I. poz.,
14. T dopad do demi - plié, zároveň odraz,
a - temps levé sauté v I. poz.,
15. T dopad do demi - plié v I. poz- výdrž,
16. T vystrieť DK.

Temps levé sauté v II. poz. 16 2/4 T
rovnako ako kombinácia č.1.

Temps levé sauté z III. poz. 16 2/4 T (fakultatívne V. poz.)
rovnako ako kombinácia č.1.

prípravné cvičenie pre pas échappé do II. poz. (z V. poz. do II. poz.) 16 2/4 T
vých. poz. V. poz. en face PDK vpredu, préparation: 2 2/4 T (HK do cvičenia nezapájať).
1.- 4. T pas échappé rozložene, s vyperovaním v pozíciách (v 2. a 4. T) do V. poz. zatvoriť ĽDK,
5.- 8. T celé z ĽDK,
9.- 16. T celú kombináciu zopakovať.
4. diagonála:
tanečné kroky pas polka, valčíkový krok, poskoky v attitude en avant 45°, chôdza vytočene.

Druhá časť I. stupňa základného štúdia

Žiaci po ukončení 1. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
predvedú presnosť jednotlivých cvičení techniky klasického tanca v rozsahu svojich anatomických dispozícií, predvedú základné malé adagio v priestore s využitím jednotlivých cvičení techniky klasického tanca v épaulement s dôrazom na tanečnosť a koordináciu práce DK, HK a hlavy, predvedú presné a pohotové prenášanie váhy tela na DK v jednotlivých cvičeniach techniky v náročnejších technických a rytmických kombináciách, realizujú základné skoky 1.skupiny skokov techniky klasického tanca s dôrazom na výšku skoku, ovládajú slovom základnú terminológiu techniky klasického tanca v rozsahu obsahu predmetu.	Exercices à la barre: Grand battement jeté z V. poz. Battement tendu pour le pied do IV. poz. Battement relevé lent na 90° do všetkých smerov z V. poz. Relevé - abaissé v IV. poz. Battement tendu jeté piqué z I. a V. poz. - 30° Battement soutenu par terre (s pridaním relevé v V. poz.) Grand plié v IV. poz. Petit battement sur le cou de pied Grand battement jeté piqué z I. a V. poz. Battement développé do všetkých smerov Pas coupé cez cou-de-pied (par terre) Pas de bourrée simple en dehors úklon s vysunutou DK na piqué bočne Battement double frappé par terre Pas balancé. Exercices au milieu: Grand plié v I., II. poz. en face Battement tendu jeté en cloche z I. a V. poz. do všetkých smerov Battement fondu na 45° do všetkých smerov Battement soutenu na 45°do všetkých smerov Battement rétiré Grand battement jeté z I. poz. Pas coupé en face Demi - plié v IV. a V. poz. v épaulement croisée aj éffacée Battement dégagé do IV. poz. pózy: croisées, éffacées, á la seconde - par terre Battement tendu jeté piqué z I. aj V. poz. en face - 30° Grand plié v V. poz. v épaulement Battement tendu simple do všetkých smerov v épaulement croisé a éffacé Battement relevé lent na 90° z I. poz. en face 3. port de bras v épaulement croisée Pas de bourée simple en dehors - en face úklon s vysunutou DK na piqué bočne Pas balancé en face

	1., 2., 3. arabesques par terre Battement double frappé par terre Temps lié par terre en dehors, en dedans. Allegro: trampolínové skoky v I., II. poz. aj na jednej DK Pas échappé sauté (petit) en face Changement de pieds Pas assemblé en face bočne.

Žiaci po ukončení 2. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
interpretujú základné tanečné pózy en l´air, spojovacie kroky a port de bras v kombinácii malého adagia s dôrazom na tanečnosť a cítenie hudby, realizujú uspokojivo niektoré cvičenia na relevé, využívajú silu DK pri odraze skokov, pri skokoch si uvedomujú začiatky princípu „ballon“, poznajú správne princípy realizácie jednotlivých základných cvičení v rámci obsahu, ovládajú slovom základnú terminológiu techniky klasického tanca v rozsahu obsahu predmetu.	Exercises à la barre: Rond de jambe par terre v demi- plié en dehors, en dedans Battement soutenu na 45° (s pridaním relevé v V. poz.) Plié a relevé s DK na 45° polobraty v V. poz. na pološpičkách smerom k tyči a od tyče Battement double frappé en l´ air - 30° Rond de jambe en l´air na 45°, prípravná fáza Demi-rond de jambe na 45° en dehors, en dedans (porté o 1/4 kruhu) Temps-relevé (préparation k rond de jambe en l’air) Battement développé passé Attitudes predklon a záklon s DK vysunutou na piqué, s prepnutou stojnou DK aj v demi-plié Pas de bourrée bez výmeny DK čelom k tyči Pas de bourrée simple en dedans pózy croisées, éffacées par terre zaraďovať na záver kombinácií, so stojnou DK vystretou v kolene aj v demi - plié Battement fondu na relevé. Exercices au milieu: Grand plié v IV. poz. v épaulement croisée aj éffacée 4. port de bras Pas balancé z épaulement croisée do épaulement croisée Rond de jambe par terre v plié en dehors, en

	dedans en face póza écartée par terre Battement tendu jeté - 30° v épaulement croisée aj éffacée polobraty v V. poz. na pološpičkách z croisée do croisée Grand battement jeté z V. poz. en face Battement frappé en l'air -30° v épaulement croisé aj éffacée Tempslié par terre s náklonmi tela en dehors, en dedans Battement tendu double do IV. poz. en face Relevé-abaissé v IV. poz. en face Plié a relevé s DK na 45° en face Battement soutenu par terre (s pridaním relevé v V. poz.) en face Petit battement sur le cou de pied en face Pas de bourrée bez výmeny DK en face Battement double frappé en l´air na 30° en face Battement développé en face 1., 2., 3. arabesques s DK en l'air na 45° pózy: croisées, éffacées s DK na l'air na 45° 4. arabesque par terre. Allegro: Changement de pieds v épaulement croisée Sissonne simple en face, počiatočná fáza Pas échappé z épaulement croisée do épaulement croisée Pas assemblé vpred, vzad Pas jeté bočne en face Pas glissade en face, s výmenou aj bez výmeny DK.

Žiaci po ukončení 3. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
ovládajú prácu DK vo výške 90° v rozsahu svojich anatomických dispozícii (vytočenie en dehors), realizujú kombinácie z PDK aj z ĽDK à la barre v jednom celku s využitím spojovacích krokov spojených s obratom, realizujú niektoré cvičenia klasického tanca na relevé, poznajú všetky pózy klasického tanca, používajú všetky pózy v kombináciách v priestore, aplikujú spojovacie kroky v kombináciách v priestore za účelom rozvoja tanečnosti,	Exercices à la barre: Battement double fondu bez relevé, s relevé (fakultatívne) Battement soutenu na 90° Pas coupé s relevé Detourné o 360° en dehors, en dedans na relevé Battement développé passé na 90° do všetkých smerov polobrat en dehors, en dedans s výmenou DK na pološpičke (otvorenie cez cou de pied) Tombé s polobratom sur le cou de pied en

skoky 1. a 2. skupiny realizujú v épaulement, realizujú niektoré cvičenia au milieu v épaulement, poznajú správne princípy realizácie jednotlivých základných cvičení v rámci obsahu, ovládajú slovom základnú terminológiu techniky klasického tanca v rozsahu obsahu predmetu.	dehors, en dedans na pološpičke 3. port de bras so sklzom DK vpred i vzad Attitude bokom k tyči ako súčasť adagia Rond de jambe s DK na 45° en dehors, en dedans Temps relevé na 45° Battement frappé na relevé Battementdouble frappé na relevé Rond de jambe na 45° en dehors, en dedans (1/2 kruhu) Petit battement sur le cou de pied na relevé Grand battement jeté piqué v épaulement croisé a épaulement effacé. Exercices au milieu: 5. port de bras Battement tendu jeté piqué - 30° v épaulement croisé, éffacée Battement fondu en l'air - 45° v épaulement croisée, éffacée na celom chodidle Póza écarté na 45° 4. arabesque na 45° Grand battement jeté piqué I. a V. poz. Battement soutenu na 45° en face (s pridaním relevé v V. poz.) Battement relevé lent na 90° v épaulement croisée, éffacée Rond de jambe en l'airen face Pas de bourrée bez výmeny DK v éffacée Battement développé v épaulement croisée, éffacée Grand battement jeté v épaulement croisée, éffacée Demi-rond de jambe na 45° en dehors, en dedans (porté o ¼ kruhu) Battement double frappé - 30° v épaulement croisé 1., 2., 3. arabesques a pózy croisées, éffacées s DK na 90°. Allegro: Temps-léve sauté v I. a V. poz. s postupom do priestoru Pas échappé s dopadom na jednu DK en face Pas échappé do IV. poz. v épaulement croisé, effacé Pas jeté z épaulement croisée do épaulement croisée Pas glissade s výmenou i bez výmeny DK v épaulement Sissonne ouverte à la seconde 45° Sissonne fermé à la seconde 45°

	Grand changement de pieds v épaulement croisée Grand échappé sauté z épaulement croisée do épaulement croisée Petit changement o 1/4 kruhu.

Žiaci po ukončení 4. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
realizujú jednotlivé cvičenia klasického tanca s maximálnym ovládaním prislúchajúcich svalových skupín v rámci svojich anatomických možností, poznajú jednotlivé cvičenia na rozvoj svojich anatomických dispozícií, realizujú jednotlivé cvičenia techniky klasického tanca s dôrazom na tanečnosť a cítenie hudby v spojitosti, poznajú správne princípy realizácie jednotlivých základných cvičení v rámci obsahu, ovládajú slovom a písmom základnú terminológiu techniky klasického tanca v rozsahu obsahu predmetu.	Exercices à la barre: Grand battement jeté v épaulement croisé a épaulement effacé pózy à terre ako závery cvikov s prepnutou stojnou DK aj v demi – plié. Exercices au milieu: Rond de jambe en l'air s préparation temps-relevé Battement développé passé en face Attitude - croisée, éffacée 4. arabesque na 90° póza écartée na 90° Battement fondu na relevé en face Battement soutenu na 45° (s pridaním relevé v V. poz.) v épaulement croisée aj éffacée Battement développé passé vo veľkých pózach, bez zmeny polohy chodidla SK Demi rond de jambe na 90° en dehors, en dedans z veľkej pózy do veľkej pózy bez pohybu chodidla SK 6. port de bras Grand battement jeté piqué vo veľkých pózach Battement frappé v malých pózach - bez relevé préparation pre pirrouettes z V. poz. en face. Allegro: Sissonne fermée vpred a vzad v malých pózach Double assemblé en face Double assemblé (z épaulement croisée cez en face do épaulement croisée) Pas assemblé bočne z épaulement croisée do épaulement croisée Pas assemblé vpred a vzad v pózach croissées a éffacées Pas jeté vpred a vzad en face

	scénický sissonne v 1. Arabesque Pas de basque – scénická forma Petit pas de chat (ruský) so švihom dolných končatín vzad a vpred Sissonne ouverte stranou s otváraním DK na 45° en face Sissonne fermé stranou s (z épaulement croisée do épaulement croisée aj éffacée Pas échappé do IV. poz. croisée aj éffacée Temps - levé sauté na jednu DK.

Záverečná skúška:
žiaci preukážu základné znalosti tanečnej techniky v rámci interpretačnej praxe v choreografiách výrazového, scénického tanca s využitím základných princípov techniky klasického tanca v rozsahu minimálne 4 min.,
žiaci predvedú tréning z techniky klasického tanca spamäti.

Žiaci po ukončení 1. ročníka II. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
ovládajú a vyžívajú silu DK počas realizácie cvičení na 90°, realizujú jednotlivé cvičenia klasického tanca v správnom prevedení, s prihliadnutím na anatomické dispozície, využívajú pri realizácii kombinácií v priestore výrazne tanečnosť a výraz (koordinácia hlavy, HK a DK), realizujú v čistej forme prevedenie jednotlivých spojovacích krokov a póz (orientácia v priestore, épaulement), poznajú terminológiu techniky klasického tanca slovom a písmom v rozsahu prebratého obsahu techniky klasického tanca, interpretujú danú kombináciu v tréningu podľa pokynov pedagóga v rozsahu terminológie klasického tanca.	Exercices á la barre: Battement fondu na 90° Grand rond de jambe en dehors na 90° Grand rond de jambe en dedans na 90° prípravné cvičenie k pirouettes z V. poz. en dehors, en dedans. Exercices au milieu: Battement développé passé en face Battement fondu na relevé en face Battement développé passé vo veľkých pózach, so zmenou polohy chodidla SK Demi rond de jambe na 90° en dehors, en dedans z veľkej pózy do veľkej pózy s par - terrným posunom chodidla Battement soutenu na 90° en face prípravné cvičenie k pirouettes en dehors aj en dedans z II. poz. - bez rotácie prípravné cvičenia k pirouettes en dehors aj en dedans zo IV. poz. - bez rotácie Battement fondu na relevé v malých pózach. Allegro: Sissonne ouverte vpred a vzad v malých pózach Pas de basque vpred a vzad.

Žiaci po ukončení 2. ročníka II. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard

využívajú obraty (dve DK) aj polobraty pri spájaní jednotlivých kombinácií v postavení pri tyči (à la barre - pravá a ľavá strana), zapíšu jednoduchú kombináciu cvičení pri tyči (à la barre), využívajú orientáciu v priestore (body 1- 8, épaulement) v kombináciách Allegra, poznajú terminológiu techniky klasického tanca v rozsahu prebratého obsahu slovom a písmom.	Exercices á la barre: polobraty en dehors aj en dedans s KK na 45° vpredu alebo vzadu Battement développé ballotté (fakultatívne) Grand battement jeté s rýchlym développé. Exercices au milieu: Battement tendu simple en tournant o 1/8, 1/4 obratu Battement tendu jeté en tournant o 1/8, ¼ obratu Batt. fondu na 90° en face (fakultatívne) Pirouettes z II., IV. a V. poz. en dehors (fakultatívne) Pas de bourée dessus – dessous. Allegro: Pas assemblé s postupom do priestoru Pas jeté s postupom do priestoru Sissonne tombé en face Pas ballonné en face na mieste všetkými smermi (fakultatívne) Pas coupé (skokom) Sissonne tombé v malých pózach (fakultatívne) Tour en l'air (fakultatívne).

Žiaci po ukončení 3. ročníka II. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
transponujú podľa zadania pedagóga kombináciu z prevedenia en dehors na kombináciu en dedans, vykonajú jeden obrat en dehors, en dedans z II. a V. poz., realizujú kombinácie podľa zápisu, poznajú terminológiu klasického tanca slovom a písmom v rozsahu prebratého obsahu.	Exercices á la barre: Battement développé plié relevé Battement développés s pomalými obratmi en dehors a en dedans s KK na 45° (fakultatívne). Exercices au milieu: Battement développé passé z pózy so zmenou polohy chodidla SK Pirouettes z II. poz. en dehors aj en dedans (jeden obrat) Pirouettes zo IV. poz. en dehors aj en dedans (jeden obrat) Demi rond de jambe s KK na 90° en face z pózy do pózy (fakultatívne) Rond de jambe par terre en tournant Tour lent vo veľkých pózach (fakultatívne) Temps lié na 90° (fakultatívne) en dehors, en dedans Pas glissade en tournant (fakultatívne). Allegro:

	Pas chassé Pas ballonné z miesta - s KK na 45° (fakultatívne) Pas jeté en tournant s polobratom Pas emboité (fakultatívne) Grand sissonne ouverte na mieste Grand sissonne ouverte z miesta do póz (fakultatívne) Pas échappé sauté en tournant Temps lié sauté en dehors, en dedans.

Žiaci po ukončení 4. ročníka II. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
realizujú jednotlivé cvičenia v rozsahu svojich anatomických dispozícií správnym využitím prislúchajúcej práce svalov, vykonajú jeden obrat - pirouette en dehors, en dedans z II., IV. a V. poz v kombináciách, dodržiavajú správnu koordináciu tela pri realizácii jednotlivých cvičení s dôrazom uvedomelého využitia tejto znalosti pri zvyšovaní náročnosti prevedenia cvičení (výška skoku, zvyšovanie počtu obratov pri rotácii a pod.), realizujú tréning klasického tanca podľa zadania pedagóga (terminológia), zostavia jednoduché kombinácie cvičení pri tyči aj v priestore, zapíšu (terminológia) jednotlivé kombinácie tréningu klasického tanca, orientujú sa v zápise pri realizácii podľa písomného zadania v rozsahu prebratého obsahu.	Zdokonaľovanie prebratého obsahu doposiaľ prebratých jednotlivých cvičení. Realizovanie náročnejších kombinácií na priestor, koordináciu a silu s dôrazom na výraz a tanečnosť. V prípade fyzických dispozícií potrebných na realizáciu prvkov battu je možné doplnenie vedomostí o fakultatívne cvičenia. Fakultatívne: Pas échappé fermé battu Entrechat quatre Entrechat - royal Petit assemblé battu.

Záverečná skúška:
žiaci preukážu základné znalosti tanečnej techniky v rámci interpretačnej praxe v choreografiách výrazového, scénického tanca s využitím základných princípov techniky klasického tanca v rozsahu minimálne 5 min.,
žiaci predvedú tréning z techniky klasického tanca spamäti.

ĽUDOVÝ TANEC

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Množstvo, rôznorodosť, pestrosť a krása slovenských ľudových tancov, ktoré sa dodnes zachovali, sú odrazom života nášho ľudu, jeho mentality, citov, potrieb, túžob,

názorov, skúseností, fantázie, umeleckého vkusu a tvorivých schopností. Vznikali, rozvíjali sa, menili, zhromažďovali a zušľachťovali sa po stáročia.
Na utváranie hudobného a tanečného prejavu mali vplyv rôzne činitele: geografické a sociálne podmienky, zamestnanie obyvateľstva, spôsob obživy, oblečenie, sťahovanie, isté ustálené zvyklosti v skupinách, rodoch či obciach a v neposlednom rade aj prejav výrazne nadaných jedincov - osobností - tvorcov z ľudu. Podobným spôsobom sa k nám dostali aj vplyvy ľudových tancov okolitých národov (hlavne v pohraničných oblastiach).
Na Slovensku sme si zatiaľ vytypovali tieto tanečné folklórne oblasti a podoblasti: Podunajská oblasť, Záhorácka oblasť, Nitrianska oblasť, Myjavská oblasť, Trenčianska oblasť, Kysucká oblasť, Turčianska oblasť, Oravská oblasť, Goralská oblasť, Liptovská oblasť, Spišská oblasť, Šarišská oblasť, Zemplínska oblasť, Gemerská oblasť, Horehronská oblasť, Zvolenská oblasť, Podpolianska oblasť, Novohradská oblasť, Hontianska oblasť, Tekovská oblasť.
Tanečný folklór v živej a pôvodnej podobe sa dnes vyskytuje už pomerne málo. Vídame ho predovšetkým pri rodinných zvykoch (napr. svadby), zvykoch spojených s určitým obdobím roka (napr. jarné chorovody, fašiangové sprievody), regrútskych zábavách a pod.
Na zachovanie týchto národných kultúrnych hodnôt bolo vyvinuté veľké úsilie (výskumy vedeckých pracovníkov SAV, osvetových pracovníkov, profesionálnych i amatérskych umelcov, zápisy opisom, notami, filmové a video záznamy, nahrávky atď.).
V predmete ľudový tanec počas štúdia na ZUŠ by mali žiaci spoznať a naučiť sa rozpoznávať základné tanečné oblasti Slovenska, ich tanečné charaktery, základné tanečné motívy a tanečný repertoár. Ďalej by mali získať základné informácie o hudobnom prejave, ľudovom odeve, tanečných príležitostiach a zvykosloví. Ich vedomosti by mali byť trvalé a nemali by poznať len samostatné motívy, prípadne presne dané choreografie, ale aj pôvodné formy tancov a vedieť ich interpretovať podľa svojich schopností na základe daných zákonitostí.
V každej tanečnej oblasti sa vyskytujú menej náročné tance, napríklad chorovody a chorovodné hry alebo novodobé ľudové tance, ale nie sú tancami, ktoré nesú charakteristické znaky tanečnej oblasti. Tieto tance majú podobné znaky na celom území Slovenska.
Tanec nikdy nebol samostatnou oblasťou v živote ľudí. Ľudový tanec, hudba, pieseň a ostatné ľudové prejavy tvorili syntetický celok, ktorý nám dáva obraz o vtedajšom spôsobe života a spoločenských vzťahoch. K rovnakému vnímaniu ľudového tanca by sme mali viesť aj žiakov. Okrem toho rozvíjame u žiaka aj jeho technické schopnosti v oblasti rotačnej, skokovej a odzemkovej technike, vo vyšších ročníkoch sa zameriavame na techniku dvíhačiek či tanečný výraz. V prípade, že sa v ročníku nenachádza žiadny chlapec, čo je v poslednej dobe častým javom na ZUŠ, nie je nutné párové tance, resp. motívy mužských tancov, absolútne vynechať. V párových tancoch môže vedúcu úlohu v páre prebrať dievča. V pôvodnom prostredí často tancovali niektoré párové tance dve ženy (cestovanie za prácou, vojny a pod.). Aj poznanie mužských motívov je súčasťou tanečnej výchovy u dievčat, a naopak.

Nemenej významným cieľom je oboznámenie žiakov so slovenským ľudovým tancom a kultúrou, resp. tancom a kultúrou národností žijúcich na území Slovenska, ako súčasťou národného dedičstva a tak pozitívne vplývať na ich vzťah k národu.

CIELE PREDMETU

priblížením tanečného, spevného a hudobného ľudového prejavu spoznať prostredie, zdroje tvorivosti a mentalitu ľudu v jednotlivých oblastiach Slovenska , zoznámiť sa s citovo bohatým, výrazovo silným prejavom vidieckeho človeka, ktorý tvoril obklopený zvyklosťami, náboženskými sviatkami, prírodou, rodinou, obcou a prácou,
viesť žiakov k rozoznávaniu jednotlivých oblastí, zoznámiť ich so základnými tanečnými motívmi, s pôvodnou formou jednotlivých tancov, prípadne s ich štylizáciou v choreografii (na hodinách tanečnej praxe), s piesňami v nárečí, s ľudovou hudbou, zvykmi a charakteristickými krojmi,
rozširovať a zdokonaľovať technickú vyspelosť žiakov, formovať a rozvíjať tanečnosť a tanečný charakter podľa jednotlivých oblastí, prehlbovať výrazový register, podchytiť talenty,
cibrením tanečného a hudobného vkusu formovať tiež estetické cítenie žiaka,
z výchovnej stránky s poznávaním folklórnych tradícií ovplyvňovať a podporovať aj vlastenecké cítenie, pocit príslušnosti k slovenskému národu a národnostiam Slovenska,
dosiahnuť technický a výrazový stupeň, zodpovedajúci požiadavkám špičkových amatérskych súborov ľudového scénického tanca a pripraviť žiaka na talentové skúšky na konzervatóriá so študijným zameraním - Tanec a vysoké školy umeleckého zamerania.

Vzdelávací štandard

Prvá časť I. stupňa základného vzdelávania

Žiaci po ukončení 3. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
zatancujú základné tanečné motívy a kroky z oblastí Slovenska, zatancujú ľudovú mazúrku, ľudovú polku, poznajú terminológiu tanečných motívov a tancov.	Jednoduché motívy ľudového tanca z oblastí Slovenska - Zemplín, Myjava, Liptov, Horehronie, Záhorie: perovanie váhou - v stoji, chôdzi, jednokročke, dvojkročke (bočne, v zadnom oblúku), jednotlivo i vo dvojici, v kolese, v párovom krútení, perovanie ťahom - v stoji, chôdzi, jednokročke, dvojkročke (bočne, v zadnom oblúku), jednotlivo i vo dvojici, v karičke, v párovom krútení, valaské- valaský jednoduchý, valaský vo dvojku na položpičku prinožovaný (na mieste, bočne), valaský vo dvojku na

	pološpičku (vpred, vzad), valaský vo dvojku na pätu (vpred), chôdza ťahom cez pätu (krok s ukľaknutím), premenný krok - dvojdobý (polkový), trojdobý (valčíkový), nahadzovaný - na pološpičku (ťahom, váhou), na pätu (ťahom, váhou), zrážaný súčasný, záver s prednožením - kľúč (na pološpičku, na pätu). Myjavský hravý vpredu (vytočene - vtočený, vtočene - vytočený). Myjavské kyvadlo: vpredu, vzadu. Myjavský dvojkladený vpredu (na pološpičku, na pätu). Myjavské ukľakované, hustý dupák (na celé chodidlo, na pätu) trojdup striedavý (bočne, v zadnom oblúku) chôdza s potleskom (pre dievčatá) malé skoky v drepe (bez potlesku, s potleskom). Liptovský kladený (na pološpičku, na pätu) Liptovský dvojkladený vpredu karičkový krok (pre dievčatá) - hladký, s perovaním ťahom „koníčkami“ (pod seba), karičkové podupy v rôznom rytme, jednoduché čapáše (pre chlapcov), podvrtka (dievčaťa pod rukou chlapca). Hajduch (pre chlapcov) - prednožný na pätu, prednožný, rotácia - hladko z miesta, poskočnými krokmi z miesta, s perovaním váhou z miesta, tanečné motívy - ľudovej mazúrky, ľudovej polky.

Žiaci po ukončení 4. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
zatancujú tanečné motívy z tanečnej oblasti Myjava a Liptov, poznajú rozdiely týchto tanečných oblastí formou tanečných motívov, typických tancov a piesní daného regiónu, poznajú základné informácie týkajúce sa regiónov Myjava a Liptov, poznajú terminológiu tanečných motívov	Myjavská tanečná oblasť: Tance: Starobabská - párový tanec pomalého tempa Verbunk sólový - mužský tanec mierne rýchleho tempa Verbunk párový - párový tanec mierne rýchleho tempa Čardáš - hustý - párový tanec rýchleho tempa Novodobé ľudové tance (strofické tance) - „V širém poli...“, Šotyš, Hrozená, Židovka - párové tance s ustálenými motivickými väzbami.

a tancov.	Motívy: chôdza vyperovaná váhou s postupom vpred a vzad, v otvorenom držaní bočne, vo valčíkovom a čardášovom držaní podupy na záver hudobnej frázy poskok so sklzom a potleskami rotácia váhou na mieste a z miesta, podvrtka Starobabská vyperovaná dvojkročka s prídupom v rôznych postaveniach a držaniach partnerov dvojkročka so zanožením párové krútenie verbunkové v čardášovom držaní zmena v párovom krútení Verbunkový motív základný - vykopávaný a jeho obmeny Valaský jednoduchý preskakovaný Valaský vo dvojku vpred na polochodidlo záver na polochodidlo - kľúč zrazenie z II. do I. pozície nahadzovaný a jeho obmeny nahadzovaný so zrazením nahadzovaný so zrazením a úderom na DK nahadzovaný v rôznych postaveniach a držaniach partnerov, prechody z jednotlivých postavení a držaní partnerov nahadzovaný v podvrtke partnerky rotácia nahadzovaným o 180° rotácia nahadzovaným so zrazením o 360° ukľakované motívy výskoky v stoji spojnom s otočením o 180° a 360° párové krútenie v čardáši párové krútenie polkovým premenným krokom párové krútenie polkovým premenným krokom po obvode kruhu. Liptovská tanečná oblasť: Tance: Horný Liptov - Čuchom - ženský tanec Cindruška Do krutu - pomalý tanec 1 muža a 2 žien Do skoku - rýchle pokračovanie tanca Do krutu Dolný Liptov - Odzemok - mužský tanec Koleso - ženský tanec O sebe, resp. Šikovná - párový tanec rýchleho tempa.

	Motívy: perovanie váhou a rovnomerne váhou v stoji, chôdzi, jednokročke hladká chôdza po kruhu s potleskami poskoky, preskoky a zoskoky v pohybe po priestore, viď tanec O sebe kladený na polochodidlo a na pätu dvojkladený a jeho obmeny hravý jednoduchý hravý s prekrížením hravý so zdvihom (Vojtova cifra) valaský jednoduchý sunutý valaský jednoduchý preskakovaný valaský vo dvojku na polochodidlo a na pätu poskok s oblúkom rotácia poskokom rotácia valaským vo dvojku odzemkové oddychové motívy - hajduchový krok drobný, hajduchový krok premenný odzemkové drepové motívy - hajduch predložný, hajduch jednoduchý prednožný, hajduch prednožný dvojitý, hajduch široký čelne, hajduch do zanoženia s úderom na DK valaský vo dvojku vzad s úderom na DK Hajduch do výpadu bočne kolesová chôdza vyperovaná váhou na vnútornú DK párové krútenie akcentovaným preskokom z tanca O sebe drepové motívy z tanca Cindruška párové krútenie z tanca Do krutu párové krútenie z tanca Do skok.

Záverečná skúška:
Žiaci preukážu základné znalosti tanečnej techniky v rámci interpretačnej praxe v choreografii ľudového tanca v scénickom prevedení na verejnom vystúpení v rozsahu minimálne 3 min.,
žiaci predvedú nasledovný tréning v rámci postupových skúšok spamäti:
Časový rozsah 60 min

MYJAVA
1. Perovanie váhou - pieseň „ Pred bučkom, za bučkom“ 8T
2 x chôdza váhou z PDK na 1/4 noty,
4 x chôdza váhou z PDK na 1/8 noty,
dvojité perovanie na 1/8 noty na PDK, ĽDK, PDK, otočenie na ĽDK vľavo,
2 x perovanie ťahom na mieste na 1/4 noty,
2 x chôdza ťahom z PDK na 1/4 noty,
2 x chôdza cez pätu PDK, ĽDK,

kľúč z PDK cez polchodidlo.
Môže sa opakovať z PDK alebo celé z ĽDK.
1. 2. Verbunk - pieseň „ Z hory vietor veje“ 24T
V páre proti sebe - dvojkročka rovnomerná váhou vpred a vzad (CH od ĽDK, D od PDK),
V páre vedľa seba - vpred s polobratom k sebe,
V páre proti sebe - dvojkročka s vypérovaním ,
Spoločné točenie váhou 3 x a podtočka D,
Vykopávaný 4 x PDK,ĽDK,PDK,ĽDK,
Vykopávaný 2 x s poloblúkom a s postupom po kruhu po smeru HR,
Kľúč cez pätu od PDK.

3. Ukľakovaný, Hustý - pieseň „Vysoko lieta slavíček“ 24T
2 x nahadzovaný PDK, ĽDK,
2 x nahadzovaný skrižmo PDK, ĽDK,
Nahadzovaný so zrazením PDK,
Nahadzovaný so zrazením s otočkou PDK,
Úkľak vpred ĽDK, PDK,
Kyvadlo od ĽDK vzad a vpred,
Kyvadlo od PDK vzad a vpred,
Nahadzovaný so zrazením PDK,
Nahadzovaný so zrazením ĽDK,
Nahadzovaný s polobratom PDK k B1, ĽDK k B5, PDK k B1,tlesk.
4. Rotácia č. 1 po diagonále
2 x hladké točenie, 2 x točenie preskokom od PDK, ĽDK.
5. Rotácia č.2 po diagonále
1 x točenie poskokom s prinožením od PDK, ĽDK.
LIPTOV
2. 1. Cindruška - pieseň „Ej Cindruška, cindruška“ 12T
I. sloha 1. -6.T chôdza po kruhu v proti smere HR,
7. - 11.T skoky v drepe na mieste tvárou do kruhu, HK vbok,
12.T zdvih do stoja.
II. sloha 1. - 6.T chôdza po kruhu s potleskami pred telom v proti smere HR,
7. - 11.T skoky v drepe s postupom vpred s potleskami 4 x, 6x s náklonmi tela von PB, dnu ĽB a HK držia sukňu,
12.T zdvih do stoja.
III. sloha 1. - 6.T chôdza po kruhu po smere HR,
7. - 11.T 5x skoky v drepe dnu PB, stred, von ĽB, stred s 1 HK,
12.T zdvih do stoja.
IV. sloha 1. - 6. T chôdza po kruhu s potleskami pred telom v proti smere HR,
7. - 11.T dvojice proti sebe skoky v drepe s potleskami proti sebe,
12.T zdvih do stoja.
2. 2. Odzemok - pieseň „Po valasky od zeme“ 12T
I. sloha 1.- 4.T chôdza váhou na 1/8 noty po kruhu v proti smere HR,

5.- 12.T jednoduchý hajdúch na ¼ noty na PDK, ĽDK odľahčená vpred, stoj znožný.
II. sloha 1.- 4. T premenný krok od PDK,
5. - 12.T striedavý hajdúch na 1/8 noty na PDK, ĽDK, stoj roznožný.
III. sloha 1.- 4. T premenný krok od PDK,
5. - 12.T valaský krok vpred s postupom vpred.
IV. sloha 1.- 4.T valaský krok vzad s postupom vpred,
5. - 12.T hajdúch do výpadu.
2. 3. Do krutu - pieseň „Frajer môj lístoček“ 20T
I. sloha 1. - 6.T jednokročka vpred ĽDK a vzad PDK na mieste,
7. - 13.T otáčanie trojice jednokročkou v smere HR,
14. - 20.T krútenie v trojke na ĽDK v proti smere HR.
II. sloha 1. - 6.T jednokročka vpred ĽDK, vzad PDK,
7. - 11.T krútenie v trojke na ĽDK v proti smere HR,
12. - 20.T nadnesenie so zmenou smeru a krútenie v trojke na PDK po smere HR.
2. 4. Do skoku - pieseň „Nechtela kašu“ 18T
I. sloha 1. - 6.T jednokročka vpred ĽDK a vzad PDK,
7. - 12.T valaský vo dvojku od ĽDK,
13. - 18.T kladený od ĽDK, 1 x poskok na ĽDK a dup PDK.
II. sloha 1. - 6.T dvojkladený od ĽDK, trojdup,
7. - 12.T krútenie v trojke poskokmi od ĽDK v proti smere HR,
13. - 20.T krútenie v trojke zoskokmi od ĽDK v proti smere HR.
2. 5. O sebe - pieseň „Pije, pije na doline vtáča“ 16T
alebo „Išli dievky ľan trhať“ 16T alebo 24T,
I. sloha 1.- 4.T 2 x hravý jednoduchý od PDK, ĽDK,1 x hravý prekrížený od PDK,
5. - 8.T 2 x hravý jednoduchý od ĽDK, PDK, Vojtova cifra od ĽDK,
9. - 12.T 4 x kladený na polchodidlo od PDK, ĽDK, PDK, ĽDK,
13.- 16.T výmena miest partnerov s poskokmi od ĽDK, PDK, ĽDK, dup PDK.
II. sloha 1.- 4.T 4 x dvojkladený od PDK, ĽDK, PDK, ĽDK
5.- 8.T 2 x dvojkladený PDK, 2 x dvojkladený ĽDK,
9.-12.T 4 x dvojkladený s postupom vzad PDK, ĽDK, PDK, ĽDK,
13.-16.T dvojkladený so zdvihom – odťahovaný PDK, ĽDK PDK, ĽDK,
III. sloha 1.- 4.T valaský od ĽDK, PDK, ĽDK, PDK,
5.- 8.T poskok ĽDK, poskok PDK, preskok od ĽDK, dup ĽDK.
9.- 16.T párové krútenie preskokmi po smeru HR od PDK.

Druhá časť I. stupňa základného štúdia

Žiaci po ukončení 1. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
zatancujú tanečné motívy z Horehronskej a Podpolianskej tanečnej oblasti, zatancujú typické tance z oblasti Horehronia a Podpoľania, poznajú rozdiely týchto tanečných oblastí formou tanečných motívov, typických tancov a piesní daného regiónu, poznajú názvoslovie tanečných motívov z Horehronskej a Podpolianskej oblasti, poznajú základné informácie týkajúce sa regiónov, poznajú terminológiu tanečných motívov a tancov.	Horehronská tanečná oblasť: Tance: Šorový - tanec mužov, alebo mužov a žien Horehronský dupák (čardáš) - párový tanec Koleso - ženský tanec Vo trojo z Telgártu - ženský tanec. Motívy: perovanie oblasti v chôdzi a v jednokročke potlesky valaský jednoduchý preskakovaný valaský jednoduchý sunutý valaský vo dvojku na polochodidlo dupák jednoduchý stáčaný trojdup striedavý trojdup bez striedania poskočný dupák poskočný dupák stáčaný poskočný dupák a jednoduchý dupák stáčane hustý dupák hustý dupák stáčaný špecifický ženský motív z Telgártu a jeho obmeny zakladaný hybký poskok kolesový beh vyperovaný váhou až akcentovaným preskokom rotácia poskokom o180° a 360° rotácia akcentovanými preskokmi zmena smeru krútenia v kolese tromi nízkymi poskokmi zastavenie rotácie kolesa nízkym poskokom na vnútornej DK a prídupom vonkajšou DK motív párového krútenia zmena smeru párového krútenia. Podpolianska tanečná oblasť: Tance: mužské a ženské cifrovanie Koleso - ženský tanec Do vysoka - párový tanec Tanierový - párový tanec Váľaný - párový tanec. Motívy: perovanie oblasti v chôdzi, jednokročke a dvojkročke sunutie súbežné sunutie vtočene - vytočené poskok s oblúkom dnu

	poskok drgom (pumpovaný) detviansky kladený vpred valaský jednoduchý (šuchaný) valaský preskakovaný, valaský vo dvojku vpred na polochodidlo - detviansky valaský vo dvojku s natočením hravý na polochodidlo hravý na pätu a polochodidlo a jeho obmeny hravý vo vzduchu hravý bočný motív ženského sólového cifrovania a jeho obmeny mäkký zraz pätáč nízky pätáč vysoký valaské cifrovanie („štrikovaný“) a jeho obmeny zapojenie šatky do pohybu pri tanci dievčat párové krútenie v tanci „Do vysoka“ (zoskokom) zmena smeru párového krútenia v tanci “Do vysoka” párové krútenie „tanierové“ poskokom a vyperované váhou párové krútenie „váľaný“ rotácia poskokmi kolesový beh vyperovaný váhou na vnútornú DK.

Žiaci po ukončení 2. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
žiaci zatancujú tanečné motívy zo Zemplínskej tanečnej oblasti, žiaci zatancujú tanečné motívy Goralskej tanečnej oblasti, žiaci poznajú rozdiely tanečných oblastí formou tanečných motívov, typických tancov a piesní daného regiónu, poznajú základné informácie týkajúce sa regiónov, poznajú terminológiu tanečných motívov a tancov.	Zemplínska tanečná oblasť: Tance: jarné chorovody - ženské tance Karička z Parchovian - ženský tanec „Sarku raz!“ - mužský tanec Čardáš z Parchovian - párový tanec Motívy: perovanie ťahom v stoji perovanie ťahom v stoji s natáčaním piet, perovanie ťahom v jednokročke, dvojkročke a chôdzi chôdza vyperovaná ťahom v karičke podvrtka partnerky počas dvojkročky krok s prídupom na pätu až celým chodidlom a na polochodidlo poskok vyperovaný ťahom do zanoženia trojdup vyperovaný ťahom poskok s podupmi (karičkový záver

	s podupmi) záver na polochodidlo (kľúč) vyperovaný ťahom poskok zakladaný vyperovaný ťahom zrážaný základný zrážaný základný s čapášom zrážaný s prídupom vyperovaný ťahom zrážaný s prídupom vyperovaný ťahom a s čapášom čapáš v prednožení a zanožení hladká chôdza v karičke karičkový beh vyperovaný ťahom v držaní skrížmo vzad ob jednu preborenie karičky smerom do stredu kruhu otvorenie karičky a jej vodenie po priestore „plochá“ karička pretáčania dievčat v karičke motív párového krútenia z čardáša zmena smeru párového krútenia podvrtka partnerky v čardáši základný motív z tanca Sarku raz povely a príslušné motívy z tanca Sarku raz. Goralská tanečná oblasť, resp. tance z oblastí severného Slovenska: Tance: Goralský „skríža“ - párový tanec Košiček z Hladovky - párový tanec Polka zo Zuberca - párový tanec Prostá zo Zuberca - párový tanec Zajačí zo Zuberca - tanec 1 muža a 2 žien Motívy: jednokročka v prednom oblúku pri predspeve valaský vo dvojku v pohybe po priestore valaský vo dvojku prinožovaný v predozadnej línii podupy poskok so zanožením poskok s kresnutím päty do prednoženia párové krútenie v polke zo Zuberca párové krútenie v tanci Prostá zmena párového krútenia v tanci Prostá drobný valaský vo dvojku prinožovaný rotácia drobným valaským vo dvojku prinožovaným rotácia zoskokom zakladaný dvojitý (ozvodný vzad dvojitý) a jeho obmeny podupy a ich rytmické obmeny párové krútenie (zvíjaný a zielona)

	ozvodný a jeho obmeny ozvodný vpred (s dupom) zakladaný jednoduchý (ozvodný vzad jednoduchý) ovíjaný vyrážaný kresané motívy zrážané goralské v rôznych obmenách povely a príslušné motívy z tanca Košiček.

Žiaci po ukončení 3. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
žiaci zatancujú tanečné motívy zo Šarišskej tanečnej oblasti a tanečnej oblasti, v ktorej sídli ZUŠ, blízka tanečná oblasť, resp. oblasti, o ktorej má pedagóg dostatočné poznatky, poznajú základné informácie týkajúce sa regiónov, poznajú terminológiu tanečných motívov a tancov.	Šarišská tanečná oblasť: Tance: Krucená z Raslavíc - párový tanec Raslavická polka - párový tanec Bašistovská - mužský tanec Koľesko z Fintíc - ženský tanec Mojše, Kurikrik s vaľcerom, Čerjaná - párové tance s pevnou hudobno-tanečnou formou. Motívy: jednokročka rovnomerne vyperovaná váhou dvojkročka rovnomerne vyperovaná váhou hladká chôdza chôdza hladká v čardášovom držaní (vodenie v tanci Krucena) prenášanie váhy pomalé krútenie páru v čardášovom držaní chôdzou vyperovanou ťahom rovnomerne podvrtka chôdzou párové krútenie váhou na vnútornú DK (motív párového krútenia z tanca Krucena) zmena smeru krútenia páru podvrtka motívom párového krútenia z tanca Krucena prísunný krok vpred na polochodidlo vyperovaný váhou rovnomerne kolesový beh váhou na vnútornú DK kolesový beh váhou a s prídupom na vnútornú DK párové krútenie preskokom na vnútornú DK (motív párového krútenia z tanca Raslavicka polka) poskoky poskoky s čapášom a jeho obmeny nahadzované váhou a jeho obmeny čapáš vo výraznom prešľapovaní do unoženia a zanoženia dnu

	výrazné prešľapovanie podupy ukončovacie a ich obmeny podvrtka poskokom podvrtka motívom párového krútenia z tanca Raslavicka polka zrážaný jednoduchý váhou zrážaný dvojitý vyperovaný váhou zrážaný dvojitý vyperovaný váhou so stáčaním behy bočne so zrazom “Kľúč” nahadzovaný premenný krok dvojdobý (základný oddychovací motív) v postupe po kruhu valaský vzad vo dvojku základný čapáš Bašistovskej spojený s potleskami základný čapáš Bašistovskej spojený s potleskami obohatený o otáčanie na mieste základný čapáš Bašistovskej spojený s potleskami obohatený o zrážanie pätami (ostrohami) zrážanie pätami v rôznych rytmoch krútenie párov po kruhu hladkým valčíkovým krokom krútenie párov po kruhu hladkým polkovým krokom jednokročky bočne s úklonom tela od smeru postupu jednokročky bočne s prídupom a s úklonom tela od smeru postupu valaský vo dvojku prinožovaný rotácia valaským vo dvojku prinožovaným drobný preskok bočne s prídupom a súčasným úklonom tela a jeho obmeny (Mojše). Región, kde ZUŠ sídli: výučba tanečných motívov z detailnejšieho štúdia regiónu, v ktorej má ZUŠ sídlo.

Žiaci po ukončení 4. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
zatancujú náročnejšie motívy a motivické väzby, prípadne tance, poznajú základné informácie všetkých regiónov prebratých na I. stupni vzdelávania v predmete ľudový tanec.	Opakovanie motívov a tancov už z prebratých tanečných regiónov. V prípade, že škola disponuje pedagógom so zameraním na ľudový tanec, odporúča sa doplnenie obsahu tanečných motívov z regiónov, ktoré nie sú obsahom na prvom stupni vzdelávania v ZUŠ.

Záverečná skúška:
Žiaci preukážu základné znalosti tanečnej techniky v rámci interpretačnej praxe v choreografii ľudového tanca v scénickom prevedení na verejnom vystúpení v rozsahu minimálne 4 min.,
žiaci predvedú tréning ľudového tanca spamäti.

II. stupeň základného štúdia
Žiaci po ukončení 1. ročníka II. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
dosiahnu charakter tanečných motívov jednotlivých tanečných regiónov prebratých na I. stupni vzdelávania v ZUŠ, zatancujú tanečné motívy a tance z oblastí Spiš, Gemer, Tekov, Kysuce, Turiec, Orava alebo Záhorie.	náročnejšie motivické väzby jednotlivých tanečných regiónov prebratých na I. stupni vzdelávania v ZUŠ, motívy a tance z ďalších regiónov Slovenska podľa špecializácie pedagóga na základe výskumu jednotlivých regiónov ako sú Spiš, Gemer, Tekov, Kysuce, Turiec, Orava alebo Záhorie.

Žiaci po ukončení 2. ročníka II. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
zvládnu prvky párových motívov z oblasti tanečných regiónov a dokážu ich realizovať v tanečnej interpretácii.	motívy párových tancov a ich náročnejšie formy („zdvíhačky“) prehlbovanie a upresňovanie párovej formy pri náročných tancoch

Žiaci po ukončení 3. ročníka II. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
žiaci poznajú spôsoby rozdielneho prevedenia tanečných motívov jednotlivých tanečných regiónov v autentickej a scénickej podobe ľudového tanca.	jednotlivé tanečné motívy a ich rozdiely medzi autentickou a scénickou formou.

Žiaci po ukončení 4. ročníka II. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
dosiahnu technický a výrazový stupeň zodpovedajúci požiadavkám špičkových amatérskych súborov ľudového tanca.	vypracovávanie regionálneho charakteru tanečných motívov jednotlivých tanečných regiónov, zdokonaľovanie zmyslu pre kolektívny prejav, rozvoj individuálnej tanečnosti, rozvoj schopnosti improvizácie.

Záverečná skúška:
Žiaci preukážu základné znalosti tanečnej techniky v rámci interpretačnej praxe v choreografii ľudového tanca v scénickom prevedení na verejnom vystúpení v rozsahu minimálne 5 min.,
žiaci predvedú tréning ľudového tanca spamäti.

KREATÍVNY TANEC

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Kreatívny tanec je tanečný smer, ktorý vznikol na začiatku 20. storočia a priniesol zmeny v poňatí tanečného umenia. Prísne pravidlá klasického tanca narušila americká tanečnica Isadora Duncanová (27. 5. 1878 - 14. 9. 1927) a vniesla do tanca nové kvality. Dominantná už nebola technika, ale výraz celého tela, vyjadrenie hudby a využitie priestoru. Základným prístupom k tancu bolo oslobodenie tanečného prejavu v každom smere - v tvare kostýmu, vo výbere hudobného sprievodu, v prostredí, kde predstavenie prebiehalo. Kreatívny tanec akceptuje prirodzené anatomické možnosti ľudského tela, rozvíja individuálny výraz tanečníka a snaží sa o harmóniu všetkých zložiek tanečného umenia. Analýza vlastností ľudského tela (váha, dýchanie, svalová aktivita ...) sa stali východiskom pre nové techniky moderného tanca v ďalšej etape vývoja (M. Graham výdych - nádych, J. Limón - váha ...).
Kreatívny tanec je prechodným stupňom k modernému tancu. Obsahuje množstvo informácií o priebehu pohybu v tele, geometrických a psychologických vlastnostiach priestoru, o nosnosti rytmickej a melodickej stránky hudby, o význame ticha v tanci, o potrebe vhodného kostýmu pre tanečníka. Sleduje a rozvíja vzťahy pohyb - priestor, pohyb - hudba. Rozsah tém si svojou náročnosťou vyžaduje dôkladnú prípravu nielen pedagóga, ale aj korepetítora, ktorý musí vhodne meniť sprievodné skladby. Je vhodné

tiež striedať živú a reprodukovanú hudbu. Ideálny je korepetítor - improvizátor, ktorý strieda klavír s jednoduchými bicími nástrojmi (bubienok, tamburína, triangel, paličky ...).
Predmetom kreatívny tanec žiak získava nielen nový pohľad na seba v tanci, ale stáva sa aj vzdelanejším divákom tanečných predstavení. Kreatívny tanec svojím pohybom, priestorovou a hudobnou slobodou rozvíja tanečnosť aj tvorivosť dieťaťa. Kreatívny tanec oboznamuje žiakov s vlastnosťami priestoru, rozvojom a kvalitou pohybu, učí počúvať, precítiť a vytancovať hudbu. Všetky získané poznatky tohto predmetu sa dajú aplikovať aj v iných tanečných technikách.

CIELE PREDMETU

oboznámiť žiakovo priebehu pohybu v tele,
rozvíjať prirodzený tanečný pohyb a tvorivosť žiakov,
viesť žiakov k slobodnému, individuálnemu prejavu,
osvojiť si geometrické a psychologické vlastnosti priestoru,
oboznámiť žiakov o nosnosti rytmickej a melodickej stránky hudby a o význame ticha v tanci,
sledovať a rozvíjať vzťahy pohyb-priestor, pohyb-hudba,
vychovať kvalitných uchádzačov pre štúdium na tanečných konzervatóriách.

Vzdelávací štandard

Prvá časť I. stupňa základného štúdia

Žiaci po ukončení 3. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
chápu pohyb prostredníctvom tela tanečníka v rôznych rovinách poznania v spojitosti s rozvíjaním pohybu, dýchania a srdcovej činnosti a samotnou stavbou ľudského tela, ovládajú si telo tanečníka ako s uvoľnením tak aj napätím svalového ústrojenstva, uplatňujú uvedomenie si tela tanečníka formou improvizácie či už v prirodzenom alebo akademickom tanečnom pohybe.	Telo ako nástroj tanečníka: stavba ľudského tela dýchanie, srdcová činnosť chrbtica (stavba, význam, oblé polohy) pohybové možnosti jednotlivých častí ľudského tela a ich využitie v tanečnej improvizácii napätie a uvoľnenie svalstva tela a ich dôsledky na pohyb- tanec dynamika pohybu, väzba s hudbou a výrazom telo tanečníka v práci základných pohybov: rozvíjanie pohybu(v ľahu, v stoji, chôdzi), civilný a umelecký pohyb, primárny a sekundárny pohyb, rozvoj pohybu v horizontálnom a vertikálnom smere, impulzy, tvary pohybov(rovné, oblé), ťažisko, chôdza, beh.

	hudba (v úzkej spojitosti s telom tanečníka): emocionálna väzba hudby a pohybu(dur, mol).

Žiaci po ukončení 4. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
uvedomuje si potrebu priestoru a hudby v tanci, využívajú prácu formou improvizácie rovnako ako v treťom ročníku s pridaním ďalších rozmerov tanečného umenia a to s priestorom a hudbou (oproti 3.ročníku, kedy pochopenie pohybu bolo smerované k žiakovi, jeho vlastnému emocionálnemu prežívaniu a tým aj poňatie samotnej improvizácie, vo 4.ročníku žiaci uvedomelou improvizáciou využívajú priestor a hudbu ako neoddeliteľnú súčasť tanečného umenia).	tanec - priestor - jeho technické aj psychologické vlastnosti pohyb: pohyb vedený priamo a nepriamo, vlna (špecifický tok pohybu), smery pohybov, pohyb vedený ťahom, švihom. fókus, periférne videnie priestor: technické vlastnosti priestoru (šírka, výška, hĺbka), diagonála smerová (uhlopriečka), diagonály priestorové, horizontálne delenie priestoru, vertikála, symetria a asymetria psychologické, respektíve výrazové, vlastnosti priestoru: miesta v priestore, na javisku, emočný význam bodov, cítenie stredu- centra priestoru, tvorba vlastného, fantazijného priestoru hudba: rytmus, melódia- vyjadrenie pohybom, metrická vnímavosť, pamäť, tanec bez hudby.

Záverečná skúška:
Žiaci demonštrujú základné znalosti tanečnej techniky v rámci interpretačnej praxe v choreografiách kreatívneho tanca v scénickom prevedení v rozsahu minimálne 3 min., žiaci demonštrujú nasledovný tréning v rámci postupových skúšok spamäti:
Časový rozsah 30 min
Úloha: Prechod pohybu cez kĺby a chrbticu
Cvičenie začína v ľahu na zemi a prechádza všetkými horizontálnymi rovinami a končí vo vertikále v stoji a výskoku.
Úloha: Práca s ťažiskom
Kombinácia obsahuje pohyb iniciovaný ťažiskom s dôrazom na čistý smer pohybu: do stredu - od stredu sály, vpred - vzad, vpravo - vľavo
Úloha: Švihový pohyb, 3/4 takt
Kombinácia obsahuje pohyb dolných končatín, horných končatín, hlavy, trupu.

Aplikujeme úlohy:
a.) rozdelenie triedy na skupinu „A“, ktorá tlieska 3/4 takt a „B“, ktorá tancuje,
b.) prerušíme hudobný sprievod a skupina musí udržať tempo cvičenia.
Úloha: Fókus a periférne videnie

Improvizácia žiakov - vodca a skupina, so zadaním striedania dynamickej škály pohybov (pp – ff) a zmenou tvaru pohybov celého tela (oblý, hranatý).
Poznámka: úlohy 1. – 3. sú vytvorené pedagógom, 4. úloha je improvizácia žiakov

DŽEZOVÝ TANEC

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Džezová kultúra (hudba a tanec) pramení v africkom ľudovom prejave a bola súčasťou života kmeňov. Sprevádzala ho pri rôznych rituáloch, ceremóniách (svadby, iniciačné zvyky, pohreby, zaklínanie počasia, liečenie chorých...). Tance boli sprevádzané bohatou kmeňovou výzdobou (tetovanie, totemy, maľovanie) a ovládal ich celý kmeň. Základným hudobným nástrojom bol samozrejme bubon, ktorý mal okrem hudobnej funkcie aj dorozumievaciu úlohu medzi osadami. Bubeníci opakovaním vlastnej rytmickej štruktúry pri súčasnom hraní vytvárali svojráznu až magickú atmosféru vedúcu tanečníkov k extáze.
Po objavení Ameriky roku 1492 a postupnej násilnej deportácii černochov na jej územie bol tanec, spev a hudba jediným prejavom emócií otrokov. Tu nastalo postupné prelínanie nielen afrického umenia rôznych kmeňov, ale aj splývanie s európskou kultúrou otrokárov. Španieli, Francúzi a ďalší otrokári katolíckeho vierovyznania podporovali udržiavanie afrického dedičstva čiernych, ktorí hľadali paralely medzi svätcami belochov a svojimi bohmi. Protestanti odmietali akceptovať prejavy otrokov a zakazovali im hudbu a tanec v čase oddychu. Napriek prvotnému odporu k čiernemu umeniu prenikli jeho charakteristické prvky aj do vážneho umenia a silne ho ovplyvnili hlavne v 20. storočí. Jedným príkladom tejto konfúzie je muzikál - hudobný divadelný žáner vychádzajúci z džezovej hudby a adekvátne používajúci džezový tanec.
Pohybové hudobné cítenie čiernej populácie so špecifickým temperamentom je nevyčerpateľným prameňom rôznych tanečných noviniek. Napríklad: charleston, rock´n roll, twist, brake dance, rap... Rovnako aj populárna hudba vyrástla z džezovej hudby a je mládeži veľmi blízka svojou dynamikou, vitalitou a možnosťou individuálneho prejavu.
Potreba systému pre výchovu tanečníkov džezového tanca viedla k vypracovaniu metodiky tohto žánru. Uplatňuje prirodzené dispozície žiakov, zlepšuje ich koordinačné schopnosti, pohybový rozsah, rozvíja tanečnosť. Tento druh tanca je vhodné vyučovať v druhej časti I. stupňa. Talentovaní žiaci majú možnosť pokračovať vo svojom umeleckom raste v amatérskych súboroch moderného a džezového tanca.

CIELE PREDMETU

osvojiť si pohybové pravidlá techniky, princípy a ich väzby,
rozvíjať koordinačné schopnosti žiaka,
rozvíjať tanečnosť a individuálny prejav žiaka v tanci,
zväčšovať pohybový rozsah,
dosiahnuť cítenie hudby,
vychovať kvalitných tanečníkov pre amatérske súbory a kvalitných uchádzačov pre štúdium na hudobno-dramatické konzervatóriá so študijným zameraním Tanec.

Vzdelávací štandard

Druhá časť I. stupňa základného štúdia

Žiaci po ukončení 1. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
aplikujú špecifické držanie tela v džezovom tanci, aplikujú posun prízvuku na 2.dobu v pohybe, majú osvojený izolovaný pohyb jednotlivých centier a ich polyrytmický model v základnej forme, poznajú špecifické pozície horných a dolných končatín, poznajú špecifické podoby technických cvičení, využívajú koordináciu pohybov pri príprave na točenie a skoky v džezovom tanci, poznajú odbornú terminológiu džezového tanca v rozsahu obsahu predmetu.	zahrievacie cvičenia: perovanie v kolenách v I. a II. par. poz. s posunom prízvuku na 2. dobu, široká II. prir. vyt. poz. vyťahovanie HK kolmo k stropu a uvoľnenie Prances (perovanie nad zem a odraz na 45°) Table top. technické cvičenia: Knee bend (v I. a II. prirodzene vytočenej pozícií., HK prechádzajú z neutrálnej pozície do long jazz arm, s pridaním table top) Brush (pridávanie jednoduchých port de bras a zachovávanie princípu opozície HK, zaraďovanie do kombinácií aj flexované chodidlo, knee bend, výpon) Extension (do výšky 45° vpred, bočne, vzad, bočne) Torso twist Low kick (kombinovanie aj s rôznymi pohybmi HK, krokmi cez vtočené passé a podobne) izolácie (zvlášť len boky, hrudník, hlavu, ramená, stavba kombinácií izolácii na 4, 2, 1 dobu, HK pevne opreté o boky, alebo v pozícii long jazz arm) polyrytmické cvičenia (spájanie len dvoch centier s rozdielnym rytmom) chôdza - základná džezová chôdza (obohatenie chôdze izoláciou ramien alebo hlavy)

	chôdza cez passé chôdza bočne džezové chassé točenie - realizácia točenia zo IV. par. poz. švihy do štvorca - realizácia švihov na knee bend, HK long jazz arm švihy po diagonále - švih zo IV. poz. prir. vyt., HK long jazz arm. skoky: Passé jumps zo IV. par. poz. nakročením na pravú DK.

Žiaci po ukončení 2. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
ovládajú typické držanie tela v krátkych tanečných kombináciách, využívajú získané pohybové informácie zvyšovaním náročnosti na fyzický výkon, spájajú dve centrá v tom istom pohybe, realizujú jeden obrat točenia v džezovom tanci na jednej dolnej končatine, realizujú v kombináciách vo väčšej miere priestorové a rytmické zmeny, poznajú odbornú terminológiu džezového tanca v rozsahu obsahu predmetu.	zahrievacie cvičenia: vyťahovanie trupu s pridaním deep knee bend v prvej fáze cvičenia, realizácia cvičenia na 8, 4, 2 doby, vyťahovanie HK k stropu, ripple, table top, bouncé a návrat vo VP Prances (kombinované s krokmi cez paralelné passé vpred, vzad). technické cvičenia: Deep knee bend (prechod do TT, podtiahnutie panvy, prehnutie, hinge) Brush (na 45° par. aj vyt. so zapojením HK a ďalších vhodných cvikov (ripple, 1 obrat, záves, výpon)) jednoduchý džezový flick (krížom cez stojnú, vpred, bočne, precvičovanie aj s HK Low kick (DK sa postupne zvyšuje 45°, 90°, nad 90°, spájanie s točením, chassé, švihmi) Extension (na 90°) Body roll (plynulá vlna telom) kombinácie izolácií (spájanie dvoch centier v tom istom tempe, v stoji na mieste, v chôdzi) pád sklzom džezové chassé s výskokom (kombinovanie s točením, chôdzami, izoláciami) džezové chôdze (použitie v chôdzi izolácie panvy, ramien, hlavy) točenie - príprava krokom do IV. par. poz. a jeden obrat en dehors poskoky (k poskoku pridanie torso twist, striedavo, kontra DK v polohe passé) obmena priameho poskoku (odtiahnutie odrazovej DK pätou pod sedacie svaly) polyrytmické cvičenia (spájanie dvoch

	pohybových centier v jednoduchej kombinácii s rôznym rytmom). kombinácie: kombinácie na 16 až 32 taktov na obidve strany (spájanie troch - štyroch zvládnutých cvičení a snaha uplatňovania v nich určitý stupeň kontrastov v pohybe, smeroch, rytme, nálade).

Žiaci po ukončení 3. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
používajú získané pohybové informácie zvyšovaním náročnosti na fyzický výkon s dôrazom na tanečnosť a výraz, aplikujú priestorové a rytmické zmeny v tanečných kombináciách, poznajú odbornú terminológiu džezového tanca v rozsahu obsahu predmetu, poznajú odbornú terminológiu džezového tanca v rozsahu obsahu predmetu.	zahrievacie cvičenia: cvičenie v stoji na mieste alebo v chôdzi rolovanie trupu, aj s knee bend, úklony, predklony, záklony, ripple, vyťahovanie HK, table top, podťahovanie panvy, prehnutie prances (na zemi, nad zemou, 90° paralelne, vytočene spojené s krokmi, švihmi, točením) technické cvičenia: Deep knee bend (grand plié) I., II., IV., V. poz. Brush (paralelne, vytočene, na zemi, na 45°, 90°, priamo alebo cez passé, s prepnutím alebo flexovaným priehlavkom (v priebehu kombinácie zapájanie knee bend, relevé, točenie, závesy, torso twist, hinge ...) Extension (malá tanečná etuda s určitým záberom do priestoru),pózy aj z techniky klasického tanca attitudes, arabesques, z džezového tanca hip lift, body roll, úklony trupu, kontrakciu ... džezový flick (dvojitý (double)s izoláciami hlavy, točeniami) Low kick (spájanie s izoláciami, rôznymi točeniami, preskokmi, pádmi, závesmi) polyrytmické cvičenia (na mieste a v chôdzi, viac centier v rôznych rytmických rovinách) izolácie (zvládnutie pohybov dvoch centier v tom istom rytme, ale aj v rozdielnych rytmoch) Body roll (cvičenie má adagiový charakter, zapájanie pózy attitude, zbalenie na podlahu, zmeny tempo...) točenie - na mieste - zo IV. poz. prir. vyt. en dehors - v pohybe z miesta - zo IV. poz. par. na napnutej SK švihy (na mieste, s postupom)

	skoky a poskoky (čerpanie inšpirácia zo športu, klasického tanca, z pozorovania zvierat). kombinácie: Dĺžka kombinácií 32 až 64 taktov, výber vhodnej hudby . Kombinácie majú vyšší stupeň náročnosti vo vertikálnom i horizontálnom členení.

Žiaci po ukončení 4. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
využívajú svoj individuálny tanečný prejav v tanečných kombináciách podľa požiadaviek pedagóga s dodržiavaním technických princípov realizácie pohybov, aplikujú priestorové a polyrytmické nároky v tanečných kombináciách s dôrazom na vnímanie náročnejších hudobných podkladov, poznajú odbornú terminológiu džezového tanca v rozsahu obsahu predmetu.	zahrievacie cvičenia, technické cvičenia: Výučba kombinácií v ucelených tanečných kombináciách, v dĺžke do 64 T - etudách, kde je možné využitie jednotlivých technických cvičení v rôznych obmenách so zachovaním postupnosti potrebnej pre rozohriatie tela žiaka, zároveň dôraz na technický rast využívaním maximálnych dispozícií žiaka so zameraním na tanečnosť, výraz a čistotu prevedenia. Postupnosť jednotlivých technických cvičení sa nemení, je dôležité dôrazné zachovanie charakteru techniky džezového tanca s výrazným znakom polyrytmického a polycentrického cítenia hudby a pohybu. Kombinácie: dĺžka kombinácií je minimálne 64 taktov, Improvizácia ako jedna z charakteristických čŕt džezového tanca. Dôraz na individualitu žiaka v interpretácii.

Záverečná skúška :
Žiaci demonštrujú základné znalosti tanečnej techniky v rámci interpretačnej praxe v choreografiách džezového tanca v scénickom prevedení v rozsahu minimálne 4 min., žiaci demonštrujú tréning techniky džezového tanca spamäti.

MODERNÝ TANEC

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Techniky moderného tanca poskytujú široké možnosti istej umeleckej výpovede, respektíve komunikácie sprostredkovanej pohybom tanečníka. Techniky umožňujú vo veľkej miere spoznať a rozšíriť pohybové možnosti tela v rámci rešpektovania jeho anatomickej štruktúry a v súlade s fyzickými dispozíciami. Techniky M. Grahamovej a J. Limóna patria medzi tie, ktoré majú spomedzi moderných tanečných techník najprepracovanejšiu metodiku. Každá poskytuje tanečníkovi špecifickú kvalitu pohybu

a výrazové možnosti. Sú veľmi dobrým materiálom pre rozšírenie si pohybovej a výrazovej zdatnosti žiakov II. stupňa tanečného odboru ZUŠ.
Technika J. Limóna je zameraná na využitie energie pochádzajúcej z voľného pádu jednotlivých častí tela, resp. celého tela. Tanečník si uvedomuje pohyb ako neustálu premenu energie z hodnoty potenciálnej (v momentoch, keď gravitácii vzdoruje) na kinetickú (keď sa jej poddáva), a to v rôznych častiach tela izolovane. Dodržať harmonickú jednotu celého tela tak ako orchester, ktorý súzvučí napriek tomu, že každá skupina nástrojov má svoju zvláštnu partitúru. Pohyb, ktorý neustále prebieha medzi najhlbším bodom pádu a suspention, čiže najvyšším bodom odľahčenia, poskytuje tancu vzrušujúcu dynamiku. Pocit opozície zasa napomáha zabezpečiť telu rovnováhu bez svalových kontrakcií a jasné definovanie pohybu v priestore. Využíva gravitáciu ako hybnú silu, pád, uvoľnenie váhy, dych ako dôležitú súčasť pohybu, potenciálnu energiu a energiu uvoľnenú pri pohybe, ktorá ho formuje, a ktorú následne tanečník presmerováva. Je založená na princípoch postupnosti, opozície, potenciálnej a kinetickej energie, pádu, zhupu, odrazu, zavesenia, váhy, izolácie a dychu. Vyžaduje cítenie tiaže a schopnosť izolovať jednotlivé váhové celky tela.
Technika M. Grahamovej je vystavaná na princípe dýchania ako prirodzeného zdroja energie, pričom výdych v kontrakcii sústreďuje energiu do centra a release ju zasa usmerňuje von. Kontrakcia a release ako protipóly aktu dýchania sa stávajú hnacou silou pre pohyb v priestore, pád, skok, rotáciu. Technika M. Grahamovej je jedinečná svojím rozvinutým systémom cvičení na podlahe, ktoré detailným spôsobom prepracúvajú chrbtové svalstvo a ovládanie celého trupu. Špecifickými cvičeniami sa rozvíja flexibilita, fyzická kondícia a koordinácia celého tela. Technika M. Grahamovej patrí k najcharakteristickejším a najobtiažnejším technikám moderného tanca. Je založená na princípe contraction (kontrakcie) a release (povolenie kontrakcie) a spiral (princíp špirály). Rozvíja spojenie centra s perifériami tela, tanečné dýchanie, elasticitu, pružnosť a muzikálnosť žiakov. Cvičenia sa rozvíjajú zo zeme cez stoj až po pohyb po priestore.

CIELE
poznať základné princípy techník moderného tanca a ich rozdiely,
dokázať využiť princípy techniky na rozvoj tanečnosti žiaka,
dosiahnuť technický a výrazový stupeň zodpovedajúci požiadavkám špičkových amatérskych súborov moderného scénického tanca,
vychovať kvalitných uchádzačov pre štúdium na vysokej škole umeleckého zamerania.

Vzdelávací štandard

II. stupeň vzdelávania

Žiaci po ukončení 1. ročníka II. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
ovládajú základný princíp techniky J. Limóna (fall - recovery) v základných cvičeniach, uvedomujú si postupný pohyb chrbtice, uplatňujú základný princíp techniky v jednoduchých kombináciách v priestore, poznajú odbornú terminológiu moderného tanca v rozsahu obsahu predmetu.	stručná informácia o osobnosti a diele J. Limóna prípravné cvičenia na podlahe: spinal succession (cvičenie na postupnosť v odvíjaní chrbtice) bounces-hmity bounces with twist (hmity s natočením tela v horizontálnej torzii). cvičenia v stoji a priestore: standing bounces (hmity v stoji) tendu series (zahriatie chodidla) plié series(zahriatie bedrových, kolenných a členkových kĺbov) swings in second (izolácia hlavy, ramien hrudníka a pásu v zhupoch v dráhe poloblúka a celého kruhu) rebound in threes (odraz s návratom po dráhe pádu v ¾ takte slow twos, fast threes (zosúladenie pádu a podchytenia DK,HK a trupu) foot isolation- izolácia chodidla, príprava na eleváciu) passé series développé series lunge series (prenášanie ťažiska) spiral turns (špirálové točenia) 12-count phrase (väzba na 12 dôb) drops in threes (príprava na eleváciu) body as an orchestra (izolácia a vzájomná súhra práce DK, HK a trupu s postupom v priestore hop series (skoky) piqué series.

Žiaci po ukončení 2. ročníka II. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
ovládajú základné princípy techniky J. Limónavo všetkých typoch cvičení, aplikujú základný princíp techniky v náročnejších rozvinutých cvičeniach, vedome používajú princíp techniky v tanečných kombináciách, poznajú odbornú terminológiu moderného tanca v rozsahu obsahu predmetu.	Náročnejšia podoba a väzby všetkých skupín cvičení s dôrazom na technickú zručnosť, rozvíjanie tanečnosti, plynulosti a dynamiky pohybu. Intenzívna podpora rozvoja expanzie pohybu do priestoru. Individualita prejavu v tanečných variáciách.

Žiaci po ukončení 3. ročníka II. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
ovládajú základné princípy techniky M. Graham v cvičeniach na podlahe, v stoji a v pohybe v priestore, predvedú základnú formu s jednoduchým rozvinutím jednotlivých cvičení na podlahe, v stoji, v základnej chôdzi a skokoch v priestore, poznajú odbornú terminológiu moderného tanca v rozsahu obsahu predmetu.	stručná informácia o osobnosti a diele M. Graham prípravné cvičenia na podlahe: prepojenie dychu s centrom pohybu práca panvy príprava contraction (C)(kontrakcie) a release (R) (uvoľnenia) prepojenie centra s perifériami, prepojenie HK na prácu chrbtice nácvik základných sedov nácvik „shift of the weight“ nácvik špirály nácvik opozície nácvik hrudného záklonu prípravné cvičenia v stoji: základné postavenie tela vzťah k podlahe práca chodidla (odtláčanie sa) princíp C-R, kontrakcia ako hybná sila pohybu opozícia hornej a dolnej polovice tela, princíp špirály. cvičenia na podlahe (Floor work): 16 hmitov v troch základných pozíciách (16 bounces) dýchanie (breathing) na 2, 4, 3, 6 otvorenie DK po špirále (spiral leg opening) špirála do sedu na jednom boku, špirála do profilu kontrakcia v poloľahu (seated back contraction) kontrakcia do predklonu (contraction over) séria hlbokých kontrakcií (deep contraction series) cvičenia na chodidlo (feet coming forward, pointig, flexing) vytiahnutia (long leans) špirála v 4. pozícii (arms around the back) vytiahnutie DK vzad (back leg extention) pleadings. cvičenia v stoji (Center work): práca chodidiel a natiahnutie zadnej strany DK (feet work a heel stretch) kontrakcia so zatvorením DK do paralelnej pozície, kontrakcia do predklonu kontrakcia s prenesením váhy bočne, kontrakcia s grand plié a relevé vysúvanie DK (brushes) na podlahe, na 45˚ a

	do vyšších polôh presúvanie váhy (shift of the weight) séria rond de jambe ostré pohyby DK (beats serie) bočné vytiahnutie trupu (high side lift - side body stretch) bočné náklony (battements développés a body tilt) príprava chodidla na skok (changes around ancle serie) točenia v špirále (spiral turn) prances, elevácia na mieste cvičenia s postupom do priestoru (Travelling): chôdze (jednoduchá cez prvú pozíciu do rôznych smerov, s rondom) trojkročky chôdze s kontrakciou chôdze s opozíciou (low walk, step draw) traveling prances skoky (s kontrakciou, s opozíciou).

Žiaci po ukončení 4. ročníka II. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
ovládajú základné princípy techniky M. Graham (contraction-release a spiral) v cvičeniach na podlahe, v stoji a v pohybe v priestore, aplikujú základný princíp techniky v náročnejších rozvinutých cvičeniach, vedome používajú princíp techniky v tanečných kombináciách, poznajú odbornú terminológiu moderného tanca v rozsahu obsahu predmetu.	Opakovanie všetkých skupín cvikov v náročnejšej podobe a väzbe rozvíjajúce sa zo zeme cez stoj až po pohyb v priestore. Dôraz na technickú zručnosť, spojenie centra s perifériami tela, tanečné dýchanie, elasticitu, pružnosť a muzikálnosť žiakov. Podpora individuality prejavu v tanečných variáciách.

Záverečná skúška:
Žiaci demonštrujú základné znalosti tanečnej techniky v rámci interpretačnej praxe v choreografiách moderného tanca v scénickom prevedení v rozsahu minimálne 5 min.
Žiaci demonštrujú tréning techniky moderného tanca spamäti.

HISTORICKÝ TANEC

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Predmet historický tanec zoznamuje žiakov s historickými spoločenskými tancami minulých storočí. Cieľom predmetu je oboznámiť žiakov s tancami mestskej a dvorskej spoločnosti v chronologickom usporiadaní od 15. po 19. storočie. Žiaci sa oboznamujú s dvorskou etiketou, životným štýlom minulých storočí, čím sa kultivuje ich súčasné správanie. Oboznamujú sa tiež s dejinami hudby a výtvarného umenia,

histórie a kultúry. Historický tanec obsahuje základné kroky a figúry podľa štýlu a historického obdobia. Tento predmet je vhodný pre učiteľa s užšou špecializáciou na klasický tanec, nakoľko technika klasického tanca má svoj pôvod práve v historickom tanci. Poznanie historického tanca dáva žiakovi väčší rozhľad v tanečnom umení a orientáciu v histórii. Predmet historický tanec kultivuje a zušľachťuje pohyb, telo sa stáva gracióznejším a vznešenejším. Historické tance sú dobrou formou verejnej prezentácie na javisku, pretože pri tomto predmete nie je nutná taká veľká disponibilita fyzických dispozícií ako v predmete klasický tanec, napriek skutočnosti však využíva veľkú časť princípov klasického tanca.

CIELE PREDMETU

oboznámiť sa s dobovými tancami dvorskej či mestskej spoločnosti od 15. do 19. storočia,
zaoberať sa aj teoreticky tanečnou históriou, etiketou a spôsobom života v jednotlivých slohových obdobiach.

Vzdelávací štandard

II. stupeň základného štúdia
Žiaci po ukončení 1. ročníka II. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
dodržiavajú základné držanie a polohy tela, hlavy a ramien, ovládajú pozície DK, interpretujú základné tance a tanečné kroky z 15. -16.storočia, poznajú odbornú terminológiu historického tanca prebratého obsahu.	1. - 16. storočie: držanie a polohy tela, hlavy, ramien, pozície DK tanečná chôdza, základné kroky historických tancov: pas glissé poklony 15. a 16. Storočia. Basse danse: kroky a poklony kroky jednoduché a dvojité malá tanečná kompozícia podľa dobového zápisu. Branle: kroky a poklony kroky jednoduché a dvojité skočné jednoduché a dvojité kroky Kadencia tanečné etudy: branle simple, double, gai. Pavana: kroky a poklony kroky jednoduché a dvojité, ich varianty tanečná kompozícia pavany (16. stor.).

Žiaci po ukončení 2. ročníka II. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
interpretujú základné tance a tanečné kroky 17.storočia, poznajú odbornú terminológiu historického tanca v rozsahu prebratého obsahu.	17. storočie: držanie a polohy tela, hlavy, ramien, pozície DK a HK v tancoch 17. storočia základné kroky historických tancov: pas chassé Poklony 17. storočia Menuet - kroky a figúry: poklony v menuete, základný krok v menuete na 2 T, základný krok v menuete na 1 T, kroky v menuete vpravo a vľavo, Pas grave tanečná kompozícia menuetu 17.storočia tanečná kompozícia menuetu 18.storočia.

Žiaci po ukončení 3. ročníka II. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
interpretujú základné tance a tanečné kroky 17.storočia, poznajú odbornú terminológiu historického tanca v rozsahu prebratého obsahu.	18. storočie: držanie a polohy tela, hlavy, ramien, pozície DK a HK v tancoch 18. storočia základné kroky historických tancov: double chassé poklony 18. storočia. Gavota - kroky a figúry: poklony v gavote, Balancé menuet, Balancé gavotte, Pas de zephyre, pas marché a trois pied, malá kompozícia gavoty. Francúzske kontratance 18. storočia - kroky a figúry: Gavotový krok, zvonkový krok, cvalový krok, Rigodonový krok. Figúry: le rond, le moulinet, la chaine, chaine des dames tanečná etuda.

Žiaci po ukončení 4. ročníka II. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
interpretujú základné tance a tanečné kroky 19.storočia, poznajú odbornú terminológiu historického tanca v rozsahu prebratého obsahu.	19. storočie: držanie a polohy tela, hlavy, ramien, pozície DK a HK v tancoch 19. storočia základné kroky historických tancov: pas balancé, pas de basque poklony 19. storočia. Polonéza: základný krok, poklony v polonéze, tanečné figúry, priestorová kresba Mazúrka: kroky (pas gala, pas couru), coup de talon ,točenie v páre, tanečná etuda. Valčík: kroky a figúry, tanečná etuda. Polka: kroky a figúry, tanečná etuda.

Záverečná skúška:
Žiaci demonštrujú základné znalosti tanečnej techniky v rámci interpretačnej praxe v choreografiách historického tanca v scénickom prevedení v rozsahu minimálne 5 min.
Žiaci demonštrujú historické tance spamäti.

TANEČNÁ PRAX

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Tanečná prax pre všetky učebné predmety je v prvom polroku školského roku spravidla priradená k jednotlivým predmetom (viac prevažuje technická príprava). V druhom polroku prevažuje tanečná prax, pod čím rozumieme prácu na choreografiách na verejné vystúpenie. Predmet tanečná prax vyžaduje tvorivú prácu pedagóga pri nácviku choreografií, ktoré sú komponované na základe tanečných techník z predmetov klasický tanec, ľudový tanec, kreatívny tanec, džezový tanec, moderný tanec a historický tanec.
Dôležitú úlohu hrá aj samotný výber hudobného podkladu pri tvorbe choreografií. Je nutné, aby hudobný podklad bol adekvátny veku a zodpovedal tanečným zručnostiam žiakov v jednotlivých ročníkoch. Voľbou vhodného hudobného materiálu má pedagogický zamestnanec možnosti priameho kreovania hudobného vkusu žiaka, čím umožňuje žiakovi spoznávať rôzne aj žánre hudby, s ktorými sa žiak bežne nestretáva.
Zároveň aj úlohou pedagogického zamestnanca, v tomto prípade v úlohe pedagóga-choreografa je myslieť pri tvorbe choreografií aj na výchovný moment tejto práce v súčinnosti s vekom a schopnosťami žiakov.
Predmet vychováva u žiakov schopnosť vystúpiť pred obecenstvom a dáva žiakom základy umeleckého prejavu, ktorý je okrem technickej zdatnosti žiaka v základných akademických tanečných technikách na verejnom vystúpení rovnako dôležitý.

V neposlednom rade vo vyučovacom procese tohto predmetu má pedagóg možnosť žiaka ovplyvňovať v otázkach zodpovednosti, prístupu, sociálneho správania sa a sebahodnotenia žiaka, čo sú všetko atribúty, ktoré sú nesmierne dôležité pri vývoji osobnosti.
Tento predmet je náročný pre učiteľa, ktorý je v jednej osobe choreografom, návrhárom kostýmov (v mnohých prípadoch aj ich realizátorom) ako aj hudobne vzdelanou osobou, schopnou vyhľadávať vhodné hudobné skladby na choreografické spracovanie.

CIELE PREDMETU
získať scénické skúsenosti z tanečného umenia,
nadobudnúť zmysel pre zodpovednosť, ktorá je pri tejto činnosti nevyhnutná,
vychovávať u žiakov schopnosť esteticky vnímať a prežívať tanečné umenie,
formovať tanečný a hudobný vkus žiaka.

Vzdelávací štandard

1.časť I. stupňa základného štúdia
Žiaci po ukončení 1. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
zatancujú na verejnom vystúpení choreografie na ľudovú alebo umelú hudbu v rozsahu minimálne 2 min.	Prvkový materiál v rozsahu tanečných prvkov obsahu vyučovania predmetu tanečná príprava.

Žiaci po ukončení 2. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
zatancujú na verejnom vystúpení choreografie na ľudovú aj umelú hudbu v rozsahu minimálne 2min.	Prvkový materiál v rozsahu tanečných prvkov obsahu vyučovania predmetu tanečná príprava.

Žiaci po ukončení 3.ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
zatancujú na verejnom vystúpení choreografie v technike ľudového, kreatívneho alebo scénického, výrazového tanca s využitím základných princípov techniky klasického tanca v rozsahu minimálne 3 min.	Prvkový materiál v rozsahu tanečných prvkov obsahu vyučovania predmetu ľudový tanec, klasický tanec alebo kreatívny tanec.

Žiaci po ukončení 4. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
zatancujú na verejnom vystúpení choreografie v technike ľudového, kreatívneho a scénického, výrazového tanca s využitím základných princípov techniky klasického tanca v rozsahu minimálne 3 min.	Prvkový materiál v rozsahu tanečných prvkov obsahu vyučovania predmetov ľudový tanec, klasický tanec a kreatívny tanec.

Záverečná skúška:
Žiaci zatancujú na verejnom vystúpení choreografie v rozsahu výkonového štandardu 4.ročníka prvej časti I. stupňa štúdia v tanečnom odbore ZUŠ.

Druhá časť I. stupňa základného štúdia

Žiaci po ukončení 1. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
zatancujú na verejnom vystúpení choreografie v technike ľudového, džezového alebo scénického, výrazového tanca s využitím základných princípov techniky klasického tanca v rozsahu minimálne 4:00 min.	Prvkový materiál v rozsahu tanečných prvkov obsahu vyučovania predmetu ľudový tanec, klasický tanec a džezový tanec.

Žiaci po ukončení 2. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
zatancujú na verejnom vystúpení choreografie v technike ľudového, džezového alebo scénického, výrazového tanca s využitím základných princípov techniky klasického tanca v rozsahu minimálne 4:00 min.	Prvkový materiál v rozsahu tanečných prvkov obsahu vyučovania predmetu ľudový tanec, klasický tanec a džezový tanec.

Žiaci po ukončení 3. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
zatancujú na verejnom vystúpení choreografie v technike ľudového, džezového alebo scénického, výrazového tanca s využitím základných princípov techniky klasického tanca v rozsahu minimálne 4 min.	Prvkový materiál v rozsahu tanečných prvkov obsahu vyučovania predmetu ľudový tanec, klasický tanec a džezový tanec.

Žiaci po ukončení 4. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
zatancujú na verejnom vystúpení skupinové alebo malé (sólo) choreografie v technike ľudového, džezového a scénického, výrazového tanca s využitím základných princípov techniky klasického tanca v rozsahu minimálne 4 min.	Prvkový materiál v rozsahu tanečných prvkov obsahu vyučovania predmetu ľudový tanec, klasický tanec a džezový tanec.

Záverečná skúška:
Žiaci zatancujú na verejnom vystúpení choreografie v rozsahu výkonového štandardu 4. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia v tanečnom odbore ZUŠ.

II. stupeň základného štúdia
Žiaci po ukončení 1. ročníka II. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
zatancujú na verejnom skupinové alebo malé (sólo) choreografie technikách technike ľudového, historického alebo moderného tanca v rozsahu minimálne 4 min.	Prvkový materiál v rozsahu tanečných prvkov obsahu vyučovania predmetu ľudový tanec, klasický tanec, historický a moderný tanec.

Žiaci po ukončení 2.ročníka II. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
zatancujú na verejnom vystúpení skupinové a malé (sólo) choreografie v technike ľudového, historického alebo moderného tanca v rozsahu minimálne 4:30 min.	Prvkový materiál v rozsahu tanečných prvkov obsahu vyučovania predmetu ľudový tanec, klasický tanec, historický a moderný tanec.

Žiaci po ukončení 3. ročníka II. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
zatancujú na verejnom vystúpení skupinové alebo malé (sólo) choreografie v technike ľudového, historického alebo moderného tanca v rozsahu minimálne 5 min.	Prvkový materiál v rozsahu tanečných prvkov obsahu vyučovania predmetu ľudový tanec, klasický tanec, historický a moderný tanec.

Žiaci po ukončení 4.ročníka II. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
zatancujú na verejnom vystúpení skupinové a malé (sólo) choreografie v technike ľudového, historického alebo moderného tanca v rozsahu minimálne 5min.	Prvkový materiál v rozsahu tanečných prvkov obsahu vyučovania predmetu ľudový tanec, klasický tanec, historický a moderný tanec.

Záverečná skúška:
Žiaci zatancujú na verejnom vystúpení choreografie v rozsahu výkonového štandardu 4. ročníka prvej časti II. stupňa štúdia v tanečnom odbore ZUŠ.

8.3 Učebné osnovy – Literárno-dramatický odbor

ÚVOD

Vzdelávací program pre literárno-dramatický odbor je programom rôznych dramaticko-slovesných činností a otvorených príležitostí na rozvíjanie individuálnych učebných možností, dramatických a slovesných kompetencií žiakov a pre orientáciu učiteľov literárno-dramatického odboru. V takomto chápaní nepredstavuje len súhrn katalógov, ktoré stanovujú výkony a obsah predmetov jednotlivých študijných zameraní.

Vzdelávací program pozostáva aj zo základných učebných cieľov, ktoré sa konkretizujú vo výkonovom štandarde. Teda v ucelenom systéme výkonov, ktoré sú vyjadrené odstupňovanými konkretizovanými cieľmi – učebnými požiadavkami. Tie predstavujú normu pre žiaka. Napriek tomu si však učiteľ literárno-dramatického odboru môže vzdelávací štandard bližšie špecifikovať, konkretizovať a rozvíjať, napríklad v podobe učebných okruhov a otázok, či odstupňovať jednotlivé výkony podľa kognitívnych, psychomotorických a senzomotorických možností svojich žiakov.

K vymedzeným výkonom je priradený učebný obsah, v ktorom sa zdôrazňujú aj pojmy ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu predmetov jednotlivých študijných zameraní literárno-dramatického odboru. Súčasne jednotlivé výkony nie sú vždy naviazané na každý učebný okruh, nepokrývajú celú šírku obsahu predmetov. Takto štruktúrované učivo tvorí obsahový štandard, ktorý je záväzkom pre učiteľa. Učitelia si môžu učebný obsah tvorivo modifikovať v príslušnom ročníku. Žiakom, ktorí v základnom štúdiu preukážu mimoriadne nadanie a vynikajúce študijné výsledky, je určené rozšírené štúdium.

Pri koncipovaní otvorených príležitostí na rozvíjanie učebných možností a dramaticko-slovesných kompetencií žiakov je potrebné vytvárať také kognitívne činnosti, ktoré podporujú zisťovanie niečoho, hľadanie, pátranie, skúmanie, napr. v literárnom materiáli, historických zdrojoch a pod. V tomto zmysle je cieľom výučby predmetov jednotlivých študijných zameraní literárno-dramatického odboru na

základnej umeleckej škole napomáhať žiakom vytvárať si nové poznatky na základe zážitkov zo psychomotorických a senzomotorických činností, nie riadiť učenie len na zapamätanie sprostredkovane odovzdaných poznatkov.

CHARAKTERISTIKA PREDMETU A PODMIENKY PRIJÍMANIA ŽIAKOV

Literárno-dramatický odbor je syntetizujúcim odborom, ktorý obsahuje dramatické, pohybové, rečové, prednesové a slovesné tvorivé činnosti, hru s bábkou a písané slovo, prostredníctvom ktorých pôsobí na celkový rozvoj myslenia, cítenia a konania žiakov.

Harmonicky rozvíja osobnosť, aktívny tvorivý prístup k základným postojom a premenlivej skutočnosti, pomáha vyrovnávať sa vždy s novými situáciami, ktoré prináša hra, škola, život a práca.

Vzdelávanie v literárno-dramatickom odbore rozdeľujeme do štyroch základných častí a to:

Prípravné štúdium - určené žiakom predškolského veku (vek – minimálne 4 roky), dĺžka štúdia minimálne jeden rok, maximálne dva roky.
Prvý stupeň vzdelania - prvá časť štúdia - dĺžka štúdia 4 roky (žiaci ZŠ alebo absolventi prípravného štúdia),
- druhá časť štúdia - dĺžka štúdia 4 roky (talentovaní žiaci ZŠ alebo absolventi primárneho umeleckého vzdelávania).
Druhý stupeň vzdelania - dĺžka 4 roky (talentovaní žiaci SŠ alebo absolventi sekundárneho umeleckého vzdelávania, absolventi štúdia pre dospelých), druhý stupeň dramaticko-slovesného vzdelávania sa rozširuje o špecializáciu v samostatných oddeleniach: dramatickom, slovesnom a bábkarskom.
Štúdium pre dospelých - talentovaní žiaci nad 15 rokov, ktorí neabsolvovali I. stupeň vzdelávania.
Pre najtalentovanejších žiakov je určené rozšírené štúdium, v ktorom sa na I. stupni pripravujú vybraní jednotlivci na talentové skúšky na stredné školy umeleckého a pedagogického zamerania. Po absolvovaní štúdia, v prípade mimoriadneho talentu žiaka a jeho individuálneho záujmu, je možné absolvovanie talentových skúšok na vysoké školy umeleckého a pedagogického zamerania.
Literárno-dramatický odbor základnej umeleckej školy je charakteristický prepojením individuálneho vyučovania (prednes, umelecký prednes, hlasová výchova, individuálna príprava) a kolektívnych aktivít (dramatika a slovesnosť, pohyb, práca v súbore, základy dramatickej tvorby a pod.). Komplexná výučba prepája praktické (interpretačné a tvorivé) zručnosti s rozvíjaním emocionálnych a racionálnych (duševných, mravných, etických, sociálnych, vedomostných, logických a kreatívnych) kompetencií žiaka.

Podmienky prijímania žiakov na jednotlivé stupne vzdelania:
Prípravné štúdium - komunikačné dispozície, elementárne rytmické cítenie, výtvarné dispozície.

Prvý stupeň - talentovaní žiaci ZŠ, ktorých zručnosti a vedomosti zodpovedajú náročnosti ročníka, do ktorého sú prijímaní.
Druhý stupeň - absolventi I. stupňa základného štúdia alebo štúdia pre dospelých alebo výnimočne talentovaní žiaci stredných škôl, ktorých zručnosti a vedomosti zodpovedajú náročnosti štúdia ročníka, do ktorého sú prijímaní.
Štúdium pre dospelých - výnimočne talentovaní žiaci SŠ, ktorých zručnosti a vedomosti zodpovedajú náročnosti štúdia ročníka, do ktorého sú prijímaní.

CIELE ODBORU

Žiaci:

- rovnomerne sa rozvíjajú v oblasti citových, rozumových a morálnych kvalít,
- získajú schopnosť kolektívne cítiť a aktívne sa podieľať na vytváraní vzájomnej spolupráce,
- získajú vedomé, osobité, prirodzené a pritom kultivované vyjadrovanie v sociálnej a umeleckej komunikácii,
- ovládajú základné odborné schopnosti v dramatickom a slovesnom prejave do takej miery:

  a) aby mohol pokračovať vo vzdelávaní na vyššom stupni,

  b) aby sa mohol aktívne uplatňovať v kultúrno-spoločenskej záujmovej činnosti,

- aplikujú získané vedomosti a schopnosti v podobe kvalitných divadelníkov, režisérov, scenáristov pre amatérske súbory a kvalitných uchádzačov pre štúdium na konzervatóriách a vysokej škole umeleckého a pedagogického zamerania.

PROFIL ABSOLVENTA

Žiaci po ukončení celého štúdia v literárno-dramatickom odbore majú osvojené základy komplexného pestovania citu pre rytmus, reč a pohyb. Vedome sa vyjadrujú v dramatickom a slovesnom prejave z hľadiska vlastných mravných a estetických postojov k svetu. Uplatňujú nadobudnuté vedomostí a schopností v kolektívnych alebo individuálnych témach a úlohách dramatických, prednesových a slovesných.
Pripravujú absolventské predstavenie, kde sa odzrkadlí ich osvojenie si základných princípov dramatického výrazu vo všetkých disciplínach (napr. rytmus, dynamika, priestor, javisková reč, rétorika, umelecký prednes a ďalšie). Oboznamujú sa s európskymi kultúrnymi dejinami a snažia sa príťažlivým spôsobom vytvoriť základný obraz o vývoji európskeho dramatického umenia v historickom kontexte s vývojom hmotnej a duchovnej kultúry ľudstva. Vedome používajú základné výrazové prvky umeleckého prednesu, k tvorivej interpretácii samostatne zvoleného textu. Zároveň spôsobom vzdelávania v literárno-dramatickom odbore výchova pre umenie a výchova umením sa stáva žiak v bežnom živote uvedomelým divákom dramatických prezentácií. Dokáže sa orientovať v základnej terminológii divadelnej teórie a ovláda odbornú terminológiu jednotlivých divadelných techník v rozsahu obsahu štúdia.

Absolvent literárno-dramatického odboru získal základy odborného jazyka a komunikácie v umeleckej oblasti. V prvej časti I. stupňa základného štúdia sa dokáže vyjadrovať na úrovni základnej kultúrnej gramotnosti prostredníctvom umeleckých vyjadrovacích prostriedkov literárno-dramatického odboru a vyučovacieho predmetu, v ktorom si rozvinul schopnosť tvoriť a prijímať umenie na danej úrovni stupňa ukončeného vzdelania. Úroveň rozvinutosti kľúčových kompetencií, ktoré absolvent dosiahol na konci prvej časti I. stupňa základného štúdia nie je ukončená. Vytvára len základ pre následné stupne vzdelávania.
Absolvent II. stupňa základného štúdia je pripravený na celoživotné vzdelávanie a rozširovanie svojich nadobudnutých všeobecných a odborných vedomostí a zručností v umeleckej oblasti. Absolvovaním súboru predmetov umeleckého vzdelávania počas štúdia v literárno-dramatickom odbore je pripravený na vysokoškolské štúdium na školách umeleckého alebo pedagogického zamerania. Absolvent II. stupňa základného štúdia ovláda hru, základy dramatickej tvorby na úrovni prislúchajúcej danému stupňu vzdelania. Dokáže aktívne pôsobiť v divadelných súboroch ako herec, scenárista alebo bábkoherec. Svoje vedomosti dokáže sám rozvíjať, obnovovať, je schopný primerane reagovať na nové trendy i na spoločenský vývoj. Na základe získaných poznatkov a skúsenosti dokáže hodnotiť a kriticky pristupovať k ďalšiemu tvorivému procesu. Absolvent II. stupňa základného štúdia študijných zameraní dramatické, slovesné alebo bábkarské: podáva poloprofesionálne umelecké výkony v praxi najčastejšie ako herec v divadlách mladých, divadlách poézie, bábkových súboroch alebo individuálne ako recitátor, moderátor či žurnalista. Absolvent má vedomosti z dejín divadla a dramatickej tvorby, dokáže odborne vyjadriť svoj umelecký názor, pozná historické a estetické zákonitosti divadelného umenia, divadelné a literárne diela dokáže interpretovať podľa štýlových období, má vedomosť o technickej úrovni umeleckého prednesu, javiskového rečového prejavu a túto analýzu vie zužitkovať pri tvorbe osobitej interpretácie. Úroveň rozvinutosti kľúčových spôsobilostí, ktoré žiaci dosiahnu v závere II. stupňa základného štúdia literárno-dramatického odboru v základnej umeleckej škole, nie je ukončená. Vytvára len bázu pre následné stupne vzdelania, pre celoživotné učenie sa.

Absolvent literárno-dramatického odboru nadobudne také skúsenosti a vedomosti, ktoré sú potrebné pre povolania, ktorých úspech závisí na vytvorení dobrého medziľudského kontaktu, vzťahu a spolupráce ako sú: lekár, zdravotná sestra, vychovávateľ, ale aj pracovníci v terciárnej oblasti, ďalej povolania, ktoré vyžadujú pohotové a pre poslucháča zrozumiteľné vyjadrovanie ako: právnik, učiteľ, verejný pracovník, kultúrny pracovník, manažér, politik a pod.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Prípravná dramatická výchova

Žiaci po ukončení prípravného štúdia 1 (PŠ1) a prípravného štúdia 2 (PŠ2)

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiaci od 4 rokov veku: ✓ získavajú prehĺbený záujem o dramatickú hru, ✓ uplatnia pri hre overené schopnosti ich ďalšieho pohybového a rytmického vývoja, ✓ použijú schopnosť aktívne a pasívne sa uvoľniť, sústrediť sa a pohotovo reagovať, ✓ improvizujú pohyb k riekanke a piesni podľa ich obsahu, ✓ uplatnia detskú tvorivosť, ✓ použijú správnu výslovnosť v rečovom prejave, ✓ zvládnu techniku hry na Orffových hudobných nástrojoch, ✓ kráčajú pri pohybových hrách podľa rytmu piesne, ľahkou chôdzou (tanečnou, kultivovanou), ✓ sprevádzajú rozmanité riekanky a básne hrou na tele, ✓ zdramatizujú pohybovo krátku báseň, ✓ prezentujú výstup vlastnej a skupinovej tvorby pred spolužiakmi.	Dramatická hra. Povinné hudobno-dramatické činnosti a hry. Uvoľňovacie a koordinačné pohybové cvičenia zamerané na uvoľnenie tela. Pohyb, gesto, mimika. Text – prirodzená detská hra. Melodizácia a rytmizácia slov, detských riekaniek a vyčítaniek. Názvy Orffových nástrojov: paličky, tamburína, rámový/ručný bubon, triangel, zvonček, chrastidlá (rumba guľa) a melodických hudobných nástrojov metalofón, zvonkohra. Chôdza a rytmus. Ľudová slovesnosť a detské básne. Dramatizácia krátkeho textu. Rečový a pohybový prejav.

Požiadavky na overenie spôsobilosti postupu do 1. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia

Žiaci dokážu:

- aktívne sa zúčastňovať spoločnej hry,
- v hrách s pravidlom zvládnuť základné prvky pohyblivosti, pružnosti, obratnosti,
- v cvičeniach a v hrách s pravidlom základné priestorové cítenie,
- rešpektovať ostatných členov kolektívu,

- v cvičeniach a hrách s pravidlom zvládnuť jednoduchý rytmus a dynamiku,
  a) pohybom,
  b) zvukom,
    - hrou na jednoduchých nástrojoch,
    - hrou na telo,
    - slovným a hlasovým prejavom,
- predviesť na primeranej úrovni pohybové, rytmické, rečové a výtvarné schopnosti,
- aktívne sa zapojiť do kolektívnej tvorivej činnosti.

ŠTUDIJNÉ ZAMERANIE: DRAMATICKÁ PRÍPRAVA

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Dramatická príprava v základnej umeleckej škole je predmet spoločný pre všetkých žiakov literárno-dramatického odboru. Hlavným obsahom predmetu je komplexná tvorivá dramatická činnosť, zahrňujúca všetky zložky, vrátane práce s improvizovanou bábkou a integrujúce základné prvky prípravnej činnosti (pohybové, rečové, hudobno-rytmické) a špecifické činnosti výtvarné.

Motivácia všetkých činností zostáva aj naďalej základným metodickým princípom, podnecujúcim spontánny detský prejav. Skúsenosti získané v priebehu vyučovania motivovanou hrou sa postupne vyvíjajú vo vlastnú uvedomelú odbornú činnosť.

CIELE PREDMETU

Žiaci:

- si uvedomujú v jednoduchej dramatickej hre partnerov v priestore a reagujú na nich,
- zvládnu jednoduchú partnerskú hru so zástupnou rekvizitou,
- zvládnu jednoduchú partnerskú hru so zástupným textom,
- zoznamujú sa s možnosťou hry s predmetmi, jednoduchými výtvarnými znakmi z nich improvizovať bábky a v cvičeniach zvládnuť základné princípy ich oživovania.

Prvá časť I. stupňa základného štúdia

Žiaci po ukončení 1. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

DRAMATICKÁ HRA

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ reagujú na partnerov v jednoduchej dramatickej hre v priestore, ✓ zvládnu jednoduchú partnerskú hru so zástupnou rekvizitou, ✓ realizujú jednoduchú partnerskú hru so zástupným textom, ✓ poznajú možnosti hry s predmetmi, s jednoduchými výtvarnými znakmi, ✓ improvizujú s bábkami a v cvičeniach zvládajú základné princípy ich oživovania.	Kontaktná dramatická hra podľa Evy Machkovej. Dramatické činnosti so zástupnou rekvizitou. Partnerská hra so zástupným textom. Hra s predmetmi a jednoduchými výtvarnými znakmi. Hra s bábkou.

POHYBOVÁ PRÍPRAVA

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ získajú prvé návyky správneho držania tela, ✓ zapájajú jednotlivé svalové skupiny v polohách na mieste k fixovaniu tohto návyku, ✓ poznajú jednoduché cvičenia na rozvoj svojich fyzických dispozícií, ✓ vedome prenášajú váhu tela v jednoduchých cvičeniach v stoji na mieste z jednej dolnej končatiny na druhú, ✓ získavajú návyky pri akrobatických cvičeniach.	Ľah vzad: priehlavky, sedacie svaly, panva, bedrové kĺby, brušné svaly, „sviečka“. Ľah vpred: sedacie svaly a dolné končatiny, bedrové kĺby, chrbtové svaly. Sed znožný: dolné končatiny, chrbtica a dolné končatiny. Váhy, lastovička. Akrobatické cvičenia: kotrmelec vpred do sedu znožného alebo roznoženého, kotrmelec vzad do drepu.

REČ

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ uvedomujú si proces správneho dýchania, ✓ v jednoduchých artikulačných cvičeniach zvládnu vyslovovanie všetkých hlások, ✓ uvedomujú si rytmus a melódiu reči v riekankách, ✓ zvládnu mäkký hlasový začiatok, ✓ uplatňujú zvládnuté rečové schopnosti v individuálnom alebo kolektívnom prednese.	Dychové cvičenia. Básničky: a) riekanky, b) vyčítanky, c) Mám básničku na jazýčku. Ľudová slovesnosť. Uvoľňovacie hlasové cvičenia. Vyčítanky, riekanky.

SLOVESNOSŤ

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ vedome sa pokúšajú o samostatné jednoduché slovné vyjadrenie, ✓ poznajú vhodné literárne diela prostredníctvom aktívnej hry.	Rétorika, dotvorenie príbehu alebo rozprávky. Dramatizácia slovenských ľudových rozprávok.

Žiaci po ukončení 2. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

DRAMATICKÁ HRA

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ reagujú na partnerov v etude, ✓ zvládnu jednoduchú charakterizácia v hre, ✓ realizujú jednoduchý dramatický príbeh a podľa toho konajú, ✓ predvedú tvorbu jednoduchej improvizovanej bábky, ✓ improvizujú s bábkami, ich oživovanie vrátane zvuku, ✓ dokážu vytvoriť jednoduchý dramatizovaný príbeh s bábkou.	Etuda podľa témy. Hra a charakter postavy. Etuda na základe príbehu. Tvorba bábky. Oživovanie improvizovanej bábky. Hra s bábkou.

POHYBOVÁ PRÍPRAVA

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ získajú prvé návyky správneho držania tela, ✓ zapájajú jednotlivé svalové skupiny v polohách na mieste k fixovaniu tohto návyku, ✓ poznajú jednoduché cvičenia na rozvoj svojich fyzických dispozícií, ✓ vedome prenášajú váhu tela v jednoduchých cvičeniach v stoji na mieste z jednej dolnej končatiny na druhú, ✓ získavajú návyky pri akrobatických cvičeniach.	Držanie tela, svalové napätie a uvoľnenie. Jednoduché koordinačno-dynamické cvičenia. Priestorové tvary (zástup, kruh, voľný rozostup, atď.) Jednoduchá dramatická akcia. Akrobatické cvičenia: kolíska na bruchu, na chrbte, kotrmelec vzad do stoja.

REČ

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ zvládnu predĺžený výdych a základy dychovej opory, ✓ v jednoduchých hlasových cvičeniach si uvedomujú funkciu rezonancie, ✓ uvedomujú si rytmus a melódiu reči v náročnejších artikulačných cvičeniach, ✓ zvládnu mäkký hlasový začiatok v prednese cvičných textov, ✓ uplatňujú zvládnuté rečové schopnosti v individuálnom alebo kolektívnom prednese.	Dychové cvičenia. Hlasové cvičenia. Artikulačné cvičenia. Práca s textom podľa výberu. Poetické texty.

SLOVESNOSŤ

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ vedome sa pokúšajú o samostatné jednoduché slovné vyjadrenie, ✓ poznajú vhodné literárne diela prostredníctvom aktívnej hry.	Rétorika, dotvorenie príbehu alebo rozprávky. Dramatizácia slovenských ľudových rozprávok a príbehov z vhodnej detskej literatúry.

ŠTUDIJNÉ ZAMERANIE: DRAMATICKÉ A SLOVESNÉ

CHARAKTERISTIKA ŠTUDIJNÉHO ZAMERANIA

Dramatická hra je naďalej hlavným predmetom primárneho i nižšieho sekundárneho umeleckého vzdelávania. Jej prostredníctvom má učiteľ dosahovať v hlavnom predmete: dramatika a slovesnosť primeraný výraz u žiakov v dramatickom a slovesnom prejave. Jej pomocou má pripraviť žiakov v predmete: prednes k interpretácii textov ako osobnej výpovede zážitku, a tak zamedziť ich mechanickému odriekavaniu. Dramatickou hrou sú tiež v hlavnom predmete integrované prípravné činnosti: pohyb a reč.

Motivácia v týchto ročníkoch primárneho i nižšieho sekundárneho umeleckého vzdelávania sa, sa stáva východiskovým bodom k uvedomelému uplatňovaniu odborných vedomostí a skúseností. Organizujúcim základom činnosti v týchto ročníkoch je téma zodpovedajúca vývojovej fáze žiakov, ktorá má prehĺbiť ich záujem o prácu v odbore a ovplyvniť zároveň ich mravnú a odbornú výchovu.

Práca v súbore na II. stupni je predmet, v ktorom sa počíta s uvedomelým záujmom žiakov o štúdium v literárno-dramatickom odbore ZUŠ. V priebehu štúdia sa mali na hodinách inscenačnej tvorby zúčastniť všetci žiaci 1. – 4. ročníka, v prvom rade však tí, ktorí sa v individuálnom štúdiu pripravujú na vysoké školy umeleckého a pedagogického smeru. Ďalej tí žiaci, ktorí sa chcú venovať záujmovej umeleckej činnosti v oblasti divadla či poézie a pôsobiť ako vedúci súboru, režiséri, dramaturgovia, herci. Práca v súbore je praktickou prípravou na samostatnú umeleckú tvorbu. Súčasťou výučby sú aj návštevy divadelných alebo filmových predstavení, výstav, koncertov, kultúrnych pamiatok alebo inšpirujúco prostredia v súvislosti s témou výučby.

CIELE

Žiaci:

- zvládnu komplexnú tvorivú dramatickú činnosť zahrnujúcu aj prípravnú činnosť, reč, smerujúcu od hry k vytvoreniu schopnosti samostatne, osobito, prirodzene a pritom kultivovane sa vyjadrovať dramatickou hrou, pohybom a slovným prejavom hovoreným a písomným,
- sú schopní aktívne sa podieľať na vytváraní pozitívnych vzťahov a na vzájomnej spolupráci v skupine,
- osvojujú si cieľavedome odborné vedomosti a schopnosti,
- uplatňujú potrebné pohybové schopnosti v dramatickej činnosti,

- interpretujú umelecký text ako osobný umelecký zážitok,
- vedia prirodzene a kultivovane odovzdávať myšlienku zvoleného textu,
- sú schopní pracovať v súbore pri väčšej časovej zaťaženosti,
- aplikujú vytvorenie inscenácie na základe vybranej predlohy z oblasti poézie, prózy alebo dramatických žánrov,
- uplatňujú v rôznych súťažiach v umeleckom prednese, detskej dramatickej tvorbe i autorskej literárnej tvorbe literárno-dramatického odboru najlepšie výsledky LDO ZUŠ.

Žiaci po ukončení 3. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:
DRAMATIKA A SLOVESNOSŤ

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ konajú v jednoduchých daných okolnostiach, ✓ zvládnu jednoduchú danú etudu alebo improvizáciu a vedia zachovať jej formu pri zámene postáv, ✓ realizujú jednoduchý dramatický príbeh a podľa toho konajú, ✓ predvedú v cvičeniach hru s predmetom, ✓ dokážu vytvoriť jednoduché krátke pointované vyjadrenie zážitku.	Etuda podľa témy. Improvizácia a zámena postáv. Etuda na základe vymysleného príbehu. Hra s predmetom. Autorská tvorba slovom i písomne.

POHYB

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ získajú správne držania tela, ✓ zapájajú jednotlivé svalové skupiny v cvičeniach na centrálny a periférny pohyb, ✓ poznajú jednoduché cvičenia na priestorové cítenie – priestorové vzťahy, ✓ vedome prenášajú váhu tela v jednoduchých cvičeniach v stoji na mieste z jednej dolnej končatiny na druhú, ✓ získavajú návyky v prízemnej obratnosti.	Pocit osi. Zabalenie, rozbaľovanie, uvoľnenie chrbtice. Priestorové tvary – dvojice, trojice, skupiny. Pred, za, nad, pod a hore, dolu. Koordinačné cvičenia z miesta. Akrobatické cvičenia: preliezania, podliezania, hojdačky, turecké bubny.

REČ

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ zvládnu správny vnútorný hmatový pocit v dychových cvičeniach, ✓ v jednoduchých hlasových cvičeniach si uvedomujú funkciu rezonancie, ✓ uvedomujú si rytmus a melódiu reči v náročnejších artikulačných cvičeniach, ✓ zvládnu mäkký hlasový začiatok v prednese cvičných textov, ✓ aplikujú správnu výslovnosť vokálov, ✓ uplatňujú zvládnuté rečové schopnosti vo výrazových variantoch v individuálnom alebo kolektívnom prednese	Dychové cvičenia. Práca s hovoreným slovom. Artikulačné cvičenia. Práca s textom podľa výberu. Hlasové cvičenia. Poetické, prozaické texty.

PREDNES

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ zvládnu prácu s textom pripravenom dramatickou hrou, ✓ uplatňujú texty, ktoré dávajú možnosť dialogického spracovania, ✓ uvedomujú si, že vhodnou voľbou textu vyjadrujú svoje názory, zážitky a vzťah k literárnemu textu, ✓ zvládnu prirodzeným spôsobom interpretovať zvolený text, ✓ venujú pozornosť myšlienke a gradácií textu, ✓ uplatňujú zvládnuté rečové schopnosti vo výrazových variantoch v individuálnom umeleckom prednese	Text podľa výberu. Práca s hovoreným slovom. Dramaturgia prednesu. Interpretácia textu. Poetické , prozaické texty.

SLOVESNOSŤ

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ vedome sa pokúšajú o samostatné jednoduché slovné vyjadrenie, ✓ poznajú vhodné literárne diela prostredníctvom aktívnej hry, ✓ aplikujú vlastnú tvorivú činnosť konkrétnymi umeleckými dielami :dramatickými, výtvarnými, hudobnými	Rétorika, dotvorenie príbehu alebo rozprávky. Dramatizácia slovenských ľudových rozprávok a príbehov z vhodnej detskej literatúry. Vlastná tvorivá činnosť.

a tiež mimoumeleckými, prírodnými skutočnosťami a javmi.	

PRÁCA V SÚBORE

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ zvládnu úlohy zadané v súborovej práci, ✓ uplatňujú svoje vedomosti a schopnosti v súborovej práci.	Súborová práca. Detská dramatická tvorba.

Žiaci po ukončení 4. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:
DRAMATIKA A SLOVESNOSŤ

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ dokážu v kolektívnej improvizácii vyriešiť jednoduchú dramatickú situáciu, ✓ zvládnu v technických cvičeniach základné princípy stavby jednoduchého dramatického tvaru, ✓ vedia nadviazať v jednoduchých cvičeniach a etudách kontakt s partnerom, ✓ predvedú v cvičeniach dialóg s predmetom ako s partnerom, ✓ dokážu v písanom texte vyjadriť vzťah.	Improvizácia s jednoduchou dramatickou situáciou. Stavba jednoduchého dramatického tvaru. Etuda kontakt s partnerom. Dialóg s predmetom. Autorská tvorba – vzťah k partnerovi v hre.

POHYB

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ zvládnu základné prvky prízemnej gymnastiky až akrobacie, ✓ ovládajú náročnejšie cviky obratnosti, ✓ zvládnu ďalšie koordinačné cvičenia v pohybe z miesta, ✓ vedome uplatňujú jednoduchú tanečnú hru so spevom, ✓ zdokonaľujú návyky v prízemnej obratnosti.	Rôzne druhy skokov, príprava na stojky. Prepojovanie skokov a prízemný pohyb. Koordinačné cvičenia z miesta. Polka, valčík. Akrobatické cvičenia: preliezania, podliezania, hojdačky, turecké bubny.

REČ

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ zvládnu správne technické návyky rečového prejavu, ✓ v jednoduchých hlasových cvičeniach si uvedomujú funkciu rezonancie, ✓ uvedomujú si rytmus a melódiu reči v náročnejších artikulačných cvičeniach, ✓ zvládnu mäkký hlasový začiatok v prednese cvičných textov, ✓ aplikujú správnu výslovnosť záverových spoluhlások podľa ortoepických zákonov výslovnosti, ✓ uplatňujú zvládnuté rečové schopnosti vo výrazových variantoch v individuálnom alebo kolektívnom prednese.	Dychová opora, rezonancia v maske. Práca s hovoreným slovom. Artikulačné cvičenia. Práca s textom podľa výberu. Logopedické cvičenia. Poetické, prozaické texty.

PREDNES

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ zvládnu v cvičeniach vyjadrenie jednoduchého podtextu, ✓ uplatňujú texty, ktoré dávajú možnosť dialogického spracovania, ✓ uvedomujú si, že vhodnou voľbou textu vyjadrujú svoje názory, zážitky a vzťah k literárnemu textu, ✓ zvládnu prirodzeným spôsobom interpretovať zvolený text, ✓ venujú pozornosť myšlienke a gradácií textu, ✓ uplatňujú základné výrazové prvky prednesu (dôraz, pauza).	Cvičenia na vyjadrenie podtextu. Práca s dialógom. Dramaturgia prednesu. Interpretácia textu. Poetické, prozaické texty - práca s dôrazom, pauzou.

SLOVESNOSŤ

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ vedome sa dopracovať k vyjadreniu vzťahu najmä formou dialógu, ✓ poznajú vhodné literárne diela prostredníctvom aktívnej hry, ✓ dokážu citlivo vnímať význam použitých slov, ✓ aplikujú hru so slovami a obohacujú si	Autorská tvorba - dialóg. Slovenské ľudové rozprávky a príbehy z vhodnej detskej literatúry. Tvorivé písanie. Hra so slovami.

tak slovnú zásobu, ✓ aplikujú vlastnú tvorivú činnosť konkrétnymi umeleckými dielami: dramatickými, výtvarnými, hudobnými a tiež mimoumeleckými, prírodnými skutočnosťami a javmi.	Vlastná tvorivá činnosť.

PRÁCA V SÚBORE

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ zvládnu úlohy zadané v súborovej práci, ✓ uplatňujú svoje vedomosti a schopnosti v súborovej práci.	Súborová práca. Prezentácia divadelného predstavenia.

Záverečná skúška:

- 1 prednes podľa výberu z poézie alebo prózy,
- 1 autorská literárna tvorba, kde aplikujú hru so slovami,
- divadelné predstavenie podľa literárnej predlohy.

Druhá časť I. stupňa základného štúdia

Žiaci po ukončení 1. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

DRAMATIKA A SLOVESNOSŤ

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ dokážu v kolektívnej improvizácii vyriešiť dramatickú situáciu a rozhodnú o svojom konaní, ✓ zvládnu v technických cvičeniach základné princípy stavby jednoduchého dramatického tvaru, ✓ vedia nadviazať v jednoduchých cvičeniach a etudách kontakt s partnerom, ✓ zvládnu v cvičeniach dialóg s predmetom ako s partnerom, ✓ dokážu v písanom texte vyjadriť vzťah - dialóg.	Improvizácia - dramatická situácia. Stavba jednoduchého dramatického tvaru. Etuda kontakt s partnerom. Dialóg s predmetom. Autorská tvorba – vzťah k partnerovi v hre.

POHYB

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ zvládnu základné prvky prízemnej gymnastiky až akrobacie, ✓ ovládajú náročnejšie cviky obratnosti, ✓ zvládnu ďalšie koordinačné cvičenia v pohybe z miesta s posunom rytmického dôrazu, ✓ vedome uplatňujú jednoduchú tanečnú hru so spevom, ✓ zdokonaľujú návyky v prízemnej obratnosti.	Rôzne druhy skokov, príprava na stojky. Prepojovanie skokov a prízemný pohyb. Koordinačné cvičenia z miesta. Polka, valčík. Akrobatické cvičenia: kotrmelec vpred, vzad zo sedu i zo stoja.

REČ

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ zvládnu správne technické návyky rečového prejavu, ✓ ovládajú v jednoduchých hlasových cvičeniach funkciu hlavovej rezonancie, ✓ zvládnu rytmus a melódiu reči v náročnejších artikulačných cvičeniach, ✓ aplikujú mäkký hlasový začiatok v prednese cvičných textov, ✓ aplikujú správnu výslovnosť záverových spoluhlások podľa ortoepických zákonov výslovnosti, ✓ uplatňujú zvládnuté rečové schopnosti vo výrazových variantoch v individuálnom alebo kolektívnom prednese.	Dychová opora, aktivizácia brušných stien a rečových ústrojov. Práca s hovoreným slovom. Artikulačné cvičenia. Prednes literárneho textu. Práca s textom podľa výberu. Poetické, prozaické texty.

PREDNES

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ aplikujú v cvičeniach vyjadrenie jednoduchého podtextu, ✓ uplatňujú texty, ktoré dávajú možnosť monologického spracovania, ✓ uvedomujú si, že vhodnou voľbou textu vyjadrujú svoje názory, zážitky a vzťah k literárnemu textu,	Cvičenia na vyjadrenie podtextu. Práca s monológom. Dramaturgia prednesu. Interpretácia textu.

✓ zvládnu prirodzeným spôsobom interpretovať zvolený text, ✓ venujú pozornosť myšlienke a gradácií textu, ✓ uplatňujú základné výrazové prvky prednesu (intonácia, temporytmus).	Poetické, prozaické texty - práca s intonáciou, temporytmom.

SLOVESNOSŤ

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ vedome sa dopracovať k vyjadreniu vzťahu najmä formou dialógu, ✓ poznajú vhodné literárne diela prostredníctvom aktívnej hry, ✓ dokážu citlivo vnímať význam použitých slov, ✓ aplikujú hru so slovami a obohacujú si tak slovnú zásobu, ✓ aplikujú vlastnú tvorivú činnosť konkrétnymi umeleckými dielami :dramatickými, výtvarnými, hudobnými a tiež mimoumeleckými, prírodnými skutočnosťami a javmi.	Autorská tvorba - dialóg. Slovenské ľudové rozprávky a príbehy z vhodnej detskej literatúry. Tvorivé písanie. Hra so slovami. Vlastná tvorivá činnosť.

PRÁCA V SÚBORE

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ zvládnu úlohy zadané v súborovej práci, ✓ uplatňujú svoje vedomosti a schopnosti v súborovej práci.	Súborová práca. Tvorba divadelného predstavenia.

Žiaci po ukončení 2. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

DRAMATIKA A SLOVESNOSŤ

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ zvládnu v dramatickej etude vlastné vyjadrenie námetu, ✓ fixujú tvar etudy - pravdivým konaním vyjadrujú cieľ postavy, ✓ zvládnu daný hudobný námet formou dramatickej pohybovej improvizácie, ✓ aplikujú jednoduchú slovnú improvizáciu, ✓ dokážu písomne spracovať vlastné	Dramatická etuda. Pravdivé konanie postavy v etude. Improvizácia na daný hudobný námet. Konferovanie, reportáž. Autorská tvorba – jednoduchý scenár.

zážitky alebo predstavy.	

POHYB

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ zvládnu požadovaný pohybový tréning, ✓ ovládajú náročnejšie cviky obratnosti, ✓ zvládnu ďalšie koordinačné cvičenia s predmetom, ✓ vedome uplatňujú jednoduchý ľudový tanec, ✓ zdokonaľujú návyky v prízemnej obratnosti.	Pohybový tréning. Spojovanie skokov s kotúľom. Koordinačné cvičenia s predmetom. Ľudový tanec – jednokročka, dvojkročka. Akrobatické cvičenia: premety bokom.

REČ

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ upevňujú správne technické návyky rečového prejavu, ✓ ovládajú v jednoduchých hlasových cvičeniach funkciu hlavovej rezonancie, ✓ zvládnu rytmus a melódiu reči v náročnejších artikulačných cvičeniach, ✓ aplikujú mäkký hlasový začiatok v prednese cvičných textov, ✓ aplikujú výslovnosť úžinových a polozáverových spoluhlások, ✓ uplatňujú zvládnuté rečové schopnosti vo výrazových variantoch v individuálnom alebo kolektívnom prednese.	Rezonancia v maske, aktivizácia brušných stien a rečových ústrojov, bránice. Práca s technikou hlavovej rezonancie. Artikulačné cvičenia. Prednes literárneho textu. Výslovnosť úžinových a polozáverových spoluhlások. Práca s textom podľa výberu.

PREDNES

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ zvládnu v nadsádzke rôzne výrazové varianty rečových cvičení, ✓ analyzujú logicky myšlienku autorovho textu, ✓ uvedomujú si, že vhodnou voľbou textu vyjadrujú svoje názory, zážitky a vzťah k literárnemu textu, ✓ zvládnu prirodzeným spôsobom interpretovať zvolený text, ✓ uplatňujú základné výrazové prvky prednesu (intonácia, temporytmus, dôraz, pauza).	Cvičenia na vyjadrenie výrazových variantov. Rozbor textu. Dramaturgia prednesu. Interpretácia textu. Poetické, prozaické texty - práca s intonáciou, temporytmom, dôrazom a pauzou.

SLOVESNOSŤ

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ zvládnu tvorbu krátkych príbehov (osobné zážitky), ✓ poznajú vhodné literárne diela prostredníctvom aktívnej hry, ✓ dokážu citlivo vnímať význam použitých slov, ✓ aplikujú hru so slovami a obohacujú si tak slovnú zásobu, ✓ zvládnu techniku písania scenárov z etudy.	Autorská tvorba - príbeh. Detská literatúra slovenská i svetová. Tvorivé písanie. Hra so slovami. Vlastná tvorba scenára z etudy.

PRÁCA V SÚBORE

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ zvládnu úlohy zadané v súborovej práci, ✓ uplatňujú svoje vedomosti a schopnosti v súborovej práci.	Vytváranie súborových programov. Tvorba divadelného predstavenia.

Žiaci po ukončení 3. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

DRAMATIKA A SLOVESNOSŤ

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ zvládnu v dramatickej etude využitie humoru, ✓ fixujú tvar etudy – využiť výmenu	Dramatická etuda s vtipnou pointou. Etuda s výmenou rolí.

rolí, ✓ zvládnu vystavanie príbehu ako reťaze príčin a následkov, ✓ aplikujú náznakové scénické prvky, ✓ zvládnu písomne spracovať vlastné zážitky alebo predstavy.	Etuda na základe príbehu. Etuda – konečný tvar. Autorská tvorba – jednoduchý scenár.

POHYB

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ zdokonaľujú požadovaný pohybový tréning, ✓ zvládnu náročnejšie cviky obratnosti, ✓ ovládajú koordinačné cvičenia s predmetom, ✓ vedome uplatňujú jednoduchý ľudový tanec so spevom, ✓ zdokonaľujú návyky v prízemnej obratnosti.	Pohybový tréning. Spojovanie skokov s kotúľom. Koordinačné cvičenia s predmetom. Ľudový tanec so spevom. Akrobatické cvičenia: stoj na rukách.

REČ

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ ovládajú technicky vyspelejší a kultivovanejší rečový prejav, ✓ zvládnu v hlasových cvičeniach funkciu hlavovej rezonancie, ✓ zvládnu rytmus a melódiu reči v náročnejších artikulačných cvičeniach, ✓ aplikujú správnu výslovnosť v prednese cvičných textov, ✓ zvládnu výslovnosť úžinových a polozáverových spoluhlások, ✓ uplatňujú zvládnuté rečové schopnosti vo výrazových variantoch v individuálnom alebo kolektívnom prednese.	Kultivovaný rečový prejav. Práca s technikou hlavovej rezonancie. Artikulačné cvičenia. Prednes literárneho textu. Výslovnosť úžinových a polozáverových spoluhlások. Práca s textom podľa výberu.

PREDNES

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ zvládnu rôzne výrazové varianty rečových cvičení, ✓ zvládnu gradáciu v umeleckom prednese, ✓ analyzujú logicky myšlienku autorovho textu s vlastným prínosom, ✓ uvedomujú si, že vhodnou voľbou textu vyjadrujú svoje názory, zážitky a vzťah k literárnemu textu, ✓ zvládnu prirodzeným spôsobom interpretovať zvolený text, ✓ uplatňujú základné výrazové prvky prednesu (intonácia, temporytmus, dôraz, pauza).	Cvičenia na vyjadrenie výrazových variantov. Gradácia v prednese. Rozbor textu. Dramaturgia prednesu. Interpretácia textu. Technika umeleckého prednesu.

SLOVESNOSŤ

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ zvládnu tvorbu krátkych príbehov (osobné zážitky), ✓ poznajú vhodné literárne diela prostredníctvom aktívnej hry, ✓ dokážu citlivo vnímať význam použitých slov, ✓ aplikujú hru so slovami a obohacujú si tak slovnú zásobu, ✓ zvládnu techniku písania scenárov z etudy.	Autorská tvorba - príbeh. Detská literatúra slovenská i svetová. Tvorivé písanie. Hra so slovami. Vlastná tvorba scenára z etudy.

PRÁCA V SÚBORE

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ zvládnu úlohy zadané v súborovej práci, ✓ uplatňujú svoje vedomosti a schopnosti v súborovej práci.	Vytváranie súborových programov. Tvorba divadelného predstavenia.

Žiaci po ukončení 4. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

DRAMATIKA A SLOVESNOSŤ

Výkonový štandard	Obsahový štandard

✓ zvládnu prípravu a realizáciu absolventského predstavenia, ✓ zvládnu divadelné techniky s potrebným výrazom kultivovanej prirodzenosti, ✓ uplatňujú v pohybových dramatických improvizáciách na daný hudobný námet priestorové, rytmické i dynamické cítenie, ✓ aplikujú náznakové scénické prvky, ✓ zvládnu písomne spracovať vlastné zážitky alebo predstavy, samostatne zvolenou formou.	Absolventské predstavenie. Úloha v absolventskom predstavení. Pohybová improvizácia na daný hudobný námet. Absolventské predstavenie. Autorská tvorba – jednoduchý scenár.

POHYB

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ zdokonaľujú požadovaný pohybový tréning, ✓ zvládnu ďalšie cviky obratnosti, ✓ ovládajú koordinačné cvičenia s predmetom, ✓ zvládnu súčasný tanec so spevom, ✓ zvládnu pohyb v súlade s absolventským predstavením.	Pohybový tréning. Spojovanie cvikov obratnosti. Koordinačné cvičenia s predmetom. Súčasný tanec so spevom. Pohyb v absolventskom predstavení.

REČ

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ ovládajú vedome vyspelý a kultivovaný rečový prejav, ✓ zvládnu viesť jednoduchú jazykovú rozcvičku, ✓ zvládnu rytmus a melódiu reči v náročnejších artikulačných cvičeniach, ✓ aplikujú správnu výslovnosť v prednese cvičných textov, ✓ zvládnu výrazný javiskový rečový prejav,	Kultivovaný rečový prejav. Jazyková rozcvička. Artikulačné cvičenia. Prednes literárneho textu. Javisková reč. Práca s textom podľa výberu.

✓ uplatňujú zvládnuté rečové schopnosti vo výrazových variantoch v individuálnom alebo kolektívnom prednese.	

PREDNES

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ zvládnu rôzne výrazové varianty rečových cvičení, ✓ zvládnu gradáciu v umeleckom prednese, ✓ analyzujú logicky myšlienku autorovho textu s vlastným prínosom, ✓ uvedomujú si, že vhodnou voľbou textu vyjadrujú svoje názory, zážitky a vzťah k literárnemu textu, ✓ zvládnu prirodzeným spôsobom interpretovať zvolený text, ✓ zvládnu samostatný výber a interpretáciu vhodného textu.	Cvičenia na vyjadrenie výrazových variantov . Gradácia v prednese. Rozbor textu. Dramaturgia prednesu. Interpretácia textu. Absolventský umelecký prednes.

SLOVESNOSŤ

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ zvládnu tvorbu príbehov (osobné zážitky), ✓ zvládnu teoretické informácie a ich praktické využitie z dejín dramatickej tvorby, ✓ dokážu citlivo vnímať význam použitých slov, ✓ aplikujú hru so slovami a obohacujú si tak slovnú zásobu, ✓ zvládnu techniku písania scenárov.	Autorská tvorba - príbeh. Seminárna práca z dejín dramatickej tvorby. Tvorivé písanie. Samostatná absolventská práca. Vlastná tvorba scenára – využitie v absolventskom predstavení.

PRÁCA V SÚBORE

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ zvládnu úlohy zadané v súborovej práci, ✓ uplatňujú svoje vedomosti a schopnosti v súborovej práci.	Vytváranie súborových programov. Tvorba absolventského divadelného predstavenia.

Záverečná skúška:

- absolventské divadelné predstavenie,
- etuda podľa vylosovanej témy,
- umelecký prednes podľa samostatného výberu,
- seminárna práca z dejín dramatickej tvorby,
- 2 samostatné autorské literárne práce,
- pohyb v súlade s absolventským predstavením.
-

II. STUPEŇ ZÁKLADNÉHO ŠTÚDIA

ŠTUDIJNÉ ZAMERANIE: DRAMATICKÉ

CHARAKTERISTIKA ŠTUDIJNÉHO ZAMERANIA

Základy dramatickej tvorby sú hlavným predmetom dramatického oddelenia. Motivácia v týchto ročníkoch umeleckého vzdelávania sa, sa stáva východiskovým bodom k uvedomelému uplatňovaniu odborných vedomostí a skúseností. Organizujúcim základom činnosti v týchto ročníkoch je téma zodpovedajúca vývojovej fáze žiakov, ktorá má prehĺbiť ich záujem o prácu v odbore a ovplyvniť zároveň ich mravnú a odbornú výchovu. Práca v súbore na II. stupni je predmet, v ktorom sa počíta s uvedomelým záujmom žiakov o štúdium v literárno-dramatickom odbore ZUŠ. V priebehu štúdia sa mali na hodinách inscenačnej tvorby zúčastniť všetci žiaci, v prvom rade však tí, ktorí sa v individuálnom štúdiu pripravujú na vysoké školy umeleckého a pedagogického smeru. Ďalej tí žiaci, ktorí sa chcú venovať záujmovej umeleckej činnosti v oblasti divadla či poézie a pôsobiť ako vedúci súboru, režiséri, dramaturgovia, herci. Práca v súbore je praktickou prípravou na samostatnú umeleckú tvorbu. Súčasťou výučby sú aj návštevy divadelných alebo filmových predstavení, výstav, koncertov, kultúrnych pamiatok alebo inšpirujúco prostredia v súvislosti s témou výučby.

Žiaci po ukončení 1. ročníka II. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ analyzujú vlastné pohybovo – výrazové prostriedky, ✓ definujú prirodzenú jednotu pohybových a hlasových výrazových prostriedkov, ktoré vytvárajú psychofyzický aparát (ľudské telo), ✓ zdokonaľujú vlastné hlasové výrazové prostriedky, ✓ vyberajú prirodzenú interpretáciu	Základy dramatickej tvorby. Herecká postava. Hlasové cvičenia – javisková reč. Prirodzená interpretácia textu. Improvizácia na ľubovoľnú tému.

autorského textu cez svoj psychofyzický aparát, ✓ interpretujú krátku improvizáciu na ľubovoľnú tému, ✓ zdokonaľujú v kolektívnej dramaturgickej, režijnej a výtvarnej spolupráci ucelený tvar, ✓ preukážu získané odborné poznatky a skúsenosti v zhodnotení hereckej zložky videného dramatického diela, ✓ zvládnu teoreticky a prakticky zásady slovesnej ortoepie, ✓ interpretujú na konkrétnych ukážkach špecifiká útvarov medzi vecnou a umeleckou literatúrou, ✓ využívajú mimoslovné prostriedky prednesu, ✓ aplikujú návyky svojho rečového prejavu kondičnými rozcvičkami, ✓ interpretujú bez prípravy formou monologického prejavu krátku správu, referát, prejav, ✓ analyzujú nedostatky pri správnom držaní tela, ✓ zvládnu pohybovú realizáciu rytmu a jeho zložiek, ✓ preukážu ovládanie cvičenia rovnováhy a rotácie, ✓ zvládnu akrobatické cvičenia smerujúce k rozvoju obratnosti, ✓ aplikujú získané poznatky a skúsenosti v príprave kolektívnej ročníkovej práce.	Tvorba divadelnej inscenácie. Recenzia divadelného predstavenia. Artikulácia v javiskovej reči. Práca s vecnou a umeleckou literatúrou. Gesto, mimika, výtvarné a hudobné prostriedky. Jazyková rozcvička. Monológ. Správne držanie tela, odstránenie nedostatkov. Pohyb spojený s dodržiavaním rytmu. Cvičenia rovnováhy a rotácie. Akrobatické cvičenia zamerané na obratnosť. Kolektívna ročníková práca – inscenácia.

Žiaci po ukončení 2. ročníka II. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ analyzujú v cvičeniach fázy psychologického konania, ✓ definujú mimoslovnými prostriedkami (pohybom, zvukom) vzťah k partnerovi, ✓ zdokonaľujú herecké výrazové prostriedky na zvládnutie rovnakej situácie v tragédii,	Podnet, zhodnotenie, reakcia. Etuda – mimoslovné prostriedky. Herecké výrazové prostriedky a situácia.

komédii, commedii dell arte, groteske, ✓ vyberajú konaním a štylizovaným prejavom vhodnú reakciu na literárne, hudobné a výtvarné podnety, ✓ interpretujú vnútorný (psychický) postoj k dramatickej činnosti a vedia ho fixovať, ✓ zdokonaľujú malý dramatický tvar s využitím princípov autorského divadla, ✓ preukážu s členmi kolektívu v krátkych cvičeniach a improvizáciách tvorivú atmosféru, ✓ aplikujú jednotlivé zložky dramatického diela, ✓ zvládnu výstavbové postupy prednesu, ✓ interpretujú samostatne umelecký prednes, ✓ využívajú mimoslovné prostriedky prednesu, ✓ aplikujú návyky svojho rečového prejavu kondičnými rozcvičkami, ✓ interpretujú bez prípravy formou dialogického prejavu krátku správu, referát, prejav, ✓ analyzujú vzťah k priestoru a orientáciu v ňom, ✓ zvládnu zložitejšie cvičenia tempa a dynamiky, ✓ preukážu vzťah k partnerovi v náročnejších akrobatických cvičeniach, ✓ zvládnu prácu horných končatín ako základ gesta, ✓ aplikujú získané poznatky a skúsenosti v príprave vybranej kolektívnej ročníkovej práce.	Improvizácia na literárne, hudobné a výtvarné podnety. Dramatická činnosť – postoj. Tvorba dramatického tvaru. Tvorivá atmosféra pri improvizácií. Text, réžia, scéna. Výstavba umeleckého prednesu. Interpretácia umeleckého prednesu. Gesto, mimika, výtvarné a hudobné prostriedky. Jazyková rozcvička. Dialóg. Orientácia v priestore. Cvičenia tempa a dynamiky. Akrobatické cvičenia s partnerom. Koordinačné cvičenia horných končatín. Kolektívna ročníková práca – inscenácia.

Žiaci po ukončení 3. ročníka II. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ analyzujú v cvičeniach fázy psychologického konania a slovný dynamický stereotyp, ✓ zvládnu v improvizácii – etude udržať v konaní určený typ – charakter, ✓ definujú mimoslovnými prostriedkami	Podnet, zhodnotenie, reakcia. Etuda - mimoslovné prostriedky. Charakter postavy. Herecké výrazové prostriedky a situácia.

(pohybom, zvukom) vzťah k partnerovi, ✓ zdokonaľujú herecké výrazové prostriedky na zvládnutie rovnakej situácie v tragédii, komédii, commedii dell arte, groteske, ✓ vyberajú herecký výraz nie mechanickým opakovaním dohodnutých činností, ale znovu objavovaním tvorivého procesu, ✓ zvládnu výber vhodného námetu (aj hudobného) etudy pre ostatných členov kolektívu, ✓ interpretujú vnútorný (psychický) postoj k dramatickej činnosti a vedia ho fixovať, ✓ zdokonaľujú malý dramatický tvar s využitím princípov autorského divadla, ✓ preukážu s členmi kolektívu v krátkych cvičeniach a improvizáciách tvorivú atmosféru, ✓ aplikujú jednotlivé zložky dramatického diela, ✓ zvládnu výstavbové postupy prednesu, ✓ interpretujú samostatne umelecký prednes, ✓ interpretujú rôzne súčasné aj dobové texty, ✓ využívajú mimoslovné prostriedky prednesu, ✓ aplikujú návyky svojho rečového prejavu kondičnými rozcvičkami, ✓ interpretujú bez prípravy formou dialogického prejavu krátku správu, referát, prejav, ✓ definujú rozdiel medzi detským a umeleckým prednesom a poznajú kritéria ich hodnotenia, ✓ analyzujú vzťah k priestoru a orientáciu v ňom, ✓ zvládnu zložitejšie cvičenia tempa a dynamiky, ✓ preukážu vzťah k partnerovi v náročnejších slovenských ľudových tancoch, ✓ zvládnu choreografickú kompozíciu na tému ľudových tancov, ✓ zvládnu cvičenia na koordináciu pohybu s	Improvizácia na literárne, hudobné a výtvarné podnety. Dramatická činnosť – herecký výraz. Námet na etudu. Fixácia vnútorného postoja. Dramatický tvar. Tvorivá atmosféra pri improvizácií. Text, réžia, scéna. Výstavba umeleckého prednesu. Interpretácia umeleckého prednesu. Interpretácia súčasných aj dobových textov. Gesto, mimika, výtvarné a hudobné prostriedky. Jazyková rozcvička. Dialóg. Detský a umelecký prednes – kritéria. Orientácia v priestore. Cvičenia tempa a dynamiky. Slovenské ľudové tance. Choreografia na tému ľudových tancov. Cvičenia na koordináciu pohybu s rečou a piesňou. Prvky tancov iných národov. Kolektívna ročníková práca – inscenácia.

rečou a piesňou, ✓ ovládajú základné charakterotvorné prvky tancov iných národov, ✓ aplikujú získané poznatky a skúsenosti v príprave vybranej kolektívnej ročníkovej práce konanie a vývoj dramatickej postavy.	

Žiaci po ukončení 4. ročníka II. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ analyzujú v cvičeniach fázy psychologického konania a slovný dynamický stereotyp, ✓ zvládnu jednoduchý scenár – autorské divadlo, ✓ definujú mimoslovnými prostriedkami (pohybom, zvukom) vzťah k partnerovi, ✓ zdokonaľujú herecké výrazové prostriedky na zvládnutie rovnakej situácie v tragédii, komédii, commedii dell arte, groteske, ✓ vyberajú herecký výraz nie mechanickým opakovaním dohodnutých činností, ale znovu objavovaním tvorivého procesu, ✓ zvládnu výber vhodného námetu (aj hudobného) etudy pre ostatných členov kolektívu, ✓ interpretujú vnútorný (psychický) postoj k dramatickej činnosti a vedia ho fixovať, ✓ zdokonaľujú malý dramatický tvar s využitím princípov autorského divadla, ✓ preukážu s členmi kolektívu v krátkych cvičeniach a improvizáciách tvorivú atmosféru, ✓ aplikujú jednotlivé zložky dramatického diela, ✓ zvládnu svoju úlohu v absolventskom predstavení, ✓ zvládnu výstavbové postupy prednesu,	Podnet, zhodnotenie, reakcia. Autorské divadlo. Charakter postavy. Herecké výrazové prostriedky a situácia. Absolventské predstavenie. Improvizácia na literárne, hudobné a výtvarné podnety. Dramatická činnosť – herecký výraz. Fixácia inscenačného tvaru. Inscenačný zámer. Text, réžia, scéna. Absolventské predstavenie. Výstavba umeleckého prednesu. Interpretácia umeleckého prednesu. Interpretácia súčasných aj dobových textov. Gesto, mimika, výtvarné a hudobné prostriedky. Jazyková rozcvička.

✓ interpretujú samostatne umelecký prednes, ✓ interpretujú rôzne súčasné aj dobové texty, ✓ využívajú mimoslovné prostriedky prednesu, ✓ aplikujú návyky svojho rečového prejavu kondičnými rozcvičkami, ✓ interpretujú bez prípravy materiál k zvolenej téme a prednesú prednášku bez písomného záznamu, ✓ definujú hodnotenie umeleckého prednesu a samostatne hodnotia, ✓ analyzujú vzťah k priestoru a orientáciu v ňom, ✓ zvládnu zložitejšie cvičenia tempa a dynamiky, ✓ preukážu vzťah k partnerovi v náročnejších slovenských ľudových tancoch, ✓ zvládnu choreografickú kompozíciu na tému moderných tancov, ✓ zvládnu cvičenia na koordináciu pohybu s rečou a piesňou – moderná pieseň, ✓ ovládajú základné charakterotvorné prvky tancov iných národov, ✓ zvládnu štylizáciu a umenie podriadiť sa rôznym pedagogicko-režijným prístupom a požiadavkám v absolventskom predstavení, ✓ zvládnu princípy a zákonitosti činoherného detského a mládežníckeho divadla, divadla poézie a iných dramatických druhov a žánrov. ✓ aplikujú získané poznatky a skúsenosti v príprave vybranej kolektívnej ročníkovej práce konanie a vývoj dramatickej postavy.	Rétorika. Hodnotenie umeleckého prednesu. Orientácia v priestore. Cvičenia tempa a dynamiky. Choreografia moderného tanca. Cvičenia na koordináciu pohybu s rečou a piesňou. Prvky tancov iných národov. Kolektívna ročníková práca – absolventské predstavenie. Princípy a zákonitosti divadla. Absolventské predstavenie.

Záverečná skúška:

- samostatný umelecký prednes,
- absolventské divadelné predstavenie,
- improvizácia na literárne, hudobné a výtvarné podnety,

- recenzia na divadelný alebo filmový titul.

ŠTUDIJNÉ ZAMERANIE: SLOVESNÉ

CHARAKTERISTIKA ŠTUDIJNÉHO ZAMERANIA

V predmetoch základy slovesnej tvorby, poetika, dejiny slovesnej tvorby, umelecký prednes umožniť žiakom pozerať na svet a ľudí ako aj na seba z rôzneho pohľadu. Viesť žiakov k pochopeniu hlbšieho významu tejto odbornej výučby v širšom zmysle slova, t. j. k radosti z tvorivého uplatňovania získaných vedomostí a skúseností pre obohatenie vlastného života. Pomáhať im uvedomiť si akí sú, na čo stačia, aby sa dokázali vyrovnať s úspechom i neúspechom v tejto špecifickej činnosti a zachovali si pozitívne hodnoty získané touto odbornou prípravou pre život. Jednotlivé predmety vzájomne spájať a viest žiakov k pochopeniu ich vzájomnej súčinnosti v slovesnej tvorbe. Dôležité je poznať súčasný stav literatúry u nás a pochopiť funkciu slovesného umenia vo vývoji kultúry a spoločnosti. Uvedomiť si svoje špecifické schopnosti a tvorivo ich uplatňovať.

Žiaci po ukončení 1. ročníka II. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ analyzujú výber zo svojich záznamov a listov tak, aby boli zachytené dané udalosti s individuálnym postojom k nim, ✓ definujú prostredníctvom písomných etúd si charakterové prvky ľudí, vecí, zvierat, ✓ zdokonaľujú obsahovo podobné správy, listy atď. všímajú si individuálny podiel pisateľa a vplyv vonkajších okolností, ✓ analyzujú slovesné útvary z rôznych období a porovnávajú ich obsah a štýl, ✓ zvládnu logicky spracovať predlohu a interpretáciou vyjadriť svoj odlišný vzťah k téme umeleckého prednesu.	Základy slovesnej tvorby. Písomné etudy. Obsahovo podobné listy, správy. Analýza slovesných útvarov z rôznych období. Osobitá interpretácia umeleckého prednesu.

Žiaci po ukončení 2. ročníka II. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ analyzujú výber zo svojich záznamov a listov tak, aby boli zachytené dané udalosti s individuálnym postojom k nim, ✓ zvládnu spracovanie variácií na jeden príbeh, ✓ ovládajú napísanie úvahy, fejtónu,	Písanie záznamov. Variácie na jeden príbeh. Úvaha, fejtón, poviedka na danú tému. Písomný prejav so správnou štylistikou

causeriu alebo poviedky na danú tému, ✓ aplikujú v písomnom prejave slovnú zásobu a vedomosti o štylistike slovenského jazyka, ✓ zdokonaľujú obsahovo v písomných etudách charakteristiku ľudí, ✓ analyzujú zákonitosti žurnalistických a malých literárnych útvarov, ✓ zvládnu poznanie jazyka rôznych literárnych druhov ako aj jazyka rozhlasu, televízie, filmu a videa, ✓ analyzujú príklady žurnalistických a malých literárnych varov a pochopiť ich v dobových súvislostiach, ✓ zvládnu interpretáciu napr. fejtónu, krátkej poviedky alebo balady v zodpovedajúcom štýle.	slovenského jazyka. Písomná etuda. Analýza žurnalistických a malých literárnych útvarov. Poznanie jazyka rôznych literárnych druhov ako aj jazyka rozhlasu, televízie, filmu a videa. Analýza žurnalistických a malých literárnych varov. Interpretácia fejtónu, krátkej poviedky alebo balady.

Žiaci po ukončení 3. ročníka II. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ zvládnu spracovať svoju životnú skúsenosť ako poviedku,báseň alebo jednoaktovku, ✓ zvládnu spracovanie variácií na jeden príbeh, ✓ interpretujú svoj názor na svet pretlmočením v krátkom literárnom útvare, ✓ aplikujú v písomnom prejave slovnú zásobu a vedomosti o štylistike slovenského jazyka, ✓ ovládajú zákonitosti väčších literárnych útvarov ako je epos, román, divadelná hra, ✓ orientujú sa vo vývoji týchto literárnych útvarov, ✓ aplikujú v písaní poznanie jazyka rôznych literárnych druhov ako aj jazyka rozhlasu, televízie, filmu a videa, ✓ analyzujú príklady žurnalistických a malých literárnych varov a pochopiť ich v dobových súvislostiach, ✓ zvládnu interpretáciu napr. fejtónu, krátkej poviedky alebo balady v zodpovedajúcom	Písanie vlastnej životnej skúsenosti. Variácie na jeden príbeh. Poviedka – môj názor na svet. Písomný prejav so správnou štylistikou slovenského jazyka. Epos, román, divadelná hra. Vývoj eposu, románu, divadelnej hry. Používanie jazyka rôznych literárnych druhov ako aj jazyka rozhlasu, televízie, filmu a videa. Analýza žurnalistických a malých literárnych varov. Interpretácia fejtónu, krátkej poviedky alebo balady. Osobný repertoár umeleckého prednesu.

štýle. ✓ interpretujú a rozširujú osobný repertoár v umeleckom prednese.	

Žiaci po ukončení 4. ročníka II. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ zvládnu písanie v zložitejších literárnych útvaroch, ✓ interpretujú spracovanie variácií na jeden príbeh, ✓ interpretujú svoj názor na svet pretlmočením v krátkom literárnom útvare, ✓ aplikujú v písomnom prejave kritiky na vytipované literárne a dramatické diela, ✓ aplikujú v písomnom prejave zákonitosti väčších literárnych útvarov ako je epos, román, divadelná hra, ✓ orientujú sa vo vývoji týchto literárnych útvarov, ✓ aplikujú v písaní poznanie jazyka rôznych literárnych druhov ako aj jazyka rozhlasu, televízie, filmu a videa, ✓ analyzujú súvislosti medzi jednotlivými druhmi umenia, ✓ interpretujú rôzne literárne smery z hľadiska historického a asociálneho, ✓ zvládnu seminárnu prácu úseku dejín slovesnej tvorby, ktorý žiaka najviac zaujal v súvislosti s kultúrnym a spoločenským vývojom, ✓ zvládnu realizáciu stanovenej úlohy (písanie scenára) v absolventskom vystúpení.	Písanie v zložitejších literárnych útvaroch. Príbeh s viacerými variáciami. Variácie na jeden príbeh. Poviedka – môj názor na svet. Kritika na literárne a dramatické diela. Epos, román, divadelná hra. Vývoj eposu, románu, divadelnej hry – seminárna práca. Rozbor literárneho, rozhlasového, filmového diela. Analýza druhov umenia. Interpretácia rôznych literárnych smerov. Seminárna práca z dejín slovesnej tvorby. Absolventské predstavenie – scenár.

Záverečná skúška:

- samostatná písomná práca v zložitejších literárnych útvaroch,
- absolventské divadelné predstavenie - scenár,
- kritika na literárne alebo umelecké dielo,
- seminárna práca z dejín slovesnej tvorby.

ŠTÚDIUM PRE DOSPELÝCH

Žiaci po ukončení 1. ročníka štúdia pre dospelých základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ analyzujú vlastné pohybovo – výrazové prostriedky, ✓ definujú prirodzenú jednotu pohybových a hlasových výrazových prostriedkov, ktoré vytvárajú psychofyzický aparát (ľudské telo), ✓ zdokonaľujú vlastné hlasové výrazové prostriedky, ✓ vyberajú prirodzenú interpretáciu autorského textu cez svoj psychofyzický aparát, ✓ interpretujú krátku improvizáciu na ľubovoľnú tému, ✓ zdokonaľujú v kolektívnej dramaturgickej, režijnej a výtvarnej spolupráci ucelený tvar, ✓ preukážu získané odborné poznatky a skúsenosti v zhodnotení hereckej zložky videného dramatického diela, ✓ zvládnu teoreticky a prakticky zásady slovesnej ortoepie, ✓ interpretujú na konkrétnych ukážkach špecifiká útvarov medzi vecnou a umeleckou literatúrou, ✓ využívajú mimoslovné prostriedky prednesu, ✓ aplikujú návyky svojho rečového prejavu kondičnými rozcvičkami, ✓ interpretujú bez prípravy formou monologického prejavu krátku správu, referát, prejav, ✓ analyzujú nedostatky pri správnom držaní tela, ✓ zvládnu pohybovú realizáciu rytmu a jeho zložiek, ✓ preukážu ovládanie cvičenia rovnováhy a rotácie, ✓ zvládnu akrobatické cvičenia smerujúce k rozvoju obratnosti, ✓ aplikujú získané poznatky a skúsenosti v príprave kolektívnej ročníkovej práce.	✓ Základy dramatickej tvorby. ✓ Herecká postava. ✓ Hlasové cvičenia – javisková reč. ✓ Prirodzená interpretácia textu. ✓ Improvizácia na ľubovoľnú tému. ✓ Tvorba divadelnej inscenácie. ✓ Recenzia divadelného predstavenia. ✓ Artikulácia v javiskovej reči. ✓ Práca s vecnou a umeleckou literatúrou. ✓ Gesto, mimika, výtvarné a hudobné prostriedky. ✓ Jazyková rozcvička. ✓ Monológ. ✓ Správne držanie tela, odstránenie nedostatkov. ✓ Pohyb spojený s dodržiavaním rytmu. ✓ Cvičenia rovnováhy a rotácie. ✓ Akrobatické cvičenia zamerané na obratnosť. ✓ Kolektívna ročníková práca – inscenácia.

Žiaci po ukončení 2. ročníka štúdia pre dospelých základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard

✓ analyzujú v cvičeniach fázy psychologického konania, ✓ definujú mimoslovnými prostriedkami (pohybom, zvukom) vzťah k partnerovi, ✓ zdokonaľujú herecké výrazové prostriedky na zvládnutie rovnakej situácie v tragédii, komédii, commedii dell arte, groteske, ✓ vyberajú konaním a štylizovaným prejavom vhodnú reakciu na literárne, hudobné a výtvarné podnety, ✓ interpretujú vnútorný (psychický) postoj k dramatickej činnosti a vedia ho fixovať, ✓ zdokonaľujú malý dramatický tvar s využitím princípov autorského divadla, ✓ preukážu s členmi kolektívu v krátkych cvičeniach a improvizáciách tvorivú atmosféru, ✓ aplikujú jednotlivé zložky dramatického diela, ✓ zvládnu výstavbové postupy prednesu, ✓ interpretujú samostatne umelecký prednes, ✓ využívajú mimoslovné prostriedky prednesu, ✓ aplikujú návyky svojho rečového prejavu kondičnými rozcvičkami, ✓ interpretujú bez prípravy formou dialogického prejavu krátku správu, referát, prejav,) ✓ analyzujú vzťah k priestoru a orientáciu v ňom, ✓ zvládnu zložitejšie cvičenia tempa a dynamiky, ✓ preukážu vzťah k partnerovi v náročnejších akrobatických cvičeniach, zvládnu prácu horných končatín ako základ gesta, ✓ aplikujú získané poznatky a skúsenosti v príprave vybranej kolektívnej ročníkovej práce.	✓ Podnet, zhodnotenie, reakcia. ✓ Etuda – mimoslovné prostriedky. ✓ Herecké výrazové prostriedky a situácia. ✓ Improvizácia na literárne, hudobné a výtvarné podnety. ✓ Dramatická činnosť – postoj. ✓ Tvorba dramatického tvaru. ✓ Tvorivá atmosféra pri improvizácií. ✓ Text, réžia, scéna. ✓ Výstavba umeleckého prednesu. ✓ Interpretácia umeleckého prednesu. ✓ Gesto, mimika, výtvarné a hudobné prostriedky. ✓ Jazyková rozcvička. ✓ Dialóg. ✓ Orientácia v priestore. ✓ Cvičenia tempa a dynamiky. ✓ Akrobatické cvičenia s partnerom.

Žiaci po ukončení 3. ročníka štúdia pre dospelých základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ analyzujú v cvičeniach fázy psychologického konania a slovný dynamický stereotyp, ✓ zvládnu v improvizácii – etude udržať v konaní určený typ – charakter, ✓ definujú mimoslovnými prostriedkami (pohybom, zvukom) vzťah k partnerovi, ✓ zdokonaľujú herecké výrazové prostriedky na zvládnutie rovnakej situácie v tragédii, komédii, commedii dell arte, groteske, ✓ vyberajú herecký výraz nie mechanickým opakovaním dohodnutých činností, ale znovu objavovaním tvorivého procesu, ✓ zvládnu výber vhodného námetu (aj hudobného) etudy pre ostatných členov kolektívu, ✓ interpretujú vnútorný (psychický) postoj k dramatickej činnosti a vedia ho fixovať, ✓ zdokonaľujú malý dramatický tvar s využitím princípov autorského divadla, ✓ preukážu s členmi kolektívu v krátkych cvičeniach a improvizáciách tvorivú atmosféru, ✓ aplikujú jednotlivé zložky dramatického diela ✓ zvládnu výstavbové postupy prednesu, ✓ interpretujú samostatne umelecký prednes, ✓ interpretujú rôzne súčasné aj dobové texty, ✓ využívajú mimoslovné prostriedky prednesu, ✓ aplikujú návyky svojho rečového prejavu kondičnými rozcvičkami, ✓ interpretujú bez prípravy formou dialogického prejavu krátku správu, referát, prejav, ✓ definujú rozdiel medzi detským a umeleckým prednesom a poznajú kritéria ich hodnotenia, ✓ analyzujú vzťah k priestoru a	✓ Podnet, zhodnotenie, reakcia. ✓ Etuda - mimoslovné prostriedky. ✓ Charakter postavy. ✓ Herecké výrazové prostriedky a situácia. ✓ Improvizácia na literárne, hudobné a výtvarné podnety. ✓ Dramatická činnosť – herecký výraz. ✓ Námet na etudu. ✓ Fixácia vnútorného postoja. ✓ Dramatický tvar. ✓ Tvorivá atmosféra pri improvizácií. ✓ Text, réžia, scéna ✓ Výstavba umeleckého prednesu. ✓ Interpretácia umeleckého prednesu. ✓ Interpretácia súčasných aj dobových textov ✓ . Gesto, mimika, výtvarné a hudobné prostriedky. ✓ Jazyková rozcvička. ✓ Dialóg. Detský a umelecký prednes – kritéria. ✓ Orientácia v priestore. ✓ Cvičenia tempa a dynamiky. ✓ Slovenské ľudové tance. ✓ Choreografia na tému ľudových tancov. ✓ Cvičenia na koordináciu pohybu s rečou a piesňou. ✓ Prvky tancov iných národov. ✓ Kolektívna ročníková práca – inscenácia

orientáciu v ňom, ✓ zvládnu zložitejšie cvičenia tempa a dynamiky, ✓ preukážu vzťah k partnerovi v náročnejších slovenských ľudových tancoch, ✓ zvládnu choreografickú kompozíciu na tému ľudových tancov, ✓ zvládnu cvičenia na koordináciu pohybu s rečou a piesňou, ✓ ovládajú základné charakterotvorné prvky tancov iných národov, ✓ aplikujú získané poznatky a skúsenosti v príprave vybranej kolektívnej ročníkovej práce konanie a vývoj dramatickej postavy	

Žiaci po ukončení 4. ročníka štúdia pre dospelých základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ analyzujú v cvičeniach fázy psychologického konania a slovný dynamický stereotyp, ✓ zvládnu jednoduchý scenár – autorské divadlo, ✓ definujú mimoslovnými prostriedkami (pohybom, zvukom) vzťah k partnerovi, ✓ zdokonaľujú herecké výrazové prostriedky na zvládnutie rovnakej situácie v tragédii, komédii, commedii dell arte, groteske, ✓ vyberajú herecký výraz nie mechanickým opakovaním dohodnutých činností, ale znovu objavovaním tvorivého procesu, ✓ zvládnu výber vhodného námetu (aj hudobného) etudy pre ostatných členov kolektívu, ✓ interpretujú vnútorný (psychický) postoj k dramatickej činnosti a vedia ho fixovať, ✓ zdokonaľujú malý dramatický tvar s využitím princípov autorského divadla, ✓ preukážu s členmi kolektívu v krátkych cvičeniach a improvizáciách tvorivú atmosféru, ✓ aplikujú jednotlivé zložky dramatického diela, ✓ zvládnu svoju úlohu v absolventskom	✓ Podnet, zhodnotenie, reakcia. ✓ Autorské divadlo. ✓ Charakter postavy. ✓ Herecké výrazové prostriedky a situácia. ✓ Absolventské predstavenie. ✓ Improvizácia na literárne, hudobné a výtvarné podnety. ✓ Dramatická činnosť – herecký výraz. ✓ Fixácia inscenačného tvaru. ✓ Inscenačný zámer. ✓ Text, réžia, scéna. ✓ Absolventské predstavenie. ✓ Výstavba umeleckého prednesu. ✓ Interpretácia umeleckého prednesu. ✓ Interpretácia súčasných aj dobových textov. ✓ Gesto, mimika, výtvarné a hudobné prostriedky. ✓ Jazyková rozcvička. ✓ Rétorika. ✓ Hodnotenie umeleckého prednesu. ✓ Orientácia v priestore. ✓ Cvičenia tempa a dynamiky. ✓ Choreografia moderného tanca. ✓ Cvičenia na koordináciu

predstavení, ✓ zvládnu výstavbové postupy prednesu, ✓ interpretujú samostatne umelecký prednes, ✓ interpretujú rôzne súčasné aj dobové texty, ✓ využívajú mimoslovné prostriedky prednesu, ✓ aplikujú návyky svojho rečového prejavu kondičnými rozcvičkami, ✓ interpretujú bez prípravy materiál k zvolenej téme a prednesú prednášku bez písomného záznamu, ✓ definujú hodnotenie umeleckého prednesu a samostatne hodnotia, ✓ analyzujú vzťah k priestoru a orientáciu v ňom, ✓ zvládnu zložitejšie cvičenia tempa a dynamiky, ✓ preukážu vzťah k partnerovi v náročnejších slovenských ľudových tancoch, ✓ zvládnu choreografickú kompozíciu na tému moderných tancov, ✓ zvládnu cvičenia na koordináciu pohybu s rečou a piesňou – moderná pieseň, ✓ ovládajú základné charakterotvorné prvky tancov iných národov, ✓ zvládnu štylizáciu a umenie podriadiť sa rôznym pedagogickorežijným prístupom a požiadavkám v absolventskom predstavení, ✓ zvládnu princípy a zákonitosti činoherného detského a mládežníckeho divadla, divadla poézie a iných dramatických druhov a žánrov. ✓ aplikujú získané poznatky a skúsenosti v príprave vybranej kolektívnej ročníkovej práce konanie a vývoj dramatickej postavy	pohybu s rečou a piesňou. ✓ Prvky tancov iných národov. ✓ Kolektívna ročníková práca – absolventské predstavenie. Princípy a zákonitosti divadla. ✓ Absolventské predstavenie.

Záverečná skúška:

- samostatný umelecký prednes,
- absolventské divadelné predstavenie,
- improvizácia na literárne, hudobné a výtvarné podnety
- recenzia na divadelný alebo filmový titul.

8.4 Učebné osnovy – Výtvarný odbor

Charakteristika výtvarného odboru ZUŠ

Výtvarný odbor v základnom umeleckom vzdelávaní poskytuje prehĺbené a rozšírené výtvarné vzdelanie a formovanie žiakom, ktorí prejavujú záujem a nadanie v oblasti výtvarného sebavyjadrovania a tvorby. Edukačný proces je zameraný na rozvíjanie špecifických schopností žiaka a zároveň na celistvosť jeho osobnosti, na jeho integráciu do kultúrnych hodnôt a zároveň na budovanie vlastnej individuality prejavujúcej sa autentickou a originálnou výtvarnou tvorbou a autentickými a zodpovednými postojmi voči skutočnosti. V nadväznosti na všeobecné vzdelanie metodicky rozvíja tvorivosť v oblasti vizuálnych umení.

Na štúdium vo výtvarnom odbore je možné prijať žiakov, ktorí preukazujú určitú mieru nadania a talentu (súboru schopností, ktoré umožňujú osobité, nadpriemerné výkony, v niektorej z oblastí výtvarného vyjadrovania), ktorú škola posúdi na základe výtvarných prác. Žiak je zaradený do ročníka s ohľadom na jeho vek a rozvinutosť schopností.

Štúdium vo výtvarnom odbore ZUŠ sa člení na:
1. Prípravné štúdium – jedno alebo dvojročné štúdium detí predškolského veku, ktoré vekovo zodpovedá žiakom predprimárneho vzdelávania. Prípravné štúdium trvá jeden alebo dva roky.
2. Prvá časť prvého stupňa základného štúdia – primárne umelecké vzdelávanie ISCED 1B, ktorá vekovo zodpovedá žiakom primárneho vzdelávania na ZŠ. Štúdium prvej časti prvého stupňa základného štúdia trvá štyri roky.
3. Druhá časť prvého stupňa základného štúdia – nižšie sekundárne umelecké vzdelávanie ISCED 2B, ktorá vekovo zodpovedá žiakom nižšieho sekundárneho vzdelávania na ZŠ. Štúdium druhej časti prvého stupňa základného štúdia trvá päť rokov.
4. Druhý stupeň základného štúdia, ktorý vekovo zodpovedá žiakom sekundárneho vzdelávania na SŠ. Štúdium druhého stupňa základného štúdia trvá štyri roky.
5. Štúdium pre dospelých, ktoré je určené pre záujemcov, ktorí už presiahli stredoškolský vek a prejavujú záujem zdokonaľovať sa v niektorej z oblastí výtvarnej tvorby. Štúdium trvá štyri roky.
6. Rozšírené štúdium ISCED 2B, ktoré je určené pre zvlášť talentovaných žiakov, ktorí sa pripravujú na ďalšie štúdium niektorej z oblastí vizuálnych umení.

Špecifické ciele:
- rozvíjať vizuálnu gramotnosť žiaka, jeho výtvarné vyjadrovacie schopnosti a technické zručnosti,

- otvárať žiakovi možnosti zaradiť sa do kultúrnej tradície na úrovni súčasného myslenia,
- viesť žiaka k orientácii v historickom, modernom i súčasnom umení (z hľadiska štýlov, slohov, používania vyjadrovacích prostriedkov, médií, tém a komunikačných stratégií),
- viesť žiaka k nachádzaniu vlastnej profilácie v oblasti výtvarného vyjadrovania prostredníctvom odhaľovania a rozvíjania jeho špecifických schopností (orientovať ho na hľadanie oblasti umenia, médií, prostriedkov a spôsobov sebavyjadrovania a tvorby, v ktorých dokáže realizovať svoje koncepty, predstavy a fantáziu),
- podporovať a rozvíjať tvorivý prístup žiaka v myslení i vynachádzaní formy, jeho samostatné a prínosné riešenia,
- uvádzať žiaka do intermediálnych a interdisciplinárnych vzťahov súčasnej kultúry.

Profil absolventa

Absolvent výtvarného odboru ZUŠ je v prvom rade svojbytnou osobnosťou, ktorá dokáže obhájiť svoj vkus, svoje názory a postoje voči spoločnosti pasívneho konzumu. Rozumie vizuálnym umeniam z pohľadu histórie i súčasnosti.

Absolvent je podľa miery svojich schopností pripravený na ďalšie štúdium vizuálnych umení (na strednej, príp. vysokej škole výtvarného zamerania).

Kompetencie:

Absolvent preukazuje vysoký stupeň výtvarnej gramotnosti – rozumie vyjadrovacím prostriedkom rôznych druhov výtvarného umenia a dokáže ich používať na tvorivé vyjadrenie svojich konceptov, predstáv, fantázie a výtvarne reagovať na vizuálne podnety reality.

Pozná základné techniky kresby, maľby, grafiky, fotografie, sochárstva a priestorovej tvorby a ovláda vybrané z nich; rozumie intermediálnej tvorbe, vie používať jej princípy a vybrané multimediálne techniky.

Pozná charakteristické znaky historických slohov vizuálnych umení, dizajnu a architektúry, ich moderných i súčasných tendencií a znaky rôznych štýlov.

Toleruje rozmanitosť výtvarných prejavov a dokáže odôvodniť svoj vlastný názor.

1 Prípravné štúdium

Prípravným štúdiom vo výtvarnom odbore rozumieme štúdium žiakov predprimárneho vzdelávania. Charakteristické je spontánnym detským výtvarným prejavom (ktorý je viac príznakom štandardného psychického vývinu dieťaťa ako jeho cieľavedomej tvorivosti alebo talentu), ale aj hravého a nadšeného objavovania možností (techník, materiálov, grafických typov). Je tiež obdobím vytvárania prvých stereotypov, preberania schém a konvencií, na ktoré musí pedagogický program

reagovať v zmysle ich aktívneho zaradenia do dynamiky detskej osobnosti – ich podriadenia, spracovávania a prekračovania vlastnou detskou vynaliezavosťou a motivovaným objavovaním iných foriem a možností.
Na štúdium v odbore možno prijať deti, ktoré prejavujú záujem o výtvarné činnosti. V tomto veku ešte nie je možné posudzovať mieru talentu v závislosti na výtvarnom prejave. Dĺžka štúdia je jeden alebo dva roky.

Výkonové štandardy
Žiaci po absolvovaní prípravného štúdia:

- vyjadria svoje predstavy v kresbe, maľbe, koláži a modelovaní,
- spontánne pracujú s farbou, líniou a mäkkým modelovacím materiálom,
- pomenujú svoje práce,
- opíšu výraz svojich prác, výraz umeleckých diel,
- vyjadria svoje predstavy o vypočutom texte v kresbe a/alebo v maľbe,
- výtvarne vyjadria príbehy, ktoré si vymyslia,
- dotvoria chaotické textúry do zmysluplných zobrazení podľa svojej fantázie a tvarovej predstavivosti,
- dotvoria neúplné obrazy (fotografie, reprodukcie ...) v náväznosti na čiastočné tvary a s použitím fantázie,
- nakomponujú novotvary narábaním s primárnymi tvarmi (geometrické tv., písmená ...),
- obkreslia tvary a dotvoria ich podľa fantázie,
- vytvoria jednoduché masky s výrazom základných emócií (smútok, radosť ...),
- využijú grafické a materiálové stopy svojich gest,
- využijú prírodniny ako súčasť kompozície,
- zvládnu techniku jednoduchej frotáže,
- zvládnu techniku monotypie,
- dokážu spracovať (nastrihať, sformovať, spojiť) papier a mäkší kartón.

Obsahové štandardy
Pozn.: Východiskom sú spontánne detské výtvarné činnosti a sklon dieťaťa k poznávaniu nových činností, materiálov a techník. Hravé laborovanie je prepojené s tematickými zadaniami.
- hravé činnosti s linkou, farbou a materiálom; uvedomenie si výrazu, základných rozdielnych vlastností rôznych nástrojov a materiálov,
- jednoduché šrafovanie častí kresby,

- akčné maľovanie, v ktorom jednotlivé činnosti, gestá, pohyby a nástroje zanechávajú na papieri charakteristické stopy,
- variačné a porovnávanie rôznych spôsobov kreslenia tej istej veci (jednoduchého motívu),
- uplatňovanie predstavivosti a fantázie pri spracovávaní (dopĺňaní alebo vyhľadávaní tvarov) nepresných, nezreteľných textúr (pokrčený papier, čarbanica, krajčírske strihy, škvrny, dekalky ...),
- hravé experimentovanie s časťami obrázkov (fotografií), s vystrihnutými písmenami alebo s nezobrazujúcimi textúrami materiálov; asambláže alebo koláž, fantazijné dopĺňanie zobrazení (konfigurácií, významových tvarov),

- obkresľovanie (obmaľovávanie) obrysov predmetov, tieňov; kombinované so šrafovaním, kolážovaním a pod. – rozlišovanie vonkajšieho a vnútorného tvaru,
- porovnávanie tvarov rôzneho charakteru (geometriké-presné, prírodné-nepresné, veľké a malé, vysoké a nízke, hranaté a okrúhle, plošné a priestorové ...),
- vytváranie objektov z kartónu, ich dotváranie kresbou, maľbou alebo kolážou,
- frotáž z rôznych povrchov, vytváranie vzorkovníčka alebo kompozície,
- rastliny a prírodniny ako výtvarné materiály využité v rôznych technikách,
- monotypické otláčanie prírodnín alebo pripravených matríc,
- kreslenie (maľovanie) svojich predstáv o vypočutom príbehu (rozprávke) alebo o príbehu vymyslenom dieťaťom, príp. o vlastnej transformácii rozprávky,
- výtvarné spracovanie postavičiek z filmu a ich domýšľanie, variovanie a transformovanie,
- vytváranie masiek z jednoduchých materiálov (ich dopĺňanie časťami kostýmu, pokrývkou hlavy ...) – rozhovor o výraze masky, vymýšľanie „rituálov“,
- diskusia o rozmanitosti umeleckých diel a o ich výraze, pri návšteve galérie, výstavy alebo pri výtvarných dielach sprostredkovaných iným spôsobom.

Prvá časť I. stupňa základného štúdia: primárne umelecké vzdelávanie ISCED 1B

Výkonové štandardy

Žiaci po absolvovaní prvej časti prvého stupňa základného štúdia:
- výtvarne vyjadrujú svoje predstavy v kresbe, maľbe, koláži, modelovaní, jednoduchej grafickej technike, v tvorbe objektu,
- pracujú s líniou, farbou, tvarom,
- pomenujú farby a farebné tóny, základné farebné kontrasty (tepelný, svetlostný, sýtostný),

- slovne charakterizujú línie a tvary podľa proporcií a výrazu,
- rozlišujú organické a geometrické tvary,
- pomenujú kvalitu povrchov podľa opticko-haptického výrazu,
- stručne charakterizujú vytvorený artefakt,
- zvládnu techniku kresby ceruzou rôznej tvrdosti, fixkou rôznej hrúbky, tušom a pierkom (resp. iným nástrojom), štetcom a farbou,
- zvládnu techniku maľovania temperovými farbami, suchými, voskovými (resp. olejovými) pastelmi, fixkami, tušmi a kombináciami vybraných techník,
- zvládnu techniku modelovania z mäkkého modelovacieho materiálu,
- zvládnu jednoduchú grafickú techniku (napr. monotypiu, kartónorez, linorez ...),
- vytvoria novotvar z neartikulovanej (náhodnej) štruktúry alebo z nájdených predmetov,
- iniciatívne vyhľadávajú rozmanité technicko-materiálové riešenia,
- výtvarne, podľa fantázie vyjadria vlastné témy a obsahy,
- výtvarne, podľa fantázie reagujú na podnety vizuálnej reality,
- výtvarne, podľa fantázie reagujú na vybrané podnety z oblasti výtvarného umenia (štýly, izmy, slohy) z hľadiska foriem, tém a námetov,
- slovne opíšu videné výtvarné dielo, jeho druh,
- charakterizujú výraz výtvarného diela,
- výtvarne, podľa fantázie reagujú na podnety z oblasti vybraných druhov umenia – hudby, literatúry, filmu, divadla, tanca,
- výtvarne, podľa fantázie reagujú na podnety z vybraných oblastí poznávania (napr. prírodovedy, vlastivedy, náboženskej a etickej výchovy, matematiky a geometrie ...),
- výtvarne, podľa fantázie reagujú na kultúrne a sociálne témy (zvyky, sviatky, udalosti...).

Obsahové štandardy

Pozn.: Vo všetkých témach a obsahoch učiteľ podporuje a uprednostňuje vlastné a samostatné myslenie žiakov, ich nápaditosť a originalitu riešení (i v prípade, že dôjde k svojbytnému odklonu žiaka od riešenej úlohy). Rešpektuje ich individualitu a špecifické schopnosti.

K motivácii sa využíva prevažne rozprávková (príbehová) alebo zážitková forma uvedenia žiakov do problematiky, príp. aj učiteľom moderovaný proces – ako príbeh, ktorý žiaci postupne vytvárajú.

1. ročník

Laborovanie s výtvarným jazykom a kompozíciou:

- hravé činnosti s obrysmi predmetov (vyjadrovanie pohybu, nárastu a zmenšovania, kumulovania a spontánnych prienikov tvarov prostredníctvom radenia obrysov),
- hravé činnosti s rytmom (vizualizácia zvuku, pohybu, fyziologických rytmov, striedajúcich sa prírodných javov a cyklov ...); pochopenie a vyjadrenie pravidelnosti a nepravidelnosti, zrýchľovania a spomaľovania v rôznych prejavoch sveta a života,
- priestorové útvary z hotových prvkov (špajle, škatule, špagáty a pod.),
- tepelný farebný kontrast a jeho analógie (kontrasty suchý-vlhký, blízky-vzdialený) v maľbe,
- hry s jednoduchou kinetikou: napr. obrázok s pohyblivými časťami, jednoduchá kinetická hračka a pod.,
- reliéf, koláž, alebo kombinácia – rôzne kvality (textúry) povrchov; frotáž vytvoreného reliéfu, príp. kresba (maľba) podľa reliéfu,
- výtvarné činnosti zamerané na prácu s geometrickými prvkami v tvaroch predmetov.

Rozvoj fantázie, tvorba vlastných konceptov:
- inšpiratívne témy a námety (svojské riešenia, domýšľanie a fantazijné preštrukturovanie podnetov),
- ozvláštnená krajinomaľba (napr. mimoriadny meteorologický jav v konkrétnej, známej krajine),
- ozvláštnené zátišie (napr. prostredníctvom druhu, množstva, tvarov a rozmerov predmetov),
- zobrazenie tej istej veci v rôznych prostrediach,
- ozvláštnená maľba (kresba, modelovanie) postavy človeka alebo zvieraťa,
- spolupráca učiteľa a žiakov na vzniku nových tém a kombinácii techník.

Podnety z výtvarného umenia:
- animovaná návšteva galérie, výstavy umeleckých diel (alebo výtvarné diela sprostredkované iným spôsobom),
- výtvarné reakcie/interpretácie vybraných výtvarných diel.

Podnety z iných umení a oblastí poznania:
- rozdielnosť nálady v dvoch hudobných skladbách (vyjadrenie prostredníctvom maľby alebo kresby, koláže ...),
- ilustrácia žiakom známej rozprávky pozmenenej žiakom.

2. ročník

Laborovanie s výtvarným jazykom a kompozíciou:
- hravé činnosti s linkou, jej rôznymi kvalitami (z hľadiska výrazu, nástroja, techniky, prítlaku, proporcie ...), následne aplikácia čiar rôzneho charakteru v naratívnej téme,
- šrafovanie tvaru kresliacim nástrojom,
- odlíšenie rôznych tvarov šrafovaním,

- premeny tvarov: postupné (krokové) zmeny vybraného tvaru na iný tvar,
- výtvarné hry s osovou symetriou a asymetriou (napr. dotváranie dekalku, odtlačku materiálovej matrice, obkresľovanie šablóny a pod.),
- kreslenie tvarov umiestnených vo formáte (vpredu – vzadu, hore – dole, vedľa seba – za sebou ...),
- približovanie – vzďaľovanie, zväčšovanie – zmenšovanie.

Rozvoj fantázie, tvorba vlastných konceptov:
- pamäťové cvičenia (zobrazovanie rôznych vecí, zvierat, profesií podľa slovného „diktátu“ učiteľa),
- témy a námety provokujúce fantáziu žiaka,
- naratívne témy a príbehy,
- objekty z rozmanitých polotovarov v nezvyčajných vzťahoch,
- hybridácia tvarov (zvierat, vecí ...),
- pomenovanie hybridných tvarov,
- spolupráca učiteľa a žiakov na vzniku nových tém a kombinácii techník.

Podnety z výtvarného umenia:
- land-artové hry s prírodnými materiálmi v prírode,
- body-art (maľba na ruku, tvár),
- akcie (performančné aktivity) v mimoškolskom priestore,
- animovaná návšteva galérie, výstavy umeleckých diel (alebo výtvarné diela sprostredkované iným spôsobom),
- výtvarné reakcie/interpretácie vybraných výtvarných diel.

Podnety z iných umení a oblastí poznania:
- jednoduchá scéna pre bábkové divadlo,
- jednoduché (napr. prstové) bábky,
- komiks ako „scenár“ bábkového divadla.

3. ročník

Laborovanie s výtvarným jazykom a kompozíciou:
- voľné kresliarske cvičenia zamerané na líniu a tvar,
- kresba predmetu linkou (bez nároku na presné zachytenie proporcie a tvaru),
- figúry v pohybe (kresba podľa predstavy, vytvorenie a využitie šablóny),
- kresba figúry, predmetu podľa videnej skutočnosti (zachytenie základného tvaru/pohybu, bez nároku na presné proporcie),
- dotváranie kresby figúry,
- modelovanie postavy (človek alebo zviera; zachytenie základného tvaru/pohybu, bez nároku na presné proporcie),
- fotokoláž (alt. motívy: figúra, portrét, predmet, krajina ...),

- mimikri (artefakt vo vzťahu k prírodnému pozadiu).
Rozvoj fantázie, tvorba vlastných konceptov:
- pamäťové cvičenia (zobrazovanie rôznych vecí, zvierat, profesií podľa slovného „diktátu“ učiteľa),
- témy a námety provokujúce fantáziu žiaka,
- naratívne témy a príbehy,
- fantastické bytosti (stvárnené novými technikami, napr., rolážou, frotážou, kombinovaním techník),
- fantastická krajina,
- zostava prostredia a postáv v priestorovom prevedení (historická udalosť, šport, Betlehem, práce na poli, trh v meste a pod.),
- návrhy úžitkových predmetov (predmety dennej potreby, šperky ...),
- spolupráca učiteľa a žiakov na vzniku nových tém a kombinácii techník.
Podnety z výtvarného umenia:
- vybrané diela surrealizmu,
- animovaná návšteva galérie, výstavy umeleckých diel (alebo výtvarné diela sprostredkované iným spôsobom),
- výtvarné reakcie/interpretácie vybraných výtvarných diel.
Podnety z iných umení a oblastí poznania:
- výtvarné reakcie na zvuk rôznych hudobných nástrojov,
- výtvarné stvárnenie hudobných tónov a ruchov (synestetické vnímanie).

4. ročník
Laborovanie s výtvarným jazykom a kompozíciou:
- kreslenie tvarov stromov podľa videnej skutočnosti,
- rôzne stvárnenie toho istého motívu (prekonávanie grafických schém),
- cvičenia na spoznávanie proporcií,
- symetria a asymetria v obraze (portrét, zátišie, krajina ...),
- maľba krajiny podľa videnej skutočnosti,
- variácie maľby konkrétnej krajiny (svetelné zmeny, denné obdobia, zmeny počasia ...),
- výrazové štylizovanie (tváre, zvieratá, predmety s výrazom rôznych emócií),
- kompozícia z geometrických tvarov,
- zátišie z geometrických tvarov,
- zachytenie zmien farieb osvetlením,
- pozitív a negatív (linorez),
- modelovanie postáv v pohybe/akcii podľa predstavy žiaka.
Rozvoj fantázie, tvorba vlastných konceptov:

- kresebné pamäťové cvičenia (kreslenie rôznych vecí, zvierat, profesií, situácií podľa slovného „diktátu“ učiteľa),
- témy a námety provokujúce fantáziu žiaka ,- naratívne témy a príbehy,
- zmeny v hotovom obraze – výmeny/premeny častí kompozície, zmeny farieb a/alebo premeny motívov v kompozícii,
- zobrazenie skutočného zážitku kombinované s fantáziou žiaka,
- jedno- (príp. viac-) farebná tlač (monotypia, linorez),
- spolupráca učiteľa a žiakov na vzniku nových tém a kombinácii techník.

Podnety z výtvarného umenia:
- vybrané diela impresionizmu,
- maľba impresionistickým spôsobom (škvrny, ťahy štetca, pointilizmus),
- animovaná návšteva galérie, výstavy umeleckých diel (alebo výtvarné diela sprostredkované iným spôsobom),
- výtvarné reakcie/interpretácie vybraných výtvarných diel.

Podnety z iných umení a oblastí poznania:
- zobrazenie ticha a hluku,
- komiksové stvárnenie filmu,
- výtvarné stvárnenie chutí (synestetické vnímanie).

Druhá časť I. stupňa základného štúdia: nižšie sekundárne umelecké vzdelávanie ISCED 2B

Výkonové štandardy

Žiaci po absolvovaní druhej časti prvého stupňa základného štúdia:
- cieľavedome vyjadrujú svoje predstavy prostredníctvom rôznych médií: kresby, maľby, koláže, modelovania, vybranej grafickej techniky, tvorby objektu, inštalácie, fotografie, videa a elektronických médií,
- cieľavedome pracujú s vyjadrovacími prostriedkami,
- cieľavedome pracujú so zvoleným médiom, materiálom, nástrojom a technikou,
- tvorivo spracujú vlastné koncepty zvoleným spôsobom,
- dokážu výtvarne reagovať na zadanú tému,
- ovládajú princípy kompozície (rozvrh plochy alebo priestorového útvaru),
- ovládajú princípy radenia, kombinovania, miešania a kontrastov farieb,
- proporčne správne nakreslia videný predmet,
- proporčne správne vymodelujú videný predmet,
- poznajú hlavné znaky historických slohov umenia a architektúry,
- poznajú tendencie moderného umenia a architektúry,
- zvládnu realizáciu v zvolenom štýle moderného umenia,

- dokážu svojsky spracovať (interpretovať) tematický alebo formálny podnet zvoleného výtvarného diela,
- dokážu výtvarne reagovať na podnety z oblasti hudby (zvuku), literatúry (textu), filmu (audiovízie), divadla (performancie), tanca (pohybu),
- orientujú sa v hlavných tendenciách súčasného diania vo výtvarnom umení,
- poznajú základnú dostupnú literatúru, časopisy (príp. internetové stránky) z oblasti súčasného výtvarného umenia,
- slovne vyjadria svoj výtvarný zámer,
- opíšu videné výtvarné dielo (druh, médium, technika, výraz),
- vyjadria svoj názor na videné výtvarné dielo,
- rámcovo zaradia výtvarné dielo do obdobia (smeru),
- dokážu preniesť skúsenosti z výtvarnej výchovy do svojich spontánnych (voľnočasových) výtvarných aktivít.

Obsahové štandardy

1. ročník

Laborovanie s výtvarným jazykom a kompozíciou:
- kompozícia – tvarová a farebná rovnováha/nerovnováha,
- symetria a asymetria v obraze (napr. zátišia), v grafike (využitie tlačovej matrice),
- výtvarné vyjadrenie kontrastov (polarít),
- geometrická štylizácia zátišia (alt. portrétu, figurálnej kompozície).

Zobrazovanie reality:
- kresliarske pamäťové cvičenia,
- kresba jednoduchej perspektívy,
- autoportrét (fotografia),
- autoportrét (kresba podľa zrkadla, dôraz na výraz, nie proporcie),
- autoportrét (farebná grafika).

Rozvoj fantázie, tvorba vlastných konceptov:
- výtvarné vyjadrenie tepla a zimy,
- premena prírodniny (napr. strom počas 12 mesiacov),
- vtipné zátišie (alt. portrét, krajina),
- vtipný dizajn (návrh, model),
- šperk vyjadrujúci rôzne spoločenské postavenie (charaktery, povahy),
- architektúra z prírodných tvarov (návrh, model),
- výtvarné vyjadrenie vymysleného (nejestvujúceho) športu (príp. inej činnosti) – od zobrazenia až po návrhy odevu, náčinia, hracej plochy, pravidiel ...,
- spolupráca učiteľa a žiakov na vzniku nových tém a kombinácii techník.

Podnety z výtvarného umenia:
- kubizmus (maľba ľubovoľného námetu kubistickým spôsobom); ukážky kubistického umenia,
- jednoduchý kinetický objekt (napr. využitie ľahkých materiálov a vánku ...),
- použitie vybraných techník tradičných remesiel,
- animovaná návšteva galérie, výstavy umeleckých diel (alebo výtvarné diela sprostredkované iným spôsobom),
- výtvarné reakcie/interpretácie vybraných výtvarných diel.
Podnety z iných umení a oblastí poznania:
- ilustrácia vlastnej rozprávky,
- zobrazenie farby hudby (vyjadrená geometrickými a organickými tvarmi),
- zobrazenie dynamiky hudby.

2. ročník
Laborovanie s výtvarným jazykom a kompozíciou:
- štúdie a zoskupenia textúr (kresby, grafika),
- kompozícia – farebná a tvarová harmónia/disharmónia,
- približovanie a vzďaľovanie / mikroštruktúra a makroštruktúra,
- jazyk fotografie (svetlo-osvetlenie, zaostrenie, priblíženie, celok a detail),
- postprodukcia fotografie (základy).
Zobrazovanie reality:
- kresliarske pamäťové cvičenia,
- kresba predmetov/zátišia s dôrazom na proporcie,
- kresba skutočnosti a jej odrazu v zrkadle,
- portrét spolužiaka,
- štúdia postavy v pohybe (2D,3D).
Rozvoj fantázie, tvorba vlastných konceptov:
- fantastická architektúra (návrh, príp. model),
- vymýšľanie alegorických postáv,
- návrhy odevov pre zvláštne povolania/situácie,
- návrhy futurologického dopravného prostriedku
- spolupráca učiteľa a žiakov na vzniku nových tém a kombinácii techník.
Podnety z výtvarného umenia:
- optické klamy – ukážky,
- op-art – ukážky, realizácia,
- svetelné umenie – ukážky, konštrukcia svetelného (príp. svetelno-kinetického) objektu,
- použitie vybraných techník tradičných remesiel,

- animovaná návšteva galérie, výstavy umeleckých diel (alebo výtvarné diela sprostredkované iným spôsobom),
- výtvarné reakcie/interpretácie vybraných výtvarných diel.
Podnety z iných umení a oblastí poznania:
- kontrast v hudbe prevedený do maľby,
- výtvarné vyjadrenie biologických štruktúr (makrosnímky).

3. ročník
Laborovanie s výtvarným jazykom a kompozíciou:
- kresba alebo maľba (príp. návrh dizajnu, architektúry) a ich transformácie v počítačovom programe,
- postprodukcia fotografie (možnosti rozvinutej manipulácie),
- postprodukcia videa (základy),
- počítačová animácia (základy),
- sútlač farebnej grafiky,
- základy tvorby skulptúrnej sochy,
- výtvarné využitie princípov a foriem ornamentu.
Zobrazovanie reality:
- kresliarske pamäťové cvičenia,
- kresebná štúdia interiéru,
- štúdie postavy podľa modelu,
- fotografická reportáž,
- rozvoj fantázie, tvorba vlastných konceptov
- rekonštrukcia neúplného obrazu,
- výtvarné a architektonické vyjadrenie vzťahu organické/anorganické,
- antropomorfné inšpirácie v dizajne a v architektúre,
- výtvarné a architektonické vyjadrenie vzťahu poriadok/chaos,
- výtvarné vyjadrenie abstraktných pojmov,
- výtvarné vyjadrenie formálnej odlišnosti (napr. bytosti rôznych mimozemských civilizácií),
- spolupráca učiteľa a žiakov na vzniku nových tém a kombinácii techník.
Podnety z výtvarného umenia:
- umenie inštalácie – priestorovo limitovaná inštalácia,
- happening, event alebo performancia – reakcia na spoločenskú udalosť,
- použitie vybraných techník tradičných remesiel,
- animovaná návšteva galérie, výstavy umeleckých diel (alebo výtvarné diela sprostredkované iným spôsobom),
- výtvarné reakcie/interpretácie vybraných výtvarných diel.

Podnety z iných umení a oblastí poznania:
- výtvarné spracovanie vybraných podnetov chémie a fyziky,
- výtvarné spracovanie vybraných podnetov biológie.

4. ročník

Laborovanie s výtvarným jazykom a kompozíciou:
- štúdia pozitívnych a negatívnych tvarov podľa videnej skutočnosti (predmety, prírodniny...),
- počítačové spracovanie (prekomponovanie, variovanie) vlastnej maľby alebo kresby.

Zobrazovanie reality:
- kresliarske pamäťové cvičenia,
- štúdie predmetov a prírodnín,
- štúdia figúry (s dôrazom na proporčnosť, detaily a výraz),
- štúdia portrétu (s dôrazom na proporcie),
- fotografický portrét (osvetlenie, nastavenie, výraz, postprodukčná manipulácia),
- videoreportáž.

Rozvoj fantázie, tvorba vlastných konceptov:
- výtvarná transpozícia prírodného princípu (napr. topenie, stmievanie, kryštalizácia, vlnenie ...),
- inovačný dizajn predmetu (hudobného nástroja, nábytku ...),
- návrh vlastného písma,
- spolupráca učiteľa a žiakov na vzniku nových tém a kombinácii techník.

Podnety z výtvarného umenia:
- procesuálne umenie – ukážky, realizácia objektu alebo obrazu (biologické, chemické alebo fyzikálne procesy),
- performancia dokumentovaná fotografickým alebo fotografickým záznamom,
- použitie vybraných techník tradičných remesiel,
- spoločná návšteva galérie alebo výstavy umeleckých diel spojená s diskusiou,
- výtvarné reakcie/interpretácie vybraných výtvarných diel,
- výtvarné reakcie/interpretácie kultúrnej pamiatky.

Podnety z iných umení a oblastí poznania:
- výtvarné spracovanie vybraných podnetov chémie, fyziky, biológie.
- výtvarné vyjadrenie hudobných foriem (napr. sonáta, fuga, džezová skladba, uspávanka...),
- spracovanie vybraných podnetov.

5. ročník

Laborovanie s výtvarným jazykom a kompozíciou:

- výber vyjadrovacích prostriedkov na stvárnenie svojej predstavy, konceptu alebo podnetov vizuálnej reality,
- zväčšovanie detailu,
- posun a tvorivá manipulácia s vlastnou študijnou kresbou (plastikou),
- vytvorenie kópie detskej výtvarnej práce.

Zobrazovanie reality:
- kreslenie a modelovanie prírodniny (predmetu); sadrový odliatok plastiky,
- štúdie portrétu – 2D (dôraz na výstavbu, proporcie, výraz linky a tvaru),
- štúdie portrétu – 3D (dôraz na formu, mierku, proporcie, viacpohľadovosť),
- fotografia portrétu a kresba podľa fotografie.

Rozvoj fantázie, tvorba vlastných konceptov:
- vlastné návrhy, koncepty a realizácie žiaka konzultované s učiteľom,
- návrh architektúry (exteriér, interiér), model,
- grafika – transformácie grafického štočku (sútlač, tlač do podkladu, reprodukcie ...),
- fotografia – autorská séria fotografií,
- dizajn – návrh a model (predmetu, výrobku, odevu, doplnku, dopravného prostriedku, informačného označenia, grafického riešenia, reklamy ...) podľa orientácie žiaka.

Podnety z výtvarného umenia:
- spoločná návšteva galérie alebo výstavy umeleckých diel spojená s diskusiou,
- výtvarné reakcie/interpretácie vybraných výtvarných štýlov.

Podnety z iných umení a oblastí poznania:
- ilustrácia k rôznym formám poézie a prózy,
- výtvarné stvárnenie (hľadanie ekvivalentu) rôznych literárnych foriem.

II. stupeň základného štúdia

Štúdium druhého stupňa základného štúdia je určené pre absolventov prvého stupňa VO ZUŠ alebo pre žiakov ktorí sú absolventmi ZŠ a preukážu požadovanú mieru talentu na prijímacej skúške. Žiaka možno na základe talentových kritérií a veku zaradiť aj priamo do vyššieho ročníka štúdia.

Cieľom vyučovania na tomto stupni je poskytnúť žiakom rozvinuté výtvarné vzdelanie primerané stredoškolskému veku, umožniť im profiláciu k zvolenému médiu a zároveň kultivovať ich vzťah k výtvarnému umeniu a vizuálnej kultúre. Štúdium poskytuje možnosť prípravy na talentové skúšky na vysokoškolské študijné programy výtvarného, dizajnérskeho a architektonického zamerania.

Výkonové štandardy

Žiaci po absolvovaní štúdia druhého stupňa základného štúdia:
- samostatne tvoria umelecké diela v okruhu zvoleného média,
- dokážu výtvarne vyjadriť vizuálnu realitu a svoje myšlienkové koncepty,
- dokážu verejne prezentovať výstupy svojej tvorby,
- verbálne zdôvodnia koncepciu i realizáciu svojho diela,
- získajú si informácie o možnosti technologických riešení v okruhu zvoleného média,
- sú schopní ďalej rozvíjať svoje schopnosti,
- majú aktívny divácky vzťah a uvedomelý postoj k dielam výtvarného umenia a k vizuálnej kultúre,
- dokážu zdôvodniť svoje estetické názory,
- dokážu diskutovať o súčasnom umení.

Obsahové štandardy

Pozn.: Vyučovanie poskytuje možnosť špecializácie – výberu média a techniky podľa zamerania (záujmu) žiaka.

1. ročník II. stupňa základného štúdia:
- sumarizujúce cvičenia zamerané na vyjadrovacie prostriedky a kompozičné princípy,
- kreslenie, maľovanie a modelovanie podľa videnej skutočnosti,
- posuny a transformácie zobrazenia skutočnosti,
- štylizačné variácie,
- kombinácie techník,
- operácie s motívom (námetom),
- vyjadrovanie vlastných konceptov v rôznych médiách,
- konfrontácia artefaktu vytvoreného v rôznych médiách,
- individuálne tvorivé úlohy,
- štúdium literatúry z oblasti chronológie dejín umenia (referát),
- diskusie o umení.

2. ročník II. stupňa základného štúdia:
- zobrazovanie videnej skutočnosti v zvolenom médiu,
- posuny a transformácie zobrazenia skutočnosti v zvolenom médiu,
- štylizačné variácie zobrazenia skutočnosti v zvolenom médiu,
- vyjadrovanie vlastných konceptov v zvolenom médiu,
- individuálne tvorivé úlohy,
- štúdium literatúry/časopisov – referát a diskusie o súčasnom umení.

3. ročník II. stupňa základného štúdia:
- technicky rozmanité štúdie videnej skutočnosti v zvolenom médiu,
- kópia umeleckého diela v zvolenom médiu (totožné s médiom originálu),
- kópia umeleckého diela v inom médiu ako originál,
- tvorivá úloha v zvolenom médiu na zadanú tému,
- tvorba na voľnú tému,
- individuálne tvorivé úlohy,
- inštalácia výstavy,
- diskusie o tvorbe spolužiakov,
- štúdium literatúry/časopisov – referát a diskusie o súčasnom umení (zaostrené na oblasť zvoleného média).

4. ročník II. stupňa základného štúdia:
- individuálne tvorivé úlohy,
- kópia detskej výtvarnej práce (podľa možnosti vlastnej),
- konceptuálne dielo (resp. konceptuálny dizajn, architektúra),
- záverečná práca,
- prezentácia záverečnej práce (forma podľa zvoleného média),
- diskusia o záverečnej práci.

Štúdium pre dospelých

Je štvorročné štúdium, ktoré poskytuje možnosti ďalšieho výtvarného vzdelávania a konfrontácie svojho myslenia a tvorby v diskurze študijnej skupiny. Je určené pre záujemcov, ktorí ukončili druhý stupeň štúdia VO ZUŠ. Na štúdium možno prijať aj záujemcov v zodpovedajúcom veku na základe talentových kritérií.

Výkonové štandardy:

Žiaci po absolvovaní štúdia pre dospelých:
- samostatne tvoria umelecké diela v okruhu zvoleného média,
- získajú si informácie o možnosti technologických riešení v okruhu zvoleného média,
- sú schopní ďalej rozvíjať svoje schopnosti,
- zúčastňujú sa na kultúrnom dianí ako amatérski výtvarníci,
- majú aktívny divácky vzťah a uvedomelý postoj k dielam výtvarného umenia a k vizuálnej kultúre,
- dokážu zdôvodniť svoje estetické názory,
- dokážu diskutovať o súčasnom umení.

Obsahové štandardy:

Pozn.: Vyučovanie poskytuje možnosť špecializácie – výberu média a techniky podľa zamerania (záujmu) žiaka.

1. ročník štúdia pre dospelých:

- individuálne úlohy rozvíjajúce žiaka podľa jeho výtvarnej orientácie na médium,
- úlohy zamerané na rozvoj štylizácie, rukopisu, osobného štýlu (podľa zvoleného média),
- úlohy konfrontujúce rôzne polohy štylizácií a autorských rukopisov (podľa zvoleného média),
- úlohy zamerané na zdokonaľovanie techniky,
- realizácia vlastných výtvarných konceptov,
- štúdium literatúry/časopisov a diskusie o súčasnom umení.

2. ročník štúdia pre dospelých:

- individuálne úlohy rozvíjajúce žiaka podľa jeho výtvarnej orientácie na médium,
- realizácia vlastných výtvarných konceptov,
- úlohy zamerané na rozvoj štylizácie, rukopisu, osobného štýlu (podľa zvoleného média),
- úlohy konfrontujúce rôzne polohy štylizácií a autorských rukopisov (podľa zvoleného média),
- úlohy zamerané na zdokonaľovanie techniky,
- štúdium literatúry/časopisov a diskusie o súčasnom umení,
- inštalácia skupinovej výstavy,
- verejná diskusia na výstave.

3. ročník štúdia pre dospelých:

- individuálne úlohy rozvíjajúce žiaka podľa jeho výtvarnej orientácie na médium,
- realizácia vlastných výtvarných konceptov,
- úlohy zamerané na laborovanie s odlišnými polohami umenia v akých sa pohybuje žiak,
- úlohy zamerané na zdokonaľovanie techniky,
- štúdium technologickej literatúry,
- štúdium literatúry/časopisov a diskusie o súčasnom umení,
- diskusia na výstave v galérii, v múzeu,
- inštalácia skupinovej výstavy,
- verejná diskusia na výstave.

4. ročník štúdia pre dospelých:

- realizácia vlastných výtvarných konceptov,

- diskusia v skupine o vlastnej výtvarnej koncepcii, obhajovanie svojich názorov,
- štúdium literatúry/časopisov a diskusie o súčasnom umení,
- diskusia na výstave v galérii, v múzeu,
- inštalácia vlastnej výstavy žiaka,
- verejná diskusia na výstave

9 Učebné plány

ZUS ML Zvolen postupuje podľa učebných plánov (UP) schválených MŠ SR dňa 15. júna 2015 pod číslom 2015-6346/29045-3:10A0 s účinnosťou od 01. 09. 2015. Ide o učebné plány pre primárne umelecké vzdelanie a nižšie sekundárne umelecké vzdelanie. Obsahujú tiež učebné plány prípravného štúdia, II. stupňa základného štúdia a štúdia pre dospelých.

9.1 Zoznam učebných plánov

9.1.1 Hudobný odbor

Prípravné štúdium

Prípravná hudobná výchova – prípravné štúdium „A“ UP č. 1a

Prípravná hudobná výchova – prípravné štúdium „B“ UP č. 1b

I. stupeň základného štúdia – primárne a nižšie sekundárne umelecké vzdelávanie

Voliteľné vyučovacie predmety pre všetky študijné zamerania UP č. 2

- Hra na klavíri UP č. 3
- hra na husliach UP č. 4
- hra na gitare UP č. 4
- hra na cimbale UP č. 4
- hra na akordeóne UP č. 4
- hra na sopránovej zobcovej flaute UP č. 5, 10
- hra na bicích nástrojoch UP č. 6
- hlasový výchova UP. č. 7
- spev UP č. 7
- zborový spev UP. č. 8
- hra na priečnej flaute - 1. časť UP č. 9

- hra na priečnej flaute-2. časť UP č. 10
- Hra na elektrickej gitare-2. časť UP č. 14

II. stupeň základného štúdia a štúdium pre dospelých

- Voliteľné predmety pre všetky študijné zamerania UP č. 15
- hra na klavíri UP č. 16
- hra na husliach UP č. 16
- hra na gitare UP č. 16
- hra na cimbale UP č. 16
- hra na drevených dychových nástrojoch: UP č. 16 (priečna flauta, klarinet, saxofón)
- hra na príbuzných elektrických a elektroakustických nástrojoch UP č. 16 (elektrická, elektro-akustická a elektrická gitara)
- spev UP č. 17
- zborový spev UP č. 18
- tanečná alebo džezová skupina UP č. 19

I. stupeň – rozšírené štúdium

- hra na klavíri UP č. 20

9.1.2 Tanečný odbor

prípravné štúdium

- hudobno-pohybová príprava UP č. 21
- tanečná príprava UP č. 21

I. stupeň základného štúdia – primárne umelecké vzdelávanie

- tanec UP č. 22

I. stupeň základného štúdia – nižšie sekundárne umelecké vzdelávanie

- tanec UP č. 23

II. stupeň základného štúdia a štúdium pre dospelých

- tanec UP č. 24
- tanec (záujmové štúdium) UP č. 25

9.1.3 Literárno-dramatický odbor

Prípravné štúdium

- prípravná dramatická výchova UP č. 26

I. stupeň základného štúdia – primárne a nižšie sekundárne umelecké vzdelávanie

- dramatické a slovesné oddelenie UP č. 27

II. stupeň a štúdium pre dospelých

- Dramatické oddelenie – záujmová umelecká činnosť UP č. 28
- Dramatické oddelenie - príprava na vysoké školy umeleckého smeru UP č. 29
- Slovesné oddelenie – záujmová umelecká činnosť UP č. 30
- Slovesné oddelenie – príprava na vysoké školy umeleckého smeru UP č. 31

9.1.4 Výtvarný odbor

Prípravné štúdium

- Výtvarná výchova – PŠ UP č. 32

I. stupeň základného štúdia – primárne a nižšie sekundárne umelecké vzdelávanie

- Výtvarná výchova – 1. časť/I. stupeň UP č. 33
- Výtvarná výchova – 2. časť/I. stupeň UP č. 34

II. stupeň - základné štúdium

- Výtvarná výchova UP č. 35

Štúdium pre dospelých

- Výtvarná výchova UP č. 36

9.2 Podrobné učebné plány

9.2.1 Hudobný odbor

PRÍPRAVNÉ ŠTÚDIUM

Učebný plán číslo 1	Prípravné štúdium	Dĺžka štúdia počet rokov	PREDMET	1. rok Počet hodín týždenne	2. rok
1a	A	2	Prípravná hudobná výchova	2	1
			a) Príprava ku hre na nástroji	-	1
			alebo prípravná hlasová výchova		
			Alebo		
			b) Príprava ku hre na nástroji - individuálne štúdium	0,5	1 - 1,5

				1. pol-rok	2. pol-rok	
1b	B	1	Prípravná hudobná výchova	2	1	
			a) Príprava ku hre na nástroji alebo prípravná hlasová výchova Alebo b) Príprava ku hre na nástroji alebo prípravná hlasová výchova - individuálne štúdium	-	1	
				0,5	1	
				1	1	

I. STUPEŇ – ZÁKLADNÉ ŠTÚDIUM

Učebný plán voliteľných vyučovacích predmetov pre všetky študijné zamerania

Učebný plán číslo	2							
Stupeň štúdia	I. stupeň základného štúdia							
Študijné zameranie	Voliteľné vyučovacie predmety pre všetky študijné zamerania							
Vek	neuvádza sa							
Dĺžka štúdia	najviac 8 rokov							
Predmet:	Ročník:				Ročník:			
	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.
	(počet hodín týždenne)				(počet hodín týždenne)			
-komorná hra, hra v súbore	-	0,5	-	1,5 *)	0,5 -	1,5 *)		
- Zborový spev, komorný Spev	-	1,5	0,5 *)		0,5 -	1,5 *)		
-hra na klávesových, strunových, dychových, bicích nástrojoch a spev	0,5		-	1,5 *)	0,5 -	1,5 *)		

*) časová dotácia platí pre všetky ročníky prvej aj druhej časti, o presnej časovej dotácii rozhodne riaditeľ školy (z organizačných dôvodov)

Učebný plán číslo	3								
Stupeň štúdia	I. stupeň základného štúdia								
Študijné zameranie	Hra na klavíri, hra na keyboarde								
Vek	Od 8 rokov, príp. 7 rokov								
Dĺžka štúdia	8 rokov								
Stupeň vzdelávania	primárne umelecké vzdelávanie - 4 roky				nižšie sekundárne umelecké vzdelávanie - 4 roky				
Predmet:	Ročník:				Ročník:				
	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	
	(počet hodín týždenne)				(počet hodín týždenne)				
Hra na nástroji, hra z listu	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	
2. Štvorručná hra alebo sprievod alebo komorná Hra	-	-	1	1	1	1	1	1	
3. Hudobná náuka	1	1	1	1	1,5	1,5	1,5		
Spolu:	2,5	2,5	3,5	3,5	4	4	4	2,5	
Učebný plán číslo	4								
Stupeň štúdia	I. stupeň základného štúdia								
Študijné zameranie	Hra na husliach, gitare, cimbale, akordeóne								
Vek	Od 8 rokov, príp. 7 rokov								
Dĺžka štúdia	8 rokov								
Stupeň vzdelávania:	primárne umelecké vzdelávanie - 4 roky				nižšie sekundárne umelecké vzdelávanie - 4 roky				
Predmet:	Ročník:				Ročník:				
	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	
	(počet hodín týždenne)				(počet hodín týždenne)				
1. Hra na nástroji, hra z listu	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	
2. Komorná hra Alebo	-	-	1	1	1	1	1	1	
3. hra v súbore	-	-	2	2	2	2	2	2	

4. Hudobná náuka	1	1	1	1	1,5	1,5	1,5				
Spolu: 1. 2. 4. 1. 3. 4.	2,5	2,5	3,5 4,5	3,5 4,5	4 5	4-4,5 5	4-4,5 5	2,5-3 3,5			

Učebný plán číslo	5										
Stupeň štúdia	I. stupeň základného štúdia										
Študijné zameranie	Hra na sopránovej zobcovej flaute										
Vek	od 8 rokov, príp. 7 rokov										
Dĺžka štúdia	8 rokov										
Stupeň vzdelávania:	primárne umelecké vzdelávanie 4 roky					nižšie sekundárne umelecké vzdelávanie 4 roky					
Predmet:	Ročník:					Ročník:					
	1.	2.	3.	4.		1.	2.	3.	4.		
	(počet hodín týždenne)					(počet hodín týždenne)					
1. Hra na nástroji, hra z listu	1,5	1,5	1,5	1,5		1,5	1,5	1,5	1,5		
2. Komorná hra alebo hra v súbore	-	-	1	1		1	1	1	1		
3. Hudobná náuka	1	1	1	1		1,5	1,5	1,5			
Spolu:	2,5	2,5	3,5	3,5		4	4	4	2,5		

Učebný plán číslo	6										
Stupeň štúdia	I. stupeň základného štúdia										
Študijné zameranie	Hra na bicích nástrojoch										
Vek	neurčuje sa										
Dlžka štúdia	8 rokov										
Stupeň vzdelávania:	primárne umelecké vzdelávanie - 4 roky					nižšie sekundárne umelecké vzdelávanie - 4 roky					
Predmet:	Ročník:					Ročník:					
	1.	2.	3.	4.		1.	2.	3.	4.		
	(počet hodín týždenne)					(počet hodín týždenne)					
1. Hra na nástroji, hra z listu	1,5	1,5	1,5	1,5		1,5	1,5	1,5	1,5		
2. Sprievod	0,5	0,5									

3. Komorná hra alebo	-	-	1	1	1	1	1	1	
4. hra v súbore	-	-	-	-	2	2	2	2	
5. Hudobná náuka	1	1	1	1	1,5	1,5	1,5		
Spolu: 1. 2. 5. 1. 3.5. 1. 4.5	3	3	3,5	3,5	4 5	4 5	4 5		2,5 3,5

Učebný plán číslo	7								
Stupeň štúdia	I. stupeň základného štúdia								
Študijné zameranie	Hlasová výchova, spev								
Vek	od 8 rokov, príp. 7 rokov								
Dĺžka štúdia	8 rokov								
Stupeň vzdelávania:	primárne umelecké vzdelávanie - 4 roky				nižšie sekundárne umelecké vzdelávanie - 4 roky				
Predmet:	Ročník:				Ročník:				
	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.		4.
	(počet hodín týždenne)				(počet hodín týždenne)				
1a. Hlasová výchova (v skupine 2 žiakov)	1,5	1,5	1,5		-	-	-		
1b. Spev (individuálne štúdium)	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5		1,5
2. Obligátny nástroj (klávesové nástroje príp. iný nástroj)	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5		0,5
3. Komorný spev. Alebo	-	-	1	1	1	1	1		1
4. Zborový spev	-	-	2	2	2	2	2		2
6. Hudobná náuka	1	1	1	1	1,5	1,5	1,5		
Spolu: 1a. 2. 5. 1b. 2. 5. 1a. 2. 3. 5. 1b. 2. 4. 5. 1b. 2. 3. 5. 1b. 2. 4. 5.	3 3	3 3	4 5	4 5	4,5 5,5	4,5 5,5	4,5 5.5		3 4

Učebný plán číslo	8
Stupeň štúdia	I. stupeň základného štúdia
Študijné zameranie	Zborový spev

Vek	od 8 rokov, príp. 7 rokov							
Dĺžka štúdia	8 rokov							
Stupeň vzdelávania:	primárne umelecké vzdelávanie - 4 roky				nižšie sekundárne umelecké vzdelávanie - 4 roky			
Predmet:	Ročník:				Ročník:			
	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.
	(počet hodín týždenne)				(počet hodín týždenne)			
1. Hlasová príprava*	1	1	-	-	-	-	-	
2. Prípravný zborový spev	1	1	-	-	-	-	-	
Zborový spev	-	-	2	2	2	2	2	2
Obligátny nástroj (klávesový, príp. iný)	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
5. Hudobná náuka	1	1	1	1	1,5	1,5	1,5	
Spolu:	3,5	3,5	3,5	3,5	4	4	4	2,5

Učebný plán číslo	9	
Stupeň štúdia	Prvá časť I. stupňa základného štúdia	
Študijné zameranie	Hra na priečnej flaute, klarinete, saxofóne, trúbke	
Vek	neurčuje sa	
Dĺžka štúdia	2 roky	
Stupeň vzdelávania	primárne umelecké vzdelávanie 2 roky	
Predmet:	Ročník:	
	1.	2.
	(počet hodín týždenne)	
1. Hra na nástroji, hra z listu	1,5	1,5
2. Sprievod	0,5	0,5
3. Hudobná náuka	1,5	1,5

Spolu:	3,5 3,5

Učebný plán číslo	10				
Stupeň štúdia	Druhá časť I. stupňa základného štúdia				
Studijné zameranie	Hra na priečnej flaute, klarinete, saxofóne, trúbke, zobcových flautách				
Vek	od 11 rokov, príp. 10 rokov				
Dĺžka štúdia	4 roky				
Stupeň vzdelávania	nižšie sekundárne umelecké vzdelávanie - 4 roky				
Predmet:	Ročník:				
	1.	2.	3.		4.
	(počet hodín týždenne)				
1. Hra na nástroji, hra z listu, príprava k súhre	1,5	1,5	1,5		1,5
2. Komorná hra alebo 3. hra v súbore	-	-	1		1
	-	-	2		2
4. Hudobná náuka	1,5	1,5	1,5		
Spolu: 1. 2. 4.	3	3	4		2,5
1. 3. 4.			5		3,5

Učebný plán číslo	14				
Stupeň	Druhá časť I. stupňa základného štúdia				
Študijné zameranie:	Hra na elektrickej gitare				
Vek	od 11 rokov				
Dĺžka štúdia	4 roky				
Predmet:	Ročník:				
	1.	2.	3.		4.
	(počet hodín týždenne)				
1. Hra na nástroji, hra z listu, Príprava k súhre	1,5	1,5	1,5		1,5
2. Komorná hra	-	1 – 2	1 - 2		1 - 2
3. Hudobná náuka	1,5	1,5	1,5		-

4. Improvizácia	-	-	-	0,5
Spolu:	3	4 – 5	4 – 5	3 - 4

II. STUPEŇ A ŠTÚDIUM PRE DOSPELÝCH

Učebný plán číslo	15			
Stupeň štúdia	II. stupeň základného štúdia a štúdium pre dospelých			
Študijné zameranie	Voliteľné vyučovacie predmety pre všetky študijné zamerania II. stupňa a ŠPD			
Vek	od 15 rokov, príp. 14 rokov			
Dĺžka štúdia	Najviac 4 roky			
Predmet:	Ročník:			
	1.	2.	3.	4.
	(počet hodín týždenne)			
1. Hra v súbore, komorná hra, komorný a zborový spev	0,5 – 1,5 *)			
2. hra na klávesových, strunových, dychových, bicích nástrojoch a spev	0,5 – 1,5 *)			

*) časová dotácia platí pre všetky ročníky II. stupňa, o presnej časovej dotácii rozhodne riaditeľ školy (z organizačných dôvodov)

Učebný plán číslo	16
Stupeň štúdia	II. - stupeň základného štúdia a štúdium pre dospelých
Študijné zameranie	Hra na klávesových, sláčikových, dychových nástrojoch, cimbale, gitare, akordeóne, bicích nástrojoch a elektrickej gitare

Vek	od 15 rokov, príp. 14 rokov
Dĺžka štúdia	4 roky
Predmet:	Ročník:
	1. 2. 3. 4.
	(počet hodín týždenne)
Hra na nástroji, hra z listu, príprava k súhre	1,5 1,5 1,5 1,5
2a Štvorručná hra alebo sprievod	0,5 0,5 0,5 0,5
2b. Komorná hra alebo hra v súbore, alebo hra v Orchestri	1-2 1- 2 1-2 1-2
3. Hudobná náuka	1 1 1 1
Spolu: 1. 2a. 3.	3 3 3 3
1. 2b. 3.	4–5 4-5 4-5 4–5

Učebný plán číslo	17
Stupeň štúdia	II. – stupeň základného štúdia a štúdium pre dospelých
Študijné zameranie	Spev
Vek	od 15 rokov, príp. 14 rokov
Dĺžka štúdia	4 roky
Predmet:	Ročník:
	1. 2. 3. 4.
	(počet hodín týždenne)
Sólový spev	1,5 1,5 1,5 1,5
2. Korepetícia spevu	0,5 0,5 0,5 0,5
3. Hra na nástroji (klavír a iné)	0,5 0,5 0,5 0,5
4. Hudobná náuka	1 1 1 1
Spolu pre začiatoč.	3,5 3,5 3,5 3,5
Spolu pre pokroč.	2,5 2,5 2,5 2,5

Učebný plán číslo	18
Stupeň štúdia:	II. – stupeň základného štúdia a štúdium pre dospelých

Študijné zameranie	Zborový spev			
Vek	od 15 rokov (chlapci po mutácii)			
Dĺžka štúdia	4 roky			
Predmet:	Ročník:			
	1.	2.	3.	4.
	(počet hodín týždenne)			
Hlasová príprava	1	1	1	1
Zborový spev	3	3	3	3
3. Hudobná náuka	1	1	1	1
Spolu pre začiatoč.	5	5	5	5
Spolu pre pokroč.	4	4	4	4

Učebný plán číslo	19			
Stupeň štúdia	II. – stupeň základného štúdia a štúdium pre dospelých			
Študijné zameranie	Tanečná a džezová skupina			
Vek	od 15 rokov, príp. 14 rokov			
Dĺžka štúdia	4 roky			
Predmet:	Ročník:			
	1.	2.	3.	4.
	(počet hodín týždenne)			
1. Hra v tanečnej alebo džezovej Skupine	1	1	2	2
2. Základy hudobnej skladby (hudobná teória)	1	1	1	1
3. Náuka o hudbe (dejiny džezu a modernej populárnej hudby)	1	1	-	-
4. Improvizácia	-	1	1	1
Spolu:	3	4	4	4

I. STUPEŇ – ROZŠÍRENÉ ŠTÚDIUM

Učebný plán číslo	20									
Stupeň štúdia	I. stupeň - rozšírené štúdium									
Študijné zameranie	Hra na klavíri									
Vek	neurčuje sa									
Dĺžka štúdia	8 rokov									
Stupeň vzdelávania:	primárne umelecké vzdelávanie - 2 roky					nižšie sekundárne umelecké vzdelávanie - 4 roky				
Predmet:	Ročník:					Ročník:				
	1.	2.	3.	4.		1.	2.	3.	4.	
	(počet hodín týždenne)					(počet hodín týždenne)				
1. Hra na nástroji, hra z listu	2,5	2,5				2,5	2,5	2,5	2,5	
2. Štvorručná hra, sprievod, Alebo	1	1				1	1	1	1	
3. Komorná Hra	1	1				1	1	1	1	
4. Hudobná náuka	1	1				1,5	1,5	1,5		
Spolu: 1. 2. 4. alebo 1. 3. 4.	4,5	4,5				5	5	5	3,5	

9.2.2 Tanečný odbor

PRÍPRAVNÉ ŠTÚDIUM

Učebný plán číslo	21
Stupeň štúdia	Prípravné štúdium - variant 1
Študijné zameranie	Hudobno-pohybová výchova
Vek	deti predškolského veku alebo 1. ročníka ZŠ
Dĺžka štúdia	1 rok
Počet hodín	2
Spolu	2
Stupeň štúdia	Prípravné štúdium – variant 2
Študijné zameranie	Tanečná príprava
Vek	od 6 rokov
Dĺžka štúdia	1. rok
Počet hodín	2
Spolu	2

I. STUPEŇ – ZÁKLADNÉ ŠTÚDIUM

Učebný plán číslo	22			
Stupeň štúdia	Prvá časť I. stupňa základného štúdia			
Študijné zameranie	Tanec			
Vek	od 7 rokov			
Dĺžka štúdia	4 roky			
Stupeň vzdelávania	primárne umelecké vzdelávanie - 4 roky			
Predmet:	Ročník:			
	1.	2.	3.	4.
1.Tanečná príprava	2	2		
2. Klasický tanec			1	1
3.Ľudový tanec			1	1
4. Kreatívny tanec			1	1
5. Tanečná prax	1	1	1	1,5
6.Voliteľné vyuč. predmety *)	2	2	2	2
Spolu:	3-5	3-5	4-6	4,5- 6,5

*) medzi voliteľné vyučovacie predmety zaraďujeme: folklórny súbor, súbor historického tanca, a súbor mažorerky

Učebný plán číslo	23			
Stupeň štúdia	Druhá časť I. stupňa základného štúdia			
Študijné zameranie	Tanec			
Vek	neurčuje sa			
Dĺžka štúdia	4 roky			
Stupeň vzdelávania	nižšie sekundárne umelecké vzdelávanie			
Predmet:	Ročník:			
	1.	2.	3.	4.
1.Klasický tanec	1	1	1	1
2. Ľudový tanec	1	1	1	1
3.Džezový tanec	1	1	1	1
4. Historický tanec				1
5. Tanečná prax	1,5	1,5	1,5	1,5
6. Voliteľné vyuč. predmety *)	2	2	2	2
Spolu:	4,5-6,5	4,5-6,5	4,5-6,5	5,5-7,5

*) medzi voliteľné vyučovacie predmety zaraďujeme: folklórny súbor, súbor historického tanca, a súbor mažorerky

II. STUPEŇ – ZÁKLADNÉ ŠTÚDIUM

Učebný plán číslo: 24	variant A			
Stupeň štúdia	II. stupeň základného štúdia a štúdia pre dospelých - absolventi I. stupňa			
Študijné zameranie	Tanec			
Vek	od 15 rokov a pre dospelých			
Dĺžka štúdia	4 roky			
Predmet:	Ročník:			
	1.	2.	3.	4.
1.Klasický tanec	1	1	1	1
2. Ľudový, moderný, klasický, historický tanec, tance iných národov, kreatívny, džezový tanec (podľa zamerania)	2,5	2,5	2,5	2,5
3.Tanečná prax	1,5	1,5	1,5	1,5
4. Voliteľné vyučovacie predmety	2	2	2	2
Spolu:	5 – 7	5 - 7	5 - 7	5 - 7

*) medzi voliteľné vyučovacie predmety zaraďujeme: folklórny súbor, súbor historického tanca, a súbor mažorerky

Učebný plán číslo: 25	variant B			
Stupeň štúdia	II. stupeň základného štúdia a štúdium pre dospelých - záujmové			
Študijné zameranie	Tanec			
Vek	od 15 rokov a pre dospelých			
Dĺžka štúdia	4 roky			
Predmet:	Ročník:			
	1.	2.	3.	4.
1.Klasický tanec	1	1	1	1
2. Ľudový, moderný, klasický, historický tanec, tance iných národov, kreatívny, džezový tanec (podľa zamerania)	3	3	3	3
3. Tanečná prax	2	2	2	2
Spolu:	6	6	6	6

9.2.3 Literárno-dramatický odbor

PRÍPRAVNÉ ŠTÚDIUM

Učebný plán číslo	26
Stupeň štúdia	Prípravné štúdium
Študijné zameranie	Prípravná dramatická výchova
Vek	6 rokov
Dĺžka štúdia	1 rok
Predmet:	
1. Prípravná dramatická výchova	1
Spolu:	1

I. STUPEŇ – ZÁKLADNÉ ŠTÚDIUM

Učebný plán číslo	27							
Stupeň štúdia	I. stupeň základného štúdia							
Študijné zameranie	Dramatické a slovesné oddelenie							
Vek	od 7 rokov							
Dĺžka štúdia	8 rokov							
Stupeň vzdelávania:	Primárne umelecké vzdelávanie - 4 roky				nižšie Sekundárne Umelecké vzdelávanie - 4 roky			
Predmet:	Ročník:				Ročník:			
	1.	2.	3.	4	1.	2.	3.	4.
	(počet hodín týždenne)				(počet hodín týždenne)			
1. Dramatická príprava	2	2	-	-	-	-	-	-
2. Dramatika a slovesnosť	-	-	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	2
Pohyb	-	-	1	1	1	1	1	1
Prednes	1	1	1	1	1	1	1	1
5. Práca v súbore	-	-	1	1	1	1	1	1
Spolu:	3	3	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5	5

II. STUPEŇ – ZÁKLADNÉ ŠTÚDIUM

Učebný plán číslo	28				
Stupeň štúdia	II. stupeň základného štúdia				
Študijné zameranie	Dramatické oddelenie – záujmová umelecká činnosť				
Vek	od 15. roku a pre dospelých				
Dĺžka štúdia	4 roky				
Predmet:	Ročník:				
	PŠ	1.	2.	3.	4.
1. Dramatika a slovesnosť	2,5	-	-	-	-
2. Základy dramatickej tvorby	-	1,5	1,5	1,5	1,5
3. Pohyb 14)	1	1	1	1	1
4. Dejiny dramatickej tvorby	-	0,5	0,5	0,5	0,5
5. Štúdium rolí a umelecký prednes	-	0,5	0,5	0,5	0,5
6. Práca v súbore	-	1	1	1	1
7. Hudobná a hlasová príprava	-	1	1	1	1
8. Prednes	1	-	-	-	-
Spolu:	4,5	5,5	5,5	5,5	5,5

Učebný plán číslo	29			
Stupeň štúdia	II. stupeň základného štúdia			
Študijné zameranie	Dramatické oddelenie – príprava na vysoké školy umeleckého smeru			
Vek	od 15. roku a pre dospelých			
Dĺžka štúdia	4 roky			
Predmet:	Ročník:			
	1.	2.	3.	4.
1. Základy dramatickej tvorby	1,5	1,5	1,5	1,5
Pohyb	1	1	1	1
Dejiny dramatickej tvorby	0,5	0,5	0,5	0,5
Štúdium rolí a umelecký prednes a sólový dramatický prejav	0,5	0,5	0,5	0,5
Práca v súbore	1	1	1	1
Hudobná a hlasová príprava	1	1	1	1
Individuálna príprava na štúdium	1	1	1	1
Spolu:	6,5	6,5	6,5	6,5

Učebný plán číslo	30				
Stupeň štúdia	II. stupeň základného štúdia				
Študijné zameranie	Slovesné oddelenie – záujmová umelecká činnosť				
Vek	od 15. roku a pre dospelých				
Dĺžka štúdia	4 roky				
Predmet:	Ročník:				
	PŠ	1.	2.	3.	4.
1. Dramatika a slovesnosť	2,5	-	-	-	-
2. Základy slovesnej tvorby		1,5	1,5	1,5	1,5
3. Poetika	-	1	1	1	1
4. Dejiny slovesnej tvorby	-	0,5	0,5	0,5	0,5
5. Prednes	1	-	-	-	-
6. Umelecký prednes	-	0,5	0,5	0,5	0,5
7. Pohyb	1	-	-	-	-
8. Práca v súbore	-	1	1	1	1
Spolu:	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5

Učebný plán číslo	31			
Stupeň štúdia	II. stupeň základného štúdia			
Študijné zameranie	Slovesné oddelenie – príprava na vysoké školy			
Vek	od 15. roku a pre dospelých			
Dĺžka štúdia	4 roky			
Predmet:	Ročník:			
	1.	2.	3.	4.
1. Základy slovesnej tvorby	1,5	1,5	1,5	1,5
2. Poetika	1	1	1	1
3. Dejiny slovesnej tvorby	0,5	0,5	0,5	0,5
4. Umelecký prednes	0,5	0,5	0,5	0,5
5. Pohyb alebo hudobná a hlasová príprava	1	1	1	1
Individuálna príprava na štúdium	1	1	1	1
Spolu:	5,5	5,5	5,5	5,5

9.2.4 Výtvarný odbor

PRÍPRAVNÉ ŠTÚDIUM

Učebný plán číslo	32	
Stupeň štúdia	Prípravné štúdium	
Študijné Zameranie	výtvarný odbor ZUS, výtvarná výchova	
Vek	nadané deti vo veku pred plnením povinnej školskej dochádzky	
Dĺžka štúdia	1 alebo 2 roky	
Počet žiakov v Skupine	5 – 8	
Ročník:	1.	2.
Počet hodín Týždenne	2 x 45 minút (1x týždenne)	
Spolu vyučovacích hodín týždenne:	2	2
Spolu vyučovacích hodín ročne:	66	66
Charakteristika vyučovania:	Vyučovanie prostredníctvom výtvarných činností žiaka; je organizované formou hravých výtvarných činností sprostredkujúcich poznávanie jednoduchých výrazových prostriedkov, technických postupov a materiálov v spojení so spontánnym sebavyjadrovaním.	
Absolvovanie štúdia	Prípravné štúdium výtvarného odboru ZUŠ sa ukončuje výstavou prác.	

I. STUPEŇ – ZÁKLADNÉ ŠTÚDIUM

Učebný plán číslo	33			
Stupeň štúdia	Prvá časť I. stupňa základného štúdia			
Studijné zameranie	výtvarný odbor ZUS, výtvarná výchova			
Odporúčaný vek	7 až 10 rokov			
Dĺžka štúdia	najviac 4 roky			
Počet žiakov v Skupine	6 - 10			
Stupeň vzdelávania	primárne umelecké vzdelávanie			
Ročník:	1.	2.	3.	4.
Počet hodín Týždenne	3 x 45 minút (1x týždenne)			

Spolu vyučovacích hodín týždenne:	3	3	3	3
Spolu vyučovacích hodín ročne:	99 (66)	99	99	99
Charakteristika vyučovania:	Vyučovanie prostredníctvom výtvarných činností žiaka je orientované na experimentovanie (materiálno-technické, s vyjadrovacími prostriedkami), uplatnenie jeho fantázie a predstavivosti, na prekonávanie schém zobrazovania a myslenia a na podporu vlastných žiakových riešení na úrovni obsahu i formy. Vo vyučovaní je zastúpené plošné a priestorové vytváranie a jednotlivé disciplíny (kresba, maľba, grafika, modelovanie, priestorové a akčné vytváranie). Primerane veku, prevažne formou výtvarnej interpretácie a rozhovorov o umení je žiakom sprístupňované historické i súčasné umenie.			
Absolvovanie štúdia	Prvá časť I. stupňa základného štúdia sa ukončuje vystavenou záverečnou prácou.			

Učebný plán číslo	34				
Stupeň štúdia	Druhá časť I. stupňa základného štúdia				
Študijné zameranie	výtvarný odbor ZUS, výtvarná výchova				
Odporúčaný vek	11 až 15 rokov				
Dĺžka štúdia	najviac 5 rokov				
Počet žiakov v Skupine	6 - 10				
Stupeň vzdelávania	nižšie sekundárne umelecké vzdelávanie				
Ročník:	1.	2.	3.	4.	5.
Počet hodín Týždenne	3 x 45 minút (1x týždenne)				
Spolu vyučovacích hodín týždenne:	3	3	3	3	3
Spolu vyučovacích hodín ročne:	99	99	99	99	99
Charakteristika vyučovania:	Vyučovanie prostredníctvom činností žiaka. Je orientované na experimentovanie s technikami, materiálmi, vyjadrovacími prostriedkami i témami, formou vecných, aspektových a analyticko-syntetických štúdií, ktoré vyúsťujú do samostatnej operatívnosti tvorby žiaka (jeho vlastných tvorivých riešení). Vo vyučovaní je zastúpené plošné a priestorové vytváranie a jednotlivé disciplíny (kresba, maľba, grafika, modelovanie, fotografia, dizajn, elektronické médiá, priestorové				

	vytváranie, akčné vytváranie, video a animácia) – proporcionalitu jednotlivých disciplín a činností volí učiteľ na základe podmienok školy a profilácie žiakov. Žiakom sú priebežne sprostredkované poznatky o súčasnom výtvarnom umení, dizajne a architektúre.
Absolvovanie štúdia	Druhá časť I. stupňa základného štúdia výtvarného odboru ZUŠ sa ukončuje vystavenou záverečnou prácou alebo kolekciou prác.

II. STUPEŇ – ZÁKLADNÉ ŠTÚDIUM

Učebný plán Číslo	35			
Stupeň štúdia	II. stupeň základného štúdia			
Študijné zameranie	Výtvarný odbor ZUŠ, výtvarná výchova zameraná na samostatnú tvorbu			
Odporúčaný vek	16 až 19 rokov			
Dĺžka štúdia	najviac 4 roky			
Počet žiakov v Skupine	4 - 6			
Ročník:	1.	2.	3.	4.
Počet hodín týždenne	3 x 45 minút (1x týždenne)			
Spolu vyučovacích hodín týždenne:	3	3	3	3
Spolu vyučovacích hodín ročne:	99	99	99	99
Charakteristika vyučovania:	Vyučovanie prostredníctvom výtvarných činností žiaka. Štúdium je zamerané na výtvarnú profiláciu žiaka na určitú oblasť vizuálnych umení, na médium alebo disciplínu. Dôraz je kladený na tvorbu vlastných konceptov a ich realizáciu. Súbežne žiaci spoznávajú aktuálne tendencie umenia a jeho teoretickú a kritickú reflexiu prostredníctvom štúdia literatúry, časopisov, elektronických zdrojov, diskusií a (podľa možností školy) návštev galérií.			
Absolvovanie Štúdia	Druhý stupeň základného štúdia je ukončený absolventskou prácou (alebo kolekciou prác) a stručným písomným zdôvodnením vlastnej koncepcie, ktorú spolu s prácou žiak vystaví na absolventskej výstave.			

ŠTÚDIUM PRE DOSPELÝCH

Učebný plán číslo	36			
Stupeň štúdia	Stúdium pre dospelých			
Študijné zameranie	Výtvarná výchova zameraná na samostatnú tvorbu a záujmovú činnosť, alebo na ľudovo-umeleckú činnosť			
Odporúčaný vek	od 19 rokov (resp. žiak po ukončení SŠ)			
Dĺžka štúdia	najviac 4 roky			
Počet žiakov v skupine	3 - 5			
Ročník:	1.	2.	3.	4.
Počet hodín týždenne:	3 x 45 minút (s možnosťou deliť na 2x týždenne)			
Spolu vyučovacích hodín týždenne:	3	3	3	3
Spolu vyučovacích hodín ročne:	99	99	99	99
Charakteristika vyučovania:	Vyučovanie prostredníctvom výtvarných činností. Vyučovanie umožňuje rozvíjať umelecké zámery, zdokonaľovať sa v technikách a vo výtvarnom vyjadrení; predpokladá sa špecializovaný záujem o vybrané médium, výtvarnú alebo remeselnú disciplínu. Zvláštna pozornosť je venovaná spoločným diskusiám a reflexii diania na aktuálnej výtvarnej scéne, spoznávaniu aktuálnych tendencií výtvarného umenia, dizajnu, architektúry prostredníctvom štúdia literatúry, časopisov, elektronických zdrojov, a (podľa možností školy) návštev galérií.			
Absolvovanie štúdia	Stúdium pre dospelých sa ukončuje absolventskou prácou, alebo kolekciou prác na absolventskej výstave.			

10 Spôsob, podmienky ukončovania výchovy a vzdelávania a vydávanie dokladu o získanom vzdelaní

10.1 Štandardné ukončenie štúdia

- *Primárne umelecké vzdelanie* získa žiak vykonaním skúšky vo štvrtom ročníku prvej časti prvého stupňa základného štúdia, dokladom je vysvedčenie s doložkou.

- *Nižšie sekundárne umelecké vzdelanie* získa žiak vykonaním skúšky štvrtého ročníka druhej časti prvého stupňa základného štúdia, dokladom je vysvedčenie s doložkou.
- *Štúdium na druhom stupni základného štúdia a štúdia pre dospelých* končí vykonaním skúšky vo štvrtom ročníku, dokladom je vysvedčenie.

10.2 Predčasné ukončenia štúdia

- Ak žiak alebo zákonný zástupca žiaka neuhrádza čiastočnú úhradu nákladov, môže riaditeľ školy ukončiť štúdium – vylúčiť žiaka len k 31. januáru alebo k 30.júnu príslušného školského roka.

- Ak žiak alebo zákonný zástupca žiaka písomne požiada o predčasné ukončenie štúdia, riaditeľ školy môže štúdium predčasne ukončiť posledným dňom mesiaca nasledujúcom po mesiaci, v ktorom bola predložená žiadosť o predčasné ukončenie štúdia.

11 Personálne zabezpečenie

11.1 Pedagogický útvar

Vzdelávanie zabezpečujú pedagogický zamestnanci, ktorých počet sa pohybuje od 15 až 20. Na ZUŠ ML Zvolen môže podľa organizačných podmienok pôsobiť 1 štatutárny zástupca riaditeľa školy. Pedagogická a odborná spôsobilosť je takmer 72%. Najviac pedagogických zamestnancov je v HO, menej v odboroch skupinového vyučovania TO, VO, LDO.

Viacerí pedagógovia sú umelecky aktívni v umeleckých telesách. Po kvalifikačnej stránke niekoľko učiteľov má aj vyššiu kvalifikáciu, aká je potrebná. Doplňujú si kvalifikáciu ďalším vzdelávaním v odboroch umenia a pedagogiky.
Klavírny sprievod je zabezpečený tiež vysokokvalifikovanými učiteľmi. Vekový priemer je cca 30 rokov, čo je zárukou ich schopnosti a skúsenosti.
V rámci Deklarácie práv dieťaťa snažíme sa zabezpečiť aktívnu ochranu detí pred negatívnymi sociálno – patologickými javmi a inými negatívnymi javmi.
Súčasné zmeny v školstve z hľadiska zmeny cieľov výchovy a vzdelávania prinášajú potrebu personálneho rastu učiteľov v súvislosti s novými prístupmi v riadení vyučovacieho procesu.
Odborná a metodická príprava učiteľov sa bude orientovať na dodržiavanie Zákona č. 390/2011, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 317/2009 Z. z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorý rieši postavenie, profesijný rozvoj a kariérový rast pedagogických zamestnancov. Akceptovať vyhlášku Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky č. 245/2011 Z. z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva školstva Slovenskej republiky č. 324/2008 Z. z. o základnej umeleckej škole.

11.2 Hospodársko – právny úsek

V hospodársko-právnom úseku pôsobia 7 zamestnanci:
Referentka pre PAM
Účtovníčka + administratívna pracovníčka
1x upratovačka

12 Materiálno-technické a priestorové podmienky

12.1 Charakteristika priestorov

Základná umelecká škola vlastní hlavnú budovu a jedno elokované pracovisko.
Kmeňovou a účelovou je budova na ulici M. Rázusa 12, 960 01 Zvolen. Elokované pracovisko zriadené v Pliešovciach, Školská 45 Pliešovce k 1.9.2012 (zmena adresy Nám.SNP 1, Pliešovce).

12.2 Materiálno - technické vybavenie školy

Vyučovací proces ZUŠ ML Zvolen je vybavený 1 interaktívnou tabuľou s príslušenstvom (projektory, notebooky, softwery), 1x projektor, 1x kamera, 1x fotoaparát, 2x kombo, , 2x ozvučovacie systémy, 1x kopírka, 3x tlačiareň. Hudobné nástroje sú už zastarané a v zlom technickom stave, je nevyhnutné ich modernizovať a dopĺňať. Tanečné sály sú vybavené zrkadlami, ozvučením, gymnastickým kobercom, chýba baletizol – tanečný povrch. Výtvarný odbor je vybavený pecou na vypaľovanie keramiky. Didaktické a metodické pomôcky je potrebné postupne obnovovať.

12.3 Investičné zámery

Investície sa budú týkať plnenia cieľov ŠVP a ŠkVP učebnými pomôckami k požiadavkám plánu práce všetkých odborov ZUŠ,

- zakúpenie kostýmov pre folklórny súbor, ľudovú hudbu, tanečný a literárno-dramatická odbor
- zakúpenie hudobných nástrojov (bicie, klavíre), príslušenstva a notového materiálu,
- investovať do zlepšenia technickému stavu hudobným nástrojom (opravy, ladenie),
- postupné modernizovanie vyučovania , zabezpečiť nové pomôcky a softwéry potrebné k vyučovaniu vo všetkých odboroch.

13 Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní

- bezpečné a zdraviu vyhovujúce podmienky v priestoroch na vyučovanie,
- poučenie žiakov o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci – vnútorná normy školy o zabezpečení dozoru nad žiakmi a vnútorný školský poriadok pre žiakov,

▫ pravidelné školenia zamestnancov školy o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a proti požiaru,

▫ pravidelné kontroly bezpečnosti a ochrany zdravia a odstraňovanie nedostatkov podľa výsledkov revízií zabezpečuje Technik BOZP – Ing. Štefanická,

▫ technik BOZP vedie evidencie školských úrazov žiakov, ku ktorým došlo počas výchovno – vzdelávacieho procesu a pri činnostiach organizovaných školou.

14 Vnútorný systém kontroly a hodnotenia žiakov

Cieľom hodnotenia vzdelávacích výsledkov žiakov ZUŠ je poskytnúť žiakovi a jeho rodičom spätnú väzbu o celkovej vedomostnej úrovni, o zručnostiach a spôsobilostiach, o osobnostných vlastnostiach žiaka. Hodnotenie spätne informuje o obtiažnosti a primeranosti požiadaviek školy kladených na žia-ka, ako žiak zvládol danú problematiku. Súčasťou hodnotenia je poznať skutočné osobnostné kvality, povzbudiť žiaka do ďalšej práce, motivovať ho pri odstraňovaní nedostatkov, poznajúc pritom pravidlá a kritériá hodnotenia.
Pri hodnotení a klasifikácií výsledkov žiakov budeme vychádzať z metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu.
Okrem komplexných výsledkov sa sústredíme na rozpracovanie normatívneho hodnotenia žiakov formou hodnotiaceho portfólia a na prehodnotenie vhodnosti podmienok a používaných metód samotným učiteľom.
Budeme dbať na to, aby sme prostredníctvom hodnotenia nerozdeľovali žiakov na úspešných a neúspešných.
Budeme odlišovať hodnotenie spôsobilosti od hodnotenia správania. Poznaním kritérií hodnotenia vopred prispejeme k uvedomeniu si požadovaných výsledkov.

14.1 Základné kritériá hodnotenia

- validita – istota, že sa hodnotí to, čo sa hodnotiť má,
- použitie viacerých prostriedkov, metód hodnotenia úspešnosti žiaka,
- hodnotenie motivácie, usilovnosti, angažovanosti žiaka,
- opakované pozorovanie, hodnotenie, diagnostikovanie,
- použitie výstižných a pravdivých hodnotiacich výrokov,
- reliabilita – stálosť alebo dynamika hodnotenia v čase,

◘ pernamentná súčasť výchovno – vyučovacieho procesu.

Sebahodnotením sa u žiaka podporujú / rozvíjajú/ :

◘ poznanie dôvodov a hodnoty toho čo sa učí,
◘ potreba premýšľať o vlastnej práci a plánovať si ju,
◘ pocit istoty v učení, vedieť čo dokáže a ako získa pomoc,
◘ uvedomovanie si a vyrovnanie sa s požiadavkami,
◘ rozvíjanie schopností, komunikácie a sebavyjadrenia,
◘ stanovovanie si osobných a najmä reálnych cieľov,
◘ uvedomenie si, že sa môže zmeniť,
◘ získavanie spätnej väzby o vlastnom učení a uvedomenie si svojich úspechov.

Kritériá hodnotenia si zvolí vyučujúci, alebo sa na nich môžu podieľať aj žiaci. Môžu byť:

kvantitatívne – súvisia s učebnými procesmi na nižšej úrovni (cieľ zapamätania si, aplikácia, rieši napr. didaktický test).

kvalitatívne – súvisia so zložitými učebnými procesmi (syntéza, hodnotenie, tvorivosť), učiteľ stanoví minimálnu úroveň formy alebo výkonu, produktu žiaka, ktorá bude prijatá.

14.2 Funkcia sebahodnotenia

Sebahodnotenie môžeme rozvíjať aj prostredníctvom otázok na konci vyučovacej hodiny:

- Čo považujete za najdôležitejšie z toho, čo ste sa dnes naučili?
- Čo ste sa dnes o sebe naučili (čo ste sa dozvedeli nové, neočakávané)?
- O čom by ste sa chceli dozvedieť viac?
- Máte ešte nejaké iné otázky alebo poznámky?

14.3 Dokumentácia prác žiakov

Portfólio je usporiadaný súbor prác žiakov zhromaždených za určité obdobie, ktorý poskytuje informácie o skúsenostiach a pracovných výsledkoch žiaka a jeho osobnosti.

Typy:

● **pracovné portfólio** – poskytuje komplexný dokumentačný súbor a celostný obraz o osobnosti

žiaka. Je výsledkom výberu žiaka alebo učiteľa, prípadne rodiča. Je najbohatším zdrojom poznávania a hodnotenia pokrokov, ktoré žiak v procese učenia dosahoval.

● **ukážkové portfólio** – poskytuje súbor najlepších prác žiakov za určité obdobie, ktorý si vytvoril na základe vlastného výberu. Pre žiaka znamená silný motivačný činiteľ k dosahovaniu najlepších osobných výsledkov, ale neposkytuje o žiakovi dostatočne komplexný obraz,

● **portfólio hodnotiacich záznamov** – spravidla ho vytvára učiteľ, v ňom sú pozorovacie záznamy, poznámky, dotazníky, ukážky prác žiaka vybrané učiteľom preto, aby dopĺňali celkový obraz o výsledkoch, ktoré daný žiak dosiahol, o charaktere procesov, ktoré k nim viedli.

K zmene prístupu hodnotenia nastane vtedy ak:

- hodnotenie sa v prvom rade považuje za zručnosť, ktorú by si mal žiak v priebehu školskej dochádzky čo najlepšie osvojiť – teda postup od vonkajšieho hodnotenia k sebahodnoteniu,

- hodnotenie sa realizuje za aktívnej účasti žiaka, ktorý je viac subjektom ako objektom hodnotenia,

- hodnotenie je sústavne prebiehajúci proces, ktorý je sprievodným a trvalým znakom vyučovania,

- hodnotenie je orientované hlavne do budúcnosti, má formatívny charakter, poskytuje žiakovi spätnú väzbu, učí ho vytyčovať si osobné ciele a motivuje ho k ich dosahovaniu a prekračovaniu,

- hodnotenie umožňuje tak žiakovi, ako aj učiteľovi poznať skutočne osobnostné kvality hodnoteného tak, ako sa javia z vývinového hľadiska, a nielen v určitom okamihu,

- rozvíjajúce hodnotenie je súčasťou zdokonaľovania hodnotiaceho, kritického myslenia žiaka a jeho vážnym znakom je aj tvorba vypracovania a kritérií hodnotenia.

15 Vnútorný systém kontroly a hodnotenia zamestnancov školy

15.1 Hodnotenie zamestnancov

Zabezpečuje harmonickú organizáciu celého výchovno-vzdelávacieho procesu a ďalších školských aktivít. Hodnotenie zamestnancov ZUŠ sa bude odvíjať niekoľkými spôsobmi a kritériami:

Formatívne hodnotenie – hodnotenie kvality výchovy a vzdelávania

Sumatívne hodnotenie – slúžiace na rozhodovanie na základe:

- Pozorovania (hospitácie)
- Rozhovoru
- Výsledkov žiakov, ktorých učiteľ vyučuje (prospech, žiacke súťaže, didaktické testy zadané naraz vo všetkých pararelných triedach, úspešnosť prijatia žiakov na vyšší stupeň školy a pod.)
- Hodnotenie výsledko pedagogických zamestnancov v oblasti ďalšieho vzdelávania, tvorba učebných pomôcok, mimoškolskej činnosti a pod.)
- Hodnotenia pedagogických a odborných zamestnancov manažmentom školy
- Vzájomné hodnotenie učiteľov (čo si vyžaduje aj vzájomné hospitácie a „otvorené hodiny“)
- Hodnotenie učiteľov žiakmi.

15.2 Hodnotenie učiteľa odvíjajúce od kompetentného profilu podľa troch základných kompetencií (Rotling 2004)

1. Vedieť projektovať proces učenia sa žiakov na vyučovaní:

- stanoviť základné učivo,
- pracovať s vyučovacími cieľmi,
- stanoviť učebné úlohy a činnosti vedúce k naplneniu cieľa,
- stanoviť kritériá hodnotenia úloh,
- určiť vhodné spôsoby aktívneho učenia sa žiakov s ohľadom na vyučovací cieľ,
- pripraviť učebné zdroje a podmienky na učenie,
- stanoviť potrebný čas na osvojenie úloh,
- navrhnúť spôsob a kritériá hodnotenia výsledkov učenia sa žiakov,
- navrhnúť scenár vyučovacej hodiny.

2. Vedieť riadiť a podporovať proces učenia sa podľa projektu:

- vytvárať podmienky na aktívne učenie žiakov podľa projektových prvkov,
- pomáhať pri učení sa žiaka (motivovať, aktivizovať, vyjadrovať podporu a ocenenie),

- pozorovať proces učenia sa žiaka a spoznávať jeho učebný štýl,
- podporovať samostatnosť a zodpovednosť žiaka za svoje učenie,
- vytvárať podmienky na sebahodnotenie žiakov,
- spravodlivo hodnotiť, pracovať s chybou a spätnou väzbou,
- vytvárať priaznivú emocionálnu a sociálnu klímu na vyučovaní.

3. Vedieť vyhodnocovať projekt učenia sa žiakov

- reflektovať reálny proces učenia sa žiakova podporovať ho s projektovým procesom s ohľadom na cieľ, učivo, úlohy, metódy, prostriedky, kritériá a potrieb času,
- navrhovať nové zámery, korekcie na zlepšenie účinnosti procesu učenia žiakov na vyučovaní na základe analýzy reálneho a projektového procesu.

Škola bude učiteľov hodnotiť najmä v týchto uvedených oblastiach. Ostatné zručnosti, ktoré učiteľ vykonáva totiž úzko súvisia s výchovno – vzdelávacím procesom a s procesom učenia sa žiaka.

15.3 Kritériá hodnotenia učiteľa vo vzťahu k žiakom

- vie diagnostikovať vývinové a individuálne charakteristiky žiakov,
- vie motivovať žiakov k učeniu,
- rozvíja vyššie úrovne poznávania žiakov, logické myslenie, kritické myslenie, analýzu, tvorivosť,
- rozvíja personálne zručnosti žiakov (samostatnosť, zodpovednosť, sebadôveru, sebahodnotenie, sebaúctu, sebamotiváciu...),
- rozvíja sociálne zručnosti žiakov (spoluprácu a kooperáciu, empatiu, vzájomnú pomoc, komunikáciu....),
- pristupuje k žiakom individuálne, pomáha žiakom so špeciálnymi potrebami,
- rešpektuje názory žiakov, podporuje ich vyjadrovanie.

16 Požiadavky na kontinuálne vzdelávanie pedagogických zamestnancov

16.1 Legislatívne východiská

Zákon č. 390/2011 z 21. X. 2011, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 317/2009 Z. z. o pedagogických zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch“) ustanovuje pre pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov nové práva a povinnosti najmä v oblasti celoživotného vzdelávania a zvyšovania kvalifikácie.

Zákon nadobúda účinnosť 1. januára 2012 okrem novely zákona č. 245/2008 Z. z., ktorá nadobúda účinnosť 1. septembra 2012.
Vo väzbe na tieto zámery je systém odmeňovania pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov v zákone 553/2003 Z. z. o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov založený na motivácii k vzdelávaniu, k zvyšovaniu kvalifikačného predpokladu stupňa vzdelania a k získavaniu osobitných kvalifikačných predpokladov.
Podľa § 153 zákona č. 311/2001 Z. z. (Zákonník práce) v znení neskorších predpisov sa zamestnávateľ stará o prehlbovanie kvalifikácie zamestnancov alebo o jej zvyšovanie.
Zodpovednosť vedúceho pedagogického zamestnanca – riaditeľa za ďalšie vzdelávanie pedagogických zamestnancov vyplýva aj z § 5 odst. 2 písm. c) zákona 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov a je v súlade so zákonom č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon).

16.2 Ciele

Kontinuálne vzdelávanie ako súčasť celoživotného vzdelávania zabezpečuje u pedagogických a odborných zamestnancov sústavný proces nadobúdania vedomostí, zručností a spôsobilostí s cieľom udržiavať, obnovovať, zdokonaľovať a dopĺňať profesijné kompetencie potrebné na výkon pedagogickej praxe a na výkon odbornej činnosti so zreteľom na premenu tradičnej školy na modernú.
Schopnosť inovovať obsah a metódy výučby, skvalitniť výstupy výchovno – vzdelávacieho procesu, byť pripravený reagovať na potreby trhu práce a zmeny vo svojej vzdelávacej politike je súčasťou práce vedúceho pedagogického zamestnanca. Z toho dôvodu je v zákone o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch ustanovený kariérový systém, ako súbor pravidiel, ktorý umožňujúci zvoliť si cestu profesijného rozvoja v kariérovom stupni alebo v kariérovej pozícii.

16.3 Požiadavky na kontinuálne vzdelávanie pedagogických zamestnancov v ZUŠ ML

Požiadavky na kontinuálne vzdelávanie pedagogických zamestnancov v ZUŠ ML Zvolen sú zamerané najmä na tieto oblasti:

a) adaptačné vzdelávanie – pre začínajúcich pedagógov
b) aktualizačné vzdelávanie – v oblasti využívania digitálnych technológií vo vyučovaní
c) inovačné vzdelávanie – uplatňovanie nových učebných postupov vo vyučovaco procese
d) funkčné vzdelávanie – pre vedúcich zamestnancov

16.4 ZÁVER

Činitele pre tvorbu Školského vzdelávacieho programu školy na školský rok 2025/2026 boli:

➢ štátny vzdelávací program,
➢ zákony a všetky zákonné a vykonávacie predpisy, nariadenia, vyhlášky, dokumenty,
➢ rámcové učebné plány, základné a odporúčané materiálno-technické a priestorové
zabezpečenie výchovno-vzdelávacieho procesu, pedagogicko-organizačné pokyny,
➢ koncepcia rozvoja a ciele školy,
➢ swot analýza,
➢ záväzné dokumenty a materiály školy (štatút, pracovný a organizačný poriadok, mzdové
predpisy, kolektívna zmluva, sociálny fond, BOZ a PO),
➢ tradície školy,
➢ časový plán organizácie školy,
➢ hodnotiace správy o činnosti PK,
➢ materiálovo-technické podmienky školy,
➢ výsledky spolupráce s rôznymi inštitúciami,
➢ predpokladané finančné možnosti školy.

Školský vzdelávací program bol predložený Pedagogickej rade na schválenie 27.8.2026

Vo Zvolene, 27.8.2026

SZUŠ MILANA LASICU
M. RÁZUSA 1739/12, ZVOLEN
IČO: 45024260

.....
Jaroslav Uhrin DiS.art.